gemeente
Haarlemmermeer

raadsvoorstel

Onderwerp	Erratum Jaarstukken 2020
Portefeuillehouder	drs. Jurgen Nobel
Steller	Niels Poelman
Collegevergadering	25 mei 2021
Raadsvergadering	
Raadsvoorstelnummer	2021.0001211

1. Voorstel

Collegebesluit(en)

Het college besluit de raad voor te stellen om:

1. de gecorrigeerde versie van de Jaarstukken 2020 te betrekken bij de besluitvorming over raadsvoorstel Jaarstukken 2020 (2021.0000914).

2. Samenvatting

In de aanbiedingsbrief (X.2021.02796) bij de Jaarstukken 2020 hebben wij de raad al geïnformeerd dat de accountant vertraging bij de controle heeft opgelopen. Dit had tot gevolg dat er mogelijk nog wijzigingen nodig zouden kunnen zijn ten opzichte van de versie die wij in ons college op 28 april 2021 besproken hebben. De accountant heeft een correctie voorgesteld die wij hebben doorgevoerd. Omdat het een mutatie aan zowel de debetzijde als de creditzijde van de balans betreft, is de uitwerking neutraal voor het resultaat van de jaarstukken. We willen dat de raad bij de behandeling over de juiste versie van de Jaarstukken 2020 besluit, daarom bieden wij de raad een bijgewerkte versie aan.

3. Uitwerking

3.1 Wat willen we bereiken?

In de aanbiedingsbrief (X.2021.02796) bij de Jaarstukken 2020 hebben wij de raad al geïnformeerd dat de accountant vertraging bij de controle heeft opgelopen. Dit had tot gevolg dat er mogelijk nog wijzigingen nodig zouden kunnen zijn ten opzichte van de versie die wij in ons college op 28 april 2021 besproken hebben.
De accountant heeft met betrekking tot de SiSa regeling E33 'Incidentele specifieke uitkering MIRT 2017-2019 (Beter benutten)' geconstateerd dat er onder de balansposten van de vooruit ontvangen bedragen en de debiteuren middelen verantwoord zijn, die pas in 2021 ontvangen worden. Daarom is een correctie voorgesteld die wij hebben doorgevoerd. Omdat het een mutatie aan zowel de debetzijde als de creditzijde van de balans betreft, is de uitwerking neutraal voor het resultaat van de jaarstukken.

We willen dat de raad bij de behandeling een besluit neemt over de juiste versie van de Jaarstukken 2020. De behandeling van de jaarstukken staat geagendeerd voor de raadsvergadering op 10 juni 2021.

3.2 Wat gaan we daarvoor doen?
De balans en de toelichtingen bij zowel de 'van overheden ontvangen, nog te besteden uitkeringen van het Rijk', en de 'vorderingen op openbare lichamen' zijn verlaagd met een bedrag van € 800.000. Inmiddels is het bedrag in 2021 ontvangen. Bij de controle is ook nog een aanpassing in de aantallen van de SiSa regeling G4 'Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandige ondernemers' naar voren gekomen. Hierdoor zijn de aantallen onder indicator G4/08 en G4/09 in de SiSa bijlage bijgesteld. Wij stellen de raad voor om de gecorrigeerde versie van de Jaarstukken 2020 te betrekken bij de besluitvorming over raadsvoorstel Jaarstukken 2020 (2021.0000914).

3.3 Wat mag het kosten?
Aan de uitvoering van dit voorstel zijn, naast de beschikbare ambtelijke capaciteit, geen kosten verbonden.

3.4 Wie is daarvoor verantwoordelijk?
De raad heeft budgetrecht en heeft een controlerende taak. Ons college is, binnen de door de raad vastgestelde beleidsmatige en financiële kaders, integraal verantwoordelijk voor het uitvoeren van de programmabegroting en voor de verantwoording en verslaglegging van de resultaten in de Jaarstukken 2020. De portefeuillehouder Financiën is binnen het college eerste aanspreekpunt voor de planning- en controlproducten.

3.5 Wanneer en hoe zal de raad/het college over de voortgang worden geïnformeerd?
Met de Jaarstukken 2020 is de planning- en control cyclus van 2020 afgerond.

4. Ondertekening
Burgemeester en wethouders van de gemeente Haarlemmermeer,

de secretaris,	de burgemeester,
drs. Carel Brugman	Marianne Schuurmans-Wijdeven

Bijlage(n):
- Gecorrigeerde Jaarstukken 2020

Jaarstukken 2020

gemeente
Haarlemmermeer

Colofon

Tekst, vormgeving en drukwerk
Gemeente Haarlemmermeer
Postbus 250
2130 AG Hoofddorp

Telefoon 0900 1852
E-mail info@haarlemmermeer.nl
Internet haarlemmermeergemeente.nl

Deze rapportage is online te raadplegen via
planningencontrol.haarlemmermeer.nl/

Versie 2.0 (Erratum)

Fotografie
Blue -Sky fotografie
Danny de Casembroot
Jur Engelchor fotografie
De Gouden Plaat/Violet Johan
ID&T
Rudolf Stelpstra
Margo Oosterveen
Henk Roolvink fotografie
Kees van der Veer

Inhoudsopgave

Algemeen ... 3

Inleiding ... 4
Resultaat overzicht baten en lasten ... 5
Coronacrisis ... 7
Financiële hoofdlijnen ... 12
Leeswijzer ... 20
Samenstelling van de gemeenteraad en het college van B&W ... 21

Jaarverslag en toelichting jaarrekening per programma ... 23

Bestuur, samenleving en publiekscontact ... 24
Veiligheid ... 37
Zorg en werk ... 45
Maatschappelijke ontwikkeling ... 61
Mobiliteit ... 85
Ruimtelijke ontwikkelingen ... 92
Wonen ... 103
Kwaliteit fysieke omgeving ... 111
Economische zaken ... 125
Overzicht algemene dekkingsmiddelen ... 137
Overzicht overhead ... 144

Paragrafen ... 151

Inleiding ... 152
Lokale heffingen ... 153
Weerstandsvermogen en risicobeheersing ... 159
Onderhoud kapitaalgoederen ... 169
Vastgoed ... 176
Financiering ... 181
Bedrijfsvoering ... 186
Verbonden partijen ... 192
Grondbeleid ... 213
Toezichtinformatie ... 220

Jaarrekening ... 223

Algemene grondslagen opstellen jaarrekening ... 224
Overzicht van baten en lasten jaarrekening ... 228
Budgetoverhevelingen ... 230
Overzicht incidentele baten en lasten ... 234
Overzicht structurele toevoegingen/onttrekkingen aan reserves ... 239
Wet Normering Topinkomens (WNT) ... 240
Overzicht begrotings- en kredietoverschrijdingen ... 241
Balans ... 244
Toelichting op de balans ... 246
Niet in de balans tot uitdrukking komende verplichtingen en aanspraken ... 266
Na balansdatum voorgedane ontwikkelingen ... 269
Restantkredieten ... 270
Recapitulatie op taakveld ... 272
Single information Single audit (SiSa) ... 280

Overige gegevens ... 287

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant ... 288

Verklarende woordenlijst..... 289

Stadspark

Algemeen

Inleiding

Voor u liggen de Jaarstukken 2020. Hierin legt het college van burgemeester en wethouders van Haarlemmermeer verantwoording af over de uitvoering van het beleid dat in de Programmabegroting 2020-2023 is afgesproken. Het coalitieakkoord 'Samen bouwen aan een krachtig Haarlemmermeer' vormde hiervoor de basis. Haarlemmermeer mooier, sterker en krachtiger maken. Dat was en is ons doel.

In 2020 is ook Haarlemmermeer getroffen door het coronavirus. Deze crisis heeft de inwoners, ondernemers en maatschappelijke instellingen in Haarlemmermeer hard geraakt. Mensen die overleden zijn. Mensen die dierbaren verloren. Maar ook het verlies van banen en van toekomstperspectief.

De coronacrisis heeft een grote invloed op iedereen in Haarlemmermeer: onderwijs, sportverenigingen, maatschappelijke verenigingen, ondernemers, verzorgingshuizen en inwoners.

De regio Haarlemmermeer kende in 2020 een economische krimp van 18 procent en is daarmee het hardst getroffen van alle Nederlandse regio's. Oorzaak is onder andere het bijna volledig stilvallen van Schiphol en de daaraan gerelateerde dienstverlening. De gemeente doet alles om ondernemers en maatschappelijke instelingen te helpen en om de inwoners zo goed mogelijk door deze crisis te leiden.

Voor de gemeente als organisatie hebben de maatregelen ook grote effecten gehad, financieel en in de uitvoering. We hebben minder inkomsten vanuit toeristenbelasting en lagere parkeeropbrengsten. Veel medewerkers hebben andere taken moeten verrichten. Denk hierbij aan inzet in de crisisorganisatie, uitvoering van nieuwe maatregelen zoals de Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo), het meedenken met ondernemers en instanties om de negatieve effecten te beperken.

De financiële gevolgen van de coronacrisis voor 2020 worden in een aparte paragraaf in de jaarstukken inzichtelijk gemaakt. Op de structurele gevolgen van de coronacrisis wordt ingegaan in de Voorjaarsrapportage 2021.

Het jaar 2020 kende een sluitende begroting en wordt afgesloten met een nadelig resultaat van € 3,100 miljoen. Daarbij zijn de lokale lasten, behoudens de inflatiecorrectie, niet gestegen.

Resultaat overzicht baten en lasten

In onderstaande tabel is een verloopoverzicht opgenomen van het jaarrekeningresultaat. De berekening start met het saldo van het begrotingsjaar 2020 conform de Programmabegroting 2020-2023. Daarna volgen de begrotingsmutaties waartoe de raad tot en met ultimo december 2020 heeft besloten. In het voorliggende jaarverslag worden de afwijkingen van de rekeningcijfers ten opzichte van de vastgestelde begroting toegelicht. In Tabel 1 zijn voor de Jaarstukken 2020 de verschillen van € 0,2 miljoen en hoger opgenomen. Verschillen die budgettair neutraal zijn (hogere lasten worden gedekt door hogere baten) zijn niet in deze tabel opgenomen.

Tabel 1

Mutaties	Omschrijving	(bedragen x € 1.000; min = nadeel)
Begroting 2020	Programmabegroting 2020-2023	4.683
	Najaarsrapportage 2019	68
Aangepast saldo begroting 2020		4.751
Voorjaarsrapportage 2020	Voordelen	5.653
	Ombuigingen	812
	Genomen besluiten	-124
	Autonome ontwikkelingen	-14.423
	Ontwikkeling aantal inwoners, woningen en niet-woningen	1.300
	Kapitaallasten voorgenomen investeringen	-17
	Overige voorstellen	-2.289
Saldo na Voorjaarsrapportage 2020		-4.337
Najaarsrapportage 2020	Coronamaatregelen	-734
	Voorziening wethouderspensioenen	-1.116
	Jeugdzorg	-6.788
	Exploitatie honk- en softbalcomplex	-755
	Reserve beheer openbare ruimte HenS	516
	Uitkeringen gemeentefonds	1.208
	Onroerendezaakbelastingen	1.099
	IOS opbrengsten	-1.096
	Saldo overige mutaties 2020 (< € 0,5 miljoen)	-1.831
Saldo na Najaarsrapportage 2020		-13.834
Jaarstukken 2020	Participatiewet (bijstand)	2.859
	Voorziening Sportfondsen	-1.922
	Energietransitie	637
	Mobiliteit MRA	1.177
	Leges omgevingsvergunningen	1.920
	Onroerendezaakbelastingen	1.060
	Uitkeringen gemeentefonds	505
	Voorziening wachtgeld voormalig personeel	-757
	Facilitaire zaken en huisvesting	634
	Hogere doorbelasting aan projecten	966
	Coronacrisis (financiële effecten coronacrisis)	2.291
	Voorziening wachtgeld verplichting wethouders	-269
	Optreden tegen ongewenst aanbieden taxidiensten	179
	Functioneel leeftijdsontslag voormalig personeel	-208

Mutaties	Omschrijving	(bedragen x € 1.000; min = nadeel)
	Persoonsgebonden budget (pgb)	-219
	Doelgroepenbeleid kinderopvang	-222
	Vrijval vordering Bbz 2019-2020	378
	Bijzondere bijstand	227
	Anterieure overeenkomsten	477
	Versnelling woningbouw	275
	Boekwaarde erfpachtgronden	-284
	Rioolheffing	-311
	Gemalen	219
	Voorlopige afrekening 2020 OD NZKG	264
	Saldo overige mutaties 2020 (< € 0,2 miljoen)	858
Resultaat 2020		-3.100

Coronacrisis

Algemeen

De coronacrisis heeft een grote invloed op iedereen in Haarlemmermeer: onderwijs, sportverenigingen, maatschappelijke verenigingen, ondernemers, detailhandel, horeca, verzorgingshuizen en inwoners.

Ook voor de gemeente als organisatie heeft het afgelopen jaar grotendeels in het licht gestaan van het coronavirus en alle gevolgen daarvan. In februari zijn we gestart met maatregelen om de bedrijfscontinuïteit en dienstverlening van onze organisatie te borgen. Met de start van de lockdown is de gemeentelijke organisatie per direct overgestapt op zo veel mogelijk thuis werken. Hiervoor was een snelle omschakeling in de organisatie noodzakelijk en waren investeringen op het gebied van thuiswerken noodzakelijk.

De maatregelen om besmettingen te voorkomen hebben grote economische, maatschappelijke en sociale gevolgen. Vanuit het Rijk en de gemeente is ingezet op maatregelen om deze gevolgen zoveel mogelijk te beperken. Denk hierbij aan de Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo), uitstel van betalingen, het niet terugvorderen van subsidies voor activiteiten die niet zijn uitgevoerd, huurcompensatie, ruimte bieden voor grotere terrassen en nog vele andere maatregelen. Gedurende het hele jaar is nagegaan hoe we onze inwoners, ondernemers en instellingen zo goed mogelijk kunnen ondersteunen door met ze in gesprek in te gaan, te informeren over mogelijkheden en na te gaan waar we als gemeente steun kunnen bieden.

Voor de gemeente als organisatie hebben de maatregelen ook grote effecten gehad, financieel en in de uitvoering. We hebben minder inkomsten vanuit toeristenbelasting en lagere parkeeropbrengsten. Voor een aantal extra uitgaven om uitvoering te geven aan de coronamaatregelen zijn we gecompenseerd via het gemeentefonds. Veel medewerkers hebben andere taken verricht. Denk hierbij aan inzet in de crisisorganisatie, uitvoering van nieuwe maatregelen zoals de Tozo, het meedenken met onze ondernemers en instanties om de negatieve effecten van maatregelen te beperken. Op verschillende gebieden heeft daarom een herprioritering plaatsgevonden in de taken en werkzaamheden.

De raad is geregeld geïnformeerd over de ontwikkelingen van de coronacrisis, de maatregelen die zijn genomen en de gevolgen voor de gemeente. Onder andere is dit gebeurd met de volgende brieven aan de raad:

- Financiële impact en maatregelen coronacrisis van 7 mei 2020 (kenmerk X.2020.00424)
- Informatie maatregelen coronacrisis II van 26 juni 2020 (kenmerk X.2020.01796)
- Informatie maatregelen coronacrisis III van 8 september 2020 (kenmerk X.2020.03554)
- Informatie maatregelen coronacrisis IV van 9 oktober 2020 (kenmerk X.2020.04090)
- Informatie maatregelen coronacrisis V van 17 november 2020 (kenmerk X.2020.05555)
- Informatie maatregelen coronacrisis VI van 16 december 2020 (kenmerk X.2020.06445)

Niet uitgevoerd beleid in verband met de coronacrisis in 2020

Per programma wordt aangegeven welk beleid geen of minder doorgang heeft kunnen vinden in 2020.

Programma Veiligheid
Door de coronacrisis zijn er extra taken belegd bij de handhavers, de door het Rijk opgelegde maatregelen dienen gehandhaafd worden. Dit heeft een verschuiving teweeg gebracht in het handhavingsprogramma. Enerzijds is er ruimte gekomen omdat er bijvoorbeeld op Schiphol minder bedrijvigheid is, evenementen verboden zijn en door afnemende drukte in de winkelgebieden parkeercontroles beperkt waren. Anderzijds zijn er taken bijgekomen zoals het controleren op groepsgrootte, 1,5 meter afstand en het dragen van een mondkapje. Voor de integrale handhavers is de prioriteit komen te liggen op het handhaven van de coronamaatregelen, gevolgd door het oppakken van de overige meldingen. Voor de straatcoaches is de prioriteit blijven liggen bij jeugdoverlast, gevolgd door de coronamaatregelen.
In de praktijk komen deze zaken ook samen, zo zien we dat het overtreden van de maximaal toegestane groepsgrootte en het overtreden van de avondklok met name door onze jongere inwoners wordt gedaan.

Binnen Openbare Orde en Veiligheid is ook veel inzet gepleegd op het gebied van coronacrisis, voornamelijk in de regio. Hierdoor is er minder inzet geweest op bijvoorbeeld het prostitutiebeleid en het beleid ten aanzien van woon- en adresfraude. Daarnaast is er door de coronamaatregelen ook minder inzet nodig geweest voor bijvoorbeeld Valet Parking op Schiphol.
Er zijn ook minder handhavingszaken opgepakt, zoals illegale bewoning waarbij het nodig is om binnen te treden, doordat er vanwege de coronamaatregelen een beperking was voor het afleggen de huisbezoeken.

Programma Zorg en werk
2020 is als gevolg van de coronacrisis een bijzonder jaar geweest voor het sociaal domein, de verwijzers en aanbieders die daarin actief zijn en niet in de laatste plaats voor inwoners die aangewezen zijn op zorg en ondersteuning. Er is veel tijd en energie gaan zitten in het garanderen van de continuïteit van zorg en ondersteuning. De coronacrisis had ook effect op onze eigen dienstverlening: we hebben geen brede keukentafelgesprekken kunnen voeren. We hebben onze dienstverlening op alternatieve manieren, binnen de geldende RIVM-richtlijnen, zo goed mogelijk voortgezet. In zeer beperkte mate en in specifieke situaties hebben we huis- of deurbezoeken afgelegd en gesprekken op locatie gevoerd. Door herprioritering in taken en werkzaamheden hebben we onze overige reguliere werkzaamheden niet altijd op het door ons gewenste niveau uit kunnen voeren en hebben ontwikkelopgaven onvoldoende aandacht gekregen. We hebben er, weliswaar onder grote druk, samen de schouders onder gezet en met z'n allen zijn we wendbaar gebleken.

Programma Maatschappelijke ontwikkeling
De coronamaatregelen hebben ook grote impact op de dorpshuizen, wijk- en jongerencentra. In 2020 waren de meeste accommodaties grotendeels gesloten en daarom heeft de programmering geen doorgang kunnen vinden. Na de eerste lockdown zijn de meeste zelfstandige besturen van dorpshuizen en Maatvast, beheerder van de meeste dorpshuizen, wijk- en jongerencentra, aan de slag gegaan om de accommodaties coronaproof te maken voor de openstelling. Vanaf de zomer mochten de accommodaties weer open, maar vanwege de coronamaatregelen en RIVM-richtlijnen waren er beperkte mogelijkheden. De openstelling was helaas van korte duur, want in december ging heel Nederland weer in lockdown. De sluiting van de accommodaties heeft financiële gevolgen voor de zelfstandige dorpshuizen en Maatvast.
Wij zien dat de sluiting van de accommodaties ook een sociale impact heeft. De behoefte aan ontmoeting en activiteiten is groot onder alle bezoekers en vrijwilligers. Wij kijken uit naar het moment dat de accommodaties weer open kunnen en activiteiten weer plaats kunnen vinden en bezoekers elkaar kunnen ontmoeten.

Paragraaf bedrijfsvoering
De coronamaatregelen hebben veel impact gehad op het leren en ontwikkelen in onze organisatie. Een groot deel van het jaar hebben we bijvoorbeeld geen klassikale opleidingen kunnen aanbieden terwijl ons opleidingsaanbod voor de coronacrisis vooral hieruit bestond. Ook hadden de coronamaatregelen veel invloed op de bredere team- en organisatieontwikkeling. De focus lag in de organisatie op de noodzakelijke (organisatorische) aanpassingen in de wijze van werken en samenwerken. Verschillende ontwikkeltrajecten kwamen hierdoor na de start van de coronacrisis stil te liggen of kregen een andere invulling omdat de urgentie zat op het omgaan met de nieuwe omstandigheden. Inmiddels zitten we in een nieuwe fase waarin we steeds beter en creatiever weten om te gaan met het online samenwerken en het online leren en ontwikkelen. Steeds meer (voorheen klassikale) trainingen organiseren we inmiddels succesvol online en het online aanbod is ook uitgebreid onder andere met een groter aanbod aan E-learning en nieuwe vormen zoals webinars, podcasts en leren via YouTube. Ook ten aanzien van de bredere team- en organisatieontwikkeling merken we op dat dit weer meer op gang is gekomen. Je kunt ook stellen dat de ontwikkeling in onze organisatie in 2020 niet heeft stilgelegen maar juist door de coronacrisis een enorme intensiteit heeft gekend met veel waardevolle lessen, waarbij de leervorm niet gepland en niet gewenst was.

Paragraaf vastgoed
- Betrouwbare vastgoedadministratie

De doelstelling om in 2020 de belangrijkste data gecontroleerd te hebben is nog niet bereikt. Personeelsverloop en het thuiswerken zorgen voor extra vertraging. In de tweede helft van 2021 zal dit project worden afgerond, zodat vanaf 2022 rapportages beschikbaar komen, die ons meer inzicht kunnen geven in de portefeuille.

- Beleidskader Vastgoed

Nog uit te werken kaders voor (ver)huur, duurzaamheid en toegankelijkheid worden hieraan toegevoegd. In het stappenplan was opgenomen dat er in het voorjaar van 2021 een beleidskader vastgoed zou zijn. Deze planning is niet haalbaar als gevolg van personeelsverloop en

het thuiswerken. De planning is bijgesteld naar eind 2022.

Financiële effecten

De coronacrisis heeft ook grote financiële effecten gehad voor de gemeente. Hierover is de raad regelmatig geïnformeerd via brieven aan de raad en in de voor- en najaarsrapportage.

In deze jaarstukken zijn de volgende financiële effecten verwerkt, waarbij de bedragen van € 75.000 en hoger zijn opgenomen. De overige kleinere verschillen zijn als één totaalbedrag opgenomen.

Tabel 2

Omschrijving (bedragen x € 1.000; min is nadeel)	Begroting	Realisatie	Verschil
Bestuur, samenleving en publiekscontact			
Minder aanvragen reisdocumenten en rijbewijzen	-33	-222	-189
Compensatie corona tweede tranche verkiezingen 2020/2021	-264	-258	6
Aanpassing baten/lasten Burgerlijke stand	-62	-75	-14
Stadsmarketing	0	83	83
Congressen en symposia raad en bestuur	0	115	115
Veiligheid			
Ongewenst aanbieden taxidiensten Schiphol	0	140	140
Extra inzet toezicht en handhaving	-123	-361	-238
Zorg en werk			
Meerkosten zorginstellingen	0	-767	-767
Eigen bijdrage CAK	-60	-82	-22
Wmo vervoer	350	542	192
AM match	-406	-406	0
Tozo (netto-lasten)	-24.994	-16.916	8.078
Tozo (rijksbijdrage)	24.994	16.916	-8.078
Maatschappelijke ontwikkeling			
Huurcompensatieregeling gemeentelijk vastgoed	-1.577	-358	1.219
Evenementen	-50	-207	-157
Coronamaatregelen 2e tranche Lokale culturele voorzieningen	-447	-105	342
Cofinanciering en voordrachten provinciaal noodfonds cultuur	-36	-76	-40
Subsidies	0	77	77
Wmo-toezicht	0	105	105
Wijkbudgetten	0	136	136
Kwaliteit fysieke omgeving			
Afvalverwerking	-1.000	-1.408	-408
Vergoeding Nedvang	0	216	216
Economische zaken			
Parkeeropbrengsten	-1.343	-1.134	209
Reclameopbrengsten	-279	-125	154
Marketing en acquisitie	0	144	144
Evenementen	-126	-60	66
Overzicht algemene dekkingsmiddelen			
Toeristenbelasting 2020	-8.890	-8.889	1
Dubieuze belastingdebiteuren	0	-115	-115
Overzicht overhead			
Extra inzet personeel	-237	-825	-588
ICT	-250	-250	0
Extra inhuur bezwaarschriften	-60	109	169
Reis- en verblijfskosten	0	164	164
Facility Management	150	493	343
Opleidingsbudget	100	662	562

Omschrijving (bedragen x € 1.000; min is nadeel)	Begroting	Realisatie	Verschil
Schoonmaakkosten gemeentelijke huisvesting	0	-81	-81
Overige kleine voor- en nadelen	-53	63	116
Subtotaal	-14.696	-12.756	1.940
Ontvangen compensatie van het Rijk	6.972	7.323	351
Totaal	-7.724	-5.433	2.291

Toelichting
Het totale nadeel van de coronacrisis is circa € 2,3 miljoen lager dan geraamd bij de Najaarsrapportage 2020. De belangrijkste afwijking betreft de huurcompensatieregeling gemeentelijk vastgoed. Dit wordt veroorzaakt doordat de aanvragen voor huurcompensatie getoetst worden aan de financiële positie van een aanvrager. Hiervoor is vaak de jaarrekening 2020 van een instelling nodig. Die komen in de loop van 2021 beschikbaar en dan kunnen ook de aanvragen voor huurcompensatie worden beoordeeld en afgerond. Daarom wordt ook voorgesteld het restantbedrag over te hevelen naar 2021.
De overige verschillen worden toegelicht bij de betreffende programma's.

Incidentele subsidie noodsteun regionale en culturele infrastructuur
De culturele sector is in 2020 voor een groot deel van het jaar (gedeeltelijk) gesloten geweest en kon geen of zeer beperkt activiteiten ondernemen. De provincie Noord-Holland heeft via een noodfonds middelen ter beschikking gesteld, waarbij via een matchingsregeling de provincie 65% en wij 35% van de schade hebben gecompenseerd. Van deze regeling hebben vijf instellingen gebruik kunnen maken. Stichting Het Cultuurgebouw en Museum Crash hebben de compensatie ontvangen in de vorm van huurcompensatie, Haarlemmermeermuseum De Cruquius deels in de vorm van huurcompensatie en deels subsidie en Stichting Meer Jazz en Kunstfort bij Vijfhuizen in de vorm van subsidie. Conform de eisen in de subsidieverlening van de provincie geven wij hier inzicht in de bijdrage provincie, bijdrage gemeente en een overzicht van de betreffende instellingen.

Tabel 3

Omschrijving (bedragen x € 1.000l)	Bijdrage provincie Noord-Holland	Bijdrage gemeente	Totale bijdrage
Instelling			
Cultuurgebouw	646	348	**994**
Vijfhuizen Kunstfort	19	10	**30**
Crash	2	1	**3**
Cruquius	90	48	**138**
Meer Jazz	31	17	**48**
Totaal	788	424	**1.212**

Nog te ontvangen compensatie coronamaatregelen
Over 2020 heeft het Rijk nog niet alle nadelen als gevolg van de coronamaatregelen gecompenseerd. Dit betreft de inkomstenderving (toeristen- en parkeerbelasting) en de extra lasten van afvalinzameling en -verwerking waarvoor compensatie is toegezegd. Het Rijk heeft hier wel bedragen voor gereserveerd, totaal € 282 miljoen. Het aandeel van Haarlemmermeer schatten wij in op circa € 6,9 miljoen. De daadwerkelijke compensatie wordt door het Rijk bepaald op basis van de jaarrekeningen 2020 van de gemeenten. De verwachting is dat pas in de septembercirculaire gemeentefonds 2021 de verdeling over de gemeenten bekend wordt gemaakt. Door de commissie BBV is de uitspraak gedaan, dat deze compensatie verwerkt moet worden in de jaarrekening 2021. Het is niet toegestaan een bedrag als nog te ontvangen op te nemen in de jaarrekening 2020.

Covid-19 monitor

Wat zijn precies de gevolgen in Haarlemmermeer? Daarvoor is in 2020 de Covid-19 monitor ontwikkeld en op internet gepubliceerd. In deze monitor staat een aantal ontwikkelingen op het gebied van besmettingen, demografie, economie, werk en inkomen, mobiliteit, gezondheid, zorg en veiligheid in de maanden voor en tijdens de coronamaatregelen.

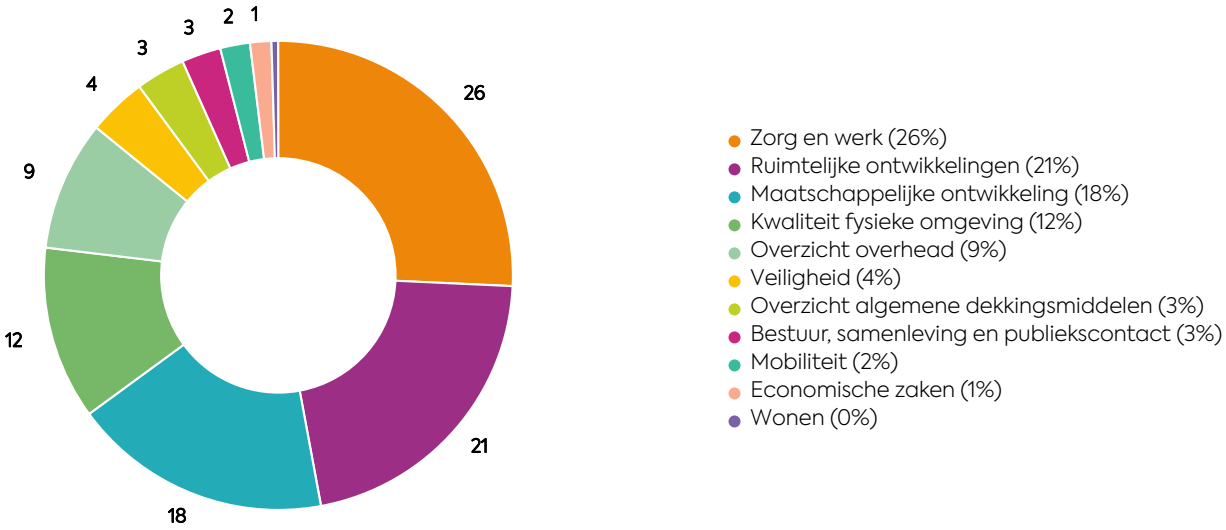
De monitor heeft als doel een breed en overzichtelijk beeld te geven van de impact van de coronacrisis op de Haarlemmermeerse samenleving. Hoewel de indicatoren zorgvuldig zijn geselecteerd, is deze monitor niet allesomvattend. Bovendien is lang niet altijd vast te stellen of waarneembare verschillen een gevolg zijn van de coronacrisis.

Financiële hoofdlijnen

Lasten

De totale lasten (uitgaven) van Haarlemmermeer over het jaar 2020 bedragen € 572,7 miljoen, inclusief de stortingen in de reserves. Met de lasten zijn de beleidsdoelen van de negen beleidsprogramma's gerealiseerd. Daarnaast zijn er lasten die vallen onder de overzichten 'algemene dekkingsmiddelen' en 'overhead'. In Figuur 1 is weergegeven hoe de lasten over de verschillende programma's, het overzicht 'algemene dekkingsmiddelen' en het overzicht 'overhead' zijn verdeeld. De cijfers weergeven het procentueel aandeel van het programma in de totale lasten.

Lasten 2020

Figuur 1

De grootste programma's zijn Zorg en werk en Ruimtelijke ontwikkelingen. Binnen het programma 'Zorg en werk' vallen de lasten voor de uitvoering van de Wet maatschappelijke ondersteuning, de Jeugdwet en de Participatiewet. Onder 'Ruimtelijke ontwikkelingen' worden ondermeer de kosten van de bouwgrondexploitaties verantwoord. Ook de programma's Maatschappelijke ontwikkeling en Kwaliteit fysieke omgeving zijn grote programma's.

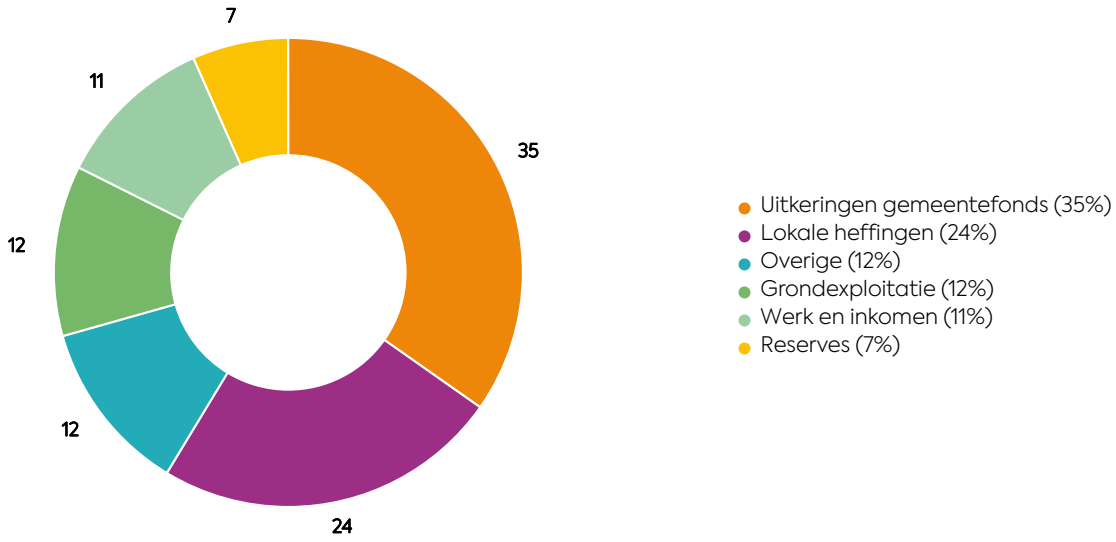
Alle programma's, de algemene dekkingsmiddelen en de overhead worden uitgebreid toegelicht in het hoofdstuk 'Jaarverslag'. Per programma wordt hierin allereerst aangegeven wat het maatschappelijk doel en de beleidsdoelen zijn zoals vastgesteld in de programmabegroting en welke activiteiten de gemeente daarvoor in 2020 uitgevoerd heeft (Wat wilden we bereiken en wat hebben we daarvoor gedaan?). Vervolgens is per programma en beleidsdoel aangegeven welke baten en lasten hiervoor in 2020 gerealiseerd zijn, ten opzichte van de begroting (Wat heeft het gekost?).

Baten

Alle in de jaarrekening verantwoorde lasten moeten worden gedekt door de baten (inkomsten) om te komen tot een sluitende exploitatie. In Figuur 2 is in hoofdlijnen aangegeven waar de baten uit bestaan. De totale baten in 2020 bedragen € 569,6 miljoen, inclusief de onttrekkingen uit de reserves. De

cijfers weergeven het procentueel aandeel van het programma in de totale baten.

Baten 2020

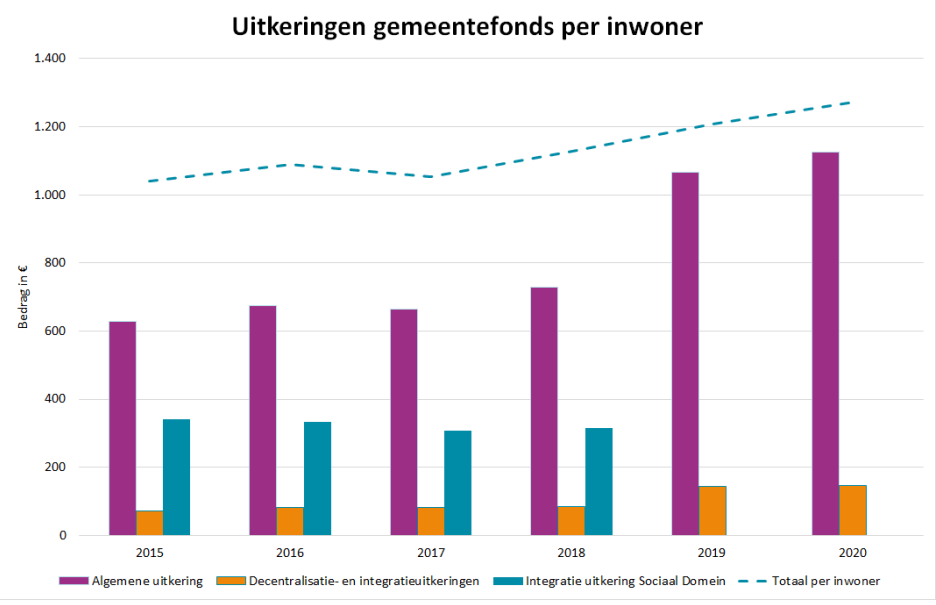

Figuur 2

Uitkeringen gemeentefonds

De grootste inkomstenpost zijn uitkeringen uit het gemeentefonds die van het Rijk wordt ontvangen. Deze uitkeringen zijn vrij besteedbaar en worden verantwoord onder het overzicht Algemene dekkingsmiddelen. Gedurende de jaren 2015 tot en met 2018 werd nog de integratie-uitkering sociaal domein ontvangen. Vanaf 2019 is deze uitkering geïntegreerd in de algemene uitkering.

Het meerjarig verloop van de uitkeringen uit het gemeentefonds blijkt uit Figuur 3.

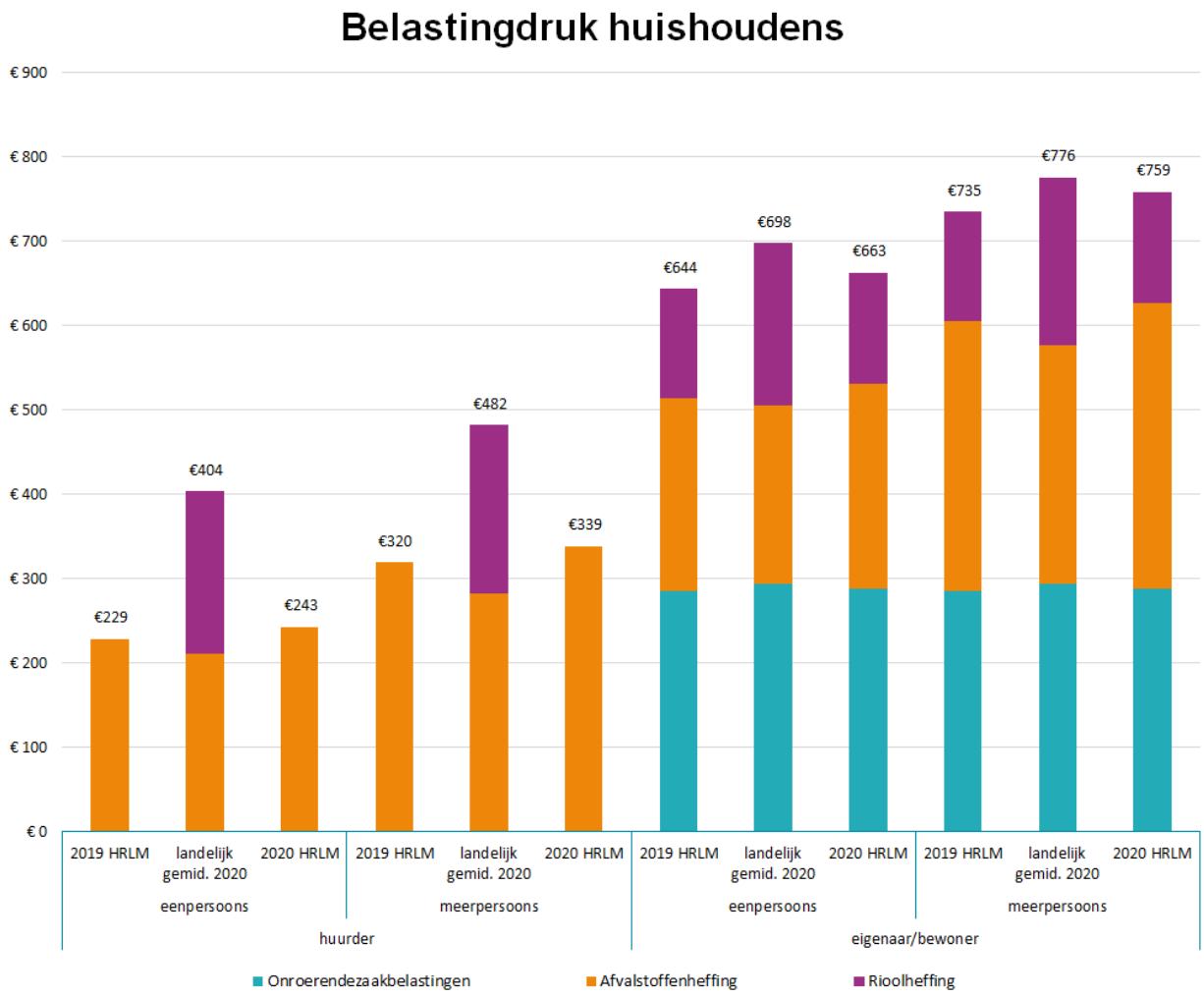

Figuur 3

Gemeentelijke belastingen

Een andere grote inkomstenbron zijn de gemeentelijke belastingen (lokale heffingen). Deze heffingen kunnen weer opgedeeld worden in de vrij besteedbare belastingen, met name de Onroerendzaakbelastingen, en de heffingen voor een specifiek doel, zoals de afvalstoffenheffing en de rioolheffing. Heffingen met een specifiek doel mogen maximaal 100% kostendekkend zijn. Bij het vaststellen van de opbrengsten van de vrij besteedbare belastingen heeft de raad een grote mate van vrijheid.

Belastingdruk huishoudens
Voor de huishoudens van Haarlemmermeer is de ontwikkeling van de gemeentelijke belastingdruk van belang. In de paragraaf Lokale Heffingen worden de belastingen en heffingen uitgebreid toegelicht.

Figuur 4

Structureel begrotingssaldo

Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de jaarrekening moet beoordeeld worden of alle structurele lasten worden gedekt door structurele baten. Om dit te bepalen is in de jaarrekening het Overzicht incidentele baten en lasten opgenomen. Onder andere op basis van dit overzicht geeft het structureel begrotingsevenwicht het volgende beeld:

Tabel 4

Omschrijving (bedragen x € 1.000; min = nadeel)	Bijgestelde begroting 2020	Rekening 2020
Saldo baten en lasten	-17.401	-1.414
Saldo toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	3.567	-75
Begrotingssaldo (a)	**-13.834**	**-1.489**
Waarvan incidentele baten en lasten (saldo) (b)	-20.415	-13.958
Structureel begrotingssaldo (=a-b)	**6.581**	**12.469**

Het structureel begrotingssaldo wordt berekend door de totale lasten en baten te verminderen met het saldo van de incidentele lasten en baten. Het saldo dat over blijft moet positief zijn (de structurele baten zijn dan groter dan de structurele lasten).

Op basis van de hierboven opgenomen tabel kan worden geconcludeerd dat de bijgestelde Programmabegroting 2020 en de Jaarstukken 2020, conform de uitgangspunten van het BBV, structureel in evenwicht zijn.

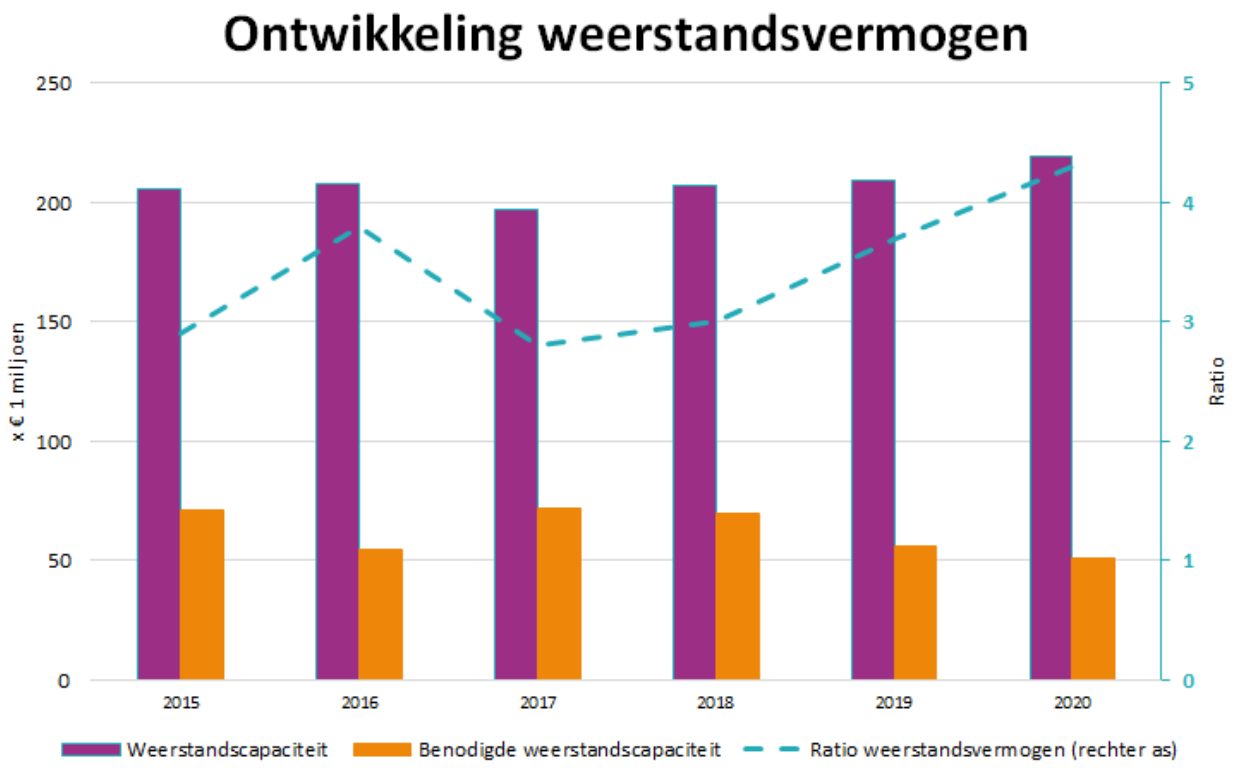
Risico's

Een risico is een onzekere gebeurtenis of omstandigheid met één of meerdere mogelijke oorzaken en met eventuele negatieve gevolgen op het behalen van de doelstellingen van Haarlemmermeer. Voor geconstateerde risico's worden beheersmaatregelen getroffen om de impact van een risico te verkleinen. De resterende risico's worden gekwantificeerd op basis van kans van optreden en de mogelijke financiële gevolgen. De kans- en gevolginschattingen zijn gemaakt op basis van expertise en ervaring met de omgeving waarin de risico's spelen en de beleidsdoelen waaraan ze bijdragen. Met behulp van een Monte Carlo simulatie wordt de totale waarde van de resterende risico's berekend en deze totale waarde vormt de 'benodigde weerstandscapaciteit'.

Om te bepalen of Haarlemmermeer in staat is de resterende risico's op te vangen wordt de 'beschikbare weerstandscapaciteit' berekend. De beschikbare weerstandscapaciteit wordt in het BBV omschreven als 'de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken'. Het belangrijkste onderdeel van de beschikbare weerstandscapaciteit is de Algemene dekkingsreserve. De Algemene dekkingsreserve is de enige, directe en vrij beschikbare bron van de weerstandscapaciteit. Het aanhouden van een voldoende hoge Algemene dekkingsreserve zorgt ervoor dat de gemeente de mogelijkheden heeft om de risico's op te vangen, zonder dat dit directe consequenties heeft voor de uitvoering van de programmabegroting.

Om inzicht te krijgen in hoeverre de beschikbare weerstandscapaciteit voldoende is om zich voor doende risico's op te vangen, wordt de ratio weerstandsvermogen bepaald. De gemeenteraad heeft in de Nota risicomanagement, juli 2017 (2017.47899) bepaald dat de streefwaarde van dit ratio minimaal 1,4 moet zijn. Met de ratio van 4,3 (classificatie uitstekend) per ultimo 2020 voldoen wij hier ruim aan.

In Figuur 5 wordt de ontwikkeling weergegeven van de benodigde en beschikbare weerstandscapaciteit en van de weerstandsratio. In de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing is een uitgebreide toelichting opgenomen op het weerstandsvermogen en de risico's.

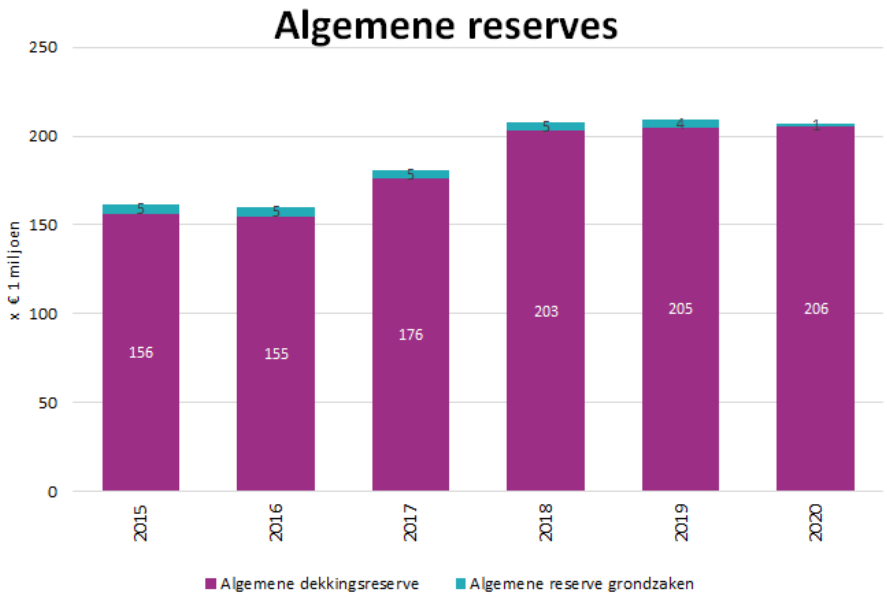

Figuur 5

Reserves

Reserves zijn bedoeld voor het dekken van toekomstige (mogelijke) uitgaven. De raad beslist over de bestemming van de reserves. In 2020 heeft de raad een nieuwe notitie reserves en voorzieningen (2019.0058406) vastgesteld. De reserves zijn onderverdeeld in algemene reserves en bestemmingsreserves.

De algemene reserves dienen als dekkingsbron in het geval zich incidentele risico's voordoen. We hebben het dan over de Algemene dekkingsreserve en de Algemene reserve grondzaken. Het verloop van deze reserves over de periode 2015-2020 blijkt uit Figuur 6.

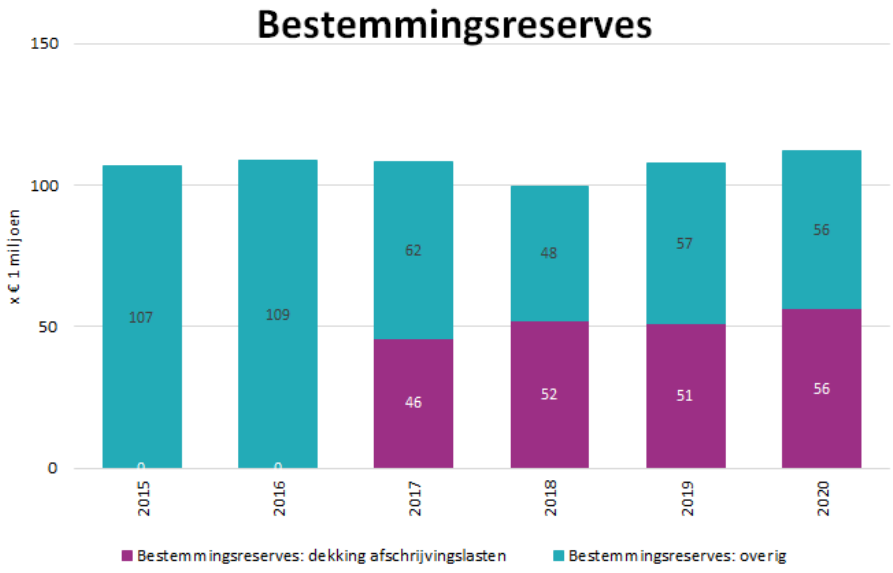

Figuur 6

De bestemmingsreserves zijn ingesteld met een bepaald door de raad vastgesteld doel. Hierbij moet weer een onderscheid gemaakt worden tussen de bestemmingsreserve Dekking afschrijvingslasten en de overige bestemmingsreserves. De bestemmingsreserve Dekking afschrijvingslasten is een zogenaamde 'beklemde' reserve. Dat wil zeggen dat deze niet vrij besteedbaar is. Bij een besteding aan andere doeleinden dan de dekking van afschrijvingslasten, moet altijd tot een alternatieve dekking worden besloten.

Voor de overige bestemmingsreserves geldt dat de raad kan besluiten om daar een ander doel aan te geven of om ze op te heffen en het saldo toe te voegen aan de algemene dekkingsmiddelen. In 2020 zijn de bestemmingsreserves Recreatieplas Toolenburg en Beheer openbare ruimte HenS opgeheven.

De ontwikkeling van de bestemmingsreserves geeft het volgende beeld:

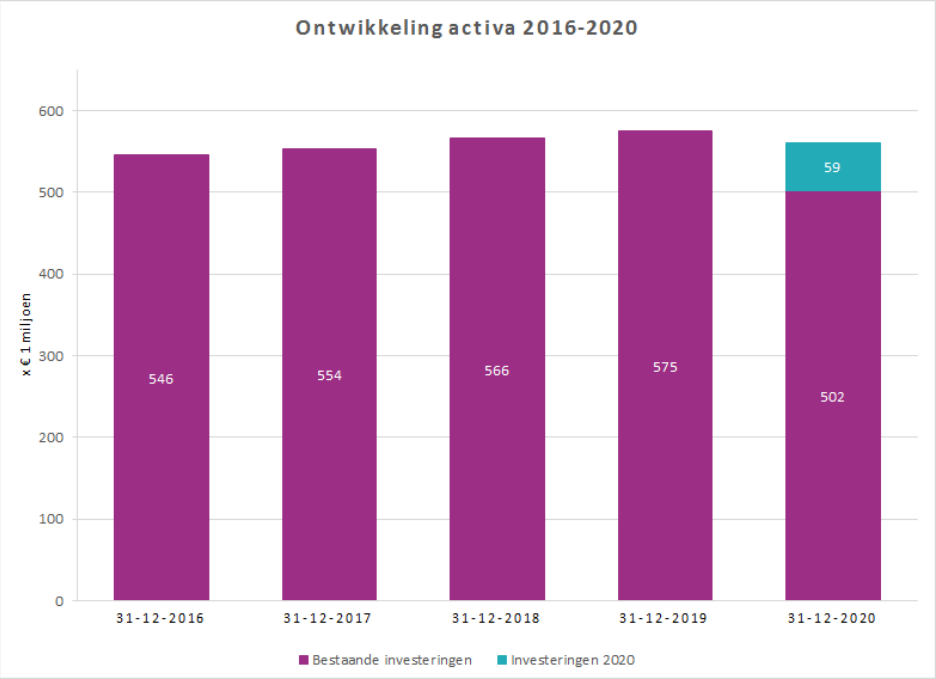
Figuur 7

In het hoofdstuk Jaarrekening, toelichting op de balans, wordt het doel van elke reserve toegelicht en is het verloop in 2020 per reserve opgenomen bij het onderdeel Eigen vermogen.

Investeringen

Investeringen zijn uitgaven waarvan het economisch - of maatschappelijk nut zich over meerdere jaren uitstrekt. Investeringen worden geactiveerd op de balans en worden afgeschreven op basis van de economische levensduur van de investering. De kapitaallasten (rente en afschrijving) komen ten laste van de programma's en moeten worden gedekt binnen de baten en lasten.

De ontwikkeling van de materiële vaste activa voor de jaren 2016 – 2020 geeft het volgende beeld:

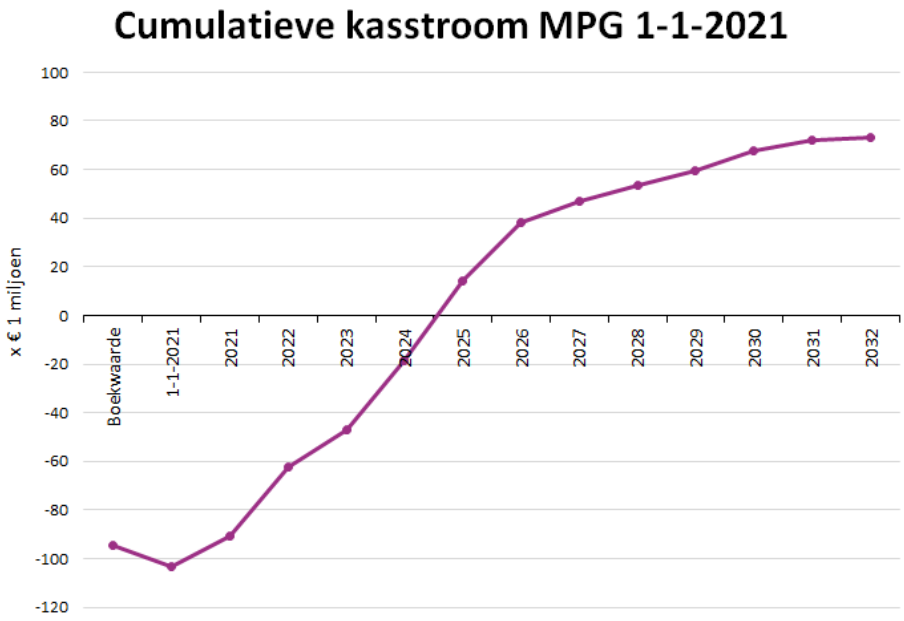
Figuur 8

In totaal was bij aanvang van 2020 rekening gehouden met een investeringsbedrag van € 73,1 miljoen (inclusief doorschuivingen vanuit 2019). Hiervan is € 58,9 miljoen besteed, wat een realisatiegraad van 81% betekent.
In grote lijnen kan gesteld worden dat het bedrag aan nieuwe investeringen in een jaar ongeveer gelijk is aan de verlaging van de waarde van de investeringen in voorgaande jaren als gevolg van afschrijvingen, afwaarderingen en verkopen. Voor een toelichting op het verloop van de activa wordt verwezen naar de toelichting op de balans, onderdeel Materiële vaste activa.

Meerjarenperspectief Grondzaken (MPG)

Op basis van de prognoses in het MPG (standlijn 1 januari 2021) is in de jaarstukken rekening gehouden met de opbrengsten en uitgaven die verband houden met de ontwikkeling van bouwgrondexploitaties. Het saldo van de bouwgrondexploitaties wordt naar de balans overgebracht, zodat een verschil in de kasstromen geen invloed heeft op het saldo van de programmabegroting. Als een bouwgrondexploitatie wordt afgesloten, dan wordt het resultaat verrekend met de Algemene reserve grondzaken. Voor meer informatie wordt verwezen naar het MPG.

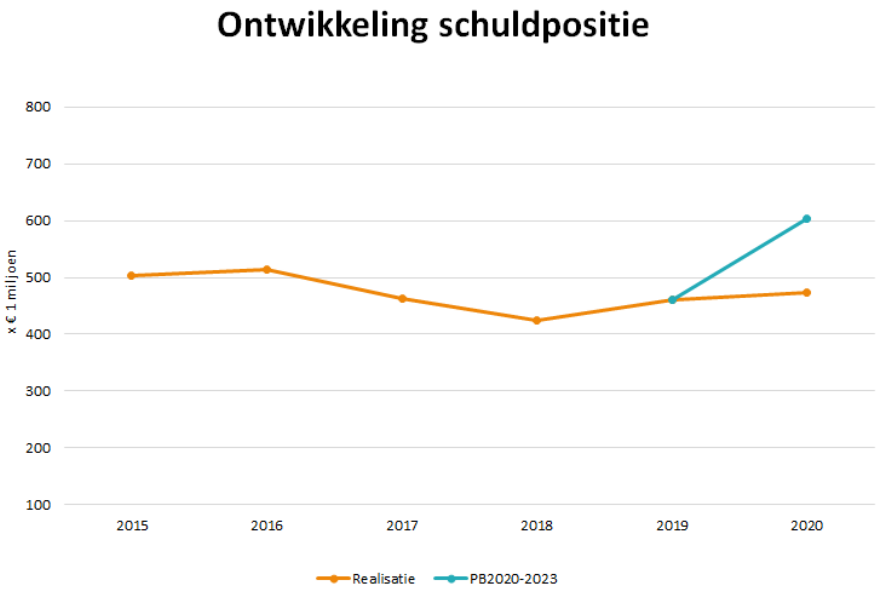
Op basis van het MPG is in Figuur 9 de verwachte cumulatieve cashflow weergegeven. De cashflow geeft het verschil aan tussen de opbrengsten en uitgaven gedurende een bepaalde periode. In de figuur is te zien dat tot en met 2024 de gerealiseerde uitgaven hoger zijn dan de gerealiseerde opbrengsten. Na 2025 worden er minder kosten gemaakt en worden er meer opbrengsten ontvangen en komt de cashflow boven € 0. Dit betreft een inschatting van de fasering per jaar en is een momentopname. Bij elk volgend (t)MPG worden de prognoses geactualiseerd.

Figuur 9

Schuldbeheersing

De meerjarige ontwikkeling van de schuld is weergegeven in Figuur 10. De schuld is minder hard gestegen dan geraamd in de Programmabegroting 2020-2023. Dit komt vooral doordat er minder is geïnvesteerd dan begroot ten tijde van het opstellen van de programmabegroting (augustus 2019). In de paragraaf Financiering wordt uitgebreid ingegaan op de ontwikkeling van de schuldpositie.

Figuur 10

Leeswijzer

De Jaarstukken 2020 zijn gebaseerd op de Programmabegroting 2020-2023.

De jaarstukken bestaan uit de volgende delen:
- Algemeen
- Jaarverslag en jaarrekening per programma
- Jaarrekening
- Overige gegevens

Algemeen
Dit onderdeel bestaat uit de inleiding, het resultaat van de programmarekening, de coronacrisis, de financiële hoofdlijnen, deze leeswijzer en de samenstelling van het bestuur.

Jaarverslag en jaarrekening per programma
Het jaarverslag bestaat uit de programmaverantwoording en de (verplichte) paragrafen. In dit onderdeel worden per programma de volgende vragen beantwoord:

- Wat wilden we bereiken?
- Wat zouden we daarvoor doen?
- Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?
- Wat heeft het gekost?

Bij het onderdeel 'Wat heeft het gekost?' worden op beleidsdoelniveau de substantiële verschillen (≥ € 75.000) tussen de gewijzigde begroting en de jaarrekening toegelicht. Diverse voor- en nadelen van minder dan € 75.000 worden tezamen verklaard door de toelichting *Overig.*

In de paragrafen geven we aanvullende informatie over programma overstijgende onderwerpen; lokale heffingen, weerstandsvermogen en risicobeheersing, onderhoud kapitaalgoederen, vastgoed, financiering, bedrijfsvoering, verbonden partijen, grondbeleid en toezichtinformatie.

Beleidsindicatoren
Op grond van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) moeten wij in de programma's in de jaarstukken de beoogde en gerealiseerde maatschappelijke effecten van de verschillende programma's toelichten aan de hand van zogenaamde beleidsindicatoren. Deze indicatoren dragen bij aan het beleidsmatiger maken van begroting en jaarstukken. De raad kan zich op deze manier op belangrijke momenten in een beleidscyclus een beeld vormen over de behaalde en te behalen beleidsresultaten. Omdat het wenselijk is de resultaten van gemeenten onderling te kunnen vergelijken, is in de Regeling beleidsindicatoren gemeenten een uniforme lijst van beleidsindicatoren vastgesteld. Voor de indicatoren wordt aangesloten bij reeds bestaande bronnen, zoals het CBS en DUO. De actuele lijst bestaat uit 34 verplichte indicatoren. Daarnaast heeft de raad besloten een aantal niet-verplichte lokale indicatoren te handhaven (2017.0063489). In de tabellen bij de programma's is aangegeven waar het de verplichte (BBV) en niet-verplichte lokale indicatoren betreft. De website waarstaatjegemeente.nl biedt een overzicht van indicatoren per thema, waaronder de verplichte BBV indicatoren. Indien deze website als bron bij een BBV indicator vermeld wordt, betreft het de daarop vermelde informatie per 20 april 2021. Indien er nog geen data bekend is, is dit met 'n.b.' aangegeven. Aanvullend biedt de website onderzoek.haarlemmermeergemeente.nl kennis en onderzoeksresultaten over de Haarlemmermeerse samenleving.

Jaarrekening
De jaarrekening bestaat uit de jaarrekening en de balans.

De jaarrekening bestaat uit een overzicht van de gerealiseerde baten en lasten van de programma's, de toelichting op de programmarekening, de gerealiseerde algemene dekkingsmiddelen, het mutatieoverzicht van de reserves, de budgetoverhevelingen, het verloop van de post onvoorzien, de incidentele baten en lasten en een overzicht van door de raad te autoriseren budget- en kredietoverschrijdingen.

Conform voorgaande jaren is in de toelichting op de balans het verloop van de balansposten gedurende het verslagjaar weergegeven en worden de belangrijkste mutaties toegelicht.

Overige gegevens
In dit deel treft u de controleverklaring van de onafhankelijke accountant van PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. en een verklarende woordenlijst aan.

Samenstelling van de gemeenteraad en het college van B&W

Samenstelling gemeenteraad

De gemeenteraad is het hoogste orgaan van de gemeente. De raad is de lokale volksvertegenwoordiging, bepaalt de beleidskaders en controleert de uitvoering van het beleid door het college van burgemeester en wethouders.

De raad heeft 39 zetels. Deze zetels zijn als volgt verdeeld:

Tabel 5

Partij	Actualisatie 31-12-2020	2018	2014	2010
VVD	7	7	7	10
HAP	6	7	6	4
CDA	5	5	5	5
Forza!	4	5	4	3
GroenLinks	4	4	3	4
D66	4	3	6	5
PvdA	3	3	4	4
ChristenUnie-SGP	2	2	1	1
EEN Haarlemmermeer	1	1	1	-
SRH	1	1	1	1
CDVP	-	-	1	-
GEZOND Haarlemmermeer	1	1	-	-
Lid Vermeulen	1	-	-	-
Overigen	-	-	-	2

De contactgegevens van fracties en de raadsleden staan op de website van de gemeenteraad, onder raadsleden.

Samenstelling college van burgemeester en wethouders

De burgemeester is benoemd door de koning op voordracht van de raad. De wethouders zijn gekozen door de gemeenteraad. Ieder collegelid heeft zijn of haar eigen takenpakket (portefeuille). Samen zijn zij verantwoordelijk voor de voorbereiding en uitvoering van de raadsbesluiten.

Het college van B&W bereidt de plannen voor waarover de gemeenteraad een beslissing moet nemen. Het college neemt ook zelf besluiten. Daarnaast voert het college de besluiten van de gemeenteraad uit. De burgemeester staat niet echt 'boven' de wethouders, maar heeft vooral de rol van voorzitter. Wel kan haar stem de doorslag geven als er evenveel voorstemmen als tegenstemmen zijn.

De wethouders en burgemeester beschikken ieder over een eigen portefeuille met een aantal bestuurlijke taken, maar zij zijn samen verantwoordelijk voor het bestuur. De portefeuille van voormalig wethouder Booij-Van Eck is met ingang van 28 januari 2021 overgegaan naar wethouder Sidali. Uitzonderingen hierop zijn het project Nieuwe Kom, Nieuw-Vennep, dit project is overgegaan naar wethouder Sedee-Schuitemaker en de portefeuille Bedrijfsvoering en organisatie is overgegaan naar wethouder Rip.

De portefeuilles worden in Tabel 6 weergegeven.

Tabel 6

Burgemeester Marianne Schuurmans-Wijdeven	**Wethouder Jurgen Nobel**	**Wethouder Marjolein Steffens-van de Water**	**Wethouder Mariëtte Sedee-Schuitemaker**
Bestuur, Veiligheid en Communicatie	Financiën, Luchthavenzaken, Bouwen & Energietransitie	Fysieke leefomgeving, Jeugd & Onderwijs, Vastgoed en Doelgroepenbeleid	Ruimtelijke ordening, Milieu en Agrarische zaken

• Algemene en bestuurlijke zaken
• Openbare orde, Veiligheid en Handhaving
• Brandweer
• Burgerzaken
• Internationale betrekkingen
• Communicatie en onderzoek
• Juridische zaken
• Integriteitsbeleid
• Oneigenlijk gebruik gemeentegrond
• Kernencontacten (samen met wethouder Steffens-van de Water)
	• Financiën
	• Grondzaken
	• Deelnemingen
	• Energietransitie & Woningbouw
	• Haven- en Luchthavenzaken
	• Projecten:
	  • Centrumontwikkeling Hoofddorp (exclusief Huis van Haarlemmermeer) (samen met wethouder Rip)
	  • Samen Bouwen aan bereikbaarheid (SBaB)
		• Fysieke leefomgeving
		• Gebiedsgericht werken
		• Vastgoed (inclusief maatschappelijk vastgoed)
		• Jeugd
		• Onderwijs
		• Dienstverlening inwoners
		• Doelgroepenbeleid en emancipatie
		• Kerncontacten (samen met burgemeester Schuurmans-Wijdeven)
		• Projecten:
		  • Hart van Zwanenburg
			• Ruimtelijke ordening (inclusief Omgevingswet)
			• Grootschalig groen & recreatie
			• Agrarische zaken
			• Waterbeheer
			• Milieu
			• Subsidiebeleid
			• Vergunningen
			• Projecten:
			  • PARK21 (samen met wethouder Sidali)
			  • Gebiedsontwikkeling Badhoevedorp
			  • Oostflank Haarlemmermeer
			  • Nieuwe Kom, Nieuw-Vennep

Wethouder Fouad Sidali	**Wethouder Johan Rip**	**Wethouder Marja Ruigrok**	**Carel Brugman**
Zorg & Welzijn, Woonbeleid en Sport	Economie & Ondernemerschap, Werk & Inkomen en Arbeidsmarktbeleid	Economie & Innovatie, Verkeer & Vervoer en Cultuur	Gemeentesecretaris / algemeen directeur

• Zorg (Wmo)
• Jeugdzorg
• Welzijn (inclusief dierenwelzijn)
• Volksgezondheid
• Woonbeleid
• Sport
• ICT
• Projecten:
  • PARK21 (samen met wethouder Sedee-Schuitemaker)
  • Huis van Haarlemmermeer
	• Economie & Ondernemerschap
	• Werk & Inkomen (sociale zaken)
	• Arbeidsmarktbeleid
	• Personeel
	• Inkoop- en aanbestedingsbeleid
	• Dienstverlening ondernemers
	• Bedrijfsvoering en organisatie
	• Projecten:
	  • Centrumontwikkeling Hoofddorp (exclusief Huis van Haarlemmermeer, samen met wethouder Nobel)
		• Economie & Innovatie
		• Toerisme & Evenementenbeleid
		• Verkeer & vervoer
		• Bedrijven- en kantorenterreinen
		• Kennis & Innovatie
		• Cultuur
		• Deregulering
		• Projecten:
		  • N200/Sugar City
			• Algemeen directeur van de organisatie

Boomkunst

Jaarverslag en toelichting jaarrekening per programma

Bestuur, samenleving en publiekscontact

Portefeuillehouder: Rip, Schuurmans-Wijdeven, Steffens-van de Water

lasten in €	15.498
% totale realisatie lasten	2,9%
baten in €	2.575
% totale realisatie baten	0,5%

Maatschappelijk doel:
Het borgen van democratische en transparante besluitvorming en excellente dienstverlening aan inwoners, instellingen en ondernemers.

(bedragen × € 1.000)	Rekening 2020 baten	% verschil baten t.o.v. begroting	Rekening 2020 lasten	% verschil lasten t.o.v. begroting
Beleidsdoel A: Het goed functioneren en faciliteren van formele gemeentelijke organen (gemeenteraad, college van burgemeester en wethouders, burgemeester en rekenkamercommissie).	**227**	**-**	**7.980**	**-1%**
01. Het faciliteren van de bestuursorganen van de gemeente.				
02. Het faciliteren van de Rekenkamercommissie.				
03. Het voorbereiden en houden van verkiezingen.				
Beleidsdoel B: Wederzijdse betrokkenheid bij de besluitvorming en onze kennis over onze lokale samenleving vergroten.	**-**	**-**	**364**	**-3%**
01. Het doen van generiek onderzoek.				
02. Het stimuleren van participatie bij beleidsvorming en uitvoering.				
03. Het onderhouden en faciliteren van adviesorganen ter ondersteuning van de gemeenteraad.				
04. Het bieden van informatie aan inwoners en ondernemers.				
05. Het ondersteunen van de jongerengemeenteraad, de kinderraad en de kinderburgemeester.				
Beleidsdoel C: Het behartigen van de belangen van Haarlemmermeer buiten de gemeentegrenzen en het versterken van de bestuurlijke samenwerking.	**-**	**-**	**755**	**13%**
01. Het deelnemen aan bestuurlijke samenwerkingsverbanden.				
02. Het onderhouden van de stedenband.				
03. Het ontplooien van activiteiten ten behoeve van Citymarketing.				
Beleidsdoel D: Wij zijn goed bereikbaar voor inwoners, ondernemers en instellingen en open, deskundig en duidelijk in onze contacten.	**4**	**-**	**987**	**1%**
01. We zijn bereikbaar via balie, telefoon, internet en onlinemogelijkheden.				
02. We leveren onze diensten steeds meer digitaal en waar gewenst persoonlijk.				
03. We staan in contact met onze inwoners, ondernemers en vertegenwoordigers van (maatschappelijke) organisaties volgens een gebiedsgerichte werkwijze.				
04. We geven waar mogelijk direct en correct antwoord op vragen via alle kanalen.				
05. We staan voor kwaliteit en handelen meldingen, aanvragen, producten en diensten adequaat af.				
Beleidsdoel E: Wij beheren betrouwbare basisregistraties en leveren diensten en producten van burgerzaken en de burgerlijke stand.	**2.345**	**-1%**	**5.412**	**1%**
01. Het beheren van de BRP, het werken aan verdere ontwikkeling van de BRP en het leveren van producten en diensten vanuit de BRP.				
02. Het verstrekken van paspoorten, Nederlandse Identiteitskaarten en DigiD's aan Nederlanders woonachtig in het buitenland via de Gemeentebalie Schiphol.				
03. Het centraal inschrijven van vluchtelingen voor het Centraal Orgaan Asielzoekers en het leveren van een bijdrage aan de landelijke Commissie Basisregistratie Personen - straat (BRP-straat).				
04. Het actueel houden van de bestaande (Basis)registraties met een geografische component.				
05. Het anticiperen op de komst van de Omgevingswet.				

Verbonden partijen

Beleidsdoel A:
Beleidsdoel B:
Beleidsdoel C: Amstelland-Meerlanden Overleg
Beleidsdoel D:
Beleidsdoel E:

Mensenrechtenvlag

Bestuur, samenleving en publiekscontact

Het borgen van democratische en transparante besluitvorming en excellente dienstverlening aan inwoners, instellingen en ondernemers.
Het gemeentebestuur van Haarlemmermeer bestaat uit de gemeenteraad, de burgemeester en het college van burgemeester en wethouders. Deze bestuursorganen geven samen invulling aan de lokale democratie via een transparant en zorgvuldig besluitvormingsproces. Op deze wijze is er voor de inwoners sprake van een zichtbare en herkenbare gemeente en daarvoor onderhoudt het bestuur diverse relaties in een regionale, nationale en internationale context.

Wij willen een dienstbare, betrouwbare en daadkrachtige overheid zijn met een bestuur dat zichtbaar, herkenbaar en benaderbaar is. Deze tijd vraagt om een open overheid die kennis met inwoners, ondernemers en (maatschappelijke) organisaties verbindt. Zij willen meedenken, meepraten en meebeslissen over zaken die spelen in hun leefomgeving. Een eigentijdse overheid onderkent en waardeert dit en speelt actief op deze behoefte in. Het gemeentebestuur wil daarom de betrokkenheid van inwoners, ondernemers en vertegenwoordigers van (maatschappelijke) organisaties vergroten en ruimte geven aan initiatieven uit de samenleving. Ook wil het gemeentebestuur zorgen voor voldoende draagvlak bij het ontwikkelen van beleid én de uitvoering daarvan. Zo versterken wij de lokale betrokkenheid tussen inwoners, ondernemers, (maatschappelijke) organisaties en de gemeente.

Verbonden partijen
Amstelland-Meerlanden Overleg (AM)
Het AM heeft tot doel de gemeenschappelijke belangen van de deelnemende gemeenten (Aalsmeer, Amstelveen, De Ronde Venen, Diemen, Haarlemmermeer, Ouder-Amstel en Uithoorn) te behartigen in onze regio en op die manier bij te dragen aan een evenwichtige ontwikkeling in de regio. Met de komst van de Metropoolregio Amsterdam (MRA) heeft de deelregio AM aan belang gewonnen. Bestuurders vertegenwoordigen de deelregio AM in de MRA overleggen op het gebied van ruimte, economie, wonen, duurzaamheid, landschap, verkeer en vervoer.

Voor financiële informatie en eventuele risico's over de verbonden partij, zie de paragraaf Verbonden partijen.

Relevant beleid
- Reglement van Orde Auditcommissie (2005.29530)

- Gedragslijn Integriteit Haarlemmermeer (2014.3985)
- Verordening Rekenkamercommissie Haarlemmermeer 2019 (2019.2902675)
- Gedragscode Burgemeester en Wethouders Haarlemmermeer 2015 (2015.0030997)
- Denk, praat en beslis mee! Plan van Aanpak Participatie (2014.0047217)
- Actualisatie Participatiebeleid en Inspraakverordening 2008 (2008.19950)
- Participatieonderzoek 'Haarlemmermeer Weet raad!' (2017.0063632)
- Vriendschapsbanden (2014.0006837)
- Visie op communicatie van Haarlemmermeer (2012.29134)
- Citymarketingvisie 2017-2020 (2016.0058345)
- Toerisme, evenementen en promotie Haarlemmermeer 2020-2025 (2020.0000380)
- Nota Dienstverlening 2010-2014 (2010.0048491)
- Nota Verbetering Digitale Dienstverlening en IT-innovatie (2017.0021302)
- Reglement Verordening gegevensverstrekking Basisregistratie personen gemeente Haarlemmermeer (2019.0026890)
- Basisregistratie Grootschalige Topografie BGT (2013.0086428)
- Kadernota Integrale Veiligheid (2018.0042518)
- Vaststellen beleidsregel 'Briefadres Haarlemmermeer 2018' (2018.0038684)
- Reglement burgerlijke stand (2019.0026886)
- Reglement van Orde gemeenteraad 2019 (2018.0081485)
- Legesverordening en tarieventabel 2020 (2019.0058061)

Beleidsdoel A: Het goed functioneren en faciliteren van formele gemeentelijke organen (gemeenteraad, college van burgemeester en wethouders, burgemeester en rekenkamercommissie).

Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?

Activiteiten

01. Het faciliteren van de bestuursorganen van de gemeente.
02. Het faciliteren van de Rekenkamercommissie.
03. Het voorbereiden en houden van verkiezingen.

Toelichting

01. Het faciliteren van de bestuursorganen van de gemeente

Het gemeentebestuur bestaat uit drie bestuursorganen, te weten: de gemeenteraad, het college van burgemeester en wethouders en de burgemeester. De gemeenteraad is het hoogste orgaan van de gemeente en heeft volksvertegenwoordigende, kaderstellende en controlerende rollen om in te vullen. Deze rollen komen niet alleen terug in de besluitvorming van de raad, maar zijn ook de basis voor de neutrale ondersteuning en facilitering door zijn eigen apparaat, de griffie. Ondanks de corona-maatregelen mocht de gemeenteraad als formele uitzondering op de beperkingen fysiek blijven vergaderen. Hier is slechts beperkt gebruik van gemaakt; een groot deel van de raadspleinavonden vond in afgeslankte vorm digitaal plaats. Ook vonden er vrijwel geen trainingen, of informele bijeenkomsten plaats voor griffie of raad.

De griffie ondersteunt ook de burgemeester als voorzitter van de raad. In die hoedanigheid is dit jaar een integriteitsmelding in behandeling genomen.

Zowel het college van burgemeester en wethouders als de burgemeester worden ondersteund door de ambtelijke organisatie onder leiding van de gemeentesecretaris en zijn directieteam.

02. Het faciliteren van de Rekenkamercommissie

De rekenkamercommissie (RKC) doet onafhankelijk onderzoek naar beter bestuur voor de Haarlemmermeerse samenleving. Zij streeft ernaar de gemeenteraad te ondersteunen in zijn kaderstellende en controlerende taken.

In april heeft zij een onderzoek gepubliceerd naar de kwaliteit van de samenwerking tussen de gemeente en de dorps- en wijkraden. Daarnaast heeft zij onderzocht of de aanbevelingen uit een onderzoek naar Informatiebeveiliging uit 2016 zijn opgevolgd. In juli verscheen een rapport over de maatschappelijke resultaten van het Haarlemmermeerse re-integratiebeleid. Deze onderzoeken zijn te raadplegen op de website van de RKC: https:/haarlemmermeergemeente.nl/rekenkamer.

Ook is gestart met vier onderzoeken die in 2021 worden opgeleverd:
- een vervolgonderzoek waarin de RKC toetst of het college de aanbevelingen uit een in 2017 verricht onderzoek naar Duurzaamheidsbeleid heeft opgevolgd;
- een onderzoek naar de ervaringen van inwoners en ondernemers bij de aanvraag van een bouwvergunning;
- een lerend onderzoek naar de mogelijke rollen die de raad kan vervullen bij het bestuur van de Veiligheidsregio Kennemerland;

- een onderzoek naar de beheersing van de uitgaven in het sociaal domein. Dit als honorering van een in december 2020 unaniem verzoek van de gemeenteraad.

03. Het houden van verkiezingen
In 2020 zijn wij begonnen met de voorbereidingen van de in 2021 geplande verkiezingen voor de Tweede Kamer. Vanwege de coronamaatregelen die moeten worden getroffen, zal deze verkiezing afwijken van voorgaande verkiezingen. In 2022 respectievelijk 2023 staan de verkiezingen voor de gemeenteraad en de gecombineerde verkiezingen voor Provinciale Staten en het algemeen bestuur van de Waterschappen gepland.

Beleidsdoel B: Wederzijdse betrokkenheid bij de besluitvorming en onze kennis over onze lokale samenleving vergroten.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?

Wij intensiveren onze participatie met inwoners, ondernemers en vertegenwoordigers van (maatschappelijke) organisaties. Wij willen met meer betrokkenheid en kennis uit de samenleving beleid ontwikkelen en uitvoeren. De lessen uit het onderzoek 'Haarlemmermeer weet raad' gaan wij inzetten bij grote opgaven zoals de Omgevingswet, de energietransitie en de woningbouwopgave. Wij raadplegen inwoners, ondernemers en vertegenwoordigers van (maatschappelijke) organisaties via bewonersavonden, het digi- en jongerenpanel, werksessies, digitale en analoge enquêtes, digitale participatietools en inspraakronden over beleid, projecten en uitvoering. Via pilots proberen wij nieuwe vormen van participatie uit. Ook externe partijen betrekken wij bij onze aanpak. Verder sluiten wij waar mogelijk aan bij landelijke en regionale succesverhalen. Gebiedsgericht werken staat voor een samenhangende aanpak tussen maatschappelijke en economische opgaven en opgaven in de openbare ruimte. Hierbij maken bestuur en samenleving in onderlinge dialoog plannen en gaan zij na wat er leeft en nodig is in de dorpen en wijken. Participatie speelt hierin een belangrijke rol, evenals het samenwerken van de gemeentelijke organisatie en ketenpartners. De gebiedsgerichte werkwijze blijft zich ontwikkelen, zoals de ontwikkeling van het digitale gebiedsprogramma, het versterken van de samenwerking tussen interne en externe netwerken en het verbeteren van participatieprocessen.

Activiteiten

01. Het doen van generiek onderzoek.
02. Het stimuleren van participatie bij beleidsvorming en uitvoering.
03. Het onderhouden en faciliteren van adviesorganen ter ondersteuning van de gemeenteraad.
04. Het bieden van informatie aan inwoners en ondernemers.
05. Het ondersteunen van de jongerengemeenteraad, de kinderraad en de kinderburgemeester.

Toelichting

01. Het doen van generiek onderzoek
Gemeente Haarlemmermeer is dynamisch en divers. Kennis van de verschillende gebieden en de ontwikkeling van onze bevolking zijn cruciaal om beleid op maat te kunnen ontwikkelen. Om het onderzoek zo effectief en efficiënt mogelijk in te zetten, werken wij met een onderzoeksprogramma. Wij bouwen gestaag aan een lokale kennisinfrastructuur en een accuraat gegevensbeheer, zodat ons beleid is toegerust op veranderingen in leefsituatie, wensen en behoeften van onze inwoners, (maatschappelijke) organisaties en ondernemers. De publicatiereeksen Kijk op de Wijk en Staat van Haarlemmermeer zijn voorbeelden van deze programmatische aanpak. De te onderzoeken onderwerpen worden vastgesteld op basis van de accenten en prioriteiten van het collegeprogramma.

Voor 2020 geldt dat de coronacrisis aanleiding gaf tot onderzoek naar de lange termijn effecten hiervan op onze lokale samenleving. Om de effecten trendmatig te volgen is de lokale coronamonitor ontwikkeld. Er loopt nog onderzoek naar de ervaringen van onze inwoners, (maatschappelijke) organisaties en ondernemers met de pandemie. De coronamonitor en dit nog lopende onderzoek vormen input voor post-coronascenario's.
De coronacrisis deed de onderzoeksprioriteiten verschuiven, daardoor gaan onderzoeken, zoals De Staat van Haarlemmermeer en de Kijk op de Wijk opschuiven in de tijd.

02. Het stimuleren van participatie bij beleidsvorming en uitvoering
Bij participatie nodigen wij onze inwoners, (maatschappelijke) organisaties en ondernemers gericht uit, waarbij wij oog hebben voor de diversiteit van belangen.
Wij hebben hen ook dit jaar geraadpleegd over projecten, beleid en uitvoeringsplannen. Vanaf

maart werd dit bemoeilijkt door de lockdown in verband met de coronamaatregelen. Zo snel mogelijk zijn wij aan de slag gegaan met het faciliteren en houden van digitale raadpleging, zoals bijvoorbeeld:

- digitale participatie bij project Veldbloemstraat in Nieuw-Vennep;
- online bewonersavonden;
- online werksessies (bijvoorbeeld ateliers);
- digitale enquêtes.

Participatieprocessen van dit jaar:

- tweede pilotsessie met de raadswerkgroep over het handelingsperspectief bij het stellen van proceskaders voor inwonersparticipatie, mede in het licht van de naderende Omgevingswet;
- praktische voorbereiding (folders en websiteteksten) van wanneer en hoe participatie aan de orde komt bij vergunningaanvragen onder de Omgevingswet;
- belangen en inzichten van inwoners, (maatschappelijke) organisaties en ondernemers zijn opgehaald ten behoeve van de zoekgebieden voor de Regionale Energietransitie;
- gebruik van focusgroepen om feedback te krijgen op de transitievisie Warmte. Dorps- en wijkraden zijn hiertoe gesproken en in januari 2021 volgden de ketenpartners;
- start uitvoering raadsmotie 'Boter bij de Vis'. Deze motie roept op tot voortzetting van de inzet op coördinatie en borging van participatie in de gemeentelijke organisatie;
- de aanbevelingen, die de gemeenteraad overnam bij vaststelling van het rekenkamercommissie onderzoek 'Wijze raad is halve daad' zijn opgepakt en worden momenteel uitgevoerd.

03. Het onderhouden en faciliteren van adviesorganen ter ondersteuning van de gemeenteraad
De gemeenteraad kent een aantal commissies en werkgroepen, die allen tot doel hebben het functioneren van en de besluitvorming door de raad te ondersteunen, te faciliteren en voor te bereiden. Dit zijn het Presidium, het Seniorenconvent, de Auditcommissie, de Werkgroep Werkwijzen Raad, de Communicatie-werkgroep, de werkgroep Omgevingswet, de MRA-AM-werkgroep en de werkgeverscommissies van griffier en burgemeester. In het najaar van 2020 zijn ook de begeleidingsgroep mobiliteit Bollenstreek en de werkgroep Senioren, ten behoeve van een aantal intern gerichte verordeningen, gestart. De griffie ondersteunt deze en alle overige activiteiten van de gemeenteraad en bewaakt de wettelijke en lokale kaders waarbinnen de raad functioneert.

De gemeenteraad streeft op diverse manieren transparantie van zijn besluitvorming na. De openbaarheid geldt voor de raadspleinvergaderingen. Alle stukken die bij de raadspleinvergaderingen horen zijn toegankelijk via de website en het zich ook daar bevindende archief.

Er hebben in totaal 33 raadspleinen plaatsgevonden, waarvan ruim 60% uitsluitend digitaal plaatsvond. Alle openbare raadspleinvergaderingen van de gemeenteraad worden via webcasting/livestreaming uitgezonden op internet. In 2020 kenden deze uitzendingen een aantal van 12.300 unieke bezoekers, op een jaartotaal van bijna 80.000 bezoekers. Daarvan bezochten gemiddeld 204 bezoekers live het raadsplein.

De communicatie-activiteiten Ervaar de Raad, De Raad Fietst en het Haarlemmermeers Scholieren Debattoernooi moesten helaas komen te vervallen in verband met de coronamaatregelen, tezamen met de tweede voorronde van Op weg naar het Lagerhuis. Ook hier is sprake van uitval van vele fysieke bijeenkomsten.

Gelukkig bleek het in november wel mogelijk om gedurende vijf dagen Raadslid in de Klas te verzorgen, waarmee bijna 300 leerlingen zijn bereikt, en in februari de eerste provinciale voorronde te houden van *Op weg naar het Lagerhuis* met ruim 200 scholieren uit geheel Noord-Holland.

04. Het bieden van informatie aan inwoners en ondernemers
Om te zorgen dat de gemeente toegankelijk is en in heldere taal communiceert, hebben wij geïnvesteerd in de kwaliteit van brieven. Het interne netwerk van taalcoaches dat collega-ambtenaren ondersteunt bij het schrijven op gewenst niveau (het zogenaamde B1-niveau), is verder uitgebreid en de gemeente is aangesloten bij het rijksbrede programma 'direct duidelijk'.

Om tijdig en actueel te communiceren, hebben wij via onze newsroom dagelijks eigen artikelen en filmpjes gepubliceerd. Dat dit werkt blijkt uit het aantal likes en volgers. Daarnaast hebben wij de wekelijkse pagina's in de lokale kranten gepubliceerd. Met de uitgever van de lokale kranten hebben wij onder de inwoners voorkeuren voor digitaal nieuws versus nieuws op papier onderzocht. Een substantieel deel van de respondenten bleken de klassieke krant nog te waarderen. Bij de keuze van informatiekanalen hebben wij ons laten leiden door de voorkeuren en het mediagedrag van onze doelgroepen. Wij hebben dat geregeld in beeld gebracht via

media-analyses. Wij hebben gezorgd dat de gemeentekrant InforMeer en de onlinemedia elkaar steeds versterken. Verder hebben wij via webcare, via deelname aan chatgroepen en via andere participatietrajecten gezorgd voor rechtstreeks contact met inwoners via korte communicatielijnen.

05. Het ondersteunen van de jongerengemeenteraad, de kinderraad en de kinderburgemeester
De Jongerengemeenteraad (JGR) kwam in 2020 zowel fysiek als digitaal, in totaal negen maal bij elkaar met zijn veertien leden. De JGR wordt door de griffie ondersteund bij het organiseren van zijn vergaderingen en zijn contacten met de gemeenteraad. De inhoudelijke en overige ondersteuning wordt geleverd door de ambtelijke organisatie en de onafhankelijke begeleider.

De griffie ondersteunt de raadswerkgroep communicatie bij het organiseren van de Dag van de Kinderraad. De uitvoering van de besluiten van de Kinderraad wordt verzorgd door de ambtelijke organisatie. De jaarlijks daarbij nieuw gekozen kinderburgemeester wordt ondersteund door de ambtelijke organisatie. Door de corona-maatregelen was het niet mogelijk om een Dag voor de Kinderraad te organiseren en daarmee een nieuwe Kinderburgemeester te benoemen. Na het afscheid van uitgaand kinderburgemeester Sammy Suliman op 2 juli 2020 is er een vacature tot het mogelijk is om een nieuwe Dag voor de Kinderraad te beleggen.

Beleidsdoel C: Het behartigen van de belangen van Haarlemmermeer buiten de gemeentegrenzen en het versterken van de bestuurlijke samenwerking.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?

Haarlemmermeer richt de ogen en oren ook nadrukkelijk op de regio en het nationale speelveld. Dit om de belangen van haar inwoners, ondernemers en (maatschappelijke) organisaties te behartigen. Daarbij werken wij op onze primaire gemeentelijke taken steeds vaker samen met partijen en partners. Dit doen wij onder andere op de pijlers: economie, ruimte en sociaal. Het gemeentebestuur wil voor inwoners, ondernemers en (maatschappelijke) organisaties een gezaghebbende positie innemen in het publieke en bestuurlijke debat. Dat betekent een herkenbaar geluid, aansprekend verhaal én ontvankelijk zijn voor signalen van anderen. Met dat laatste verrijken wij het beleid en de uitvoering en daartoe zetten wij communicatie in als strategisch instrument. Indien nodig hebben wij (lobby)expertise in huis om proactief te handelen of snel te reageren.

Activiteiten
01. Het deelnemen aan bestuurlijke samenwerkingsverbanden.
02. Het onderhouden van de stedenband.
03. Het ontplooien van activiteiten ten behoeve van Citymarketing.

Toelichting
01. Het deelnemen aan bestuurlijke samenwerkingsverbanden
Haarlemmermeer ziet het belang van samenwerking om haar doelen te kunnen realiseren. Hiertoe zijn wij bestuurlijk vertegenwoordigd in samenwerkingsverbanden. Dit is een voorwaarde om de inbreng van Haarlemmermeer en de regio, waar wij deel van uitmaken, te waarborgen.
Gewerkt is aan een goede afstemming tussen de agenda, de ambities, de samenwerkingsverbanden en de posities die wij willen en kunnen vervullen. De effectiviteit van onze inzet is hierdoor verhoogd.
Wij hebben actief deelgenomen in het AM, de Vervoerregio Amsterdam, de MRA, het G40-stedennetwerk en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG). Vanwege de gevolgen van de coronacrisis is deze deelname minder actief geweest dan in voorgaande jaren.

02. Het onderhouden van de stedenband
Wij hebben de Stichting vriendschapsband Haarlemmermeer Cebu-City (VHC) subsidie verstrekt op haar activiteitenprogramma en een tweetal voortgang gesprekken gevoerd met het bestuur.

03. Het ontplooien van activiteiten ten behoeve van Citymarketing
De citymarketing visie 2017 -2020 is door de raad ingetrokken om plaats te maken voor het nieuwe Toerisme, Evenementen en Promotiebeleid 2020-2025. De focus lag hierbij op activiteiten en evenementen voor de eigen inwoners en de (zakelijke) bezoekers in afstemming met diverse belanghebbenden en partners in de Haarlemmermeerse samenleving. Helaas konden veel van de geplande activiteiten door de coronacrisis niet doorgaan.

Beleidsdoel D: Wij zijn goed bereikbaar voor inwoners, ondernemers en instellingen en open, deskundig en duidelijk in onze contacten.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?

Haarlemmermeer wil een betrouwbare, dienstbare, bereikbare, laagdrempelige en daadkrachtige overheid zijn. Waar mogelijk bieden wij maatwerk-dienstverlening aan de doelgroepen die dat nodig hebben. De gemeente is via meerdere kanalen bereikbaar. Het is onze ambitie slimmer en meer digitaal te werken. De ontwikkeling naar een 'digitale overheid' is niet vrijblijvend. Op landelijk niveau zijn hierover bestuurlijke afspraken gemaakt. Ook landelijke wet- en regelgeving, technologische innovaties en de hoge verwachtingen van inwoners maken digitalisering steeds belangrijker. Voor onze gemeente blijft het belangrijk de menselijke maat vast te houden. Het uitgangspunt is dat dienstverlening persoonlijk en relevant is. Inwoners, ondernemers en vertegenwoordigers van (maatschappelijke) organisaties zijn de ogen en oren van onze gemeente. Wij gebruiken hun vragen, suggesties of klachten bij de afwegingen in het kader van onze bereikbaarheid en dienstverlening.

Tabel 7

			Metingen				Prognose
Programma / Omschrijving	Eenheid	Bron	2017	2018	2019	2020	2021
Bezoeken balie	Aantal	Qmatic	92.700	121.000	110.000	114.000	112.000
Telefoontjes callcenter	Aantal	Lync/Anywhere	140.764	138.754	121.942[1]	130.773	135.000
Bezoeken website	Aantal	Google Analytics	623.200	688.000	698.000	710.000	710.000

1 *Daling telefonie door overgang telefonie Gemeentebalie Schiphol naar callcenter van Buitenlandse Zaken en afname calls burgerzaken door toename gebruik website, mogelijkheid voor klant zélf de afspraak te wijzigen en SMS-bericht dat aangevraagd document opgehaald kan worden.*

Activiteiten

01. We zijn bereikbaar via balie, telefoon, internet en onlinemogelijkheden.
02. We leveren onze diensten steeds meer digitaal en waar gewenst persoonlijk.
03. We staan in contact met onze inwoners, ondernemers en vertegenwoordigers van (maatschappelijke) organisaties volgens een gebiedsgerichte werkwijze.
04. We geven waar mogelijk direct en correct antwoord op vragen via alle kanalen.
05. We staan voor kwaliteit en handelen meldingen, aanvragen, producten en diensten adequaat af.

Toelichting

01. Wij zijn bereikbaar via balie, telefoon, internet en onlinemogelijkheden
Wij opteren voor een laagdrempelige en toegankelijke gemeente. De menselijke maat is daarbij onmisbaar. Wij streven naar een eenvoudige en snelle vindbaarheid op internet en toereikende bereikbaarheid voor telefonie, onlinemogelijkheden en onze loketten. Wij sluiten zoveel mogelijk aan bij de behoeften van inwoners, ondernemers en (maatschappelijke) organisaties.

02. We leveren onze diensten steeds meer digitaal en waar gewenst persoonlijk
Wij zetten goede stappen om onze dienstverlening te verbeteren en aan te laten sluiten op de wensen en de behoeften van onze inwoners, (maatschappelijke) organisaties en ondernemers.
Voorbeelden hiervan zijn:
- Digitale dienstverlening
Verschillende producten en diensten zoals onder andere een MOB (Melding Openbare Buitenruimte) zijn volledig gedigitaliseerd. Het is daardoor voor 'klanten' mogelijk om eenvoudiger en sneller digitaal zaken te doen met de gemeente.
- Tijdelijke ondersteuning zelfstandige ondernemers (Tozo) en andere formulieren
In co-creatie met onze ondernemers is onder andere intern een e-formulier ontwikkeld die het makkelijk maakte om een Tozo-aanvraag snel in te dienen. Op deze manier waren/zijn wij in staat om sneller hulp te bieden.
- Inclusieve samenleving
De gemeentelijke website is een stuk toegankelijker geworden. Wij maken de website steeds meer gebruikersvriendelijk voor iedereen. Voor bezoekers met een beperking of bezoekers die minder taalvaardig of minder ervaring met de digitale overheid hebben.
- Webcare
Wij staan in contact met onze inwoners en ondernemers via onder andere social media. Inwoners krijgen via de sociale kanalen snel een antwoord op hun vraag (laagdrempelig en eenvoudig).

03. We staan in contact met onze inwoners, ondernemers en vertegenwoordigers van

(maatschappelijke) organisaties volgens een gebiedsgerichte werkwijze
Wij werken inwoner- en gebiedsgericht volgens de in 2019 vastgestelde nieuwe gebiedsindeling. Deze indeling is passend bij de (omvang van) thema's die spelen in de gebieden en de samenwerking met (belangen)organisaties in deze gebieden. Gebiedsmanagers zorgen als de verbindende schakels in de gebieden dat inwoners, (maatschappelijke) organisaties en ondernemers de samenhang van het gemeentelijke handelen zien en als belang onderkennen. Vanaf maart 2020 is dit contact geïntensiveerd, om samen met inwoners en ondernemers de samenleving zo goed mogelijk aan te passen aan de coronamaatregelen (hoe om te gaan met de coronamaatregelen, zonder de leefbaarheid en economie te veel te verstoren). Tegelijkertijd hebben wij ingezet op de samenhang zodat wij ontwikkelingen niet alleen thematisch, maar ook samen met inwoners en ondernemers, op het niveau van gebieden en kernen oppakken. Als gevolg van de coronamaatregelen was de inzet hierop minder dan vooraf beoogd.
Voorbeelden hiervan zijn:
- ontwikkeling van Cruquiushof;
- ontwikkeling van de Nieuwe Kom in Nieuw-Vennep;
- ontwikkeling van het Pionier-Bolsterrein.

Externe netwerken zijn wij, veelal via online-bijeenkomsten, blijven versterken. Wij werken met digitale gebiedsprogramma's op de kaart waarbij onze ketenpartners worden betrokken. Dit heeft enige vertraging opgelopen doordat het online-overleg met de ketenpartners en vooral met de dorps- en wijkraden een aanloopperiode kende. Niet alle (leden van) dorps- en wijkraden beschikken over digitale mogelijkheden om snel naar online over te schakelen. Overleggen met voorheen grotere groepen zijn moeilijk online op te vangen, zo bleek vanuit diverse dorps- en wijkraden. Mede dankzij de coronamaatregelen, hebben wij meer energie gestoken in het beter en meer eenduidig inzetten van instrumenten op het gebied van communicatie, zoals informatieve stukjes, nieuwsbrieven, en het verbeteren van het participatieproces met de inzet van digitale tools, zoals hierboven beschreven.

04. We geven waar mogelijk direct en correct antwoord op vragen via alle kanalen
In onze dienstverlening:
- werken wij met digitale selfservice, op maat gesneden informatie op onze website en persoonlijk contact via telefonie en de balie;
- stimuleren wij het gebruik van digitale selfservice en verwijzen waar mogelijk naar de informatie op onze website;
- zetten wij bij telefonie zoveel mogelijk in op een directe eerstelijns beantwoording.

De informatie en berichten op de onlinemogelijkheden, de correspondentie en de communicatie via de loketten, worden op elkaar afgestemd.

05. We staan voor kwaliteit en handelen meldingen, aanvragen, producten en diensten adequaat af
Binnen de wettelijke kaders en ons beleid leveren wij het gevraagde product of dienst. Herkenbaar daarbij is oog voor de menselijke maat, duidelijke taal en communicatie.

Beleidsdoel E: Wij beheren betrouwbare basisregistraties en leveren diensten en producten van burgerzaken en de burgerlijke stand.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?

Wij verminderen administratieve lasten voor inwoners, ondernemers en vertegenwoordigers van (maatschappelijke) organisaties. Wij streven naar éénmalige opslag en meervoudig gebruik van gegevens. Basisregistraties willen wij met elkaar verbinden en ontsluiten voor gebruik door inwoners, ondernemers en overheidsorganisaties. De Basisregistratie Personen (BRP) is dé registratie voor persoonsgegevens. De BRP vormt de basis voor afgifte van reisdocumenten, rijbewijzen, verklaringen, alsmede voor de stempas bij verkiezingen. Daarnaast wordt de data uit de BRP gebruikt binnen de gehele overheid. Wij werken samen met overheidsdiensten, afnemers en ketenpartners om de BRP actueel te houden. Om de dienstverlening van de gemeente te verbeteren, ontsluiten wij informatie met een geografische component over de Haarlemmermeerse woon-, werk-, en leefomgeving voor iedereen met een digitale kaart. Wij dragen bij aan het realiseren van de - digitale - randvoorwaarden voor de invoering van de Omgevingswet. Hierin worden regels voor ruimtelijke projecten gebundeld en vereenvoudigd zoals wetten op het gebied van bouwen, milieu, water, ruimtelijke ordening en natuur. Het streven is dat in 2024 alle informatie, benodigd voor een ruimtelijk plan, met één klik op de kaart beschikbaar is.

Tabel 8

Programma / Omschrijving	Bron	Metingen HLMR 2018	Metingen HenS 2018	Metingen 2019	Metingen 2020	Streef-waarde 2021
Inhoud BRP - %	Jaarlijkse zelfevaluatie	99,9	99,4	99,8	99,7	99,8
Processen BRP - %	Jaarlijkse zelfevaluatie	96,4	96,3	94,3	92,1	>90
Processen reisdocumenten - %	Jaarlijkse zelfevaluatie	90,6	93,6	85,2	91,1	>90
Processen reisdocumenten AG (aangewezen gemeente voor niet-ingezetenen) -%	Jaarlijkse zelfevalutatie	95,1	n.v.t.	93,0	94,7	>90

Activiteiten

01. Het beheren van de BRP, het werken aan verdere ontwikkeling van de BRP en het leveren van producten en diensten vanuit de BRP.
02. Het verstrekken van paspoorten, Nederlandse Identiteitskaarten en DigiD's aan Nederlanders woonachtig in het buitenland via de Gemeentebalie Schiphol.
03. Het centraal inschrijven van vluchtelingen voor het Centraal Orgaan Asielzoekers en het leveren van een bijdrage aan de landelijke Commissie Basisregistratie Personen - straat (BRP-straat).
04. Het actueel houden van de bestaande (Basis)registraties met een geografische component.
05. Het anticiperen op de komst van de Omgevingswet.

Toelichting

01. Het beheren van de Basisregistratie Personen (BRP), het werken aan verdere ontwikkeling van de BRP en het leveren van producten en diensten vanuit de BRP
Wij zorgen dat de BRP actueel en betrouwbaar is en aan de wettelijke eisen voldoet. Bij gerede twijfel aan de juistheid van de gegevens in de BRP, bijvoorbeeld uit eigen waarneming of op basis van een signaal van een afnemer, verrichten wij een basisonderzoek. Indien noodzakelijk volgt een verder onderzoek in het kader van fraudebestrijding. Wij blijven onderzoek doen naar verbetering van de BRP en de uitbreiding van de digitale dienstverlening. Hierbij is, zoveel mogelijk, aansluiting gezocht bij landelijke ontwikkelingen, innovaties en 'best practices'.

02. Het verstrekken van paspoorten, Nederlandse Identiteitskaarten en DigiD's aan Nederlanders woonachtig in het buitenland via de Gemeentebalie Schiphol
Op basis van een met het Rijk en de gemeente Amsterdam gesloten convenant verzorgen wij tot 1 januari 2023 de exploitatie van genoemde balie en de afstemming met genoemde partijen. Wij onderzoeken in samenspraak met de convenantpartijen of de balie blijvend in een behoefte voorziet en verantwoord kan worden geëxploiteerd. In 2020 is gestart met het proces om het mogelijk te maken om op Schiphol de zogenaamde eNIK (elektronische Nederlandse Identiteitskaart) voor Nederlanders woonachtig in het buitenland te kunnen afgeven.

03. Het centraal inschrijven van vluchtelingen voor het Centraal Orgaan Asielzoekers en het leveren van een bijdrage aan de landelijke Commissie Basisregistratie Personen - straat (BRP-straat)
De afspraken met het COA en de commissie BRP-straat continueren wij in 2021. Dit impliceert dat wij het centraal inschrijven van vluchtelingen en deelnemen aan genoemde commissie voortzetten. Wij zullen in samenspraak met genoemde partijen bezien of deze activiteiten ook in 2022 en verder worden voortgezet.

04. Het actueel houden van de bestaande (Basis)registraties met een geografische component
Wij hebben de basisregistraties met een geografische component actueel gehouden op een technisch veilige manier. Dit betreft de Basisregistratie Grootschalige Topografie (BGT), de Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG), de Basisregistratie Ondergrond (BRO) en de Basisregistratie Kadaster (BRK). De BGT is de gedetailleerde digitale kaart van Nederland, waarin gebouwen, wegen, water, spoorlijnen en groen eenduidig zijn vastgelegd. De BAG omvat gegevens over alle gebouwen en adressen. De BRO maakt inzichtelijk uit welke grondsoorten de gemeente bestaat. De BKR maakt de kadastrale grenzen zichtbaar en put uit de landelijke database van het Kadaster.

Wij hebben naast de ENSIA (Eenduidige Normatiek Single Information Audit) evaluaties een kwaliteitsverbetering uitgevoerd waarbij wij nu voldoen aan acht mijlpalen, die bepaald zijn door het samenwerkingsverband voor bronhouders voor de BGT.

Wij zijn voor de BAG een nieuwe aanbesteding gestart om te kunnen blijven voldoen aan de wettelijke normen. Hieruit is een nieuwe leverancier aangetrokken die medio 2021 de nieuwe software zal borgen binnen de gemeente. Voor de BGT is een kwaliteitsverbetering doorgevoerd voor wat betreft de geografische kaart, waardoor wij eigendommen nauwkeuriger kunnen vastleggen. Wij hebben de BRO procesmatig ingericht. Na de operationele borging ronden wij dit in 2021 af.

05. Het anticiperen op de komst van de Omgevingswet
Voor de Omgevingswet zijn wij gestart met het verder optimaliseren van de data uit de basisregistraties. Wij optimaliseren de data gefaseerd vanwege de omvang ervan.

Specificatie behorend bij de jaarrekening

Wat heeft het gekost?

Tabel 9

Er kunnen afrondingsverschillen optreden. (bedragen × € 1.000; min = nadeel)		Begroting origineel	Begroting gewijzigd	Rekening	Verschil rekening begroting gewijzigd
Bestuur, samenleving en publiekscontact		**2020**	**2020**	**2020**	
Het borgen van democratische en transparante besluitvorming en excellente dienstverlening aan inwoners, instellingen en ondernemers.	Baten	3.862	2.380	2.575	194
	Lasten	14.471	15.571	15.498	73
Saldo van baten en lasten (B-L)	**Saldo**	**-10.609**	**-13.190**	**-12.923**	**267**
Reservemutaties	Onttrekking	-	-	-	-
	Storting	-	-	-	-
Resultaat (Saldo +O-S)	**Saldo**	**-10.609**	**-13.190**	**-12.923**	**267**

Uitsplitsing per beleidsdoel

Beleidsdoel A: Het goed functioneren en faciliteren van formele gemeentelijke organen (gemeenteraad, college van burgemeester en wethouders, burgemeester en rekenkamercommissie).	Baten	0	0	227	227
	Lasten	6.311	7.862	7.980	-118
	Saldo	**-6.311**	**-7.862**	**-7.753**	**109**
Beleidsdoel B: Wederzijdse betrokkenheid bij de besluitvorming en onze kennis over onze lokale samenleving vergroten.	Baten	0	0	0	0
	Lasten	250	352	364	-12
	Saldo	**-250**	**-352**	**-364**	**-12**
Beleidsdoel C: Het behartigen van de belangen van Haarlemmermeer buiten de gemeentegrenzen en het versterken van de bestuurlijke samenwerking.	Lasten	870	868	755	113
	Saldo	**-870**	**-868**	**-755**	**113**
Beleidsdoel D: Wij zijn goed bereikbaar voor inwoners, ondernemers en instellingen en open, deskundig en duidelijk in onze contacten.	Baten	0	0	4	4
	Lasten	697	1.001	987	14
	Saldo	**-697**	**-1.001**	**-984**	**17**
Beleidsdoel E: Wij beheren betrouwbare basisregistraties en leveren diensten en producten van burgerzaken en de burgerlijke stand.	Baten	3.862	2.380	2.345	-36
	Lasten	6.344	5.488	5.412	76
	Saldo	**-2.483**	**-3.108**	**-3.068**	**40**

Toelichting gewijzigde begroting 2020 - jaarrekening 2020

Beleidsdoel A

Tabel 10

Afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)	
Baten	
Luchtfoto's	168
Overig	59
Totaal Baten	**227**

Lasten

Voorziening wachtgeldverplichting wethouders	-269
Personele lasten	184
Luchtfoto's	-168
Congressen en symposia	115
Fractievergoedingen	48
Overig	-28
Totaal Lasten	**-118**

Baten

We participeren in een regionale samenwerking voor het verkrijgen en efficiënt delen van luchtfoto's en afgeleide producten. Hiertoe zijn wij penvoerder van het samenwerkingsverband Informatie - & Coördinatiecentrum "Regio Schiphol Bevlogen" (ICC) en verantwoorden wij de gezamenlijke baten en lasten welke door de deelnemende partijen gezamenlijk gedragen worden.

Lasten

Door de toevoeging van een recent vertrokken wethouder, was een verhoogde storting in de voorziening wachtgelden wethouders nodig.

Door wisselingen en gedeeltelijke bezetting op bepaalde functies (vrijval vacatureruimte) zijn de personele lasten voor een deel onbenut gebleven.

Zie voor een toelichting op de hogere lasten van luchtfoto's de toelichting onder de baten.

Ten gevolge van de coronacrisis zijn er lagere uitgaven gerealiseerd doordat congressen en symposia niet konden worden georganiseerd. Ook zijn er minder representatiekosten gemaakt dan regulier en heeft er minder bestuurlijk taxi-vervoer plaatsgevonden.

Mede door de coronacrisis was het aantal declaraties en het aantal bijgewoonde bijeenkomsten minder dan begroot. Tevens was er sprake van een kleiner aantal fractieassistenten.

Beleidsdoel B

Tabel 11

Afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)

Lasten

Overig	-12
Totaal Lasten	**-12**

Beleidsdoel C

Tabel 12

Afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)

Lasten

Stadsmarketing	83
Overig	30
Totaal Lasten	**113**

Lasten

Als gevolg van de coronacrisis zijn er minder activiteiten uitgevoerd voor stadsmarketing.

Beleidsdoel D

Tabel 13

Afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)

Baten	
Overig	4
Totaal Baten	**4**
Lasten	
Overig	14
Totaal Lasten	**14**

Beleidsdoel E

Tabel 14

Afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)

Baten	
Burgerzaken	-189
Naturalisatie Burgerzaken	166
Overig	-13
Totaal Baten	**-36**
Lasten	
Burgerzaken	86
Overig	-10
Totaal Lasten	**76**

Baten

Als gevolg van de coronacrisis zijn er minder aanvragen voor rijbewijzen en reisdocumenten. Genoemde ontwikkelingen hebben impact op zowel de baten als de lasten.

De hogere inkomsten worden veroorzaakt doordat er dit jaar meer naturalisaties hebben plaatsgevonden dan begroot.

Lasten

Als gevolg van de coronacrisis zijn er minder aanvragen voor rijbewijzen en reisdocumenten. Ook zijn er dit jaar hogere afdrachten aan het Rijk doordat het aantal naturalisaties aanzienlijk hoger is dan voorzien. Hiertegenover staan meer inkomsten.

Veiligheid

Portefeuillehouder: Schuurmans-Wijdeven

lasten in €	**23.135**
% totale realisatie lasten	**4,3%**
baten in €	**3.244**
% totale realisatie baten	**0,6%**

Maatschappelijk doel:
Inwoners, bezoekers en ondernemers in Haarlemmermeer zijn veilig.

(bedragen × € 1.000)	Rekening 2020 baten	% verschil baten t.o.v. begroting	Rekening 2020 lasten	% verschil lasten t.o.v. begroting
Beleidsdoel A: Een veilige woon- en leefomgeving voor inwoners, ondernemers en bezoekers in de gemeente Haarlemmermeer.	**952**	**-18%**	**2.816**	**11%**
01. Verbeteren veiligheidsgevoel in eigen buurt.				
02. Versterken van de keten 'zorg-veiligheid'.				
03. Aanpak ondermijning / georganiseerde criminaliteit.				
04. Integraal samenwerken aan contraterrorisme, extremisme en radicalisering.				
05. Uitvoeringsprogramma Veiligheid realiseren.				
06. Handhaven coronamaatregelen.				
Beleidsdoel B: Het verzekeren van de doelmatige en slagvaardige hulpverlening op het gebied van brandweerzorg, crisisbeheersing en geneeskundige hulpverlening.	**2.292**	**-26%**	**20.319**	**1%**
01. Het voorkomen van brand.				
02. Deelnemen aan de gemeenschappelijke regeling VRK.				
03. Uitvoeren van inspecties omtrent brandveiligheidsvoorschriften.				
04. Goede voorbereiding op crisis en incidenten.				

Verbonden partijen

Beleidsdoel A: Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied

Beleidsdoel B: Veiligheidsregio Kennemerland (VRK), Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied

Oranje licht tegen geweld tegen vrouwen en meisjes

Veiligheid

Inwoners, bezoekers en ondernemers in Haarlemmermeer zijn veilig.
In de Kadernota Integrale Veiligheid 2018-2022 (hierna: de Kadernota) zijn de raadsprioriteiten voor veiligheid vastgesteld en uitgewerkt. Haarlemmermeer is een relatief veilige gemeente en dat willen we zo houden. De Kadernota is de basis voor het gemeentelijke veiligheidsbeleid.

De uitvoering van de prioriteiten en de activiteiten in ons veiligheidsbeleid zijn gebaseerd op de volgende beleidsuitgangspunten:

- Eigen verantwoordelijkheid en (zelf)redzaamheid
- Participatie van inwoners en ondernemers
- Integrale ketenaanpak en informatie gestuurd samenwerken
- Dorps- en wijkgericht werken

In de Kadernota zijn de volgende prioriteiten benoemd:

1. Verbeteren veiligheidsgevoel in eigen buurt
2. Versterken van de keten 'zorg-veiligheid'
3. Aanpak ondermijning/georganiseerde criminaliteit
4. Integraal samenwerken aan contraterrorisme, extremisme en radicalisering

Vanaf 2017 is het verplicht om een aantal landelijke indicatoren op te nemen in de programmabegroting. Voor het programma Veiligheid zijn deze gericht op diverse onderwerpen. In het Uitvoeringsprogramma Veiligheid 2020 (2019.0058224) geven wij aan welke acties wij met onze partners hebben voorgenomen op het gebied van veiligheid en leefbaarheid.

Tabel 15

Programma / Omschrijving	Eenheid	Indicator	Bron	Metingen 2017	2018	2019	2020
Verwijzingen Halt	Aantal per 10.000 jongeren	BBV	Waarstaatjegemeente.nl	161	110	162	n.b.
Winkeldiefstallen	Aantal per 1.000 inwoners	BBV	Waarstaatjegemeente.nl	4,0	4,3	4,8	n.b.
Geweldsmisdrijven	Aantal per 1.000 inwoners	BBV	Waarstaatjegemeente.nl	4,0	3,7	4,0	3,1
Diefstallen uit woning	Aantal per 1.000 inwoners	BBV	Waarstaatjegemeente.nl	3,7	2,8	2,9	n.b.
Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Aantal per 1.000 inwoners	BBV	Waarstaatjegemeente.nl	6,4	5,5	5,9	5,7

Verbonden partijen

Veiligheidsregio Kennemerland (VRK)

In de Wet veiligheidsregio's (Wvr) en de daarop gebaseerde regelingen zijn onder andere eisen gesteld aan de brandweer, de organisatie en taken van de veiligheidsregio's en de crisisorganisatie. De VRK levert een bijdrage door het verzekeren van doelmatige en slagvaardige hulpverlening op het gebied van brandweerzorg, crisisbeheersing en geneeskundige hulpverlening.

De brandweer Kennemerland heeft in haar beleidsplan 2019-2022 vier doelstellingen vastgesteld, namelijk:

- Risicobeheersing: focus op voorkant veiligheidsketen
- Flexibele en duurzame inzetbaarheid van onze medewerkers
- Op de juiste schaal en in de juiste netwerken samenwerken
- Vakmanschap: professioneel en taakgericht

Per doelstelling zijn concrete resultaten geformuleerd die in de programmabegroting van de VRK terugkomen. De koppeling tussen veiligheid en zorg wordt binnen de VRK steeds belangrijker. Wij hebben onze wettelijk plicht om een Gemeentelijke Gezondheidsdienst (GGD) in stand te houden ingevuld met het onderbrengen van de GGD in de VRK.

Bij de VRK zijn ook taken belegd in het kader van de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (GGZ), Veilig Thuis (inclusief de Integrale Crisisdienst), het Regionaal Coördinatiepunt Ex-gedetineerden en de Multidisciplinaire Aanpak die voorziet in een bundeling van psychosociale, medische, forensische en justitiële specialisten in de aanpak van kindermishandeling, relationeel geweld en seksueel geweld. Het Zorg- en veiligheidshuis is ook ondergebracht bij de VRK. Dit is een netwerkorganisatie waarin gemeenten, justitie, politie, justitiële organisaties en zorginstanties intensief samenwerken aan de persoonsgerichte aanpak van complexe problematiek.

Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied

Zie verbonden partijen in Programma kwaliteit fysieke omgeving.

Relevant beleid

- Kadernota Integrale Veiligheid 2018-2022 (2018.0042518)
- Aanpak radicalisering (2016.0050592)
- Uitvoeringsprogramma Veiligheid 2020 (2019.0058224)
- Beleidsregel Wet Bibob 2018 (2018.0028524)
- Damoclesbeleid gemeente Haarlemmermeer 2019 (2018.0082620)
- Beleidsplan Risico- en Crisisbeheersing 2019-2022 Veiligheidsregio Kennemerland (2018.0080143)

Beleidsdoel A: Een veilige woon- en leefomgeving voor inwoners, ondernemers en bezoekers in de gemeente Haarlemmermeer.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?

Onder dit beleidsdoel valt de aanpak van de 'sociale veiligheid'. Wij willen bijvoorbeeld het aantal High Impact Crimes en de overlast door personen met verward gedrag verminderen. We willen en moeten voorkomen dat de onderwereld structureel verweven raakt met de bovenwereld waardoor de rechtsorde in gevaar kan komen. We willen dat de problematiek met betrekking tot extremisme en radicalisering in onze gemeente klein en beheersbaar blijft. Ook willen we samen met onze veiligheidspartners voor andere veiligheidsthema's, zoals de aanpak van jeugdoverlast en evenementenveiligheid, andere activiteiten uitvoeren die bijdragen aan een veilige woon- en leefomgeving.

Activiteiten

01. Verbeteren veiligheidsgevoel in eigen buurt.
02. Versterken van de keten 'zorg-veiligheid'.
03. Aanpak ondermijning / georganiseerde criminaliteit.
04. Integraal samenwerken aan contraterrorisme, extremisme en radicalisering.
05. Uitvoeringsprogramma Veiligheid realiseren.
06. Handhaven coronamaatregelen.

Toelichting

01. Verbeteren veiligheidsgevoel in eigen buurt
Het onderzoek Veiligheidsmonitor 2019 (brief aan de raad, X.2020.006000) geeft nauwgezet aan hoe de inwoners de leefbaarheid, veiligheid en sociale cohesie in hun buurt ervaren. Over het algemeen zien we daarin een positief beeld met ruimte voor verbetering, omdat een aantal kernen/gebieden afwijkt van het gemeentelijk gemiddelde. Met name de scores voor onveiligheidsgevoelens in de buurt van Rijsenhout en Hoofddorp-centrum vallen hier op. We zien nog steeds een verdere daling van het totaal aantal delicten dat bij de politie is geregistreerd. In 2020 zien we verder een opvallende daling van het aantal woninginbraken, straatroven en geweldsdelicten ten opzichte van 2019. De dalende trend van de woninginbraken zien wij vanaf het moment dat de coronacrisis en de maatregelen hieromtrent ingingen. Ook is een stijging van het aantal straatroven in 2020 te zien. Dit is te verklaren door een reeks straatroven waarbij sieraden zijn buitgemaakt van veelal oudere slachtoffers. In de opsporing door de politie zijn in veel onderzoeken van straatroven en overvallen, verdachten aangehouden.

Incidenten vanwege overlast in de openbare ruimte (overlast jeugd, geluidsoverlast, vernieling/baldadigheid, drugsoverlast, burenruzie) zijn zeer sterk toegenomen, waarbij wij ook een sterke invloed van de coronacrisis vermoeden.

02. Versterken van de keten 'zorg-veiligheid'
In 2020 hebben we blijvend ingezet op de verbinding en vertrouwen tussen partijen in het zorg- en veiligheidsdomein. Naast het (digitaal) organiseren van GGZ-themadriehoeken en het actief deelnemen aan de Spoedzorgketen GGZ Zuid Kennemerland en Haarlemmermeer en het Zorg- en Veiligheidshuis onderzoeken we hoe we een stevige impuls kunnen geven aan de samenwerking tussen zorg en veiligheid voor een specifieke groep inwoners die aanbodgestuurde, langdurige, intensieve hulp nodig heeft. Het betreft inwoners die terugkerende problemen hebben, waar steeds opnieuw hulp of dienstverlening wordt ingezet zonder resultaat en die steeds meer het vertrouwen in professionals en gemeente verliezen.

03. Aanpak ondermijning / georganiseerde criminaliteit
De coronamaatregelen bemoeilijken de aanpak van ondermijning enigszins, doordat er minder integrale controles kunnen worden uitgevoerd en er via digitale vergaderingen geen gevoelige informatie kan worden gedeeld. Desalniettemin is er een aantal succesvolle aanpakken van ondermijning geweest. Zo is het integraal handhavingsproject gestart op bedrijventerrein De Liede en hebben er meerdere integrale controles plaatsgevonden waarbij meerdere overtredingen geconstateerd zijn.

Ook heeft de aanpak van ondermijning op Schiphol (2020.00108100) meer aandacht gekregen door het uitkomen van het Ondermijningsbeeld Schiphol en de daaropvolgende integrale aanpak waar op dit moment nog hard aan gewerkt wordt.

Haarlemmermeer is sinds 2020 aangesloten bij Meld Misdaad Anoniem. Er zijn in totaal 120 anonieme meldingen binnen gekomen over verschillende zaken zoals hennepkwekerijen, uitkeringsfraude en huiselijk geweld. Al deze meldingen worden door ons en/of externe partners opgevolgd.

04. Integraal samenwerken aan contraterrorisme, extremisme en radicalisering.
Afgelopen jaar hebben we veel geïnvesteerd in de projectgroep Contra Terrorisme, Extremisme en

Radicalisering (CTER) van Noord Holland Samen Veilig (NHSV) om de regiobrede aanpak te versterken. Daarnaast zijn we aan de slag gegaan om het signaleren te verbeteren. Helaas hebben we niet alle geplande activiteiten kunnen uitvoeren door de coronacrisis. Wel is een aantal nieuwe casussen aangemeld en onderzocht.

05. Uitvoeringsprogramma Veiligheid realiseren
Het Uitvoeringsprogramma veiligheid 2020 is in grote lijnen gerealiseerd, echter de coronacrisis heeft een groot aantal activiteiten onmogelijk gemaakt. Zo zijn minder controles uitgevoerd door de brandweer en zijn inwonersbijeenkomsten vervallen.

06. Handhaven coronamaatregelen
In maart 2020 werd een pandemie werkelijkheid toen in rap tempo de hele wereld te maken kreeg met het coronavirus. In verband daarmee is de crisisorganisatie langdurig opgeschaald. De impact op de samenleving is enorm. Ook Haarlemmermeer is hard getroffen en de crisis is nog niet ten einde. De crisis heeft in 2020 een grote impact gehad op de uitvoering van de handhavingstaken. Een aanzienlijk deel van de beschikbare handhavingscapaciteit is noodzakelijkerwijs besteed aan de aanpak van de coronacrisis. Ten eerste is ingezet op de handhaving van de (diverse) noodverordeningen, bijvoorbeeld op de 1,5 meter afstand in onze recreatiegebieden tijdens de hete zomerse dagen en de verplichte sluiting van horeca, sportscholen, etc. Verder is extra handhavingscapaciteit ingezet op de aanpak van nieuwe verschijnselen zoals illegale feesten. Door de toename van overlastmeldingen over afvaldumpingen en jeugd was het noodzakelijk dat wij onze handhavingscapaciteit daarop hebben ingezet. Daarbij is ook het gedrag van mensen in de openbare ruimte veranderd. Er is meer sprake van korte lontjes, verbaal geweld en agressie tijdens de uitvoering van de handhavingstaken.

Beleidsdoel B: Het verzekeren van de doelmatige en slagvaardige hulpverlening op het gebied van brandweerzorg, crisisbeheersing en geneeskundige hulpverlening.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?

Onder dit beleidsdoel valt de aanpak van fysieke veiligheid. Onze inzet is om branden, zware ongevallen en rampen zoveel mogelijk te voorkomen. Haarlemmermeer en de VRK hebben een groot risicoprofiel, vooral veroorzaakt door de aanwezigheid van de luchthaven Schiphol en Tata Steel in de IJmond en het Noordzeekanaal(gebied). Bij een calamiteit willen wij zo adequaat mogelijk kunnen reageren.

Activiteiten

01. Het voorkomen van brand.
02. Deelnemen aan de gemeenschappelijke regeling VRK.
03. Uitvoeren van inspecties omtrent brandveiligheidsvoorschriften.
04. Goede voorbereiding op crisis en incidenten.

Toelichting

01. Het voorkomen van brand
Wij zetten in op het beter bewust maken van de eigen verantwoordelijkheid van inwoners en de mogelijkheden om zich te beschermen tegen bedreigingen van brand in de woning. Hiervoor is in 2020 een aantal gastlessen gegeven op basisscholen. Verder zijn door de Ambassadeurs Brandveiligheid oudere, zelfstandig wonende inwoners in Haarlemmermeer bezocht. Door de coronamaatregelen zijn helaas minder gastlessen gegeven en huisbezoeken afgelegd. Om toch nog een grotere doelgroep te bereiken hebben ambassadeurs oudere, zelfstandig wonende inwoners telefonisch benaderd met de vraag of ze op enigerlei wijze hulp nodig hebben in relatie tot de coronamaatregelen.

02. Deelnemen aan de gemeenschappelijke regeling VRK.
Binnen de gemeenschappelijke regeling VRK zijn vele onderwerpen aan de verschillende bestuurstafels besproken. Naast uiteraard alle bedrijfsvoering aangelegenheden ook de leerevaluatie COVID-19 (bedoeld om te leren hoe de tweede golf beter kon worden aangepakt), stand van zaken governance Veilig Thuis, aanpak waterongevallen, crisisplan, beeld rampenbestrijding en de taakdifferentiatie brandweer. Ook de overdracht van de kazernes aan de VRK is in het besluitvormingsproces gebracht. De implementatie van de toekomstbestendige bluswatervoorziening per 1 januari 2022 wordt verder voorbereid door uitvoering van diverse projecten. Zo is in 2020 een aanbestedingstraject doorlopen voor de aanschaf van de acht waterwagens.

03. Uitvoeren van inspecties omtrent brandveiligheidsvoorschriften.
Vanwege de coronamaatregelen zijn minder controles uitgevoerd dan vooraf waren gepland. Fysieke bezoeken waren (en zijn) vanwege de maatregelen immers niet mogelijk. De personele capaciteit is voor een deel ingezet om de GGD te ondersteunen bij de aanpak van de coronacrisis. Ook zijn andere vormen van controles uitgevoerd,

zoals de controle op afstand via de telefoon, beeldbellen en zelfcontroles. De VRK heeft aangegeven dat er hierbij geen onacceptabele risico's zijn genomen.

04. Goede voorbereiding op crisis en incidenten.
De regionale crisisorganisatie van de VRK is in 2020 vanwege de coronacrisis opgeschaald en ingezet. Ondanks het feit dat de coronacrisis zorgde voor beperkte capaciteit en praktische beperkingen op het gebied van onder andere planvorming, opleidingen, trainingen en oefeningen, is in 2020 toch de continuïteit en goede voorbereiding op 'reguliere' incidenten en crisis door de VRK gewaarborgd. Het Crisisbestrijdingsplan Schiphol wordt jaarlijks geactualiseerd. Dit is ook in 2020 uitgevoerd.

Alle gemeentelijke processen in de crisisorganisatie zijn geregionaliseerd zodat tijdens een crisis goed opgeleide - en geoefende crisispools ingezet worden. Door de evaluatiepunten uit incidenten en oefeningen te verwerken in de planvorming en opleidingen blijven de plannen up-to-date en mensen goed voorbereid op alle typen crises. De gemeentelijke crisisorganisatie is tijdens de gehele coronacrisis continu ingezet als onderdeel van de opgeschaalde crisisorganisatie van de veiligheidsregio. Dit betekende dat, naast het verkrijgen van waardevolle ervaringen, ook een fors beroep moest worden gedaan op de beschikbaarheid van crisisfunctionarissen.

Specificatie behorend bij de jaarrekening

Wat heeft het gekost?

Tabel 16

Er kunnen afrondingsverschillen optreden. (bedragen × € 1.000; min = nadeel)		Begroting origineel	Begroting gewijzigd	Rekening	Verschil rekening begroting gewijzigd
Veiligheid		**2020**	**2020**	**2020**	
Inwoners, bezoekers en ondernemers in Haarlemmermeer zijn veilig.	Baten	1	4.263	3.244	-1.019
	Lasten	15.883	23.741	23.135	607
Saldo van baten en lasten (B-L)	**Saldo**	**-15.882**	**-19.478**	**-19.890**	**-412**
Reservemutaties	Onttrekking	-	-	-	-
	Storting	-	-	-	-
Resultaat (Saldo +O-S)	**Saldo**	**-15.882**	**-19.478**	**-19.890**	**-412**

Uitsplitsing per beleidsdoel

Beleidsdoel A: Een veilige woon- en leefomgeving voor inwoners, ondernemers en bezoekers in de gemeente Haarlemmermeer.	Baten	0	1.165	952	-212
	Lasten	1.841	3.177	2.816	361
	Saldo	**-1.841**	**-2.012**	**-1.864**	**149**
Beleidsdoel B: Het verzekeren van de doelmatige en slagvaardige hulpverlening op het gebied van brandweerzorg, crisisbeheersing en geneeskundige hulpverlening.	Baten	1	3.099	2.292	-807
	Lasten	14.042	20.564	20.319	246
	Saldo	**-14.041**	**-17.466**	**-18.027**	**-561**

Toelichting gewijzigde begroting 2020 - jaarrekening 2020

Beleidsdoel A

Tabel 17

Afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)	
Baten	
Optreden tegen ongewenst aanbieden taxidiensten	-179
Overig	-33
Totaal Baten	**-212**
Lasten	
Optreden tegen ongewenst aanbieden taxidiensten	319
Overig	42
Totaal Lasten	**361**

Baten

Van Schiphol Nederland BV wordt een vergoeding ontvangen in verband met ons optreden tegen ongewenst aanbieden van taxidiensten op Schiphol. Als gevolg van de coronacrisis zijn onze lasten lager geweest, waardoor ook de vergoeding lager is.

Lasten

Als gevolg van de coronacrisis is voor het optreden tegen ongewenst aanbieden van taxidiensten op Schiphol minder uitgegeven dan begroot. De onderbesteding komt voornamelijk door lagere personeelskosten en het niet hoeven inzetten van het budget voor opleiding en onvoorziene kosten.

Beleidsdoel B

Tabel 18

Afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)

Baten

Opsporen en ruimen niet gesprongen explosieven	-807
Overig	0
Totaal Baten	**-807**

Lasten

Opsporen en ruimen niet gesprongen explosieven	526
Functioneel leeftijdsontslag voormalig personeel	-208
Overig	-72
Totaal Lasten	**246**

Baten

Zie de toelichting bij de lasten inzake opsporen en ruimen niet gesprongen explosieven.

Lasten

Op basis van een inschatting van de projectontwikkelaars worden de lasten van het opsporen en ruimen van niet gesprongen explosieven (NGE's) begroot. De werkelijke lasten zijn lager dan in de begroting opgenomen. De doorberekening van deze kosten aan de projectontwikkelaars (zie de baten) is eveneens lager. Ten tijde van de voor- of najaarsrapportage was deze informatie nog niet bekend.

De kosten voor de Functioneel Leeftijdsontslag (FLO)-regeling van voormalig brandweerpersoneel van de Veiligheidsregio Kennemerland zijn hoger dan begroot. Dit komt door de hogere werkgeverslasten als gevolg van gewijzigde wet- en regelgeving.

Zorg en werk

Portefeuillehouder: Rip, Sidali

lasten in €	147.615
% totale realisatie lasten	27,7%
baten in €	62.674
% totale realisatie baten	11,8%

Maatschappelijk doel:
Inwoners van Haarlemmermeer krijgen, waar nodig, hulp en ondersteuning gericht op het naar vermogen en zelfstandig deelnemen aan de samenleving.

(bedragen × € 1.000)	Rekening 2020 baten	% verschil baten t.o.v. begroting	Rekening 2020 lasten	% verschil lasten t.o.v. begroting
Beleidsdoel A: Inwoners ontvangen zorg en ondersteuning thuis.	**880**	**-7%**	**59.480**	**-1%**
01. Bieden van ondersteuning thuis.				
02. Bieden van groepsondersteuning en vervoer.				
03. Laten uitvoeren van jeugdbescherming en jeugdreclassering.				
04. Veilig Thuis organiseren.				
05. Het Meer-team: partner voor professionals.				
Beleidsdoel B: Inwoners ontvangen zorg en ondersteuning met verblijf.	**12**	**-23%**	**11.158**	**-0%**
01. Voorzien in pleegzorg en gezinshuizen.				
02. Voorzien in residentiële hulp of behandeling.				
03. Voozien in gesloten jeugdhulp.				
04. Voorzien in beschermd wonen en maatschappelijke opvang.				
05. Voorzien in kortdurend verblijf.				
06. Zorg continuïteit en meerkosten zorgaanbieders.				
Beleidsdoel C: Onze inwoners zijn economisch zelfstandig; werk boven uitkering.	**-0**	**-102%**	**9.581**	**-1%**
01. Uitoefenen van de poortwachtersfunctie.				
02. Bemiddelen richting arbeidsmarkt.				
03. Organiseren werkgeversbenadering.				
04. Uitvoering AM match.				
Beleidsdoel D: Het garanderen van een bestaansminimum voor inwoners die dit tijdelijk niet zelfstandig kunnen.	**61.783**	**8%**	**67.397**	**-1%**
01. Garanderen van bestaanszekerheid door het rechtmatig en tijdig verstrekken van uitkeringen.				
02. Fraudebestrijding en het nemen van maatregelen bij het niet nakomen van afspraken en de inlichtingenplicht.				
03. Uitvoeren van het minimabeleid.				
04. Bieden van schuldhulpverlening.				
05. Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandige ondernemers (Tozo).				

Verbonden partijen

Beleidsdoel A: Veiligheidsregio Kennemerland (VRK)
Beleidsdoel B:
Beleidsdoel C: AM Match, De Waterwolf Dienstverlening Buitenruimte BV
Beleidsdoel D:

Vijfhuizerbrug zomer 2020

Zorg en werk

Inwoners van Haarlemmermeer krijgen, waar nodig, hulp en ondersteuning gericht op het naar vermogen en zelfstandig deelnemen aan de samenleving.
Wij zijn verantwoordelijk voor de maatschappelijke ondersteuning en zorg aan onze inwoners, van jong tot oud. Het gaat daarbij om vrijwel alle jeugdhulp (in het kader van de Jeugdwet), individuele begeleiding, dagbesteding (inclusief vervoer), kortdurend verblijf, beschermd wonen/maatschappelijke opvang (belegd bij centrumgemeente Haarlem), hulpmiddelen, woningaanpassingen (Wet maatschappelijke ondersteuning), inkomensondersteuning en de ondersteuning en begeleiding bij het vinden van werk (Participatiewet).

Voor de periode 2019-2022 is 'Koersvast, steeds beter' ons beleidskader voor het sociaal domein. De inrichting, de werkwijze en de uitgangspunten van het Haarlemmermeers model zijn onverminderd van kracht. Maar het kan en het moet beter. Uitgangspunt van ons model is dat wij inwoners zo veel mogelijk stimuleren om eerst zelf, met hulp van het eigen netwerk en algemene voorzieningen, naar oplossingen te zoeken. Daar waar nodig ondersteunen wij hen (bij voorkeur in hun eigen omgeving) met passende zorg en ondersteuning, zo zwaar als nodig en zo licht als mogelijk. In de directe omgeving hebben bepaalde professionals mandaat om namens de gemeente deze zorg direct te regelen.

In de komende jaren worden we verantwoordelijk voor een aantal nieuwe taken. Per 1 januari 2022 treedt de Wet Inburgering in werking. Daarnaast gaat de verantwoordelijkheid voor beschermd wonen over van de centrumgemeenten naar alle gemeenten. Dit gaat gepaard met een herverdeling van middelen. In december 2020 is duidelijk geworden dat deze financiële herverdeling uitgesteld is naar 1 januari 2023. Het nieuwe kabinet neemt een definitief besluit over het nieuwe verdeelmodel. De inhoudelijke voorbereiding op de doordecentralisatie gaat ondertussen onverminderd voort. Vanaf 2022 zijn gemeenten al verplicht samen beslissingen te nemen over beschermd wonen.

Inmiddels zien we ons gesteld voor aanzienlijke tekorten binnen het sociaal domein. Dat geldt vooral binnen de Jeugdzorg. Dit is geen Haarlemmermeers, maar een landelijk probleem. Ongewild ontstaat hierdoor druk op het leveren van passende zorg en ondersteuning voor onze inwoners die dat nodig hebben. Vooralsnog komt het Rijk niet met structureel extra middelen over de brug. De Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) heeft inmiddels arbitrage ingezet. Het advies dat daaruit volgt is semi-bindend. Los van instroom en uitstroom, zullen in de komende jaren de kosten van zorg en ondersteuning toenemen als gevolg van prijseffecten door indexering van tarieven en nieuwe aanbestedingen.

Tabel 19

				Metingen				
Omschrijving	Eenheid	Indicator	Bron	2016	2017	2018	2019	2020
Banen	Aantal per 1.000 inwoners 15 – 64 jaar	BBV	Waarstaatjegemeente.nl	1.326	1.369	1.431	1.457	n.b.
Kinderen in uitkeringsgezin	% kinderen tot 18 jaar	BBV	Waarstaatjegemeente.nl	4	4	4	4	n.b.
Netto arbeidsparticipatie	% werkzame beroeps-bevolking t.o.v. de beroepsbevolking	BBV	Waarstaatjegemeente.nl	70,5	70,4	71,7	72,1	n.b.
Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 10.000 inwoners	BBV	Waarstaatjegemeente.nl	216	234	227	215	297
Lopende re-integratievoorzieningen	Aantal per 10.000 inwoners 15 – 64 jaar	BBV	Waarstaatjegemeente.nl	95,3	104,9	103,0	75,9	165,0
Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	BBV	Waarstaatjegemeente.nl	9,8	10,7	10,8	11,6	n.b.
Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	BBV	Waarstaatjegemeente.nl	0,7	0,7	0,7	0,6	n.b.
Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	BBV	Waarstaatjegemeente.nl	0,2	0,2	0,2	0,2	n.b.
Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo	Aantal per 10.000 inwoners	BBV	Waarstaatjegemeente.nl	549	n.b.	n.b.	350	340
Werkloze jongeren	% 16 t/m 22 jarigen	BBV	Waarstaatjegemeente.nl	n.b.	n.b.	n.b.	1	n.b.
Jongeren met een delict voor de rechter	% 12 t/m 21 jarigen	BBV	Waarstaatjegemeente.nl	1	n.b.	n.b.	1	n.b.

Verbonden partijen

AM match

Wij ondersteunen inwoners voor wie het (extra) moeilijk is om een positie op de arbeidsmarkt te verwerven. AM match ondersteunt inwoners uit de doelgroep met een loonwaarde van 40% tot 70% bij het vinden en behouden van werk. AM match is ook de uitvoeringsorganisatie van de Wet banenafspraak van de gemeenten Aalsmeer, Amstelveen, Haarlemmermeer, Ouder-Amstel en Uithoorn. Daarnaast zijn de activiteiten van de voormalige AM Groep in deze organisatie ondergebracht.

Veiligheidsregio Kennemerland (VRK)

Zie verbonden partijen in programma Veiligheid en Maatschappelijke ontwikkeling.

De Waterwolf Dienstverlening Buitenruimte BV

Zie verbonden partijen in programma Kwaliteit fysieke omgeving.

Voor financiële informatie en eventuele risico's over de verbonden partijen, zie de paragraaf Verbonden Partijen.

Relevant beleid

- Raadsvoorstel 'Koersvast steeds beter' beleidskader voor het sociaal domein 2019-2023 (2019.0058019)
- Vaststelling verordening en beleidsregels sociaal domein 2019 (2018.0064675)
- Vaststelling wijziging eigen bijdrage beleid 2020 en de wijziging verordening sociaal domein 2019 (2019.0058056)
- Vaststelling Financieel besluit sociaal domein gemeente Haarlemmermeer 2020 (2020.0000405)
- Raadsvoorstel Pilot intensivering handhaving Wmo en Jeugdwet en 2e wijziging Verordening sociaal domein gemeente Haarlemmermeer 2019 (2020.0000956)
- Oplegnotitie Regionaal Transitiearrangement Jeugd (2013.0073720)
- Gemeente Haarlem: Regionaal beleidskader 'Opvang, Wonen & Herstel 2017-2020' (BBV-nummer 2016/324154)
- Woonbeleidsprogramma Haarlemmermeer 2019-2025: Het verschil maken (2019.0058049)
- Visie Wonen met Zorg 2030 (2017.0026227)
- Uitvoeringsplan Wonen met Zorg (2018.0022374)
- Toegankelijkheid minimaregelingen en bijzondere bijstand (2018.0074541)
- Uitvoeringsplan AM Werkorganisatie en wijziging gemeenschappelijke regeling AM Groep (2015.0052268)
- Verdere professionalisering Handhaving Sociale Dienstverlening en vaststelling beleidsregels terugvordering en verhaal (2013.0028486)
- Wijziging minimabeleid als gevolg van de inwerkingtreding Participatiewet (2014.0049305)

- Vaststellen beleidsplan Wet gemeentelijke schuldhulpverlening Haarlemmermeer 2017-2021 (2017.002552)
- Nota Bestrijding van armoede onder kinderen (2017.0031369)
- Verordening Participatieraad gemeente Haarlemmermeer (2018.0066546)

Beleidsdoel A: Inwoners ontvangen zorg en ondersteuning thuis.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?

Inwoners die er met hulp van het eigen netwerk niet (meer) in slagen zelfstandig thuis te wonen, zowel jeugdigen als volwassenen, kunnen een beroep doen op ondersteuning thuis. De ondersteuning thuis is gericht op volwassenen, gezinnen met kinderen en jeugdigen die problemen hebben van specifieke medische, gedragswetenschappelijke, psychiatrische, psychosociale of paramedische aard. De ondersteuning bieden wij zoveel mogelijk thuis of in de buurt aan. Doel is dat inwoners, ondanks eventuele problemen of beperkingen, zo lang mogelijk zelfstandig deelnemen aan de samenleving en de regie over hun eigen leven kunnen behouden.

Als gemeente zijn we ook verantwoordelijk voor jeugdhulp, inclusief gedwongen jeugdhulp, zoals jeugdbescherming (JB) en jeugdreclassering (JR). Onze taak daarbij is kinderen, zowel fysiek als geestelijk, veiligheid te bieden wanneer ouders dat niet (voldoende) doen. Dit gebeurt binnen verschillende schakels in de keten, te beginnen bij preventie. Gedwongen jeugdhulp mag alleen ingezet worden na een besluit van de kinderrechter en wordt alleen uitgevoerd door instellingen die daartoe gecerticeerd zijn.

Activiteiten

01. Bieden van ondersteuning thuis.
02. Bieden van groepsondersteuning en vervoer.
03. Laten uitvoeren van jeugdbescherming en jeugdreclassering.
04. Veilig Thuis organiseren.
05. Het Meer-team: partner voor professionals.

Toelichting

01. Bieden van ondersteuning thuis
Ondersteuning thuis betreft hulp en ondersteuning bij het dagelijks leven, met als doel dat iemand zo lang mogelijk zelfstandig, dan wel bij ouder(s)/gezin, thuis kan blijven wonen en zo lang mogelijk mee kan blijven doen aan de samenleving. Als gemeente zorgen we voor een kwalitatief en dekkend hulpaanbod.

In 2020 is ingezet op het voortzetten van zorg en ondersteuning binnen de geldende coronamaatregelen. Als gevolg van de coronamaatregelen is de zorg met name in het tweede kwartaal voor Wmo minder en voor Jeugd en Wmo anders ingezet. Zorg en ondersteuning zijn veelal digitaal en op afstand ingezet.

Voor de Wmo geldt dat in 2020 één van de gecontracteerde aanbieders voor het leveren en onderhouden van Wmo hulpmiddelen failliet is gegaan. De hulpmiddelen, en bijbehorende dienstverlening, zijn per 1 september overgenomen door de twee overige gecontracteerde aanbieders. Vanuit de tussentijdse instroommogelijkheid van de aanbesteding zijn acht nieuwe zorgaanbieders gecontracteerd voor verschillende vormen van zorg en ondersteuning. Voor de Jeugdhulp geldt dat in 2020 de trajecten langer duurden en uitstroom achterblijft wat leidt tot stijgende kosten.

Sinds half 2018 is in Haarlemmermeer gestart met de pilot POH GGZ (Praktijk Ondersteuner Huisarts - Geestelijke GezondheidsZorg) Jeugd bij de huisartsen. Deze pilot bestaat uit de inzet van praktijkondersteuners GGZ jeugd in de huisartspraktijken, aangesloten bij Stichting Gezondheidscentra Haarlemmermeer (SGH) en Zorgroep Haarlemmermeer (ZH). Uit rapportages van de huisartsen blijkt dat in 2020 door de inzet van de POH jeugd GGZ in Haarlemmermeer in het derde kwartaal 25% van de gevallen de klachten bij jeugdigen waren opgelost. Op basis hiervan kan geconcludeerd dat er sprake is van een dempend effect op de kosten, een exact bedrag is echter niet te geven. Er is sprake van een structurele inzet van POH-ers jeugd GGZ in Haarlemmermeer.

Het project 'Hestia' heeft als doel om met gerichte aandacht van gemeente en professionals kwetsbare gezinnen integraal te ondersteunen en tegelijkertijd effectiever en daarmee kostenbesparend te werken. In de meest urgente gevallen gaat het om een relatief klein aantal gezinnen, met een hoog zorggebruik (en hoge zorgkosten), die vaak al bekend zijn bij één of meer hulpverleners. In 2020 is met de maatwerk methode voor vijf gezinnen een doorbraak gerealiseerd. In 2021 wordt de aanpak verder doorontwikkeld.

02. Bieden van groepsondersteuning en vervoer
Onder groepsondersteuning valt zowel dagbesteding als dagbehandeling (alleen voor jeugd). Wanneer jeugdigen of volwassenen niet zelfstandig kunnen reizen naar de dagbesteding of dagbehandeling, of waarvan ouders of het netwerk dit ook niet kunnen, kan vervoer worden ingezet.

In 2020 hebben we vooral ingezet op het voortzetten van zorg en ondersteuning binnen de geldende coronamaatregelen. Tijdens de eerste lockdown periode waren bijna alle dagbestedingslocaties gesloten. De ondersteuning is digitaal en op afstand voortgezet. Vanaf juni is de dagbesteding weer fysiek gestart binnen de geldende richtlijnen. Hierdoor kunnen wel minder dagdelen per cliënt worden geboden. Dit is zoveel als mogelijk gecompenseerd door zorg op afstand, vanuit de Wmo onder andere met behulp van inzet van de Compaan (ouderentablet).

RegioRijder voerde het Wmo- en leerlingenvervoer uit voor acht gemeenten. In 2020 fluctueerde het vervoer, door de coronamaatregelen, enorm. Het Wmo-vervoer lag vrijwel stil in de eerste lockdown, daarna herstelde het zich tot maximaal 60% van de omvang van januari 2020. Het leerlingenvervoer heeft van half maart tot 11 mei volledig stilgelegen en was per 1 juni weer volledig actief. Volgens landelijke afspraken is het vervoer voor de periode van maart tot en met augustus voor 80% doorbetaald. Voor de periode van september tot en met december is de doorbetaling afgeschaald naar 70%. Naast aandacht voor operationele zaken is dit jaar veel aandacht gegeven aan sturen op kritieke prestatie indicatoren (KPI's) en werken aan strategische partnerschappen met regiecentrale en vervoerders. In september is met onze bijdrage een landelijk platform opdrachtgevers doelgroepenvervoer opgericht dat ressorteert onder de VNG. We delen kennis en behartigen onze belangen richting betrokken partijen, waaronder brancheorganisaties.

03. Laten uitvoeren van jeugdbescherming en jeugdreclassering
De jeugdbeschermings- en jeugdreclasseringsketen is erg in beweging. In 2019 is een voorzichtige start gemaakt met een ontwikkelagenda om te komen tot een meer effectieve jeugdbeschermingsketen. Daarnaast hebben de Gecertificeerde Instellingen (GI's) die uitvoering geven aan de jeugdbeschermings- en jeugdreclasseringsmaatregelen aangegeven dat zij onvoldoende capaciteit en financiering hebben om hun taken uit te kunnen voeren.

De Inspecties hebben halverwege 2020 een voortgangsrapportage gepubliceerd ('Kwetsbare kinderen onvoldoende beschermd') waaruit bleek dat veel kinderen geen vaste jeugdbeschermer hebben en te lang moeten wachten op passende hulp. Een onorthodoxe aanpak is landelijk geïnitieerd. In Haarlemmermeer zijn er geen kinderen die hiervoor in aanmerking komen maar om tijdig te kunnen anticiperen op knelpunten zijn bestaande afspraken aangescherpt en wordt er continue gemonitord.

In 2021 lopen de contracten met de (vier gecontracteerde) GI's af. Ter voorbereiding op de aanbesteding is in 2020 onderzoek uitgezet naar de kwaliteit van het gezinsgericht werken en de werklast en tarieven van de vier GI's. Begin 2021 wordt het onderzoek opgeleverd. Daarnaast heeft één van onze GI's een Early Warning bij de accounthoudende regio (Amsterdam-Amstelland) afgegeven. Het instrument Early Warning is (door VNG, Rijk en brancheorganisaties) ontwikkeld om tijdig een verslechterende financiële positie te herkennen en deze met de gemeenten die de betreffende GI hebben ingekocht, te bespreken. In samenwerking met andere gemeenten is met de betreffende GI de financiële situatie in kaart gebracht. Bij de nieuwe aanbesteding moeten we rekening houden met de indexering van tarieven.

04. Veilig Thuis organiseren
In 2020 is Veilig Thuis qua bedrijfsvoering (financieel/personeel) ondergebracht bij de VRK. De inhoudelijke aansturing blijft bij de stuurgroep Veilig Thuis.
Eind 2020 hebben de colleges de regiovisie 'Verbinden en versterken in de aanpak van huiselijk geweld, 2020-2024' ter vaststelling aan de gemeenteraden aangeboden.
In het kader van het programma Geweld Hoort Nergens Thuis is in 2020 een nieuwe regionale projectleider aangesteld die het actieprogramma behorend bij de regiovisie in 2021 verder gaat uitwerken en samen met de partners tot uitvoering gaat brengen.

Alle medewerkers van het Centrum voor Jeugd en Gezin en het Meer-team zijn getraind op het herkennen en signaleren van relationeel geweld onder andere ook middels het toepassen van de Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling. Andere gemeentelijke teams die contacten met inwoners onderhouden worden momenteel ook getraind. Door de coronamaatregelen is een aantal trainingen wel uitgesteld. Deze worden in 2021 opgepakt.
Op regionaal niveau zijn bij alle partnerorganisaties aandachtsfunctionarissen geworven. De aandachtsfunctionarissen van de

gemeentelijke teams in Haarlemmermeer komen regelmatig samen om relationeel geweld en kindermishandling goed onder de aandacht te houden.
In 2020 zijn verdere voorbereidingen gedaan om te komen tot een integrale, samenhangende crisisaanpak. De besluitvorming hierover is voorzien in het eerste kwartaal 2021.

05. Het Meer-team: partner voor professional
Het Meer-team is een tweedelijns-organisatie voor ondersteuning van professionals bij problematiek in huishoudens op meerdere leefgebieden wanneer er een procesregisseur nodig is, de hulpverlening stagneert of maatwerkoplossingen nodig zijn. De meerwaarde van het Meer-team zit vooral in het meedenken met professionals en de procesregierol, en daarbij in onorthodoxe en duurzame oplossingen. Ook voert het Meer-team veiligheidsregie bij zaken die door Veilig Thuis, de Integrale Crisisdienst of een gecertificeerde instelling worden gemeld. Deze veiligheidsregie betekent in de praktijk dat het Meer-team casusregie is gaan voeren bij zaken waarbij onveiligheid speelt maar die niet vastgelopen zijn. Dit is geen gewenste ontwikkeling en vraagt om evaluatie die medio 2021 plaats zal gaan vinden.

De coronacrisis heeft de nodige aandacht gevraagd om onze dienstverlening naar professionals en inwoners door te kunnen laten gaan. In 2020 zijn samenwerkingsafspraken met ketenpartners waar nodig opnieuw vastgesteld. In 2020 heeft het Meer-team geparticipeerd in het project Hestia, onder begeleiding van Instituut Publieke Waarde (IPW). Er is gestart met het toepassen van een methode om maatwerk mogelijk te maken (en te legitimeren). Hiertoe zijn medewerkers van het Meer-team als actieonderzoeker getraind. In 2021 worden alle consulenten van het Meer-team getraind om deze methode toe te kunnen passen en wordt de aanpak verder doorontwikkeld.

Beleidsdoel B: Inwoners ontvangen zorg en ondersteuning met verblijf.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?

Voor sommige inwoners is zelfstandig thuis wonen op een gegeven moment, al dan niet tijdelijk, niet meer mogelijk. Voor zowel jeugdigen als volwassenen is de gemeente verantwoordelijk voor een aantal vormen van specialistische zorg en ondersteuning met verblijf. Indien volwassenen permanent niet meer zelfstandig thuis kunnen wonen, vallen zij onder de Wet langdurige zorg (Wlz). Ons uitgangspunt is om jeugdhulp met verblijf zoveel als mogelijk naar ambulante en deeltijdvarianten om te bouwen. Hiervoor hebben we een pakket aan (preventieve) maatregelen. Als hulp met verblijf noodzakelijk is, dan heeft opvang in een gezinssituatie altijd de voorkeur boven verblijf en behandeling in een instelling. We bieden continuïteit van zorg aan jeugdigen die volwassen worden en na jeugdhulp met verblijf terugkeren naar Haarlemmermeer.

Gemeente Haarlem is als centrumgemeente verantwoordelijk voor de maatschappelijke opvang van de doelgroep OGGZ (Openbare Geestelijke Gezondheidszorg) en beschermd wonen. In 2023 worden wij als gemeente zelf verantwoordelijk voor beschermd wonen. De decentralisatie van de maatschappelijke opvang is uitgesteld tot na 2025. Wij hebben in onze gemeente de (regionale) opvang voor gezinnen en nu vijf beschermd wonen locaties.

Activiteiten

01. Voorzien in pleegzorg en gezinshuizen.
02. Voorzien in residentiële hulp of behandeling.
03. Voozien in gesloten jeugdhulp.
04. Voorzien in beschermd wonen en maatschappelijke opvang.
05. Voorzien in kortdurend verblijf.
06. Zorg continuïteit en meerkosten zorgaanbieders.

Toelichting

01. Voorzien in pleegzorg en gezinshuizen
Het is van belang dat jongeren die niet meer thuis kunnen wonen, bij voorkeur geplaatst worden in een pleeggezin of een gezinshuis. Varianten van pleegzorg zijn reguliere pleegzorg (met een onderscheid tussen een opvoedings- en een hulpverleningsvariant), weekendpleegzorg (deeltijd) en crisispleegzorg.
Maatwerkondersteuning voor pleegouders is mogelijk, maar altijd in afstemming met de aanbieders van pleegzorg.

In 2020 is specifiek aandacht besteed aan het voorkomen dat pleegouders vroegtijdig stoppen om het overplaatsen van jeugdigen te voorkomen. Onze contractpartners werven sinds 2020 gezamenlijk nieuwe pleegouders, zodat pleegouders kunnen kiezen voor een aanbieder die bij ze past. Daarnaast hebben de contractpartners hun trainingen toegankelijk gemaakt voor pleegouders van andere

aanbieders. Hierdoor is het trainingsaanbod verbreed en zijn er meer trainingen beschikbaar.

Gezinshuizen zijn bedoeld voor jeugdigen met gedragsproblemen die niet in een gewoon pleeggezin opgenomen kunnen worden. In een gezinshuis wonen jeugdigen samen met betaalde opvoedouder(s) en hun eventuele biologische kinderen. Indien nodig wordt gezorgd voor extra (ambulante) behandeling. In 2020 is de verblijfsduur van gezinshuiszorg uitgebreid naar 21 jaar, zodat jeugdigen een betere overgang kunnen maken naar zelfstandig wonen. Dit kan alleen als een jeugdige voor zijn 18de jaar in een gezinshuis is gaan wonen. De coronamaatregelen hebben geen negatieve invloed gehad op het voorzien in pleegzorg en zorg gezinshuizen.

02. Voorzien in residentiële hulp of behandeling
Ons uitgangspunt is dat kinderen die niet meer thuis kunnen wonen, zo veel mogelijk in een gezinssituatie worden opgevangen. Als dit niet mogelijk is, is residentiële zorg nodig met begeleiding en/of behandeling.

Residentiële voorzieningen kunnen aan deze jeugdigen met een meervoudig complexe verblijf- en behandelbehoefte niet altijd de juiste of voldoende zorg bieden. Door specialistisch maatwerk in te zetten proberen we deze jeugdigen te beschermen en een toekomstperspectief te creëren. Tegelijkertijd verstevigen we de samenwerking tussen contractpartners om overplaatsingen te voorkomen. Om de zorg aan deze jeugdigen te verbeteren wordt er in Noord-Holland met alle jeugdzorgregio's samengewerkt aan een plan. Het doel is om ook voor deze jeugdigen 'zo thuis mogelijk opgroeien' mogelijk te maken en tegelijkertijd de zwaarste verblijfszorg beschikbaar en betaalbaar te organiseren.

In 2020 is in Hoofddorp een nieuwe locatie voor zelfstandigheidstraining geopend voor jongeren van 16-23 jaar. De vraag naar passende zorg en huisvesting voor jongeren is groter en daardoor stagneert soms de uitstroom uit jeugdhulp. In 2020 is er gestuurd op een betere aansluiting op beschermd wonen en de samenwerking met de centrumgemeente. Binnen de decentralisatie van beschermd wonen is er specifiek aandacht voor een passend aanbod voor jongeren van 16-23 jaar.

03. Voozien in gesloten jeugdhulp
Gesloten jeugdhulp is een zeer intensieve vorm van gespecialiseerde jeugdhulp waarbij de vrijheden van de jeugdige kunnen worden ingeperkt, om te voorkomen dat de jeugdige zich onttrekt of onttrokken wordt aan de hulp die hij nodig heeft. Het heeft als doel jeugdigen met ernstige gedragsproblemen te behandelen en dusdanige gedragsverandering te bewerkstellingen dat de jeugdige weer kan deelnemen aan de maatschappij.

In 2020 is er een afname van het aantal jeugdigen in gesloten jeugdhulp. Meer jeugdigen hebben een combinatie van gedrags- en psychiatrische problematiek. Om deze jeugdigen goed te kunnen helpen is er op maat extra specialisme ingezet voor de psychiatrische problematiek. Doordat de hulpvraag complex is, is uitstroom soms alleen mogelijk op basis maatwerk. Het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport stuurt daarnaast op de afbouw van de gesloten jeugdhulp. Het doel is om ook deze kinderen 'zo thuis mogelijk' te laten opgroeien. De gesloten jeugdzorg en de expertise voor deze doelgroep is bovenregionaal georganiseerd, daarom wordt er met de jeugdzorgregio's uit Noord-Holland, de aanbieders en het onderwijs in 2021 een plan afgerond. Wij zijn betrokken bij het opstellen van dit plan. In het plan komt te staan hoe deze zorg kan worden getransformeerd binnen haalbare kaders.

04. Voorzien in beschermd wonen en maatschappelijke opvang
Gemeente Haarlem is als centrumgemeente verantwoordelijk voor de maatschappelijke opvang van de doelgroep OGGZ en beschermd wonen voor mensen met psychiatrische problematiek. Wij zetten in op het voorkomen van dakloosheid, het ondersteunen van maatschappelijk herstel en goede nazorg bij uitstroom uit intramurale voorzieningen.

Eind 2020 is duidelijk geworden dat het Rijk de financiële doordecentralisatie van beschermd wonen opnieuw heeft uitgesteld (van 1 januari 2022 naar 1 januari 2023). Desondanks gaan we in de regio volop verder met de uitwerking van onze samenwerking, zodat we vanaf 2022 al gezamenlijk regionale taken kunnen oppakken. De decentralisatie van de maatschappelijke opvang is uitgesteld tot na 2025.

Voor 2020 kunnen we de volgende activiteiten noemen voor beschermd wonen en maatschappelijke opvang.
- Er is een nieuwe woonvoorziening met 35 plekken toegevoegd aan beschermd wonen in Hoofddorp, naast Spaarnepoort.
- Op basis van de positieve ervaringen in 2019 en 2020 is besloten de Opstapregeling met een aantal aanpassingen te verlengen. Hierdoor kunnen inwoners onder andere uit beschermd wonen en de maatschappelijke opvang

uitstromen naar een zelfstandige woning met ambulante begeleiding.
- Er is een haalbaarheidsonderzoek gedaan naar de mogelijkheden van zogenaamde 'Skaeve Huse', een woonvorm voor inwoners die heel veel overlast veroorzaken, en gestart met een onderzoek naar de (potentiële) doelgroep in onze gemeente.
- De druk op de maatschappelijke opvang was in 2020 onverminderd hoog, mede door de coronamaatregelen. Gedurende de lockdown is het ook voor zelfredzame daklozen, niet behorend tot de OGGZ-doelgroep, in sommige gevallen onmogelijk te voldoen aan de oproep binnen te blijven. Daarnaast was het soms nodig om een mogelijkheid tot time-out te hebben voor gezinnen om relationeel geweld te voorkomen. In onze gemeente is voor die gevallen opvang in een hotel gerealiseerd. Centrumgemeente Haarlem heeft in de maatschappelijke opvang in verband met de coronamaatregelen voor de OGGZ-doelgroep dit jaar extra plekken gecreëerd.
- Met de ketenpartners is met succes gewerkt aan een verbetertraject van ondersteunings- en veiligheidsvraagstukken in de regionale gezinsopvang in Hoofddorp.
- Op Schiphol is de aanpak van de sociale problematiek van daklozen en mensen met verward gedrag gecontinueerd. Het afgelopen jaar zijn onder andere bij ministeries met centrumgemeente Haarlem middelen gevonden om de activiteiten voort te kunnen zetten in 2021 en 2022. Gemeente Haarlemmermeer levert een bijdrage van € 50.000.

05. Voorzien in kortdurend verblijf
Wij stellen bij een aantal zorgaanbieders logeeropvang (respijtzorg) beschikbaar voor jeugdigen en volwassenen met beperkingen die nog thuis wonen. Hierdoor kunnen mantelzorgers tijdelijk ontlast worden, waardoor zij uiteindelijk hun mantelzorgtaken langer vol kunnen houden. Om het gebruik van kortdurend verblijf te stimuleren en beschikbaar te houden is ingezet op de inventarisatie van Verblijf onder één dak. Dit betreft een locatie waarbij kortdurend verblijf vanuit verschillende wetgevingen en financieringsstromen wordt gecombineerd op één locatie. In de praktijk blijkt dat er voor jeugdigen onvoldoende mogelijkheden zijn voor kortdurend verblijf. Voor jeugdigen zijn in 2020 aanvullend maatwerkcontracten afgesloten met aanbieders om aan de vraag voor kortdurend verblijf te voldoen.

06. Zorg continuïteit en meerkosten zorgaanbieders
Om de continuïteit van zorg voor onze inwoners tijdens de coronacrisis zoveel mogelijk zeker te stellen hebben wij gehoor gegeven aan de oproep van het Rijk om bij te dragen aan de instandhouding van het zorglandschap. Door vraaguitval of verminderde inzet van personeel, kan de omvang van de zorg en ondersteuning en daarmee de omzet van zorgaanbieders tijdelijk afwijken. Het Rijk heeft aangegeven dat het van belang is dat de financiering van de omzet aan zorgaanbieders onverminderd plaatsvindt, zoals die contractueel overeengekomen was dan wel een zo goed mogelijke inschatting daarvan. Doel hiervan is om acute liquiditeitsproblemen te voorkomen en de gevolgen van de coronacrisis voor de financiële positie in 2020 van deze zorgaanbieders te neutraliseren. Zorgaanbieders kunnen de omzetdaling als gevolg van vraaguitval en verminderde inzet declareren bij de gemeente. De omzetdaling wordt bepaald aan de hand van het maandgemiddelde van de omzet van geheel 2019. Deze regeling had een looptijd tot 1 juli 2020. 32 zorgaanbieders hebben omzetderving gedeclareerd bij de gemeente.

Naast de vraaguitval en verminderde inzet kunnen zorgaanbieders ook te maken krijgen met meerkosten als gevolg van de coronamaatregelen. Denk hierbij aan de inzet van mondmaskers of extra huur van locaties om de 1,5 meter afstand te kunnen hanteren. De meerkosten die direct voortkomen uit het volgen van de maatregelen kunnen worden vergoed. De regeling met betrekking tot het vergoeden van meerkosten liep tot en met 31 december 2020. Negen zorgaanbieders hebben meerkosten gedeclareerd bij de gemeente. De meerkosten worden gecompenseerd door de vergoeding van het Rijk die in 2020 is ontvangen via de algemene uitkering gemeentefonds.

Het uitgangspunt van deze regelingen is dat een zorgaanbieder geen disproportioneel financieel voordeel mag hebben van de getroffen overheidsmaatregelen en de op grond daarvan beschikbaar gestelde middelen voor continuïteit en meerkosten (de continuïteitsbijdrage bedraagt € 914.805 en de meerkosten bedragen € 279.552). De zorgaanbieders maken dit inzichtelijk in een bijlage bij hun jaarstukken over 2020.

Beleidsdoel C: Onze inwoners zijn economisch zelfstandig; werk boven uitkering.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?

De Participatiewet en de wet maatregelen Wet Werk en Bijstand (WWB) zijn de wettelijke kaders. De bundeling van uitkeringen inkomensvoorzieningen aan gemeenten (BUIG) die gemeenten ontvangen voor het bekostigen van uitkeringen en voor de loonkostensubsidie van arbeidsbeperkten, heeft de laatste jaren grote fluctuaties laten zien. Dit komt door een landelijke verdeelsystematiek die onder andere gebaseerd is op economische groei en inwoneraantal. Pas laat in het jaar is bekend wat de definitieve toekenning vanuit het Rijk is. In voorgaande jaren zien we dat ook factoren als een daling van de instroom en een grotere uitstroom uit de bijstand ervoor zorgen dat we overhouden op dit budget.

Onze aanpak is gericht op versterking van het toegangsproces, toeleiding naar werk, handhaving en debiteurenbeheer en hebben geleid tot een vermindering van het aantal personen in de bijstand. Binnen arbeidsmarktregio Groot-Amsterdam wordt een gezamenlijke arbeidsmarkt gevoerd, waar onze re-integratieactiviteiten op aansluiten. Wij werken regionaal samen waar dit moet of wenselijk is in het licht van efficiency en effectiviteit. Onze lokale re-integratie aanpak is de afgelopen jaren gericht geweest op inwoners die al enige of langere tijd in de bijstand zitten en intensievere ondersteuning nodig hebben om weer (duurzaam) aan het werk te gaan. In 2020 zijn de gevolgen van de coronamaatregelen van invloed geweest op werkzaamheden, activiteiten en resultaten binnen Werk en Inkomen.

Activiteiten

01. Uitoefenen van de poortwachtersfunctie.
02. Bemiddelen richting arbeidsmarkt.
03. Organiseren werkgeversbenadering.
04. Uitvoering AM match.

Toelichting

01. Uitoefenen van de poortwachtersfunctie
De poortwachtersfunctie was in 2020 met name gericht op het zo efficiënt en goed mogelijk inspelen op de gevolgen van de coronacrisis. De aanvraag levensonderhoud is vereenvoudigd en gedigitaliseerd waarbij door een directe uitvraag naar bepaalde gegevens, sneller wordt bepaald of de aanvragende inwoner al dan niet in aanmerking komt voor een uitkering. De inwoners worden hierdoor sneller geholpen. Ook het afhandelingsproces en de registratie na de toekenning is grotendeels gedigitaliseerd. In deze aanvraagperiode is ook de werkintake georganiseerd zodat waar mogelijk inwoners die een aanvraag voor de bijstand doen, via het Werkgeversservicepunt (WSP) direct gekoppeld worden aan een vacature. Hiermee wordt instroom in de bijstand voorkomen. Het bijstandsbestand is ten opzichte van december 2019 (1.876 huishoudens) met ongeveer 200 huishoudens gestegen. Eind 2020 waren er landelijk ruim drie procent meer bijstandsuitkeringen ten opzichte van eind 2019.

02. Bemiddelen richting arbeidsmarkt
Bij de aanpak ligt onze focus op werk boven uitkering. Wij begeleiden inwoners die aangewezen zijn op een bijstandsuitkering of die in een uitkeringssituatie dreigen te komen (zoals voortijdige schoolverlaters, scholieren die uitstromen uit het Praktijkonderwijs of voortgezet speciaal onderwijs) naar werk. Wij ondersteunen inwoners zoveel als mogelijk om duurzaam werk te vinden en te houden: statushouders, jongeren en ouderen en via AM match personen met een loonwaarde van 40% tot 70% van het wettelijk minimumloon. Een deel van deze activiteiten heeft dit jaar in verband met de coronamaatregelen niet of slechts deels kunnen plaatsvinden. Zo is een pilot voor 50-plussers en alleenstaande vrouwen zoveel mogelijk gecontinueerd, maar is de pilot voor nareizende vrouwelijke statushouders en gezinsmigranten vlak na de start uitgesteld. Belangrijk onderdeel van dit traject is een intensieve individuele begeleiding, empowerment in groepsverband en taaltrainingen. Deze onderdelen waren met de geldende coronaregels niet 'fysiek' te realiseren. Dit traject is nu in aangepaste vorm gestart. Het aanleren van digivaardigheden is inmiddels bij deze pilot maar ook bij andere trajecten een essentiële eerste training. Sinds november werken we bij de werkintake met het diagnose-instrument CompetenSyS dat ondersteunend is bij het bepalen van het juiste individuele re-integratietraject op maat.

03. Organiseren werkgeversbenadering
Binnen de arbeidsmarktregio Groot-Amsterdam is snel geanticipeerd op de gevolgen van de coronacrisis door de vormgeving van het Regionaal Werk Centrum Groot Amsterdam (RWC). Gemeenten, sociale partners en private partijen werken samen om werknemers die getroffen dreigen te worden door de coronacrisis te ondersteunen. De samenwerking is gericht op het bevorderen van mobiliteit binnen sectoren en het aan het werk houden van mensen (van werk-naar-werk) waarmee doorstroom naar een uitkering wordt voorkomen. Het is een nieuwe vorm van gezamenlijke dienstverlening waarbij

het RWC ook een duidelijk aanspreekpunt biedt voor ondernemers in de regio met corona gerelateerde vraagstukken. Het onderwijs is een belangrijke partner binnen deze samenwerking. Een essentieel onderdeel van de aanpak is namelijk vaak omscholing op basis van vaardigheden. Inmiddels zijn ongeveer 110 bedrijven verbonden aan het RWC, 85 bedrijven met elkaar verbonden en heeft dat in 2020 geleid tot 61 plaatsingen. Wij werken binnen dit samenwerkingsverband nauw samen met ons lokale Werkgeversservicepunt en stemmen de lokale en regionale aanpak op elkaar af.

04. Uitvoering AM match
AM match bedient de doelgroep die tot 70% van het wettelijk minimumloon kan verdienen, de doelgroep van de Wet sociale werkvoorziening (Wsw), personen die (voorlopig) alleen in een beschutte omgeving kunnen werken en personen met een bijstandsuitkering. De organisatie is ook de uitvoeringsorganisatie van de Wet banenafspraak, waarbij zij intensief samenwerkt met de partners binnen de arbeidsmarktregio Groot-Amsterdam. Drie jaar na de start van AM match is in 2019 gestart met een onderzoek naar de doorontwikkeling van AM match. De onderzoeksvragen zijn bijgesteld waarna een verdiepend onderzoek in het derde kwartaal 2020 is gestart. Het onderzoek wordt in 2021 afgerond. Het onderzoek richt zich onder meer op uitbreiding van werkvormen naast de training 'Match je perspectief', zodat de dienstverlening meer op maat en effectiever kan worden ingezet voor deze doelgroep. Het project 'Simpel switchen in de Participatieketen' dat zich richt op een makkelijke overgang van de ene vorm van dienstverlening naar de andere (bijvoorbeeld van arbeidsmatige dagbesteding naar (beschut) werk en vice versa) wordt in dit onderzoek meegenomen. In afstemming met AM match is het loonkostensubsidieproces vergemakkelijkt en vereenvoudigd.

Beleidsdoel D: Het garanderen van een bestaansminimum voor inwoners die dit tijdelijk niet zelfstandig kunnen.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?

Inwoners hebben recht op een bestaansminimum. Het is aan de overheid om daarin te voorzien als inwoners hier (tijdelijk) niet zelf toe in staat zijn. Dit is in de Participatiewet geregeld. Deze wet wordt in medebewind door de gemeente uitgevoerd, waarbij de door het Rijk beschikbaar gestelde middelen worden aangevuld door de gemeente als de werkelijke vraag de verwachting overstijgt (zogenaamde openeinderegeling). Een uitkering wordt verstrekt indien de noodzaak hiertoe vaststaat. Tegenover deze rechten staan ook plichten. Nadrukkelijk handhaven wij die plichten, in nauwe samenhang met de mogelijkheden van inwoners om aan het werk te gaan (beleidsdoel C). Het minimabeleid is er voor inwoners die van een laag inkomen of van een uitkering moeten rondkomen. Hiermee zorgen we ervoor dat inwoners met weinig financiële middelen in hun primaire levensbehoeften kunnen voorzien en kunnen deelnemen aan de samenleving, door bijvoorbeeld mee te doen aan sport- of muziekactiviteiten.

Activiteiten

01. Garanderen van bestaanszekerheid door het rechtmatig en tijdig verstrekken van uitkeringen.
02. Fraudebestrijding en het nemen van maatregelen bij het niet nakomen van afspraken en de inlichtingenplicht.
03. Uitvoeren van het minimabeleid.
04. Bieden van schuldhulpverlening.
05. Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandige ondernemers (Tozo).

Toelichting

01. Garanderen van bestaanszekerheid door het rechtmatig en tijdig verstrekken van uitkeringen
'Aan de poort' heeft intensieve controle plaatsgevonden op rechtmatigheid en is er steekproefsgewijs gecontroleerd indien de situatie daartoe aanleiding gaf. Bij de aanvraag is oog en aandacht voor de financiële omstandigheden van onze inwoners. Indien noodzakelijk hebben wij voorschotten verstrekt om te voorkomen dat er bijvoorbeeld schulden ontstonden. Inwoners hebben wij gewezen op de mogelijkheid van het aanvragen van bijzondere bijstand of over andere mogelijkheden van (landelijke) financiële ondersteuning. Hierbij werken we nauw samen met Meerwaarde, de Voedselbank Haarlemmermeer en de Stichting Leergeld.
In 2020 zien we een toename van het aantal toekenningen van uitkeringen voor levensonderhoud. In januari 2020 ontvingen 1.876 gezinnen een uitkering voor levensonderhoud. In december is dit aantal als gevolg van de

coronacrisis toegenomen tot 2.041. Daarmee is de toename minder sterk dan we hadden verwacht. Het aantal aanvragen voor bijzondere bijstand is gedaald. In 2019 zijn er 2.388 aanvragen voor bijzondere bijstand ingediend. In 2020 is dit aantal gedaald naar 2.166. We zien met name een daling bij de aanvragen voor een individuele inkomenstoeslag, woninginrichting en de computerregeling. Resultaat is dat de lasten voor uitkeringen levensonderhoud en bijzondere bijstand lager uitvallen dan begroot.

02. Fraudebestrijding en het nemen van maatregelen bij het niet nakomen van afspraken en de inlichtingenplicht
Wij hebben ingezet op de bestrijding van oneigenlijk gebruik van uitkeringen. Dit doen we door inzet van handhavingsmedewerkers, het opleiden van medewerkers in fraudealertheid, het verbeteren van de informatievoorziening, themacontroles, vroegtijdige opsporing van fraude en controle van uitkeringssituaties. De menselijke maat staat centraal binnen het handhavingsbeleid en daar waar mogelijk passen wij maatwerk toe.

03. Uitvoeren van het minimabeleid
Uitgangspunt is dat inwoners beschikken over een bestaansminimum en zoveel als mogelijk kunnen meedoen in de samenleving. Wij stimuleren en ondersteunen inwoners met een minimuminkomen om deel te nemen aan voorzieningen die gericht zijn op maatschappelijke participatie. Een middel hiervoor is het verstrekken van een bijstandsuitkering of bijzondere bijstand. Om de toegang tot de minimaregelingen en bijzondere bijstand zo eenvoudig mogelijk te maken, gebruiken wij vanaf 1 januari 2019 het programma Bereken uw recht. Via deze online tool kunnen inwoners in een paar minuten zien of zij in aanmerking komen voor ondersteuning van de gemeente. Als dat het geval is, kunnen zij direct een aanvraag indienen. Door de toegang laagdrempelig te houden, willen wij meer inwoners bereiken om zo grotere (financiële) problemen te voorkomen. In 2020 is het gebruik van Bereken uw recht geëvalueerd. Besloten is om ook in de toekomst gebruik te blijven maken van Bereken uw recht. Om het bereik verder te vergroten heeft er een aantal aanpassingen bij het gebruik van Bereken uw recht plaatsgevonden. Met de inzet van Bereken uw recht biedt de gemeente een loket voor alle minimaregelingen, waardoor het gebruik van deze regeling toeneemt.

Voor inwoners met veel medische kosten hebben we de collectieve aanvullende zorgverzekering (gemeentepolis). In verband met de beëindiging van een contract per 1 januari 2019 is de gemeentepolis opnieuw aanbesteed. Vanaf 1 januari 2019 zijn twee zorgaanbieders gecontracteerd, Zorg en Zekerheid en Univé. Deze contracten liepen ook door in 2020. Er hebben zich geen nieuwe aanbieders gemeld.

04. Bieden van schuldhulpverlening
Op grond van de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs) zijn wij verantwoordelijk voor het aanbieden van schuldhulpverlening aan onze inwoners. Daarbij gaat het niet alleen om hulp bij het wegnemen van de financiële problemen en problematische schulden, maar ook de oorzaken daarvan. Door vroegsignalering en preventie proberen we te voorkomen dat inwoners een beroep moeten doen op schuldhulpverlening of waar dat onvermijdelijk is, minder vaak uitvallen of hun trajecten staken.
In het beleidsplan Wet gemeentelijke schuldhulpverlening Haarlemmermeer 2017-2021 (2017.002552) zijn maatregelen opgenomen om te voorkomen dat inwoners in een problematische schuldenpositie raken. De uitvoering is gemandateerd aan PLANgroep, een externe schuldhulpverleningsorganisatie. Eind 2017 zijn wij gestart met het project 'Vroeg Eropaf'. Vroeg Eropaf richt zich op mensen met beginnende betalingsachterstanden bij woningcorporatie Ymere. Naast betalingsachterstanden zijn er vaak andere problemen, variërend van verslaving en/of psychische problematiek tot vereenzaming en (zelf)vervuiling. Vaak komen mensen met deze problemen niet uit eigen beweging naar de hulpverlening of zijn snel weer buiten beeld. Het project is in 2019 uitgebreid met signalen van zorgverzekeraars en ook nutsbedrijven zullen in de toekomst signalen van betalingsachterstanden afgeven. In 2020 zijn de gastlessen op de VO - en MBO scholen om jongeren te leren omgaan met geld, stil komen te liggen als gevolg van de coronamaatregelen.

In 2020 is gestart met de voorbereiding van de wijziging van de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening per 1 januari 2021. In deze gewijzigde wet is vroegsignalering als wettelijke taak vastgelegd en wordt een aantal vaste lasten partners zoals woningcorperaties, nutsbedrijven en zorgverzekeraars verplicht om signalen aan de gemeente af te geven als er sprake is van een betalingsachterstand.

05. Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandige ondernemers (Tozo)
De Tozo is een van de maatregelen van het kabinet om ondernemers te ondersteunen tijdens de coronacrisis. Het voorziet in een aanvullende uitkering voor levensonderhoud als het inkomen door de coronacrisis tot onder het sociaal

minimum daalt. En in een lening voor bedrijfskapitaal om liquiditeitsproblemen als gevolg van de coronacrisis op te vangen. De Tozo kende in 2020 drie opeenvolgende regelingen namelijk Tozo 1, 2 en 3. Tozo 1 liep van 1 maart tot 1 juli, Tozo 2 liep vanaf 1 juli tot 1 oktober. Vanaf 1 oktober is Tozo 3 gestart en deze regeling loopt tot 1 april 2021. De Tozo is gebaseerd op de Participatiewet, in de uitvoering wordt zoveel mogelijk aangesloten op de reguliere werkwijze.

Het Rijk vergoedt de kosten van toegekende uitkeringen levensonderhoud minus de onterecht uitgekeerde uitkeringen, deze moeten worden teruggevorderd. De kredieten die niet of gedeeltelijk worden terugbetaald worden eveneens vergoed door het Rijk. Voor de uitvoering van de Tozo ontvangt de gemeente een vergoeding per genomen besluit.

In 2020 zijn in totaal 4.504 uitkeringen levensonderhoud en 343 bedrijfskredieten verstrekt. Om de aanvragen bijtijds te kunnen afhandelen en uitbetalingen te kunnen doen is gebruik gemaakt van digitale aanvraagformulieren. Daarnaast is op de website informatie geplaatst over de Tozo en ook andere regelingen waar ondernemers mogelijk een beroep op kunnen doen.

Specificatie horende bij de jaarrekening

Wat heeft het gekost?

Tabel 20

Er kunnen afrondingsverschillen optreden. (bedragen × € 1.000; min = nadeel)		Begroting origineel	Begroting gewijzigd	Rekening	Verschil rekening begroting gewijzigd
Zorg en werk		**2020**	**2020**	**2020**	
Inwoners van Haarlemmermeer krijgen, waar nodig, hulp en ondersteuning gericht op het naar vermogen en zelfstandig deelnemen aan de samenleving.	Baten	29.486	58.221	62.674	4.453
	Lasten	105.693	145.752	147.615	-1.864
Saldo van baten en lasten (B-L)	**Saldo**	**-76.207**	**-87.530**	**-84.941**	**2.589**
Reservemutaties	Onttrekking	-	-	-	-
	Storting	-	-	-	-
Resultaat (Saldo +O-S)	**Saldo**	**-76.207**	**-87.530**	**-84.941**	**2.589**

Uitsplitsing per beleidsdoel

Beleidsdoel A: Inwoners ontvangen zorg en ondersteuning thuis.	Baten	907	948	880	-68
	Lasten	51.061	58.650	59.480	-830
	Saldo	**-50.153**	**-57.702**	**-58.600**	**-898**
Beleidsdoel B: Inwoners ontvangen zorg en ondersteuning met verblijf.	Baten	0	16	12	-4
	Lasten	9.572	11.131	11.158	-28
	Saldo	**-9.572**	**-11.115**	**-11.146**	**-32**
Beleidsdoel C: Onze inwoners zijn economisch zelfstandig; werk boven uitkering.	Baten	31	31	-0	-31
	Lasten	7.346	9.462	9.581	-119
	Saldo	**-7.315**	**-9.431**	**-9.581**	**-150**
Beleidsdoel D: Het garanderen van een bestaansminimum voor inwoners die dit tijdelijk niet zelfstandig kunnen.	Baten	28.548	57.227	61.783	4.556
	Lasten	37.715	66.510	67.397	-887
	Saldo	**-9.166**	**-9.284**	**-5.614**	**3.669**

Toelichting gewijzigde begroting 2020 - jaarrekening 2020

Beleidsdoel A

Tabel 21

Afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)	
Baten	
Eigen bijdrage Centraal Administratie Kantoor	-81
Overig	13
Totaal Baten	**-68**

Lasten

Jeugdzorg en Wmo	-767
Persoonsgebonden budget (pgb)	-219
Vraagafhankelijk vervoer	192
Wmo hulpmiddelen	-47
Overig	11
Totaal Lasten	**-830**

In de Najaarsrapportage 2020 hebben we u geïnformeerd over de voortgang van de activiteiten die we ondernemen om te komen tot besparingen ten behoeve van de taakstelling sociaal domein. In 2020 hebben we van de taakstelling van € 1,5 miljoen € 0,1 miljoen gerealiseerd. Vanwege jaarlijkse onderschrijdingen op de jeugdgezondheidszorg zagen we de mogelijkheid dit budget beperkt te verlagen ter invulling van de taakstelling sociaal domein.

Baten

Sinds de invoering van het abonnementstarief (2019) is de eigen bijdrage niet meer inkomensafhankelijk. Hierdoor innen we een lager bedrag aan eigen bijdrage.

Lasten

Er is voor € 445.000 meer gebruik gemaakt van de regeling voor de continuïteitsbijdrage en de meerkosten dan eerder verwacht. Daarnaast is de stijging van de extra kosten als gevolg van de coronamaatregelen, voornamelijk de Jeugdzorg, zoals eerder genoemd in de Voorjaarsrapportage 2020 en de Najaarsrapportage 2020 bij de jaarrekening verder toegenomen met € 322.000.

De uitgaven voor pgb's voor de Jeugdwet zijn hoger, onder andere doordat meer pgb's zijn toegekend voor producten die niet zijn ingekocht als zorg in natura, denk aan vaktherapie. Voor Wmo is het aantal pgb's voor hulp bij huishouden toegenomen. Net als bij zorg in natura is dit te verklaren door een lagere eigen bijdrage Wmo vanwege het abonnementstarief. De budgethouders van een pgb hebben daarnaast meer van hun toegekende budget uitgegeven dan voorgaand jaar.

Als gevolg van de coronacrisis is de reisbehoefte onder inwoners aanzienlijk gedaald. Tijdens de eerste lockdown periode is het aantal ritten gedaald naar ongeveer 12% ten opzichte van het reguliere aantal ritten. De tweede helft van het jaar lag dit percentage tussen 50 en 60%. Landelijk is afgesproken om tot 1 juli 2020 vervoerders tot 80% van de reguliere omzet te compenseren. Vanaf 1 juli 2020 is het aan gemeenten en vervoerders om passende compensatie-afspraken te maken. Tot 1 september is het nieuwe normale peil voor de vervoerscapaciteit op 80% gesteld. Voor de periode van september 2020 tot en met november 2020 is deze verder verlaagd naar 70% en in december naar 60%. De realisatie van de uitgaven valt hierdoor lager uit.

De overschrijding op de Wmo hulpmiddelen en Woonvoorzieningen wordt veroorzaakt door de hogere kosten voor trapliften en woningaanpassingen.

Beleidsdoel B

Tabel 22

Afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)

Baten

Overig	-4
Totaal Baten	**-4**

Lasten

Overig	-28
Totaal Lasten	**-28**

Beleidsdoel C

Tabel 23

Afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)

Baten

Overig	-31
Totaal Baten	**-31**

Lasten

Doelgroepenbeleid kinderopvang	-222
Sociale werkvoorziening	109
Overig	-6
Totaal Lasten	**-119**

Lasten

De tegemoetkoming voor kinderopvang om sociaal medische redenen (SMI) is sinds 2019 geen bijzondere bijstand meer. De doelgroep voor de tegemoetkoming is daarmee vergroot. Ook ouders zonder minimuminkomen kunnen voor de tegemoetkoming in aanmerking komen.

Minder mensen, die alleen in een beschutte omgeving kunnen werken en die in aanmerking komen voor de Wet sociale werkvoorziening (Wsw), zijn werkzaam geweest op grond van de Wsw in 2020 dan aanvankelijk begroot door het ministerie.

Beleidsdoel D

Tabel 24

Afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)

Baten

Tozo	3.668
Budgetten gebundelde uitkering (BUIG)	605
Vrijval vordering Rijk Bbz 2019-2020	378
Bijzondere bijstand	-202
Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz)	107
Overig	0
Totaal Baten	**4.556**

Lasten

Tozo	-3.561
Regelingen voor de bijstand	2.254
Bijzondere bijstand	429
Overig	-9
Totaal Lasten	**-887**

Baten

Bij de baten zijn de vorderingen opgenomen in verband met de verstrekkingen van leningen bedrijfskapitaal Tozo en vorderingen in verband met verstrekte voorschotten Tozo. Daarvan is een dotatie in de voorziening opgenomen in de lasten waardoor het resultaat neutraal is. Het resultaat is neutraal behalve bij de Tozo bedrijfskapitaal. Daarbij is de dotatie voorziening voor leningen Tozo bedrijfskapitaal lager dan de totale vordering.

Er is meer bijstand terugbetaald dan in eerste instantie was verwacht als gevolg van een actief invorderingsbeleid. Van de onterecht toegekende bijstandsuitkeringen is meer terug gevorderd, als gevolg van een actief invorderingsbeleid.

Dit betreft een vrijval voor de vorderingen Bbz (Schuld aan het Rijk, oude regeling Bbz). Dit betreft twee bedragen (2019 en 2020) die ten gunste vallen in 2020.

Er is minder leenbijstand verstrekt en minder afgelost dan begroot.

Er is voor het Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) meer teruggevorderd dan begroot.

Lasten

De verslagleggingsregels vereisen een dotatie in de voorziening voor zowel de verlening kapitaalverstrekking als voor de verstrekking van de voorschotten. Bij de baten zijn vorderingen van gelijke waarde voor beide posten opgenomen, dit betekent dat het resultaat neutraal is. Het totaal beschikbare budget Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) is als volgt besteed: 4.504 uitkeringen levensonderhoud, 343 leningen bedrijfskapitaal, voorschotten en uitvoeringskosten.

In 2020 zien we een toename van het aantal toekenningen van uitkeringen voor levensonderhoud. In januari 2020 ontvingen 1.876 huishoudens een uitkering voor levensonderhoud. In december 2020 is dit aantal als gevolg van de coronacrisis toegenomen tot 2.041. Daarmee is de toename minder sterk dan we hadden verwacht. Eind 2020 waren er landelijk ruim drie procent meer bijstandsuitkeringen ten opzichte van eind 2019.

De uitgaven aan minimaregelingen zijn op een lager niveau uitgekomen dan verwacht. De verwachte aanwas op basis van de coronacrisis heeft vooralsnog niet plaatsgevonden. In 2019 zijn er 2.388 aanvragen voor bijzondere bijstand ingediend. In 2020 is dit aantal gedaald naar 2.166. We zien met name een daling bij de aanvragen voor een individuele inkomenstoeslag, woninginrichting en de computerregeling. De computerregeling doordat scholen zelf meer computers hebben verstrekt en de bijstand een keer in de vier jaar wordt verstrekt.

Maatschappelijke ontwikkeling

lasten in €	101.911
% totale realisatie lasten	19,1%
baten in €	19.098
% totale realisatie baten	3,6%

Portefeuillehouder: Ruigrok, Schuurmans-Wijdeven, Sedee-Schuitemaker, Sidali, Steffens-van de Water

Maatschappelijk doel:
Inwoners ontwikkelen zich naar vermogen, participeren actief in de samenleving en ontplooien zich optimaal.

(bedragen × € 1.000)	Rekening 2020 baten	% verschil baten t.o.v. begroting	Rekening 2020 lasten	% verschil lasten t.o.v. begroting
Beleidsdoel A: Inwoners ervaren zo min mogelijk sociale- en gezondsheidsproblemen en ontwikkelen een verantwoorde leefstijl.	-	-	11.366	1%
01. Het bieden van preventieve opvoed- en opgroeiondersteuning.				
02. Zorg dragen voor publieke gezondheidszorg.				
03. Zorg dragen voor collectieve preventie.				
04. Zorg dragen voor ouderengezondheidszorg.				
05. Zorg dragen voor openbare geestelijke gezondheidszorg.				
06. Bieden van informatie en advies en lichte begeleiding.				
Beleidsdoel B: Onze jonge inwoners ronden een opleiding af die past bij hun mogelijkheden en ontwikkelen maximaal hun talent.	4.504	19%	23.886	3%
01. Zorg dragen voor onderwijshuisvesting.				
02. Bevorderen van veilige scholen.				
03. Uitvoering plan van aanpak polarisatie.				
04. Bevorderen van passend onderwijs.				
05. De Lokaal Educatieve Agenda (LEA).				
06. Uitvoeren onderwijsachterstandenbeleid.				
07. Aanpakken schoolverzuim en voortijdig schoolverlaten.				
08. Bieden van onderwijsverbreding.				
Beleidsdoel C: Inwoners nemen in hun buurt of kern, actief deel aan de samenleving.	1.232	15%	13.518	3%
01. Zorgen voor en exploiteren van sociaal-culturele accommodaties.				
02. Zorgen voor een breed aanbod van sociaal-culturele activiteiten.				
03. Lokale Inclusie Agenda.				
04. Stimuleren en ondersteunen van vrijwilligerswerk en vrijwillige inzet.				
05. Bevorderen van inwonersinitiatieven en sociale samenhang in de wijk.				
06. Stimuleren van jeugdparticipatie.				
07. Stimuleren van talent- en sociale ontwikkeling bij kinderen, tieners en jongeren.				
08. Voorkomen en verminderen van jeugdoverlast en -criminaliteit.				
09. Uitvoering geven aan de nota Spelen, sporten en ontmoeten in de buitenruimte.				
10. Bevorderen van integratie van diverse doelgroepen.				
11. Ondersteunen van mantelzorgers en het bieden van respijtzorg.				
12. Het aanpakken en verminderen van eenzaamheid.				
Beleidsdoel D: Inwoners nemen deel aan een breed aanbod van culturele activiteiten en maken kennis met de culturele historie van de Haarlemmermeer, waarvoor wij het cultureel erfgoed behouden.	6.321	3%	23.649	2%
01. Implementeren van de cultuurnota 'Ruimte voor Cultuur, kansen voor ondernemerschap'.				
02. Musea en erfgoed; uitvoeren ambitieniveau 2 conform nota 'Erfgoed op de kaart'.				
03. Uitvoeren Visie op de Geniedijk in Haarlemmermeer en behouden en duurzaam ontwikkelen van de Stelling van Amsterdam.				
04. Stimuleren cultureel ondernemerschap.				
05. Uitvoering programma Beeldende Kunst en Vormgeving, waaronder de gedecentraliseerde BKV-gelden.				
Beleidsdoel E: Inwoners beschikken over voldoende aantrekkelijke mogelijkheden om te recreëren, bewegen actief en nemen deel aan sport.	7.040	9%	29.491	-4%
01. Uitvoeren van het geactualiseerde sportbeleid.				
02. Uitwerken van de pijlers van het sportbeleid.				
03. Zorgen voor toegankelijk en laagdrempelig sportaanbod.				
04. Zorgen voor de realisatie en efficiënt beheer van gemeentelijke sportaccommodaties.				
05. Zorgen voor ondersteuning van (top)sportverenigingen en -organisaties.				
06. Ondersteuning kern- en groeisporten, talentontwikkeling en evenementen via het topsportloket.				
07. Uitvoeren van het toerisme- en evenementenbeleid, het recreatie en groot groenbeleid en het speelruimtebeleid.				
08. Voorbereiden van recreatie deelprojecten in PARK21, uitvoering van de overgenomen projecten van Stichting Mainport en Groen en vernieuwing inrichting Haarlemmermeerse Bos.				

Verbonden partijen

Beleidsdoel A:	Veiligheidsregio Kennemerland (VRK)
Beleidsdoel B:	
Beleidsdoel C:	
Beleidsdoel D:	
Beleidsdoel E:	Recreatieschap Spaarnwoude, Recreatieplas Haarlemmermeer BV

Mozaïek bank Graan voor Visch

Maatschappelijke ontwikkeling

Inwoners ontwikkelen zich naar vermogen, participeren actief in de samenleving en ontplooien zich optimaal.
Wij bieden inwoners van Haarlemmermeer – jong en oud – optimale omstandigheden waarbinnen zij zich kunnen ontwikkelen tot en kunnen leven als gezonde, zelfredzame en betrokken inwoners. Goede mogelijkheden voor een positieve vrijetijdsbesteding in de vorm van een gevarieerd cultureel, sportief en recreatief aanbod zijn daarbij een belangrijke pijler, naast een actieve inzet voor gezondheid en welzijn van onze jongeren, volwassenen en oudere inwoners. Onze ambitie is dat inwoners elkaar kunnen ontmoeten, zich ontplooien, hun talenten ontwikkelen en zichzelf kunnen redden, waar nodig met advies en steun en hun eigen netwerk. Hiertoe informeren en adviseren we de inwoners over alle mogelijkheden en faciliteren hen ook om zelf initiatieven te nemen. Met het oog op onze inclusieagenda creëren we voor al deze ambities de juiste randvoorwaarden zodat al onze inwoners volwaardig mee kunnen doen. Door een goede samenwerking van inwoners, vrijwilligers en professionals willen wij ons voorzieningenniveau optimaal laten aansluiten op de vragen en behoeften van inwoners en op de initiatieven die zij zelf ondernemen.

Wij richten ons op het creëren van optimale omstandigheden waarbinnen de Haarlemmermeerse jeugd gezond kan opgroeien tot zelfstandige en zelfredzame inwoners. Samen met maatschappelijke partners, kinderen, jongeren en hun ouders brengen wij een grote verscheidenheid aan activiteiten en opgaven tot stand, aansluitend bij de vraag en behoefte van het kind.

Ons cultureel, sportief en recreatief aanbod draagt actief bij aan verbondenheid en betrokkenheid van onze inwoners en maakt Haarlemmermeer tot een aangename gemeente met hoge sociale en economische aantrekkingskracht voor huidige en toekomstige inwoners.

Tabel 25

Programma / Omschrijving	Eenheid	Indicator	Bron	Metingen 2017	2018	2019	2020
Absoluut verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	BBV	Waarstaatjegemeente.nl	3,0	n.b.	4,6	n.b.
Relatief verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	BBV	Waarstaatjegemeente.nl	18	18	18	n.b.
Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers) (deelnemers aan het VO en MBO onderwijs)	%	BBV	Waarstaatjegemeente.nl	1,7	1,6	1,9	n.b.
Niet-wekelijkse sporters[1]	%	BBV	Waarstaatjegemeente.nl	n.b.	n.b.	n.b.	n.b.

1 *Gebaseerd op gezondheidsmonitor (en ouderen) van GGD'en en RIVM. Wordt elke vier jaar georganiseerd.*

Verbonden partijen

Veiligheidsregio Kennemerland (VRK)

De GGD Kennemerland, inclusief Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de regio (GHOR), is onderdeel van de Veiligheidsregio Kennemerland en levert een bijdrage aan beleidsdoel A van programma Maatschappelijke ontwikkeling: Inwoners ervaren zo min mogelijk sociale- en gezondheidsproblemen en ontwikkelen een verantwoorde leefstijl.

De GGD Kennemerland voert in opdracht van de gemeenten de lokale gezondheidstaken uit. Het gaat daarbij om onder andere publieke gezondheidszorg, infectieziekte bestrijding en jeugdgezondheidszorg. Vanwege de verhoogde instroom van vluchtelingen intensiveert de GGD de reguliere gezondheidstaken voor deze groep. Hiertoe heeft de GGD een uitvoeringsprogramma opgesteld met een aanpak voor het terugbrengen van gezondheidsachterstanden en het uitvoeren van extra taken voor de jeugdgezondheidszorg.

Naast de wettelijke taken voert de GGD ook projecten en markt- en subsidietaken uit, bijvoorbeeld in de zorg voor dak- en thuislozen, forensische geneeskunde (taken gemeentelijke lijkschouwers) en de uitvoering van het Rijksvaccinatieprogramma. Voor Haarlemmermeer voert de GGD ook de Jeugdgezondheidszorg (JGZ) aan 0 tot 4-jarigen uit, zowel het landelijk Basis Taken Pakket als de maatwerkproducten opvoed- en opgroeiondersteuning. Daarnaast stond het jaar 2020 voor de GGD nadrukkelijk in het teken van corona. Er werd veel flexibiliteit én capaciteit gevraagd van de GGD voor het opbouwen en bemannen van de teststraten en het daaruit volgende bron en contact onderzoek. Deze werkzaamheden hebben ervoor gezorgd dat er ook tijdelijk keuzes zijn gemaakt voor het afschalen van het reguliere werk, bijvoorbeeld voor JGZ. Tevens werden er voorbereidingen getroffen voor het inrichten van grootschalige vaccinatie campagnes.

Gezondheid maakt een integraal onderdeel uit van het sociaal domein en de Stevige Sociale Basis in het bijzonder. Sinds 2015 zetten we ons in voor de veranderopgave in het sociaal domein, te weten 'de beweging van zwaar naar licht'. We hebben de ambitie dat wij inwoners eerder en sneller, meer in de buurt en met lichtere vormen van ondersteuning kunnen bijstaan, zodat zij minder een beroep hoeven te doen op zwaardere zorg. De Stevige Sociale Basis vormt het fundament van de samenleving in Haarlemmermeer met een focus op zelfredzaamheid, meedoen en preventie. Hiervoor lopen tal van activiteiten. De lokale ambitie om gezonde wijken te creëren effectueren we in het kader van de wijkgerichte aanpak en Meer voor elkaar in de buurt.

Veel taken op gebied van de publieke gezondheid en de afstemming ervan met de curatieve gezondheidszorg hebben we binnen VRK verband regionaal belegd bij GGD Kennemerland, zoals geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen (GHOR), jeugdgezondheidszorg, medische milieukunde, forensische geneeskunde, technische hygiënezorg, seksuele gezondheid, infectieziekten bestrijding en reizigersadvies en vaccinatie. Daarnaast monitort GGD Kennemerland regelmatig de gezondheid. De middelen voor deze taken liggen vast en gaan rechtstreeks naar de VRK/GGD. Deze reguliere taken behoeven verder geen nadere uitwerking in het kader van de nota volksgezondheidsbeleid.

Recreatieschap Spaarnwoude (GRS)

Het doel van Recreatieschap Spaarnwoude is het bevorderen van een evenwichtige ontwikkeling van de openluchtrecreatie, het tot stand brengen en bewaren van een evenwichtig natuurlijk milieu en het tot stand brengen en onderhouden van een landschap dat hierop is afgestemd in het werkingsgebied van de regeling, gelegen tussen Amsterdam en Haarlem. Hiermee levert het Recreatieschap Spaarnwoude een bijdrage aan beleidsdoel E: Inwoners beschikken over voldoende aantrekkelijke mogelijkheden om te

recreëren, te bewegen en actief deel te nemen aan sport.

De participanten van Recreatieschap Spaarnwoude dragen gezamenlijk zorg voor het beheer en ontwikkeling van dit openbare gebied dat grotendeels samenvalt met de Bufferzone Amsterdam-Haarlem (landschappelijke buffer tegen aaneengroeien stedelijke gebieden). Ook het toezicht op en handhaven van de Algemene Verordening Spaarnwoude maakt onderdeel uit van het beheer. Aan het totale recreatieschapsgebied worden jaarlijks circa 5,5 miljoen bezoeken gebracht.
In 2020 is naast de reguliere beheer- en exploitatietaken, uitvoering gegeven aan de eind 2019 vastgestelde 'Visie Spaarnwoude Park 2040'.

Voor *Recreatieplas Haarlemmermeer BV* verwijzen we naar de paragraaf Verbonden partijen.

Relevant beleid
- Koersvast, steeds beter, beleidskader sociaal domein 2019-2023 (2019.0058016)
- Samen sterk en in balans, visie informele zorg en vrijwillige inzet (2020.0001281)
- Regenboogagenda, verkenning en plan van aanpak voor het regenboogbeleid Haarlemmermeer 2020-2022 (2020.0000425)
- Actualisatie jeugd- en onderwijsbeleid (2016.0016053)
- Visie Wonen met zorg 2030 (2017.0026227)
- Uitvoeringsplan Wonen met Zorg (2018.0022374)
- Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Haarlemmermeer (2014.0048478)
- Integraal Huisvestingsplan Onderwijshuisvesting 2.0 (2017.0026699)
- Actualisatie Integraal Huisvestingsplan Onderwijsvoorzieningen (2019.0057843)
- Verordening materiele financiële gelijkstelling onderwijs gemeente Haarlemmermeer (2014.0048478)
- Verordening leerlingenvervoer 2015 (2015.0014220)
- Spelen, sporten en ontmoeten in de buitenruimte 2009-2013 (2009.52387)
- Ruimte voor Cultuur, Kansen voor Ondernemerschap (2012.0016382)
- Visie op de Geniedijk (2009.0014576)
- Verordening Fysiek Domein 2019 (2019.0031932)
- Subsidieverordening gemeentelijk erfgoed 2020 (2020.0000059)
- Erfgoedcommissie-Reglement (2011.0048240)
- Erfgoedvisie gemeente Haarlemmermeer 2020-2030: 'Erfgoed omarmen en beleven' (2020.0000051)
- Visie Ringdijk en Ringvaart (2015.0015816)
- Pionieren in de polder, innovatie in het sociaal domein (2017.0013419)
- Actualisatie Cultuurbeleid 2017-2020 (2017.0035360)
- Representativiteitsverklaring - PBO Meeromroep (2016.0006551)
- Volksgezondheidsbeleid tot en met 2020 (2018.0008038)
- PARK21: Gebiedsontwikkelingen, kredietaanvraag en Voortgangsrapportage 2018-2019 (2019.0058368)
- Toerisme, evenementen en promotie Haarlemmermeer 2020-2025 (2020.0000380)

Beleidsdoel A: Inwoners ervaren zo min mogelijk sociale- en gezondheidsproblemen en ontwikkelen een verantwoorde leefstijl.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?
Vanuit onze gemeentelijke verantwoordelijkheid op het gebied van de zorg voor jeugd, volwassenen en ouderen werken wij in nauwe samenwerking met maatschappelijke partners aan een optimaal vraaggericht en preventief aanbod. De nadruk op vroegsignalering en preventie in het lokale veld is een belangrijk speerpunt met als doel de gezondheid te bevorderen en het beroep op (zwaardere) zorg te verminderen.

Activiteiten

01. Het bieden van preventieve opvoed- en opgroeiondersteuning.
02. Zorg dragen voor publieke gezondheidszorg.
03. Zorg dragen voor collectieve preventie.
04. Zorg dragen voor ouderengezondheidszorg.
05. Zorg dragen voor openbare geestelijke gezondheidszorg.
06. Bieden van informatie en advies en lichte begeleiding.

Toelichting
01. Het bieden van preventieve opvoed- en opgroeiondersteuning
Het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) is het punt waar ouders, jeugdigen en professionals

terecht kunnen met al hun vragen over opvoeden en opgroeien. Deze vragen werden rechtstreeks beantwoord (face to face, telefoon) maar ook (digitale) toepassingsvormen zoals webinars en digitale workshops maakten hier deel van uit. Door corona zien we dat er minder vragen zijn gesteld door ouders/opvoeders in 2020. Met 506 vragen was dat minder dan in 2019 (637). Het CJG bood een speciaal op corona gerichte webinar aan. Hier waren bijna 1.700 deelnemers bij. Naar schatting waren er hiervan circa 600 Haarlemmermeerse gezinnen. Het CJG zorgde daarnaast voor ontmoeting, inspiratie, samenwerking en kennisuitwisseling tussen bij de jeugd betrokken partners. De CJG consulenten bieden lichte begeleiding en ondersteuning. Zij hebben daarbij mandaat voor het inschakelen van gespecialiseerde zorg. Door samenwerking met onder andere de schoolcoaches, leerplicht en de jeugdgezondheidszorg, draagt het CJG zorg voor een stevig preventief fundament en verbinding met de wijken. Daarnaast bood de gemeente in 2020 onverminderd een uitgebreid palet van activiteiten aan op het gebied van vrij toegankelijke opvoedondersteuning met diverse uitvoeringspartners.

02. Zorg dragen voor publieke gezondheidszorg
Samen met andere gemeenten binnen de Veiligheidsregio Kennemerland (VRK) financieren wij de GGD voor de uitvoering van de publieke gezondheidszorg. Een deel van de GGD-taken is wettelijk bepaald, zoals medische milieukunde, infectieziektebestrijding, epidemiologie en het basistakenpakket jeugdgezondheidszorg. Daarnaast stond de inzet van de GGD in het jaar 2020 nadrukkelijk in het teken van de coronacrisis.

Meer beleidsvrijheid is er in andere volksgezondheidstaken, zoals de preventieve gezondheidszorg en de keuze van activiteiten voor collectieve preventie. In 2020 hebben we met de GGD de focus gelegd op opvoed- en opgroeiondersteuning. Dit gebeurde door groepsbijeenkomsten, spreekuren en een focus op ouderschap, taal- en spraakproblemen, signalering van risico's en innovatie. Gezondheidsbevordering en preventie hebben wij in 2020 verder vormgegeven door de gezonde school methode verder uit te breiden om daarmee zoveel mogelijk jongeren te bereiken ter bevordering van een gezonde leefstijl. In 2020 is de eerste regionale nota gezondheidsbeleid geëvalueerd en is er gewerkt aan een nieuwe regionale nota gezondheidsbeleid. Deze nieuwe regionale nota is gebaseerd op de nationale nota 'Gezondheid breed op de agenda'. In de regionale nota besteden we specifiek aandacht aan de effecten van corona op de gezondheid van onze inwoners. De nieuwe regionale nota wordt in 2021 ter vaststelling aangeboden aan de gemeenteraad van Haarlemmermeer.

03. Zorg dragen voor collectieve preventie
Regionaal werkten we samen met andere gemeenten en de GGD aan de collectieve preventie vanuit de regionale nota, met als speerpunten bewegen, het verminderen van depressie/psychosociale klachten, schadelijk alcoholgebruik, roken bij jongeren en het terugdringen van sociaaleconomische gezondheidsverschillen. Daarbij hebben we lokale accenten gelegd. Via het project Hartveilige gemeente is in 2020 verder gewerkt om een zo dekkend mogelijk netwerk van Automatische Externe Defibrillators (AED's) en burgerhulpverleners te realiseren. Er is een AED dekkingsgraad van 90% behaald, mede dankzij de inzet van inwoners, de crowdfundingsactie van de Nieuwe Pioniers en Buurt AED. Het minimale aantal burgerhulpverleners (minimaal 1% van alle inwoners) is ook behaald. Er waren in december 1755 burgerhulpverleners actief.

De Gezonde Wijk aanpak is een gebiedsgerichte aanpak die naadloos aansluit bij Meer voor elkaar in de buurt, met positieve gezondheid als achterliggende visie. De Gezonde Wijk aanpak kenmerkt zich door samen denken en samen creëren op basis van ambities in de wijk of kern. In 2020 zijn er in de pilotgebieden Overbos en Rijsenhout verschillende stappen gezet: er zijn digitale verdiepingssessies georganiseerd en er is een enquête gehouden. Gezonde Levensstijl is als thema voor beide wijken gekozen. Middels digitale verdiepingssessies zijn deze thema's verder uitgewerkt in mogelijke interventies die ondanks corona beperkingen toch ingezet kunnen worden.

We werken met lokale partners aan het versterken van een gezonde leefstijl bij onze jeugd door middel van de Jongeren Op Gezond Gewicht (JOGG) aanpak. Vanwege de coronacrisis lag de focus minder op activiteiten en meer op het bevorderen van gezonde keuzes en gezond beleid. Ook bij de Gezonde School aanpak, een methode waarbij scholen gezondheidsthema's structureel en integraal inbedden in het onderwijs, is het effect van de coronacrisis zichtbaar. Scholen waren in 2020 aan het overleven, niet alleen de achterstanden en lerarentekorten waren hoofdbrekende punten maar ook de mentale weerbaarheid van de leerlingen kwam steeds nadrukkelijker onder spanning te staan. De bezorgdheid is zeer groot en daarom blijft de preventieve inzet op gezondheid en het signaleren van gezondheidsproblemen van belang.

04. Zorg dragen voor ouderengezondheidszorg
Ontmoeten in de wijk is belangrijk voor ouderen. In de accommodaties van Maatvast hebben de dagbesteding en laagdrempelige ontmoetingsactiviteiten voor kwetsbare inwoners een groot deel van het jaar doorgang kunnen vinden. Dat is belangrijk voor bijvoorbeeld mantelzorgers maar ook om een daginvulling te bieden aan kwetsbare inwoners. Er zijn in 2020 wekelijks 34 dagdelen ontmoeting gerealiseerd in Haarlemmermeer waardoor er een goede spreiding in Haarlemmermeer is gerealiseerd. Ontmoetingsgroepen zijn een laagdrempelige vorm van dagbesteding. Kwetsbare inwoners kunnen hier terecht voor een activiteit, een kopje koffie en een praatje onder leiding van een professional. De preventieve huisbezoeken aan inwoners die 80 jaar werden (ruim 800), gaven opnieuw voldoende response voor deelname. In verband met de coronacrisis zijn de 80-jarigen voor een groot deel telefonisch benaderd. Er wordt veel waardering uitgesproken voor het contact dat wordt gezocht en de aandacht die er voor deze groep is. Met veel van de 80 jarigen gaat het goed en het aantal ouderen met hulpvragen daalt constateert de welzijnsorganisatie. Voor casemanagement dementie in Haarlemmermeer is medio 2020 een centraal aanmeldpunt voor verwijzers gestart. Daarnaast is er extra capaciteit beschikbaar gekomen door extra casemanagers dementie op te leiden. Het project Automobiel, lokaal vervoer door vrijwilligers met eigen auto, is in 2020 verder uitgebreid naar Haarlemmermeer Zuid.

05. Zorg dragen voor openbare geestelijke gezondheidszorg
De Openbare Geestelijke Gezondheidszorg (OGGz) activiteiten van een gemeente richten zich met name op preventie en toeleiding van inwoners met psychische en psychiatrische problemen. In Haarlemmermeer voert de GGD de zorgcoördinatie uit voor kwetsbare personen en risicogroepen van deze doelgroep.

In aanvulling hierop is een pilot gestart waarbij GGZ inGeest de bemoeizorg voor inwoners met een psychische kwetsbaarheid uitvoert. In het kader van de sluitende aanpak gericht op inwoners met verward gedrag zijn we in 2020 verder gegaan met de doorontwikkeling van de spoedzorgketen. Via leertafels is ingezet op het verbeteren van samenwerkingsverbanden in de keten. De implementatie van de Wet Verplichte GGZ is heeft in 2020 geleid tot een meldpunt waar inwoners hun zorgen over iemand kunnen melden bij de gemeente. Voor de regio Kennemerland verzorgt de GGD dit meldpunt. Tevens is er een nieuwe rol voor de burgemeester door de nieuwe wet: het horen van een inwoner voor wie verplichte zorg is aangevraagd. Op Schiphol is de persoonsgerichte aanpak waarbij mensen met verward gedrag op Schiphol naar de juiste hulp en zorg geholpen worden gecontinueerd. In 2020 hebben we de subsidies aan organisaties die zich richten op het voorkomen van uitval zoals Warmline en Maatjesproject (Roads), Herstelacademie (herstelgericht) en lotgenotencontact (Zelfhelp) voortgezet.

06. Bieden van informatie en advies en lichte begeleiding
In 2020 is de samenwerking tussen MeerWaarde, gemeente en ketenpartners op het gebied van ondersteuning van inwoners in een kwetsbare situatie verder vormgegeven. Dit vroeg in 2020 om een andere aanpak omdat door de coronamaatregelen niet alles meer mogelijk was zoals bijvoorbeeld huisbezoeken. De sociaal werkers bleven wel in de wijk aanwezig en hiermee is de dienstverlening zo veel mogelijk doorgezet.

Waar nodig bieden MeerWaarde en MEE onafhankelijke professionele cliëntondersteuning aan. Dit biedt inwoners de mogelijkheid zich professioneel te laten bijstaan bij bijvoorbeeld communicatie met officiële instanties of bemiddeling bij geschillen (onafhankelijke cliëntondersteuning). Vroegsignalering zorgt ervoor dat problemen eerder in beeld komen en inwoners beter grip op hun leven krijgen; MeerWaarde is daarom actief aanwezig in de wijken en buurten.

Signaleren en toeleiden is belangrijk in het kader van een stevige sociale basis. In 2020 heeft de werkgroep informatiepunten daarom in kaart gebracht op welke plekken informatie aangeboden wordt, aan welke eisen een goed informatiepunt moet voldoen en hoe we ervoor zorgen dat inwoners niet naar verschillende plekken moeten met hun vraag. De Pluspunten (informatiepunten van MeerWaarde) zien een stijging van vragen naar ondersteuning ondanks dat er in 2020 in plaats van via inloop op afspraak werd gewerkt. MeerWaarde is in maart 2020 met het CoronaPunt gestart. Dit is een telefonisch informatiepunt waar inwoners, organisaties en bedrijven terecht kunnen met hun vragen, angsten en onzekerheden die voortkomen uit de coronacrisis. Ouderenadvies en Welzijn op Recept wordt ingezet om problemen en onveilige situaties bij zelfstandig wonende kwetsbare inwoners te voorkomen.

Voor financiële vragen van inwoners is het financieel café in Hoofddorp Overbos gecontinueerd en is Humanitas gestart met een

tweede financieel café in Nieuw Vennep Linquenda.

Beleidsdoel B: Onze jonge inwoners ronden een opleiding af die past bij hun mogelijkheden en ontwikkelen maximaal hun talent.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?

Wij hebben een aantal onderscheiden taken op het gebied van het onderwijs. Met onze inzet op terreinen als leerplicht/RMC (Regionaal Meld- en Coördinatiepunt), onderwijsachterstandenbeleid, een goede aansluiting van de jeugdhulp op onderwijs en met leerlingenvervoer zetten we er op in dat leerlingen een zo optimaal mogelijke schoolcarrière doorlopen die leidt tot een diploma dat aansluit bij hun capaciteiten en interesses. Hiernaast geven wij onder dit beleidsdoel uitvoering aan het peuterwerk en voor- en vroegschoolse educatie (VVE). Een belangrijke voorwaardenscheppende taak die onder dit beleidsdoel wordt uitgevoerd betreft onze wettelijke taak om tijdig te voorzien in passende en adequate onderwijshuisvesting.

Activiteiten

01. Zorg dragen voor onderwijshuisvesting.
02. Bevorderen van veilige scholen.
03. Uitvoering plan van aanpak polarisatie.
04. Bevorderen van passend onderwijs.
05. De Lokaal Educatieve Agenda (LEA).
06. Uitvoeren onderwijsachterstandenbeleid.
07. Aanpakken schoolverzuim en voortijdig schoolverlaten.
08. Bieden van onderwijsverbreding.

Toelichting

01. Zorgdragen voor onderwijshuisvesting
Eind 2020 is gestart met de renovatie en nieuwbouw van de Rietveldschool. Andere projecten zijn voorbereid. Het gaat om de volgende projecten; de Kameleon en de Zwaan in Zwanenburg, de Juliana van Stolberg, Nassaupark, Hoofdvaart College/De Linie en de Dik Trom in Hoofddorp. De verkenning van doordecentralisatie hebben we medio 2020 opgesplitst in het voortgezet onderwijs enerzijds en primair- en speciaal onderwijs anderzijds. Met het voortgezet onderwijs is de keuze gemaakt voor een gewenst doordecentralisatie-model. Total Cost of Ownership vertalen we per project in keuzes en oplossingen. In 2020 is de splitsing van de vier 'Brede Scholen' in de gemeente afgerond. Het eigendom van de schoolgedeelten is conform onderwijshuisvestingswetgeving juridisch aan de schoolbesturen overgedragen.

02. Bevorderen van veilige scholen
Het convenant Veiligheid In en Om de School (VIOS) is een samenwerking tussen gemeente, politie, Halt en de scholen uit het voortgezet en middelbaar beroepsonderwijs. Deze samenwerking betreft maatwerk gericht op schoolgebonden veiligheidsproblematiek en actuele maatschappelijke veiligheidsthema's. Dit omvat zowel zorg, preventie als repressie. De aanpak van sociale veiligheidsthema's zoals pesten, online veiligheid waaronder aanpak en preventie van sexting en grooming is geborgd in het voorlichtingsaanbod en de zorgstructuren op de scholen. Om te komen tot drugs- en wapenvrije scholen hebben we met onze partners in een brainstormsessie ideeën voor de uitvoering bedacht, deze zijn nader geprioriteerd en uitgewerkt .

03. Uitvoering plan van aanpak polarisatie
De aanpak van polarisatie is geborgd in het voorlichtingsaanbod en de zorgstructuren op de scholen. Scholen kunnen gebruik maken van het aanbod van stichting School en Veiligheid en Bureau Discriminatiezaken. We hebben potentiële rolmodellen/influencers/ervaringsdeskundigen benaderd om op scholen te vertellen over consequenties van drugsgebruik en wapenbezit. We zijn met jongeren in gesprek gegaan over de vraag hoe we jongeren het beste kunnen bereiken op het thema drugs- en wapenvrije scholen. We hebben plannen uitgewerkt voor het aanbieden van gratis buitenschoolse activiteiten aan jongeren met betrekking tot drugs- en wapenvrije scholen. Deze activiteiten zijn door de coronacrisis niet doorgegaan. We zijn met de scholen in gesprek gegaan over een handelingsplan voor alle scholen in Haarlemmermeer voor het omgaan met leerlingen die drugs gebruiken, in drugs handelen en/of wapens bij zich dragen op school. De volgende thema's zijn in gang gezet: aanpak geweld onder jongeren en (steek)wapenbezit, gebruik en handel van drugs, overlast rond de scholen en polarisatie.

04. Bevorderen van passend onderwijs
De samenwerking met de samenwerkingsverbanden primair en voortgezet onderwijs is geïntensiveerd. Om de verbinding tussen onderwijs en jeugdhulp beter te borgen wordt periodiek afgestemd en waar nodig op casusniveau. In verband met de coronacrisis en de noodopvang op de scholen is veel overleg geweest. De jeugdgezondheidszorg en Altra

Jeugdhulp (schoolcoaches) zijn hierbij ook nauw betrokken geweest. De prioriteit was om de kwetsbare kinderen in beeld te brengen en te houden en de noodopvang zo goed mogelijk te organiseren. Onderwijs thuisnabij is concreet gemaakt door afspraken te maken met Cluster 4 onderwijs (Cluster 4 is een school in het speciaal onderwijs voor leerlingen met ernstige gedragstoornissen en/of psychiatrische problematiek) in Haarlemmermeer. Zo wordt de cluster 4 voorziening voor het primair onderwijs een structurele voorziening en krijgt de PI-school De Ster in de toekomst een nieuw gebouw. Samen met het samenwerkingsverband primair onderwijs wordt het integraal onderwijscentrum vormgegeven. Er is meer afstemming met het speciaal onderwijs. Vanwege de coronacrisis wordt dit in 2021 verder vormgegeven. De Knipkaart tutoring in het onderwijs is in 2020 voortgezet. Kinderen in groep 1 en 2 krijgen bij een taalachterstand hulp van een tutor uit de VVE-voorziening.

05. De Lokaal Educatieve Agenda (LEA)
Vanuit de Taskforce lerarentekort is een website ontwikkeld: ikwordleerkracht.nl. Deze website is de centrale plek van de schoolbesturen in Haarlemmermeer, waar kandidaten zich kunnen aanmelden voor een zij-instroomtraject. Er is een online voorlichtingsbijeenkomst gehouden waaraan ruim twintig belangstellenden deelnamen. Hiervan zijn uiteindelijk zes zij-instroomkandidaten gematcht met de beschikbare plekken in het basisonderwijs. Zij zijn in september 2020 ingestroomd. De schoolbesturen ontvangen middelen die ingezet kunnen worden voor de begeleiding van de kandidaten. In de taskforce werken schoolbesturen, kinderopvang, UWV en gemeente Haarlemmermeer samen en worden de kosten voor het traject en de coördinator gedeeld. Er is afstemming met de regio en de PO-raad. Het Nova College heeft een duale opleiding ontwikkeld waarbij zowel een diploma pedagogisch medewerker (kinderopvang) als een diploma onderwijsassistent wordt uitgereikt. Voor internationalisering van het regulier onderwijs is een eenmalige subsidie ter beschikking gesteld. De aanvragen hiervoor hebben met name betrekking op deskundigheidsbevordering personeel, ontwikkelen materiaal en aanpassen curriculum. Er is een internationale inspiratiebijeenkomst gehouden op het Airport College waarbij alle schoolbesturen aanwezig waren. Als gevolg van de coronacrisis zijn diverse activiteiten in het kader van nascholing doorgeschoven naar 2021.

06. Uitvoeren onderwijsachterstandenbeleid
Wij hebben een aanbod voorschoolse educatie gerealiseerd dat aan de wettelijke eisen vanuit het Rijk voldoet. Door onder andere spreiding van het voorschoolse educatie aanbod is er een hoog bereik van doelgroep peuters. Met de voorschoolse educatie aanbieders zijn afspraken gemaakt over de vormgeving van het meer uitgebreider, door de minister van onderwijs vastgestelde, voorschoolse educatie aanbod van 16 uur per week. Voor een effectieve toeleiding van doelgroep peuters hebben wij een digitale voorschoolse educatie monitor geïmplementeerd. Hierdoor is het traject van indicatie tot plaatsing inzichtelijk en is het bereik van doelgroep peuters hoog. Om ouders beter te informeren over kinderopvang en het voorschoolse educatie aanbod is de tekst op de website van de gemeente aangepast en is een kaart toegevoegd met alle kinderopvanglocaties. Tevens is een aparte kaart-laag van alle locaties met Voorschoolse Educatie aanbod (Geoviewer) te vinden op de website.

07. Aanpakken schoolverzuim en voortijdig schoolverlaten
Wij hebben ons ingezet en zijn erin geslaagd om het ongeoorloofd schoolverzuim terug te dringen. Daarnaast is ingezet op zoveel mogelijk jongeren hun startkwalificatie te laten behalen en/of het hoogst haalbare. In gesprek met ouders en jongeren maken we afspraken om het ongeoorloofd verzuim terug te dringen en/of het voorkomen van school uitval. Waar nodig verwijzen we door naar hulpverlening. De resultaten van deze interventie zijn terug te vinden in het jaarverslag leerplicht 2020. We hebben voortijdige schoolverlaters begeleid naar school of werk. Tijdens de coronacrisis, hebben we ouders en leerlingen bereikt die een luisterend oor nodig hadden en daar waar noodzakelijk hulpverlening ingezet. Dit deden we vanuit een betrokken houding naar de leerling, student en ouders. Alle scholen in Haarlemmermeer hebben contact met de vaste leerplichtambtenaar en/of RMC-trajectbegeleider. We hebben deelgenomen aan het zorgoverleg, scholen geadviseerd en gesprekken gevoerd bij schoolverzuim of dreigende schooluitval. Waar mogelijk hebben we laagdrempelig en preventief ingezet. Voortijdig schoolverlaters hebben we door trajectbegeleiding doorgeleid naar school of werk. Wij hebben ons beleid en werkwijze in de periode maart tot het einde van het schooljaar afgestemd op de landelijke richtlijnen in verband met de coronacrisis.

08. Bieden van onderwijsverbreding
Alle basisscholen en middelbare scholen hebben een passend natuur – en milieueducatie (NME)

programma aangeboden gekregen. Met deze programma's hebben wij ons ingespannen om een grotere bewustwording te creëren op het gebied van duurzaamheid. Vanwege de coronacrisis zijn activiteiten voor een deel online aangeboden. Het speciaal onderwijs heeft schoolzwemmen gehad totdat het zwembad vanwege de coronacrisis werd gesloten.

Beleidsdoel C: Inwoners nemen in hun buurt of kern, actief deel aan de samenleving.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?

Wij stimuleren inwoners, jong en oud, om prettig en zelfstandig te leven in hun woonomgeving en een actieve bijdrage te leveren aan de samenleving. Activiteiten en diensten worden op maat in wijken en kernen uitgevoerd, gebruikmakend van een uitgebreid en divers netwerk van sociaal-culturele accommodaties. Wij vinden het belangrijk dat inwoners van jong tot oud zelf initiatief nemen, vrijwilligerswerk doen alsmede gevraagd en ongevraagd het gemeentebestuur adviseren over zaken die zij belangrijk vinden.

Activiteiten

01. Zorgen voor en exploiteren van sociaal-culturele accommodaties.
02. Zorgen voor een breed aanbod van sociaal-culturele activiteiten.
03. Lokale Inclusie Agenda.
04. Stimuleren en ondersteunen van vrijwilligerswerk en vrijwillige inzet.
05. Bevorderen van inwonersinitiatieven en sociale samenhang in de wijk.
06. Stimuleren van jeugdparticipatie.
07. Stimuleren van talent- en sociale ontwikkeling bij kinderen, tieners en jongeren.
08. Voorkomen en verminderen van jeugdoverlast en -criminaliteit.
09. Uitvoering geven aan de nota Spelen, sporten en ontmoeten in de buitenruimte.
10. Bevorderen van integratie van diverse doelgroepen.
11. Ondersteunen van mantelzorgers en het bieden van respijtzorg.
12. Het aanpakken en verminderen van eenzaamheid.

Toelichting

01. Zorgen voor en exploiteren van sociaal-culturele accommodaties
Door de coronacrisis zijn de dorpshuizen, wijk- en jongerencentra niet optimaal gebruikt vanwege de aangescherpte maatregelen. De programmering in de sociaal-culturele accommodaties is grotendeels of geheel stil komen te liggen vanwege de beperkingen en Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieuhygiëne (RIVM) richtlijnen. Vanaf juni 2020 zijn de meeste dorpshuizen, wijk- en jongerencentra weer deels opengesteld voor activiteiten en ontmoeten. Voor de openstelling van de sociaal-culturele accommodaties is er hard gewerkt en geïnvesteerd om de inrichting coronaproof te maken. Maatvast, die een groot aantal van de dorpshuizen, wijk- en jongerencentra beheert en exploiteert, heeft met man en macht gewerkt om deze accommodaties gebruiksklaar te maken voor de activiteiten en ontmoeten. Ook de zelfstandige dorpshuizen hebben moeten investeren om de accommodatie coronaproof te maken. De openstelling van de accommodatie was niet voor lange duur. Vanaf december 2020 moesten alle dorpshuizen, wijk- en jongerencentra weer sluiten vanwege de tweede lockdown. Tijdens de sluiting heeft Maatvast altijd contact weten te onderhouden met haar bezoekers en vrijwilligers door bijvoorbeeld acties zoals *Maatvast laat u niet in de kou staan*, bezoek en kaarten acties.

In juni 2020 is het Integraal Accommodatieplan (IAP) geamendeerd door de raad vastgesteld. In de tweede helft van 2020 is gewerkt aan de beantwoording van het amendement in de vorm van een beoordelingskader. In de uitvoering van de werkwijze van het IAP gaan we na hoe maatschappelijk vastgoed (publiek en privaat) zo optimaal mogelijk ingezet kan worden voor maatschappelijke activiteiten.

02. Zorgen voor een breed aanbod van sociaal-culturele activiteiten
Vanwege de coronacrisis zijn vanaf medio maart 2020 alle sociaal-culturele activiteiten tot stilstand gekomen. Sommige seniorenverenigingen hebben vanaf de zomer met aanpassingen op beperkte schaal wel weer ontmoeting en activiteiten opgestart.

Diverse organisaties hebben in 2020 met gemeentelijke subsidie voor zover als mogelijk sociaal-culturele activiteiten uitgevoerd, gericht op ontplooiing, ontspanning en ontmoeting. Hiermee stimuleren we het meedoen aan de samenleving en verminderen we eenzaamheid en sociale uitsluiting. Er zijn op creatieve wijze digitale bijeenkomsten georganiseerd door onze partners en zeker rond de feestdagen hebben medewerkers en vrijwilligers hun best gedaan om verbinding te houden met inwoners. Zo kregen kinderen een 'thuisknutsel tasje' in plaats van de

activiteit in het dorpshuis in Beinsdorp en heeft het cultuurgebouw podcasts gemaakt.

03. Lokale Inclusie Agenda
In 2020 is gewerkt aan de speerpunten in de Lokale Inclusie Agenda. Met het begrijpelijk schrijven op B1-niveau bereiken we 85% van de inwoners. Een aantal medewerkers heeft daarom een schrijftraining gevolgd en leden van de Participatieraad hebben ons geadviseerd over de leesbaarheid van brieven voor de sociale dienstverlening. Er is tevens een meldpunt geïntroduceerd voor inwoners die onduidelijke brieven van de gemeente krijgen. We zijn een samenwerking gestart met nieuwe aanbieders: 'Samen Sterker Eigen Plan', dat inwoners ondersteunt bij het uitwerken van een familieplan en 'Stichting Ontdec' die met de 'Ervaringscoaches' een pool van ervaringsdeskundige jongeren inzet en begeleidt. We concretiseerden onze ambities op het gebied van toegankelijk maatschappelijk vastgoed en hebben bijgedragen aan de inspiratiebundel 'Wonen is hoofdzaak, het VN Verdrag Handicap in jouw gemeente' van het VNG-Koploperprogramma voor inclusie. De organisatie van Ongehinderd toetste tientallen locaties voor eerstelijnsgezondheidszorg op verzoek van de Belangengroep Gehandicapten Haarlemmermeer (BGH). Voor het Nederlands Keurmerk van Toegankelijkheid kwamen twee huisartsenpraktijken en een fysiotherapiepraktijk al in aanmerking.

In 2020 zijn er door de coronacrisis slechts twee fysieke Alzheimercafé's georganiseerd. Ook intern zijn de dementie trainingen stilgelegd. Met Samendementievriendelijk.nl is er gekeken welke stappen nog gezet kunnen worden. Gemeente Haarlemmermeer draagt het predicaat Dementievriendelijk en blijft hier nadrukkelijk aandacht aan besteden.

Wij vormden een brede Regenboogalliantie met 40 partners voor het bevorderen van sociale acceptatie van lhbti's (lesbische vrouwen, homoseksuele mannen, biseksuelen, intersekse- en transgenderpersonen), en hesen door de gemeente op vele locaties regenboogvlaggen. We informeerden onze inwoners over belangrijke organisaties op de Meer voor Elkaar-pagina en de Sociale Kaart, onder de trefwoorden van 'discriminatie' en 'opvoeden en opgroeien'. We maakten ondanks verscherpte coronamaatregelen een Coming Out Day-weekend mede mogelijk, met programma-aanbod in het Cultuurgebouw, acties op de sportvelden voor verschillende sporten en een kleurrijk beweegaanbod op basisscholen. We produceerden een nieuw campagnefilmpje, *'In Haarlemmermeer moet iedereen zichzelf kunnen zijn'*, voor meerjarig gebruik. We maakten meer inclusief lesmateriaal mogelijk, bruikbaar voor scholen in basis- en voortgezet onderwijs.

04. Stimuleren en ondersteunen van vrijwilligerswerk en vrijwillige inzet
In 2020 is de visie 'Informele zorg en vrijwillige inzet in Haarlemmermeer, Samen Sterk en In Balans 2020-2023' door de raad vastgesteld. Deze visie is tot stand gekomen middels een samenwerkingstraject met partners uit het sociaal domein. De implementatie van de visie met en door partners gaat in 2021 plaatsvinden.

Door de coronamaatregelen en alle beperkingen die dit met zich meebracht en zorgen om de kwetsbaren was er een grote toename in het aantal inwoners dat zich aanmeldde voor het vrijwillig helpen van een ander via het platform Haarlemmermeer voor elkaar. Vooral gezelschap, contact en hulp bij praktische klussen in en rond huis werd op prijs gesteld. De vraag om vrijwillige inzet voor ondersteuning bleef achter; waarschijnlijk door vraagverlegenheid van veel inwoners. Dit beeld was een landelijke trend.

Lokale evenementen als NL DOET en de Beursvloer die normaal gesproken de aandacht vestigen op vrijwillige inzet zijn niet doorgegaan. Wel is rond 7 december (Dag van de Vrijwilliger) waardering uitgesproken vanuit het gemeentebestuur en vrijwilligersorganisaties voor de inzet van vele vrijwilligers in Haarlemmermeer. Er werden vouchers te besteden bij lokale ondernemers aan vrijwilligers verstrekt.

De Vrijwilligers Academie heeft geen fysieke trainingen kunnen aanbieden. In de eerste periode is het aanbod ontwikkeld, er zijn vanwege de coronamaatregelen meer webinars georganiseerd en is het e-learning aanbod uitgebreid waardoor een groot bereik is gecreëerd.

05. Bevorderen van inwonersinitiatieven en sociale samenhang in de wijk
Het bevorderen van inwonersinitiatieven is belangrijk voor de Sociale Basis. Wij faciliteerden initiatieven van inwoners en organisaties om te komen tot een actieve inzet in de eigen wijk of kern om zo de sociale samenhang in wijken te versterken. Door de coronacrisis waren er vooral kleine lokale initiatieven zoals tekeningen via basisscholen voor ouderen in de wijk. In de prestatieafspraken met organisaties als Stichting MeerWaarde, Sportservice Haarlemmermeer, Stichting Maatvast en het Centrum voor Duurzaamheid (NMCX) hebben wij opgenomen dat zij (groepen) buurt- en wijkbewoners en

vrijwilligersorganisaties helpen door ze te versterken en te activeren tot het nemen van initiatieven, participatie en het zelfstandig functioneren. Via de in 2020 gecontinueerde Meer voor elkaar aanpak in acht kernen/wijken Hoofddorp (Centrum, Graan voor Visch, Overbos en Bornholm), Nieuw-Vennep, Zwanenburg/ Halfweg, Badhoevedorp en Spaarndam, Haarlemmerliede en Penningsveer is het netwerk in de wijk verstevigd en zijn ambities opgepakt waar dat mogelijk was. Zo zijn de netwerklunches digitaal weer opgepakt om elkaar toch te blijven zien en informeren.

In Haarlemmermeer was er in 2020 ondanks het vele thuiswerken en thuis zijn geen sprake van een grote toename in het aantal meldingen van burenoverlast. De werkwijze van de (getrainde vrijwillige) buurtbemiddelaars is aangepast Bemiddelen per video call vond alleen in uitzonderingsgevallen plaats, bemiddelingsgesprekken zijn uitgesteld naar een periode dat het wel kon. Bij 76% van de gevallen heeft bemiddeling geleid tot herstelde communicatie en voorkoming van escalatie.

06. Stimuleren van jeugdparticipatie
Het digitale Jongerenpanel is in 2020 drie keer uitgenodigd om een vragenlijst in te vullen om zo meningen, ideeën en ervaringen van jongeren te verzamelen over uiteenlopende onderwerpen. MENES, het platform voor jeugdparticipatie, heeft 12 projecten van jongeren gefaciliteerd (initiatieven en adviezen). Daarnaast is gewerkt aan twee jaarthema's. Er is telkens binnen de geldende coronamaatregelen gekeken hoe de projecten alsnog uitgevoerd konden worden. Sommige projecten konden geen doorgang meer vinden en zijn vervangen door nieuwe initiatieven van jongeren. Voor vragen en advies over uiteenlopende onderwerpen konden jongeren laagdrempelig en kosteloos terecht bij het Jongereninformatiepunt (JIP). Vanwege de coronamaatregelen waren de spreekuren voor een groot deel van 2020 alleen online mogelijk. De pauzebezoeken van het JIP konden slechts een paar keer op locatie in het voortgezet onderwijs plaatsvinden. Waar mogelijk is gewerkt aan een digitale variant van het aanbod van het JIP. De Dag van de Kinderraad heeft in 2020 vanwege de coronamaatregelen niet plaatsgevonden. De Jongerengemeenteraad voor jongeren van 12 tot 21 jaar is in 2020 grotendeels digitaal voortgezet en heeft adviezen gegeven over uiteenlopende onderwerpen zoals de campagne "Youchoose" tegen steekwapens en de Regenboogagenda.

07. Stimuleren van talent- en sociale ontwikkeling bij kinderen, tieners en jongeren
Het kinder- en jongerenwerk richt zich op de sociale ontwikkeling van kwetsbare en risicokinderen. Doelstelling daarbij is het vergroten van de eigen mogelijkheden van kwetsbare jeugd in hun persoonlijke, sociaal-emotionele en communicatieve ontwikkeling en het versterken van zelfredzaamheid en weerbaarheid. De sociale impact van de coronacrisis was in 2020 ook zichtbaar onder de jeugd. Vanwege de toenemende jeugdoverlast werd het jongerenwerk geïntensiveerd in verschillende wijken in Haarlemmermeer. Als gevolg van de sluiting van scholen, sportclubs en –verenigingen is de eenzaamheid en psychosociale problematiek onder de jeugd toegenomen. De sociaal makelaar jeugd is in 2020 bij 54 casussen ingezet om jongeren met eenzaamheids- en of psychosociale problematiek toe te leiden naar passende hulp. Daarnaast zijn er 163 jongeren in individuele trajecten ondersteund door jongerenwerkers. Ook is het jongerenwerk actiever online en heeft een groot netwerk opgebouwd onder jongeren en netwerkpartners.

De jongerencentra van Maatvast waren tijdens de eerste lockdown gesloten. De fysieke activiteiten werden vervangen door online-activiteiten. Tijdens de tweede lockdown moesten ook de jongerencentra sluiten. Vanaf oudejaarsdag 2020 zijn de jongerencentra, onder bepaalde voorwaarden, weer open voor de jongeren tot 18 jaar.

In 2020 is het Haarlemmermeers jeugdonderzoek 'Een nieuwe eeuw in de kinderschoenen' afgerond. In maart is het onderzoek gepresenteerd in een expertmeeting met alle partners en op basis daarvan is het preventie- en jeugdbeleid opgesteld waarbij positief opvoeden en opgroeien centraal staat.

08. Voorkomen en verminderen van jeugdoverlast en -criminaliteit
Onder regie van de gemeente hebben gemeente, MeerWaarde, politie, justitie en hulpverlenende instanties samengewerkt om jeugdoverlast en –criminaliteit tegen te gaan. De aanpak heeft zich gericht op de aanpak van hinderlijke, overlastgevende en criminele jeugdgroepen en omvat speciale maatregelen: veelal (een combinatie van) preventie, zorg en/of repressie gericht op de groep, de persoon/het gezin en/of de omgeving (fysiek en sociaal). De aanpak heeft zich gericht op jeugd in de leeftijd van circa 12 tot en met 23 jaar die overlast veroorzaakten en/of (dreigden) af (te) glijden naar criminaliteit.

De coronamaatregelen hebben met name voor jongeren veel consequenties gehad voor hun ontwikkeling. Deze groep, zit in een leeftijdsfase zit waarin het voor hen van groot belang is om bijvoorbeeld leeftijdgenoten te ontmoeten en zich los te maken van ouders. De jeugdoverlast op straat is toegenomen doordat veel jongeren elkaar op straat ontmoeten, waar zij dat eerst elders konden doen. Dat veroorzaakte overlast en irritatie bij andere mensen die weer sneller overlast ervaren doordat ook zij meer thuis waren. Dit heeft veel inzet gevraagd van handhaving, jongerenwerk en politie.

Op 2 september vond de kick-off plaats van de campagne YouChoose. Deze campagne is gericht op het ontmoedigen van steekwapenbezit onder jongeren. Dat doen we enerzijds door jongeren en ouders bewust te maken dat het dragen van een mes niet bijdraagt aan veiligheid. Anderzijds willen we jongeren een alternatief bieden, zodat zij hun skills op andere vlakken kunnen ontwikkelen, zoals op het gebied van sport, muziek, kunst en theater.

09. Uitvoering geven aan de nota Spelen, sporten en ontmoeten in de buitenruimte
Ook in 2020 is aan de hand van de nota 'Spelen, sporten en ontmoeten in de buitenruimte' bijgedragen aan een passend speelruimteaanbod, door middel van de aanleg, renovatie en omvorming van speelplekken. Speelplekken zijn aangepast in samenspraak met lokale jeugd en omwonenden, zodat deze aansluiten bij hun behoeften en wensen. Er is daarnaast geadviseerd over de inrichting van speelruimte in de ontwikkelingsprojecten van nieuwe woongebieden. In 2020 zijn er 17 speelplekken gerenoveerd. Ook is een start gemaakt met het opstellen van een nieuwe visie op speelruimte, zodat het speelruimtebeleid vanaf 2021 nog beter aansluit bij de toekomstige ontwikkelingen in de openbare ruimte.

10. Bevorderen van integratie van diverse doelgroepen
Stichting Vluchtelingenwerk biedt ondersteuning aan vergunninghouders om de zelfredzaamheid, participatie en eigen regie te stimuleren. De begeleiding berust op maatwerk en bestaat uit verschillende trajecten. Zo bestaat het traject 'Maatschappelijke begeleiding', met als doel de bevordering van de participatie van statushouders in de gemeente, bijvoorbeeld door het bevorderen van vrijwilligerswerk. Vluchtelingenwerk heeft tevens trajecten omtrent mentale en financiële gezondheid en participatiecursussen aangeboden. In verband met de coronacrisis hebben deze cursussen grotendeels online plaatsgevonden. Aanvankelijk was het uitdagend om het cursusaanbod online aan te bieden, maar tijdens de tweede lockdown wist men online beter de weg te vinden. Dit resulteerde in hogere opkomsten tijdens de online cursussen ten tijde van de tweede lockdown.

De coronacrisis heeft ertoe geleid dat het Taalhuis niet alle activiteiten heeft kunnen laten plaatsvinden omdat de bibliotheek dicht was. Via het Taalhuis zijn er 25 taalkoppels geformeerd en leren nieuwkomers beter de Nederlandse taal spreken en schrijven. Daarnaast heeft het Taalhuis diverse andere activiteiten georganiseerd, zoals de 'Taalzomer' waarbij diverse taalactiviteiten zijn georganiseerd zoals een Taalcafé, Taalwandeling en een spelletjesochtend in de bibliotheek. Ook was er in september een bijeenkomst voor laaggeletterden en statushouders in het kader van de Dag van het Lezen en Schrijven.

Diverse migrantenorganisaties hebben zich ingezet voor ondersteuning van hun achterban tijdens de coronacrisis zoals uitleg geven, boodschappen doen voor kwetsbare ouderen, het inzetten van burgervaders en het organiseren van activiteiten voor jongeren. Het spreekuur van de samenwerkende Migrantenorganisaties (MOI) is telefonisch voortgezet.

11. Ondersteunen van mantelzorgers en het bieden van respijtzorg
In 2020 hebben we digitaal via Meer voor Elkaar aandacht besteed aan mantelzorgen en mantelzorgers in coronatijd. Het doel was meer inwoners bewust maken van hun rol als (jonge) mantelzorger. Er is een bloemenactie georganiseerd waarbij mantelzorgers bezocht zijn aan de deur met een bloemetje en informatie. Rond de Dag van de Mantelzorger is er via reclameborden, advertenties en social media aandacht gevraagd voor mantelzorg. Er is in 2020 een groei gerealiseerd van 217 nieuwe ingeschreven mantelzorgers bij Mantelzorg&Meer (M&M); waarvan 10 jonge mantelzorgers. De week van de jonge mantelzorger in juni zag er iets anders uit in verband met de coronacrisis. In plaats van een fysieke bijeenkomst heeft M&M alle jonge mantelzorgers die bij hen bekend zijn bezocht en is er in oktober een extra 'week voor de jonge mantelzorger' georganiseerd met online activiteiten voor kinderen en jongeren. In november is het mantelzorgcompliment uitgereikt aan de bij M&M ingeschreven mantelzorgers die zorgen voor een inwoner van Haarlemmermeer en zijn er diverse digitale activiteiten aangeboden. Per 1 januari 2020 is de organisatorische eenheid M&M overgegaan van Stichting Amstelring naar Stichting MEE (MEEr-Groep). In 2020 is er, gedurende het hele jaar, bij 118 mantelzorgers een vrijwilliger ingezet als vorm van respijtzorg.

12. Het aanpakken en verminderen van eenzaamheid
De Alliantie "Samen tegen eenzaamheid Haarlemmermeer" is in 2020 verder uitgebreid naar 35 maatschappelijke organisaties en 15 bedrijven. Dit zijn partijen op het gebied van zorg, welzijn en ondernemers die samenwerken in de aanpak van eenzaamheid. Begin 2020 is het gezamenlijke actieplan "Samen tegen eenzaamheid 2020-2023" vastgesteld door de regiegroep van de Alliantie. Het doel van de gezamenlijke aanpak is dat het huidige eenzaamheidspercentage van 42% in Haarlemmermeer niet verder toeneemt. Bij voorkeur is dit afgenomen in 2024 en blijft het gelijk of onder het landelijke percentage. Acties zijn gericht op maatschappelijke bewustwording, het taboe doorbreken, zorgen dat inwoners meer naar elkaar omkijken en zorgen dat inwoners actief mee kunnen doen en zingeving kunnen realiseren. De Alliantie kent een regiegroep met een vertegenwoordiging van partijen en een aantal initiatiefgroepen gericht op een specifieke doelgroep zoals jeugd, migranten en senioren. Daarnaast is er een initiatiefgroep sport en communicatie gestart. In de landelijke week tegen eenzaamheid is een gezamenlijk programma van activiteiten gepresenteerd en is gebruik gemaakt van landelijk beschikbaar communicatiemateriaal. Om de lokale aanpak te bevorderen zijn er portretten gemaakt van eenzame inwoners die een doelgroep vertegenwoordigen die met de gebiedsnetwerken Meer voorElkaar worden besproken. Door de coronacrisis is het thema eenzaamheid maatschappelijk hoog op de agenda gekomen en zijn er meer inwoners die zich voor elkaar in willen zetten. In 2020 zijn de projecten personenalarmering Haarlemmermeer en Compaan (een tablet voor senioren) gecontinueerd ter ontlasting van mantelzorgers en het verlagen van de ervaren eenzaamheid. Juist in de coronatijd is de Compaan tablet extra ingezet voor welzijn en zorg op afstand zodat ouderen kunnen beeldbellen, spellen doen en foto's delen. In oktober 2020 is de Slimotheek geopend, een uitleenpunt in de Bibliotheek voor slimme hulpmiddelen die inwoners thuis kunnen uitproberen.

Beleidsdoel D: Inwoners nemen deel aan een breed aanbod van culturele activiteiten en maken kennis met de culturele historie van de Haarlemmermeer, waarvoor wij het cultureel erfgoed behouden.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?

Naast wonen, werken, sport en recreëren is een goed cultureel aanbod een essentiële pijler voor het maatschappelijke belevingsniveau van Haarlemmermeer. Wij voeren een cultureel programma uit dat aansluit bij onze inwoners, ondernemers en bezoekers. Een actief cultuurbeleid met een uitvoeringsprogramma dat ervoor zorgt dat zij nu en in de toekomst met plezier in onze gemeente wonen, werken en verblijven. De activiteiten van onze culturele instellingen, met name het Cultuurgebouw, vormen een belangrijk onderdeel van de algemene voorzieningen in de sociale basisinfrastructuur. In deze basisinfrastructuur worden verbindingen gelegd tussen cultuur, zorg, welzijn en sport waardoor samenhangende arrangementen ontstaan die sterker dan nu bijdragen aan de beweging van zwaar naar licht. In ons erfgoedbeleid stellen wij ons ten doel de cultuurhistorische waarden van Haarlemmermeer te behouden en zichtbaar maken, draagvlak te creëren en de identiteit te versterken. Musea, kunst, architectuur en cultuurhistorie tonen die landschappelijke en culturele kenmerken aan inwoners en bezoekers en leggen verbindingen tussen de sporen uit het verleden en de hedendaagse en toekomstige ontwikkelingen in onze gemeente. De erfgoedvisie gemeente Haarlemmermeer 2020-2030 'Erfgoed omarmen en beleven" is vastgesteld. Daarbij is een uitvoeringsprogramma opgesteld om zo vorm te kunnen geven aan de speerpunten van de Erfgoedvisie. Inspireren, in stand houden en ontwikkelen van ons erfgoed is het motto.

01. Implementeren van de cultuurnota 'Ruimte voor Cultuur, kansen voor ondernemerschap'.
02. Musea en erfgoed; uitvoeren ambitieniveau 2 conform nota 'Erfgoed op de kaart'.
03. Uitvoeren Visie op de Geniedijk in Haarlemmermeer en behouden en duurzaam ontwikkelen van de Stelling van Amsterdam.
04. Stimuleren cultureel ondernemerschap.
05. Uitvoering programma Beeldende Kunst en Vormgeving, waaronder de gedecentraliseerde BKV-gelden.

Toelichting
01. Implementeren van de cultuurnota 'Ruimte voor Cultuur, kansen voor ondernemerschap'
Vanwege de coronacrisis was 2020 een ander jaar dan anders. In maart sloten als gevolg van de beperkende maatregelen de culturele instellingen hun deuren. In de loop van de zomer was sprake van voorzichtige gedeeltelijke heropening, maar al snel moesten alle locaties weer dicht. Het jaar stond in het teken van inventarisatie en omgaan

met de financiële en organisatorische gevolgen van de crisis. Met het zoeken naar en wanneer mogelijk verlenen van financiële compensatie van de instellingen in zwaar weer. Door beschikbaar gestelde rijksmiddelen en het provinciale noodfonds waren we in staat de instellingen te ondersteunen. Verder stond het jaar in het teken van nagaan wat er mogelijk was conform de coronaveiligheidsvoorschriften als er stapsgewijs en onder beperkende voorwaarden een activiteit kon starten. De culturele sector heeft zich hierbij steeds flexibel, innovatief en creatief opgesteld. Er is een transformatie geweest waarbij divers cultureel aanbod digitaal is gegaan.

In 2020 hebben we de evaluatie van het cultuurbeleid 'Ruimte voor Cultuur, kansen voor ondernemerschap (2017-2020)' gehouden. Dit vormt de basis voor de actualisatie van het cultuurbeleid voor 2021-2024, dat in april aan de raad wordt aangeboden. Voor Het Cultuurgebouw staan versterking van de spilfunctie en de zichtbaarheid binnen het culturele veld centraal. Ook stemmen we de samenwerking binnen het sociaal domein verder af. We hebben de nieuwe vierjaarlijkse periode voor Cultuureducatie met Kwaliteit ingezet, waarbij we inzetten op cultuur op scholen, kansengelijkheid en ondersteuning van leerkrachten bij het cultuuronderwijs.

Omdat het reserveniveau van Het Cultuurgebouw niet toereikend is, bevindt Het Cultuurgebouw zich in toezicht niveau 'code oranje'. We gaan met Het Cultuurgebouw na hoe de financiële positie te verbeteren en tegelijk om te gaan met de financiële uitdagingen die de crisis geeft.

In 2020 is de bibliotheekvestiging Zwanenburg verhuisd naar het dorpshuis. We hebben bibliotheekbeleid ontwikkelt waarbij de bibliotheek meer een maatschappelijke bibliotheek wordt. Dit vindt een plek in de actualisatie van het cultuurbeleid in 2021. Voor de vestiging in Nieuw-Vennep zijn we bezig met invulling hiervan door na te gaan welke huisvesting voor de bibliotheek daarbij past.

We nemen deel aan het programma Kunst, Cultuur en Erfgoed van de MRA. Door de coronacrisis zijn diverse activiteiten opgeschort. De regionale samenwerking is van waarde voor uitwisseling van ervaring en kennis in deze bijzondere tijd en inzet van het provinciaal noodfonds.

02. Musea en erfgoed; uitvoeren ambitieniveau 2 conform nota 'Erfgoed op de kaart
De nota 'Erfgoed op de kaart' is vervallen. Bij de erfgoedvisie gemeente Haarlemmermeer 2020-2030 'Erfgoed omarmen en beleven' is er een uitvoeringsprogramma opgesteld om zo vorm te kunnen geven aan de speerpunten van de Erfgoedvisie. Inspireren, in stand houden en ontwikkelen van ons erfgoed.

Er is een top tien in voorbereiding van monumenten langs de Ringvaart Ringdijk. Deze monumenten vertellen samen het verhaal van de Ringvaart Ringdijk. Er is een gemeentelijk monument aangewezen, de boerderij aan de Hoofdvaart.

De actualisatie van het archeologiebeleid is in voorbereiding, 'Archeologiebeleid gemeente Haarlemmermeer 2020-2030'. Als onderdeel van dit nieuwe beleid is er een Verwachtingskaart opgesteld. Deze kaart geeft aan wat het verwachtingen niveau is op archeologische vondsten. Deze kaart is opgesteld aan de hand van een studie naar oude kaarten en eerdere vondsten.

In 2020 hebben we de Open Monumentendag georganiseerd in aangepaste vorm. Als monument van het jaar kwam Stoomgemaal Halfweg als winnaar uit de bus.

Voor museum Cruquius stond 2020 in het teken van de voorbereidingen voor de realisatie van de nieuwbouw. De noodzakelijke infrastructurele en bouwtechnische aanpassingen zorgden voor verhoging van de bouwkosten. De raad heeft een besluit genomen over een compacter plan en heeft daar middelen voor beschikbaar gesteld. In het gemaal van Cruquius zijn renovatie- en herinrichtingswerkzaamheden uitgevoerd. Cruquius heeft nu een moderne interactieve presentatie.

03. Uitvoeren Visie op de Geniedijk in Haarlemmermeer en behouden en duurzaam ontwikkelen van de Stelling van Amsterdam
Fort van Hoofddorp opende na een jarenlange periode van restauratie de deuren. Door de coronacisis zijn de activiteiten helaas nog niet gestart en heeft het aldaar gevestigde restaurant haar deuren slechts kort kunnen openen. Doel van Fort van Hoofddorp is om het fort aan de inwoners terug te geven en er diverse culturele activiteiten te ontplooien.

Voor Fort Aalsmeer is samen met Stadsherstel gewerkt aan de planvorming. Met Museum Crash zijn afspraken in de maak over de herhuisvesting. In 2021 komen we met een voorstel voor renovatie en herontwikkeling.

04. Stimuleren cultureel ondernemerschap
Ook in 2020 is het bereiken van minder afhankelijkheid van gemeentelijke subsidie als belangrijke doelstelling van (het vergroten van) cultureel ondernemerschap benoemd. Door de coronacrisis is het uitbreiden van de verdiencapaciteit van organisaties tot stilstand gekomen Onverlet de eigen verantwoordelijkheid van organisaties voor het inrichten van de exploitatie op de door de subsidiegever gestelde kaders, gaan wij na wat haalbaar is en onder welke voorwaarden de eigen inkomsten kunnen worden verhoogd.

05. Uitvoering programma Beeldende Kunst en Vormgeving, waaronder de gedecentraliseerde BKV-gelden
De chimney pots, kunstzinnige schoorstenen, in Tudorpark zijn gerealiseerd. In 2020 hebben wij de voorbereidingen gecontinueerd voor de beeldende kunst in PARK21. Het is de bedoeling dat het beeld Ida hierin een beeldbepalend element wordt. Er is een nieuwe polderfiguur in PARK21 gerealiseerd. De Beeldende Kunst en Vormgeving (BKV)-gelden zijn ook aangewend voor het Kunstfort Vijfhuizen. De onafhankelijke klankbordgroep is tot stand gekomen, waarin bewoners uit de gemeente participeren. Door de coronabeperkende maatregelen heeft deze groep nog niet actief kunnen adviseren over de aankoop en plaatsing van beeldende kunst. Er is een nieuwe toeristische nota opgesteld "Toerisme, evenementen en promotie Haarlemmermeer 2020-2025" waarin kunst, cultuur en erfgoed een prominente rol spelen.

Beleidsdoel E: Inwoners beschikken over voldoende aantrekkelijke mogelijkheden om te recreëren, bewegen actief en nemen deel aan sport.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?

Inwoners hechten steeds meer belang aan een gevarieerd aanbod van sport en recreatievoorzieningen en activiteiten in en dichtbij de woonwijken. Zij hebben behoefte aan een multifunctionele leefomgeving om te wandelen, te etsen, te sporten, te bewegen, zich te vermaken en elkaar te ontmoeten. Sport en bewegen is belangrijk voor alle inwoners. Zij doen dat in georganiseerd verband in specifieke voorzieningen maar veelal ook in een 'niet of anders georganiseerde' wijze in de openbare ruimte zoals de recreatiegebieden. We blijven ons derhalve inzetten voor:

- voldoende sport- en recreatiemogelijkheden dicht bij huis en in de wijk (sport- en gymzalen, spelen, ontmoetingsplekken, buurtparken);
- voldoende bovenwijkse sportvoorzieningen (buitensportcomplexen, sporthallen en zwembaden);
- vitale sportorganisaties met een kwalitatief hoogwaardig activiteitenaanbod;
- recreatiemogelijkheden in centrale openbare ruimten (wijkparken);
- 'groene en blauwe' mogelijkheden in het buitengebied (groen- en recreatiegebieden).

Sport
De opdracht om sport en bewegen als instrument in te zetten om sociaal maatschappelijke doelen te bereiken is de komende jaren van belang. Topsport is een katalysator voor de breedtesport. Wij willen daarom zowel voor de topsport als de breedtesport goede sportfaciliteiten en ondersteuning van sportorganisaties blijven aanbieden. Het behoud van het (sport)voorzieningenniveau is belangrijk voor de leefbaarheid van de woonomgeving, vooral in de kleinere kernen.

Recreatie en toerisme
De restantopgave uit de Vinexperiode-Raamplan Haarlemmerméér Groen voor nieuwe groene recreatieruimte van ongeveer 350 hectare, wordt (onder andere) met behulp van de compensatiegelden van Schiphol (PASO) in de komende jaren in fasen gerealiseerd in PARK21: een multifunctioneel, metropolitaan landschapspark. Dichter bij huis wordt recreatie mogelijk gemaakt met speel-, sport- en buurtparken en ontmoetingsplekken in de directe woonomgeving en de grotere wijkparken. Wij promoten de blauwe en groene kwaliteiten van Haarlemmermeer en stimuleren het plaatsvinden van gevarieerde en aantrekkelijke evenementen. Evenementen zijn voor ons een middel om onder andere het leef- en het vestigingsklimaat te versterken en economische effecten voor de detailhandel en horeca te bevorderen. Recreatievoorzieningen en een gevarieerd evenementenaanbod bevorderen, naast de functie van noodzakelijke vrijetijdsvoorzieningen voor onze inwoners, bovendien de aantrekkelijkheid van onze gemeente voor toeristen. Dit toeristisch bezoek leidt tot hogere bestedingen aan horeca- en culturele voorzieningen. In 2021 zal de geactualiseerde beleidsnota recreatiebeleid aan de raad worden voorgelegd.

Tabel 26

Programma / Omschrijving	Eenheid	Bron	Metingen 2017	2018	2019	2020
Recreatiegebieden	Hectare	Gemeente	932	932	932	932
Recreatiegebieden	gebieden	Gemeente	15	15	15	15
Haarlemmermeerse Bos	Aantal bezoeken per jaar van belangrijkste recreatie-gebieden in miljoenen [1]	Gemeente	1,75			
Toolenburgerplas		Gemeente		2,3		
Groene Weelde		Gemeente		0,6		
Aantal grote en kleine evenementen	Aantal	Vergunningen bestand gemeente	120	140	140	10
Mysteryland	Aantal bezoekers enkele kleine en grote evenementen	Tellingen en schattingen gemeente/ organisatoren	96.000	110.000	115.000	0
Concours Hippique			20.000	15.000	15.000	0
Meerlive			35.000	20.000	12.000	0
Meerjazz			10.000	5.000	9.000	0
Mudmasters			14.000	12.000	12.000	0
Winterland			30.000	n.v.t	21.000	0

1 *De bezoekersaantallen metingen voor recreatiegebieden vinden om de 5 jaar plaats.*

Activiteiten

01. Uitvoeren van het geactualiseerde sportbeleid.
02. Uitwerken van de pijlers van het sportbeleid.
03. Zorgen voor toegankelijk en laagdrempelig sportaanbod.
04. Zorgen voor de realisatie en efficiënt beheer van gemeentelijke sportaccommodaties.
05. Zorgen voor ondersteuning van (top)sportverenigingen en -organisaties.
06. Ondersteuning kern- en groeisporten, talentontwikkeling en evenementen via het topsportloket.
07. Uitvoeren van het toerisme- en evenementenbeleid, het recreatie en groot groenbeleid en het speelruimtebeleid.
08. Voorbereiden van recreatie deelprojecten in PARK21, uitvoering van de overgenomen projecten van Stichting Mainport en Groen en vernieuwing inrichting Haarlemmermeerse Bos.

Toelichting

01. Uitvoeren van het geactualiseerde sportbeleid
Middels het opstellen van een Lokaal Sportakkoord is een nieuwe stap voorwaarts gezet op het bereiken van de op sportbeleid geambieerde doelen. Op vijf thema's zijn werkgroepen geformeerd, samengesteld uit vertegenwoordigers van lokale sportaanbieders, Team Sportservice Haarlemmermeer en andere partijen die graag bijdragen aan de doelstellingen. De coronacrisis heeft het project vertraagd maar zeker niet stopgezet. Vanuit het Rijk zijn financiële middelen beschikbaar gekomen om de binnen het lokaal sportakkoord omschreven ambities te verwezenlijken en ook diverse sportbonden hebben hun medewerking toegezegd.

02. Uitwerken van de pijlers van het sportbeleid
We richtten ons sportbeleid, naast de ondersteuning van de sportverenigingen, met name op de groepen die moeilijk aansluiting vinden bij bestaande aanbod. Een lastige uitdaging, ook al omdat er landelijk weinig goede voorbeelden zijn. We zetten hierbij in op samenwerking, zowel binnen het gemeentehuis als daar buiten. Het eerder benoemde Lokale Sportakkoord is daar een mooi voorbeeld van, maar ook wordt er bijvoorbeeld regionaal samengewerkt om de aangepaste sporters van gevarieerd en goed aanbod te voorzien. Jongeren Op Gezond Gewicht is ook gericht op samenwerking, onder andere met commerciële aanbieders.

03. Zorgen voor toegankelijk en laagdrempelig sportaanbod
Het aanbieden van toegankelijk en laagdrempelig sportaanbod is een lastige ambitie geweest dit jaar. Door de maatregelen die vanwege de coronacrisis getroffen waren konden veel van de geplande activiteiten niet door gaan. In plaats van het geplande aanbod is gekeken naar welk aanbod wel paste binnen de regels en is gekeken welke groepen extra hard geraakt zijn door de crisis. Hierdoor zijn onder andere activiteiten opgezet bij zorgcomplexen en zijn veel activiteiten voor jeugd en jongeren opgezet.

Na elke persconferentie van het kabinet is contact opgenomen met alle sportaanbieders in onze gemeente, om aan te geven welke gevolgen de landelijke maatregelen hadden op onze lokale situatie. Hierbij is ook aandacht voor wat wél kan en welke financiële regelingen beschikbaar zijn voor de sportaanbieders. Hierdoor is het contact met de sportaanbieders intensief en fijn geweest, en is met name het contact met de commerciële

aanbieders een welkom neveneffect van deze periode. Het streven is om het contact, ook na de crisis, op dit niveau te houden.

04. Zorgen voor de realisatie en efficiënt beheer van gemeentelijke sportaccommodaties
De gemeentelijke indooraccommodaties worden geëxploiteerd door Sportfondsen NV. Afgelopen jaar is een erg moeilijk jaar geweest voor met name deze partij. Een groot gedeelte van het jaar zijn de sporthallen, sportzalen en gymzalen gesloten geweest, net als de zwembaden. In het jaar 2020 waren er vanuit het Rijk geen compensatiemogelijkheden voor verliezen die opgetreden zijn, in 2021 zijn die er wel. De verenigingen hebben tevens veel last gehad van de maatregelen. De indoorsportverenigingen hebben nagenoeg alle trainingen en wedstrijden zien wegvallen, terwijl de buitensporten beperkt zijn geweest in de activiteiten die nog aangeboden konden worden. De huur van de maanden maart, april en mei zijn door ons gecompenseerd, dit zal ook voor het vierde kwartaal (deels) plaatsvinden.

05. Zorgen voor ondersteuning van (top)sportverenigingen en -organisaties
De ondersteuning aan verenigingen heeft zich vooral gericht op de effecten van de coronacrisis. Er zijn veel gesprekken gevoerd over de schade die deze crisis heeft veroorzaakt en op de lange termijn zal gaan veroorzaken. Zowel door Team Sportservice, als door Sportfondsen NV en ons is getracht alle sportaanbieders op de hoogte te brengen van de maatregelen en te zoeken naar ruimte om zaken wel te organiseren. Daarbij is zijn ook landelijke voorbeelden verzameld en gedeeld met de sportaanbieders. Indien een sportaanbieder in de problemen kwam kon hij terecht bij Team Sportservice voor ondersteuning, op zowel het organisatorische als het financiële vlak.

Er is besloten om Stichting ETO een verhoogde jaarlijkse bijdrage te verlenen om de exploitatie van het honk- en softbalcomplex sluitend te krijgen. Samen met de stichting wordt gewerkt aan het versterken van de governance en het verbeteren van de exploitatie.

06. Ondersteuning kern- en groeisporten, talentontwikkeling en evenementen via het topsportloket.
Vanuit het Olympisch Netwerk wordt Topsport Haarlemmermeer ondersteuning gegeven aan onze talenten en topsporters. De primaire ondersteuning bestaat uit scholingen en kennisoverdracht en is met name gericht op de kern- en groeisporten. Daar waar mogelijk worden ook individuele talenten geholpen. Het is vanwege alle opgelegde beperkingen voor talenten en topsporters lastig geweest om hun trainingen en wedstrijdprogramma goed vorm te geven.

Er zijn door het Rijk gaandeweg het jaar uitzonderingen gemaakt voor topsportlocaties, waar talenten en topsporters met een specifieke status mochten doortrainen. In Haarlemmermeer hebben vijf locaties een dergelijke ontheffing ontvangen, te weten voor turnen, synchroonzwemmen, squashen, vechtsport en honkbal.

07. Uitvoeren van het toerisme- en evenementenbeleid, het recreatie en groot groenbeleid en het speelruimtebeleid.
In 2020 is het nieuwe toerisme, evenementen- en promotiebeleid vastgesteld. Door de coronacrisis is in de praktijk de uitvoering vooral gericht geweest op de ondersteuning van de toerisme, horeca- en evenementensector in dit bijzondere jaar. Er is extra promotie inzet geleverd om blauw en groen onder de aandacht van de inwoners en regionale bezoekers te brengen alsmede de actie Koop Lokaal. In 2020 is gestart met de actualisering van het recreatie- en landschapsbeleid. Daarbij is prioriteit gegeven aan het in beeld brengen van de nieuwe bovenplanse groen- en recreatieopgave voor de verschillende versnellingslocaties woningbouw in de gemeente alsmede de investerings- en dekkingsmogelijkheden. In 2021 zal de geactualiseerde beleidsnota aan de raad worden voorgelegd.

In 2020 heeft de raad ingestemd met de Visie Spaarnwoude Park 2040 die in 2021 een eerste vervolg zal krijgen door uitwerking van de visie voor een aantal kansrijke projecten en deelgebieden.

In MRA verband is meegewerkt aan de uitvoering van het Actieprogramma Metropolitaan Landschap gericht op behoud en ontwikkeling van het regionale landschap en het realiseren van een investeringsprogramma (landschapsfonds) voor de komende jaren, gekoppeld aan de nieuwe Verstedelijkingsstrategie voor de MRA.

In 2020 is samen met buurgemeenten en groengebiedsbeheerders een samenwerkingsovereenkomst getekend voor uitvoering van het regionale wandelnetwerk waarvan de oplevering voor begin 2022 is gepland.

Naast het regulier beheer en onderhoud, zijn ook de noodzakelijke verbetering en aanpassing van de openbare speelvoorzieningen uitgevoerd en is

gestart met het actualiseren van het speelruimte beleid (zie ook bij Beleidsdoel C: Inwoners nemen in hun buurt of kern, actief deel aan de samenleving).

08. Voorbereiden van recreatie deelprojecten in PARK21, uitvoering van de overgenomen projecten van Stichting Mainport en Groen en vernieuwing inrichting Haarlemmermeerse Bos
In 2020 is voor project PARK21 met name gewerkt aan de vervolgonderzoeken voor de Milieu Effect Rapportage en het opstellen van een bestemmingsplan. Voor het gehele project is de jaarlijkse Voortgangsrapportage PARK21 (2021) opgesteld.

Voor het plangebied van de Groene As/Park De Veldpost is in 2020 de administratieve onteigeningsprocedure met een positief Koninklijk besluit afgerond. De gerechtelijke onteigeningsprocedure is gestart en het onteigeningsvonnis van de rechtbank wordt in september 2021 verwacht. Indien geen cassatieberoep wordt ingesteld, kan vervolgens de uitvoering van de groenzone worden voorbereid.

In het Haarlemmermeerse Bos is onder meer de westelijke toegang verbeterd en gestart met de volgende fase van verbetering de westelijke bosrand. Met het Hoogheemraadschap van Rijnland is een samenwerkingsovereenkomst gesloten voor het aanbrengen van een beluchtingsinstallatie ter bestrijding van blauwalgen, die in 2021 gereed zal zijn. In het Toolenburgerplas gebied is onder meer de rondgaande hoofdroute verbreed en van verlichting voorzien; parkeermogelijkheden zijn verbeterd en de oeverzwaluwwand is vernieuwd.

Voor de groen-recreatieve inrichting van het boerengrasland (Vliegerweide) in het Venneperhout in Nieuw-Vennep is een uitvoeringsplan opgesteld en ter participatie aangeboden.

Specificatie behorend bij de jaarrekening

Wat heeft het gekost?

Tabel 27

Er kunnen afrondingsverschillen optreden. (bedragen × € 1.000; min = nadeel)		Begroting origineel	Begroting gewijzigd	Rekening	Verschil rekening begroting gewijzigd
Maatschappelijke ontwikkeling		**2020**	**2020**	**2020**	
Inwoners ontwikkelen zich naar vermogen, participeren actief in de samenleving en ontplooien zich optimaal.	Baten	17.320	17.475	19.098	1.623
	Lasten	98.470	102.535	101.911	624
Saldo van baten en lasten (B-L)	**Saldo**	**-81.150**	**-85.060**	**-82.813**	**2.247**
Reservemutaties	Onttrekking	2.463	2.510	1.590	-919
	Storting	160	435	566	-131
Resultaat (Saldo +O-S)	**Saldo**	**-78.848**	**-82.986**	**-81.788**	**1.197**

Uitsplitsing per beleidsdoel

Beleidsdoel A: Inwoners ervaren zo min mogelijk sociale- en gezondsheidsproblemen en ontwikkelen een verantwoorde leefstijl.	Baten	94	0	0	0
	Lasten	11.345	11.478	11.366	112
	Saldo	**-11.251**	**-11.478**	**-11.366**	**112**
Beleidsdoel B: Onze jonge inwoners ronden een opleiding af die past bij hun mogelijkheden en ontwikkelen maximaal hun talent.	Baten	3.301	3.780	4.504	724
	Lasten	23.448	24.525	23.886	639
	Saldo	**-20.147**	**-20.745**	**-19.382**	**1.363**
Beleidsdoel C: Inwoners nemen in hun buurt of kern, actief deel aan de samenleving.	Baten	1.295	1.073	1.232	158
	Lasten	13.725	13.983	13.518	465
	Saldo	**-12.430**	**-12.909**	**-12.286**	**623**
Beleidsdoel D: Inwoners nemen deel aan een breed aanbod van culturele activiteiten en maken kennis met de culturele historie van de Haarlemmermeer, waarvoor wij het cultureel erfgoed behouden.	Baten	6.134	6.162	6.321	159
	Lasten	23.064	24.099	23.649	449
	Saldo	**-16.930**	**-17.937**	**-17.328**	**608**
Beleidsdoel E: Inwoners beschikken over voldoende aantrekkelijke mogelijkheden om te recreëren, bewegen actief en nemen deel aan sport.	Baten	6.496	6.459	7.040	581
	Lasten	26.888	28.451	29.491	-1.041
	Saldo	**-20.392**	**-21.992**	**-22.451**	**-460**

Toelichting gewijzigde begroting 2020 - jaarrekening 2020

Beleidsdoel A

Tabel 28

Afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)	
Lasten	
Opvang, wonen en herstel	105
Overig	7
Totaal Lasten	**112**

Lasten

De uitgaven voor Wmo-toezicht waren minder door de coronacrisis.

Beleidsdoel B

Tabel 29

Afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)

Baten

Huurcompensatie	500
Specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid	97
Schadevergoedingen	88
Overig	39
Totaal Baten	**724**

Lasten

Inspecties kinderopvangcentra	194
Sloop noodlokalen	124
Leerlingenvervoer	93
Begeleiding vergunninghouders	83
Taakstelling herijking	76
Brede school	75
Onderwijs	65
Overig	-71
Totaal Lasten	**639**

Baten

Eén van de coronamaatregelen die de gemeente heeft genomen is het toekennen van huurcompensatie. De definitieve toekenning van de huurcompensatie volgt in 2021. Voorgesteld wordt het budget over te hevelen.

Er is meer ontvangen van het Rijk via de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid dan oorspronkelijk toegekend. Dit betekent dat er meer uitgaven gedekt worden door deze bijdrage.

Wegens diverse schades (brand, storm en vandalisme) heeft de gemeente van de verzekeraar schadevergoedingen ontvangen. Dit leidt tot een incidenteel voordeel.

Lasten

Als gevolg van de coronacrisis zijn er in 2020 minder inspecties bij kinderopvangcentra uitgevoerd. Dit levert een incidenteel voordeel op.

De sloop van het noodlokaal op Fandango 25 te Nieuw-Vennep is in gang gezet, echter in verband met vertraging van het ontvangen van de vergunningen vindt de sloop in 2021 plaats. Voorgesteld wordt het budget over te hevelen.

Als gevolg van de coronacrisis heeft het leerlingenvervoer in de periode maart, april en begin mei stil gelegen. Alleen een klein percentage leerlingen dat onder de uitzondering van noodopvang viel is vervoerd van en naar school. Landelijk is afgesproken om vervoerders tot 80% van de reguliere omzet te compenseren. De uitgaven vallen hierdoor lager uit dan begroot.

In 2020 is de subsidie voor de begeleiding van vergunninghouders in 2019 € 82.900 lager vastgesteld omdat er in 2019 minder vergunninghouders met deze trajecten konden starten. Deze subsidie wordt verstrekt vanuit incidentele middelen die wij van het Rijk ontvangen. Om de voortgang van deze trajecten in 2021 te kunnen waarborgen wordt voorgesteld deze middelen over te hevelen naar 2021.

Een aantal subsidiebeschikkingen over 2019 zijn in 2020 lager vastgesteld doordat een deel van de geplande activiteiten niet zijn uitgevoerd. Hierdoor is er een voordeel gerealiseerd.

De aanpassingen aan de Brede Scholen zijn nog niet allemaal uitgevoerd. Dit komt door de coronacrisis en de overdracht van de gebouwen naar de VvE's. Voorgesteld wordt het restantbudget van € 75.000 over te hevelen.

Afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde begroting
(bedragen × € 1.000; min = nadeel)

Baten

Lasten

Doordat een aantal activiteiten niet het hele jaar konden plaatsvinden, zijn de uitgaven voor onderwijs lager dan geraamd.

Beleidsdoel C

Tabel 30

Afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde begroting
(bedragen × € 1.000; min = nadeel)

Baten

Huurcompensatie	160
Overig	-2
Totaal Baten	**158**

Lasten

Wijkbudgetten	136
Begeleiding statushouders	133
Dagelijks onderhoud panden	97
Subsidies	77
Overig	22
Totaal Lasten	**465**

Baten

Eén van de coronamaatregelen die de gemeente heeft genomen is het toekennen van huurcompensatie. De definitieve toekenning van de huurcompensatie volgt in 2021. Voorgesteld wordt het budget over te hevelen.

Lasten

Het wijkbudget laat al meerdere jaren een onderschrijding zien van ongeveer € 75.000. Dit is meegenomen de bezuinigingsopgave van 2020. Vanaf 2022 is het budget structureel verlaagd met €50.000.
De onderschrijding in 2020 is bijna verdubbeld ten opzichte van voorgaande jaren, dit wordt veroorzaakt door de coronamaatregelen

Voor de begeleiding van statushouders wordt via het gemeentefonds een bijdrage ontvangen gebaseerd op het aantal inburgeringsplichtige statushouders. Deze rijksbijdrage wordt gebruikt als dekking van de lasten. De afrekening over 2019 gaf een nadeel op de uitkeringen gemeentefonds in 2020 (zie de toelichting bij Onderdeel B van het Overzicht algemene dekkingsmiddelen). Omdat het hier om een budgettair neutrale mutatie gaat, zijn de lasten verlaagd.

Voor onze panden wordt jaarlijks een budget beschikbaar gesteld voor het dagelijks onderhoud. Dit budget wordt aangewend voor klein onderhoud en eventuele onvoorziene zaken. De uitgaven variëren per jaar en leidt dit jaar incidenteel tot een voordeel.

Er is voor € 77.000 minder aan subsidies verstrekt dan geraamd. Door de coronacrisis zijn een aantal gesubsidieerde activiteiten niet doorgegaan.

Beleidsdoel D

Tabel 31

Afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)

Baten

Huurcompensatie	90
Overig	69
Totaal Baten	**159**

Lasten

Corona 2e tranche lokale culturele voorzieningen	342
Subsidie monumenten	131
Overig	-24
Totaal Lasten	**449**

Baten

Eén van de coronamaatregelen die de gemeente heeft genomen is het toekennen van huurcompensatie. De definitieve toekenning van de huurcompensatie volgt in 2021. Voorgesteld wordt het budget over te hevelen.

Lasten

Vanuit het Rijk zijn via de algemene uitkering extra middelen beschikbaar gesteld voor de gevolgen van de coronacrisis in de culturele infrastructuur. Het gaat om een bedrag van € 447.000. Hiervan hebben we inmiddels € 105.000 ingezet als financiële tegemoetkoming voor Fort van Hoofddorp en Nederlands Transport Museum, die tot nu toe niet voor financiële compensatie in aanmerking zijn gekomen. In 2021 verwachten we nieuwe aanvragen voor financiële compensatie vanwege de aanhoudende crisis en sluiting van de instellingen. Daarom wordt voorgesteld het ontvangen restantbedrag over te hevelen naar 2021 om in te zetten als compensatie voor de culturele sector vanwege de coronacrisis.

Er zijn vier aanvragen gedekt uit de monumentensubsidie. Conform de in B&W nota 2014.0008663 vastgelegde gedragslijn om mogelijke restgelden uit de reguliere subsidieverordening te doteren aan de bestemmingsreserve monumenten is een restant budget van € 131.000 toegevoegd aan de reserve monumenten.

Beleidsdoel E

Tabel 32

Afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)

Baten

Huurcompensatie	388
Sportakkoord	80
BTW Sport (SPUK)	49
Overig	64
Totaal Baten	**581**

Lasten

Voorziening Sportfondsen	-1.922
Mainport & Groen	892
Boekwaarde gronden	-180
Groen Boseilanden 2e fase	120
Sportakkoord	-78
Subsidies Evenementen	57
Overig	70
Totaal Lasten	**-1.041**

Baten

Eén van de coronamaatregelen die de gemeente heeft genomen is het toekennen van huurcompensatie. De definitieve toekenning van de huurcompensatie volgt in 2021. Voorgesteld wordt het budget over te hevelen.

Het Rijk heeft middels de regeling 'Lokaal Sportakkoord' uitvoeringsbudget beschikbaar gesteld, met als doel om zoveel mogelijk mensen met plezier te laten sporten en bewegen. Voor onze gemeente is een bedrag van € 80.000 beschikbaar. Deze uitvoeringsplannen voor een totaalbedrag € 78.000 zijn eind 2020 van start gegaan.

Er is een Regeling specifieke uitkering stimulering sport om de btw schade als gevolg van de gewijzigde wetgeving, per 1 januari 2019, te compenseren. De ontvangen subsidie is hoger dan begroot waardoor een voordeel ontstaat.

Lasten

De voorziening dubieuze debiteuren is aangepast aan de openstaande huur van Sportfondsen verrekend met de eventueel te ontvangen huurcompensatie.

Het project Nieuwe Meer heeft vertraging opgelopen vanwege de coronamaatregelen en de effecten hiervan in de organisatie en vanwege personele wisselingen. Inmiddels is dit opgelost en is daadwerkelijk gestart met het project. Deze ontwikkelingen hebben ervoor gezorgd dat er € 270.000 minder onttrokken is aan de reserve Mainport en Groen (SMG). Voor het realiseren van het investeringsproject Groene As Badhoevedorp zijn gronden van derden noodzakelijk waarvoor een onteigeningstraject is gestart. Een dergelijk traject kost veel tijd, maar het was wel de verwachting dat de gronden in 2020 verworven zouden worden. Gedurende het jaar werd duidelijk dat dit traject langer zou duren en zijn er uiteindelijke alleen VTA kosten gemaakt in 2020. Hierdoor is er € 622.000 minder onttrokken voor dekking kapitaallasten aan de reserve Mainport en Groen (SMG).

Bij controle van de materiële vaste activa op de balans is gebleken dat een aantal gronden uit de activa, na controle van de archieven, niet onderbouwd konden worden. Deze gronden zijn afgeboekt en dit leidt tot een incidenteel nadeel.

De aanleg van het laatste deel van het groenproject Boseilanden is vertraagd als gevolg van geconstateerde bodemverontreiniging, waarvoor een saneringsprocedure moest worden doorlopen. De werkzaamheden zullen in 2021 worden uitgevoerd. Voorgesteld wordt het budget over te hevelen.

Sportakkoord zie toelichting bij de baten.

Vanwege de coronamaatregelen hebben diverse evenementen niet plaats gevonden. Er is in een aantal gevallen subsidie verleend voor reeds gemaakte voorbereidingskosten.
De Taptoe en Hoofddorp On Ice hebben daardoor een veel lagere subsidie ontvangen dan in eerste instantie toegezegd, waardoor een voordeel ontstaat.

Reserves

Tabel 33

Afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)	Begroting	Werkelijk	Verschil
Onttrekking			
Dekking afschrijvingslasten	1.280	1.280	0
Haarlemmermeerse Bos	120	100	-20
Kernen en buurtschappen HenS	9	0	-9
Monumenten	60	60	0
Recreatieplas Toolenburg	40	41	1
Stichting Mainport en Groen (SMG)	1.001	109	-892
Totaal Onttrekking	**2.510**	**1.590**	**-919**
Storting			
Dekking afschrijvingslasten	375	375	0
Monumenten	60	191	-131
Totaal Storting	**435**	**566**	**-131**

Onttrekkingen

Het project Nieuwe Meer heeft vertraging opgelopen vanwege de coronamaatregelen en de effecten hiervan in de organisatie en vanwege personele wisselingen. Inmiddels is dit opgelost en daadwerkelijk gestart met het project. Deze ontwikkelingen hebben ervoor gezorgd dat er € 270.000 minder onttrokken is aan de reserve Stichting Mainport en Groen (SMG). Voor het realiseren van het investeringsproject Groene As Badhoevedorp zijn gronden van derden noodzakelijk waarvoor een onteigeningstraject is gestart. Een dergelijk traject kost veel tijd, maar het was wel de verwachting dat de gronden in 2020 verworven zouden worden. Gedurende het jaar werd duidelijk dat dit traject langer zou duren en zijn er uiteindelijke alleen VTA-kosten gemaakt in 2020. Hierdoor is er € 622.000 minder onttrokken voor dekking afschrijvingslasten aan de reserve SMG.

Stortingen

Een restantbudget van € 131.000 is gestort in de reserve Monumenten, conform de in B&W nota 2014.0008663 vastgelegde gedragslijn om mogelijke restgelden uit de reguliere subsidieverordening te doteren aan de bestemmingsreserve Monumenten.

Mobiliteit

Portefeuillehouder: Ruigrok

lasten in €	8.487
% totale realisatie lasten	1,6%
baten in €	173
% totale realisatie baten	0,0%

Maatschappelijk doel:
Haarlemmermeer is een verkeersveilige gemeente, met goed bereikbare voorzieningen en een efficiënt openbaar vervoer.

(bedragen × € 1.000)	Rekening 2020 baten	% verschil baten t.o.v. begroting	Rekening 2020 lasten	% verschil lasten t.o.v. begroting
Beleidsdoel A: Een gemeente die verkeersveilig is per auto, met de fiets, te voet en het openbaar vervoer.	**23**	**-9%**	**1.778**	**-4%**
01. Duurzaam Veilig inrichten van wegen.				
02. Aanpak blackspots.				
03. Verkeerseducatie.				
04. Monitoring en effectmeting.				
Beleidsdoel B: De doorstroming van alle vormen van vervoer en de bereikbaarheid van Haarlemmermeer dient op elk moment van de dag zo optimaal mogelijk te zijn.	**150**	**10%**	**6.709**	**13%**
01. Planuitwerking en voorbereiding regionale en lokale wegen.				
02. Planuitwerking slimme mobiliteit en regionale samenwerking.				
03. Planuitwerking (hoogwaardig) Openbaar Vervoer & uitvoeren OV-Halte-Halte vervoer.				
04. Planuitwerking fiets.				
05. Beleidsontwikkeling en toetsing parkeren.				
06. Monitoring en effectmeting.				

Verbonden partijen

Beleidsdoel A: Vervoerregio Amsterdam

Beleidsdoel B: Vervoerregio Amsterdam

Parkeersensoren

Mobiliteit

Haarlemmermeer is een verkeersveilige gemeente, met goed bereikbare voorzieningen en een efficiënt openbaar vervoer.
In de in december 2018 vastgestelde Mobiliteitsvisie Haarlemmermeer staan de negen kernpunten of ambities van het verkeer- en vervoersbeleid. Naast aandacht voor autoverkeer worden hierin het parkeerbeleid, fietsbeleid en de openbaar vervoer-visie nader uitgewerkt. Als tiende kernpunt is monitoring en indicatoren door de raad toegevoegd. Dit kernpunt staat voor het meetbaar maken van maatregelen en het monitoren van behaalde resultaten.

De vastgestelde kernpunten of ambities zijn:

1. Vrijheid van bewegen en vrijheid om een vervoermiddel te kiezen
2. Ruimte voor innovatie voor het 'nieuwe bewegen'
3. Een efficiënt en flexibel mobiliteitssysteem: klaar voor de toekomst
4. Bestaande knelpunten in het netwerk oplossen
5. Mobiliteit met oog voor de leefomgeving
6. Veilig bewegen
7. Evenwichtige ontwikkeling op de juiste plek, met de juiste functies. Elk knooppunt zijn eigen kleur.
8. Mobiliteit in en door Haarlemmermeer: gedeeld belang van gemeente, regio, rijk en bedrijfsleven
9. Faciliteren van schone en stille mobiliteit
10. Monitoring en indicatoren

De mobiliteitsvisie vormt hiermee het kader voor onze jaarlijkse activiteiten. Om dit kader inhoud te geven wordt ieder eerste jaar van een raadsperiode een investeringsagenda vastgesteld waarin de belangrijke projecten en ontwikkelingen op hoofdlijnen worden vastgesteld voor de dan volgende vijf jaar.

Jaarlijks wordt bij de Uitvoeringsprogramma Mobiliteit een afweging gemaakt over de onderhoudsinvesteringen en de projectmatige bereikbaarheidsinvesteringen die dan voor het volgende jaar worden vastgesteld. Dit uitvoeringsprogramma gaat over investeringen en wordt ieder jaar voor de voorjaarsrapportage vastgesteld door het college van B&W.

Jaarlijks stellen we de verwachtingen en urgentie van de projecten in het uitvoeringsprogramma vast. We monitoren aan de hand van de in de Onderzoeks- en investeringsagenda vastgelegde prestatieindicatoren de ontwikkeling van ons mobiliteitsysteem en de verkeersveiligheid.

Verbonden partijen
De *Vervoerregio Amsterdam* (VRA) stelt het regionale verkeer en vervoersbeleid op in samenwerking met de gemeenten. Jaarlijks worden nieuwe uitvoeringsprogramma's voor weg, openbaar vervoer, fiets en verkeersveiligheid opgesteld. In deze uitvoeringsprogramma's staan ook Haarlemmermeerse projecten met een regionaal belang, waar de vervoerregio een financiële bijdrage aan levert.

Relevant beleid
- Parkeerverordening Haarlemmermeer 2018 (2018.0008775)
- Strategisch parkeerbeleid (2017.0004524)
- Structuurvisie Haarlemmermeer 2030 (2012.0033712)
- Deelstructuurvisie Hoofddorp 2030 (2013.0028472)
- Structuurvisie Haarlemmerliede en Spaarnwoude 2035 (2012)
- Mobiliteitsvisie Haarlemmermeer (2018.0065348)
- Onderzoeks- en Investeringsagenda Mobiliteit 2020-2023 (2019.0034528)
- Uitvoeringsprogramma Mobiliteit 2020/2021 (2020.0000856)

Beleidsdoel A: Een gemeente die verkeersveilig is per auto, met de fiets, te voet en het openbaar vervoer.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?

Ondanks de afname van het aantal ongevallen in de periode 2014-2017, maken we ons nu zorgen over een stijging van ongevallen bij met name ouderen en fietsers. Met het vaststellen van de Mobiliteitsvisie Haarlemmermeer (2018.0065348) hebben we onder meer vastgelegd dat we onze aanpak van verkeersveiligheid intensiveren en dat we meer mobiliteitsknelpunten willen aanpakken. Om het verkeersveiligheidsbeleid uit te voeren wordt intensief samengewerkt met andere partijen. Dit zijn andere wegbeheerders (provincie Noord-Holland, Rijkswaterstaat, Schiphol), Vervoerregio Amsterdam, politie Kennemerland, Veilig Verkeer Nederland, Fietsersbond en schoolbegeleidingsdienst OnderwijsAdvies. In 2020 is het eerste uitvoeringsprogramma mobiliteit opgeleverd voor de jaren 2020 en 2021.

Activiteiten

01. Duurzaam Veilig inrichten van wegen.
02. Aanpak blackspots.
03. Verkeerseducatie.
04. Monitoring en effectmeting.

Toelichting

01. Duurzaam Veilig inrichten van wegen
In mei 2020 hebben wij een nieuwe rotonde opgeleverd op de kruising Venneperweg-Oosterdreef in Nieuw-Vennep ter vervanging van de kruising met verkeerslichten. Hiermee zijn zowel de route naar het station als de schoolroutes een stuk veiliger geworden voor fietsers. Daarnaast zijn wij medio 2020 begonnen met het duurzaam veilig herinrichten van de Kinheim & Seevank in Zwanenburg naar 30 kilometer per uur. Ook zijn wij eind derde kwartaal van 2020 begonnen met de herinrichting van de Hoofdweg-Oostzijde in Lijnden. Daarbij wordt het deel buiten de bebouwde kom afgewaardeerd naar 60 kilometer per uur en wordt binnen de bebouwde kom een fietsstraat gerealiseerd.

Wij hebben rondom een aantal winkelcentra, buurthuizen en culturele centra blindengeleidelijnen aangebracht. Samen met Belangengroep Gehandicapten Haarlemmermeer (BGH) en stichting Bartiméus hebben wij in Haarlemmermeer actief aandacht gevraagd om de geleidelijnen vrij te houden. Wij hebben daarvoor samen een blauwe tegel ontwikkeld die ondersteunend aan de campagne "houd de lijn vrij" nu landelijk wordt ingezet om het vrijhouden van geleidelijnen te benadrukken. In oktober 2020 hebben wij de eerste blauwe tegel geplaatst, waarmee de uitrol is gestart.

02. Aanpak blackspots
In 2020 zijn, mede door de coronacrisis, minder fysieke projecten uitgevoerd dan gepland. Hierdoor is ook de aanpak van verkeersongevallenconcentraties (VOC) geraakt aangezien we bij deze aanpak vaak werk met werk maken. Wel hebben we in 2020 verschillende uitwerkingen gemaakt van maatregelen aan dit soort locaties wat ons in de gelegenheid stelt om in 2021 een groter aantal locaties aan te pakken.

03. Verkeerseducatie
Vanwege de coronacrisis heeft het Praktisch Verkeersexamen, de jaarlijkse fietsverlichtingsactie van de Fietsersbond en de BOB-campagne in 2020 niet plaatsgevonden. Voor het praktisch verkeersexamen geldt dat, als de situatie het toelaat, in 2021 gekeken wordt of de leerlingen die het verkeersexamen gemist hebben, alsnog mee kunnen doen. De BOB-campagne is niet gehouden, omdat de overheden gezamenlijk tot het standpunt kwamen dat dit 'ontmoeting' zou kunnen aanmoedigen, terwijl dit vanwege de coronamaatregelen juist ontmoedigd werd.

Wel hebben wij in 2020 met dank aan de Vervoerregio Amsterdam (VRA) en Veilig Verkeer Nederland (VVN) het aantal plekken waar "De Scholen zijn weer begonnen" spandoeken hangen structureel kunnen uitbreiden van 21 naar 30. Verkeersveiligheid rondom scholen vinden wij erg belangrijk en met de extra spandoeken wordt de zichtbaarheid en de bewustwording bij de start van het schooljaar extra vergroot. Ook hebben wij in 2020 via VVN de mogelijkheid gecreëerd om inwoners kosteloos buurtacties op het gebied van

verkeer te helpen organiseren. VVN biedt hiervoor een palet aan mogelijkheden aan van foutparkeeracties tot bewustwordingsacties op het gebied van snelheid. Wij hebben dit initiatief ook gedeeld met de dorps- en wijkraden en hopen dat dit bijdraagt aan actieve bewustwording rondom verkeer en verkeersveiligheid.

04. Monitoring en effectmeting
We hebben een monitoringsraamwerk ontwikkeld, waarbij we indicatoren hebben gekoppeld aan de in de mobiliteitsvisie gestelde ambities. Zie beleidsdoel B: De doorstroming van alle vormen van vervoer en de bereikbaarheid van Haarlemmermeer dient op elk moment van de dag zo optimaal mogelijk te zijn.

Beleidsdoel B: De doorstroming van alle vormen van vervoer en de bereikbaarheid van Haarlemmermeer dient op elk moment van de dag zo optimaal mogelijk te zijn.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?

De mobiliteitsvisie vormt het kader voor onze jaarlijkse activiteiten. Om dit kader inhoud te geven wordt ieder eerste jaar van een raadsperiode een investeringsagenda vastgesteld waarin de belangrijke projecten en ontwikkelingen op hoofdlijnen worden vastgesteld voor de dan volgende vijf jaar. Jaarlijks wordt bij de Uitvoeringsagenda een afweging gemaakt over de onderhoudsinvesteringen en de projectmatige bereikbaarheidsinvesteringen die het dan volgende jaar worden vastgesteld.

Activiteiten

01. Planuitwerking en voorbereiding regionale en lokale wegen.
02. Planuitwerking slimme mobiliteit en regionale samenwerking.
03. Planuitwerking (hoogwaardig) Openbaar Vervoer & uitvoeren OV-Halte-Halte vervoer.
04. Planuitwerking fiets.
05. Beleidsontwikkeling en toetsing parkeren.
06. Monitoring en effectmeting.

Toelichting

01. Planuitwerking en voorbereiding regionale en lokale wegen
We hebben scenario's ontwikkeld voor de (ontwikkeling van de) bereikbaarheid van Cruquius. Later aangevuld met een brief aan de raad: Informatie over Rapport Bereikbaarheid Cruquius en gebiedsontwikking (2019.0058446). We zijn een Samenwerking Overeenkomst (SOK) aangegaan omtrent de realisatie van de modernisering van de Cruquiusbruggen en de realisatie van een fietsonderdoorgang langs de ringdijk in Cruquius met de provincie Noord-Holland en de Vervoerregio Amsterdam.

We hebben ook de studie Kruiswegcorridor samen met de provincie Noord-Holland en de vervoerregio afgerond. Na de probleemanalyse is een concept eindrapportage met maatregelen opgesteld. De maatregelen worden verder projectmatig uitgewerkt en in fases gerealiseerd.

Met betrekking tot de maatregelen rondom de verkeersoverlast aan de westgrens van onze gemeente is eind mei van dit jaar het onderzoek naar mogelijke flankerende maatregelen per brief aan de raad aangeboden.

Tevens hebben we voor de realisatie van de Nieuwe Bennebroekerweg een intentieovereenkomst gesloten met de provincie Noord-Holland en de Vervoerregio Amsterdam en wordt er in een gezamenlijk projectteam gewerkt aan de voorbereiding van de planuitwerking. Daarnaast zijn de banden met de westelijke buurgemeenten aangehaald en wordt er zowel op projectniveau als naar aanleiding van het initiatief raadsvoorstel Regierol Bereikbaarheid Bollenstreek-Haarlemmermeer (2020.0002975) gesproken over verregaande samenwerking rondom de knelpunten aan de westelijke grens van onze gemeente.

02. Planuitwerking slimme mobiliteit en regionale samenwerking
In het kader van het project 'connected transport corridors' zijn er een aantal slimme verkeersregelinstallaties gerealiseerd en zijn er maatregelen aan inrichting en materieel uitgevoerd. Momenteel wordt er data verzameld via deze installaties om inzicht te krijgen in de mate van doorstroming van (vracht) verkeer rondom Schiphol zuid en de N201. Met deze data kan in het vervolg door middel van de slimme verkeersregelinstallaties worden gestuurd op de efficiënte doorstroming van (vracht) verkeer.

Ook is de pilot Smart parking van start gegaan. Daarnaast is de uitvoering van de maatregelen van de alliantie Groot Schiphol Bereikbaar verder gegaan en zijn de activiteiten van dit programma aangepast aan de uitdagingen rondom de coronacrisis (thuiswerken en veilig reizen). Met de gemeente Amsterdam is onderzocht wat de grensoverschrijdende effecten van Amsterdam Autoluw zouden zijn en is een pakket aan maatregelen en onderzoeken vastgesteld.

03. Planuitwerking (hoogwaardig) Openbaar Vervoer & uitvoeren OV-Halte-Halte vervoer
De realisatie van het project Hoogwaardig Openbaar Vervoer Aalsmeer Schiphol Zuid is gestart. De planuitwerking van de HOV Westtangent (Amsterdam Sloterdijk- Osdorp-Nieuw Sloten - Schiphol Plaza) is van start gegaan. De planuitwerking HOV Noordwijk-Lisse-Schiphol is voor het deelgebied Lisserbroek gestart. Daarnaast is uitgebreid gewerkt aan de planuitwerking van het doortrekken van de Noord/Zuidlijn (metro) tot aan Hoofddorp. Dit heeft uiteindelijk, na uitgebreide regionale samenwerking, geleid tot het voordragen van het project voor het groeifonds en het, onder voorbehoud van financiering hieruit, promoveren tot de verkenningsfase van het Meerjaren Investeringsprogramma Ruimte en Transport (MIRT).

04. Planuitwerking fiets
Op en rond Schiphol en tussen Hoofddorp en Aalsmeer is de planuitwerking en financiering van verschillende (snel)fietsroutes gestart en zijn in samenwerking met Schiphol en de MRA subsidies aangevraagd bij het Rijk voor realisatie. De portefeuillehouder Verkeer en vervoer zet zich als trekker van het onderwerp fiets binnen de MRA hier ook regionaal voor in.

05. Beleidsontwikkeling en toetsing parkeren
Er zijn verschillende verkennende onderzoeken gedaan naar mogelijke aanpassingen van parkeernormen voor bijvoorbeeld vrachtauto's. De uitkomsten zullen in 2021 in een geactualiseerd parkeerbeleidsvoorstel en parkeerhandboek ter behandeling aan de raad worden aangeboden.

06. Monitoring en effectmeting
We hebben een monitoringsraamwerk ontwikkeld, waarbij we indicatoren hebben gekoppeld aan de in de mobiliteitsvisie gestelde ambities. Voor een groot deel van de geselecteerde indicatoren is een nulmeting uitgevoerd. Voor een aantal indicatoren zoals de gemiddelde rapportcijfers die bewoners geven aan de bereikbaarheid van voorzieningen, de bereikbaarheid van hun eigen buurt en de verkeersveiligheid in hun eigen buurt is dat nog niet gelukt, omdat het meten van deze indicatoren via de inwonerenquête loopt, welke vanwege de coronacrisis vertraging heeft opgelopen. We verwachten hier in de eerstvolgende monitoringsrapportage alsnog over te kunnen rapporteren. De eerste monitor zal worden aangeboden bij het Uitvoeringsprogramma Mobiliteit 2022.

Specificatie behorend bij de jaarrekening

Wat heeft het gekost?

Tabel 34

Er kunnen afrondingsverschillen optreden. (bedragen × € 1.000; min = nadeel)		Begroting origineel	Begroting gewijzigd	Rekening	Verschil rekening begroting gewijzigd
Mobiliteit		**2020**	**2020**	**2020**	
Haarlemmermeer is een verkeersveilige gemeente, met goed bereikbare voorzieningen en een efficiënt openbaar vervoer.	Baten	896	161	173	11
	Lasten	8.302	9.450	8.487	963
Saldo van baten en lasten (B-L)	**Saldo**	**-7.406**	**-9.289**	**-8.314**	**975**
Reservemutaties	Onttrekking	1.869	1.447	1.149	-298
	Storting	811	3.185	3.296	-111
Resultaat (Saldo +O-S)	**Saldo**	**-6.347**	**-11.027**	**-10.461**	**566**

Uitsplitsing per beleidsdoel

Beleidsdoel A: Een gemeente die verkeersveilig is per auto, met de fiets, te voet en het openbaar vervoer.	Baten	0	25	23	-2
	Lasten	2.697	1.710	1.778	-68
	Saldo	**-2.697**	**-1.685**	**-1.755**	**-70**
Beleidsdoel B: De doorstroming van alle vormen van vervoer en de bereikbaarheid van Haarlemmermeer dient op elk moment van de dag zo optimaal mogelijk te zijn.	Baten	896	136	150	14
	Lasten	5.605	7.740	6.709	1.032
	Saldo	**-4.709**	**-7.604**	**-6.559**	**1.045**

Toelichting gewijzigde begroting 2020 - jaarrekening 2020

Beleidsdoel A

Tabel 35

Afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)	
Baten	
Overig	-2
Totaal Baten	**-2**
Lasten	
Overig	-68
Totaal Lasten	**-68**

Beleidsdoel B

Tabel 36

Afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)	
Baten	
Overig	14
Totaal Baten	**14**

Lasten	
Mobiliteit MRA	1.177
Apriscoterrein	-199
Overig	54
Totaal Lasten	**1.032**

Lasten

In het kader van het uitvoeringsprogramma Samen Bouwen aan Bereikbaarheid (SBaB) 2020-2022 hebben wij een subsidie ontvangen, in 2019, voor het project Slimme en Duurzame Mobiliteit. In 2020 hebben we hiervan € 700.000 besteed en voor het nog niet bestede deel wordt de uitvoering in 2021 verwacht. Daarom wordt voorgesteld om deze bijdrage over te hevelen naar 2021.

De eigenaar van het Apriscoterrein ontvangt een vergoeding van de gemeente, deze vergoeding wordt verantwoord op dit programma Mobiliteit. De inkomsten uit parkeerbelasting, verantwoord op programma Algemene Dekkingsmiddelen, beleidsdoel A, zijn hoger doordat in de ramingen voor de opbrengsten uit het Apriscoterrein rekening is gehouden met de netto-opbrengst (parkeerinkomsten verlaagd met de vergoeding aan de eigenaar). De inkomsten moeten conform het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) bruto verantwoord worden en laten zodoende een voordeel zien.

Reserves

Tabel 37

Afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)	Begroting	Werkelijk	Verschil
Onttrekking			
Dekking afschrijvingslasten	1.360	1.062	-298
Ruimtelijke Investeringen Haarlemmermeer (RIH)	87	87	0
Totaal Onttrekking	**1.447**	**1.149**	**-298**
Storting			
Dekking afschrijvingslasten	3.185	3.296	-111
Totaal Storting	**3.185**	**3.296**	**-111**

Onttrekkingen

In 2020 is € 298.000 minder onttrokken aan de reserve Dekking afschrijvingslasten voor de omlegging van de A9. De reden hiervan is dat er minder is geïnvesteerd dan begroot, waardoor de werkelijke afschrijvingslasten ook lager liggen.

Stortingen

Om de afschrijvingslasten van de afdracht aan de omlegging van de A9 te dekken worden de winsten vanuit de grondexploitatie Badhoevedorp in de reserve Dekking afschrijvingslasten gestort. Deze bedragen zijn afhankelijk van de hoogte van de winstneming in het betreffende jaar. In 2020 is € 741.000 winst verantwoord. Dit is € 111.000 hoger dan begroot.

Ruimtelijke ontwikkelingen

lasten in €	98.338
% totale realisatie lasten	18,4%
baten in €	102.153
% totale realisatie baten	19,2%

Portefeuillehouder: Nobel, Rip, Ruigrok, Sedee-Schuitemaker, Sidali, Steffens-van de Water

Maatschappelijk doel:
Een aantrekkelijke, veilige, efficiënte, duurzame en goed functionerende ruimtelijke omgeving.

(bedragen × € 1.000)	Rekening 2020 baten	% verschil baten t.o.v. begroting	Rekening 2020 lasten	% verschil lasten t.o.v. begroting
Beleidsdoel A: De ruimtelijke omgeving is het resultaat van een zorgvuldige afweging om het welzijn van de inwoners, bedrijven, werkenden, bezoekers en recreanten te vergroten.	**1.976**	**118%**	**5.032**	**-6%**
01. Samen met Rijk en Metropoolregio Amsterdam werken aan een leefbare en duurzame regio.				
02. Ontwikkeling van woningbouwlocaties (versnelling woningbouw).				
03. Ontwikkeling van Stadscentrum Hoofddorp.				
04. Studie naar knooppunt station en oostflank Haarlemmermeer.				
05. Versterken ruimtelijke kwaliteit door ontwikkelen met erfgoed.				
06. Implementatie van de Omgevingswet.				
07. Ontwikkelingsgerichte, duurzame ruimtelijke ordening met flexibele bestemmingsplannen.				
08. Adviseren over initiatieven en WABO's.				
Beleidsdoel B: Haarlemmermeer realiseert ruimtelijke projecten die bijdragen aan het maatschappelijk doel.	**87.883**	**88%**	**90.580**	**-79%**
01. Realiseren van woningbouwprojecten.				
02. Realiseren van kantoren- en bedrijventerreinen.				
03. Realiseren van groen- en recreatieprojecten.				
Beleidsdoel C: Het gebruik van de openbare ruimte sturen in overeenstemming met het beleid.	**12.294**	**19%**	**2.727**	**1%**
01. Uitvoeren van de wettelijke taak van het houden van bouw- en woningtoezicht.				
02. Uitvoeren van toezicht op het gebruik van gronden en bouwwerken.				
03. Het begeleiden van diverse projecten op het gebied van kabels en leidingen.				

Verbonden partijen

Beleidsdoel A:

Beleidsdoel B: Schiphol Area Development Company (SADC), Hoofdvaart BV, GEM A4 Zone West CV, GEM President CV, Beheer BV GEM A4 Zone West en President, GEM Polanenpark CV , GEM Polanenpark BV, Duurzaam Bedrijf Haarlemmermeer BV, Energiebedrijf Haarlemmermeer BV, Zonnepanelen Haarlemmermeer BV

Beleidsdoel C: Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (OD NZKG)

Toolenburgerplas

Ruimtelijke ontwikkelingen

Een aantrekkelijke, veilige, efficiënte, duurzame en goed functionerende ruimtelijke omgeving.
Haarlemmermeer bestaat uit 31 kernen waar momenteel ruim 150.000 mensen wonen. Het is een omvangrijk gebied van 20.632 hectare met een werelderfgoed monument in de vorm van de Geniedijk. Daarnaast zijn in de gemeente grote ondernemingen gevestigd, en is er een omvangrijke infrastructuur: de nationale luchthaven, belangrijke verkeersaders, een drukke spoorlijn en het Noordzeekanaal.

Dit alles vraagt op het gebied van ruimtelijke ordening om een zorgvuldige afweging en duidelijke sturing met het oog op het welzijn en de welvaart van de inwoners, ondernemers, werkenden, bezoekers en recreanten. We willen een prettige, veilige en duurzame woon-, werk- en recreatieve omgeving waarin ook oog is voor economische ontwikkeling. Hierbij zijn belangrijke rollen weggelegd voor het milieu, verkeer, externe veiligheid, historische waarden en beleidsregels van andere overheden die het algemeen ruimtelijk belang moeten waarborgen. Nu gebeurt dit nog via de Wet op de Ruimtelijke Ordening; vanaf 2022 zal dit gebeuren via de nieuwe Omgevingswet die dan wordt ingevoerd.

De beleidsbasis voor de ontwikkeling van de gemeente zijn de Structuurvisie Haarlemmermeer 2030 (2012.0033712), de Deelstructuurvisie Hoofddorp 2030 (2013.0028472) en de Structuurvisie Haarlemmerliede en Spaarwoude 2035 (2012). De integrale uitwerking van de structuurvisies doen we steeds meer gebiedsgericht en samen met de betrokkenen in het gebied. Daarbij lopen we nu al vooruit op de werkwijze van de Omgevingswet. Dit is ook onderdeel van onze voorbereiding op de nieuwe Omgevingswet, waarbij de gebiedsgerichte onderdelen van de huidige wetten, waaronder de Wet op de Ruimtelijke Ordening, samen worden gebracht in één wet die op 1 januari 2022 in zal gaan.

Door zelf de uitvoering van ruimtelijke projecten ter hand te nemen geeft de gemeente actief invulling aan het realiseren van de ruimtelijke opgave waar de gemeente voor staat. Daarbij is Haarlemmermeer de afgelopen jaren verstedelijkt. De verwachting is dat door de woningbouwopgave en ruimte voor ondernemers dit zich de komende jaren zal voortzetten, met name in en bij de grote kernen en bij knooppunten.

Tabel 38

Programma / Omschrijving	Eenheid	Indicator	Bron	Metingen 2017	2018	2019	2020
Hernieuwbare elektriciteit	%	BBV	Waarstaatjegemeente.nl	2,7	3,1	n.b.	n.b.

Verbonden partijen
Om onze maatschappelijke doelen en beleidsdoel(en) te bereiken werken we samen met *Schiphol Area Development Company* (gronduitgifte bedrijventerreinen), *Hoofdvaart BV*, *GEM A4 Zone West CV*, *GEM President CV* en *GEM A4 Zone West* (ontwikkeling van bedrijventerreinen) en *GEM Polanenpark CV en BV*. Zie voor een nadere toelichting de paragraaf Verbonden Partijen.

De Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (OD NZKG) controleert aanvragen van ondernemingen en de grote infrastructurele weken. Zie voor een verdere toelichting het programma Kwaliteit fysieke omgeving.

Relevant beleid
- Structuurvisie Haarlemmermeer 2030 (2012.0033712)
- Deelstructuurvisie Hoofddorp 2030 (2013.0028472)
- Structuurvisie Haarlemmerliede en Spaarnwoude 2035 (2012)
- Uitvoeringsplan voor Haarlemmermeer-West (2014.0010031)
- Gebiedsontwikkeling Lisserbroek Turfspoor (2016.0017874)
- Inrichtingsplan en Ontwikkelstrategie Hoofddorp Centraal (2016.0020521)
- Visie Ringdijk en Ringvaart (2017.0011195)
- Versnelling woningbouwproductie (2017.0037218)
- Reserve ruimtelijke investeringen Haarlemmermeer (RIH) (2009.0020965)
- Koersdocument Omgevingswet Haarlemmermeer en Haarlemmerliede en Spaarnwoude (2017.0065942)
- Beleidskader Strategisch Grondbeleid Haarlemmermeer 2019-2023 (2019.0057735)
- Uitgangspunten voor de Schaalsprong van de Oostflank Haarlemmermeer (2019.0058297)
- Programmatische aanpak Energietransitie Haarlemmermeer (2019.0037699)
- 70%-versie van de concept Omgevingsvisie (2020.0000115)
- Beleidskader zonneakkers Haarlemmermeer (2020.0000707)
- Stadscentrum Hoofddorp: nieuwe gemeentelijke huisvesting (2020.0000976)
- Concept Regionale Energiestrategie Noord-Holland Zuid (2020.0000962)
- Vaststelling Datacenterbeleid gemeente Haarlemmermeer (2020.0002126)
- Kadernota Warmtetransitie Haarlemmermeer (2020.0000491)
- Model-omgevingsplan Haarlemmermeer (2020.0001356)
- Intentieovereenkomst Cruquius-Zwaanshoek deelgebied B (2020.0002263)
- Intentieovereenkomst Lisserbroek Binnenturfspoor en Lisserbroek Noord (2020.0001236)
- Harmonisatie welstandsnota's Haarlemmermeer en Haarlemmerliede en Spaarnwoude (2020.0002340)
- Beeldkwaliteitsplan ringvaart en ringdijk Haarlemmermeer (2020.0003150)
- Beeldkwaliteitsplan polderlinten Vijfhuizen (2020.0002325)

Beleidsdoel A: De ruimtelijke omgeving is het resultaat van een zorgvuldige afweging om het welzijn van de inwoners, bedrijven, werkenden, bezoekers en recreanten te vergroten.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?
Door het actief betrekken van inwoners en ondernemers bij ruimtelijke ontwikkelingen en het creëren van draagvlak bij direct belanghebbenden maken we ruimtelijke plannen die voorzien in een stabiel evenwicht tussen diverse ruimtelijke spanningsvelden. Werken en wonen, wonen en recreëren, winkelen en wonen, uitgaan en wonen, vermaak behoeften van diverse leeftijdscategorieën, alles moet in samenhang worden gebracht waarbij het welzijn voorop staat in de afweging van het algemeen belang. Wij staan hierbij een gebiedsgerichte aanpak voor, waarbij per gebied, samen met de in het gebied betrokkenen, integrale visies en plannen kunnen worden gemaakt. Ruimtelijke kwaliteit en een goed en gezond leefmilieu zijn daarbij onze uitgangspunten.

Activiteiten

01. Samen met Rijk en Metropoolregio Amsterdam werken aan een leefbare en duurzame regio.
02. Ontwikkeling van woningbouwlocaties (versnelling woningbouw).
03. Ontwikkeling van Stadscentrum Hoofddorp.

04. Studie naar knooppunt station en oostflank Haarlemmermeer.
05. Versterken ruimtelijke kwaliteit door ontwikkelen met erfgoed.
06. Implementatie van de Omgevingswet.
07. Ontwikkelingsgerichte, duurzame ruimtelijke ordening met flexibele bestemmingsplannen.
08. Adviseren over initiatieven en WABO's.

Toelichting
01. Samen met Rijk en Metropoolregio Amsterdam werken aan een leefbare en duurzame regio
In het Bestuurlijk Overleg Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport (BO MIRT) van november 2019 is een voorkeursbeslissing genomen voor de Multimodale Knoop Schiphol, bestaande uit een reeks van maatregelen in Schiphol Plaza, op en rond het treinstation en aanpassingen aan het busstation met als doel om deze vervoersknoop veiliger te maken en de capaciteit te vergroten. In 2020 hebben wij samen met Rijk en luchthaven de planuitwerking hiervan verder opgepakt.

Voor de langere termijn is uit deze MIRT-verkenning gebleken dat een schaalsprong in het openbaar vervoer noodzakelijk is.

In het programma 'Samen Bouwen aan Bereikbaarheid' hebben wij in 2020 samen met het Rijk en de MRA gewerkt aan het MIRT-onderzoek Zuidwest Amsterdam-Schiphol-Hoofddorp (ZWASH) waarin de lange termijn bereikbaarheid van het gebied Zuidwest Amsterdam/Schiphol/Hoofddorp wordt onderzocht. Daarnaast hebben wij samen met Schiphol, Amsterdam, de Vervoerregio Amsterdam, Nederlandse Spoorwegen en KLM het initiatief genomen om te komen tot een oplossing voor de kwetsbare bereikbaarheid – regionaal, nationaal en internationaal – van station Schiphol.

De uitkomst van dit initiatief, een voorstel waarbij doortrekking van de Noord/Zuidlijn tot Hoofddorp in combinatie met het sluiten van de kleine ring in Amsterdam als oplossing is geformuleerd is in de zomer van 2020 ingebracht in het MIRT onderzoek ZWASH.

In het BO MIRT van november 2020 is dit MIRT onderzoek afgerond en hebben Rijk en regio samen besloten dat doortrekking Noord/Zuidlijn tot Hoofddorp de beste oplossing is voor de corridor Amsterdam/Schiphol/Hoofddorp.

02. Ontwikkeling van woningbouwlocaties (versnelling woningbouw)
In 2020 zijn we doorgegaan met de versnelling van de woningbouw voor gebiedsontwikkelingen in Lisserbroek, Nieuw-Vennep West, Cruquius-Zwaanshoek en transformatielocaties Bennebroekerdijk, Hoofddorp Noord en Pionier/Bols.

- Lisserbroek: In 2020 zijn er twee intentieovereenkomsten gesloten en is er een kredietaanvraag geautoriseerd voor de planontwikkeling. In 2021 wordt een aanvraag voor de derde tranche Woningbouwimpuls verkend.
- Nieuw-Vennep West: In 2020 is geen overeenstemming bereikt over de stedenbouwkundige uitwerking. De verwachting is dat in 2021 een nieuwe intentieovereenkomst wordt aan gegaan met de ontwikkelaars en tot overeenstemming wordt gekomen over het Programma van Eisen en het Stedenbouwkundig Plan op hoofdlijnen.
- Cruquius – Zwaanshoek: In 2020 is het programma van eisen door de gemeente opgesteld voor transformatie Bennebroekerdijk en ontwikkellocatie. In de tweede helft 2020 is een intentieovereenkomst gesloten met de grondeigenaren van de ontwikkellocatie.
- Hoofddorp Noord: De ontwikkelstrategie voor de binnenstedelijke transformatieopgave van Hoofddorp Noord is vastgesteld door de gemeenteraad in 2020. Met de grondeigenaar/initiatiefnemer van de AM-locatie is in 2020 een intentieovereenkomst gesloten.
- Pionier-Bolsterrein: in 2020 is een Woningbouwimpulssubsidie aangevraagd. De uitkomst wordt verwacht op 1 maart 2021. Er zijn in 2020 vier intentieovereenkomsten gesloten met ontwikkelaars. Daarnaast hebben we voor de bouw van 136 woningen in het Westerdreefkwartier de omgevingsvergunningen verleend.

03. Ontwikkeling van Stadscentrum Hoofddorp
De deelstructuurvisie Hoofddorp uit 2013 (2013.0028472) schetst Hoofddorp als een goed bereikbare, duurzame en levendige stad. Veel projecten en initiatieven binnen het gebied tussen het NS-station, de Geniedijk, de Hoofdvaart en het gebied langs de Kruisweg, komen nu gelijktijdig maar in verschillende faseringen samen. Het samenspel van ontwikkelingen vanuit de markt en investeringen door ons en andere overheden biedt kansen voor het vergroten van het aantal woningen, versterken van het voorzieningenaanbod en het verbeteren van de openbare ruimte en bereikbaarheid. Wij willen een levendiger centrum van Hoofddorp maken met stedelijke allure en met een Hoofddorpse identiteit. Eind 2018 zijn wij een gecoördineerde aanpak van de gebiedsontwikkeling in het centrum van Hoofddorp gestart: Programma Stadscentrum Hoofddorp.

Om de doelen voor Stadscentrum Hoofddorp te bereiken, brengen wij samenhang aan in alle ontwikkelingen. Hiervoor hebben wij ontwikkelgebieden aangeduid:
- Hyde Park;
- Stadspark;
- Raadhuisplein en omgeving;
- Binnenweg en omgeving;
- Winkelcentrum.

Daarnaast pakken wij ruimtelijke maatregelen als mobiliteit, participatie en communicatie integraal op.

Wij hebben in 2020 intentieovereenkomsten met initiatiefnemers voor de PostNL locatie, V&D/De Deining, de Binnenweg en Hyde Park gesloten. Daarnaast heeft besluitvorming plaatsgevonden over plannen voor het Stadspark, de tennislocatie, het Raadhuisplein, parkeren en de gemeentelijke huisvesting.

04. Studie naar knooppunt station en oostflank Haarlemmermeer
Nadruk in 2020 lag op de studies naar de impact van de metro op de gebiedsontwikkelingen rondom het beoogde metro-tracé in Haarlemmermeer, ten zuiden van Schiphol. Door dit onderzoek is een onderbouwde bijdrage voor de doortrekking voorgelegd aan de gemeenteraad. De gemeenteraad heeft, als onderdeel van het regionale bid van ruim € 1 miljard, besloten om een bijdrage te doen aan het doortrekken van de Noord/Zuidlijn naar Hoofddorp en het sluiten van de kleine Ring in Amsterdam.

Ook is ingezet op het verbreden van het infra-project naar integrale ontwikkeling. Dit heeft geresulteerd in een aparte, gelijkwaardige werkstroom in het vervolg (Kwartiermakersfase en Verkenning) van de MIRT. Ook is er samenhang aangebracht tussen de programma's verdichtingsvisie, schaalsprong wonen, netwerkstrategie, stationsgebied, aansluiting Stadscentrum Hoofddorp en de Oostflank. Daarnaast heeft er afstemming plaatsgevonden met de al lopende projecten binnen de invloedssfeer van het tracé zoals bijvoorbeeld Schiphol Tradepark (STP).

05. Versterken ruimtelijke kwaliteit door ontwikkelen met erfgoed
Dit jaar zijn we gestart met het opzetten van beleid en ruimtelijke kaders om ons erfgoed een centrale functie te geven in de ruimtelijke kwaliteit van onze gemeente. Op basis van de Omgevingsvisie is de Nota Omgevingskwaliteit opgesteld, deze vervangt de bestaande Welstandsnota, die dit jaar is samengevoegd met de Welstandsnota van de voormalige gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude. In die Nota Omgevingskwaliteit worden onder andere de verdichtingsvisie, visie polderlinten en een aantal beeldkwaliteitsplannen opgenomen. In 2020 hebben we drie beeldkwaliteitsplannen opgesteld: voor de piekberging, Ringvaart en Ringdijk en voor polderlinten Vijfhuizen. Daarmee wordt een goede basis gelegd voor ontwikkeling met behoud van historie en ruimtelijke kwaliteit.

06. Implementatie van de Omgevingswet
De Omgevingswet brengt een grote stelselwijziging in het omgevingsrecht en een nieuwe manier van werken in de ontwikkeling en het beheer van de fysieke leefomgeving. De reikwijdte van de wet strekt zich uit van strategische visie, gebiedsontwikkeling en beheer tot vergunningverlening, handhaving en toezicht en de bijbehorende (digitale) informatievoorziening en dienstverlening. De impact van de wet is daarmee groot.

Er zijn vier belangrijke producten te onderscheiden: de Omgevingsvisie, het Omgevingsplan, de Omgevingsvergunning en het Omgevingsloket.

- Begin 2020 heeft de gemeenteraad over de concept-omgevingsvisie gesproken (2020.0000115). Daarna zijn de voorbereidingen gestart om te komen tot een ontwerp-omgevingsvisie en het bijbehorende Omgevingseffectrapport.
- De raad heeft het model-omgevingsplan vastgesteld en de uitgangspunten voor het met regels vullen van het Haarlemmermeerse omgevingsplan (2020.0001356).
- Er is een interne pilot gestart om te ervaren hoe het proces voor de standaard vergunningsverleningsprocedure van acht weken het beste ingericht kan worden. Multidisciplinaire teams beoordelen aan zogenoemde intake- en omgevingstafels op efficiënte wijze initiatieven en aanvragen van inwoners en ondernemers.
- Bij de invoering van de wet (2022) is de informatie over de fysieke leefomgeving digitaal toegankelijk voor iedereen via het landelijke Omgevingsloket. In 2020 is na een aanbesteding een nieuwe applicatie geïmplementeerd en zijn de vereiste koppelingen gerealiseerd.

07. Ontwikkelingsgerichte, duurzame ruimtelijke ordening met flexibele bestemmingsplannen
Tot de tijd (2022) dat de Omgevingswet geïmplementeerd is blijven we om gewenste ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk te maken nieuwe bestemmingsplannen opstellen. En tot het digitale Omgevingsloket beschikbaar is, blijven we

alle gemeentelijke ruimtelijke plannen, zoals bestemmingsplannen, structuurvisies en algemene regels via de website www.ruimtelijkeplannen.nl voor iedereen beschikbaar stellen.

In 2020 heeft de raad negen bestemmingsplannen vastgesteld en het college vier wijzigingsplannen en twee uitwerkingsplannen vastgesteld. In totaal is er gewerkt aan ongeveer 90 bestemmingsplannen, wijzigingsplannen en uitwerkingsplannen. Deze plannen bevonden zich in verschillende fasen in het ruimtelijke proces, van initiatief-, ontwerp-, vaststellings- tot en met beroepsfase.

08. Adviseren over initiatieven en WABO's
Ondanks de coonacrisis dienen Haarlemmermeerse bedrijven en inwoners nog steeds veel (bouw)initiatieven in. Dat zien we terug in de lichte stijging van het aantal initiatieven en Wabo-vooroverleggen. Wij toetsen de initiatieven op ruimtelijke kwaliteit en haalbaarheid.

De afgelopen jaren groeide het aantal initiatieven per jaar sterk. In 2020 was het ongeveer gelijk aan 2019.

Beleidsdoel B: Haarlemmermeer realiseert ruimtelijke projecten die bijdragen aan het maatschappelijk doel.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?

De gemeente Haarlemmermeer staat voor grote ruimtelijke opgaven. In de structuurvisie wordt onder meer uitgegaan van binnenstedelijke woningbouwopgaven in Hoofddorp, Nieuw-Vennep en Badhoevedorp. Ook de opgaven die samenhangen met de 'Versnelling Woningbouw' in Lisserbroek, Cruquius, Nieuw-Vennep West en Hoofddorp Noord zijn groot. Tenslotte is er de transformatieopgave van kantoren- en bedrijventerreinen in Beukenhorst-West (Hyde Park), Hoofddorp Noord en Pionier-Bols in Nieuw-Vennep.

Daarnaast zijn er andere grote projecten zoals de ontwikkeling van bedrijvenparken aan de oostzijde van Haarlemmermeer en de ontwikkeling van PARK21. De ruimtelijke uitdaging is groot, maar wij verwachten met de aantrekkende economie de komende jaren de vruchten te plukken van de planvoorbereiding in de voorgaande jaren.

Activiteiten

01. Realiseren van woningbouwprojecten.
02. Realiseren van kantoren- en bedrijventerreinen.
03. Realiseren van groen- en recreatieprojecten.

Toelichting

01. Realiseren van woningbouwprojecten
We constateren dat er een grote behoefte is aan woningen. Om aan deze behoefte te voldoen hebben we in 2020 vele woningen gebouwd in verschillende kernen en met verschillende woonmilieus. Dit om tegemoet te komen aan de wensen van onze inwoners en die van de regio. Momenteel realiseren we veel woningbouwprojecten in Hoofddorp, zoals Tudorpark, Nassaupark, Tudorgardens en Lincolnpark en is in 2020 gestart met Hyde Park. In Nieuw-Vennep realiseren we woningen in de Nieuwe Kom, in Spaarndam Spaarnebuiten en in Cruquius Wickevoort. En in de hele gemeente nog een scala aan kleinschalige projecten. Daarnaast hebben we in 2020 gewerkt aan woningbouwplannen voor nieuwe binnenstedelijke locaties: het stadscentrumgebied van Hoofddorp, Pionier-Bols in Nieuw-Vennep, diverse locaties in Zwaanshoek, Halfweg en Rijsenhout. En de planontwikkeling voor grootschalige nieuwbouwprojecten gaat door: Hoofddorp Zuidrand, Lincolnpark, Rooseveltpark, Lisserbroek Turfspoor en –Noord, Nieuw-Vennep West, Cruquius en Badhoevedorp. Meer hierover is opgenomen in de Bestuurlijke Voortgangsrapportage Wonen 2020 (2020.0001988).

02. Realiseren van kantoren- en bedrijventerreinen
Wij hebben aangegeven dat wij sturen op een weerbaardere, toekomstgerichte, duurzame en innovatieve economie, waarbij we de ondernemerskracht van inwoners, ondernemers, instellingen en bedrijven willen vergroten, de stedelijke dynamiek en de sociale cohesie willen benutten. Daarvoor ontwikkelen we bedrijven- en kantorenterreinen.

Projecten in 2020 zijn onder andere Schiphol Logistics Park, Schiphol Trade Park, De President 1.1, De Hoek Noord, De Liede, Nieuw-Vennep Zuid en Venneppark N207. Ook in de toekomst willen we voorbereid zijn op nieuwe en veranderende vraag naar bedrijven- en kantorenterreinen, we zijn ook met de ontwikkeling van Beukenhorst-Oost-Oost gestart.

03. Realiseren van groen- en recreatieprojecten
Om tegemoet te komen aan de behoefte tot recreëren in het buitengebied zet de gemeente met name in op de realisatie van nieuwe recreatieve verbindingen en nieuwe recreatiegebieden. Er zijn in 2020 drie groenprojecten in voorbereiding: PARK21, Veldpost Badhoevedorp Zuid en Geniepark). PARK21 is gefaseerd in verschillende deelprojecten in uitvoering (deelgebieden 2, 3 en 4).

Beleidsdoel C: Het gebruik van de openbare ruimte sturen in overeenstemming met het beleid.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?

Op grond van bindende bestemmingsplannen kunnen we omgevingsvergunningen afgeven voor de onderdelen bouw en gebruik. Hierdoor kunnen we daadwerkelijk komen tot realisatie van de in ruimtelijke plannen opgenomen inrichting. Daarnaast bieden de bestemmingsplannen ook de basis om ongewenste ontwikkelingen tegen te gaan en handhavend op te treden.

Wij zijn verplicht om te zorgen voor een goede registratie van kabels en leidingen. Bij nieuwbouwprojecten gebruiken wij deze gegevens om deze projecten uit te voeren volgens de wettelijke normen.

Tabel 39

				Metingen			
Programma / Omschrijving	Eenheid	Indicator	Bron	2016	2017	2018	2019
Percentage aanvragen omgevingsvergunningen die binnen de wettelijke termijnen worden afgehandeld	%	Lokaal	Gemeente	99	99	97	97

Activiteiten

01. Uitvoeren van de wettelijke taak van het houden van bouw- en woningtoezicht.
02. Uitvoeren van toezicht op het gebruik van gronden en bouwwerken.
03. Het begeleiden van diverse projecten op het gebied van kabels en leidingen.

Toelichting

01. Uitvoeren van de wettelijke taak van het houden van bouw- en woningtoezicht
In 2020 hebben we alle nieuwbouw programmatisch gecontroleerd. De verwachting was dat er in 2020 800 tot 900 omgevingsvergunningen met een bouwcomponent verleend zouden worden. Het zijn er uiteindelijk 1.150 geworden. Meer dan verwacht. Alle klachten zijn binnen acht weken afgehandeld.

02. Uitvoeren van toezicht op het gebruik van gronden en bouwwerken
Op basis van klachten en milieucontroles hebben we onderzoek gedaan en hebben we zo nodig handhavingsprocedures uitgevoerd met betrekking tot het gebruik van gronden en bouwwerken die in strijd zijn met het bepaalde in de bestemmingsplannen. Tevens hebben we het feitelijk gebruik van gronden en bouwwerken ten behoeve van nieuwe bestemmingsplannen geïnventariseerd.

03. Het begeleiden van diverse projecten op het gebied van kabels en leidingen
Wij hebben diverse projecten op het gebied van kabels en leidingen in onze gemeente begeleid, zoals de aanleg van een nieuw trafostation van TenneT in de omgeving van Rijsenhout, diverse bouwactiviteiten (Lincolnpark, Tudorpark en Hyde Park in Hoofddorp, Mientekade in Halfweg en nieuwbouw Spaarndam) en het project N200 in Halfweg.

Specificatie behorend bij de jaarrekening

Wat heeft het gekost?

Tabel 40

Er kunnen afrondingsverschillen optreden. (bedragen × € 1.000; min = nadeel)		Begroting origineel	Begroting gewijzigd	Rekening	Verschil rekening begroting gewijzigd
Ruimtelijke ontwikkelingen		**2020**	**2020**	**2020**	
Een aantrekkelijke, veilige, efficiënte, duurzame en goed functionerende ruimtelijke omgeving.	Baten	63.848	57.967	102.153	44.186
	Lasten	59.628	58.071	98.338	-40.267
Saldo van baten en lasten (B-L)	**Saldo**	**4.219**	**-104**	**3.815**	**3.919**
Reservemutaties	Onttrekking	14.605	11.268	22.860	11.592
	Storting	14.887	11.319	24.172	-12.853
Resultaat (Saldo +O-S)	**Saldo**	**3.937**	**-155**	**2.502**	**2.657**

Uitsplitsing per beleidsdoel

Beleidsdoel A: De ruimtelijke omgeving is het resultaat van een zorgvuldige afweging om het welzijn van de inwoners, bedrijven, werkenden, bezoekers en recreanten te vergroten.	Baten	260	907	1.976	1.069
	Lasten	4.185	4.763	5.032	-269
	Saldo	**-3.925**	**-3.856**	**-3.055**	**800**
Beleidsdoel B: Haarlemmermeer realiseert ruimtelijke projecten die bijdragen aan het maatschappelijk doel.	Baten	53.216	46.688	87.883	41.195
	Lasten	52.750	50.545	90.580	-40.035
	Saldo	**466**	**-3.857**	**-2.697**	**1.160**
Beleidsdoel C: Het gebruik van de openbare ruimte sturen in overeenstemming met het beleid.	Baten	10.372	10.372	12.294	1.922
	Lasten	2.694	2.764	2.727	37
	Saldo	**7.679**	**7.608**	**9.567**	**1.959**

Toelichting gewijzigde begroting 2020 - jaarrekening 2020

Beleidsdoel A

Tabel 41

Afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)	
Baten	
Anterieure overeenkomsten	759
Versnelling woningbouw	236
Leges Bestemmingsplannen	80
Overig	-6
Totaal Baten	**1.069**
Lasten	
Anterieure overeenkomsten	-282
Bestemmingsplannen	-171
Monumententale sluisjes Halfweg	100
Versnelling woningbouw	39
Overig	45
Totaal Lasten	**-269**

Baten

Jaarlijks worden de niet afgesloten projecten van kleinschalige woningbouw en anterieure overeenkomsten overgeboekt naar de balans. De hoogte van deze mutatie wordt ingeschat bij de najaarsrapportage en verloopt zowel over de baten- als de lastenzijde en is per saldo neutraal (zie lasten). Het verschil is de bijdrage aan de reserve Ruimtelijke Investering Haarlemmermeer (RIH) voor kleinschalige woningbouwprojecten. Deze is hoger dan geraamd doordat een bijdrage voor twee bouwprojecten van Schiphol is ontvangen die niet geraamd was, omdat onzeker was of deze bijdrage wel gerealiseerd kon worden. Daarnaast heeft een aantal projecten een snellere doorlooptijd gehad waardoor de inkomsten al in 2020 zijn gerealiseerd.

Voor de Versnelling woningbouw hebben we subsidie ontvangen van de MRA voor de flexibele schil. Deze subsidie hebben we niet in 2020 kunnen inzetten. De belangrijkste reden is dat het komen tot een Programma van Eisen en een intentieovereenkomst langer duurt dan vooraf ingeschat. Samen met de onderbesteding van € 39.000 van de lasten doen we een verzoek tot budgetoverheveling.

In 2020 zijn meer aanvragen geweest die niet voldoen aan de bestemmingsplannen. Voor de toetsing daarop worden leges in rekening gebracht. Dit leidt in 2020 tot een incidenteel voordeel.

Lasten

Het saldo van de afgesloten projecten kleinschalige woningbouw en anterieure overeenkomsten is € 282.000 negatief.
Dit resultaat wordt voor € 144.500 veroorzaakt door de afronding van het project woningbouw Mientekade; hier tegenover staat een dekking uit de reserve Wonen van € 50.000 (Voorjaarsrapportage 2017; voormalige gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude). Het uiteindelijke resultaat op dit project wordt hierdoor € 94.500.
Het andere deel van het resultaat afgesloten projecten kleinschalige woningbouw bedraagt € 137.500 en is verdeeld over 26 afgeronde projecten.

Voor de procedure bij de Raad van State voor het bestemmingsplan Schuilhoeve waren veel extra (milieutechnische) onderzoeken noodzakelijk. Dit vanwege de problematiek op het gebied van grondgeluid. Tevens zijn er extra advocaatkosten in verband met deze procedure.

De geraamde bijdrage voor de renovatie van de Monumentale sluisjes Halfweg van € 100.000 is niet besteed. Voorgesteld wordt om dit bedrag over te hevelen naar 2021.

Voor het voordeel Versnelling woningbouw wordt verwezen naar de toelichting bij de baten.

Beleidsdoel B

Tabel 42

Afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)

Baten	
Grondexploitaties	41.044
Regeling Reductie Energiegebruik (RRE)	-730
Slimme laadpleinen	-152
Overig	1.033
Totaal Baten	**41.195**

Lasten	
Grondexploitaties	-40.444
Regeling Reductie Energiegebruik (RRE)	730
Energietransitie	637
Boekwaarde erfpachtgronden	-284
Beleidsontwikkeling milieu en energie	154
Slimme laadpleinen	152
Overig	-980
Totaal Lasten	**-40.035**

Baten

Grondexploitaties

De hogere baten ten opzichte van de begroting (standlijn tMPG 1 juli 2020) worden veroorzaakt door € 25,6 miljoen hogere omzet bij de grondexploitaties, vrijgevallen voorzieningen met een bedrag van € 3,4 miljoen, een aantal afgesloten grondexploitaties met een voordelig resultaat van circa € 10,5 miljoen en de doorbelasting van een aantal grondexploitaties aan andere projecten van € 1,5 miljoen. In het MPG met de standlijn 1 januari 2021 worden deze punten ook toegelicht. Deze hogere baten worden, evenals de lasten, geactiveerd op de balanspost voorraden en vallen binnen de geautoriseerde kredieten.

In 2020 hebben we van het Rijk een specifieke uitkering van € 1,354 miljoen voor de Regeling Reductie Energiegebruik (RRE) ontvangen. Een deel hiervan is inmiddels besteed en het resterende deel zal in 2021 worden besteed.

We hebben van het Rijk een specifieke uitkering ontvangen voor het realiseren van slimme laadpleinen. In 2020 hebben we als gevolg van de coronacrisis nog niet tot uitvoering over kunnen gaan. De uitvoering zal in 2021 plaatsvinden.

Lasten

Grondexploitaties

De hogere lasten ten opzichte van de begroting (standlijn tMPG 1 juli 2020) worden veroorzaakt door € 9,1 miljoen hogere uitgaven bij de grondexploitaties, een aantal afgesloten grondexploitaties met een nadelig resultaat van circa € 12,0 miljoen, de inbreng van gronden in de nieuw vastgestelde grondexploitatie Lincolnpark Tweede Fase met een waarde van € 19,1 miljoen en op basis van taxaties is € 0,2 miljoen afgeboekt op de strategische gronden. In het MPG met de standlijn 1 januari 2021 worden deze punten ook toegelicht. Deze hogere lasten worden, evenals de baten, geactiveerd op de balanspost voorraden en vallen binnen de geautoriseerde kredieten.

Voor het voordeel Regeling Reductie Energiegebruik (RRE) wordt verwezen naar de toelichting bij de baten.

Voor het opstellen van wijkplannen moet eerst de Warmtevisie worden vastgesteld. De bestuurlijke besluitvorming in de raad is door de coronacrisis meerdere keren uitgesteld en pas in november 2020 vastgesteld. Dit heeft vertraging veroorzaakt, waardoor nu sprake is van onderbesteding op het budget voor de Energietransitie. De uitvoering van de hiervoor geplande activiteiten zullen dan ook verschuiven naar 2021. Voorgesteld wordt om dit over te hevelen naar 2021 voor de verdere uitvoering.

Bij de controle van gronden op de balans is gebleken dat er erfpachtgronden onterecht in de boeken staan. Deze gronden zijn afgeboekt en dit leidt incidenteel tot een nadeel.

In 2020 is minder regulier ingezet op beleidsontwikkeling Milieu en energie waardoor hier sprake is van een onderbesteding.

Voor het voordeel slimme laadpleinen wordt verwezen naar de toelichting bij de baten.

Beleidsdoel C

Tabel 43

Afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)

Baten

Omgevingsvergunningen	1.920
Overig	2
Totaal Baten	**1.922**

Lasten

Overig	37
Totaal Lasten	**37**

Baten

De legesinkomsten zijn in 2020 hoger dan begroot. Door de gestegen vraag naar bouwmogelijkheden en grote (woning)projecten zijn meer leges verantwoord.

Reserves

Tabel 44

Afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)	Begroting	Werkelijk	Verschil
Onttrekking			
Algemene reserve grondzaken	6.387	19.101	12.714
Ruimtelijke Investeringen Haarlemmermeer (RIH)	856	0	-856
Schaalsprong	4.025	3.759	-266
Totaal Onttrekking	**11.268**	**22.860**	**11.592**
Storting			
Algemene reserve grondzaken	4.582	16.281	-11.700
Dekking afschrijvingslasten	3.655	3.655	0
Ruimtelijke Investeringen Haarlemmermeer (RIH)	3.082	4.236	-1.154
Totaal Storting	**11.319**	**24.172**	**-12.853**

Onttrekkingen

De geraamde onttrekking uit de reserve Ruimtelijke Investeringen Haarlemmermeer (RIH) was bedoeld als dekking voor de kosten die gemaakt worden in de grondexploitaties en de investeringsplannen van de PARK21, echter er zijn eerst andere dekkingsbronnen aangewend: projecten Plan van Aanpak Schiphol en Omgeving (PASO) gelden en Nota Ruimte Gelden (NRG). Een lagere dekking van kosten van studies Uitvoeringsprogramma Mobiliteit 2020 leidt tot een lagere onttrekking aan de reserve Schaalsprong.

Stortingen

Bij de afsluiting deelgebied 1 van PARK21 was er sprake van een positief saldo ten bedrage van € 394.000, dit wordt gestort in de reserve RIH. Bij de kleinschalige woningbouw (KSW) projecten is voor twee bouwprojecten van Schiphol een bijdrage van € 440.000 ontvangen. Deze was niet opgenomen in de begroting omdat het onzeker was of deze bijdrage wel gerealiseerd zou worden. Verder hebben een aantal KSW-projecten een snellere doorlooptijd gehad waardoor de inkomsten al in 2020 gerealiseerd konden worden.

Voor nadere informatie voor de stortingen en onttrekkingen aan de Algemene reserve grondzaken verwijzen wij naar het Meerjarenperspectief Grondzaken 1-1-2021. Bij de balans is een uitgebreide toelichting opgenomen op de mutaties van deze reserve.

Wonen

Portefeuillehouder: Nobel, Sidali

lasten in €	**2.628**
% totale realisatie lasten	**0,5%**
baten in €	**373**
% totale realisatie baten	**0,1%**

Maatschappelijk doel:
Voor zowel onze huidige inwoners als voor mensen die in Haarlemmermeer willen gaan wonen, zijn er voldoende woningen die aansluiten bij de woonbehoeften in verschillende levensfasen. De variëteit in woonmilieus sluit daar goed bij aan.

(bedragen × € 1.000)	Rekening 2020 baten	% verschil baten t.o.v. begroting	Rekening 2020 lasten	% verschil lasten t.o.v. begroting
Beleidsdoel A: Door woonbeleid en woningprogrammering randvoorwaarden scheppen, zodat er voldoende en gedifferentieerd aanbod is van woningen. De woningvoorraad sluit hiermee aan op de behoeften van verschillende doelgroepen.	**-**	**-100%**	**446**	**-9%**
01. Beleidsmatig adviseren bij de versnelling van de woningbouw.				
02. Uitvoeren Beleidsprogramma Wonen 2019-2025.				
03. In woningbouwprogrammering aandacht vragen voor starters, senioren, kwetsbare groepen, (collectief) particulier opdrachtgeverschap en bijzondere woonvormen.				
04. Regionale afstemming woonbeleid en woningbouwopgave (MRA, AM).				
Beleidsdoel B: Door woonbeleid waarborgen van een toegankelijke en toekomstbestendige woningmarkt voor huidige en nieuwe inwoners van Haarlemmermeer.	**373**	**81%**	**2.182**	**-2%**
01. Opstellen bestuurlijke voortgangsrapportage Wonen.				
02. Aanpassen huisvestingsverordening en uitvoeren urgentieregeling.				
03. Maken van prestatieafspraken met woningcorporaties.				
04. Uitvoeren van de starters- en blijverslening en onderzoeken van mogelijkheden tot optimalisering.				
05. Realiseren van beschermd wonen en wonen met zorg.				
06. Huisvesten vergunninghouders.				
07. Bijdragen aan energietransitie.				

Verbonden partijen

Beleidsdoel A:

Beleidsdoel B: Duurzaam Bedrijf Haarlemmermeer BV, Energiebedrijf Haarlemmermeer BV, Zonnepanelen Haarlemmermeer BV

Schakelpaal 20

Wonen

Voor zowel onze huidige inwoners als voor mensen die in Haarlemmermeer willen gaan wonen, zijn er voldoende woningen die aansluiten bij de woonbehoeften in verschillende levensfasen. De variëteit in woonmilieus sluit daar goed bij aan.
In 2020 zijn er bijzondere ontwikkelingen op de woningmarkt: ondanks de uitbraak van de coronacrisis stijgen de prijzen voor koopwoningen snel, de wachtlijsten voor sociale huurwoningen zijn lang. Er is sprake van een woningtekort en is het voor mensen moeilijk om een huis te vinden, zeker voor huishoudens met een inkomen tot € 50.000. Er is vraag naar alle type woningen, zowel koop als huur, grondgebonden als gestapeld en van verschillende groottes en prijsklassen.

Daarom zijn er in Haarlemmermeer snel meer woningen nodig om de woningmarkt toegankelijk te houden. Wij zetten in op versnelling van de woningbouw ook in regionaal verband en in overleg met het Rijk. Wij willen dat de helft van de woningen in het betaalbare segment wordt gebouwd: sociale huurwoningen, woningen in het middensegment (huren tot circa € 1.000) en betaalbare koopwoningen.

Het is belangrijk om de doorstroming op de sociale huurmarkt op gang te houden, zodat mensen een passende sociale huurwoning kunnen vinden. Door het lage aantal vrijkomende sociale huurwoningen is het voor woningzoekenden een lastige opgave om een woning te vinden. Daarom stimuleren wij doorstroming en werken wij aan de herziening van de woonruimteverdeling. Daarbij is het nodig dat woningcorporaties in Haarlemmermeer investeren in nieuwbouw van betaalbare huurwoningen, betaalbare huren en verduurzaming van de woningvoorraad: met alle corporaties en huurders hebben wij prestatieafspraken gemaakt. Voor de doorstroming is een volwaardig middensegment op de huurmarkt essentieel.

Tabel 45

Programma / Omschrijving	Eenheid	Indicator	Bron	Metingen 2016	2017	2018	2019	2020
Gemiddelde WOZ waarde	Duizend euro	BBV	Waarstaatjegemeente.nl	249	256	274	298	337
Nieuw gebouwde woningen	Aantal per 1.000 woningen	BBV	Waarstaatjegemeente.nl	7,4	8,7	7,5	11,1	16,0
Demografische druk	%	BBV	Waarstaatjegemeente.nl	68,0	68,5	68,8	69,0	68,9
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	In Euro's	BBV	Waarstaatjegemeente.nl	657	663	645	711	663
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	In Euro's	BBV	Waarstaatjegemeente.nl	723	730	731	836	759

Verbonden partijen
Om onze maatschappelijke doelen en beleidsdoelen te bereiken werken we samen met *Duurzaam Bedrijf Haarlemmermeer BV (duurzaamheidsprojecten), Energie Bedrijf Haarlemmermeer BV (groene energie) en Zonnepanelen Haarlemmermeer BV (duurzame energie opwekken voor eigen gebruik).* Zie voor een verdere toelichting de paragraaf Verbonden Partijen.

Relevant beleid
- Woonbeleidsprogramma 2019-2025 Het Verschil Maken (2019.0058049)
- Bestuurlijke Voortgangsrapportage Wonen 2020 (2020.0001988)
- Nota Versnelling Woningbouw (2017.0037218)
- Huisvestingsverordening Gemeente Haarlemmermeer 2018 – eerste wijziging (2019.0058173)
- Beleidsregels Urgentieverlening (2018.0028594)
- Ruggensteunregeling urgenten met zoekprofiel 'midstay' (2019.0004933)
- Prestatieafspraken 2021-2023 met woningcorporaties en huurders (2020.0003201)
- Visie Wonen en Zorg (2017.0026227) en Uitvoeringsplan (2018.0022374)
- Verhuiskostenregeling Van Groot Naar Beter Haarlemmermeer (2019.0058114)
- Verordening Starterslening Haarlemmermeer (2020.0000682)

Beleidsdoel A: Door woonbeleid en woningprogrammering randvoorwaarden scheppen, zodat er voldoende en gedifferentieerd aanbod is van woningen. De woningvoorraad sluit hiermee aan op de behoeften van verschillende doelgroepen.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?
Bij nieuwbouwprojecten die de komende jaren gerealiseerd worden, is een goede mix tussen koop en huur, goedkoop en duur belangrijk. Haarlemmermeer wil een divers woningaanbod in uiteenlopende woonmilieus. Het woningaanbod moet ruimte bieden aan huidige en nieuwe inwoners.

Activiteiten

01. Beleidsmatig adviseren bij de versnelling van de woningbouw.
02. Uitvoeren Beleidsprogramma Wonen 2019-2025.
03. In woningbouwprogrammering aandacht vragen voor starters, senioren, kwetsbare groepen, (collectief) particulier opdrachtgeverschap en bijzondere woonvormen.
04. Regionale afstemming woonbeleid en woningbouwopgave (MRA, AM).

Toelichting
01. Beleidsmatig adviseren bij de versnelling van de woningbouw
In 2017 heeft de raad opdracht gegeven tot het versnellen van de woningbouwproductie door het versnellen van de planvorming van een aantal nieuwe woningbouwlocaties. Het gaat om de versnellingslocaties Hoofddorp Noord, Cruquius-Zwaanshoek & Bennebroekerdijk, Nieuw-Vennep West en Lisserbroek Noord (2017.0037218). Per locatie hebben wij de ruimtelijke kaders uitgewerkt zodat we daadwerkelijk kunnen starten met planvorming voor woningbouw met concrete randvoorwaarden voor marktpartijen. In 2020 hebben wij intentieovereenkomsten afgesloten met ontwikkelaars van Lisserbroek-Noord, Nieuw-Vennep West en Cruquius-Zwaanshoek. Ook voor het project Pionier-Bols in Nieuw-Vennep en voor de ontwikkeling van Lisserbroek-Binnenturfspoor zijn intentieovereenkomsten gesloten - deze projecten zijn tevens betrokken bij de versnelling van de woningbouw. Voor Pionier-Bols is een aanvraag gedaan voor middelen van de Bouwimpuls van de Rijksoverheid. Door deze

versnellingsoperatie verwachten wij vanaf 2023 de start van de bouw van ongeveer 10.000 nieuwe woningen, horende bij de diverse versnellingslocaties. In 2020 zijn 1.025 nieuwe woningen opgeleverd.

02. Uitvoeren Beleidsprogramma Wonen 2019-2025
Het Woonbeleidsprogramma is in januari 2020 vastgesteld door de gemeenteraad. In het Woonbeleidsprogramma staan vier beleidslijnen centraal, die het kader bieden voor onze inspanningen in het woonbeleid:

- Divers aanbod door middel van nieuwbouw.
- Beschikbaarheid van betaalbare woningen.
- Vitale en kwalitatief goede woningvoorraad in wijken en kernen.
- Goede huisvesting van aandachtsgroepen.

In 2020 is een Actieprogramma voor het middensegment opgesteld dat begin 2021 zal worden aangeboden aan de gemeenteraad.

03. In woningbouwprogrammering aandacht vragen voor starters, senioren, kwetsbare groepen, (collectief) particulier opdrachtgeverschap en bijzondere woonvormen
In het Woonbeleidsprogramma is vastgesteld dat voor de nieuwbouwprojecten groter dan 30 woningen extra eisen gelden. Daarmee blijven woningen in Haarlemmermeer betaalbaar voor kwetsbaren en starters op de woningmarkt. Minimaal de helft van deze woningen dient betaalbaar te zijn voor huishoudens met een inkomen tot anderhalf keer modaal. Dit betreft zowel huur- als koopwoningen. Van de nieuw te bouwen huurwoningen bestaat een aanzienlijk deel uit sociale huurwoningen. Ook op het gebied van levensloopbestendigheid en toegankelijkheid van woningen worden eisen gesteld. Initiatiefnemers van bijzondere woonvormen kunnen terecht bij het Ondernemersplein.

In 2020 is uitvoering gegeven aan het project flexwonen, om op korte termijn (tijdelijke) woningen te realiseren voor mensen met een urgente woonbehoefte en vergunninghouders. In 2020 zijn locaties en kaders voor flexwonen geïnventariseerd (2020.0001449). Vervolgens is een nota opgesteld met de locatiekeuzes voor flexwonen voor de ontwikkeling van twee locaties in Nieuw-Vennep, namelijk locaties aan de Oosterdreef en Sarabande (2020.0002091).

04. Regionale afstemming woonbeleid en woningbouwopgave (MRA, AM)
Wij dragen via de Metropoolregio Amsterdam (MRA), en deelregio Amstelland-Meerlanden (AM) bij aan regionale afstemming van het woonbeleid en versnelling van de woningbouw. In 2020 hebben wij uitvoering gegeven aan de Woondeal van de MRA met de minister van BZK (X. 2019.09861). Voor Haarlemmermeer is specifiek van belang dat er in de Woondeal vanuit het Rijk budget beschikbaar is gesteld voor pilots met flexibele asielopvang en flexwonen. In de MRA is de woningmarkt zeer gespannen en wordt samengewerkt om woningbouw te versnellen via de Bouwimpuls-gelden die door de Rijksoverheid beschikbaar worden gesteld om woningbouwprojecten te versnellen. Wij hebben in afstemming met de regio een aanvraag ingediend voor de Bouwimpuls voor het project Pionier-Bols, die moet leiden tot het versneld realiseren van ruim 2.000 woningen.

Beleidsdoel B: Door woonbeleid waarborgen van een toegankelijke en toekomstbestendige woningmarkt voor huidige en nieuwe inwoners van Haarlemmermeer.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?

Er is sprake van een krappe woningmarkt waarin beschikbaarheid en betaalbaarheid van woningen onder druk staat, op de koop- én de huurmarkt. Daarnaast is het van belang de huidige woningvoorraad, met het oog op vergrijzing, toekomstbestendig te houden.

Activiteiten

01. Opstellen bestuurlijke voortgangsrapportage Wonen.
02. Aanpassen huisvestingsverordening en uitvoeren urgentieregeling.
03. Maken van prestatieafspraken met woningcorporaties.
04. Uitvoeren van de starters- en blijverslening en onderzoeken van mogelijkheden tot optimalisering.
05. Realiseren van beschermd wonen en wonen met zorg.
06. Huisvesten vergunninghouders.
07. Bijdragen aan energietransitie.

Toelichting

01. Opstellen van Bestuurlijke Voortgangsrapportage Wonen
Met de Bestuurlijke Voortgangsrapportage Wonen 2020 (BVR Wonen) hebben wij de raad en andere belanghebbenden geïnformeerd over de belangrijkste ontwikkelingen op de woningmarkt en in het woonbeleid.

02. Aanpassen huisvestingsverordening en uitvoeren urgentieregeling
In 2020 is uitvoering gegeven aan de urgentieregeling en huisvestingverordening. Eind 2019 hebben wij voorgesteld om de Huisvestingsverordening aan te passen (2019.0058173). De gewijzigde Huisvestingsverordening is in januari 2020 vastgesteld door de gemeenteraad. Hierover wordt de raad jaarlijks in de BVR Wonen geïnformeerd.

In Haarlemmermeer is de druk op de sociale huurwoningmarkt hoog. Wij willen de slaagkansen van woningzoekenden vergroten en de wachttijd voor een sociale huurwoning in Haarlemmermeer verkorten. In regionaal verband is gewerkt aan herziening van de woonruimteverdeling. In februari 2020 hebben wij een ontwerpvoorstel op hoofdlijnen vastgesteld voor de nieuwe woonruimteverdeling (2020.0000307). In mei 2020 hebben wij het voorstel voor de nieuwe woonruimteverdeling vrijgegeven voor inspraak in de zomer van 2020 (2020.0001160). Begin 2021 zal het voorstel voor de nieuwe woonruimteverdeling worden aangeboden aan de gemeenteraad.

03. Maken van prestatieafspraken met woningcorporaties
In het Woonbeleidsprogramma 2019-2025 (2019.0058049) is aangegeven dat wij meerjarige prestatieafspraken maken met de corporaties en huurdersvertegenwoordigers die in Haarlemmermeer actief zijn. Op basis hiervan hebben wij in 2020 prestatieafspraken gemaakt met woningcorporaties Ymere, Eigen Haard, DUWO en Woonzorg en de huurdersverenigingen voor de jaren 2021 tot en met 2023. Wij verwachten dat er in drie jaar door Eigen Haard en Ymere ten minste 916 betaalbare sociale huurwoningen zullen worden gebouwd in onze gemeente.

04. Uitvoeren van de starterslening en onderzoeken van mogelijkheden tot optimalisering
Het is voor starters op de woningmarkt al jarenlang moeilijk om een koopwoning te verkrijgen. Om het starters makkelijker te maken, kunnen zij een starterslening aanvragen. In 2020 is de bestaande verordening voor de starterslening geactualiseerd naar de huidige woningmarkt. Hierdoor kunnen startende kopers nu een lening krijgen voor een betaalbare koopwoning tot aan de NHG-grens (woning met een prijs tot € 310.000, prijspeil 2020). Dit maakt het mogelijk dat er meer startersleningen kunnen worden aangevraagd.

05. Realiseren van beschermd wonen en wonen met zorg
Op basis van ons Uitvoeringsplan wonen met zorg hebben we ingezet op het vergroten van geschikt aanbod van goedkope sociale huurwoningen. De uitgangspunten voor woningen met zorg zijn vastgelegd in het Woonbeleidsprogramma en worden meegenomen bij de planvorming voor alle gebiedsontwikkelingen in onze gemeente.

Wij hebben woonzorginitiatieven begeleid, waaronder voorziening voor (forensisch) beschermd wonen in Hoofddorp. We zijn met de wijkraad, Ymere en Amstelring gestart met een aanpak om de wijk Bornholm in Hoofddorp te transformeren naar een inclusieve en meergeneratiewijk. In 2020 is de intentieovereenkomst getekend voor de herontwikkeling van woonzorgcentrum Bornholm & Eijkenhove door Amstelring. Daarnaast zijn in 2020 twee projecten gestart in Bornholm. Een project van Ymere gericht op het stimuleren van doorstroom en op het creëren van ontmoetingsplekken. En een project gericht op het creëren van een ontmoetingsplek en/of beweeg-leeftuin.

In 2020 is de Opstapregeling geëvalueerd. De regeling stelt inwoners die uitstromen uit intramurale zorg in staat om duurzaam zelfstandig te wonen. Er is besloten de regeling vanaf 2021 voort te zetten en open te stellen voor meer doelgroepen.

Om beter zicht te krijgen op de huisvestingsbehoefte van verschillende doelgroepen met een zorgvraag, zoals ouderen, inwoners met een psychische kwetsbaarheid en kwetsbare jongeren, hebben wij in 2020 onderzoek uitgevoerd naar deze huisvestingsbehoefte en hebben wij vertegenwoordigers van cliënten, zorgaanbieders, het zorgkantoor en woningcorporaties betrokken. In 2021 maken wij afspraken met deze partijen en ontwikkelaars in Haarlemmermeer.

06. Huisvesten vergunninghouders
De taakstelling voor 2020 is gehaald. De taakstelling huisvesting vergunninghouders was in 2020 lager dan in voorgaande jaren. Vanwege de achterstand bij de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND), moeten asielzoekers lang wachten op een verblijfsvergunning, voordat ze aan een gemeente gekoppeld worden. De coronamaatregelen hadden effect op het huisvestingsproces. In eerste instantie kwam het proces in maart tot stilstand en vanaf mei werd het proces zoveel mogelijk gedigitaliseerd. De tweede lockdown in december leidde tot stilstand in het huisvestingsproces omdat de

woninginrichtingszaken en kringloopwinkels dicht zijn, waardoor vergunninghouders geen meubilair en stoffering om de woningen bewoonbaar te maken.

Tabel 46 Taakstelling en realisatie huisvesting vergunninghouders

	2017	2018	2019	2020
Achterstand per 1-1	264	117	20	2
Reguliere taakstelling (jan/juni)	110	110	52	48
Reguliere taakstelling (jul/dec)	84	93	52	57
Subtotaal (achterstand + taakstelling)	**458**	**320**	**124**	**107**
Gehuisveste vergunninghouders	341	300	122	116
Resultaat (subtotaal - gehuisveste statushouders)	**117**	**20**	**2**	**-9**

In augustus 2020 bleek dat de IND haar achterstand aan het inlopen was. Dat resulteerde in een nieuwe taakstelling van 120 te huisvesten verrgunninghouders voor het eerste half jaar van 2021. Deze taakstelling is de hoogste halfjaarlijkse taakstelling sinds 2016. Wij hebben de minister en de provincie Noord-Holland via een brief (2020.05345) op de hoogte gebracht dat wij verwachten niet te kunnen voldoen aan de nieuwe taakstelling en wij hebben de minister verzocht om een gesprek en extra middelen.

Vergunninghouders worden volgens het nieuwe woonbeleid zodanig gehuisvest dat zij verder kunnen werken aan integratie. Alleenstaande vergunninghouders worden zoveel als mogelijk in alternatieve huisvesting geplaatst. Gezinnen gaan voornamelijk in corporatiewoningen wonen. In Tabel 47 staat het overzicht van het aantal woningen van verhuurders, waaronder ook de eigen gemeentelijke projecten.

Tabel 47 Aantal woningen per verhuurder waarin vergunninghouders gehuisvest zijn

Verhuurder	2018	2019	2020
Ymere	73	25	22
Eigen Haard		11	10
Overig (DUWO, Woonzorg en commercieel)	6		
Gemeentelijke projecten: Lutulistraat en Etta Palmstraat	29	10	27
Subtotaal	**108**	**46**	**59**
Corporatiewoningen t.b.v. doorstroom	19	26	12
Totaal aantal woningen	**127**	**72**	**71**

07. Bijdragen aan energietransitie
Met de woningcorporaties zijn afspraken gemaakt over hun bijdrage aan de energietransitie, onder meer via de meerjarige prestatieafspraken die wij in 2020 hebben gesloten.

Specificatie behorend bij de jaarrekening

Wat heeft het gekost?

Tabel 48

Er kunnen afrondingsverschillen optreden. (bedragen × € 1.000; min = nadeel)		Begroting origineel	Begroting gewijzigd	Rekening	Verschil rekening begroting gewijzigd
Wonen		**2020**	**2020**	**2020**	
Voor zowel onze huidige inwoners als voor mensen die in Haarlemmermeer willen gaan wonen, zijn er voldoende woningen die aansluiten bij de woonbehoeften in verschillende levensfasen. De variëteit in woonmilieus sluit daar goed bij aan.	Baten	207	216	373	157
	Lasten	2.324	2.554	2.628	-74
Saldo van baten en lasten (B-L)	**Saldo**	**-2.118**	**-2.338**	**-2.255**	**83**
Reservemutaties	Onttrekking	256	251	311	61
	Storting	48	58	58	-
Resultaat (Saldo +O-S)	**Saldo**	**-1.910**	**-2.145**	**-2.001**	**144**

Uitsplitsing per beleidsdoel

Beleidsdoel A: Door woonbeleid en woningprogrammering randvoorwaarden scheppen, zodat er voldoende en gedifferentieerd aanbod is van woningen. De woningvoorraad sluit hiermee aan op de behoeften van verschillende doelgroepen.	Baten	0	10	0	-10
	Lasten	417	410	446	-36
	Saldo	**-417**	**-400**	**-446**	**-46**
Beleidsdoel B: Door woonbeleid waarborgen van een toegankelijke en toekomstbestendige woningmarkt voor huidige en nieuwe inwoners van Haarlemmermeer.	Baten	207	206	373	167
	Lasten	1.908	2.144	2.182	-38
	Saldo	**-1.701**	**-1.938**	**-1.809**	**129**

Toelichting gewijzigde begroting 2020 - jaarrekening 2020

Beleidsdoel A

Tabel 49

Afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)	
Baten	
Overig	-10
Totaal Baten	**-10**
Lasten	
Overig	-36
Totaal Lasten	**-36**

Beleidsdoel B

Tabel 50

Afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)	
Baten	
Retributie Ymere	128
Overig	39
Totaal Baten	**167**
Lasten	
Overig	-38
Totaal Lasten	**-38**

Baten

De retributie aan Ymere is terugwerkende kracht over de jaren 2018, 2019 en 2020 in rekening gebracht. De noodzakelijke gegevens, in verband met de onderhandelingen over de ingangs- en einddatum, kwamen pas in 2020 beschikbaar en zodoende zijn de retributies in een keer in rekening gebracht.

Reserves

Tabel 51

Afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)	Begroting	Werkelijk	Verschil
Onttrekking			
Wonen	251	311	61
Totaal Onttrekking	**251**	**311**	**61**
Storting			
Wonen	58	58	0
Totaal Storting	**58**	**58**	**0**

Onttrekkingen

Er is € 50.000 onttrokken vanwege de werkzaamheden aan de Mientekade. In de Voorjaarsrapportage 2017 van Haarlemmerliede en Spaarnwoude is besloten deze werkzaamheden uit de reserve Wonen te dekken. Dit besluit was niet in onze begroting verwerkt. Daarnaast is er € 11.000 meer onttrokken voor de leegstandskosten van het pand aan Etta Palmstraat. Dit werd veroorzaakt doordat een aantal woningen vanwege de coronacrisis langere tijd leegstonden.

Kwaliteit fysieke omgeving

Portefeuillehouder: Sedee-Schuitemaker, Steffens-van de Water

lasten in €	68.567
% totale realisatie lasten	12,8%
baten in €	31.310
% totale realisatie baten	5,9%

Maatschappelijk doel:
Een schone, duurzame, hele en veilige openbare ruimte.

(bedragen × € 1.000)	Rekening 2020 baten	% verschil baten t.o.v. begroting	Rekening 2020 lasten	% verschil lasten t.o.v. begroting
Beleidsdoel A: Goed onderhouden openbaar groen en bomen, die bijdragen aan een positieve beleving van de openbare ruimte.	**778**	**0%**	**9.709**	**-4%**
01. Het duurzaam onderhouden van openbaar groen en bomen.				
02. Het vergroten van de betrokkenheid van de gebruikers van openbaar groen en bomen.				
03. Het duurzaam beheren van de gemeentelijke begraafplaatsen.				
Beleidsdoel B: Het sturen van afvalstromen naar maximaal hergebruik.	**19.553**	**0%**	**17.421**	**-2%**
01. Het communiceren met inwoners over hergebruik van grondstoffen en afvalpreventie.				
02. Het inzamelen van huishoudelijk afval, grof huishoudelijk afval en gesorteerde grondstoffen.				
03. Het plegen van extra inzet op zwerfafval.				
Beleidsdoel C: Zorgen voor een adequaat beheer in de openbare ruimte van grondwater, hemelwater en afvalwater.	**9.965**	**-3%**	**6.467**	**4%**
01. Het verstrekken van advies en voorlichting aan inwoners, instellingen en ondernemers over (grond)waterbeleid en klimaatadaptie.				
02. De aanleg en het onderhoud van drainage en de monitoring van grondwater ter verbetering van het grondwaterbeheer.				
03. Het klimaatbestendig maken van de leefomgeving voor wat betreft water.				
04. Het duurzaam beheren en onderhouden van afvalwaterstelsels en oppervlaktewater (kolken, riolering en gemalen).				
05. Het duurzaam beheren van de watergangen en waterbodembeheer.				
Beleidsdoel D: Gemeentelijke wegen, straten en pleinen zijn goed begaanbaar, schoon en veilig.	**987**	**30%**	**24.569**	**-0%**
01. Het op duurzame wijze beheren en onderhouden van wegen, straten en pleinen.				
02. Het beheren en verder verduurzamen van de civieltechnische kunstwerken.				
03. Het schoonhouden van straten.				
04. Het beheren en verduurzamen van openbare verlichting.				
05. Het duurzaam beheren en onderhouden van de Verkeersregelinstallaties.				
06. Het op duurzame en efficiënte wijze bestrijden van gladheid.				
Beleidsdoel E: Haarlemmermeer biedt een gezond leefklimaat.	**27**	**-34%**	**10.401**	**1%**
01. Het voorbereiden op de komst van de Omgevingswet.				
02. Het saneren van bodemverontreiniging.				
03. Het toepassen van een duurzaam bodembeheer.				
04. Het klimaatbestendig inrichten van de fysieke leefomgeving.				

Verbonden partijen

Beleidsdoel A: De Waterwolf Dienstverlening Buitenruimte BV
Beleidsdoel B: Meerlanden Holding NV
Beleidsdoel C: De Waterwolf Dienstverlening Buitenruimte BV
Beleidsdoel D: Meerlanden Holding NV, De Waterwolf Dienstverlening Buitenruimte BV
Beleidsdoel E: Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied

Picknickplaats

Kwaliteit fysieke omgeving

Een schone, duurzame, hele en veilige openbare ruimte.
Onze ambitie voor de fysieke leefomgeving is een schone, duurzame, hele en veilige openbare ruimte. Dit betekent dat wij ernaar streven de kwaliteit van de fysieke leefomgeving op duurzame wijze, meerjarig in stand te houden binnen de kaders van de wettelijke bepalingen. Hierbij hebben wij tevens aandacht voor de toegankelijkheid. van de fysieke leefomgeving.

De manier waarop wij de fysieke leefomgeving onderhouden is opgenomen in het Beheerkwaliteitplan (BKP) en de beheerplannen voor de Fysieke Leefomgeving.

Wij passen duurzaamheid en innovaties toe bij het onderhoudsproces, onder andere door het gebruik van duurzame materialen en het klimaatbestendig maken van het watersysteem en de leefomgeving. Ook willen wij de leefomgeving slimmer beheren door het toepassen van risicogestuurd beheer (assetmanagement), zodat wij bij het beheer de juiste maatregel op het juiste moment toepassen. Daarnaast streven wij ernaar grondstoffen zoveel mogelijk opnieuw te gebruiken.

Het gebruik van de openbare ruimte is niet los te zien van de maatschappelijke context. Daarom richten wij ons bij het beheer ervan zoveel mogelijk op de behoeften van inwoners en ondernemers, door beeldkwaliteit te hanteren, gebiedsgericht en participatief te werken en waar nodig maatwerk te leveren.

Tabel 52

Kengetallen	2019	2020
Bomen	90.547 stuks	92.144 stuks
Groenvlakken (gazon, heesters, hagen, bos-plantsoen, enz.)	11,6 km^2	12,3 km^2
Kunstwerken (bruggen, tunnels, kademuur, enz.)	727 stuks	721 stuks
Openbare Verlichting (lichtpunten)	41.777 stuks	43.154 stuks
Riolering lengte vrijverval riool	862,4 km	884,1 km
Riolering lengte mechanisch riool	181.6 km	185,9 km
Verharding (gesloten)	4,0 km^2	4,0 km^2
Verharding (open)	4.9 km^2	5,0 km^2
Speelplekken	701	713
Verkeersregelinstallaties	71 stuks	72 stuks

Verbonden partijen
De verbonden partijen voor het programma Kwaliteit Fysieke Omgeving zijn de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied, Meerlanden Holding NV en De Waterwolf Dienstverlening Buitenruimte BV.

De Waterwolf
De Waterwolf zorgt voor het heel en veilig houden van de openbare ruimte door het uitvoeren van diverse onderhoudswerkzaamheden. Dit omvat het groenonderhoud via beeldbestekken, maar ook het afhandelen van meldingen van gebruikers van de openbare ruimte. Via een integrale raamovereenkomst met De Waterwolf, waarin civieltechnisch onderhoud is opgenomen, zetten wij De Waterwolf gebiedsgericht in. Daarnaast verrichten zij het beheer en onderhoud van de gemeentelijke begraafplaatsen, worden de beweegbare bruggen door hen bediend en verzorgen zij de besturing van de pontverbinding tussen Rijsenhout en Aalsmeer.
De Waterwolf biedt naast een reguliere werkplek voor de uitvoering van het beheer en onderhoud van de openbare buitenruimte een leerwerkplek of (tijdelijke) baan voor mensen met afstand tot de arbeidsmarkt (Social Return).

Meerlanden
Meerlanden voert werkzaamheden uit die vooral betrekking hebben op een schone en veilige openbare ruimte (afvalverwijdering, straatreiniging, ongediertebestrijding en zwerfafvalverwijdering). De door Meerlanden uitgevoerde gladheidbestrijding is mede gericht op het veilig kunnen gebruiken van de openbare ruimte. Bij de uitvoering van de werkzaamheden besteedt Meerlanden veel aandacht aan duurzaamheid. Hiervoor heeft Meerlanden het Programma Circulaire Economie 2016-2020 opgesteld. Het doel hiervan is een toonaangevende bijdrage te leveren aan duurzaam afval- en grondstoffenbeheer. Vanuit de positie van Meerlanden in de keten betekent dit het gescheiden inzamelen van grondstoffen en het zo duurzaam mogelijk organiseren van de verwerking ervan, met maximaal hergebruik als doel.
Daarnaast past Meerlanden Social Return toe om mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt deel te laten nemen aan het arbeidsproces. Meerlanden hanteert voor de aandeelhoudende gemeenten uniforme tarieven voor afvalverwijdering. Wij hebben ook voor straatreiniging en gladheidbestrijding samen met Meerlanden en de deelnemende gemeente gewerkt aan uniformering van tarieven.

Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied
De uitvoering van de aan de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (OD NZKG) opgedragen taken op het gebied van bouw, milieu en bodem betreffen: 'Vergunningverlening', 'Toezicht en handhaving' en 'Advies en uitvoeringsbeleid'. Hiervoor wordt jaarlijks een uitvoeringsovereenkomst afgesloten en tevens wordt een uitvoeringsprogramma vastgesteld. De kwaliteit van de uitvoering is vastgelegd in de Verordening kwaliteit vergunningverlening, toezicht en handhaving omgevingsrecht Haarlemmermeer (2016.0018300). De financiering van de OD NZKG vindt plaats op grond van de ontwikkelde methode prestatiegerichte financiering (PGF).

Relevant beleid
- Beheerkwaliteitplan 2009 (B&W 2009.0019558), geactualiseerd in 2017 (2016.0069196)
- Leidraad Duurzame Inrichting Openbare Ruimte (DIOR) 2014 (2014.0004100)
- Actualisering Beheerplannen Fysieke Leefomgeving 2020-2023 (2020.0000724)
- Visie Boombeleid 2015 (2014.0056392)
- Beleid Monumentale en Waardevolle bomen (2020.0002903)
- Kadernota Vervanging en Herplant 2015 (2014.0056392)
- Kadernota Boomveiligheid en Zorgplicht 2015 (2014.0056392)

- Kadernota Beheer en Overlast van bomen 2015 (2015.0053367)
- Beheersverordening gemeentelijke begraafplaatsen Haarlemmermeer (2011) (2011.0035034) en eerste wijziging (2016.0053740)
- Verordening graf- en begraafrechten 2020 (lijkbezorgingsrechten) (2019.0054762)
- Uitvoeringsregeling Beheersverordening gemeentelijke begraafplaatsen 2016 (2016.0053740)
- Wijzigingsverordening "Beheersverordening gemeentelijke begraafplaatsen Haarlemmermeer 2011 2e wijziging" (2020.0002677)
- Extra inzet zwerfafval 2017-2023 (2016.0069291)
- Afvalstoffenverordening gemeente Haarlemmermeer 2006 (2006/692096)
- Gladheidsbestrijdingsplan 2017-2020 (2017.0058479)
- Strategische Samenwerkingsagenda Haarlemmermeer-Rijnland 2015-2030, inclusief het Waterplan Haarlemmermeer 2015-2030 (2015.0008009)
- Gemeentelijk Rioleringsplan Haarlemmermeer 2015 tot en met 2019 (2015.0040910)
- Gemeentelijk Rioleringsplan Haarlemmermeer 2021-2023 (2020.0002929)
- Duurzame Openbare Verlichting (2012.0011763)
- Programmatische aanpak Energietransitie Haarlemmermeer (2019.0037699)
- Aanpak 'Van afval- naar grondstofinzameling' (2018.0030093)
- Aanpassing Aanpak 'Van afval- naar grondstofinzameling' (2020.0000853)
- Geactualiseerde Nota Bodembeheer en Bodemkwaliteitskaart 2020 (2020.0001031)
- Geactualiseerde Beleidsregel PFAS gemeente Haarlemmermeer 2020 (2020.0000310)
- Verordening kwaliteit vergunningverlening, toezicht en handhaving omgevingsrecht Haarlemmermeer (2016.0018300)

Beleidsdoel A: Goed onderhouden openbaar groen en bomen, die bijdragen aan een positieve beleving van de openbare ruimte.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?

Openbaar groen en bomen leveren een belangrijke bijdrage aan de kwaliteit van de woon-, werk- en leefomgeving en de beleving hiervan door gebruikers. Daarnaast is groen in de openbare ruimte van belang voor klimaatbestendigheid omdat beplanting en grassen regenwater kunnen vasthouden. Wij streven ernaar het bestaande areaal veilig en vitaal te houden en te voldoen aan de wettelijke zorgplicht. Tevens streven wij naar een groene en kleurrijke openbare ruimte met een gevarieerd areaal (biodiversiteit), waarbij wij de ecologische waarden beschermen en versterken.

Begraafplaatsen
Met de gemeentelijke begraafplaatsen bieden wij onze inwoners plekken voor het herdenken van dierbaren, maar ook ontmoetingsplaatsen, waar de natuur- en cultuurhistorische waarden van de begraafplaatsen kunnen worden beleefd. Wij streven naar goed onderhouden en goed toegankelijke begraafplaatsen.

Activiteiten

01. Het duurzaam onderhouden van openbaar groen en bomen.
02. Het vergroten van de betrokkenheid van de gebruikers van openbaar groen en bomen.
03. Het duurzaam beheren van de gemeentelijke begraafplaatsen.

Toelichting

01. Het duurzaam onderhouden van openbaar groen en bomen
Wij hebben het openbaar groen en de bomen duurzaam onderhouden door te zorgen voor optimale groeiomstandigheden, goed onderhoud en bescherming. Alle bomen worden één keer per vier jaar geïnspecteerd. Wij hebben zoals gepland een kwart van het totale bomenbestand geïnspecteerd. Het beleid voor het beheer van monumentale en waardevolle bomen is geactualiseerd. Om de woonomgeving groener en kleurrijker te maken is de aanleg van geveltuinen en buurttuinen gestimuleerd. Daarnaast hebben wij inwoners de mogelijkheid gegeven om boomspiegels te adopteren en deze te beplanten en te onderhouden. Dit vergroot tevens de biodiversiteit en levert een bijdrage aan klimaatadaptatie. Wij hebben bomen en beplanting die aan het einde van de levensduur waren en bomen die bij inspecties als onveilig zijn aangemerkt vervangen. In de paragraaf Onderhoud Kapitaalgoederen gaan wij nader in op het onderhoud en de vervanging van openbaar groen en bomen.

02. Het vergroten van de betrokkenheid van de gebruikers van openbaar groen en bomen
Wij hebben direct omwonenden en andere belanghebbenden bij de renovatie van openbaar groen en bomen betrokken door hen waar mogelijk mee te laten denken bij de nieuwe inrichting en soortkeuze. Vanwege de coronamaatregelen vond dit zoveel mogelijk

digitaal plaats. De keuzes hebben wij verwerkt in de plannen. Samen met de Land- en Tuinbouworganisatie (LTO) Nederland, Greenbase en het hoogheemraadschap van Rijnland hebben wij meer bermen laten inzaaien met bloemrijke mengsels. Deze bermen sluiten zo mogelijk aan op de kleurrijke akkerranden van agrariërs en bevorderen de biodiversiteit.

Daarnaast hebben wij op diverse locaties kleurrijk groen aangebracht, zoals:
- op verzoek van bewoners in Zwanenburg hebben wij de centrale tuin in het wandelpark opnieuw ingericht met bloeiende planten, siergrassen en bloembollen;
- samen met de winkeliersvereniging hebben wij in het centrum van Nieuw-Vennep bij de Hoofdvaart bloembollen bijgeplant;
- op vijf rotondes langs de Operaweg en de Componistenweg in Nieuw-Vennep hebben wij eenjarige zomerplanten en winterbloeiende beplanting aangebracht;
- langs de Waddenweg in Hoofddorp hebben wij een strook van 600 meter beplant met verschillende bloembollen om daar in het voorjaar een bloemenlint te creëren.

03. Het duurzaam beheren van de gemeentelijke begraafplaatsen
Wij hebben de begraafplaatsen op niveau Hoog (A) van het Beheerkwaliteitplan (BKP) beheerd om de hoogwaardige kwaliteit in stand te houden. Vanwege de coronamaatregelen waren publieksactiviteiten maar beperkt mogelijk. Het onderzoek naar de mogelijkheid om de exploitatie van begraafplaats Meerterpen over te dragen aan een marktpartij heeft geen oplossing geboden die kan leiden tot een verbetering van de kostendekkendheid van de begraafplaatsen. Om beter te kunnen voldoen aan de vraag naar andere mogelijkheden voor begraven, hebben wij op een nog ongebruikt grafveld op Meerterpen ecologisch begraven geïntroduceerd.

Beleidsdoel B: Het sturen van afvalstromen naar maximaal hergebruik.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?

Ons doel is een 'circulaire economie' in 2050, waarbij producten en materialen zo lang mogelijk worden gebruikt door afvalpreventie en de vermindering van restafval. Hiervoor dragen wij bij aan de landelijke doelstelling van het programma VANG (Van Afval naar Grondstof) om in 2025 de hoeveelheid huishoudelijk restafval terug te brengen tot maximaal 30 kg per inwoner per jaar. Momenteel verkeren wij in een transitie van afval naar grondstoffeninzameling. In plaats van grondstoffen te vernietigen door deze als restafval te verbranden, zamelen wij grondstoffen in en zorgen wij ervoor dat deze opnieuw worden gebruikt. Dit betekent een verbetering van het milieu.

Tabel 53

			Metingen			Prognose
Programma / Omschrijving	Eenheid	Bron	2018	2019	2020	2020
Omvang huishoudelijk restafval	Kg/inwoner	CBS	191	188	200[1]	190
Aantal meldingen illegale stort	stuks	Filemaker/MOB	1.348	1.970	2.399[2]	1.350

1 De toename van de omvang van het huishoudelijk restafval wordt veroorzaakt door corona. 2020 Rapportage Meerlanden
2 Door de toename van de hoeveelheid huishoudelijk afval als gevolg van corona neemt ook het aantal meldingen illegale stort toe.

Activiteiten

01. Het communiceren met inwoners over hergebruik van grondstoffen en afvalpreventie.
02. Het inzamelen van huishoudelijk afval, grof huishoudelijk afval en gesorteerde grondstoffen.
03. Het plegen van extra inzet op zwerfafval.

Toelichting

01. Het communiceren met inwoners over hergebruik van grondstoffen en afvalpreventie
Wij hebben inwoners geïnformeerd over het sorteren van grondstoffen, het belang van hergebruik en afvalpreventie. Door de toegenomen bijplaatsingen bij brengparkjes als gevolg van de coronacrisis hebben wij op alle ondergrondse verzamelcontainers informatie aangebracht over de juiste wijze waarop afval moet worden aangeboden (scheidingsinformatie, boetebedrag in geval van overtreding en grofvuilregeling) en de oproep de containerlocatie schoon te houden. In nieuwbouwwijken is extra gecommuniceerd over de verhuisregeling grofvuil. Inwoners zijn geïnformeerd over de aanpassingen van 'Van Afval- naar Grondstofinzameling' (VANG), waartoe de raad in mei heeft besloten. Voor de geactualiseerde Afvalstoffenverordening 2020 en het bijbehorend Uitvoeringsbesluit is een inspraakprocedure gestart.

02. Het inzamelen van huishoudelijk afval, grof huishoudelijk afval en gesorteerde grondstoffen
Wij hebben alle huishoudelijke afvalstoffen, waarop de Wet milieubeheer van toepassing is, ingezameld. De coronacrisis had een stijging van de hoeveelheid huishoudelijk afval tot gevolg. De raad heeft in mei 2020 besloten om 'Van Afval- naar Grondstofinzameling' (VANG) aan te passen. De nieuwe inzamelsystematiek leidt na invoering tot een betere balans voor wat betreft milieuresultaten (minder restafval en meer inzameling van grondstoffen), kosten en participatieresultaten. Veel verenigingen zijn eind vorig jaar/begin dit jaar gestopt met de inzameling van oud papier en karton, omdat de opbrengst hiervan terugliep. Om dit te compenseren hebben wij extra verzamelcontainers geplaatst en/of de inzamelfrequentie verhoogd.

03. Het plegen van extra inzet op zwerfafval
Vanuit de jaarlijkse vergoeding vanuit het Afvalfonds voor de bestrijding van zwerfafval hebben wij samen met inwoners, ondernemers, belangengroepen en NMCX gewerkt aan de volgende projecten:

- een proef met afvalscheiding in winkelgebied Hoofddorp centrum;
- het zichtbaar schoonmaken van winkelgebied Hoofddorp centrum;
- het ondersteunen van inwoners, winkeliers en ondernemers die zwerfafval aanpakken;
- het ondersteunen van terugkerende schoonmaakevenementen;
- de pilot schone buurtambassadeurs in Graan voor Visch in Hoofddorp op verzoek van de wijkraad;
- het aanbieden van het educatiepakket (zwerf-)afvalvrije scholen.

Wij hebben daarnaast vijf winkelcentra in Nieuw-Vennep, Badhoevedorp, Zwanenburg, Hoofddorp en Hoofddorp Floriande aangepakt om zwerfvuil te verminderen (prachtplekken). De aanpak bestond uit een voorlichtingscampagne over de regel dat winkeliers 25 meter rondom hun winkel schoonhouden. Door het ophangen van de winkelposter Nederland Schoon committeren winkeliers zich aan een schone winkelbeleving voor de bezoekers van het winkelgebied.

Beleidsdoel C: Zorgen voor een adequaat beheer in de openbare ruimte van grondwater, hemelwater en afvalwater.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?

Door een adequaat en duurzaam beheer van grond-, hemel- en afvalwater in de openbare ruimte beschermen wij de volksgezondheid, de leefomgeving en het milieu. Hiervoor streven wij naar een duurzaam en klimaatbestendig watersysteem, met een goede waterkwaliteit. Wij voldoen aan het landelijke Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie door onze ambities voor klimaatbestendigheid te verankeren in de Strategische Samenwerkingsagenda met het hoogheemraadschap van Rijnland. Daarnaast streven wij naar een duurzaam, goed beheerbaar afvalwaterstelsel, waarbij wateroverlast wordt tegengegaan en wordt voorkomen dat verontreinigd afvalwater in de bodem of in het oppervlaktewater terechtkomt. Door sloten, tochten en vaarten (watergangen) goed te onderhouden houden wij de waterkwaliteit en waterkwantiteit op voldoende niveau.

Tabel 54

			Metingen			Prognose
Programma / Omschrijving	Eenheid	Bron	2018	2019	2020	2020
Aantal meldingen van riooloverlast	Aantal	Meldingen Openbare Buitenruimte	1.746	1.607	1.617	< 1.750

Activiteiten

01. Het verstrekken van advies en voorlichting aan inwoners, instellingen en ondernemers over (grond)waterbeleid en klimaatadaptie.
02. De aanleg en het onderhoud van drainage en de monitoring van grondwater ter verbetering van het grondwaterbeheer.
03. Het klimaatbestendig maken van de leefomgeving voor wat betreft water.
04. Het duurzaam beheren en onderhouden van afvalwaterstelsels en oppervlaktewater (kolken, riolering en gemalen).
05. Het duurzaam beheren van de watergangen en waterbodembeheer.

Toelichting

01. Het verstrekken van advies en voorlichting aan inwoners, instellingen en ondernemers over (grond)waterbeleid en klimaatadaptie
Samen met NMCX, het centrum voor duurzaamheid, hebben wij gewerkt aan bewustwording onder inwoners om hen te stimuleren zelf maatregelen te nemen tegen wateroverlast. Voorbeelden zijn de opslag van hemelwater in regentonnen, het afkoppelen van de regenpijp, waterdoorlatende verharding op de oprijlaan en vergroening. Dit doen we in het project Haarlemmermeer Waterproof. Daarnaast adviseren we bewoners over waterminnende planten en planten die bestand zijn tegen een lange periode van droogte in de zomer. Vanwege de coronamaatregelen hebben veel activiteiten online plaatsgevonden, zoals reportages over inwoners en ondernemers van Haarlemmermeer die een Waterproof actie hebben uitgevoerd (regenwatervijver, vergroening schoolpleinen, waterdoorlatende verharding) en promotie-acties zoals lespakketten en een bomencampagne (de actie 'Tegel eruit, boom erin').

02. De aanleg en het onderhoud van drainage en de monitoring van grondwater ter verbetering van het grondwaterbeheer
Wij hebben drainage aangelegd in delen van de wijk Linquenda in Nieuw-Vennep als onderdeel van een integraal, gebiedsgericht project. Ook in een ander deel van Linquenda en in Kinheim-Seevank in Zwanenburg is de aanleg van drainage gestart. Deze projecten worden in 2021 afgerond. Tevens zijn wij gestart met de voorbereiding van de werkzaamheden in de wijk Welgelegen in Nieuw-Vennep. Om inzicht te krijgen in locaties met structurele grondwaterproblemen hebben wij de grondwaterstand gemonitord in wijken in Nieuw-Vennep (Linquenda, Welgelegen), Rijsenhout, Hoofddorp (Graan voor Visch en Pax), Zwanenburg (Kinheim/Seevank), Halfweg en Spaarndam.

03. Het klimaatbestendig maken van de leefomgeving voor wat betreft water
Vanuit het uitvoeringsprogramma 2020-2022 van de Strategische Samenwerkingsagenda met het hoogheemraadschap van Rijnland hebben wij gewerkt aan de voorbereiding van een gemeentebreed grondwatermeetnet. De aanleg vindt in 2021 plaats. Daarnaast zijn wij gestart met het herstellen van het watersysteem in de woonomgeving in Badhoevedorp na verplaatsing van de A9. Bij grootschalige, integrale vervangingen, maar ook bij nieuwbouw, richten wij het openbaar gebied zo veel mogelijk klimaatbestendig in om de nadelige effecten van de klimaatverandering te beperken. Voorbeelden hiervan zijn de integrale projecten Kinheim-Seevank in Zwanenburg en Linquenda in Nieuw-Vennep. Maar ook in nieuwbouwplannen wordt aandacht besteed aan klimaatadaptatie en een flexibel peilbeheer. Hiervoor hebben wij een voorlopig basisveiligheidsniveau vastgesteld. Dit is een minimale norm waaraan moet worden voldaan om te komen tot een klimaatbestendig Haarlemmermeer, die wij meegeven bij ontwikkelingen. Het beleid voor klimaatadapatie wordt in 2021 voorgelegd aan de raad.

04. Het duurzaam beheren en onderhouden van afvalwaterstelsels en oppervlaktewater (kolken, riolering en gemalen)
Door de afvalwaterstelsels (kolken, riolering en gemalen) en het oppervlaktewater te beheren hebben wij stedelijk afvalwater dat vrijkomt binnen ons grondgebied ingezameld en getransporteerd. Als gevolg van de samenvoeging van de oude gemeente Haarlemmermeer met de gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude moesten wij ons rioleringsbeleid harmoniseren. Wij hebben voor de periode 2021-2023 een Gemeentelijk Rioleringsplan opgesteld.
Wij hebben de samenwerking in regionaal verband voortgezet om invulling te geven aan de afspraken uit het Nationaal Bestuursakkoord Water. Hierin is onder andere gewerkt aan het voorbereiden van het rioleringsbeheer op de gevolgen van de Omgevingswet met ingang van 1 januari 2022. Het Bestuursakkoord Water liep af in 2020. Zowel de betrokken gemeenten, het hoogheemraadschap en de drinkwaterleverancier hebben aangegeven de samenwerking te willen continueren. Voor riothermie (benutten van warmte van rioolwater) hebben wij de kansen besproken bij ontwikkelingen, naar aanleiding van de opgestelde "riothermie-kansenkaart". Riothermie is ook meegenomen in de kansenstudie met betrekking tot de energietransitie.

05. Het duurzaam beheren van de watergangen en waterbodembeheer
Wij hebben het dagelijks onderhoud van de watergangen uitgevoerd op basis van de legger en de keur (beleidsregels) van het hoogheemraadschap van Rijnland. Hierbij hebben wij de watergangen doorstroombaar en vrij van planten gehouden. Wij hebben het onderhoud van gemeentelijke sloten en vaarten gecombineerd met onderhoud door het hoogheemraadschap van Rijnland om kosten te besparen.

Beleidsdoel D: Gemeentelijke wegen, straten en pleinen zijn goed begaanbaar, schoon en veilig.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?

Voor gemeentelijke wegen, straten en pleinen streven wij ernaar dat deze goed begaanbaar, schoon, heel en veilig zijn. Hieronder vallen ook civieltechnische kunstwerken, openbare verlichting en verkeersregelinstallaties (VRI's). Bij integraal en vraaggestuurd beheer spelen niet alleen technische gegevens (inspectiegegevens) een rol, maar ook de waardering van gebruikers via het meldingensysteem openbare ruimte (MOB). Daarnaast verduurzamen wij deze onderdelen verder door het gebruik van duurzame materialen en het toepassen van energiebesparende, innovatieve technieken en werkwijzen die leiden tot een CO_2- reductie. Goed begaanbare wegen betekent ook het toepassen van gladheidbestrijding in de winter. Hierbij zoeken wij naar een evenwicht tussen kwaliteit, veiligheid en kosten, waarbij het zoutgebruik en de belasting van het milieu door zout zoveel mogelijk beperkt blijven.

Tabel 55

			Metingen[1]			Streefwaarden / prognose
Programma / Omschrijving	Eenheid	Bron	2016	2018	2020	2020
Kwaliteit van alle verharding, CROW normering	% voldoende/matig[2]	GisiB	77%	77%	75%	>74%
Kwaliteit van gesloten verharding (asfaltwegen), CROW normering	% voldoende/matig	GisiB	86%	91%	90%	>85%
Kwaliteit van open verharding (kllinkerverharding, trottoirs, CROW normering	% voldoende/matig	GisiB	68%	66%	63%	>66%

1 *Metingen vinden tweejaarlijks plaats.*
2 *Matig betekent dat de staat van het wegdek nog niet onvoldoende is, maar dat de verwachting is dat binnen drie tot vijf jaar onderhoud nodig is*

Activiteiten

01. Het op duurzame wijze beheren en onderhouden van wegen, straten en pleinen.
02. Het beheren en verder verduurzamen van de civieltechnische kunstwerken.
03. Het schoonhouden van straten.
04. Het beheren en verduurzamen van openbare verlichting.
05. Het duurzaam beheren en onderhouden van de Verkeersregelinstallaties.
06. Het op duurzame en efficiënte wijze bestrijden van gladheid.

Toelichting

01. Het op duurzame wijze beheren en onderhouden van wegen, straten en pleinen
Wij hebben de gemeentelijke wegen, straten en pleinen aan de hand van inspectiegegevens en informatie uit het meldingensysteem (MOB) onderhouden. Hierbij is onze aandacht vooral uitgegaan naar de veiligheid en de kwaliteit van open verhardingen (straten en trottoirs). Uit metingen is vooral op open verhardingen achterstalligheid geconstateerd . Om dit de komende jaren in te lopen is bij de Jaarstukken 2019 de Voorziening achterstallig onderhoud verhardingen ingesteld. In het integrale project Kinheim-Seevank in Zwanenburg hebben wij als eerste gemeente in Nederland gebruik gemaakt van 100% circulair materiaal onder de wegen. De vernieuwing van verhardingen vindt plaats vanuit de Vernieuwing Openbare Ruimte fase 3 (2018 - 2022) (VOR). In de paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen gaan wij nader in op het onderhoud en het vernieuwen van wegen.

02. Het beheren en verder verduurzamen van de civieltechnische kunstwerken
Wij hebben de civieltechnische kunstwerken beheerd op basis van de meerjarenplanning die gemaakt is op grond van de uitkomsten van de technische inspecties van het gehele areaal uit 2019. Aan de hand van risicoprofielen per kunstwerk hebben wij daarbij bepaald waar wij de beschikbare middelen inzetten. Hierbij hebben wij waar mogelijk duurzame materialen toegepast, zoals composiet en gerecyclede materialen. Wij hebben ook een aantal kunstwerken vernieuwd. In de paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen gaan

wij nader in op het onderhoud en de vernieuwing van de civieltechnische kunstwerken.

03. Het schoonhouden van straten
Wij hebben de straten schoongehouden op basis van beeldkwaliteit. Voor wat betreft straatreiniging is de met de raad afgesproken kwaliteit behaald. Ondanks dat het onkruidbeheer op verhardingen ten opzichte van vorig jaar is verbeterd, blijft dit voor bestrating zonder chemische middelen een uitdaging. Mede op verzoek van ons is de NVRD (Koninklijke Vereniging voor Afval- en Reinigingsmanagement) gezamenlijk met enkele publieke en private partijen een onderzoek gestart naar de huidige stand van zaken van (niet chemische) onkruidbeheersing op verharding in Nederland om de onkruidbeheersing te verbeteren. De resultaten volgen in de eerste helft van 2021, waarna wij bepalen hoe wij deze toepassen.

04. Het beheren en verduurzamen van openbare verlichting
Wij hebben de openbare verlichting onderhouden en verder verduurzaamd. Door het op grote schaal toepassen van LED lichtbronnen (3.200 stuks in 2020) voldoen wij aan het landelijke Energieakkoord uit 2013, met daarin onder andere afspraken over de vermindering van de emissie van CO_2. Alle nieuw te plaatsen lichtbronnen hebben wij voorzien van LED-verlichting en een nieuw standaard dimregime, waardoor er tussen 00:00 en 5:00 uur nog meer gedimd wordt. Wij hebben het energieverbruik gemonitord en het verouderde schakelsysteem voor het in- en uitschakelen van de verlichting vervangen, waardoor wij meer energie kunnen besparen. Tevens kunnen wij de onderhoudswerkzaamheden eenvoudiger monitoren met het verder ontwikkelen van ons nieuwe softwaresysteem voor het behandelen van meldingen en storingen. In de paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen gaan wij nader in op het onderhoud en de vernieuwing van openbare verlichting.

05. Het duurzaam beheren en onderhouden van de Verkeersregelinstallaties
Wij passen bij het beheer van onze Verkeersregelinstallaties (VRI's) innovatieve technieken toe, zoals wachttijdvoorspellers en thermische camera's voor het langzaam verkeer en aftellers voor het autoverkeer. Hiermee willen wij de doorstroming van het verkeer verbeteren en de uitstoot van CO_2 beperken. Wij hebben samen met de provincie Noord-Holland en de omliggende gemeenten, meegewerkt aan het landelijke programma 'Slimme en Duurzame Mobiliteit'. Binnen dit programma worden intelligente VRI's (iVRI's) toegepast, die voertuigen herkennen en inspelen op de actuele verkeersdrukte. Deze iVRI's zijn op vier locaties in onze gemeente operationeel (Fokkerweg/Koolhovenlaan, Fokkerweg/Boeingavenue/Beechavenue in Schiphol-Rijk en Taurusavenue/Rijnlanderweg en Bennebroekerweg/Rijnlanderweg in Hoofddorp). Wij zijn met twee iVRI's betrokken bij de proef Connected Transport Corridor (CTC) Amsterdam Westkant. Dit is een landelijk samenwerkingsverband om het goederenvervoer veiliger, duurzamer en efficiënter te maken door slimme mobiliteitsoplossingen. Deze iVRI's houden rekening met naderende vrachtwagens en geven hen eerder groen licht als de verkeerssituatie het toelaat. De iVRI's voorkomen onnodig stoppen, en dat scheelt tijd en brandstof en vermindert de CO_2-uitstoot. In de paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen gaan wij nader in op het onderhoud en de vernieuwing van de VRI's.

06. Het op duurzame en efficiënte wijze bestrijden van gladheid
Bij het bestrijden van gladheid hebben wij gebruik gemaakt van duurzame en kostenbesparende methoden, zoals het live volgen van strooiacties, het aanpassen van de hoeveelheid zout aan het type weg en het registreren van data over strooiacties. Daarnaast gaan wij terughoudend om met het gebruik van zout en maken wij gebruik van een biologisch en duurzaam wegenzout. Wij hebben gewerkt aan de uniformering van de dienstverlening voor reiniging en gladheidbestrijding door Meerlanden. Wij ronden dit naar verwachting in het 2e kwartaal van 2021 af. Omdat dit kan leiden tot de aanpassing van het strooiproces hebben wij het gladheidbestrijdingsplan nog niet geactualiseerd.

Beleidsdoel E: Haarlemmermeer biedt een gezond leefklimaat.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?

De gemeente Haarlemmermeer streeft naar een gezond leefklimaat voor haar inwoners. Milieubeheer, bodembescherming en bodembeheer en maatregelen voor klimaatadaptatie dragen hieraan bij. Wij willen de kwaliteit van de bodem behouden en deze waar mogelijk verbeteren. Daarnaast willen wij voldoen aan de afspraken van het landelijke Deltaplan Ruimtelijke adaptatie, waarin is bepaald dat onze gemeente in 2050 klimaatbestendig moet zijn ingericht. Dit betekent dat de leefomgeving bestand moet zijn tegen wateroverlast, droogte

en hittestress. In 2020 moeten de maatregelen hiervoor zijn opgenomen in het gemeentelijke beleid.

Activiteiten

01. Het voorbereiden op de komst van de Omgevingswet.
02. Het saneren van bodemverontreiniging.
03. Het toepassen van een duurzaam bodembeheer.
04. Het klimaatbestendig inrichten van de fysieke leefomgeving.

Toelichting

01. Het voorbereiden op de komst van de Omgevingswet
De inwerkingtreding van Omgevingswet is uitgesteld tot 1 januari 2022. Het afgelopen jaar hebben wij ons in samenwerking met de provincie Noord-Holland en de OD NZKG voorbereid op de veranderende bodemwetgeving en de overdracht van bodemtaken van de provincie naar de gemeente.

02. Het saneren van bodemverontreiniging
De bodemsanering aan de IJtochtkade in Zwanenburg is voortgezet. Ter plaatse van de bodemverontreiniging aan de Hanepoel in Zwaanshoek zijn voorzieningen in de bodem aangebracht die ervoor zorgen dat er processen op gang komen die de verontreiniging afbreken. Onder de busbaan in De Hoek in Hoofddorp hebben wij verontreinigde grond en puin verwijderd zodat langs de busbaan groeninrichting kon worden gerealiseerd.

03. Het toepassen van een duurzaam bodembeheer
In gebieden waar ontwikkelingen of onderhoudswerkzaamheden plaatsvonden, hebben we de bodemkwaliteit veelal verbeterd. Samen met de andere gemeenten binnen het gebied van de OD NZKG hebben wij een geactualiseerde beleidsregel PFAS opgesteld, afgestemd op regionaal en landelijk beleid. Tevens hebben wij de Nota Bodembeheer en de Bodemkwaliteitskaart geactualiseerd, zodat deze voor het hele grondgebied van de nieuwe gemeente Haarlemmermeer gelden. Alle gemeenten binnen het gebied van de OD NZKG hebben onze bodemkwaliteitskaart geaccepteerd. Hierdoor zijn de mogelijkheden voor regionaal hergebruik van grond vereenvoudigd.

04. Het klimaatbestendig inrichten van de fysieke leefomgeving
Om te anticiperen op het veranderende klimaat met hevige regenbuien en droge en warme periodes hebben wij maatregelen getroffen tegen wateroverlast. Dit betreft in bestaand gebied het klimaatbestendig maken van de openbare ruimte bij integrale projecten zoals Kinheim-Seevank in Zwanenburg en Linquenda in Nieuw-Vennep. Daarnaast hebben wij klimaatadaptieve maatregelen toegepast bij (grootschalige) nieuwbouw.

Specificatie behorend bij de jaarrekening

Wat heeft het gekost?

Tabel 56

Er kunnen afrondingsverschillen optreden. (bedragen × € 1.000; min = nadeel)		Begroting origineel	Begroting gewijzigd	Rekening	Verschil rekening begroting gewijzigd
Kwaliteit fysieke omgeving		**2020**	**2020**	**2020**	
Een schone, duurzame, hele en veilige openbare ruimte.	Baten	31.036	31.429	31.310	-120
	Lasten	65.627	68.075	68.567	-493
Saldo van baten en lasten (B-L)	**Saldo**	**-34.590**	**-36.645**	**-37.257**	**-612**
Reservemutaties	Onttrekking	310	806	770	-35
	Storting	20	-	-	-
Resultaat (Saldo +O-S)	**Saldo**	**-34.301**	**-35.840**	**-36.487**	**-647**

Uitsplitsing per beleidsdoel

Beleidsdoel A: Goed onderhouden openbaar groen en bomen, die bijdragen aan een positieve beleving van de openbare ruimte.	Baten	777	777	778	1
	Lasten	8.629	9.318	9.709	-391
	Saldo	**-7.852**	**-8.541**	**-8.931**	**-391**
Beleidsdoel B: Het sturen van afvalstromen naar maximaal hergebruik.	Baten	19.278	19.549	19.553	4
	Lasten	15.314	17.019	17.421	-402
	Saldo	**3.964**	**2.530**	**2.132**	**-398**
Beleidsdoel C: Zorgen voor een adequaat beheer in de openbare ruimte van grondwater, hemelwater en afvalwater.	Baten	10.181	10.303	9.965	-339
	Lasten	6.736	6.711	6.467	244
	Saldo	**3.446**	**3.592**	**3.498**	**-95**
Beleidsdoel D: Gemeentelijke wegen, straten en pleinen zijn goed begaanbaar, schoon en veilig.	Baten	758	758	987	229
	Lasten	24.633	24.510	24.569	-58
	Saldo	**-23.875**	**-23.752**	**-23.581**	**170**
Beleidsdoel E: Haarlemmermeer biedt een gezond leefklimaat.	Baten	41	41	27	-14
	Lasten	10.316	10.516	10.401	115
	Saldo	**-10.274**	**-10.475**	**-10.374**	**101**

Toelichting gewijzigde begroting 2020 - jaarrekening 2020

Beleidsdoel A

Tabel 57

Afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)	
Baten	
Overig	1
Totaal Baten	**1**

Lasten	
Groen onderhoud	-223
Fonteinen	-77
Begraafplaatsen	-60
Overig	-31
Totaal Lasten	**-391**

Lasten

Op groenonderhoud heeft zich een overschrijding voorgedaan van € 223.000 als gevolg van:
• Meer stormschade aan bomen dan begroot in 2020 ten opzichte van voorgaande jaren (€ 103.000);
• Bij de Najaarsrapportage 2020 is gemeld dat door de droogte meer bomen dood zijn gegaan dan gebruikelijk. Omdat deze bomen een gevaar opleverden voor de veiligheid, zijn deze verwijderd. Hierna zijn nog extra kosten gemaakt voor het opvullen van de gaten en het herstel van de bestrating. Ten opzichte van de Najaarsrapportage levert dit een overschrijding van het budget op van € 55.000;
• Uit de extra inspectie van de bomen bleek dat er in veel bomen dood hout en andere gevaarlijke takken zaten. Vanwege de veiligheid hebben wij deze bomen een extra snoeibeurt gegeven (€ 65.000).

De overschrijding op fonteinen is het gevolg van verbeteringsmaatregelen aan de fontein Polderplein in Hoofddorp. Deze verbeteringsmaatregelen zorgen ervoor dat het aantal storingen vermindert en dat wij waterverlies tegen kunnen gaan. Op termijn leidt dit tot een besparing op waterkosten. Daarnaast hebben wij het kapotte straatwerk rondom de fontein vervangen, waardoor de algemene uitstraling van het Polderplein is verbeterd (€ 45.000).
Daarnaast zijn wij een inkoop- en aanbestedingstraject gestart voor het reguliere onderhoud van fonteinen. Met de kosten voor het aanbestedingstraject is geen rekening gehouden in de begroting, wat een nadeel geeft van € 32.000.

Als gevolg van de coronacrisis hebben wij extra maatregelen moeten treffen op de begraafplaatsen, zoals het extra schoonmaken en ontsmetten van de gebouwen en de aula's na iedere dienst. Daarnaast hebben wij de stenen bij Stompe Toren laten herstellen om deze te kunnen behouden en zijn er extra kosten gemaakt voor het klein onderhoud van de gebouwen (extra aanleg toilet voor de aula, lekkages, stookkosten etc).

Beleidsdoel B

Tabel 58

Afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)

Baten	
Vergoeding Nedvang	216
Voorziening Tariefsegalisatie afvalstoffenheffing	-183
Overig	-29
Totaal Baten	**4**

Lasten	
Huishoudelijk afval	-608
Project VANG	183
Overig	23
Totaal Lasten	**-402**

Baten

Als gevolg van de coronamaatregelen is er meer gescheiden verpakkingsafval ingezameld dan vooraf geraamd. Om deze reden is er ook een hogere vergoeding van Nedvang ontvangen.

Voor het project VANG is de onttrekking aan de voorziening lager als gevolg van een administratieve verschuiving waarbij kosten in het boekjaar 2021 vallen.

Lasten

Als gevolg van coronamaatregelen zijn extra kosten gemaakt voor afvalinzameling en -verwerking door een toename van de hoeveelheid huishoudelijk afval. Thuiswerken, meer bestellingen via internet en massaal opruimen en verbouwen zijn hier de oorzaken van. De grotere hoeveelheid afval zorgt eveneens voor bijgeplaatst afval bij brengparkjes en problemen rondom zwerfvuil en afvalbakken. Nog verder aangescherpte coronamaatregelen aan het einde van het jaar, en een extra areaalmutatie (inzameling ten behoeve van nieuwe woningen), heeft tot een nadeel geleid ten opzichte van de inschatting bij de Najaarsrapportage, waarvan € 408.000 het gevolg is van de coronamaatregelen.

Als gevolg van een administratieve verschuiving waarbij kosten in het boekjaar 2021 vallen is er een onderschrijding ter hoogte van € 183.000 op de uitvoering van het project VANG. Dit budget wordt besteed in 2021.

Beleidsdoel C

Tabel 59

Afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)

Baten	
Voorziening Tariefsegalisatie rioolheffing	-546
Rioolheffing	235
Overig	-28
Totaal Baten	**-339**

Lasten	
Gemalen	219
Overig	25
Totaal Lasten	**244**

Baten

De mutatie op de voorziening Tariefsegalisatie rioolheffing (onttrekking of storting) wordt aan het einde van het jaar bepaald door de relatie tussen de inkomsten en uitgaven te leggen. We konden uiteindelijk volstaan met een lagere onttrekking dan begroot.

De opbrengst van de rioolheffing is deels gebaseerd op het waterverbruik. Bij verbruik van meer dan 250 m^3 wordt de gebruiker van een perceel aangeslagen. Op basis van het werkelijke verbruik over 2019 wordt rekening gehouden met een hogere opbrengst over 2020. Verder is het gemiddelde aantal aansluitingen in 2020 iets hoger dan geraamd.

Lasten

Het resultaat bij gemalen is het gevolg van minder benodigde onderhoudswerkzaamheden (€ 313.000). We hadden daarentegen wel € 94.000 hogere energielasten.

Beleidsdoel D

Tabel 60

Afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)

Baten	
Schades objecten openbare ruimte	168
Overig	61
Totaal Baten	**229**

Lasten	
Gladheidsbestrijding	-73
Overig	15
Totaal Lasten	**-58**

Baten

Er is sprake van schades aan door ons beheerde objecten in de openbare ruimte. Inkomsten en uitgaven met betrekking tot schades lopen van jaar tot jaar uiteen, afhankelijk van het aantal veroorzaakte en verhaalbare schades.

Lasten

Voor gladheidsbestrijding is sprake van € 131.000 aan variabele kosten in de periode november/december 2020, daar tegenover staan lagere vaste kosten van € 58.000.

Beleidsdoel E

Tabel 61

Afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)	
Baten	
Overig	-14
Totaal Baten	**-14**
Lasten	
Voorlopige afrekening 2020 OD NZKG	264
Bodemverontreiniging	-93
Ongediertebestrijding	-78
Overig	22
Totaal Lasten	**115**

Lasten

Van de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (OD NZKG) is een voorlopige afrekening ontvangen van de over 2020 te betalen bijdrage. De oorzaak van het verschil wordt later toegelicht in de Jaarstukken 2020 van de OD NZKG.

In oktober 2019 is door een drugsdump in PARK21 een bodemverontreiniging ontstaan. Deze verontreiniging is begin 2020 gesaneerd. De kosten bedroegen € 36.000. In De Hoek Noord waren op een perceel tussen de Kruisweg en de Hoeksteen onder de HOV-busbaan reeds geruime tijd sterk puinhoudende depots met asbest aanwezig. Deze depots zijn afgevoerd zodat het perceel met groen kon worden ingericht. De kosten bedroegen € 57.000.

Dit jaar zijn ten opzichte van andere jaren meer kosten gemaakt voor het verwijderen van dode vissen, dode dieren en ongediertebestrijding (€ 48.000). De kosten voor het bestrijden van de eikenprocessierups, die de laatste jaren vaker voorkomt in de gemeente, bedroegen € 30.000.

Reserves

Tabel 62

Afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)	Begroting	Werkelijk	Verschil
Onttrekking			
Beheer openbare ruimte HenS	538	538	0
Calatravabruggen	136	101	-35
Leidraad inrichting openbare ruimte (LIOR)	132	131	0
Totaal Onttrekking	**806**	**770**	**-35**

Economische zaken

Portefeuillehouder: Nobel, Rip, Ruigrok, Sedee-Schuitemaker, Steffens-van de Water

lasten in €	8.161
% totale realisatie lasten	1,5%
baten in €	3.943
% totale realisatie baten	0,7%

Maatschappelijk doel:
De gemeente Haarlemmermeer streeft naar een toekomstbestendige economische groei op zowel lokaal als regionaal niveau met inachtneming van de kwaliteit van de leefomgeving.

(bedragen × € 1.000)	Rekening 2020 baten	% verschil baten t.o.v. begroting	Rekening 2020 lasten	% verschil lasten t.o.v. begroting
Beleidsdoel A: Haarlemmermeer is een aantrekkelijke, toekomstbestendige en veilige vestigingsplaats voor kleine en (middel)grote ondernemingen.	**3.943**	**6%**	**6.904**	**6%**
01. Het ondersteunen, faciliteren en stimuleren van het startend ondernemerschap en MKB om zich krachtig te ontwikkelen en te innoveren.				
02. Het ondersteunen, faciliteren en stimuleren van de agrarische sector in de Omslag naar duurzame en sterke landbouw.				
03. Invulling geven aan korte en lange termijn arbeidsmarktbeleid.				
04. Verbeteren kwaliteit werklocaties en de aansluiting van het aanbod op de veranderde vraag.				
05. Het ondersteunen en faciliteren van ontwikkelingen in het aanbod van commerciële voorzieningen.				
06. Economische research en gegevensbeheer.				
07. Beheren en onderhouden van vastgoed niet bestemd voor de openbare dienst.				
Beleidsdoel B: Het versterken van onze strategische positie door samenwerking in de regio, met een focus op de logistiek, kennisintensieve en (inter)nationale dienstensectoren en op de maatschappelijke inpassing van de luchtvaart.	**-**	**-**	**1.256**	**12%**
01. Het sturen op een kwalitatief sterke regionale hotelmarkt.				
02. Een leidende rol spelen binnen de regionale logistieke sector.				
03. Het stimuleren van regionale en Europese samenwerking in de transitie naar een circulaire economie.				
04. Economische Agenda Amstelland-Meerlanden				
05. Het actualiseren van de Plabeka-afspraken.				
06. Gezamenlijke internationale marketing en acquisitie.				
07. Het regionaal monitoren van commerciële voorzieningen.				
08. Het positief ontwikkelen van de verwevenheid tussen luchthaven en samenleving.				

Verbonden partijen

Beleidsdoel A:
Beleidsdoel B: Schiphol Area Development Company (SADC)

Luchthaven Schiphol

Economische zaken

De gemeente Haarlemmermeer streeft naar een duurzame economische groei op zowel lokaal als regionaal niveau met inachtneming van de kwaliteit van de leefomgeving.
Haarlemmermeer maakt onderdeel uit van de sterkste economische regio van Nederland. Haarlemmermeer ziet zich geplaatst voor belangrijke ontwikkelingen. Politieke, economische, technologische en maatschappelijke veranderingen volgen elkaar in rap tempo op, zowel op internationaal, nationaal als lokaal niveau. De manier van denken en handelen van de gehele samenleving wordt hierdoor beïnvloed. Het verkennen, herkennen en erkennen van de trends en ontwikkelingen waar Haarlemmermeer mee te maken heeft, vergroot ons omgevingsbewustzijn. Hierdoor zijn we beter in staat om richting te geven aan onze rol en de ruimte voor ons handelen in te vullen.

In het Economisch Perspectief 2030 (2016.0020280) zijn zes opgaven geformuleerd waarvoor de gemeente Haarlemmermeer zich samen met partners inzet om haar economische positie in de toekomst te behouden en verder te doen uitbouwen:

1. vergroten weerbaarheid
2. verbeteren toekomstbestendig vermogen
3. vergroten en benutten innovatiekracht
4. vergroten ondernemingskracht
5. benutten stedelijke dynamiek
6. bevorderen van de sociale cohesie

Deze opgaven zijn leidend voor de activiteiten in het economisch domein zoals het stimuleren van ondernemerschap, de transitie naar een circulaire economie en economische diversificatie.

Tabel 63

Programma / Omschrijving	Eenheid	Indicator	Bron	Metingen 2017	2018	2019	2020	Streefwaarde 2020
Functiemenging	%	BBV	Waarstaatjegemeente.nl	68,7	69,7	70,0	n.b.	70,1
Vestigingen (van bedrijven)	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar	BBV	Waarstaatjegemeente.nl	117,0	131,8	139,1	n.b.	143,6

Verbonden partijen
Schiphol Area Development Company (SADC)
Om onze maatschappelijke doelen en beleidsdoel(en) te bereiken werken we samen met SADC aan gebiedsontwikkeling, (inter)nationale marketing en promotie en het verbinden van publieke en private partijen.

Relevant beleid
- Beleidskader 'De agrarische sector in perspectief' (2013.0015671)
- Kadernota herstructurering werklocaties Haarlemmermeer (2009.0023450)
- Beleid voor commerciële voorzieningen; regels en ruimte (2019.0057889)
- Flexibilisering bestemmingen bedrijventerreingen (2014.0009011)
- Economisch Perspectief 2030 (2016.0020280)
- Ontwikkelingsstrategie Ruimtelijk Economische Visie Schipholregio (REVS) (2012.0034204)
- Regionale Hotelstrategie 2016-2022 (2013.0073991)
- Strategie werklocaties gemeente Haarlemmermeer 2019 (2019.0027561)
- Sociaal Ondernemen in Haarlemmermeer (2017.0013476)

Beleidsdoel A: Haarlemmermeer is een aantrekkelijke, duurzame en veilige vestigingsplaats voor kleine en (middel)grote ondernemingen.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?

De huidige en toekomstige economische dynamiek in de gemeente en metropoolregio levert nieuwe kansen en uitdagingen op. Hierbij valt te denken aan datagedreven economie, de robotisering, de vergrijzing en de klimaatverandering. Het gemeentelijk beleid moet flexibel zijn om goed aan te sluiten op de ontwikkeling van de wensen van zowel ondernemers als hun klanten. We richten ons zowel op het toekomstbestendig ontwikkelen van nieuwe werklocaties als op het herstructureren, transformeren en verduurzamen van bestaande locaties. Nog meer dan in het verleden worden de functies werken, wonen en de gewenste voorzieningen in samenhang ontwikkeld met als doel een goede werk- en verblijfsomgeving te bieden.

We zetten in op de transitie naar een circulaire samenleving. Om onze welvaart en welzijn op het gewenste peil te houden zullen we anders moeten omgaan met de middelen die onze welvaart tot stand brengen. Aan de verschillende vraagstukken wordt integraal gewerkt, dat wil zeggen dat wordt samengewerkt met betrokkenen.

Activiteiten

01. Het ondersteunen, faciliteren en stimuleren van het startend ondernemerschap en MKB om zich krachtig te ontwikkelen en te innoveren.
02. Het ondersteunen, faciliteren en stimuleren van de agrarische sector in de Omslag naar duurzame en sterke landbouw.
03. Invulling geven aan korte en lange termijn arbeidsmarktbeleid.
04. Verbeteren kwaliteit werklocaties en de aansluiting van het aanbod op de veranderde vraag.
05. Het ondersteunen en faciliteren van ontwikkelingen in het aanbod van commerciële voorzieningen.
06. Economische research en gegevensbeheer.
07. Beheren en onderhouden van vastgoed niet bestemd voor de openbare dienst.

Toelichting
01. Het ondersteunen, faciliteren en stimuleren van het startend ondernemerschap en MKB om zich krachtig te ontwikkelen en te innoveren
Door de coronacrisis zijn veel (startende) ondernemers en MKB-bedrijven in zwaar weer terecht gekomen. Onze eerste prioriteit is dan ook de ondernemers te ondersteunen waar dat in onze mogelijkheden ligt. Er vindt frequent overleg plaats met de regio en het bedrijfsleven waaronder de partners Haarlemmermeers Ondernemers Platform (HOP), MKB Nederland en

de verenigde horecaondernemers. We signaleren daarbij knelpunten en zoeken daarbij gezamenlijk naar oplossingen.

Indien nodig brengen we knelpunten van ondernemers onder de aandacht bij de provincie en/of het Rijk. Zo hebben we aan het Rijk gevraagd om inkomensondersteuning voor startende horecabedrijven een nadrukkelijke plek te geven in verdere steunpakketten. Ook ondersteunen we door regelgeving daar waar mogelijk aan te passen (verruiming terrassen en uitstel van betaling belastingen) en door in te zetten op promotie met de campagne "Koop lokaal Haarlemmermeer". Als uitvoering van het beleid Toerisme, evenementen en Promotie Haarlemmermeer 2020-2025 wordt het huidige citymarketingstrategie aangepast tot een promotiestrategie voor de komende vier jaar, waarbij meer wordt ingezet op promotie van Haarlemmermeer voor de inwoners.

Het programma Zaai heeft dit jaar weer diverse startende ondernemers in Haarlemmermeer gestimuleerd. Dit gebeurde onder andere door middel van individuele coaching. De masterclasses, intervisiesessies en netwerkvorming vonden door de coronamaatregelen veelal online plaats. MKB-ondernemers en zelfstandigen die financieel in zwaar weer verkeren kunnen rechtstreeks bij ons terecht voor de Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo). Ook kunnen zij terecht bij het IMK-initiatief 155 Help een bedrijf. Hierbij vindt vroegsignalering plaats van financiële en andersoortige problematiek bij bedrijven en kan doorverwijzing naar relevante partijen die hulp kunnen bieden plaatsvinden.

02. Het ondersteunen, faciliteren en stimuleren van de agrarische sector in de Omslag naar duurzame en sterke landbouw
Wij zien het als een gezamenlijke verantwoordelijkheid van de agrarische sector en de overheid om de land- en tuinbouw in Haarlemmermeer als economische, landschappelijke en culturele drager blijvend te laten floreren. Wij faciliteren de agrarische sector daarom waar nodig en mogelijk en stimuleren de maatschappelijke en landschappelijke rol van deze sector. Want het agrarisch landschap is van grote betekenis voor Haarlemmermeer: voor voedselproductie, cultuurhistorie, landschapsbeheer en recreatief medegebruik.

Er komt een grote transitieopgave op de sector in Haarlemmermeer af als gevolg van onder meer verstedelijking, klimaatadaptatie en het verlies aan biodiversiteit. Wij hebben met de boeren afgesproken om met elkaar te bezien of ons beleid 'het Agrarisch Perspectief' nog voldoende steun biedt. In 2020 zijn we gestart met een aantal bedrijfsbezoeken. In 2021 gaan we verder uitzoeken welke type landbouwgebieden we in Haarlemmermeer kunnen onderscheiden.

03. Invulling geven aan korte en lange termijn arbeidsmarktbeleid
De activiteiten die hieronder vallen zijn vaak verbonden aan de activiteiten binnen het Programma Zorg en Werk, beleidsdoel C (Onze inwoners zijn economisch zelfstandig; werk boven uitkering). Ze beogen dat inwoners die zijn aangewezen op een bijstandsuitkering door ondersteuning en een passend re-integratietraject weer werk krijgen en zo in hun eigen levensonderhoud kunnen voorzien.

Zowel de korte als de lange termijn arbeidsmarktactiviteiten richten zich op het verbinden van de drie O's (Onderwijsinstellingen, Overheden en Ondernemers) om de mismatch op de arbeidsmarkt te verkleinen. Centraal hierin staat dat een goede en nauwe samenwerking tussen de drie O's ervoor zorgt dat mensen goed passen bij de huidige en toekomstige arbeidsmarktvraag en daardoor geen aanspraak hoeven te maken op een uitkering, minimaregelingen en/of schuldhulpverlening. Als overheid hebben we hier een verbindende rol.

Met de vormgeving van het Regionaal Werk Centrum Groot Amsterdam (RWC) is in de arbeidsmarktregio Groot-Amsterdam voortvarend geanticipeerd op de gevolgen van de coronacrisis. Gemeenten, sociale partners en private partijen werken samen om de mobiliteit binnen sectoren te bevorderen en mensen (van werk-naar-werk) aan het werk te houden. Het RWC biedt ook een duidelijk aanspreekpunt voor ondernemers in de regio met corona gerelateerde vraagstukken.

Andere activiteiten waren de samenwerking in de LEA (Lokale Educatieve Agenda) en de deelname aan door het rijk gesubsidieerde projecten zoals Smart Makers Education en Co-creatie in de Zorg.

04. Verbeteren kwaliteit werklocaties en de aansluiting van het aanbod op de veranderde vraag
We werken aan het leggen van een stevige basis voor toekomstbestendige werklocaties in Haarlemmermeer. Hiertoe hebben we ook dit jaar onze aanpak van het herstructureren en (re)vitaliseren van werklocaties gecontinueerd. We willen aantrekkelijke woon-, werk- en leefmilieus creëren door het stimuleren van marktpartijen tot kantorentransformatie, sloop, nieuwbouw en functiemenging. De

herstructurering van bedrijventerreinen werd dit jaar wederom gedekt vanuit de reserve herstructurering bedrijventerreinen, bestaande onderhoudsbudgetten en provinciale subsidies zoals 'Herstructurering en intelligent ruimtegebruik bedrijventerreinen' (HIRB). Hier is jaarlijks voor extra fysieke maatregelen een vast bedrag in de programmabegroting geraamd. In 2020 is gewerkt aan voortzetting van de herstructurering van de locaties Graan voor Visch, De Weeren en Spoorzicht.

Ondernemers, parkmanagementorganisaties en gemeente hebben in het afgelopen jaar met elkaar gewerkt aan de opgave om werklocaties duurzaam en toekomstbestendig te maken. De aanpak is pragmatisch en draagt stapsgewijs bij aan de kwaliteitsverbetering in de bebouwde omgeving door duurzame investeringen (energie, circulariteit) op werklocaties. Voor circa 80 bedrijven op de werklocaties Spoorzicht, Airport Business Park Lijnden en De President zijn bijvoorbeeld collectieve oplossingen in beeld gebracht op het gebied van energie besparen, opwekken en delen op bedrijvenparkniveau. Op deze terreinen zijn op basis van energiescans de kansen voor verduurzaming uitgewerkt in concrete businesscases (zoals isolatie, ledverlichting, zonnepanelen en warmtepompen). In 2020 hebben we met verschillende partijen in de regio (waaronder Metropoolregio Amsterdam, provincie Noord-Holland, Projectbureau Herstructurering Bedrijventerreinen/Schiphol Area Development Company) gewerkt aan het ontzorgen van ondernemers, inclusief financieringsoplossingen, om onder meer zonnedaken op werklocaties te realiseren. De bedrijveninvesteringszone (BIZ) op Graan voor Visch Zuid is in januari succesvol van start gegaan. Gedurende het jaar vond regelmatig overleg plaats met de ondernemers verenigd in de BIZ over de kwaliteit van het bedrijventerrein.

05. Het ondersteunen en faciliteren van ontwikkelingen in het aanbod van commerciële voorzieningen
In december 2019 is het nieuwe 'Beleid voor commerciële voorzieningen; regels en ruimte' na een participatietraject vastgesteld door de raad. Centrale doel van het beleid is de realisatie van een toekomstbestendige voorzieningenstructuur waarbinnen ruimte bestaat voor ondernemerschap, dynamiek en innovatie. Per centrum is de koers aangegeven, naast beleidsregels en pijlers. We geven uitvoering aan dit beleid door ruimtelijke ontwikkelingen, waaronder initiatieven voor (her)ontwikkeling en functiewijzigingen, te begeleiden en te stimuleren om tot toekomstbestendige locaties te komen. Deze koers en maatregelen zijn in lijn met de projecten, gebiedsontwikkelingen en processen die reeds opgepakt zijn zoals bijvoorbeeld het programma Stadscentrum Hoofddorp en de centrumontwikkelingen in Badhoevedorp en Nieuw-Vennep. Vanaf 2020 actualiseerden we de uitvoeringsprogramma´s voor de centra. Doel van de vernieuwing van het uitvoeringsprogramma voor centra is een gezamenlijke update vaststellen en uitvoeren voor de komende jaren met betrokkenen (vastgoed, ondernemers, gemeente en andere betrokkenen).

06. Economische research en gegevensbeheer
Dit betreft onderzoek, analyse en publicatie van werkgelegenheidsstatistieken. De mutaties in werkgelegenheid en leegstand bij bedrijven, kantoren en winkels worden gemonitord en geanalyseerd om beleid te toetsen. In 2020 zijn de doelstellingen om de economische groei en werkgelegenheid te bevorderen slechts ten dele gehaald. Op 1 april 2020 was het aantal banen toegenomen met 2,5% ten opzichte van 1 april 2019. Echter door de coronacrisis was het aantal banen op 1 september 2020 gedaald met 2.500 (2%). Het totaal aantal banen in Haarlemmermeer op 1 september 2020 komt daarmee op 150.000 banen. Een stuk hoger dan op grond van het verlies aan productie in vooral de luchtvaartsector was verwacht. Wat betreft de economische gevolgen van de coronacrisis is de raad in 2020 geïnformeerd door middel van een coronamonitor Economie en is het bedrijfsleven aangehaakt bij drie groepssessies. De coronamonitor Economie, is een overzicht van de ontwikkelingen met betrekking tot corona op het gebied van economie. Daar waar mogelijk is de monitor toegespitst op werklocaties en werkgelegenheid.

07. Beheren en onderhouden van vastgoed niet bestemd voor de openbare dienst
Het betreft enkele objecten die om strategische of andere bijzondere redenen eigendom van de gemeente zijn. Bijvoorbeeld om de bijzondere aard of gebruik van het object (monument, kinderdagverblijf of (dienst)woning en dergelijke).

Beleidsdoel B: Het versterken van onze strategische positie door samenwerking in de regio, met een focus op de logistiek, kennisintensieve en (inter)nationale dienstensectoren en op de maatschappelijke inpassing van de luchtvaart.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?

De (internationale) concurrentie gaat steeds meer over metropolen en deze beïnvloeden ook de nationale economie. Hiermee is er een gedeeld belang in de MRA om de economische positie van de regio te versterken. Wij werken daarom samen met aangrenzende gemeenten, provincies, Rijksoverheid, private partijen en kennisinstellingen bij voor ons belangrijke vraagstukken. Wij zorgen ervoor goed vertegenwoordigd te zijn in de verschillende regionale samenwerkingsstructuren. Op economisch gebied wordt in de MRA in verschillende gremia gewerkt:

- In het Platform Economie werken we samen aan opgaven die voortkomen uit veranderingen in de regionale economische structuur
- De Amsterdam Economic Board (AEB) heeft tot doel welvaart en welzijn in de MRA toekomstbestendig te versterken middels samenwerking van bedrijfsleven, overheden en kennisinstellingen met als inzet innovatie en economische ontwikkeling.
- Amsterdam InBusiness (AIB) is een samenwerkingsverband tussen de gemeenten Amstelveen, Amsterdam, Almere en Haarlemmermeer dat de acquisitie en het relatiebeheer van internationale investeerders en bedrijven in de MRA op zich neemt.

De mainport Schiphol is een belangrijke aanjager van de Haarlemmermeerse economie. Wel moeten leefbaarheid en groei van de luchthaven in balans met elkaar zijn. Wij willen samen met alle belanghebbenden in de regio de verwevenheid en wisselwerking tussen de luchthaven Schiphol, de economie en de kwaliteit van de leefomgeving verder ontwikkelen. Het verder onderzoeken van de mogelijkheden van toepassing op geluidsadaptief bouwen is daar onderdeel van. Bij verdere ontwikkeling van de luchthaven heeft veiligheid de hoogste prioriteit. Een internationaal sterke luchthaven heeft een sterke regio en daarmee ook een sterke gemeente nodig. Haarlemmermeer neemt met dit doel deel aan de besluitvormingstrajecten rondom de ontwikkeling van Schiphol. Daarmee zijn wij in staat mede richting te bepalen.

Activiteiten

01. Het sturen op een kwalitatief sterke regionale hotelmarkt.
02. Een leidende rol spelen binnen de regionale logistieke sector.
03. Het stimuleren van regionale en Europese samenwerking in de transitie naar een circulaire economie.
04. Economische Agenda Amstelland-Meerlanden
05. Het actualiseren van de Plabeka-afspraken.
06. Gezamenlijke internationale marketing en acquisitie.
07. Het regionaal monitoren van commerciële voorzieningen.
08. Het positief ontwikkelen van de verwevenheid tussen luchthaven en samenleving.

Toelichting

01. Het sturen op een kwalitatief sterke regionale hotelmarkt
In 2020 is het raadsvoorstel Verblijfsaccommodatiebeleid gemeente Haarlemmermeer 2021-2025 (2020.0002664) opgesteld, de gevolgen en de onzekerheden van de coronacrisis zijn hierin meegenomen. Doel van het verblijfsaccommodatiebeleid is om ons eigen toeristisch aanbod te versterken en te streven naar een toekomstbestendig, evenwichtig en gediversifieerd aanbod van verblijfsaccommodaties in Haarlemmermeer. De coronacrisis heeft de sector hard geraakt, maar wij willen de verblijfsaccommodaties in de breedte wel versterken. Dit willen we bereiken door voor nieuwe hotelontwikkelingen een afwegingskader te hanteren met criteria, als voldoende marktruimte en onderscheidend concept (diversificatie). Ook worden nieuwe grotere hotelontwikkelingen (50 slaapplaatsen of meer) regionaal getoetst via een operationeel plan MRA Ontwikkelkader en een niet-bindend advies van een expertteam. Toeristen die in onze gemeente verblijven kunnen een bijdrage leveren aan het versterken van lokale voorzieningen. Uiteraard zijn de economische aspecten een belangrijke drijfveer voor dit soort ontwikkelingen.

02. Een leidende rol spelen binnen de regionale logistieke sector
In 2020 heeft gemeente Haarlemmermeer opnieuw het voorzitterschap van de Amsterdam Logistics Board (ALB) gekregen. Deze positie wordt nu door de wethouder luchthavenzaken ingevuld. De tafel Ruimte & Infra heeft de naam Amsterdam Logistics Programmateam gekregen. Door de ALB is de logistieke strategie vastgesteld met als thema's schoon, slim en duurzaam. Vervolgens is op basis van deze strategie een

investeringsplan (het Smart Cargo Mainport Program) opgesteld om de HST Cargo-middelen (waar Haarlemmermeer de beheerder van is) en de OLV-Greenport-middelen (waar de provincie de beheerder van is) in de lijn met de oorspronkelijke doelstelling van beide projecten te besteden. Dit plan is in november 2020 door de ALB vastgesteld en is in het eerste kwartaal van 2021 door het college vastgesteld.

03. Het stimuleren van regionale en Europese samenwerking in de transitie naar een circulaire economie
Wij hebben op tal van terreinen gewerkt aan een toekomstbestendige gemeente en in verschillende coalities van publiek-private samenwerkingen bijgedragen aan een duurzame economie in Haarlemmermeer en de regio. We hebben concrete vervolgstappen gezet in het verduurzamen van onze werklocaties. Wij hebben bestuurlijk vormgegeven aan het MRA-Ontwikkelprogramma Circulaire Economie. Het ontwerpprogramma Circulaire Economie, dat eind 2020 is opgesteld focust inhoudelijk op drie sporen: circulaire inkoop-en aanbesteding, materialen- en grondstoffenstromen en gebiedsontwikkeling. Ondernemers, kennisinstellingen en overheden in samenwerking met de AEB hebben in 2020 toegewerkt naar een MRA Green Deal "Duurzaam uit de crisis". Er is gewerkt aan proposities en afspraken tussen bedrijven, kennisinstellingen en overheden op een aantal relevante thema's met direct effect op het economisch herstel in de komende drie jaar - zoals het creëren van duurzame banen, omscholing, bijscholing, regionale (inkoop)producten, bouw en ondernemerschap - om investeringen te versnellen of te intensiveren en bij te dragen aan een slimme, groene en gezonde toekomstige regio.

Wij zetten blijvend in op de kennisontwikkeling van circulaire economie, ook door vooral te doen en te laten zien wat kan. Met onder meer onze samenwerking met C-Creators, waarbij meer dan 40 partijen uit de bouwsector betrokken zijn, hebben we een verbindende rol vervuld, met name in (de voorfase van) gebiedsontwikkeling, nieuwbouw- en renovatieprojecten (onder meer met Lincolnpark, Schiphol Trade Park, duurzame leeromgevingen).

Ook is Haarlemmermeer actief betrokken bij het in het derde kwartaal van 2020 gestarte proces om een regionale investeringsagenda op te stellen, waarbij economie en innovatie relevante thema's zijn. In samenwerking met AEB en MRA hebben wij bijgedragen aan het versterken van de verbinding met (en samenwerking binnen) Europa met als doel om de positie van onze regio op diverse gemeenschappelijke economische vraagstukken te versterken.

04. Economische Agenda Amstelland-Meerlanden
De deelregio heeft het afgelopen jaar, naast de strategische advisering van de Amstelland-Meerlanden (AM) bestuurders, uitvoering gegeven aan een tweetal acties te weten een deelregionaal onderzoek naar incourant leegstaand vastgoed en de opzet Handelingsperspectief Economie AM ten behoeve van het ruimtelijk-economisch ontwikkelperspectief MRA (zie Plabeka). Ten grondslag aan bovenstaande acties ligt de Economische Agenda AM, die gericht is op samenwerking, behoud en versterking van een goed vestigingsklimaat voor kantoren en bedrijven, zowel kwalitatief als kwantitatief.

05. Het actualiseren van de Plabeka-afspraken
Het afgelopen jaar is er in het Platform Bedrijven en Kantoren (Plabeka) gewerkt aan het opstellen van het economisch ontwikkelperspectief MRA waartoe het bestuurlijk overleg Economie in juni 2019 heeft besloten. Doel hiervan is om voorbereid te zijn op de economie van morgen, om kansen te benutten in de zeven deelregio's van de MRA, en om wendbaarder op de economische dynamiek in te spelen. In het verlengde van het Economische Ontwikkelperspectief is en wordt er gewerkt aan een economische schaalsprong en een economisch handelingsperspectief. De economische schaalsprong MRA kijkt naar de mogelijkheden van economische spreiding binnen de MRA. Het economisch handelingsperspectief MRA kijkt hoe het economisch DNA van de deelregio's te versterken en de mogelijkheden van specialisatie op basis daarvan.

De veranderende economische ontwikkelingen maakt deze (nieuwe) heroriëntatie van Plabeka nodig. Het is noodzakelijk om 10 tot 20 jaar vooruit te kijken alsook om expliciet aandacht te geven aan economische spreiding en economische specialisatie om zo het economisch DNA van de deelregio's en (daarmee) de economische structuur van de MRA te versterken.

06. Gezamenlijke internationale marketing en acquisitie
Het doel van de internationale marketing en acquisitie is een hogere economische inbreng waaronder werkgelegenheid, bezettingsgraad kantoren en bedrijventerreinen, economische stabiliteit door diversificatie en innovatie, als ook waardemaximalisatie gronden. De richting van deze activiteiten is gebaseerd op het beleid van Economische Zaken. We hebben ons hierbij in het bijzonder gericht op de sectoren 'ICT', 'Life Sciences & Health', 'Energy', 'Consumer Goods',

'Smart Logistics & Aerospace' en de functie 'internationaal hoofdkantoor'. Deze verbreding, naast logistiek en aerospace, is ingegeven door de ambitie van economische diversificatie om minder economisch afhankelijkheid te worden van de luchtvaart en daarmee onze lokale en regionale economie weerbaarder te maken. Vanuit een krachtige gezamenlijke concurrentiepositie van de metropool werken we samen in regioverband voor de acquisitie van internationale investeerders onder de naam 'amsterdam inbusiness' (aib). Deze samenwerking bestaat uit de gemeenten Haarlemmermeer, Amsterdam, Amstelveen en Almere, Amsterdam Airport Area (onderdeel van SADC) en de Port of Amsterdam. Voor gemeente Haarlemmermeer is het van groot belang dat ingezet blijft worden op het behouden en versterken van de reeds in de gemeente gevestigde bedrijven. Daar is in 2020 ook op ingezet. Tevens doen zich diverse trends en ontwikkelingen voor in de maatschappij, in de economie, maar zeker ook op technologisch gebied, die mogelijk van invloed zijn op ons beleid voor de bedrijventerreinen. Denk bijvoorbeeld aan de gevolgen van e-commerce op de bestaande detailhandelsstructuur en aan de gevolgen van 'het nieuwe werken' op bedrijfshuisvestingsvraagstukken. Essentieel is dat de kwaliteit van de bedrijventerreinen ook in de toekomst aan blijft sluiten bij de wensen die bedrijven hebben als het gaat om hun (her)huisvesting. Dit vergt van ons flexibiliteit als het gaat om huisvestingsvraagstukken.

Voor Haarlemmermeer zijn in 2020 in totaal dertien internationale bedrijven geacquireerd. Haarlemmermeer heeft een aantal focus sectoren gekozen, sectoren die onder meer hooggekwalificeerd werk leveren én die bijdragen aan de doelstelling van diversificatie. Acht van de dertien bedrijven die zijn geacquireerd komen uit de focus sectoren.

Tabel 64

Focus sectoren	# bedrijven
ICT	2
Life Sciences & Health	2
Energy, Chemical & Engineering	2
Consumer goods	1
Financial services	1

Daarnaast zijn vijf bedrijven geacquireerd in de sector Transport & Logistiek. Deze sector blijft uiteraard van groot belang voor Haarlemmermeer en de aantrekkingskracht van Haarlemmermeer als vestigingsplek voor logistieke bedrijven is nog steeds groot. Het aantal van dertien bedrijven is een lichte achteruitgang ten opzichte van 2019, toen vijftien bedrijven werden geacquireerd. Echter, gelet op de coronacrisis is de afname slechts zeer beperkt. Van het totale aantal bedrijven dat regionaal is geacquireerd in 2020, heeft Haarlemmermeer 13% weten aan te trekken, waar dat in 2019 nog 9% was.

In 2020 zijn er bij deze dertien nieuwe bedrijven 338 arbeidsplaatsen gecreëerd. Over 2019 zijn bij de vijftien nieuwe bedrijven 343 nieuwe arbeidsplaatsen gecreëerd, oftewel qua het aantal gecreëerde arbeidsplaatsen is ondanks de coronacrisis geen afname te merken.

07. Het regionaal monitoren van commerciële voorzieningen
We leveren jaarlijks input voor de provinciale detailhandelsmonitor van de provincie Noord-Holland. In deze monitor worden feiten rondom de detailhandel in Noord-Holland opgenomen op het gebied van winkelaanbod, werkgelegenheid in de detailhandel, leegstand, draagvlak, plannen en initiatieven. Deze gegevens gebruikt de provincie voor het uitvoeren van het provinciale detailhandelsbeleid. Daarnaast gebruiken de Regionale Adviescommissies Noord-Holland, marktpartijen, regio's en gemeenten deze analyses. Wij nemen deel aan de Regionale Adviescommissies Noord-Holland Zuid waar we met onder andere de gemeenten in de MRA-regio initiatieven afstemmen.

08. Het positief ontwikkelen van de verwevenheid tussen luchthaven en samenleving
Het afgelopen jaar was voor de luchtvaartsector en toerismebranche een zwaar jaar. Desondanks zijn er beleidsmatig belangrijke ontwikkelingen geweest, zoals de vaststelling van de luchtvaartnota en het advies over de toekomst van de Omgevingsraad Schiphol (ORS) en governance rond Schiphol.

We hebben de standpunten van Haarlemmermeer ten aanzien van Schiphol geagendeerd en hebben invulling gegeven aan de strategische belangenbehartiging aan de hand van de volgende kernthema's:
- synergie tussen bouwen, wonen en vliegen;
- versterking van de sociaaleconomische- en ruimtelijke kracht van de Schipholregio;

- sterke communicatie- en informatievoorziening.

In 2020 heeft de minister van Infrastructuur en Waterstaat de Luchtvaartnota gepresenteerd. Hierin worden keuzes gemaakt voor de luchtvaart in Nederland voor de periode van 2020 tot en met 2050. Gemeente Haarlemmermeer heeft hiervoor zowel een eigen als een gezamenlijke regionale zienswijze ingediend. Na de behandeling van alle zienswijzen is de definitieve Luchtvaartnota 2020-2050 vastgesteld. De uitwerking van de luchtvaartnota zal vanaf 2021 plaatsvinden in samenwerking tussen Rijk en regio met de verschillende belanghebbenden.

In het eerste kwartaal van 2020 hebben Schiphol en de Luchtverkeersleiding (LVNL) het Uitvoeringsprogramma Hinderbeperking gepresenteerd. Daarna heeft een uitgebreid participatieproces plaatsgevonden waar de gemeente Haarlemmermeer ook een reactie op heeft gestuurd. Het proces en het plan hebben helaas weinig aandacht gekregen vanwege de coronacrisis. Desalniettemin zullen we samen met de relevante partijen in de regio in blijven zetten op het beperken van de hinder, zowel nu als in de toekomst.

De door de minister van Infrastructuur en Waterstaat aangestelde interim-voorzitter van de ORS, de heer van Geel, heeft de opdracht gekregen een advies uit te brengen over de toekomst van de participatie en besluitvorming rond de luchtvaart. Van Geel adviseert de minister om de ORS te beëindigen. Daarvoor in de plaats adviseert Van Geel een maatschappelijke raad in te stellen. Bestuurlijke partijen (waaronder ook het Rijk) en sectorpartijen maken hier geen onderdeel van uit. De maatschappelijke raad krijgt geen formele adviestaken en wordt, als het aan Van Geel ligt, breder samengesteld dan de huidige bewonersvertegenwoordiging en natuur- en milieuorganisaties. Het Rijk moet als bevoegd gezag wel kaders stellen, maar voor de meeste inhoudelijke vraagstukken, is volgens Van Geel een stevige regionale uitwerking nodig. Wij herkennen veel van onze inbreng in het advies van de heer Van Geel.

Met zowel een groeiende metropool als een groeiende luchthaven wordt de relatie met hoe we ons gebied inrichten en hoe gebouwd wordt steeds belangrijker. We verstevigen onze inzet op het onderzoeken, experimenteren en toepassen van geluid-adaptieve oplossingen in samenwerking met kennisinstellingen, Schiphol, bedrijfsleven, Rijk en regionale overheden. We hebben in 2020 belangrijke stappen gezet op dit gebied. Voor de realisatie van het Field Lab aan de Rijnlanderweg in Hoofddorp, hebben we een rijksbijdrage gekregen van € 0,5 miljoen voor de realisatie en het onderzoek. Hiervoor is ook de aanbestedingsprocedure afgerond en is een omgevingsvergunning aangevraagd. In 2021 zal het Field Lab worden gerealiseerd en kan het onderzoek beginnen.

Specificatie behorend bij de jaarrekening

Wat heeft het gekost?

Tabel 65

Er kunnen afrondingsverschillen optreden. (bedragen × € 1.000; min = nadeel)		Begroting origineel	Begroting gewijzigd	Rekening	Verschil rekening begroting gewijzigd
Economische zaken		**2020**	**2020**	**2020**	
De gemeente Haarlemmermeer streeft naar een toekomstbestendige economische groei op zowel lokaal als regionaal niveau met inachtneming van de kwaliteit van de leefomgeving.	Baten	2.570	3.717	3.943	225
	Lasten	8.466	8.805	8.161	644
Saldo van baten en lasten (B-L)	**Saldo**	**-5.896**	**-5.087**	**-4.218**	**869**
Reservemutaties	Onttrekking	100	100	-	-100
	Storting	248	-	253	-253
Resultaat (Saldo +O-S)	**Saldo**	**-6.043**	**-4.987**	**-4.471**	**516**

Uitsplitsing per beleidsdoel

Beleidsdoel A: Haarlemmermeer is een aantrekkelijke, toekomstbestendige en veilige vestigingsplaats voor kleine en (middel)grote ondernemingen.	Baten	2.570	3.717	3.943	225
	Lasten	6.936	7.375	6.904	471
	Saldo	**-4.366**	**-3.658**	**-2.961**	**696**
Beleidsdoel B: Het versterken van onze strategische positie door samenwerking in de regio, met een focus op de logistiek, kennisintensieve en (inter)nationale dienstensectoren en op de maatschappelijke inpassing van de luchtvaart.	Lasten	1.530	1.430	1.256	173
	Saldo	**-1.530**	**-1.430**	**-1.256**	**173**

Toelichting gewijzigde begroting 2020 - jaarrekening 2020

Beleidsdoel A

Tabel 66

Afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)	
Baten	
Reclameopbrengsten	154
Pachtopbrengsten	25
Overig	46
Totaal Baten	**225**
Lasten	
Herstructurering Bedrijventerreinen	247
Dagelijks onderhoud	91
Agrarisch beleid	63
Revitalisering	26
Overig	44
Totaal Lasten	**471**

Baten

Bij de Najaarsrapportage 2020 zijn als gevolg van de coronacrisis de reclameopbrengsten naar beneden bijgesteld met € 279.000. De reden hiervoor was dat ondernemers in 2020 minder konden adverteren door lagere bedrijfsresultaten vanwege de coronacrisis. Tevens bleek uit marktinformatie dat ondernemers minder bereid waren om te adverteren, omdat het aantal passanten daalde. Door een intensief onderhandelingstraject hebben wij de afdracht aan reclameopbrengsten positief kunnen beïnvloeden, zodat deze minder is gedaald dan verwacht.

Door aankoop van gronden van de provincie zijn er meer pachtopbrengsten ontvangen.

Lasten

De kosten van herstructurering bedrijventerreinen variëren van jaar tot jaar en zijn afhankelijk van initiatieven van lokale ondernemers- en winkeliersverenigingen. Dit jaar zijn de lasten lager dan oorspronkelijk was begroot doordat de werkzaamheden zich beperkten tot voorbereidende werkzaamheden om situaties rond en op de verschillende bedrijventerreinen te verbeteren.
Dit betreft onder andere het bedrijventerrein De Liede dat in 2020 is vastgesteld als Regionaal Informatie en Expertise Centrum (RIEC)-handhavingsknelpunt. Op het bedrijventerrein Graan voor Visch is succesvol gefaciliteerd een bedrijven investeringszone tot stand te brengen. Op het bedrijventerrein De Weeren is aandacht besteed aan de invulling van het voormalige Ahrend terrein. Op Spoorzicht-Noord is succesvol een onderhandeltraject met de curator afgerond rond het verkrijgen van een stuk grond in het verlengde van Spoorzicht.
Het overgebleven budget gaat naar de reserve Herstructurering Bedrijventerreinen en zal worden ingezet voor het opknappen van Spoorzicht-Noord en activiteiten op Graan voor Visch.

Voor onze panden wordt jaarlijks een budget beschikbaar gesteld voor het dagelijks onderhoud. Dit budget wordt aangewend voor klein onderhoud en eventuele onvoorziene zaken. De uitgaven variëren per jaar en leidt dit jaar incidenteel tot een voordeel.

Het uitstellen van het ontwikkelen van agrarisch beleid heeft geleid tot een onderbesteding.

Dit jaar bleek het niet nodig om nieuwe herstructureringsprojecten op te starten. Hierdoor bleef het budget voor revitalisering onbenut.

Beleidsdoel B

Tabel 67

Afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)	
Lasten	
Marketing en Acquistie	144
Economische strategie	45
Overig	-16
Totaal Lasten	**173**

Lasten

Vanwege de coronacrisis konden verschillende evenementen geen doorgang vinden. Hierdoor is er voor Marketing en Acquisitie sprake van een incidenteel voordeel.

Doordat de kosten voor het project Cirkelstad fors lager uitvielen, is er voor Economische strategie sprake van een incidenteel voordeel.

Reserves

Tabel 68

Afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)	Begroting	Werkelijk	Verschil
Onttrekking			
Versterking van de (lucht)vrachtketen	100	0	-100
Totaal Onttrekking	**100**	**0**	**-100**

Storting			
Herstructurering bedrijventerreinen	0	253	-253
Totaal Storting	**0**	**253**	**-253**

Stortingen
Het restantbudget van de herstructurering bedrijventerreinen wordt conform de bestendige gedragslijn gestort in de reserve Herstructurering bedrijventerreinen. Op het bedrijventerrein Spoorzicht is in 2020 een aansluitend stuk bedrijven grond vanuit curatele aangekocht. De overdracht vindt in 2021 plaats. Inmiddels is akkoord gegeven op dit aangekochte terrein herstelwerk uit te voeren. Het restantbudget is nodig voor het nieuwe programma Herstructurering 2021. In dit op te stellen programma wordt er qua investering rekening mee gehouden werkzaamheden uit te voeren op het bedrijventerrein Graan voor Visch en De Weeren.

Onttrekkingen
In 2020 heeft geen onttrekking aan de reserve Versterking van de (lucht)vrachtketen plaatsgevonden. Voor 2021 wordt een tweede onttrekking ten behoeve van het Smart Cargo Mainport Program (SCMP) voorzien.

Overzicht algemene dekkingsmiddelen

Portefeuillehouder: Nobel

lasten in €	8.000
% totale realisatie lasten	1,5%
baten in €	304.877
% totale realisatie baten	57,4%

Maatschappelijk doel:
Haarlemmermeer is een financieel gezonde gemeente tegen een aanvaardbaar lastenniveau.

(bedragen × € 1.000)	Rekening 2020 baten	% verschil baten t.o.v. begroting	Rekening 2020 lasten	% verschil lasten t.o.v. begroting
Onderdeel A: Belastingen (OZB, parkeren, toeristenbelasting, precariobelasting).	**92.765**	**2%**	**4.059**	**-5%**
Onderdeel B: Uitkeringen Gemeentefonds	**198.317**	**0%**	**-**	**-**
Onderdeel C: Financiering/bespaarde rente/dividend.	**13.764**	**1%**	**-852**	**-24%**
Onderdeel D: Onvoorzien/saldo kostenplaatsen.	**30**	**-**	**1.103**	**-32%**
Onderdeel E: Vennootschapsbelasting.	**-**	**-**	**3.690**	**-0%**
Onderdeel F: Resultaat.	**-**	**-**	**-**	**100%**

Verbonden partijen

Beleidsdoel A: Cocensus
Beleidsdoel B:
Beleidsdoel C: NV Bank Nederlandse Gemeenten, Stedin Holding NV
Beleidsdoel D:
Beleidsdoel E:
Beleidsdoel F:

Haarlemmermeerse Bos

Overzicht algemene dekkingsmiddelen

Haarlemmermeer is een financieel gezonde gemeente tegen een aanvaardbaar lastenniveau.
De programma's worden afgesloten met de overzichten algemene dekkingsmiddelen en overhead. Algemene dekkingsmiddelen zijn middelen die geen vooraf bepaald bestedingsdoel hebben. Dit in tegenstelling tot bijvoorbeeld de rioolheffing waar baten en lasten direct aan elkaar zijn gekoppeld of specifieke uitkeringen vanuit de rijksoverheid. De omvang van de algemene dekkingsmiddelen en de toelichting daarop worden in dit hoofdstuk gepresenteerd. Ook zijn hierin de posten voor onvoorziene uitgaven en onverdeelde lasten (stelposten) opgenomen.

De volgende algemene dekkingsmiddelen zijn te onderscheiden:
- belastingen (lokale heffingen) waarvan de besteding niet gebonden is
- uitkeringen uit het gemeentefonds
- financiering, bespaarde rente en dividend

Verder wordt de te betalen vennootschapsbelasting toegelicht.

Verbonden partijen
Cocensus
Cocensus voert voor onze gemeente de volgende werkzaamheden uit: het waarderen van onroerende zaken (WOZ) en het heffen en invorderen van diverse belastingen en heffingen. Cocensus heeft een bedrijfsmatige grondslag en biedt tegen een redelijk tarief en goede kwaliteit haar diensten integraal aan.

NV Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)
De BNG is onze huisbankier. De BNG is de bank van en voor overheden en instellingen voor maatschappelijk belang. De BNG draagt met gespecialiseerde financiële dienstverlening bij aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen.

Relevant beleid
- Financiële verordening Haarlemmermeer 2016 (2016.0024990)
- Notitie Schuldbeheersing (2016.0051961)
- Beleidsnotitie Planning- en controlcyclus 2017 (2017.0040561)
- Treasurystatuut 2019 (2019.0054201)
- Activabeleid gemeente Haarlemmermeer 2019 (2019.0054155)
- Garantiebeleid 2019 (2019.0057727)
- Notitie Reserves en voorzieningen 2020 (2019.0058406)

Specificatie behorend bij de jaarrekening

Wat heeft het gekost?

Tabel 69

Er kunnen afrondingsverschillen optreden. (bedragen × € 1.000; min = nadeel)		Begroting origineel	Begroting gewijzigd	Rekening	Verschil rekening begroting gewijzigd
Overzicht algemene dekkingsmiddelen		**2020**	**2020**	**2020**	
Haarlemmermeer is een financieel gezonde gemeente tegen een aanvaardbaar lastenniveau.	Baten	293.008	302.461	304.877	2.416
	Lasten	10.218	7.718	8.000	-281
Saldo van baten en lasten (B-L)	**Saldo**	**282.789**	**294.742**	**296.877**	**2.135**
Reservemutaties	Onttrekking	1.947	16.428	13.161	-3.267
	Storting	6.640	14.244	11.571	2.673
Resultaat (Saldo +O-S)	**Saldo**	**278.096**	**296.926**	**298.467**	**1.541**

Uitsplitsing per onderdeel

Onderdeel A: Belastingen (OZB, parkeren, toeristenbelasting, precariobelasting).	Baten	96.883	91.022	92.765	1.743
	Lasten	3.856	3.881	4.059	-178
	Saldo	**93.027**	**87.141**	**88.706**	**1.565**
Onderdeel B: Uitkeringen Gemeentefonds	Baten	184.736	197.812	198.317	505
	Lasten	0	0	0	0
	Saldo	**184.736**	**197.812**	**198.317**	**505**
Onderdeel C: Financiering/bespaarde rente/dividend.	Baten	11.389	13.627	13.764	137
	Lasten	98	-689	-852	163
	Saldo	**11.291**	**14.316**	**14.616**	**300**
Onderdeel D: Onvoorzien/saldo kostenplaatsen.	Baten	0	0	30	30
	Lasten	5.234	837	1.103	-266
	Saldo	**-5.234**	**-837**	**-1.073**	**-236**
Onderdeel E: Vennootschapsbelasting.	Baten	0	0	0	0
	Lasten	1.030	3.690	3.690	-0
	Saldo	**-1.030**	**-3.690**	**-3.690**	**-0**

Toelichting gewijzigde begroting 2020 - jaarrekening 2020

Onderdeel A: Belastingen

Tabel 70

Afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)

Baten

Onroerendezaakbelastingen 2020	626
Onroerendezaakbelastingen oude jaren	434
Parkeerbelasting	290
Toeristenbelasting afrekeningen 2019	224
Precarioheffing kabels en leidingen	187
Dwanginvordering	114
Naheffingen parkeerbelasting	-81
Overig	-51
Totaal Baten	**1.743**

Lasten

Proceskosten beroepschriften	-123
Dubieuze debiteuren	-115
Overig	60
Totaal Lasten	**-178**

Baten

De opbrengsten van de Onroerendzaakbelastingen 2020 zijn hoger doordat in het tweede halfjaar bleek dat bouwgrond nabij Schiphol niet meer onder de vrijstelling viel. Deze bouwgrond is gewaardeerd op een waarde van € 81 miljoen en veroorzaakt grotendeels de meeropbrengst.

Over de belastingjaren 2018 en 2019 zijn nog aanslagen opgelegd naar aanleiding van nagekomen informatie van nieuwbouwprojecten.

De inkomsten uit parkeerbelasting zijn hoger doordat in de ramingen voor de opbrengsten uit het Apriscoterrein rekening is gehouden met de netto-opbrengst (parkeerinkomsten verlaagd met de vergoeding aan de eigenaar). De inkomsten moeten conform het BBV bruto verantwoord worden. De vergoeding aan de eigenaar (€ 200.000) is verantwoord onder het programma Mobiliteit, beleidsdoel B.

Verder zijn de opbrengsten vanuit parkeren iets hoger dan geprognosticeerd bij de Najaarsrapportage 2020. Als gevolg van de coronamaatregelen was het lastig een goede prognose te maken.

De definitieve aanslagen toeristenbelasting over 2019 zijn hoger dan eerder geprognosticeerd. Dit wordt veroorzaakt door de ontvangen definitieve aangiftes over 2019 en uitgevoerde controles.

De opbrengst van de precario op kabels en leidingen van nutsbedrijven wordt bepaald op basis van het werkelijk aantal meters kabels en leidingen dat de nutsbedrijven hebben. De lengte is in 2020 toegenomen.

Als de opgelegde belastingaanslagen niet binnen de wettelijke termijnen voldaan worden, wordt overgegaan tot dwanginvordering door het verzenden van aanmaningen en dwangbevelen. Hiervoor worden de wettelijk voorgeschreven kosten en invorderingsrente in rekening gebracht. Er waren meer invorderingsmaatregelen nodig.

In verband met de Coronacrisis is het aantal parkeerbewegingen en daarmee ook het aantal naheffingsaanslagen voor parkeerbelasting lager.

Lasten

Door belastingplichtigen kan beroep worden ingesteld tegen de waardebeschikking en/of de belastingaanslag. Als de gemeente deels of in het geheel in het ongelijk wordt gesteld, dan wordt de gemeente ook veroordeeld tot het uitbetalen van een proceskostenvergoeding. Door de no cure-no pay bureaus lopen deze vergoedingen op.

In de voorziening dubieuze belasting debiteuren is € 515.000 gestort. Geraamd was een storting van € 400.000. De hogere storting wordt vooral veroorzaakt doordat uitstel van betaling is verleend voor de voorlopige aanslagen toeristenbelasting 2020. Dit in verband met de coronacrisis. Besloten is dat de voorlopige aanslagen niet geïnd worden en dat de belastingplichtigen betalen op basis van de definitieve aanslagen die in de loop van 2021 opgelegd worden. Gezien de onzekerheden voor de aanbieders van overnachtingen als gevolg van de coronacrisis is er rekening mee gehouden dat een deel van de geschatte toeristenbelasting over 2020 niet ontvangen wordt.

Onderdeel B: Uitkeringen gemeentefonds

Tabel 71

Afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)

Baten

Algemene uitkering 2020, decembercirculaire	669
Maatschappelijke begeleiding statushouders 2019	-178
Algemene uitkering 2018, afrekening	125
Algemene uitkering 2019, afrekening	-111
Overig	0
Totaal Baten	**505**

Baten

Op 16 december 2020 is de decembercirculaire van het gemeentefonds gepubliceerd. Over de uitkomsten is de raad geïnformeerd per brief van 14 januari 2021 (kenmerk X.2020.07188). Over het uitkeringsjaar 2020 is een voordeel van € 669.000 toegelicht. Van dit voordeel heeft € 133.000 betrekking op taakmutaties. Omdat de middelen voor de taakmutaties pas in december zijn toegekend door het Rijk, worden hiervoor voorstellen tot budgetoverheveling gedaan. Per saldo is er voor de algemene middelen een voordeel van € 536.000 als gevolg van de decembercirculaire. Dit betreft voor € 351.000 aanvullende compensatie voor de coronamaatregelen.

Voor de maatschappelijke begeleiding van statushouders wordt via het gemeentefonds een rijksbijdrage ontvangen. Deze was geraamd op € 336.500. Op basis van het werkelijk aantal inburgeringsplichtige statushouders dat in 2019 in onze gemeente is komen wonen, is de rijksbijdrage lager.

Het voordeel op de algemene uitkering 2018 ontstaat doordat de uitkeringsfactor voor dat jaar definitief is vastgesteld.

In de meicirculaire 2020 is de algemene uitkering 2019 verlaagd in verband met de taak maatschappelijke begeleiding van statushouders. Deze verlaging is niet verwerkt in de ramingen. Het gaat om een budgettair neutrale mutatie. De lagere lasten zijn verantwoord onder het programma Maatschappelijke ontwikkeling. Verder is een aantal maatstaven definitief vastgesteld door het CBS.

Nog te ontvangen compensatie coronamaatregelen

Over 2020 heeft het Rijk nog niet alle nadelen als gevolg van de coronamaatregelen gecompenseerd. Dit betreft de inkomstenderving (toeristen- en parkeerbelasting) en de extra lasten van afvalinzameling en -verwerking waarvoor compensatie is toegezegd. Het Rijk heeft hier wel bedragen voor gereserveerd, totaal € 282 miljoen. Het aandeel van Haarlemmermeer schatten wij in op circa € 6,9 miljoen. De daadwerkelijke compensatie wordt door het Rijk bepaald op basis van de jaarrekeningen 2020 van de gemeenten. De verwachting is dat pas in de septembercirculaire gemeentefonds 2021 de verdeling over de gemeenten bekend wordt gemaakt. Door de commissie BBV is de uitspraak gedaan, dat deze compensatie verwerkt moet worden in de jaarrekening 2021. Het is niet toegestaan een bedrag als nog te ontvangen op te nemen in de jaarrekening 2020.

Onderdeel C: Financiering/bespaarde rente/dividend

Tabel 72

Afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)

Baten	
Dividend	72
Belegging APPA-fonds	50
Overig	15
Totaal Baten	**137**

Lasten	
Kortlopende rentelasten	188
Overig	-25
Totaal Lasten	**163**

Baten

Er is meer dividend ontvangen dan geraamd op Eneco Stedin aandelen (€ 55.400) en de aandelen Polanenpark (€ 55.500). Daarnaast is er € 38.800 minder dividend ontvangen op de aandelen De Meerlanden Holding.

Door de voormalige gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude was een participatie genomen in het Appa-fonds van ASR Vermogensbeheer. Dit om te verzekeren dat er voldoende liquide middelen zouden zijn als de gemeente pensioen moet uitkeren aan voormalige wethouders op basis van de Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers (Appa). Omdat de gemeente werkt volgens met principe van totaalfinanciering is een dergelijke verzekering niet nodig. Daarom is de participatie beëindigd. Dit geeft een eenmalig voordeel doordat de waarde van de participatie hoger was dan de nominale waarde die op de balans stond.

Lasten

Er is een voordeel op de kortlopende rentelasten doordat de rente over nog te betalen vennootschapsbelasting € 188.000 lager uitvalt dan geraamd.

Onderdeel D: Onvoorzien/saldo kostenplaatsen

Tabel 73

Afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)

Baten	
Overig	30
Totaal Baten	**30**

Lasten	
Doorbelasting personeelskosten	-319
Overig	53
Totaal Lasten	**-266**

Lasten

De personeelskosten die betrekking hebben op de taken die onder de diverse programma's vallen worden doorbelast op basis van de geraamde doorbelasting in de begroting. In werkelijkheid is het totaal aan personeelskosten hoger. Dit wordt onder andere veroorzaakt door extra inzet van personeel in verband met de coronacrisis, met name op gebied van toezicht en handhaving en sociale dienstverlening.

Onderdeel E: Vennootschapsbelasting

Tabel 74

Afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)	
Lasten	
Overig	0
Totaal Lasten	**0**

Vennootschapsbelasting is verschuldigd vanwege fiscale winst die per saldo is gerealiseerd op ondernemingsactiviteiten. Wij zijn belastingplichtig voor de activiteiten bouwgrondexploitaties en parkeren.
Het bedrag van € 3,7 miljoen vennootschapsbelasting dat in 2020 verantwoord is, heeft betrekking op de afdracht vennootschapsbelasting over de jaren 2017, 2018 en 2019 en betreft grotendeels de bouwgrondexploitaties. Dit gaat ten laste van de algemene reserve Grondzaken. Voor het belastingjaar 2020 verwachten wij geen fiscaal positief resultaat en derhalve geen te betalen vennootschapsbelasting.

Reserves

Tabel 75

Afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)	Begroting	Werkelijk	Verschil
Onttrekking			
Algemene dekkingsreserve	15.757	12.490	-3.267
BTW compensatiefonds	671	671	0
Totaal Onttrekking	**16.428**	**13.161**	**-3.267**
Storting			
Algemene dekkingsreserve	14.244	11.571	2.673
Totaal Storting	**14.244**	**11.571**	**2.673**

Onttrekkingen

Algemene dekkingsreserve
De lagere onttrekking wordt vooral veroorzaakt doordat er € 3,1 miljoen minder is besteed aan budgetoverhevelingen. Hiervan was € 2,7 miljoen al voorzien bij de Najaarsrapportage 2020, maar dit bedrag is toen als een storting geraamd, in plaats van een verlaging van de geraamde onttrekking. Resteert er een verschil van € 0,4 miljoen. Dit betreft met name de budgetoverheveling van de bijdrage duurzaamheid basisschool de Kameleon. In 2019 was hiervoor € 350.000 ontvangen en overgeheveld naar 2020. Bij de Najaarsrapportage 2020 is het betreffende budget vrijgevallen, omdat het bedrag toen is toegevoegd aan de investering voor de nieuwbouw van de Kameleon. De bijbehorende budgetoverheveling is toen niet gecorrigeerd.

Ter dekking van de voorbereidingskosten van de tijdelijke huisvesting van de gemeentelijke organisatie in verband met de nieuwbouw van het raadhuis is een onttrekking geraamd van € 0,4 miljoen. De werkelijk verantwoorde lasten zijn € 0,2 miljoen lager, waardoor ook de gerealiseerde onttrekking lager is.

Stortingen

Algemene dekkingsreserve
De lagere onttrekking wordt veroorzaakt door de budgetoverhevelingen. Zoals hiervoor is aangegeven is € 2,7 miljoen verrekend met de geraamde onttrekkingen.

Overzicht overhead

Portefeuillehouder: Nobel, Rip, Sidali

lasten in €	51.394
% totale realisatie lasten	9,6%
baten in €	289
% totale realisatie baten	0,1%

Maatschappelijk doel:
Haarlemmermeer realiseert haar doelen met aanvaardbare overhead.

(bedragen × € 1.000)	Rekening 2020 baten	% verschil baten t.o.v. begroting	Rekening 2020 lasten	% verschil lasten t.o.v. begroting
Onderdeel A: Directie, bestuursondersteuning, corporate control, communicatie, personeel en organisatie, financiën, inkoop en juridische zaken.	230	359%	23.454	2%
Onderdeel B: Management en management- ondersteuning primair proces.	-	-	10.180	4%
Onderdeel C: Informatievoorziening en automatisering.	-	-	15.728	1%
Onderdeel D: Facilitaire zaken en huisvesting.	61	188%	10.486	5%
Onderdeel E: Interne doorbelastingen.	-1	-	-8.454	-5%

Catalina

Overzicht overhead

Haarlemmermeer realiseert haar doelen met aanvaardbare overhead.
In het BBV is bepaald dat gemeenten de uitgaven aan overhead in een apart overzicht moeten tonen. Ook is in het BBV is bepaald welke uitgaven hieronder vallen. Het uitgangspunt hiervan is om de vergelijkbaarheid met andere gemeenten te vergroten. Het gevolg is dat in de programma's alleen baten en lasten worden opgenomen die betrekking hebben op het primaire proces, wat wil zeggen dat in de programma's alleen de apparaatskosten worden verantwoord die direct voor de uitvoering van de desbetreffende taken en activiteiten worden ingezet.

Naar aanleiding van de raadssessie over het Vervolgonderzoek Rekenkamercommissie inzake Overhead en in het kader van de doorontwikkeling van het Overzicht overhead is het overzicht vanaf de Programmabegroting 2018-2021 onderverdeeld in vijf onderdelen. Hierdoor ontstaat een beter inzicht in de lasten van overhead. De verschillen in de lasten per jaar van elk onderdeel worden hieronder kort toegelicht.
Verder is voor de wettelijk voorgeschreven BBV-kengetallen een tabel opgenomen met de beschikbare vergelijkende cijfers 2019 en 2020 van drie gemeenten.

Globaal bestaat de overhead volgens de definitie van het BBV uit de volgende onderwerpen:

- Bestuursondersteuning en beleidsadvisering
- Financiën
- Personeelszaken en organisatie
- Juridische zaken (exclusief bezwaar en beroep)
- Informatievoorziening, automatisering van systemen ten behoeve van de gemeentebrede bedrijfsvoering, documentmanagement en informatievoorziening (DIV)
- Facilitaire zaken en huisvesting (inclusief beveiliging)
- Interne en externe communicatie met uitzondering van klantcommunicatie
- Verzekeringen
- Hiërarchisch leidinggevenden, controllers en managementondersteuning werkzaam in de primaire processen en de staven van de clusters

De definitie voor overhead die is vastgesteld door de commissie BBV creëert een nieuwe discussie over de kosten van de gemeentebrede bedrijfsvoering en de toerekening hiervan. Omdat iedere gemeente anders is georganiseerd is het niet eenvoudig om de overhead met andere gemeenten te vergelijken. Gemeente Haarlemmermeer is een regiegemeente wat zich uit in relatief weinig fte per inwoner, omdat veel uitvoerende taken niet door de gemeente zelf worden uitgevoerd. Er zijn ook gemeenten die de bedrijfsvoering in een gemeenschappelijke regeling laten uitvoeren, die hebben nog minder fte per inwoner. Minder taken in eigen regie uitvoeren leidt tot relatief meer overhead.

Deze diverse manier van organiseren maakt een discussie over de overhead complex. We voeren

benchmarks uit met andere gemeenten. Voorbeelden hiervan zijn de benchmark van Vensters voor Bedrijfsvoering welke diverse aspecten van de bedrijfsvoering belicht en de benchmark van M&I/Partners die zich specifiek richt op de automatiseringstak van de gemeente. Door verdiepende vervolgonderzoeken vergelijken we onze bedrijfsvoering op een meer kwalitatief niveau en leggen wij de relatie met onze ambities. Vanuit deze benchmarkt wordt dieper onderzocht waar de leerpunten voor onze organisatie liggen.

Onderstaande tabel geeft een aantal kengetallen weer in relatie tot de overhead:

Tabel 76

Programma / Omschrijving	Eenheid	Indicator	Bron	Metingen 2018	2019	2020
Formatie	Fte per 1.000 inwoners	BBV	Eigen gegevens	6,6	6,4	6,6
Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	BBV	Eigen gegevens	6,4	6,5	6,6
Apparaatskosten	Kosten per inwoner	BBV	Eigen begroting	€ 638	€ 692	€ 677
Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	BBV	Eigen begroting	18,2	18,5	16,9
Overhead	% van totale lasten	BBV	Eigen begroting	11,8	12,5	9,8

De hiervoor genoemde kengetallen moeten door alle gemeenten in hun programmabegroting en jaarstukken opgenomen worden. Hierdoor is het mogelijk een vergelijking met andere gemeenten te maken. Voor de Jaarstukken 2019 en Programmabegroting 2020-2023 is het beeld als volgt:

Tabel 77

Omschrijving	Eenheid	Haarlemmermeer		Zaanstad		Haarlem		Arnhem	
		JS 2019[1]	PB 2020	JS 2019	PB 2020	JS 2019	PB 2020	JS 2019	PB 2020
Formatie	Fte per 1.000 inwoners	6,4	6,4	8,0	7,8	7,8	7,5	5,8	5,7
Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	6,5	6,1	7,5	7,4	8,0	7,5	5,7	5,4
Apparaatskosten	Kosten per inwoner in euro's	€ 692	€ 630	€654	€650	€735	€709	€490	€495
Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	18,5	4,6[2]	15,2	20	14,1	15,0	21,0	13,0
Overhead	% van totale lasten	12,5	10,4	10,3	11,2	9,1	9,2	5,0	8,0

1 *JS = Jaarstukken; PB = Programmabegroting*
2 *Dit is het percentage gebaseerd op de primaire begroting 2020 (standlijn 1 januari). Voor wat betreft de kolom 2019 zijn dit de daadwerkelijke uitkomsten. De hogere realisatie wordt onder andere veroorzaakt door inhuur externen in verband met vacatures. Deze inhuurkosten worden gedekt uit vrijvallende salariskosten.*

Specificatie horende bij de jaarrekening

Wat heeft het gekost?

Tabel 78

Er kunnen afrondingsverschillen optreden. (bedragen × € 1.000; min = nadeel)		Begroting origineel	Begroting gewijzigd	Rekening	Verschil rekening begroting gewijzigd
Overzicht overhead		**2020**	**2020**	**2020**	
Haarlemmermeer realiseert haar doelen met aanvaardbare overhead.	Baten	71	71	289	218
	Lasten	47.275	53.492	51.394	2.098
Saldo van baten en lasten (B-L)	**Saldo**	**-47.204**	**-53.421**	**-51.105**	**2.316**
Reservemutaties	Onttrekking	-	-	-	-
	Storting	-	-	-	-
Resultaat (Saldo +O-S)	**Saldo**	**-47.204**	**-53.421**	**-51.105**	**2.316**

Uitsplitsing per onderdeel

Onderdeel A: Directie, bestuursondersteuning, corporate control, communicatie, personeel en organisatie, financiën, inkoop en juridische zaken.	Baten	50	50	230	180
	Lasten	22.697	23.856	23.454	402
	Saldo	**-22.647**	**-23.806**	**-23.224**	**582**
Onderdeel B: Management en management- ondersteuning primair proces.	Baten	0	0	0	0
	Lasten	9.700	10.649	10.180	469
	Saldo	**-9.700**	**-10.649**	**-10.180**	**469**
Onderdeel C: Informatievoorziening en automatisering.	Baten	0	0	0	0
	Lasten	14.208	15.922	15.728	193
	Saldo	**-14.208**	**-15.922**	**-15.728**	**193**
Onderdeel D: Facilitaire zaken en huisvesting.	Baten	21	21	61	40
	Lasten	10.910	11.080	10.486	594
	Saldo	**-10.889**	**-11.059**	**-10.425**	**634**
Onderdeel E: Interne doorbelastingen.	Baten	0	0	-1	-1
	Lasten	-10.240	-8.014	-8.454	439
	Saldo	**10.240**	**8.014**	**8.452**	**438**

Toelichting gewijzigde begroting 2020 - jaarrekening 2020

Onderdeel A

Tabel 79

Afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)	
Baten	
Detachering personeel	151
Overig	29
Totaal Baten	**180**

Lasten

Voorziening wachtgeld voormalig personeel	-757
Hogere doorbelasting aan projecten	527
Opleidingsbudget	225
Reis- en verblijfskosten	164
Wet banenafspraak	148
Personeelslasten	96
Overig	-1
Totaal Lasten	**402**

Baten

Door detachering van personeel is een voordeel ontstaan.

Lasten

Door een hoger aantal uitgestroomde medewerkers die (nog) niet (volledig) zijn teruggekeerd tot de arbeidsmarkt en aanspraak kunnen maken op een wachtgeldvergoeding, is er een storting gedaan in de voorziening wachtgeld voormalig personeel.

Doordat aan projecten meer is doorbelast voor advisering en ondersteuning op gebied van communicatie en doordat de interim-adviseurs uit de flexpool meer productieve uren hebben gemaakt, als gevolg van de diverse organisatie-ontwikkelingen die hebben gespeeld, is een voordeel ontstaan.

Als gevolg van de coronacrisis hebben diverse fysieke opleidingen niet kunnen plaatsvinden, waardoor de gerealiseerde opleidingskosten incidenteel lager zijn dan begroot.

Verder waren er als gevolg van de coronacrisis minder reisbewegingen, waardoor de gerealiseerde reis-en verblijfskosten incidenteel lager zijn dan begroot.

Het afgelopen jaar is voor de uitvoering van de afspraken in het kader van de wet banenafspraak centraal een budget opgenomen. Uiteindelijk zijn de betreffende formatieplaatsen gedekt vanuit regulier budget.

Doordat een aantal vacatures moeilijker invulbaar bleken dan ten tijde van de najaarsrapportage is ingeschat, heeft de invulling van de desbetreffende functies later plaatsgevonden dan geprognosticeerd. Hierdoor is een incidenteel voordeel ontstaan op de personeelslasten.

Onderdeel B

Tabel 80

Afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)

Lasten

Opleidingsbudgetten	337
Personeelsbudget	70
Overig	62
Totaal Lasten	**469**

Lasten

Als gevolg van de coronacrisis hebben diverse fysieke opleidingen niet kunnen plaatsvinden, waardoor de gerealiseerde opleidingskosten incidenteel lager zijn dan begroot.

Bij de samenvoeging van de budgetten in verband met de herindeling is € 70.000 ten onrechte als overhead aangemerkt. Dit budget wordt ingezet in het primaire proces, waardoor er op dit beleidsdoel van overzicht overhead een verschil ontstaat.

Onderdeel C

Tabel 81

Afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)

Lasten	
Digitale Dienstverlening	141
Implementatie software privacy wetgeving	98
Informatiebeveiliging	58
Afschrijvingslasten	-45
Overig	-59
Totaal Lasten	**193**

Lasten

Het krediet Digitale Dienstverlening wordt ter beschikking gesteld op het moment dat er innovatieve digitale projecten worden gestart. De coronacrisis heeft ervoor gezorgd dat sommige ontwikkelingen tijdelijk stop zijn gezet onder andere omdat er taken bijkwamen vanuit het Rijk, de Tozo en de TONK. Digitaal, op afstand, werken heeft ervoor gezorgd dat we eerst moesten focussen op going-concern en de basis op orde. Voorgesteld wordt het restantbedrag over te hevelen naar 2021.

De voorbereidende fase om te komen tot de implementatie van de software om te voldoen aan de pricavcy-wetgeving heeft langer geduurd dan gepland. Als gevolg hiervan vindt de uitvoering van het project grotendeels in 2021 plaats. Derhalve wordt voorgesteld om de resterende gelden van 2020 over te hevelen naar 2021.

De vervolgfase voor Informatiebeveiliging is later gestart dan oorspronkelijk gepland, doordat de eerdere fase complexer was en meer tijd in beslag heeft genomen dan vooraf was geprognosticeerd. Als gevolg hiervan loopt de vervolgfase langer door in 2021. Derhalve wordt voorgesteld om de resterende gelden van 2020 naar 2021 over te hevelen.

In het verleden zijn investeringen in werkplekken geactiveerd met een afschrijvingstermijn die afwijkt van de tabel met afschrijvingstermijnen die is opgenomen in de notitie Activabeleid gemeente Haarlemmermeer 2019. Dit is nu gecorrigeerd, wat incidenteel een extra afschrijvingslast geeft.

Onderdeel D

Tabel 82

Afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)

Baten	
Overig	40
Totaal Baten	**40**

Lasten	
Overige goederen en diensten	381
Salarissen en sociale lasten	343
Afschrijvingslasten	-84
Overig	-46
Totaal Lasten	**594**

Lasten

Het voordeel op overige goederen en diensten heeft meerdere oorzaken.
In verband met nieuwbouw van het raadhuis en de verhuizing naar tijdelijke huisvesting is terughoudend omgegaan met het besteden van budgetten voor onderhoud en kleine investeringen. De onderschrijding wordt mede veroorzaakt door de niet gebruikte huurlasten van het voormalige servicecentrum Badhoevedorp. Verder zijn als gevolg van de coronamaatregelen minder uitgaven gedaan voor de consumptie-automaten en zijn de schoonmaakkosten toegenomen. Ook heeft als gevolg van de coronacrisis de professionalisering van facility management vertraging opgelopen.

Het personeelsbudget en het budget voor inhuur (flexibele schil) is niet volledig benut. Er is vertraging ontstaan op organisatorische ontwikkelingen mede door de coronacrisis. Hierdoor is terughoudend omgegaan met de invulling van vacatures en inhuur.

In het verleden zijn investeringen in werkplekken geactiveerd met een afschrijvingstermijn die afwijkt van de tabel met afschrijvingstermijnen die is opgenomen in de notitie Activabeleid gemeente Haarlemmermeer 2019. Dit is nu gecorrigeerd wat een incidentele extra afschrijvingslast geeft van € 206.000. Hier staat een voordeel tegenover van € 122.000 omdat al een aantal jaren in afwachting van de nieuwe huisvesting terughoudend omgegaan wordt met vervangingen en uitbreidingen. Investeringen in relatie tot de huidige huisvesting worden zo lang mogelijk uitgesteld. Er wordt pas vervangen als iets écht stuk is of als gezondheid en veiligheid (Arbo) in gevaar komt. Zodoende is de beschikbare investeringsruimte in 2020 niet volledig gebruikt.

Onderdeel E

Tabel 83

Afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)

Baten

Overig	-1
Totaal Baten	**-1**

Lasten

Resultaat interne opdrachten systematiek	439
Overig	0
Totaal Lasten	**439**

Lasten

Het resultaat op de Interne opdrachtensystematiek (IOS) is hoger. De aan projecten en investeringen bestede uren worden doorbelast op basis van marktconforme tarieven. Het verschil tussen de personeelslasten (in- en extern personeel en de marktconforme tarieven wordt gebruikt ter dekking van een deel van de overheadlasten. Conform de voorschriften in het BBV wordt deze dekking verantwoord als een negatieve last.
De dekking is circa 5% hoger uitgevallen door een hogere productiviteit.

De wandelende mens

Paragrafen

Mysteryland 2020

Inleiding

Het BBV bepaalt dat in de programmabegroting en jaarstukken paragrafen worden opgenomen, waarin de beleidslijnen worden vastgelegd met betrekking tot beheersmatige aspecten en lokale heffingen. Doel van de paragrafen is dat onderwerpen die versnipperd in de begroting staan worden gebundeld in een kort overzicht, zodat we u voldoende inzicht bieden. De paragrafen geven een dwarsdoorsnede van de jaarstukken en leveren daarmee extra informatie voor het beoordelen van de financiële positie.

Een korte toelichting op de paragrafen:

Lokale heffingen
Hierin worden de beleidsvoornemens voor de lokale lasten en een overzicht van de diverse belastingen en heffingen opgenomen.

Weerstandsvermogen en risicobeheersing
Hierin worden de risico's gerelateerd aan de weerstandscapaciteit. Ook zijn in deze paragraaf vijf financiële kengetallen opgenomen.

Onderhoud kapitaalgoederen
Aan de orde komen de onderhoudstoestand en de kosten van negen soorten kapitaalgoederen.

Vastgoed
In deze paragraaf wordt ingegaan op het beheer van de vastgoedportefeuille.

Financiering
Hierin wordt het uitvoeren van de treasuryfunctie beschreven en inzicht gegeven in de rentelasten.

Bedrijfsvoering
Deze paragraaf beschrijft de ontwikkelingen op het terrein van sturing en beheersing van de organisatie.

Verbonden partijen
Een beschrijving van onze participaties in rechtspersonen waarin bestuurlijke invloed wordt uitgeoefend en waarmee financiële belangen zijn gemoeid.

Grondbeleid
In deze paragraaf worden de hoofdlijnen van het grondbeleid verwoord.

Toezichtinformatie
Het uitgangspunt is dat de raad toeziet op de uitoefening van medebewindstaken door het college. Daarnaast heeft de provincie vanuit interbestuurlijk toezicht behoefte aan systematische informatievoorziening op een aantal specifieke beleidsterreinen.

Ter Veenbrug, Hoofddorp

Lokale heffingen

Portefeuillehouder: Nobel

Deze paragraaf omvat op hoofdlijnen de verantwoording over de gemeentelijke belastingen en heffingen. De gemeentelijke belastingen en heffingen maakten in 2020 voor circa 30% deel uit van de gemeentelijke inkomsten.

Haarlemmermeer kent de volgende heffingen:
- *Belastingen*: tot deze groep behoren onroerendezaakbelastingen, hondenbelasting, toeristenbelasting, parkeerbelasting en precariobelasting.
- *Retributies*: tot deze groep behoren rioolheffing, afvalstoffenheffing, begraafrechten, liggeld voor woonschepen en leges.

Beleidsuitgangspunten en ontwikkelingen

Het beleid is er op gericht dat de belastingen voor inwoners en ondernemers niet méér stijgen dan de inflatie. Voor de gemeentelijke belastingen en heffingen betekent dit dat de tarieven jaarlijks worden geïndexeerd met de verwachte inflatie. Voor 2020 was dit vastgesteld op 1,5%. De tarieven van de afvalstoffenheffing zijn verhoogd met 6% vanwege de landelijke afvalstoffenbelasting die door het Rijk verhoogd is. Verder zijn de verwerkingskosten voor grof huishoudelijk afval, plastic en drankenkartons, oud papier en karton en GFT (groenten, fruit en tuinafval) hoger dan voorzien. Met deze verhoging van 6% werden de tarieven op begrotingsbasis weer kostendekkend geraamd. De tarieven van de rioolheffing stegen met 2% op basis van het gemeentelijk rioleringsplan (GRP). De WOZ-waarden worden jaarlijks vastgesteld op basis van de Wet waardering onroerende zaken (WOZ). Voor het belastingjaar 2020 is het prijspeil 1 januari 2019 gehanteerd. De lokale belastingdruk is voor een éénpersoonshuishouden € 663 en voor een meerpersoonshuishouden € 759.

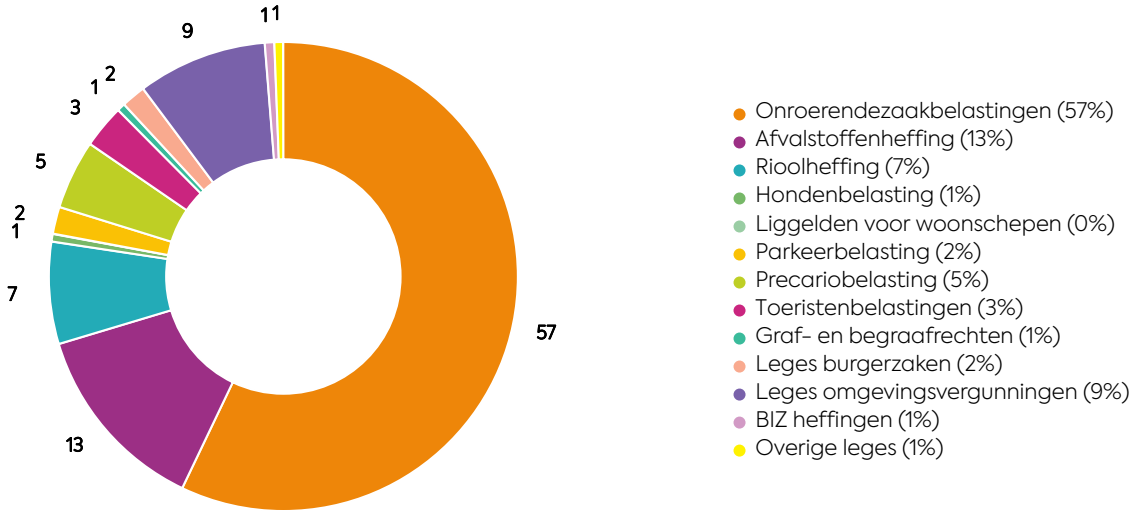
Overzicht gemeentelijke belastingen en heffingen

Tabel 84 geeft een overzicht van alle gemeentelijke belastingen en heffingen in Haarlemmermeer met de daarbij gerealiseerde opbrengsten. In Figuur 11 wordt de realisatie over 2020 weergegeven. De cijfers weergeven het procentuele aandeel in de opbrengsten van belastingen en heffingen.

Tabel 84

Soort belasting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)	Gewijzigde begroting	Realisatie	Verschil
Onroerendezaakbelastingen	77.385	78.445	1.060
Afvalstoffenheffing	18.229	18.199	-30
Rioolheffing	9.435	9.670	235
Hondenbelasting	721	712	-9
Liggelden voor woonschepen	32	31	-1
Parkeerbelasting	2.342	2.550	209
Precariobelasting	6.418	6.569	151
Toeristenbelasting	3.890	4.114	224
Graf- en begraafrechten	750	761	10
Leges burgerzaken	2.330	2.299	-31
Leges omgevingsvergunningen	10.368	12.292	1.924
BIZ heffingen	892	882	-10
Overige leges	608	844	236
Totaal aan opbrengsten	**133.400**	**137.369**	**3.969**
Kwijtschelding	-683	-669	14
Nettoresultaat	**132.717**	**136.700**	**3.983**

De toelichting van de verschillen van € 75.000 en hoger staan in de programma's.

Figuur 11

Kostendekkendheid retributies

Hieronder wordt op hoofdlijnen inzicht gegeven in de kostendekkendheid van de diverse retributies. Voor de retributies geldt dat deze maximaal 100% kostendekkend mogen zijn. Anders gezegd, er mag geen winst gemaakt worden. Bij de afvalstoffenheffing en de rioolheffing wordt gebruik gemaakt van een voorziening om de baten en de lasten zoveel mogelijk te egaliseren.

Afvalstoffenheffing

Bij het bepalen van de tarieven voor de afvalstoffenheffing is het uitgangspunt dat de nettolasten voor 100% worden gedekt uit de heffing. De lasten zijn hoger doordat als gevolg van de coronacrisis meer huishoudelijk afval is aangeboden. Zie voor een verdere toelichting het programma Kwaliteit fysieke omgeving, de toelichting op de verschillen onder beleidsdoel B.

Volgens de Financiële verordening Haarlemmermeer 2016 wordt bij het bepalen van de te dekken lasten rekening gehouden met de compensabele BTW. Tevens wordt rekening gehouden met de toe te rekenen lasten van overhead.

Tabel 85

Kostendekkendheid Afvalstoffenheffing (bedragen x € 1.000; - = voordeel)	begroting 2020 na wijziging	rekening 2020	verschil
Lasten taakveld inclusief rente	17.073	17.431	-358
Baten taakveld , exclusief heffingen	-570	-786	216
Netto lasten taakveld	**16.503**	**16.645**	**-142**
Toe te rekenen lasten:			
Overhead	285	285	0
Kwijtschelding	653	639	14
Compensabele BTW	3.352	3.459	-107
Totale te dekken lasten	**20.792**	**21.027**	**-235**
Opbrengst Afvalstoffenheffing	-18.229	-18.199	-30
Saldo van baten en lasten	2.563	2.828	-265
Ten laste van egalisatievoorziening	-750	-567	-183
Saldo	1.813	2.261	-448
Kostendekkendheid exclusief vrijval voorziening	**88%**	**87%**	**1%**
Kostendekkendheid inclusief vrijval voorziening	**91%**	**89%**	**2%**

Rioolheffing

De mate van kostendekkendheid van de riolering wordt in onderstaande tabel weergegeven. Volgens de financiële verordening wordt bij het bepalen van de te dekken lasten rekening gehouden met de compensabele BTW en de toe te rekenen lasten van overhead. In het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) is opgenomen dat de tarieven van de rioolheffing geleidelijk stijgen.
Voor een toelichting op de verschillen in de baten en lasten wordt verwezen naar het programma Kwaliteit fysieke omgeving, de toelichting op de verschillen onder beleidsdoel C.

Tabel 86

Kostendekkendheid Rioolheffing (bedragen x € 1.000: - = voordeel)	begroting 2020 na wijziging	rekening 2020	verschil
Lasten taakveld inclusief rente	8.384	8.140	244
Baten taakveld, exclusief heffingen	-30	0	-30
Netto lasten taakveld	**8.354**	**8.140**	**214**
Toe te rekenen lasten:			
Overhead	598	598	0
Compensabele BTW	1.321	1.225	96

Kostendekkendheid Rioolheffing (bedragen x € 1.000: - = voordeel)	begroting 2020 na wijziging	rekening 2020	verschil
Totale te dekken lasten	**10.273**	**9.963**	**310**
Opbrengst Rioolheffing	-9.436	-9.671	235
Saldo van baten en lasten	837	293	544
Ten laste van de egalisatievoorziening	-837	-293	-544
Saldo	2	0	2
Kostendekkendheid exclusief vrijval voorziening	**92%**	**97%**	**-5%**
Kostendekkendheid inclusief vrijval voorziening	**100%**	**100%**	**0%**

Begraven

De mate van kostendekkendheid van begraven wordt in onderstaande tabel weergegeven. In de lasten is de kostprijsverhogende BTW inbegrepen.

Conform de Financiële verordening Haarlemmermeer 2016 wordt rekening gehouden met de toe te rekenen lasten van overhead.

Tabel 87

Kostendekkendheid Begraven (bedragen x € 1.000; - = voordeel)	begroting 2020 na wijziging	rekening 2020	Verschil
Lasten taakveld inclusief rente	990	1.063	-73
Baten taakveld, exclusief heffingen			
Netto lasten taakveld	**990**	**1.063**	**-73**
Toe te rekenen lasten:			
Overhead	84	84	0
Totale te dekken lasten	**1.074**	**1.147**	**-73**
Opbrengst Begraven	-750	-761	11
Saldo van baten en lasten	324	386	-62
Kostendekkendheid	**70%**	**66%**	**3%**

Leges

In de onderstaande tabel staat de kostendekkendheid van de belangrijkste hoofdstukken per titel van de legesverordening. Bij de berekening is, comform de financiële verordening, bij het bepalen van de toe te rekenen lasten rekening gehouden met de compensabele BTW en de overhead.

Tabel 88

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Lasten taak-velden	Overhead	BCF	Totale lasten	Leges	Kosten-dekkend-heid	geraamd in primitieve begroting
Titel 1: Algemene dienstverlening							
Burgerlijke stand	92	81		173	48	28%	64%
Reisdocumenten	830	1.023		1.853	478	26%	51%
Rijbewijzen	1.010	581		1.591	618	39%	52%
Verstrekkingen uit de Basisregistratie personen	56	176		232	198	85%	71%
Overige publiekszaken	253	103		356	44	12%	58%
Verkeer en vervoer	376	287	13	676	217	32%	39%
In deze titel niet benoemde vergunningen, ontheffingen, beschikkingen of andere diensten	539	54	19	612	382	63%	7%
Totaal titel 1	**3.156**	**2.305**	**32**	**5.493**	**1.965**	**36%**	**45%**

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Lasten taak-velden	Overhead	BCF	Totale lasten	Leges	Kosten-dekkend-heid	geraamd in primitieve begroting
Titel 2: Dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving/ omgevingsvergunning							
Omgevingsvergunning	5.994	1.673	299	7.966	12.609	158%	134%
Totaal titel 2	5.994	1.673	299	7.966	12.609	158%	**134%**
Titel 3 Dienstverlening vallend onder Europese dienstenrichtlijn							
Horeca	104	120		224	38	17%	20%
Organiseren evenementen	139	160		299	57	19%	23%
Kinderopvang	47	8		55	14	25%	38%
Totaal titel 3	290	**288**		578	109	19%	**23%**
Totaal-generaal	9.440	4.266	331	14.037	14.683	105%	90%

Uitgangspunten toerekening overhead

Voor het berekenen van kostendekkende tarieven wordt rekening gehouden met de lasten van overhead, zoals deze verantwoord zijn in het overzicht overhead. De lasten van overhead worden via een extra-comptabele opslag op de salariskosten die worden toegerekend aan de betreffende taak meegenomen in de berekening van de via de retributies te dekken lasten.

Om de toerekening zo zuiver mogelijk te doen wordt gewerkt met twee opslagen:
1. Cluster specifieke overhead. Met deze procentuele opslag worden de kosten van het management en de managementondersteuning van een specifiek cluster toegerekend.
2. Overhead PIOFACH-taken. Met deze opslag worden de kosten van de ondersteunende taken toegerekend. PIOFACH staat voor: Personeel, Informatievoorziening, Organisatie, Financiën, Automatisering, Communicatie en Huisvesting. In de berekening van kostendekkende tarieven mag geen rekening worden gehouden met de kosten van bestuur en bestuursondersteuning. Om deze reden zijn bij de berekening van de PIOFACH-opslag de kosten van het cluster Staf, Bestuur en Directie, het cluster Communicatie en Externe betrekkingen en de kosten van het opstellen van de P&C-producten door het cluster Financiën en Administratie niet meegenomen. De resterende lasten van overhead zijn verdeeld op basis van de productieve uren die worden toegerekend aan de programma's (beleidsdoelen en taakvelden). De opslag bedraagt voor 2020 € 49.

Tarieven

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de tarieven voor 2020 in vergelijking met het voorgaande jaar:

Tabel 89

Tarief	2019	2020
Onroerendezaakbelastingen	%	%
Eigenaar woning	0,09521	0,08477
Eigenaar niet-woning	0,29379	0,29246
Gebruiker niet-woning	0,25554	0,25479
Afvalstoffenheffing	€	€
80-liter	229,20	242,88
120-liter	251,88	266,88
240-liter	319,80	338,88
Ondergronds	268,56	284,64
extra 120-liter GFT	57,24	60,60

Tarief	2019	2020
extra 80-liter rest	229,20	242,88
extra 120-liter rest	251,88	266,88
extra 240-liter rest	319,80	338,88
Rioolheffing	**€**	**€**
per aansluiting	129,63	132,22
per 10 m^3 (bij verbruik >250 m^3)	5,01	5,11
Liggeld voor woonschepen	**€**	**€**
Eerste 15 meter	397,32	403,27
Elke volgende meter	55,73	56,56
Hondenbelasting	**€**	**€**
Per hond	81,70	82,90
Kenneltarief	327,30	332,20

Bezwaarschriften

Tabel 90

Voor 2020 in vergelijking met 2019 zagen de cijfers er als volgt uit:	2019	2020
Ingekomen waardebezwaren	1.824	2.922
Ingekomen parkeerbelastingbezwaren	1.070	392
Ingekomen (overige) heffingsbezwaren	709	628

Een aantal bezwaren heeft geleid tot een beroepsprocedure (WOZ 55, heffingen 1).

Kwijtschelding

Voor inwoners met een laag inkomen is er de mogelijkheid van kwijtschelding van heffingen en belastingen.

Kwijtschelding is mogelijk voor de volgende belastingen:

- afvalstoffenheffing (niet voor extra rolemmers);
- hondenbelasting (maximaal één hond);
- liggeld voor woonschepen.

Tabel 91

Kwijtschelding	2019	2020
Geautomatiseerde kwijtschelding:	1.451	1.392
Aantal ingekomen verzoeken	1.849	2.132
Administratief beroep	44	61
Totaal	3.344	3.585
Resultaat behandeling:		
Afgewezen	895	1.137
Geheel toegekend	2.258	2.264
Gedeeltelijk toegekend	15	20
Overig / buiten behandeling / ingetrokken/ nog niet behandeld	176	164

Kanopolo

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Portefeuillehouder: Nobel

In de uitvoering van onze taken zijn risico's niet te vermijden, maar we moeten er rekening mee houden dat ze impact kunnen hebben op de realisatie van onze doelen. Daarom gaan we zorgvuldig om met risico's, willen we bewuste afwegingen maken bij het aangaan van risico's en passende beheersmaatregelen nemen. Indien risico's zich toch manifesteren willen wij zorgen dat we dit kunnen dragen. Het weerstandsvermogen is het vermogen om financiële tegenvallers op te vangen. Het geeft een beeld van de robuustheid van onze financiële situatie. Een gezond weerstandsvermogen stelt ons in staat om financiële tegenvallers op te vangen zonder dat dit ons tot bezuinigen dwingt ten koste van het uitvoeren van bestaande taken. Op 7 september 2017 is door de raad de Notitie Risicomanagement (2017.47899) vastgesteld. Hierin is onder meer gedefinieerd hoe we omgaan met risico's, wat de weerstandscapaciteit en het weerstandsvermogen zijn en hoe ze worden bepaald. In deze paragraaf rapporteren we over de voornaamste risico's en het weerstandsvermogen volgens de in de notitie vastgelegde richtlijnen.

Daarnaast zijn in deze paragraaf ook de vijf, in het BBV, voorgeschreven financiële kengetallen opgenomen.

Risico's

Van al onze geïdentificeerde en geregistreerde risico's is bepaald wat de kans is dat de gebeurtenis zich voordoet en wat de gevolgen daarvan zouden zijn. Deze risico's zijn allen meegenomen in de analyse van het weerstandsvermogen in een kans- en gevolgklasse.

Conform het beleidskader dat uiteen is gezet in de notitie Risicomanagement rapporteren wij in de P&C producten de voornaamste risico's met financiële gevolgen (risico's vanaf € 1 miljoen, aangevuld met de risico's vanaf € 0,4 miljoen waarbij de kans van optreden 70% of hoger is). De geactualiseerde inventarisatie heeft zeventien voornaamste risico's met financiële gevolgen opgeleverd. Deze worden hieronder toegelicht. De wijze van sturen, beheersen en rapporteren van onze risico's is nader uitgewerkt in de notitie Risicomanagement 2017.

In de weergave van de voornaamste risico's wordt inzicht gegeven in de kans en het gevolg. Naast de kans en gevolgklassen geven wij ook aan of een risico structurele (S) of incidentele (I) gevolgen heeft. Indien een risico structureel is, laten wij het meerjarige financiële gevolg zien. De informatie hierover vindt u in de koptekst van de risico's (K(ans); G(evolg); S of I). Een overzicht van kans en gevolgklassen is opgenomen in Tabel 92. Naast de kans en gevolgklasse worden bij ieder risico, conform de notitie, de beheersmaatregelen weergegeven. In gevallen waarbij dit de belangen van de gemeente kan schaden (zoals juridische geschillen) doen wij in deze paragraaf geen uitspraak over de kans en/of de financiële gevolgen. Risico's waarover in een eerder P&C product gerapporteerd is zijn opgenomen in de alinea voornaamste risico's. Nieuwe of vervallen risico's worden apart weergegeven. Indien actualisatie heeft geleid tot een aanpassing van kans- of gevolgklasse, worden deze verwerkt onder de gewijzigde risico's.

Tabel 92

Kans	Percentage	Gevolg	Omvang	Type
K1	10%	G1	< € 0,1 miljoen	Structureel
K2	30%	G2	€ 0,1 miljoen - € 0,4 miljoen	Incidenteel
K3	50%	G3	€ 0,4 miljoen - € 1 miljoen	
K4	70%	G4	€ 1 miljoen - € 5 miljoen	
K5	90%	G5	> € 5 miljoen	

Belangrijkste mutaties ten opzichte van de Programmabegroting 2021-2024
Bij de reeds bekende voornaamste risico's zijn ten opzichte van de Programmabegroting 2021-2024 een aantal wijzigingen doorgevoerd.

Bij de Najaarsrapportage 2020 zijn reeds twee risico's komen te vervallen. De eerste ging om het risico 'Inroepen garantie Stallingsbedrijf Glastuinbouw' naar aanleiding van de financiële afwikkeling van het raadsvoorstel 'Beëindiging van de samenwerkingsovereenkomst met Stallingsbedrijf Glastuinbouw Nederland' (2020.0001708). Daarnaast is het risico 'Zorg en veiligheidsketen' ook bij de Najaarsrapportage 2020 vervallen omdat de stijging van het aantal meldingen bij Veilig thuis geen gevolgen heeft voor de begroting.

Bij deze jaarstukken komt het risico 'Complex omleggen A9 Badhoevedorp' te vervallen. Een van de belangrijkste doelen uit de notitie Risicomanagement 2017 is het bereiken van meer risicobewustzijn in de organisatie en het uniform vastleggen van de uitkomsten van het proces risicomanagement. De resultaten hebben geleid tot het toevoegen van drie nieuwe risico's ten opzichte van de Programmabegroting 2021-2024. De eerste heeft betrekking op 'Ongewenste toegang gemeentelijke systemen'. De tweede heeft betrekking op het Sociaal Domein, 'beleidswijziging hulp bij het huishouden'. Het laatste nieuwe risico heeft betrekking op 'aansprakelijksheidsstelling door oud-medewerkers'.

Voornaamste risico's

Sociaal domein - Participatiewet, Wmo en Jeugdwet kan duurder uitvallen (R6)
Zorg en werk (G5, K5, S)
Wij zijn vanuit diverse soorten wet- en regelgeving verplicht om zorg, ondersteuning en levensonderhoud te leveren aan onze inwoners. We zien een toenemende vraag naar en intensiteit van Jeugdhulp en WMO (o.a. door abonnementstarief). Dit betekent dat we meer kosten maken dan het door het Rijk beschikbaar gestelde budget. Ook als gevolg van indexering van tarieven en toekomstige aanbestedingen zullen de kosten verder toenemen. Door de

maatschappelijke impact van het coronavirus verwachten we dat in 2021 meer inwoners een beroep op voorzieningen levensonderhoud zullen doen (bijstand, bijzondere bijstand, bijstand zelfstandigen en schuldhulpverlening).

De gemeente moet de zorg, ondersteuning en voorziening levensonderhoud die nodig is, aanbieden en betalen. De Participatiewet, Wmo en Jeugdwet zijn zogenaamde open-einde regelingen. Hoeveel kosten we jaarlijks maken, is vooraf niet precies te voorspellen. Vooraf is niet precies bekend hoeveel vraag er is en welke zorg, ondersteuning en voorziening levensonderhoud onze inwoners nodig hebben. Risico is dat er meer kosten worden gemaakt dan begroot.

Beheersmaatregel: Behouden van het risico op basis van een zichtbare onderbouwing (accepteren)
Door middel van forecasting monitoren we de budgetten. In de reguliere P&C-cyclus wordt hierover gerapporteerd.

Projectspecifieke risico's bij negatieve grondexploitatieprojecten (R20)
Ruimtelijke ontwikkelingen (G5, K2, I)
Door middel van grondexploitaties ontwikkelen wij gronden die in ons bezit zijn. Daaraan zijn financiële risico's verbonden: het risico dat de prijzen niet of minder stijgen dan waarmee gerekend is, het risico dat het beoogde programma niet of geheel kan worden uitgevoerd en het risico dat de grondverkopen niet volgens het geplande tempo verlopen. Het risicobedrag is het ongewogen risicobedrag van de negatieve grondexploitaties per 1 januari 2021. Als gevolg van toenemende onzekerheden in de ontwikkeling van de grondprijzen en het tempo waarin de grondverkopen plaatsvinden als gevolg van onder andere de coronacrisis en stroomproblematiek is het financiële gevolg bij de verliesgevende grondexploitaties toegenomen.

Beheersmaatregel: veranderen van gevolgen (beheersen)
Voor alle actieve grondexploitaties wordt een register van risico's (en kansen) bijgehouden, en daarin zijn voor alle onderliggende risico's waar mogelijk de beheersmaatregelen aangegeven.

Strategische gronden GEM A4 Zone West en De President (R41)
Ruimtelijke ontwikkelingen (G5, K1, I)
In de grondexploitatie van de GEM A4 Zone West C.V. wordt rekening gehouden met de inbreng van de waarde van de gronden, welke gemeente Haarlemmermeer op haar balans heeft staan. Voor de gronden van De President 2.0 (grondbank Hillegondshoeve) is er een algemene afspraak om deze gronden op gelijke wijze als President 1.2 te ontwikkelen. Vanwege regionale afspraken kunnen deze laatst genoemde gronden pas na 2030 worden ontwikkeld.

Beheersmaatregel: veranderen van gevolgen (beheersen)
Voor de gronden ten behoeve van A4 Zone West zijn nadere afspraken gemaakt over de wijze en snelheid van inbreng van alle gronden. Deze afspraken hebben ertoe geleid, in combinatie met gesloten overeenkomsten (koop-, reserverings- en intentie overeenkomsten) en de afzetprognose, dat naar verwachting alle gronden voor 2030 zijn ingebracht. In het eerste kwartaal van 2021 wordt ongeveer 40% van de gronden geleverd aan GEM A4 Zone West C.V..

Grootschalige investeringsprojecten (R90)
Ruimtelijke ontwikkelingen (G4, K2, I)
Dit zijn de projecten die zijn opgenomen in het Investeringsplan. Het risico bestaat onder andere uit mogelijke kredietoverschrijdingen bij de realisatie als gevolg van nieuwe (bouw)eisen, vertraging, wegvallen van subsidies of andere onvoorziene omstandigheden.

Beheersmaatregel: Divers, afhankelijk van het investeringsproject
In 2016 is het Meerjarenperspectief Investeringen (MPI) ingevoerd. Hierin zijn alle investeringsprojecten opgenomen. Grote investeringen (van € 2,0 miljoen en hoger) worden nader toegelicht met aandacht voor actualiteiten, risico's, faseringen en over- en onderschrijdingen. Het MPI is verankerd in de financiële verordening, waarin ook de regels omtrent investeringen zijn vernieuwd. Hiermee wordt de kwaliteit van de control verder aangescherpt. De beheersing van risico's zal daardoor ook verder verbeteren en de kans op afwijkingen naar alle waarschijnlijkheid verminderen.

Gemeentelijke kosten A4 Zone West (R201)
Ruimtelijke ontwikkelingen (G4, K1, I)
Momenteel staat circa € 1,5 miljoen aan gemeentelijke kosten op de balans die zijn gemaakt in relatie tot de A4 Zone West (inmiddels STP: Schiphol Trade Park). Hiervan is de bedoeling dat we deze vergoed krijgen uit het te behalen resultaat op de grondexploitatie van STP (uitgevoerd door de GEM A4 Zone West). Momenteel is het verwachte resultaat positief. Gezien het resultaat is het onzeker of het volledig verhalen van deze kosten daadwerkelijk mogelijk zal zijn.

Beheersmaatregel: veranderen van gevolgen (beheersen)

Wij treden regelmatig in overleg met de GEM A4 Zone West en denken mee over mogelijkheden om het resultaat van STP te verbeteren. De gemeente gaat de grondverkopen in de A4 Zone West nauwgezet volgen. Indien deze de komende tijd van een voldoende niveau zijn, is er geen reden tot verdere maatregelen. Vallen de verkopen tegen, dan geeft dit aanleiding de huidige omvang van de kosten eventueel te herzien.

Badhoevedorp Zuid (R251 t/m R256)
Ruimtelijke ontwikkelingen (G, K, I)
De gemeente wordt verweten onrechtmatig gehandeld te hebben omdat de gemeente zich niet of onvoldoende zou hebben ingespannen mee te werken aan ontwikkelingsmogelijkheden in Badhoevedorp Zuid. Er is een uitspraak van de rechtbank Amsterdam, hiertegen is de gemeente Haarlemmermeer in hoger beroep gegaan. Tegelijkertijd loopt er een schadestaat procedure waarbij de tegenpartij de schade heeft opgemaakt. Als reactie daarop heeft de gemeente uitgebreid onderzoek laten doen met gespecialiseerde bureaus. De resultaten daarvan zijn meegenomen in de geactualiseerde risicoanalyse die Naris medio 2019 met de gemeente heeft uitgevoerd. Op basis daarvan is de conclusie dat, naar de stand van zaken van deze procedures, geen voorziening nodig is. De risicoanalyse is onderdeel van de berekening die gemaakt wordt ten behoeve van het weerstandsvermogen. Op 16 maart 2020 is bekend gemaakt dat de aandelen van TeleVerde BV door een overname in handen zijn gekomen van een andere partij. Het feit dat TeleVerde BV nieuwe aandeelhouders heeft gekregen is nog niet direct van invloed op de lopende procedures tussen de gemeente en TeleVerde BV. Wel zijn er constructieve gesprekken gaande tussen de gemeente en de nieuwe aandeelhouders van TeleVerde. Mede hierdoor zijn het hoger beroep en de schadestaatprocedure “on hold” gezet in de hoop dat er tot een oplossing gekomen kan worden. De claim is vooralsnog niet van de baan. We hebben wel goede hoop dat dit aan een oplossing van het geschil kan bijdragen, maar op dit moment is er nog geen reden voor wijziging van het risico.

Beheersmaatregel: Verminderen
Bij het voeren van de gerechtelijke procedures laten wij ons bijstaan en adviseren door onze huisadvocaat en expertisebureaus.

Daling grondprijzen 10% bij actieve grondexploitaties (R265)
Grondbeleid (G5, K2, S)
De commissie BBV beveelt aan om conjuncturele risico’s op te nemen in de berekening van de weerstandscapaciteit. Op basis van een gevoeligheidsanalyse op de actieve grondexploitaties is de top 3 van conjunctureel risico’s opgenomen. Een van de risico’s houdt in dat de grondprijzen in de grondexploitaties met 10% dalen.

Beheersmaatregel: delen van het risico met (een) andere partij(en)
Er wordt getracht om de grondprijzen in contracten met partijen vast te leggen zodat deze ongevoelig blijven voor het eventueel dalen van de grondprijzen in een economisch mindere periode.

Kostenstijging investeringsramingen grondexploitaties van 1% (R266)
Grondbeleid (G4, K2, I)
De commissie BBV beveelt aan om conjuncturele risico’s op te nemen in de berekening van de weerstandscapaciteit. Op basis van een gevoeligheidsanalyse op de actieve grondexploitaties is de top 3 van conjuncturele risico’s opgenomen. Een van de risico’s houdt in dat de kosten van de investeringen in de grondexploitaties met 1% stijgen door een oververhitte markt (of door eventuele stikstofmaatregelen).

Beheersmaatregel: delen van het risico met (een) andere partij(en)
Strategisch omgaan met aanbestedingen zoals het vroegtijdig contracteren van aannemers voor de uitvoering van de investeringswerkzaamheden en bijvoorbeeld over de schaalgrootte van het gebied (opknippen versus samenvoegen).

Geen opbrengstenstijging in de grondexplotaties (R267)
Grondbeleid (G5, K2, I)
De commissie BBV beveelt aan om conjuncturele risico’s op te nemen in de berekening van de weerstandscapaciteit. Op basis van een gevoeligheidsanalyse op de actieve grondexploitaties is de top 3 van conjuncturele risico’s opgenomen. Een van de risico’s houdt in dat er geen opbrengstenstijging meer plaatsvindt.

Beheersmaatregel: delen van het risico met (een) andere partij(en)
Er wordt getracht om de stijging van de grondprijzen (indexeringen) in contracten met partijen vast te leggen zodat deze ongevoelig blijven voor het eventueel niet meer stijgen van de gronddprijzen (opbrengsten) in een economisch mindere periode.

Datalekken (R287)
Overzicht Overhead (G4, K3, I)
Ondanks toegenomen aandacht voor beveiliging, privacy en datamanagement, bestaat het risico dat er datalekken optreden. Dit kan leiden tot boetes, schadevergoedingen en imagoschade. Vanwege de kans op boetes of schadevergoedingen is er sprake van een financiële risicogevolgcategorie. Doordat de overheid door een datalek negatief in het nieuws kan komen, kan weerstand in de samenleving ontstaan tegen overheidshandelen. Doordat misbruik van de persoonsgegevens soms kan leiden tot identiteitsfraude of chantage, ontstaat een gevolg voor de veiligheid. Het kan bijvoorbeeld leiden tot het (tijdelijk) stopzetten van een project omdat er onvoldoende privacy-beschermende maatregelen zijn genomen.

Beheersmaatregel: veranderen van de waarschijnlijkheid (beheersen)
- Gemeente Haarlemmermeer organiseert bewustwoordingstrainingen voor alle medewerkers.
- Werkprocessen kunnen worden verbeterd aan de hand van een Data Protection Impact Assessment (DPIA).

ICT-systemen kunnen uitvallen (R289)
Overzicht Overhead (G4, K1, I)
Hoewel vrijwel alle ICT-systemen dubbel zijn uitgevoerd, kunnen er systemen uitvallen. Hierdoor kunnen diensten aan inwoners en ondernemers tot stilstand komen. Dit leidt in ieder geval tot productieverlies, maar kan ook leiden tot andere nadelige gevolgen. De kans op groot dataverlies is klein.

Beheersmaatregel: veranderen van de gevolgen (beheersen)
Netwerkcomponenten, lijnverbindingen en ons datacenter zijn in meervoud aanwezig, zodat uitval van een component kan worden opgevangen door een tweede exemplaar. Het uitwijkdatacenter is buiten de gemeente Haarlemmermeer geplaatst.

Gemeentefonds (R291)
Overzicht Algemene Dekkingsmiddelen (G4, K3, S)
De grootste inkomstenbron voor onze gemeente betreft de uitkering gemeentefonds (in 2020 35% van de totale inkomsten van Haarlemmermeer). Het gemeentefonds wordt gevoed door het Rijk. Zowel de voeding van het fonds, als de verdeling ervan, is afhankelijk van een complex geheel van factoren. Als gevolg van externe ontwikkelingen bij de voeding en verdeling van het gemeentefonds bestaat de kans dat ons aandeel vanuit het gemeentefonds positief of negatief afwijkt van de verwachting, waardoor een niet direct te beïnvloeden voor- of nadeel in de begroting ontstaat.

De grootste onzekerheid bij de ontwikkeling van het gemeentefonds betreft het accres. De omvang van het gemeentefonds beweegt mee met de rijksuitgaven. Zo leiden extra uitgaven bij het Rijk tot een hogere storting in het gemeentefonds, en leiden bezuinigingen tot een lagere storting (ook wel trap-op, trap-af). Daarnaast is de verwachting dat de verdeling van het gemeentefonds vanaf 2023 wordt herijkt. De omvang van het gemeentefonds blijft gelijk, de middelen worden alleen anders verdeeld over de gemeenten. Bij het kwantificeren van deze beide ontwikkelingen zijn wij bij de Programmabegroting 2021-2024 uitgegaan van een afwijking van maximaal 1%, dit heeft een structureel effect van € 1,9 miljoen op onze begroting. Op 2 februari 2021 is door het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) de Adviesaanvraag verdeelvoorstel herijkt gemeentefonds naar de Tweede Kamer gestuurd en gepubliceerd op internet. Deze is gebaseerd op het peiljaar 2017. Op basis van de eerste indicatie ontstaat er een nadeel, dat binnen de eerdere genoemde afwijking van 1% past. Dit nadeel zal worden meegenomen in de Voorjaarsrapportage 2021. De voorlopige effecten zullen waarschijnlijk in april 2021 geactualiseerd worden naar het peiljaar 2019 en pas op zijn vroegst in de meicirculaire gemeentefonds 2022 worden de herverdeeleffecten definitief. Gezien deze onzekerheid, wordt de omvang van het risico nu niet aangepast.

Beheersmaatregel: veranderen van de gevolgen (beheersen)
Actief volgen van publicaties (onder andere circulaires) van het ministerie van BZK en verwerken van de uitkomsten in de P&C cyclus.

Financiële impact coronamaatregelen
Diverse programma's (G, K, I/S)
De coronacrisis raakt iedereen: onze inwoners, ondernemers, instellingen en de gemeentelijke organisatie. In de aanpak van deze crisis beogen we twee doelen te bewerkstelligen. Allereerst dat we onze gemeentelijke dienstverlening zo goed als mogelijk continueren. Daarnaast willen we de negatieve effecten van de coronacrisis zo veel als mogelijk beperken door het uitvoeren van diverse maatregelen. De maatregelen worden bepaald door in gesprek te blijven met onze inwoners, ondernemers en instellingen op basis van de vragen die zij stellen en de behoeften die zij uiten. Bij de diverse programma's wordt een toelichting gegeven als de effecten van corona in 2020 substantieel zijn geweest.

We zijn gestart met het formuleren van scenario's en prognoses om meer een idee te verkrijgen van de denkbare lange termijn effecten van de coronacrisis. Wat we al wel met zekerheid kunnen voorzien is dat gemeentelijke inkomsten dalen, bijvoorbeeld toeristenbelasting en parkeerbelasting en dat er nog extra uitgaven worden gedaan. Hierop wordt in de Voorjaarsrapportage 2021 geanticipeerd. De raad is in 2020 regelmatig geïnformeerd met specifieke brieven en dat zal ook door blijven gaan in 2021. We beschouwen deze financiële tegenvallers als incidenteel en verwachten op onderdelen nog zeker compensatie vanuit het Rijk en eventueel de provincie.

De definitieve compensatie over 2020 vanuit het Rijk zal bepaald worden met behulp van de jaarrekeningen van de gemeentes en zal naar verwachting niet eerder dan de septembercirculaire 2021 bekend worden gemaakt. We mogen vanwege een bindende uitspraak van de commissie BBV hiervoor geen post in de jaarstukken opnemen, waardoor de incidentele kosten 2020 door corona leiden tot een incidenteel tekort.

Ook is in het tMPG aan de hand van een impactanalyse meer zicht geboden op de mogelijke invloed van de crisis op de grondexploitaties. Alle andere effecten met een financiële component zijn op dit moment nog niet bekend. Bij dit risico is dan ook nog geen kans- en gevolgklasse gedefinieerd, waardoor deze nog niet is meegenomen in de berekening van de ratio weerstandsvermogen.

De tekorten op korte termijn worden zo goed mogelijk geraamd in de voorjaarsrapportage en leiden niet tot een extra risico. De lange termijn effecten zijn nog onvoldoende duidelijk om tot een risico inschatting te kunnen komen.

Vervallen risico's

Complex omleggen A9 Badhoevedorp (R7)
Overzicht Algemene dekkingsmiddelen (G5, K5, I)
Bij de dekking van de kapitaallasten in verband met de omlegging A9 is reeds rekening gehouden met een lagere bijdrage uit de winsten van de grondexploitaties. Met dit risico is reeds rekening gehouden in de ramingen. Als het risico lager uitvalt, zal dit leiden tot een voordeel voor de gemeentelijke exploitatie.

Nieuwe risico's

Ongewenste toegang gemeentelijke systemen (R293)
Overzicht Algemene Dekkinsmiddelen (G4, K2, I)
Ondanks de genomen maatregelen, kan nooit worden uitgesloten dat een hacker toegang krijgt tot de gemeentelijke systemen. In het ergste geval worden gegevens ontoegankelijk gemaakt, al dan niet permanent. Vaak heeft de hacker financiële motieven en vraagt losgeld om de systemen weer vrij te geven.

Beheersmaatregel: veranderen van de waarschijnlijkheid (beheersen)
We zorgen voor het bijhouden van de kennis en kunde, het aanbrengen van de laatste updates en het monitoren van kwetsbaarheden. Doordat hackers wereldwijd actief kunnen zijn, kunnen ze beschikken over ruime middelen en gespecialiseerde hackers. Het is daarom belangrijk om continu alert te zijn, de hackers een stap voor te blijven en het zo lastig mogelijk maken.

Sociaal domein - beleidswijziging hulp bij het huishouden (R301)
Zorg en Werk (G5, K4, S)
Als gevolg van jurisprudentie verwachten we aanvragen hulp bij het huishouden in het kader van de Wmo ruimhartiger toe te moeten kennen waardoor er sprake zal zijn van volumegroei en er meer kosten zullen worden gemaakt dan begroot. Ons huidige beleid staat op gespannen voet met geldende wet- en regelgeving. Momenteel werken we aan een beleidswijziging. We verwachten dat deze beleidswijziging per 1 januari 2022 wordt geëffectueerd.

Beheersmaatregel: veranderen van de gevolgen (beheersen)
Door middel van een duidelijk gefaseerde en projectmatige aanpak willen borgen dat de financiële gevolgen beperkt blijven en dat de operationele gevolgen van de beleidswijziging opgevangen kunnen worden.

Aansprakelijkheidsstelling door oud medewerkers (R302)
Overzicht overhead (G4, K3, I)
Door de wijze van ontslag heeft een aantal oud medewerkers van de gemeente Haarlemmermeer ons aansprakelijk gesteld voor de volgens hen geleden (gevolg)schade. Er lopen juridische procedures waardoor het onzeker is of en voor welk bedrag we aansprakelijk worden gesteld.

Beheersmaatregel: veranderen van de gevolgen (beheersen)
Bij het voeren van de gerechtelijke procedures laten we ons bijstaan en adviseren door onze huisadvocaat.

Gewijzigde risico's

Er zijn geen gewijzigde risico's boven de rapportagegrens.

Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit, een indicatie voor de mogelijkheden om toekomstige niet begrote financiële tegenvallers op te vangen, kan worden gezien als een noodzakelijke buffer om de continuïteit van de bedrijfsvoering te waarborgen. Een dergelijke buffer ligt deels in de sfeer van de exploitatie (de begroting van baten en lasten) en deels in de vermogenssfeer (reserves). Hieronder geven we een inschatting van deze capaciteit.

Weerstandscapaciteit in de exploitatiesfeer

Posten in de exploitatiesfeer dragen bij aan de structurele weerstandscapaciteit, omdat zij na aanwending meerdere jaren een positief effect hebben. In de sfeer van de exploitatie zijn de volgende aspecten van belang voor de weerstandscapaciteit:

1. raming voor onvoorzien en een eventueel positief begrotingssaldo in het lopende jaar;
2. onbenutte belastingcapaciteit;
3. eventuele stelposten waarvoor nog geen verplichting is aangegaan;
4. te inventariseren mogelijke ombuigingen/ heroverwegingen.

Achtereenvolgens lichten wij deze aspecten toe.

1. Raming onvoorzien en eventueel positief begrotingssaldo
Jaarlijks nemen we in de begroting een budget voor het opvangen van incidentele onvoorziene lasten op. Dit budget is vastgesteld op € 35.000. In de nota Risicomanagement 2017 is uitgelegd dat het positieve resultaat van de begroting automatisch bijdraagt aan de incidentele weerstandscapaciteit.

2. Onbenutte belastingcapaciteit
De onbenutte belastingcapaciteit bestaat uit de extra ruimte die de gemeente heeft om, met inachtneming van de wetgeving, maximale inkomsten te genereren uit de gemeentelijke heffingen. Bij gemeente Haarlemmermeer zit deze ruimte in de belastingen en met name in de onroerendezaakbelastingen (OZB). De raad is vrij de belastingtarieven te verhogen. Om te beoordelen of er onbenutte belastingcapaciteit is, werd tot en met de Programmabegroting 2019 uitgegaan van de door het Rijk gepubliceerde macronorm. Deze norm is vervallen en kan daarmee niet meer gebruikt worden. Een andere veel gebruikte werkwijze bij gemeenten is uit te gaan van de ruimte tussen de eigen OZB-tarieven en het redelijk peil van de OZB dat wordt vastgesteld in het kader van artikel 12 Financiële verhoudingswet (de artikel 12-norm). De door het Rijk vastgestelde norm voor toelating tot artikel 12 is 0,1853% in 2020. Het gemiddelde OZB-tarief van Haarlemmermeer was in 2020 0,1813% en daarmee lager dan de artikel 12-norm. Het verschil wordt vermenigvuldigd met de waarde van het areaal, waarbij een onbenutte belastingcapaciteit van € 1,8 miljoen ontstaat.

3. Stelposten waarvoor nog geen verplichting is aangegaan
De in de begroting 2020 opgenomen stelposten zijn benut voor het onderdeel waarvoor deze gereserveerd waren.

4. Te inventariseren mogelijke bezuinigingen/ heroverwegingen
Gezien de nog in te vullen ombuigingen voor de jaren 2022-2024, wordt bij de berekening van de weerstandscapaciteit geen rekening gehouden met mogelijk verdere bezuinigingen.

Tabel 93

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Structureel	Incidenteel
Raming voor onvoorzien	-	35
Onbenutte belastingcapaciteit	1.788	
Stelposten waarvoor geen verplichting is aangegaan	-	-
Mogelijke bezuinigingen	-	-
Totaal	1.788	35

Weerstandscapaciteit in de vermogenssfeer

Bij de posten in de vermogenssfeer is sprake van incidentele weerstandscapaciteit. Dit houdt in dat ze eenmalig kunnen worden aangewend en alleen in het jaar van aanwending een positief resultaat opleveren. De weerstandscapaciteit in de vermogenssfeer bestaat uit de algemene reserves en de stille reserves. Beide onderdelen worden hierna toegelicht.

Algemene reserves
Algemene reserves zijn reserves waarvoor geen specifieke bestemming is bepaald en die daarom vrij kunnen worden ingezet voor het afdekken van risico's en dergelijke; dit in tegenstelling tot bestemmingsreserves waaraan wel een specifieke bestemming is gegeven en waar dus niet vrij over kan worden beschikt. De reserves hebben een inkomensfunctie en kunnen worden ingezet als

eigen financieringsmiddel. De rente die hierdoor wordt bespaard, wordt structureel ingezet als dekkingsmiddel voor de begroting. Dit betekent dat inzet van de reserves structurele negatieve consequenties heeft. De algemene reserves bestaan uit twee onderdelen, namelijk de Algemene dekkingsreserve en de Algemene reserve grondzaken. De aard van deze reserves lichten we hierna nader toe.

Tabel 94

(bedragen × € 1.000)	Stand per 31-12-2019	Saldo rekening 2019	Vermeerderingen	Verminderingen	Stand per 31-12-2020
Algemene dekkingsreserve	205.402	4.273	8.471	12.490	205.656
Algemene reserve grondzaken	3.923	0	16.281	19.101	1.104
Totaal algemene reserve	**209.325**	**4.273**	**24.752**	**31.591**	**206.760**

Algemene dekkingsreserve
De Algemene dekkingsreserve vomt het vrij besteedbare eigen vermogen. De Algemene dekkingsreserve kan ingezet worden als buffer voor incidentele financiële tegenvallers en onvoorziene risico's. Daarmee is expliciet duidelijk gemaakt dat deze reserve wordt meegerekend tot de weerstandscapaciteit.

Algemene reserve grondzaken
De Algemene reserve grondzaken is een risicobuffer voor positieve en negatieve resultaten van grondexploitaties. Afhankelijk van de resultaten vindt respectievelijk een dotatie aan (bij positief resultaat) dan wel een onttrekking uit (bij negatief resultaat) de Algemene reserve grondzaken plaats. Op grond van regels met betrekking tot de minimale en maximale stand van de Algemene reserve grondzaken kan er aanvulling dan wel afroming van de reserve plaatsvinden. Een aanvulling wordt onttrokken uit de Algemene dekkingsreserve, een afroming wordt gedoteerd aan de Algemene dekkingsreserve. Omdat de Algemene reserve grondzaken specifiek is bedoeld voor het opvangen van risico's met betrekking tot grondexploitaties en omdat deze risico's worden meegenomen in de totale risicoanalyse wordt de stand van deze reserve ook meegenomen in de bepaling van de weerstandscapaciteit.

Stille reserves
Stille reserves zijn bezittingen van de gemeente die momenteel op de balans lager zijn gewaardeerd dan hun huidige marktwaarde. Dit betekent dat verkoop van deze bezittingen een eenmalig financieel voordeel voor de gemeente kan opleveren. Voorwaarde hiervoor is wel dat de verkoop op korte termijn tegen die marktwaarde kan geschieden en dat de verkoop de bedrijfsvoering van de gemeente niet beperkt. In het raadsvoorstel 'Beoordelingskader maatschappelijke Voorzieningen IAP vastgoed' is voor de verkoop van vastgoed dat niet tot de kern-portefeuille behoort over een termijn van de komende tien jaar rekening gehouden met een netto verkoopresultaat van € 8 miljoen. Op basis daarvan kwantificeren wij de stille reserves ook op dit bedrag.

Weerstandscapaciteit geconsolideerd

Het overzicht van de totale weerstandscapaciteit in Tabel 95 levert het volgende beeld op:

Tabel 95

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Structureel	Incidenteel
Weerstandscapaciteit exploitatie:		
Raming voor onvoorzien	-	35
Onbenutte belastingcapaciteit	1.788	
Stelposten zonder aangegane verplichting	-	-
Mogelijke bezuinigingen / heroverwegingen	-	-
Weerstandscapaciteit vermogen	-	-
Algemene (vrij besteedbare) reserves	-	206.760
Stille reserves		8.000
Totale weerstandscapaciteit	1.788	214.795

Ratio weerstandsvermogen

Om inzicht te krijgen in hoeverre de beschikbare weerstandscapaciteit in staat is om zich voor doende risico's op te vangen, wordt de ratio weerstandsvermogen bepaald. Hiervoor hanteren wij een risicosimulatie waarin aan de risico's een bedrag en een kanspercentage wordt gekoppeld. Bij de simulatie wordt een zekerheidsniveau van

90% gehanteerd. Dit betekent dat het totaalbedrag dat uit de simulatie volgt in 90% van de gevallen voldoende zal zijn om alle daadwerkelijk uitgekomen risico's te dekken. Hiermee is vervolgens de ratio van het weerstandsvermogen te berekenen.

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{totale weerstandscapaciteit}}{\text{financiële impact risico's bij 90 \% zekerheid}}$$

Figuur 12

Voor deze ratio hanteren wij een streefwaarde van minimaal 1,4 ("Voldoende"). De risico's die zijn meegenomen in de analyse, zijn hiervoor in deze paragraaf beschreven.

Structurele risico's en weerstandscapaciteit
Omdat bij het berekenen van de ratio weerstandsvermogen zowel de weerstandscapaciteit als het risicobedrag bij wijze van momentopname als één bedrag wordt uitgedrukt, moeten de structurele componenten geconverteerd worden naar een eenmalig bedrag. Hiervoor hanteren wij, conform de werkwijze van het Nederlands Adviesbureau voor Risicomanagement (Naris) een factor van 2,5. Dit wil zeggen dat de structurele posten voor 2,5 maal hun waarde meetellen.

Uitkomst risicoanalyse
Uit de analyse, uitgevoerd op 4 maart 2021, volgt dat de totale financiële impact van alle risico's tezamen bij een zekerheidsniveau van 90% uitkomt op € 51 miljoen. Vergeleken met een totale weerstandscapaciteit van € 219 miljoen (€ 215 miljoen incidenteel plus 2,5 x € 1,788 miljoen structureel) komen we op een ratio weerstandsvermogen van 4,3. Dit valt onder de classificatie 'Uitstekend' en betekent dat er op dit moment geen corrigerende actie vereist is.

Tabel 96

Waardering	Ratio	Betekenis
A	>2	Uitstekend
B	1,4 - 2	Ruim voldoende
C	1 - 1,4	Voldoende
D	0,8 - 1	Matig
E	0,6 - 0,8	Onvoldoende
F	<0,6	Ruim onvoldoende

Inzicht in de ontwikkeling van het weerstandsvermogen
De ontwikkeling van het weerstandsvermogen over jaren zegt meer dan een eenmalige beoordeling. De ontwikkeling van het weerstandsvermogen is meerjarig weergegeven in het hoofdstuk Financiële hoofdlijnen.

Kengetallen financiële positie

Om tot een beter inzicht te komen van de financiële positie van de gemeente is in het BBV een standaard set van financiële kengetallen voorgeschreven. De kengetallen geven gezamenlijk op eenvoudige wijze inzicht over de financiële positie van de gemeente.

Tabel 97

Kengetallen in percentage: Omschrijving:	% Rekening 31-12-2019	% Primaire Begroting	% Rekening 31-12-2020
Netto schuldquote	97,0	134,6	89,8
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle leningen	88,0	124,4	82,3
Solvabiliteitsratio	34,8	28,6	33,4
Grondexploitatie	22,0	37,4	22,9
Structurele exploitatieruimte	3,1	1,5	2,4
Belastingcapaciteit	101,9	102,7	102,6

Bovenstaande kengetallen geven een globaal inzicht in de financiële ontwikkelingen van gemeente Haarlemmermeer. Om het door de raad vastgestelde beleid te kunnen uitvoeren moeten financieringsmiddelen worden aangetrokken. Hierdoor stijgt de schuldpositie van de gemeente de komende jaren, wat gevolgen heeft voor de ontwikkeling van de netto schuldquote, de netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen en het solvabiliteitsratio. Gezien de ontwikkeling van de schuldpositie zijn er voorstellen gedaan om de schuldontwikkeling te beheersen. Een nadere toelichting op de schuldpositie wordt gegeven in

de paragraaf Financiering. Daarbij wordt ingegaan op het onderwerp schuldbeheersing en de indicatoren, inclusief normering, waarmee wij de schuld monitoren.

Netto schuldquote
De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de gemeentelijke schuldenlasten ten opzichte van de eigen middelen en is dus een indicatie van de mate waarin de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie drukken. De schuldquote is lager als begroot als gevolg van een lagere boekwaarde van de grondexploitaties en een lager investeringensniveau. Ten opzichte van de jaarrekening 2019 is de netto schuldquote gedaald. Dit wordt veroorzaakt doordat het totaal van de baten is gestegen (het noemereffect). De baten zijn hoger dan in 2019 vanwege extra ontvangsten vanuit het Rijk vanwege de coronamaatregelen (met name de Tozo) en hogere inkomsten uit grondexploitaties. Het lagere investeringsniveau wordt onder andere veroorzaakt door de nieuwbouw van scholen die later start en de bijdrage in de omlegging van de A9. Verder is een vooruitbetaling ontvangen van de GEM A4 zone west voor in 2021 af te nemen gronden.

Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen
Omdat bij leningen onzekerheid kan bestaan of deze allemaal worden terugbetaald, wordt dit kengetal zowel berekend inclusief als exclusief de door de gemeente verstrekte leningen. Zo wordt duidelijk wat het aandeel van de verstrekte leningen in de exploitatie is en wat dit betekent voor de schuldenlast. De schuldquote is lager als begroot als gevolg van het hierboven beschreven noemereffect.

Solvabiliteitsratio
De solvabiliteit geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Een hoger percentage duidt op een hogere financiële weerbaarheid van de gemeente.

Grondexploitatie
De boekwaarde van de voorraden grond moet worden terugverdiend bij de verkoop. Kenmerkend voor grondexploitaties is dat de looptijd meerdere jaren is. Naarmate de inkomsten verder in de toekomst liggen, brengt dit meer rentekosten en risico's met zich mee. Het kengetal Grondexploitatie drukt de geactiveerde waarde van in exploitatie genomen bouwgronden uit in een percentage van het totaal van de baten. De waarde van de gronden worden in het (t)MPG goed onderbouwd en is daarom reëel. De verkoop van de gronden zal bijdragen aan het verbeteren van de schuldquote en het solvabiliteitsratio. Voor dit kengetal is geen norm vastgesteld. Dit is niet noodzakelijk gezien de onderbouwing in het (t)MPG.

Structurele exploitatieruimte
Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt onderscheid gemaakt in de structurele en incidentele baten en lasten. In 2020 is het percentage positief, dat betekent dat er lagere structurele lasten dan baten zijn. Dit geeft aan dat sprake is van een structureel en reëel sluitende begroting.

Belastingcapaciteit
Het kengetal *Belastingcapaciteit* geeft inzicht in hoe de belastingdruk in de gemeente zich verhoudt ten opzichte van het landelijk gemiddelde. Voor de bepaling van de hoogte van de belastingdruk is het landelijk gemiddelde niet maatgevend. Haarlemmermeer heeft zijn eigen beleid vastgesteld. Hiervoor wordt verwezen naar de paragraaf Lokale heffingen.

Natuurgraven Algemene Begraafplaats De Meerterpen

Onderhoud kapitaalgoederen

Portefeuillehouder: Sidali, Steffens-van de Water

Een substantieel deel van de begroting heeft betrekking op onderhoud van kapitaalgoederen zoals wegen, openbaar groen, riolering en openbare verlichting. De onderhoudslasten zijn verspreid over diverse programma's en zijn gebaseerd op de door de raad gemaakte keuze(s) van het onderhoud- en kwaliteitsniveau.

Deze paragraaf gaat in op de staat van onderhoud en de onderhoudslasten van de kapitaalgoederen. Het beleidskader waarop het onderhoud van de kapitaalgoederen is gebaseerd is opgenomen in de desbetreffende programma's. Per soort kapitaalgoed is beschreven:

- het door de raad gewenste kwaliteitsniveau van onderhoud
- de actuele staat van onderhoud
- de in de begroting opgenomen onderhoudslasten

De volgende kapitaalgoederen komen aan de orde:

1. Sportterreinen
2. Openbare speel-, sport- en ontmoetingsvoorzieningen
3. Wegen en (civieltechnische) kunstwerken
4. Riolering
5. Openbaar groen
6. Openbare verlichting
7. Verkeersregelinstallaties
8. Watergangen
9. Begraafplaatsen

De paragraaf wordt afgesloten met een overzicht van de jaarlijkse onderhoudslasten.

Sportterreinen

Voor het beheer van sportvelden is het Beheerplan Buitensport 2020-2023 vastgesteld. Door regelmatig onderhoud en vervanging hebben wij ervoor gezorgd dat onze sportvelden voldoen aan de sporttechnische normen van de sportbonden en het NOC*NSF. Wij hebben de kunstgrasvelden ouder dan zes jaar laten keuren om op de hoogte te zijn van de actuele onderhoudstoestand. De resultaten van de keuring hebben wij verwerkt in de meerjaren onderhouds- en vervangingsplanning. Wij hebben diverse sportvelden die niet meer voldeden aan de sporttechnische eisen vervangen. Het betreft zowel kunstgrasvelden als natuurgrasvelden van onder andere Voetbalvereniging SV Hoofddorp (veld 1), de korfbalvelden van KIOS in Nieuw-Vennep en van VV Zwanenburg (veld 1). Wij zijn gestart met het vervangen van veld 1 van Atletiekbaan Hoofddorp. Dit wordt in 2021 afgerond. Bij de vervanging van kunstgrassportvelden hebben wij gecoat rubber toegepast omdat dit veiliger is.

Openbare speel-, sport- en ontmoetingsvoorzieningen

Voor het beheer van speelvoorzieningen is het Beheerplan Speelvoorzieningen 2020-2023 vastgesteld. Conform de wettelijke veiligheidseisen hebben wij de speeltoestellen laten inspecteren. Op diverse plekken in de gemeente zijn op basis van de veiligheid toestellen vervangen. Dit betreft locaties in Nieuw-Vennep, Hoofddorp, Vijfhuizen, Zwanenburg en Lijnden. Bij de vervanging van speelplekken hebben wij onder andere op basis van demografische gegevens onderzocht of de speelplek moest worden aangepast of kon worden opgeheven. Vanwege de coronamaatregelen hebben wij nog niet op alle locaties waar een speelplek wordt opgeheven een bewonersbijeenkomst kunnen houden.

Voor het beheer van recreatiegebieden is het Beheerplan Recreatiegebieden 2020-2023 vastgesteld. Onder recreatiegebieden vallen het Haarlemmermeerse Bos (115 ha), de Toolenburgerplas (85 ha) en deelgebied 1 van PARK21 (28 ha).
Naast het reguliere onderhoud aan verhardingen, beplantingen, oeverinrichting en terreinmeubilair, hebben wij onderdelen vervangen die aan het einde van de levensduur zijn.
Voorbeelden zijn de populieren in de westrand van het Haarlemmermeerse Bos en de speeltoestellen in het bos en langs de Toolenburgerplas. Langs het grote strand van de Toolenburgerplas en langs de eerste parkeerplaats aan de IJweg zijn extra bomen geplant om aan de vraag naar schaduw te voldoen. De rondgang rond de Toolenburgerplas is tot vijf meter verbreed. De dode en kwalitatief slechte bomen in PARK21 zijn verwijderd. De overige bomen zijn verplant nadat de grond is verbeterd. Het planten van nieuwe bomen is voorbereid. Deze worden in 2021 geplant. De grond van de bosplantsoenvakken is eveneens verbeterd, waarna deze vakken opnieuw zijn beplant.
De parken werden onder andere vanwege het coronavirus goed bezocht. Dit vroeg extra maatregelen om de parken en stranden schoon te houden. Daarnaast was extra inzet nodig voor de maatregelen als gevolg van corona: het afsluiten van toiletgebouwen en sport- en speellocaties en het plaatsen van borden met de maatregelen vanwege corona.

Wegen en (civieltechnische) kunstwerken

Het begrip Wegen omvat de gemeentelijke verhardingen en de civieltechnische kunstwerken. Wegen is een verzamelnaam voor alle verhardingen die worden aangetroffen binnen het wegprofiel: rijbaan, parkeervak, bushalte, fietspad, trottoir, voetpad etcetera. Kunstwerken zijn onder andere vaste en beweegbare bruggen, viaducten, tunnels, fiets- en voetgangersbruggen en kademuren.

Verhardingen

Voor het beheer van verhardingen is het Beheerplan Verhardingen 2020-2023 vastgesteld.
Wij hebben maatregelen voor het in stand houden van de gemeentelijke verhardingen gebaseerd op onder andere inspectieresultaten. Uit het beheerplan blijkt dat het areaal veroudert en dat vooral voor de open verhardingen extra onderhoud en investeringen nodig zijn. Mede om de toegankelijkheid te verbeteren. hebben wij extra geïnvesteerd in het vernieuwen van straten en trottoirs in de woonomgeving. Wij hebben de vernieuwing van onder andere de volgende wegvakken afgerond of in voorbereiding genomen.

Tabel 98

Kern	Wegvak
Badhoevedorp	Thomsonstraat (afgerond)
Halfweg	Burg. Van Bruggenstraat e.o. (voorbereiding)
Halfweg	Houtrakkerweg (afgerond)
Hoofddorp	Hoofdweg Oostzijde (afgerond)
Lisserbroek/Nieuw-Vennep	Lisserweg (tussen IJweg-Hoofdweg) (afgerond)
Lijnden	Hoofdweg Oostzijde (afgerond)
Rijsenhout	Aalsmeerderweg (voorbereiding)
Spaarndam	Noorderweg (afgerond)
Spaarndam	Inlaagpolder. Hornweg (afgerond)
Zwanenburg	Dennenlaan 1e fase (afgerond)

De voorbereiding van de vernieuwing van de Blankenstraat/Verisstraat in Hoofddorp nam meer tijd in beslag dan verwacht, onder andere vanwege de communicatie over de te rooien bomen. De uitvoering vindt plaats in 2021.

Wij hebben groot onderhoud verricht aan de volgende wegvakken:

Tabel 99

Kern	Wegvak
Hoofddorp	Hankstraat (afgerond)
Hoofddorp	fietspad Bennebroekerweg (ter hoogte Hoofdweg-Westzijde (afgerond)
Hoofddorp	Waterwolf en Waterwolfpad (afgerond)
Nieuw-Vennep	Vagerveld (afgerond)
Vijfhuizen	Mient (afgerond)
Vijfhuizen	D'Yserinckweg (afgerond)
Vijfhuizen	Kromme Spieringweg (gestart)

Het project Kockstraat/Lipkenstraat/ Leeghwaterstraat in Hoofddorp is verschoven naar 2021 om het te kunnen combineren met het realiseren van een klimaatbestendige herinrichting. De projecten Hoofdweg Westzijde in Nieuw-Vennep en Edisonstraat in Badhoevedorp zijn doorgeschoven naar 2021 omdat bleek dat de verhardingen geheel vervangen moesten worden en niet kon worden volstaan met groot onderhoud. Voor de verhardingen van de Muntstraat in Lisserbroek bleek dat volstaan kon worden met klein onderhoud. Het vervangen van de verhardingen van de Waddenweg/Deltaweg in Hoofddorp is verplaatst naar 2021 in verband met het waarborgen van de bereikbaarheid van het winkelcentrum voor winkeliers in de decemberperiode.

Bij de jaarstukken 2019 is een voorziening achterstallig onderhoud verhardingen ingesteld. Doel van de voorziening is het achterstallig onderhoud in de periode 2020 tot en met 2023 in te lopen. Vanuit de voorziening hebben wij met de inzet van drie stratenmakersbussen trottoirs en voetpaden gerepareerd op plekken waar dit het meest urgent was in Badhoevedorp West, Hoofddorp Zuid, Getsewoud Zuid in Nieuw-Vennep, Rijsenhout en Lisserbroek.

Civieltechnische kunstwerken

De gemeente beheert en onderhoudt civieltechnische kunstwerken (onder andere kades, beweegbare en vaste bruggen, tunnels, viaducten en steigers).
Voor het beheer van kunstwerken is het Beheerplan Kunstwerken 2020-2023 vastgesteld. Uit dit beheerplan blijkt dat de staat van kunstwerken overwegend goed is. Het belangrijkste achterstallig onderhoud waarbij de veiligheid in het geding is, hebben wij weggewerkt tijdens de looptijd van het vorige beheerplan (2016-2019). Wij zijn gestart met de voorbereidingen voor de restauratie van de monumentale ophaalbrug bij Vijfhuizen. Tevens zijn wij gestart met de voorbereiding van de Lisserbrug. Het vervallen van de Duinpolderweg heeft grote impact op de mobiliteit in de regio. In 2021 onderzoeken wij wat dit betekent voor de Lisserbrug. Verder zijn wij begonnen met het vervangen en moderniseren van de afstandsbediening van de bruggen bij Lijnden en in Zwanenburg ter hoogte van de Weerenweg.

Daarnaast hebben wij bij een aantal vaste bruggen vervangingswerkzaamheden uitgevoerd.

Riolering

Het beheer van het rioolstelsel was gericht op het voldoen aan de zorgplichten voor afval-, hemel- en grondwater zoals beschreven in het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) 2015 tot en met 2019 en het GRP 2015-2020 Haarlemmerliede en Spaarnwoude. Wij hebben voor de periode 2021-2023 een geactualiseerd GRP opgesteld en het beleid geharmoniseerd. In deze overgangsfase wordt het rioleringsbeleid aangepast aan de richtlijnen van de Omgevingswet.

Om aan de zorgplichten te voldoen hebben wij verbeteringswerkzaamheden uitgevoerd. Deze bestonden voor een groot deel uit levensduurverlengende maatregelen (2,8 km), bijvoorbeeld in delen van Graan voor Visch (Hoofddorp), Eugenie Prévinaireweg, Boogaardstraat, Kalslagerring, Kinlozen en Lichterstraat (Nieuw-Vennep). Waar levensduurverlengende maatregelen niet mogelijk waren, hebben wij voorbereidingen getroffen om de riolering te vervangen als onderdeel van integrale projecten. Voorbeelden hiervan zijn Abbenes en in Hoofddorp (de Raadhuislaan en omgeving). In Lisserbroek hebben wij in de Bruidsbloemstraat een leiding naar een overstortput vergroot. Deze vergroting draagt in combinatie met andere maatregelen bij aan het verminderen van wateroverlast tijdens hevige neerslag. Wij hebben extra aandacht besteed aan het afkoppelen van regenwater van het rioolstelsel. Dit vermindert de belasting op de afvalwaterzuivering en draagt bij aan een duurzame en klimaatbestendige leefomgeving. Hierbij wordt schoon hemelwater zoveel mogelijk lokaal vastgehouden, geborgen en vertraagd afgevoerd. In Spaarndam hebben wij de voorbereiding vervolgd van fase 1A van het afkoppelprogramma Spaarndam (Spaarndam Noordwest).

Openbaar Groen

Wij hebben het openbaar groen onderhouden op basis van de kwaliteitskeuzes van het Beheerkwaliteitplan Openbare Ruimte (BKP). Voor het beheer van openbaar groen is het Beheerplan Bomen en Beplanting 2020-2023 vastgesteld. Hieruit blijkt dat de kwaliteit van bomen en beplanting de afgelopen jaren is verbeterd. Deze verbetering is het gevolg van tijdige vervanging van bomen en beplanting. Vanwege de verandering van het klimaat was het voorjaar erg droog en warm. Om het openbaar groen vitaal te houden hebben wij waar nodig jonge bomen en beplanting extra water gegeven. Desondanks zijn er bomen vanwege de droogte dood gegaan. Deze zijn verwijderd. Om de leefomgeving te verbeteren hebben wij bomen en beplanting vervangen. Onder andere in Nieuw-Vennep (Noordrand en Noordelijke Randweg), in Weteringbrug (Vuurbaak) en in Rijsenhout (Verremeer). Langs de Geniedijk, tussen het N.S.-station en de N201, hebben wij de populieren vervangen door iepen. Hier hebben wij tevens extra populieren geplant voor de vleermuizen. Het vervangen van bomen en beplanting in Hoofddorp (C. Pothuisstraat en Suze Groeneweghof) ronden wij in het voorjaar af. Tegenover de brandweerkazerne in Hoofddorp en op de rotonde aan de Hoofdweg/Lisserweg in Abbenes zijn bomen en beplanting aangebracht.

Openbare verlichting

Voor het beheer van openbare verlichting (OVL) is het Beheerplan Openbare Verlichting 2020-2023 vastgesteld. Hieruit blijkt dat de kwaliteit van de openbare verlichting als gevolg van regelmatig onderhoud en vervangingen goed is. Vanwege de veiligheid en de betrouwbaarheid hebben wij NEN-keuringen uitgevoerd aan 200 OVL-kasten en het daarbij behorende ondergrondse kabelnet. De pilot met OVL op gelijkspanning en dynamisch dimmen in Abbenes is afgerond. Hieruit blijkt dat wisselspanning met statisch dimmen goedkoper in aanleg en onderhoud is, waardoor wij voorlopig geen gelijkspanning en dynamisch dimmen meer zullen toepassen. Wij hebben verspreid over de gemeente 3.200 verlichtingsarmaturen vervangen door dimbare LED-verlichting. Hierbij is een aangepast dimregime toegepast om meer energie te kunnen besparen. Na het uitvoeren van stabilisatiemetingen hebben wij afgekeurde lichtmasten vervangen. Daarnaast zijn kabelnetten en meetverdeelkasten in Abbenes, Buitenkaag en Zwaanshoek vervangen. Hierbij hebben wij ons eigen kabelnet verder uitgebreid, zodat wij storingen sneller kunnen verhelpen.

De kabelprojecten van het Oude Buurtje in Hoofddorp en de Dubbele Buurt in Halfweg zijn verschoven naar 2021 vanwege grondverontreiniging en de combinatie met een integraal reconstructieproject.

Verkeersregelinstallaties (VRI's)

Voor het beheer van verkeersregelinstallaties (VRI's) is het Beheerplan Verkeersregelinstallaties 2020-2023 vastgesteld. Hieruit is gebleken dat de kwaliteit van de VRI's goed is. Bij het beheer van de VRI's hebben wij innovatieve en/of energiebesparende technieken toegepast, zoals wachttijdmelders en energiezuinige LED-lampen. Wij hebben het realiseren van VRI's met 3-2-1 aftellers op de kruispunten Sugar City/N200/ Haarlemmerstraatweg, Rijnlanderweg/ Imagination Avenue en Fokkerweg/ Boeingavenue/Beechavenue voorbereid. Met deze aftellers verbetert de reactietijd van de automobilist bij de VRI en hiermee de doorstroming van het verkeer. Het vernieuwen van de VRI op de Waddenweg in Hoofddorp is verschoven naar 2021 om deze gecombineerd uit te kunnen voeren met de vervanging van de verhardingen en de aanpassing van de inrichting van de weg.

Watergangen

Voor het beheer van watergangen is het Beheerplan Watergangen 2020-2023 vastgesteld. Het onderhoud van de watergangen in beheer bij de gemeente bestond uit het maaien van de bermen, gezamenlijk met het hoogheemraadschap van Rijnland en het verwijderen van drijfvuil in stedelijk water. In het beheerplan is een achterstand in baggeren geconstateerd. Het beheerplan voorziet in het gefaseerd op de vereiste diepte brengen en houden van de watergangen in een periode van circa tien jaar door extra te baggeren. Wij zijn gestart met baggeren in Vijfhuizen en De Liede. Daarnaast hebben wij verspreid over de gemeente beschoeiing, duikers en stuwen vervangen. Voorbeelden hiervan zijn de beschoeiing op twee locaties bij woonboten in Zwanenburg en Vijfhuizen; duikers aan de Noorderweg en de Kerkweg in Haarlemmerliede, de Kruisweg-Spieringweg en de Rijnlanderweg in Hoofddorp, Lijsterbeslaan-IJweg in Zwanenburg en drie duikers in de Weteringweg en stuwen bij Airport Business Park in Lijnden en bij fort Vijfhuizen.

Begraafplaatsen

Wij hebben de begraafplaatsen op niveau Hoog (A) van het Beheerkwaliteitplan (BKP) beheerd. Het dagelijks onderhoud aan de graven, het groen, de paden en de objecten is uitgevoerd door De Waterwolf. Daarnaast hebben wij bestrating, bomen, beplanting en meubilair aan het einde van de levendsuur vervangen.
Wij hebben op een nieuw grafveld op Meerterpen ecologisch begraven geïntroduceerd om beter te kunnen voldoen aan de vraag naar verschillende mogelijkheden voor begraven. De Beheersverordening gemeentelijke begraafplaatsen Haarlemmermeer 2011 en de hierbij behorende Uitvoeringsregeling is aangepast in het kader van de harmonisering van regelgeving en geldt nu ook voor de begraafplaats bij Stompe Toren.

Jaarlijkse onderhoudslasten

Tabel 100

Omschrijving (bedragen × 1 mln.)	Begroting 2020	Werkelijk 2020	Verschil - = nadeel
1. Vastgoed			
1.01 Gebouwen niet voor Openbare dienst	0,35	0,23	0,12
1.02 Brandweerkazernes	0,29	0,31	-0,01
1.03 Cultuur	0,82	0,86	-0,05
1.04 Sport	1,56	1,68	-0,11
1.05 Monumenten, recreatiegebieden, aula en begraafplaatsen	0,27	0,46	-0,19
1.06 Jongerencentra en kinderopvang	0,16	0,08	0,08
1.07 Wijk- en Dorpsgebouwen (Sociaal Culturele gebouwen)	0,14	0,14	0,00
1.08 Onderwijs	4,90	5,00	-0,10
1.09 Huisvesting Ambtenaren	0,04	0,10	-0,05
1.10 Parkeergarage Scorpius	0,15	0,14	0,01
Totaal: 1. Vastgoed	**8,68**	**9,00**	**-0,32**
2. Sportterreinen	1,43	1,48	-0,05
3.01 openbare speel- sport en ontmoetingsplekken	0,71	0,72	-0,01
3.02 het Haarlemmermeerse Bos, de Toolenburgerplas en Park 21	0,61	0,61	0,00
4. Wegen (Civieltechnische) Kunstwerken	7,16	6,92	0,24
5. Riolering	2,52	2,17	0,35
6. Openbaar groen	7,02	7,24	-0,21
7. Openbare verlichting	1,16	1,25	-0,09
8. Verkeerregelinstallaties (VRI)	0,41	0,36	0,05
9. Watergangen	0,36	0,38	-0,03
10. Begraafplaatsen	0,69	0,75	-0,06
Totaal	**30,76**	**30,88**	**-0,12**

Toelichting

1. Vastgoed
De werkzaamheden aan de Marialaan 84 zijn doorgeschoven naar 2021, dit pand staat op de verkooplijst. Bij het Sportcomplex Koning Willem-Alexander zijn onvoorziene werkzaamheden uitgevoerd. Het gaat hierbij om het aanpassen van de brandveiligheidsinstallaties, er is een vluchtweg aangelegd en een aantal gevaarlijke binnendeuren inclusief kozijnen zijn vervangen. Verder zijn er herstelwerkzaamheden uitgevoerd om het Paviljoen in het Haarlemmermeerse Bos te herstellen na de brand in juli 2018. De kosten worden gedekt door de verzekering. Tot slot zijn er diverse schades geweest aan schoolgebouwen die voor extra kosten hebben gezorgd.

4. Wegen (Civieltechnische) kunstwerken
Op verhardingen hebben wij om werk met werk te maken kosten gemaakt voor verhardingen rondom bushaltes. Hiernaast waren de werkzaamheden aan het Bervoetsbos in Hoofddorp in 2017 stilgelegd vanwege bezwaren op de kapvergunning. Deze zijn nu alsnog uitgevoerd na een procedure bij de Raad van State.

Als gevolg van de coronamaatregelen en capaciteit bij aannemers en adviesbureaus is minder benodigd onderhoud uitgevoerd aan kunstwerken in 2020. Ook de overgang naar de nieuwe aannemer heeft veel capaciteit gekost. Om deze reden is bijvoorbeeld het onderhoud aan de brug bij fort Aalsmeer vertraagd.

Er zijn minder kosten voor achterstallig onderhoud verhardingen ten laste van de voorziening gebracht dan vooraf geraamd doordat de aanbesteding nog niet is afgerond. We verwachten deze aanbesteding voor de zomer 2021 af te ronden. Vooruitlopend hierop heeft De Waterwolf in 2020 al enkele projecten opgepakt om het achterstallig onderhoud weg te werken.

5. Riolering
Het resultaat bij gemalen is het gevolg van minder benodigde onderhoudswerkzaamheden. We hadden daarentegen wel hogere energielasten.

6. Openbaar groen
Op groenonderhoud heeft zich een overschrijding voorgedaan als gevolg van:

- meer stormschade aan bomen dan begroot in 2020 ten opzichte van voorgaande jaren;
- bij de Najaarsrapportage 2020 is gemeld dat door de droogte meer bomen dood zijn gegaan dan gebruikelijk. Omdat deze bomen een gevaar opleverden voor de veiligheid, zijn deze verwijderd. Hierna zijn nog extra kosten gemaakt voor het opvullen van de gaten en het herstel van de bestrating;
- uit een extra inspectie van de bomen bleek dat er in veel bomen dood hout en andere gevaarlijke takken zaten. Vanwege de veiligheid hebben wij deze bomen een extra snoeibeurt gegeven.

De Monarch

Vastgoed

Portefeuillehouder: Steffens-van de Water

Onder het motto “vastgoed is geen doel op zich” (Integraal accommodatieplan (IAP) 2020, 2019.0058287) werken wij toe naar een kernportefeuille vastgoed. In de kernportefeuille zit het vastgoed dat ingezet wordt voor het huisvesten van onze organisatie en het huisvesten van de activiteiten die invulling geven aan de gemeentelijke maatschappelijke doelstellingen. De niet-kernportefeuille bestaat uit al het overige gemeentelijk vastgoed zoals strategische gronden, zakelijke rechten, commercieel vastgoed, woningen en overige gronden.

Aan de hand van maatschappelijke en financiële data kijken we hoe de objecten in hun omgeving functioneren en bepalen we wat kan worden afgestoten, anders ingezet kan worden of waar juist iets bij moet komen. Hierin wordt de vraag vanuit de beleidsvelden én situationele omgevingsfactoren, zoals gebiedsontwikkelingen en verduurzaming, geïntegreerd.

Niet al het maatschappelijk vastgoed hoeft ons eigendom te zijn. Als de markt kansen ziet om maatschappelijke voorzieningen te huisvesten tegen acceptabele kosten dan heeft dat onze voorkeur. Daar waar de markt niet acteert hebben wij een rol te vervullen. Als een gewenste maatschappelijke voorziening ontbreekt in een wijk is dat de reden om als gemeente vastgoed te huren, verwerven of ontwikkelen. De kosten voor het huren of in eigendom hebben van vastgoed proberen we zo beperkt mogelijk te houden. Waarbij we de gewenste kwaliteit gericht op het beoogde beleidsdoel in acht nemen. Op grond van de Wet markt en overheid zijn wij verplicht om ons vastgoed ten minste kostendekkend te verhuren. We streven dus naar een minimaal kostenneutrale vastgoedportefeuille.

Vastgoedmanagement

Verbetertrajecten

In juni 2019 is het vervolgonderzoek maatschappelijk vastgoed van de Rekenkamercommissie (2019.0029408) met de raad besproken. Daarin zijn kort gezegd twee aanbevelingen gedaan:

1. verbeter het inzicht in de doelmatigheid en doeltreffendheid van de vastgoedportefeuille;
2. kom met een plan van aanpak om het vastgoedmanagement te professionaliseren.

Naar aanleiding daarvan hebben wij eind oktober 2019 de raad per brief (X.2019.13925) geïnformeerd over ons plan van aanpak voor de professionalisering van het vastgoedmanagement. Hierin is een aantal stappen genoemd die moeten leiden tot een doelmatige en doeltreffende vastgoedportefeuille. Deze zijn weergegeven in Tabel 101.

Tabel 101

	Onderwerp	Datum gereed
I	Een vastgoedadministratie, die actueel, juist en volledig is/blijft en betrouwbaar is.	Eind 2021
II	Herijking van de spelregels rondom vastgoed door het opstellen van een beleidskader Vastgoed.	Eind 2022
III	Opstellen van het eerste Meerjarenperspectief Vastgoed.	Eind 2021
IV	Voldoende kennis en kunde bij leidinggevenden en medewerkers.	Na 2022
V	Een open cultuur, die zich kenmerkt door resultaat- en samenwerkingsgerichtheid, feedback geven en nemen, vertrouwen in elkaars vakmanschap, afspraken nakomen en begrip voor fouten.	Na 2022

I Betrouwbare vastgoedadministratie
De doelstelling om in 2020 de belangrijkste data gecontroleerd te hebben is nog niet bereikt. Personeelsverloop en het thuiswerken zorgt voor extra vertraging. In de tweede helft van 2021 zal dit project worden afgerond, zodat vanaf 2022 rapportages beschikbaar komen, die ons meer inzicht kunnen geven in de portefeuille.

II Beleidskader Vastgoed
In 2015 is het vastgoedportefeuilleplan (2015.0042753) vastgesteld waarin uitvoeringskaders zijn opgenomen voor het beheren en exploiteren van vastgoed. Vervolgens zijn er aanvullende kaders bijgekomen zoals het gebruik van een kostprijsdekkende huur en het aan- en verkoopbeleid (2018.0075089). Nog uit te werken kaders voor (ver)huur, duurzaamheid en toegankelijkheid worden hieraan toegevoegd. In het stappenplan was opgenomen dat er in het voorjaar van 2021 een beleidskader vastgoed zou zijn. Deze planning is niet haalbaar als gevolg van personeelsverloop en het thuiswerken. De planning is bijgesteld naar eind 2022.

III Meerjarenperspectief Vastgoed
Eind 2021 willen wij het eerste Meerjarenperspectief Vastgoed hebben opgesteld. Hiermee bereiken wij het doel om meer inzicht krijgen in de prestaties van de vastgoedportefeuille. In het Meerjarenperspectief Vastgoed wordt over een langere periode gekeken naar de prestaties van de (deel)portefeuille(s) inclusief toekomstige wijzigingen van de portefeuille. Een voorbeeld van een wijziging is bijvoorbeeld om objecten die niet langer tot de kernportefeuille horen op een verkooplijst te plaatsen.

IV en V Voldoende kennis & Open Cultuur
Deze beide trajecten lopen parallel aan de andere trajecten, maar kennen een langere doorlooptijd.

Integraal Accommodatieplan (IAP) en Integraal Huisvestingsplan

In juni 2020 is het IAP vastgesteld (2019.0058287). Hiermee is er een werkwijze vastgelegd om de vraag naar maatschappelijke voorzieningen te bepalen en het aanbod daarop aan te laten sluiten. Door middel van wijkanalyses wordt inzicht verkregen in de behoefte aan voorzieningen en zoeken we naar de best mogelijke manier om die voorzieningen te huisvesten. Daarbij kijken we naar onze beleidsdoelen, ons bestaande vastgoed (en dat van derden) en eventuele ontwikkeling van nieuwbouw. Maar ook naar de gebiedsontwikkelingen, de energietransitie en de planning van het Integraal Huisvestingsplan voor onderwijs (IHP). En we zorgen voor betrokkenheid van onze inwoners bij de plannen die uit de wijkanalyse naar voren komen. In het IAP hebben we afgesproken dat we tenminste vier wijkanalyses per jaar gaan uitvoeren. Middels een amendement op het IAP heeft de raad aangegeven eerst een taakstellend toetsingskader te willen hebben, voordat met de wijkanalyses mag worden gestart. Het Beoordelingskader Maatschappelijke Voorzieningen wordt begin 2021 aan de raad voorgelegd.

Naast het IAP heeft de raad in 2017 het IHP vastgesteld voor de periode 2017-2024. Elke twee jaar wordt dit geactualiseerd. In 2019 is de eerste actualisatie vastgesteld (2019.0057843). Hierin zijn afspraken gemaakt met de schoolbesturen over renovatie van bestaande en ontwikkeling van nieuwe schoolgebouwen voor de periode tot en met 2024. Ook onderwerpen zoals energie-neutrale gebouwen, doordecentralisatie van onderwijshuisvestingsmiddelen en Integrale Kind-centra komen hier aan de orde.

Wat hebben we met het IHP bereikt in 2020:

Ontwikkeling businesscase op basis van Total Cost of Ownership (TCO)
We hebben gewerkt aan de ontwikkeling van een businesscase (Kameleon) op basis van Total Cost of Ownership (TCO). In de businesscase worden zowel de investering voor een energieneutraal schoolgebouw als de toekomstige kosten voor onderhoud en energie in beeld gebracht worden. Deze totale kosten worden gezamenlijk gedragen door het schoolbestuur en gemeente op basis van de door het Rijk beschikbaar gestelde middelen voor onderwijshuisvesting.

Doordecentralisatie
Met de schoolbesturen in Haarlemmermeer hebben we gesproken over doordecentralisatie. Hierbij hebben we keuzes gemaakt over de mogelijke modellen. Per schoolgebouw is een businesscase opgesteld over de verwachte looptijd van de doordecentralisatie (60 jaar). Deze businesscases geven inzicht in de financiële haalbaarheid en bijbehorende risico's. In 2021 wordt dit project gezamenlijk voortgezet door schoolbesturen en gemeente.

Rietveldschool
De tijdelijke huisvesting voor de Rietveldschool is gerealiseerd en in 2021 start de bouw van de nieuwe Rietveldschool.

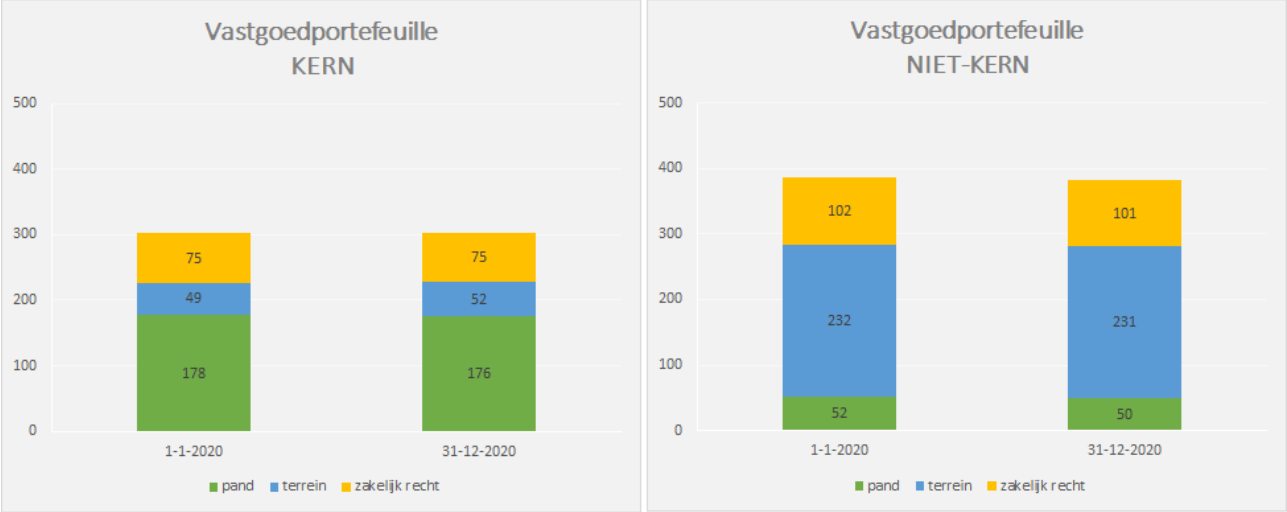
Projecten
We hebben samen met de schoolbesturen veel tijd en energie gestopt in de voorbereiding van de bouwprojecten voor Kameleon, Zwaan, Halfweg, Zwanebloem, Dik Trom, Juliana van Stolberg en de VO-scholen in Lincolnpark (Hoofdvaart College en De Linie).

Verduurzaming
Bij de Voorjaarsrapportage 2020 zijn budgetten beschikbaar gesteld voor energie labels (E-labels) en het kunnen uitvoeren van energiescans van alle panden die eigendom zijn van de gemeente. Met het aanvragen van E-labels en het uitvoeren van energiescans ontstaat inzicht in de energieprestatie van de vastgoedportefeuille. Dat helpt bij het beoordelen welke panden verduurzaamd moeten worden op grond van wet- en regelgeving en welke interessant zijn om te verduurzamen om tot reductie van CO_2 uitstoot te komen. Hierbij wordt aangesloten bij de Sectorale Routekaart Gemeentelijk Maatschappelijk Vastgoed (VNG, mei 2020). Hierbij is de opdracht om ten opzichte van 1990 in 2030 tot 30% reductie CO_2 uitstoot te komen en voor 2050 tot 95% reductie.

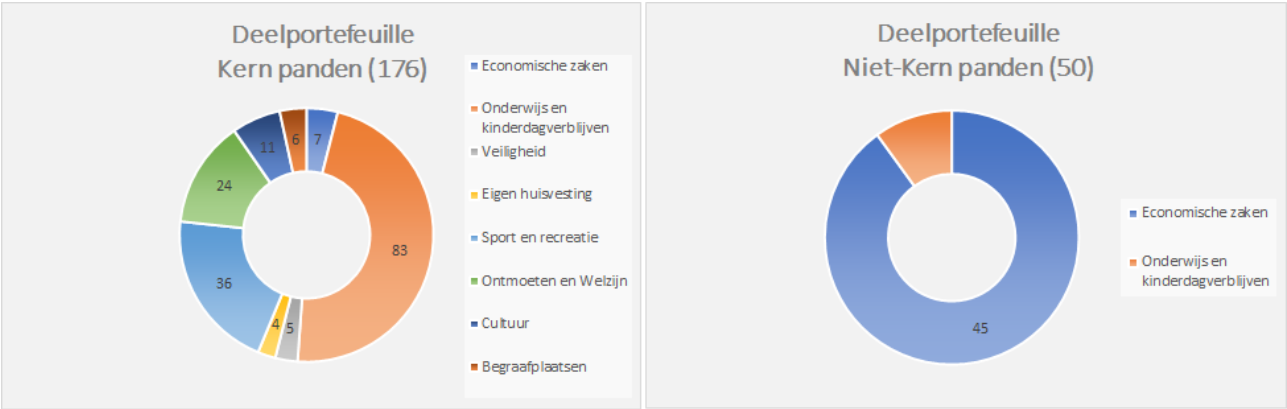
Op 31 december 2020 is het aanvragen en registreren van E-labels grotendeels afgerond. Van de 141 panden waar E-labels nodig zijn, is voor 131 panden (93%) een E-label geregistreerd. Voor tien panden (7%) is dat niet gelukt, meestal omdat gebruikers moeite hadden om de adviseur toegang te verlenen tot het pand als gevolg van coronamaatregelen.

Vastgoedportefeuille

Op peildatum 31 december 2020 zijn wij eigenaar van in totaal 685 gebouwen en gronden. De verdeling tussen kern en niet-kern portefeuille naar pand, terrein of zakelijk recht is opgenomen in Figuur 13. De verdeling van de deelportefeuilles kern panden en niet-kern panden naar maatschappelijk doel is weergegeven in Figuur 14. Bijna de helft van de kernportefeuille bestaat uit onderwijsgebouwen. Op grond van de wettelijke taak worden de scholen door ons gebouwd maar zijn ze formeel in eigendom bij de schoolbesturen (blooteigendom bij de gemeente). Alle verplichtingen die bij een eigenaar horen zijn daardoor ondergebracht bij de schoolbesturen. De gemeente draagt alleen de zorg voor het realiseren van voldoende huisvesting en de financiering daarvan (door middel van het Integraal Huisvestingsplan onderwijs (IHP)).

Figuur 13

Figuur 14

Overzicht lasten en baten van de vastgoedportefeuille

In Tabel 102 is een overzicht van baten en lasten van de gehele vastgoedportefeuille weergegeven. De lasten zijn onderverdeeld in beheer-, onderhoud- en kapitaallasten. Onder de beheerlasten vallen verzekeringen, nutslasten en heffingen. De onderhoudslasten omvatten het eigenarenonderhoud met een activiteitscyclus van twee jaar of minder. Onderhoudswerkzaamheden met een activiteitscyclus groter dan twee jaar komen ten laste van de onderhoudsvoorziening. De kapitaallasten omvatten rente- en afschrijvingslasten. De baten omvatten voornamelijk huur- en pachtinkomsten.

Tabel 102

Begroting Lasten en baten per programma (bedragen × € 1.000)	Begroting Lasten			Baten
	Beheer	Onderhoud	Kapitaal	
Veiligheid	122	262	282	21
Zorg en werk	0	-2	11	0
Maatschappelijke ontwikkeling	7.512	3.430	19.004	13.866
Mobiliteit	192	36	105	0
Ruimtelijke ontwikkelingen	0	0	311	0
Wonen	15	20	12	206
Kwaliteit fysieke omgeving	40	27	0	0
Economische zaken	1.089	427	2.217	2.489
Totaal	**8.969**	**4.200**	**21.941**	**16.582**

Realisatie Lasten en baten per programma (bedragen × € 1.000)	Realisatie Lasten			Baten
	Beheer	Onderhoud	Kapitaal	
Veiligheid	125	298	348	20
Zorg en werk	0	0	11	0
Maatschappelijke ontwikkeling	7.769	4.917	19.196	15.239
Mobiliteit	205	70	105	0
Ruimtelijke ontwikkelingen	0	0	595	0
Wonen	35	3	12	373
Kwaliteit fysieke omgeving	47	21	0	0
Economische zaken	1.097	333	2.217	2.540
Totaal	**9.279**	**5.642**	**22.485**	**18.172**

Toelichting grootste verschillen

Programma Maatschappelijke ontwikkeling
Een van de coronamaatregelen die de gemeente heeft genomen is het toekennen van huurcompensatie. De definitieve toekenning van de huurcompensatie volgt in 2021. Dit levert een incidenteel voordeel op van € 1.138.000 bij de baten. Het budget wordt overgeheveld.

Tevens zijn er van de verzekeraar schadevergoedingen ontvangen wegens diverse schades aan gebouwen. Dit levert een incidenteel voordeel op van € 100.000.

Bij de controle van gronden op de balans is gebleken dat er gronden onterecht in de boeken staan. Deze gronden zijn afgeboekt en dit leidt incidenteel tot een nadeel van € 231.000.

Voor onze panden wordt jaarlijks een budget beschikbaar gesteld voor het dagelijks onderhoud. Dit budget wordt aangewend voor klein onderhoud en eventuele onvoorziene zaken. De uitgaven variëren per jaar en leidt dit jaar incidenteel tot een voordeel van € 435.000.

Er zijn diverse schades geweest aan schoolgebouwen die voor extra kosten hebben gezorgd. Dit levert een incidenteel nadeel op van € 154.000.

Programma Ruimtelijke ontwikkelingen
Bij de controle van gronden op de balans is gebleken dat er erfpachtgronden onterecht in de boeken staan. Deze gronden zijn afgeboekt en dit leidt incidenteel tot een nadeel van € 284.000.

Programma Wonen
De retributie aan Ymere is met terugwerkende kracht over de jaren 2018, 2019 en 2020 in rekening gebracht. De noodzakelijke gegevens, in verband met de onderhandelingen over de ingangs- en einddatum, kwamen pas in 2020 beschikbaar en zodoende zijn de retributies in een keer in rekening gebracht. Dit levert een incidenteel voordeel op van € 125.000 bij de baten.

Programma Economische zaken
Voor onze panden wordt jaarlijks een budget beschikbaar gesteld voor het dagelijks onderhoud. Dit budget wordt aangewend voor klein onderhoud en eventuele onvoorziene zaken. De uitgaven variëren per jaar en leidt dit jaar incidenteel tot een voordeel van € 94.000.

Boomfeestdag

Financiering

Portefeuillehouder: Nobel

In de Financiële verordening Haarlemmermeer 2016 is in artikel 21 opgenomen dat wij jaarlijks bij de begroting en de jaarstukken in de paragraaf Financiering verslag doen van de wijze waarop wij de treasuryactiviteiten uitvoeren. Hierbij komen in ieder geval de volgende punten aan de orde:

- de kasgeldlimiet
- de renterisiconorm
- de rentekosten en renteopbrengsten van de financieringsfunctie
- een overzicht van de kortlopende financiering met een looptijd korter dan een jaar en het verschuldigde rentepercentage
- een overzicht van de langlopende financiering met een looptijd langer dan een jaar en het verschuldigde rentepercentage
- de liquiditeitsplanning en de financieringsbehoefte
- de rentevisie

Hiermee is deze paragraaf het instrument voor het transparant maken en daarmee het sturen, beheersen en controleren van de treasuryfunctie.

De uitgangspunten en richtlijnen voor het treasurybeleid zijn vastgelegd in de Financiële verordening Haarlemmermeer 2016 (artikel 15). De regels voor de uitvoering van de treasuryfunctie zijn opgenomen in het door het college in 2019 geactualiseerde en door de raad vastgestelde Treasurystatuut (2019.0054201).

Doelstellingen treasurybeleid

De treasuryfunctie van de gemeente:

1. zorgt voor duurzame toegang tot financiële markten tegen acceptabele condities, zodat er te allen tijde voldoende middelen zijn om de gemeentelijke taken uit te voeren;
2. beheerst de risico's verbonden aan de financieringsfunctie zoals renterisico's, koersrisico's, kredietrisico's, liquiditeitenrisico's en valutarisico's;
3. streeft, binnen de kaders van de Wet fido, de bijbehorende ministeriële regelingen en het treasurystatuut, naar een optimale financieringsstructuur tegen zo laag mogelijke kosten;
4. ondersteunt en adviseert alle onderdelen binnen de gemeentelijke organisatie bij financieringsvraagstukken;
5. waarborgt dat de taken en verantwoordelijkheden van de treasuryfunctie duidelijk worden geregeld.

Rente

Renteontwikkelingen op de geld– en kapitaalmarkt

De korte termijn rente (looptijd < 1 jaar) is het afgelopen jaar iets gedaald. Ultimo 2020 ligt het percentage voor de 3 maands rente onder de 0%. Het rentepercentage voor langlopende leningen (10 jaar) ligt ultimo 2020 rond de 0%. De verwachting is dat dit percentage op termijn licht gaat stijgen. De gewogen gemiddelde rente over onze langlopende leningenportefeuille bedroeg eind 2020 1,83%.

Renterisico kort- en langlopende financiering

De door het Rijk opgelegde kasgeldlimiet beperkt het risico van stijgende rentelasten voor de kortlopende financiering. De limiet beperkt de maximale omvang van de korte schuld (< 1 jaar) tot 8,5% van de totale lasten (inclusief reservemutaties) van de primaire programmabegroting. Voor 2020 bedraagt de limiet voor de gemeente Haarlemmermeer € 39 miljoen. In 2020 zijn we alle kwartalen binnen de kasgeldlimiet gebleven.

Gerealiseerd saldo kortlopende schulden:

Tabel 103

Bedragen x € 1.000	Realisatie 2020
1e kwartaal	37.487
2e kwartaal	21.535
3e kwartaal	7.243
4e kwartaal	35.109

De renterisiconorm beperkt het renterisico op de langlopende financiering. De norm bevordert de spreiding van de looptijden van de kapitaalmarktleningen (looptijd lening > 1 jaar) door de omvang te beperken van de leningen waarvoor de rente in een bepaald jaar moet worden aangepast. Het rijk heeft de maximale omvang van leningen met een rente-aanpassing vastgesteld op 20% van het begrotingstotaal (inclusief reservemutaties). In 2020 bedraagt de renterisiconorm € 91,8 miljoen. Wij hebben in 2020 een bedrag van € 43,6 miljoen afgelost en € 65 miljoen aangetrokken, hiermee zijn wij binnen de renterisiconorm gebleven.

Financiering

Voor het uitoefenen van de treasuryfunctie is inzicht nodig in de huidige en toekomstige kasstromen. Deze kasstromen bestaan uit:

1. de kasstroom uit operationele activiteiten (de exploitatie)
2. de kasstroom uit investeringen en grondexploitaties
3. de kasstroom uit financieringsactiviteiten (aflossingen en stortingen van aangetrokken en uitgezette geldleningen).

Het inzicht hierin wordt verkregen door het permanent actualiseren van onze liquiditeitsplanning. Op basis van ervaringscijfers, inschatting van de uitgaven en ontvangsten, en de mutaties in de leningenportefeuille voorzagen wij voor 2020 een financieringsbehoefte van € 122 miljoen. Door aanpassingen in de investeringsplanning en de begroting is dit gedurende 2020 bijgesteld naar € 65 miljoen. In de eerste twee maanden van 2020 zijn vier leningen aangetrokken van € 10 miljoen, € 20 miljoen, € 10 miljoen en € 25 miljoen tegen rentepercentages van respectievelijk 0,08%, 0,422%, -0,025% en 0,285%.

Tabel 104 geeft een specificatie van de mutaties in de leningenportefeuille.

Tabel 104

Bedragen x € 1 miljoen	Begroting	Realisatie
Stand per 1 januari	408	408
Nieuwe leningen	122	65
Reguliere aflossingen	-44	-44
Extra aflossingen	0	0
Stand per 31 december	**496**	**429**

EMU saldo

Het EMU-saldo van de overheid is een in Europees verband gehanteerd en gedefinieerd macro-economisch begrip. Het EMU-saldo is het vorderingensaldo van de overheid. Het EMU-saldo van de lokale overheden telt mee voor het EMU-saldo van de totale Nederlandse overheid. Om te komen tot een beheerste ontwikkeling van het EMU-saldo van de lokale overheid zijn lokale overheden verplicht de meerjarige EMU-begrotingsgegevens in de begroting op te nemen. Daarnaast wordt de ontwikkeling van het EMU-saldo gevolgd door middel van verplichte rapportages over de uitvoering aan het CBS. Voor 2020 was een EMU-saldo van € -77,3 miljoen geraamd. Het gerealiseerde EMU-saldo over boekjaar 2020 was € -24,5 miljoen.

Financieringsresultaat

Het financieringsresultaat bestaat uit het verschil tussen het totaal van de werkelijk betaalde en berekende rente over onze financieringsmiddelen en het totaal van de renteontvangsten en de doorberekende rente over de vaste activa. Het gerealiseerde financieringsresultaat voor 2020 is € 2,5 miljoen, dit is € 0,18 miljoen hoger dan de raming in de Najaarsrapportage 2020. Dit wordt veroorzaakt door een voordeel op de geraamde kortlopende rentelasten.

Netto-rentelasten

De netto-rentelasten die de gemeente verschuldigd is voor de aangetrokken geldleningen worden via het renteomslagpercentage verdeeld over de programma's. Het renteomslagpercentage voor 2020 is vastgesteld op 2,5%. Een deel van de rente is tegen een percentage van 1,3% doorbelast aan de bouwgrondexploitaties (grexen). Voor de financiering met eigen middelen is een percentage gehanteerd van 2,1%. De werkelijk aan de taakvelden toegerekende rente is € 2.494.796 hoger dan de werkelijke rentelasten. Deze afwijking bedraagt 16% van de werkelijke rentelasten en overschrijdt de norm van 25% uit de notitie rente 2017 van de commissie BBV niet. Daarin is opgenomen dat een correctie van de toegerekende rente verplicht is, als de afwijking groter is dan 25%.

In Tabel 105 wordt inzicht gegeven in de totstandkoming van het financieringsresultaat en het renteomslagpercentage.

Tabel 105 Berekening omslagrente

	Omschrijving		Primaire begroting		Bijgestelde begroting		Realisatie
a.	De externe rentelasten over de korte en lange financiering		11.190		9.289		9.089
b.	De externe rentebaten		- 1.107		-804		-745
	Totaal door te rekenen externe rente		**10.083**		**8.484**		**8.344**
c.	De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend		-3.111		-1.792		-1.792
	De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend		0		0		0
	Saldo door te rekenen externe rente		**6.972**		**6.692**		**6.552**
d1.	Rente over eigen vermogen	2,2%	6.852	2,1%	6.697	2,1%	6.697
d2.	Rente over voorzieningen (gewaardeerd op contante waarde)	2,2%	2.018	2,1%	2.058	2,1%	2.058

	Omschrijving		Primaire begroting		Bijgestelde begroting		Realisatie
	De aan taakvelden (programma's inclusief overzicht Overhead) toe te rekenen rente (renteomslag)		15.842		15.447		15.307
e..	De werkelijk aan taakvelden (programma's inclusief overzicht Overhead) toegerekende rente (renteomslag)	2,5%	17.446	2,5%	17.766	2,5%	17.728
f.	Renteresultaat op het taakveld treasury		1.604		2.319		2.421
	Boekwaarde gefinancierde activa per 1-1-2020		697.852		710.640		709.591
	Het percentage van aan taakvelden toe te rekenen rente bedraagt		2,27%		2,17%		2,16%
	Verschil omslagrente en werkelijk toegerekend percentage		0,23%		0,33%		0,34%
	Renteresultaat ten opzichte van toe te rekenen rente		10%		15%		16%

Schuldbeheersing

In de notitie Schuldbeheersing 2016 (2016.0051961), vastgesteld op 22 december 2016, is besloten om voor het monitoren van de schuld drie indicatoren te hanteren en daarvoor normen vast te stellen. Op basis van deze door de raad vastgestelde normen kan bepaald worden of een indicator op groen, oranje of rood staat (stoplichtenmodel). Door gebruik te maken van drie indicatoren kan genuanceerd gekeken worden naar de schuldpositie. Hierbij is de volgende sturing van toepassing:

1. Eén rode indicator: verhoogde waakzaamheid, aandacht voor de schuldpositie
2. Twee rode indicatoren: sterk verhoogd waakzaamheid, focus op schuldverlaging
3. Drie rode indicatoren: direct ingrijpen noodzakelijk

De volgende indicatoren worden gebruikt: Netto schuldquote, Lasten schuldpositie en Onzekere inkomsten.

Ontwikkeling indicatoren

De hiervoor beschreven ratio's geven het volgende beeld:

Netto schuldquote

Realisatie 2019	Raming NJR2020	Realisatie 2020
97,0%	103,3%	88,5%

Lasten schuldpositie

Realisatie 2019	Raming NJR2020	Realisatie 2020
9,6:	9,8%	9,0 %

Onzekere inkomsten

Realisatie 2019	Raming NJR2020	Realisatie 2020
2,7%	8,2%	8,4%

Conclusie
De netto schuldquote is aanzienlijk verbeterd ten opzichte van de ramingen. Dit komt doordat er in 2020 minder is geïnvesteerd dan begroot. Dit betreft onder andere de nieuwbouw van scholen en de bijdrage in de omlegging van de A9. Verder is een vooruitbetaling ontvangen van de GEM A4 zone west voor in 2021 af te nemen gronden. Hierdoor zijn er minder leningen aangetrokken. Daarnaast is het percentage gunstiger vanwege het zogenaamde noemereffect; de baten (exclusief reservemutaties) in de jaarrekening zijn ruim € 50 miljoen hoger dan geraamd vanwege extra ontvangsten vanuit het Rijk vanwege de coronamaatregelen (Tozo) en hogere inkomsten uit grondexploitaties. De indicator Onzekere inkomsten is ook verbeterd. Deze indicator is gebaseerd op de verwachte uitgaven en inkomsten van de bouwgrondexploitaties. Deze zijn in het MPG met de standlijn 1 januari 2021 geactualiseerd.

Met drie ratio's op groen is de ontwikkeling van de schuldpositie beter dan verwacht. Toch blijft er reden tot waakzaamheid en aandacht voor de schuldbeheersing. De verbetering van de netto schuldquote wordt vooral veroorzaakt door het doorschuiven van investeringen naar latere jaren en door de eenmalige verhoging van de baten in

2020 als gevolg van de coronamaatregelen. De investeringen zullen uiteindelijk wel uitgevoerd worden en de verwachting is dat de totale baten weer op het niveau van voor de coronacrisis komen. Hierdoor zal de financieringsbehoefte en daarmee de stand van de vaste schuld op termijn toenemen.

Berekeningswijze en normen

Netto Schuldquote

$$\text{netto schuldquote} = \frac{\text{netto schuld}}{\text{totale inkomsten (voor bestemming reserves)}}$$

De gehanteerde norm van de indicator is:

Kleurcodering	Percentage
Groen	0% - 89%
Oranje	90% - 119%
Rood	120% en hoger

Lasten schuldpositie

$$\text{procentuele lasten schuldenpositie} = \frac{\text{rente / afschrijvingslasten}}{\text{totale inkomsten (voor bestemming reserves)}}$$

De gehanteerde norm van de indicator is:

Kleurcodering	Percentage
Groen	0% - 12,4%
Oranje	12,5% - 14,9%
Rood	15% en hoger

Onzekere inkomsten

$$\text{procentuele onzekere inkomsten} = \frac{\text{onzekere inkomsten in meerjarenbeeld}}{\text{totale schuldenlast eind periode meerjarenbeeld}}$$

De gehanteerde norm van de indicator is:

Kleurcodering	Percentage
Groen	0% - 9,9%
Oranje	10% - 14,9%
Rood	15% en hoger

Sfeerbeeld van PARK21

Bedrijfsvoering

Portefeuillehouder: Rip, Sidali

Bedrijfsvoering betreft alle faciliterende activiteiten die de gemeentelijke organisatie in staat stelt langdurig te presteren en maatschappelijke waarde te creëren. Denk aan personeelsbeleid, huisvesting, financiën, ICT en inkoop. We leveren daarbij maatwerk en zijn kaderstellend waar dat nodig is. De interne dienstverlening is daarbij volgens gelijke principes ingericht als de externe dienstverlening aan inwoners en ondernemers. Een goede bedrijfsvoering is een voorwaarde voor het uitoefenen van en het 'in control' zijn over onze primaire taken en bedrijfsprocessen. Deze paragraaf beschrijft de ontwikkelingen op het gebied van sturing en beheersing van de organisatie.

Gemeente als werkgever

De coronacrisis heeft in de organisatie veel impact gehad; het heeft veel ontregeld en het nodige aanpassingsvermogen gevraagd van medewerkers. Desondanks zijn we als de organisatie in staat gebleken om, gelijktijdig met het managen van de crisis, nagenoeg alle processen en taken 'normaal' door te laten gaan. Wij zijn trots op het verandervermogen en de flexibilteit van onze medewerkers. De coronacrisis heeft veel energie gekost, maar gelukkig blijkt uit het in 2020 gehouden medewerkersonderzoek dat ook in deze bewogen tijd het werkplezier onveranderd hoog is. De werkdruk en herstelbehoefte zijn en blijven echter (nog steeds) grote zorgpunten.

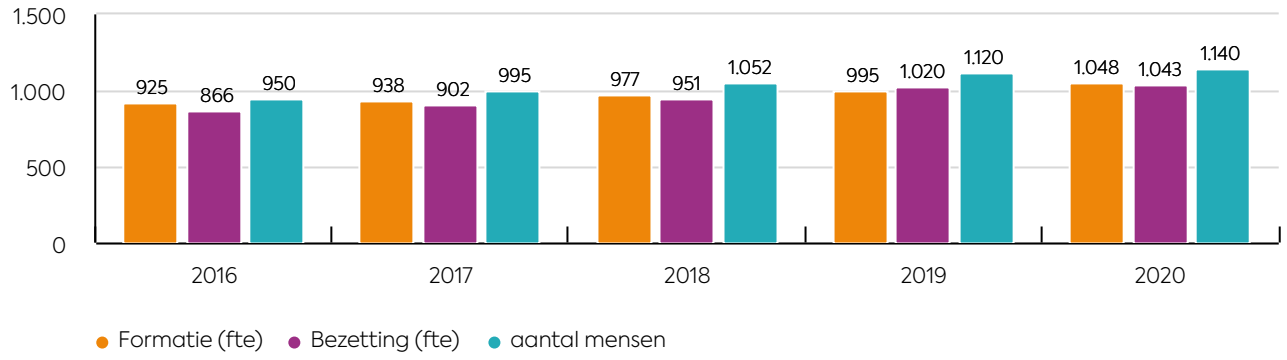
Verder blijkt uit intern onderzoek naar 'werken in coronatijd' dat medewerkers zowel voor- als nadelen ervaren bij het thuiswerken. Enerzijds is er meer ruimte om geconcentreerd te kunnen werken, is er minder reistijd en meer flexibiliteit. Anderzijds worden collega's gemist en is het aantal fysieke klachten (te) hoog. De verwachting is dat we ook in de post-corona tijd minder

werktijd op kantoor door zullen brengen en dat we ons werk en onze samenwerking meer hybride (kantoor en elders) zullen organiseren.

Voor ons extern profiel als werkgever vinden we het belangrijk dat we afgelopen jaar, ondanks de impact van corona, toch in staat zijn geweest om 45 stageplekken in te vullen. Dit heeft voor ons een maatschappelijke betekenis, waarmee we als gemeente het goede voorbeeld willen geven en maakt ons stagebeleid onderdeel uit van een bredere arbeidsmarktstrategie. Dit heeft ervoor gezorgd dat we ook in 2020 nog steeds in staat zijn geweest om (de meeste) vacatures goed en tijdig in te vullen.

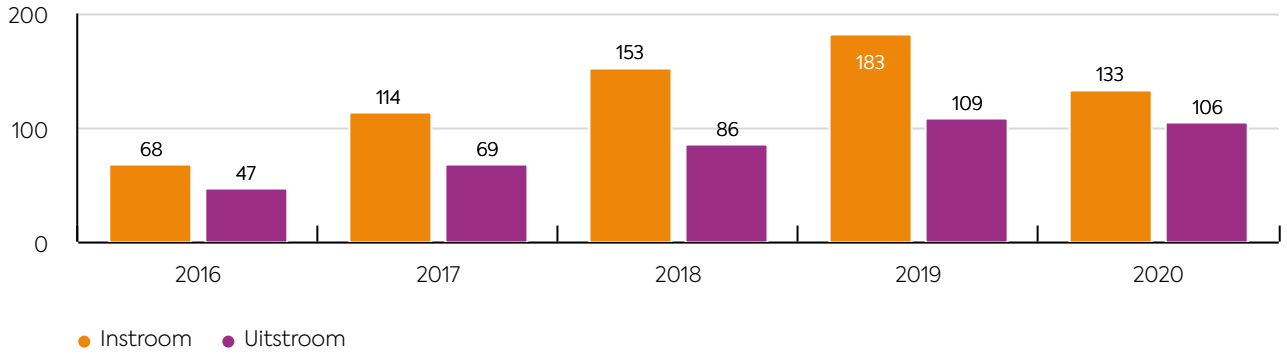
Kerngegevens

Formatie en bezetting (fte en aantal)

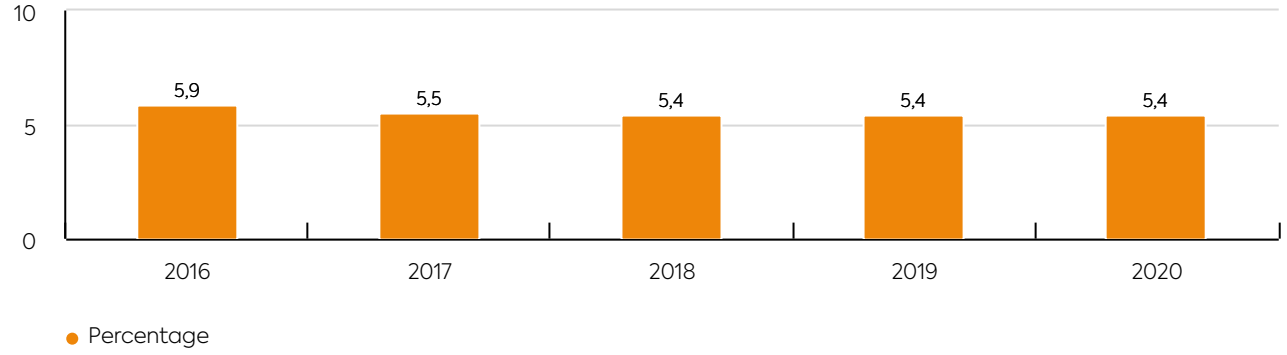
Figuur 15

In- en uitstroom (aantal)

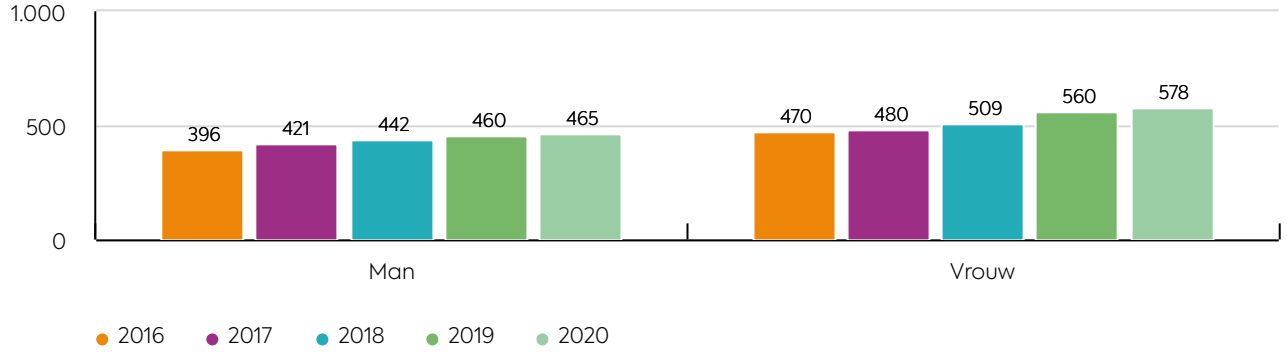
Figuur 16

Ziekteverzuim (percentage)

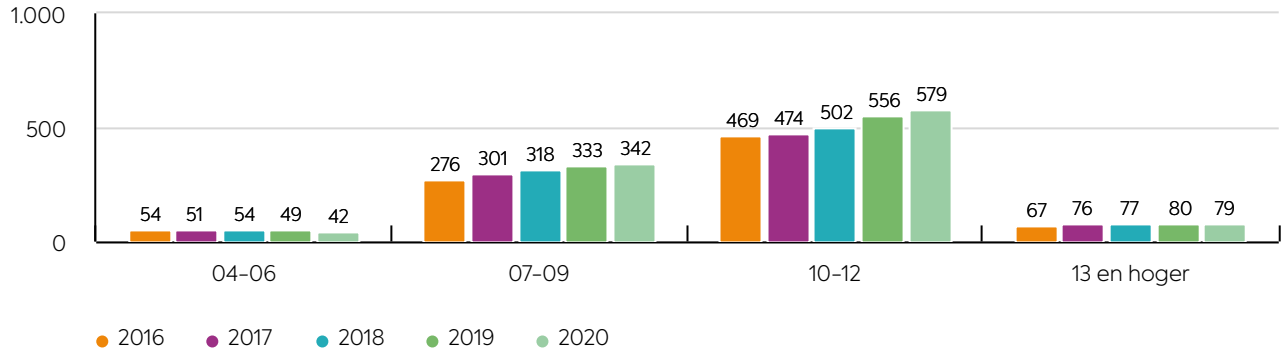
Figuur 17

Man Vrouw verdeling (bezetting fte)

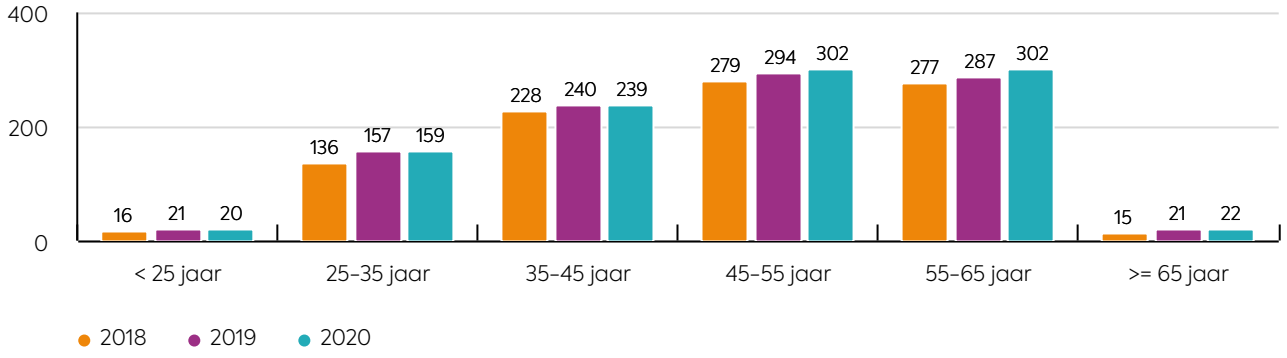
Figuur 18

Salarisschaalverdeling (bezetting fte)

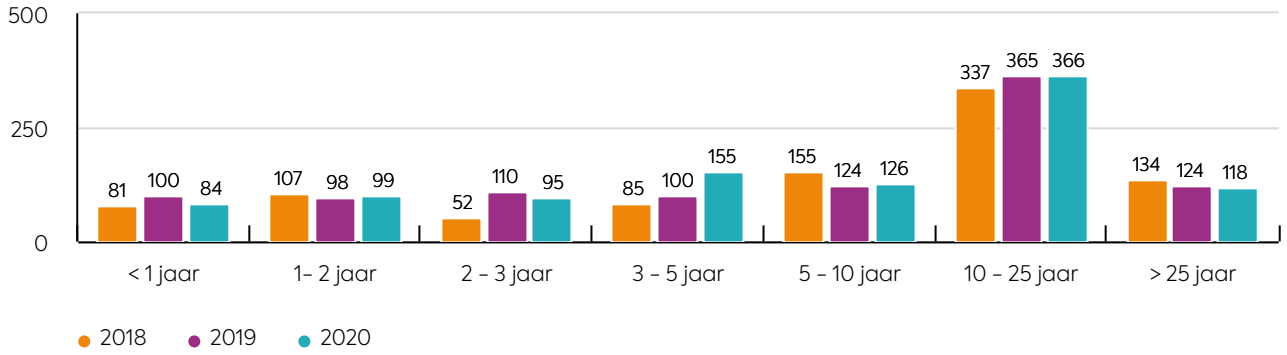
Figuur 19

Leeftijdscategorie (bezetting fte)

Figuur 20

Dienstjaren (bezetting fte)

Figuur 21

Gemeentelijke huisvesting

Om nieuwe manieren van (samen)werken en organiseren te kunnen faciliteren is eerder besloten om de gemeentelijke huisvesting te gaan vernieuwen. Op 14 mei 2020 is besloten om deze nieuwe huisvesting te realiseren in één gebouw, op de plek van het huidige Raadhuis in het raadsbesluit 'Stadscentrum Hoofddorp: nieuwe gemeentelijke huisvesting' (2020.0000976). De gemeentelijke organisatie zal verhuizen naar een tijdelijke huisvesting. Als uitwerking van het genoemde besluit hebben we de eerdere plannen, die gebaseerd waren op twee gebouwen, bijgesteld tot het realiseren van één gebouw en hebben we de mogelijkheden van een tijdelijke huisvesting verkend. Op 17 december 2020 is de raad met de bijgestelde plannen en bijbehorende kredietaanvraag akkoord gegaan (2020.0002651).

Naast de realisatie van een nieuw gemeentehuis werken we tegelijk aan een visie op de nieuwe manier van werken. We noemen dit het Haarlemmermeerse Werkconcept (HWC) en benadrukt het activiteitgericht werken in combinatie met plaats- en tijdonafhankelijk werken.

Tot de verhuizing naar de tijdelijke situatie (verwachting 4e kwartaal 2021) blijft de staat van onderhoud van het huidige Raadhuis punt van zorg. We voeren alleen het hoognodige beheer en onderhoud en noodzakelijke reparaties uit. De geldende Arbonormen en de veiligheid mogen niet in gevaar komen.

Digitalisering

Eind 2019 is het programma Digitale Dienstverlening afgerond en in de lijn belegd. Verbeteringen op het gebied van digitale dienstverlening worden sindsdien vanuit de lijnorganisatie voortgezet. Er zijn mooie resultaten gerealiseerd en er staan er meerdere op de planning. Zo hebben we de Meldingen Openbare Buitenruimte gedigitaliseerd in de vorm van een webapplicatie. We hebben gezorgd dat de privacy van de melder optimaal geborgd is en dat een melder bericht krijgt, zodra een melding is afgehandeld. Ook is een webformulier ontwikkeld voor aanvragen van de Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo). Het is door deze digitalisering voor inwoners en ondernemers laagdrempeliger, eenvoudiger en sneller om digitaal zaken met ons te doen.

Daarnaast hebben we het meest gebruikte klantkanaal, de gemeentelijke website, toegankelijker gemaakt. Dit hebben we gedaan door circa 3.000 PDF-documenten te verwijderen en/of te vervangen door een toegankelijk alternatief en door de zoekmachine te verbeteren. De website is daardoor gebruiksvriendelijker voor iedereen, ook voor bezoekers met een beperking, of zij die minder taal of digitaal vaardig zijn. We staan voortdurend in contact met inwoners en ondernemers via sociale media. Afgelopen jaar is 66% van de gestelde vragen beantwoord binnen 1 uur en onze online aanwezigheid gewaardeerd met een 7,5.

Ook zijn we afgelopen jaar gestart met de uitwerking van onze ambities in een nieuwe i-Visie en IT-strategie voor de komende jaren. We nemen hier zaken als informatiegestuurd werken,

kunstmatige intelligentie en e-participatie in mee. Als voorbeeld van informatiegestuurd werken, is gestart met een proef om beschikbare parkeerplekken in Hoofddorp via een app vindbaar te maken. In de app worden ook de reisroute en geschatte reistijd weergegeven. In de proef gaat het om parkeerplaatsen in de betaald parkeerzones. De app maakt gebruik van sensoren in het wegdek, het nationaal parkeerregister en andere informatiebronnen.

Gegevens- en informatiebeveliging

Door de digitale transformatie neemt de vraag naar gegevens en complexiteit van de ICT-omgeving snel toe. We gebruiken meer informatie en koppelen systemen. Deze toenemende complexiteit vraagt ook om meer inzet op informatiebeveiliging. Het afgelopen jaar hebben we hier extra op ingezet in de vorm van 'Extra impuls informatiebeveiliging' (2019.0057821). Door middel van deze extra impuls willen we voldoen aan de landelijke Baseline Informatiebeveiliging Overheden (BIO). Ook hebben we een tweede datacenter ingericht, waardoor de systemen bij uitval snel weer in de lucht kunnen worden gebracht. We besteden structureel aandacht aan zowel technische maatregelen als het beveiligingsbewustzijn van medewerkers. We blijven ons focussen op het voldoen aan wetgeving op het gebied van privacy en security, zodat we onze (digitale) continuïteit kunnen waarborgen.

De gemeente in control

We hebben de programmatische aanpak van Duurzaam in Control (DinC) in 2019 afgerond en de opgaven structureel belegd in de organisatie. Het programma heeft geleid tot versterking van de formele structuur, de processen en ook de professionele houding en het gedrag dat daarbij hoort. Onze ambitie is dat we als organisatie met minder regels en 'vanuit de bedoeling' duurzaam in control komen en blijven. Betere beheersing en meer effectieve sturing op kernprocessen vergroten de voorspelbaarheid en verminderen de risico's. Zodoende hebben we afgelopen jaar verder gewerkt aan de professionalisering van de Verbijzonderde Interne Controle (VIC) en aan een goed werkende inrichting, risicomanagement, naleving van afspraken en toezicht op de invoering van verbetermaatregelen. De VIC is de basis voor de accountantscontrole en straks ook voor onze rechtmatigheidsverantwoording. De VIC is ook in 2020 een volwassen 3e lijns-verantwoordelijkheid gebleken waarvan de kwaliteit jaarlijks toeneemt.

Inkoopbeleid

In alle aanbestedingstrajecten hebben we aandacht voor Maatschappelijk Verantwoord Inkopen (MVI). Hiermee leveren we, naast het vanzelfsprekende kader van rechtmatig en doelmatig inkopen, door middel van inkoop een bijdrage aan de ambities op de thema's duurzaamheid, inkoop bij lokale en regionale ondernemers, social return en innovatie.

Jaarlijks meten de voortgang van de MVI-doelstellingen middels prestatie-indicatoren. In Tabel 106 zijn de streef- en de realisatiewaarden weergegeven.

Tabel 106

Omschrijving	Eenheid	Bron	Realisatie 2019	Realisatie 2020	Streefwaarde 2019-2020
Duurzaamheid	% van het totale gemeentelijk inkoopvolume van werken en leveringen met een fysieke component, waarbij in de uitvraag is ingezet op de transitie naar de circulaire economie	Eigen gegevens: aanbestedings-overzicht en spend analyse	41%	73%	40%
Duurzaamheid	Aantal contracten per jaar die circulair ingericht zijn (waarin is vastgelegd dat de vrijkomende materialen/producten hoogwaardig hergebruikt worden en wat, na eerste gebruik, met de materiaalstroom gebeurt)	Eigen gegevens: Aanbestedings-overzicht	4	5	2
Duurzaamheid	% van het inkoopvolume van werken en diensten, waarbij in de uitvraag is ingezet op de transitie naar duurzame energie en brandstoffen	Eigen gegevens: Aanbestedings-overzicht en spend analyse	32%	49%	50%
Duurzaamheid	Aantal gerealiseerde projecten per jaar met minimaal een energieneutrale gebruiks- en/of exploitatiefase	Eigen gegevens: Aanbestedings-overzicht	0	4	4
Inkoop bij lokale en regionale ondernemers	% van inkoopbudget, ingekocht bij lokale en regionale ondernemingen	Eigen gegevens: Spend analyse	49%	49%	50%
Social return	Inkoopvolume waarbij in de uitvraag social return is geëist	Eigen gegevens: Aanbestedings-overzicht	60%	3%[1]	75%
Social return	Bedrag van de inkoopuitgaven, ingekocht bij sociale ondernemingen.	Eigen gegevens: Spend analyse	€ 81.000	€ 7.500[2]	€ 100.000
Innovatie	Aantal uitgevoerde marktconsultaties bij Europese aanbestedingen	Eigen gegevens: Aanbestedingsoverzicht	6	4[3]	8

1 *Bij gebrek aan een Social Return Coördinator was het in 2020 niet mogelijk om de opdrachtnemers te faciliteren en te monitoren.*
2 *Dit jaar zijn er minder vergaderlocaties, externe catering en representatie geschenken aangekocht doordat er in verband met de coronacrisis geen evenementen hebben plaatsgevonden.*
3 *Dit jaar zijn er minder marktconsultaties gedaan doordat de aanbestedingen in 2020 minder nieuwe kennis vergde en doordat bijeenkomsten in verband met de coronacrisis niet waren toegestaan.*

Nieuwe bankjes Nieuw-Vennep

Verbonden partijen

Portefeuillehouder: Nobel, Rip, Ruigrok, Schuurmans-Wijdeven, Sedee, Steffens-van de Water

Deze paragraaf bevat een overzicht van alle verbonden partijen, de wijze waarop de gemeente een belang heeft in de verbonden partij, het openbaar belang dat ermee gediend wordt en de financiële gegevens van de verbonden partij, zoals het eigen vermogen, vreemd vermogen en het verwachte rekeningsresultaat.

We hebben de keuze onze taken in eigen beheer uit te voeren, derden deze taken gesubsidieerd te laten doen of onze belangen via een verbonden partij te verwezenlijken. Een belangrijk criterium voor de wijze waarop onze taken worden uitgevoerd is doelmatigheid. Verder zijn de mate waarin we invloed hebben op het volbrengen van de taken en het risico dat ermee is gemoeid bepalend.

Een verbonden partij wordt in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) als volgt gedefinieerd: ‘Een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijke belang én een financieel belang heeft’.

- Van een bestuurlijk belang is sprake als wij op één of andere manier zeggenschap hebben. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om een zetel in het bestuur of stemrecht bij bestuurlijke beslissingen
- Het financieel belang betekent dat wij middelen die wij aan een derde partij ter beschikking stellen niet terugontvangen in geval van faillissement, dan wel dat financiële problemen op ons verhaald kunnen worden

In het BBV is dus expliciet geregeld dat een verbonden partij een financieel belang én een bestuurlijk belang vertegenwoordigt. Indien het alleen om een financieel belang of alleen om een bestuurlijk belang gaat, dan is geen sprake van een verbonden partij.

Conform het BBV worden de verbonden partijen integraal verantwoord in de programma’s. Dit zorgt voor een versterking van inzicht in de bijdrage van de verbonden partij aan de maatschappelijke doelstellingen. Eventuele risico’s ten aanzien van een verbonden partij worden rechtstreeks in deze paragraaf beschreven.

Begroting- en verslaggevingsregels

Voor verbonden partijen gelden de eigen van toepassing zijnde begroting- en verslaggevingsregels. Voor gemeenschappelijke regelingen met rechtspersoonlijkheid (openbaar lichaam en bedrijfsvoering-organisatie) zijn dat eveneens de regels volgens het BBV.

Tabel 107

Samenwerkingsvorm Wgr	Openbaar lichaam	Bedrijfsvoering-organisatie	Gemeenschappelijk orgaan	Centrum gemeente	Lichte regeling
Rechtspersoonlijkheid	√	√	X	X	X
Eigen begroting en jaarrekening	√	√	√	X	X
Toepassing BBV	√	√	√	n.v.t.	n.v.t.

Voor privaatrechtelijke partijen gelden de verslaggevingsvoorschriften volgens het Burgerlijk Wetboek (BW), waarbij voor vennootschappen een en ander is uitgewerkt in BW2 Titel 9. Daarnaast kunnen afhankelijk van de situatie internationale verslaggevingstandaarden gelden. Privaatrechtelijke organisaties kennen geen specifieke voorschriften voor begrotingen. Indien daarvoor regels gelden, dan zijn dat regels die in het eigen statuut (of daarvan afgeleide stukken) van de organisatie zijn vastgelegd.

Beleidskader verbonden partijen

De visie op en de beleidsvoornemens omtrent verbonden partijen zijn vastgelegd in het in 2017 vastgestelde Beleidskader verbonden partijen 2017 (2017.0041198). Hierin zijn onze beleidsvoornemens beschreven om een actieve regie toe te passen op onze verbonden partijen. Dit doen wij onder andere door onze deelnemingen de corporate governance code na te laten leven.

Tevens is onder meer in het beleidskader opgenomen:
1. het toetsingskader verbonden partijen;
2. het proces op hoofdlijnen rond de besluitvorming over deelneming in verbonden partijen;
3. de wijze van sturing van verbonden partijen, waaronder het vastleggen van afspraken over vertegenwoordiging en informatieverstrekking aan college en raad;
4. het afwegingskader ten aanzien van de uitbreiding van bestaande samenwerkingsrelaties met nieuwe toetredende partijen.

Overzicht verbonden partijen

De verbonden partijen van de gemeente Haarlemmermeer zijn:

Tabel 108

Nr.	Overzicht verbonden partijen	Eigenaarsrol	Opdrachtgeversrol	Type	Wetten
	Gemeenschappelijke regelingen				
1	Vervoerregio Amsterdam	Verkeer en vervoer	-	Samenwerkingsverband	Wet GR / BBV
2	Amstelland-Meerlanden overleg	Regionale samenwerking	-	Samenwerkingsverband	Wet GR / BBV
3	AM match	Sociale Zaken	Werk & Inkomen	Samenwerkingsverband	Wet GR / BBV
4	Veiligheidsregio Kennemerland (VRK)	Veiligheid	Veiligheid	Samenwerkingsverband	Wet GR / BBV
5	Cocensus	Financiën	Financiën	Samenwerkingsverband	Wet GR / BBV
6	Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied	Handhaving	Vergunningen	Samenwerkingsverband	Wet GR / BBV
7	Recreatieschap Spaarnwoude	Financiën	Recreatie	Samenwerkingsverband	Wet GR / BBV

Nr.	Overzicht verbonden partijen	Eigenaarsrol	Opdrachtgeversrol	Type	Wetten
	Vennootschappen en coöperaties				
8	Meerlanden Holding NV	Financiën	Beheer en onderhoud	Naamloze vennootschap	Burg. Wetboek 2
9	De Waterwolf Buitenruimte BV	Financiën	Beheer en onderhoud	Besloten vennootschap	Burg. Wetboek 2
10	Duurzaam Bedrijf Haarlemmermeer BV	Financiën	Energietransitie	Besloten vennootschap	Burg. Wetboek 2
11	Energiebedrijf Haarlemmermeer BV	Financiën	Energietransitie	Besloten vennootschap	Burg. Wetboek 2
12	Zonnepanelen Haarlemmermeer BV	Financiën	Energietransitie	Besloten vennootschap	Burg. Wetboek 2
13	Schiphol Area Development Company NV	Financiën	Grondzaken	Naamloze vennootschap	Burg. Wetboek 2
14	Hoofdvaart BV	Financiën	Grondzaken	Besloten vennootschap	Burg. Wetboek 2
15	GEM A4 Zone West CV	Financiën	Grondzaken	Commanditair vennoot	Burg. Wetboek 2
16	GEM President CV	Financiën	Grondzaken	Commanditair vennoot	Burg. Wetboek 2
17	GEM Polanenpark CV	Financiën	Grondzaken	Commanditair vennot	Burg. Wetboek 2
18	GEM A4 Zone West Beheer BV	Financiën	Grondzaken	Besloten vennootschap	Burg. Wetboek 2
19	President Beheer BV	Financiën	Grondzaken	Besloten vennootschap	Burg. Wetboek 2
20	Polanenpark BV	Financiën	Grondzaken	Besloten vennootschap	Burg. Wetboek 2
21	Recreatieplas Haarlemmermeer BV	Financiën	Recreatie	Besloten vennootschap	Burg. Wetboek 2
22	Stedin NV	Financiën	Financiën	Naamloze vennootschap	Burg. Wetboek 2
23	Eneco Energie NV	Financiën	Financiën	Naamloze vennootschap	Burg. Wetboek 2
24	Bank Nederlandse Gemeenten NV	Financiën	Financiën	Naamloze vennootschap	Burg. Wetboek 2
	Stichtingen en verenigingen				
25	VNG	-	Bestuur	Vereniging	Burg. Wetboek 2

Hierna staat nadere informatie beschreven per verbonden partij. Onder andere zijn hier de financiële gegevens genoemd. Het financieel belang is gebaseerd op de jaarrekening 2019 of de begroting 2020 van de verbonden partij. Het eigen vermogen, vreemd vermogen, solvabiliteit (eigen vermogen gedeeld door totaal vermogen) en het resultaat zijn gebaseerd op de jaarstukken 2020 van de verbonden partij. Als ten tijde van het opstellen van onze jaarstukken 2020, de (voorlopige) jaarstukken 2020 van de verbonden partijen nog niet beschikbaar waren, zijn de cijfers uit de begroting 2020 aangehouden of het jaarverslag 2019. Dit wordt vermeld bij de financiële gegevens.

Verkoop aandelen Eneco Groep NV
Door de raad is op 30 januari 2020 besloten alle aandelen Eneco te verkopen aan Diamond Chubu Europe B.V., Mitsubishi Corporation en Chubu Electric Power Co., Inc. (2019.0058389), hierdoor hebben wij in 2020 incidenteel een opbrengst van € 3.271.000. De financiële gevolgen hiervan zijn verwerkt in de Voorjaarsrapportage 2020. Met de verkoop van de aandelen komt de verbonden partij Eneco Groep NV te vervallen.

Vervoerregio Amsterdam

Tabel 109

Algemene informatie	De Vervoerregio Amsterdam is een samenwerkingsverband van vijftien gemeenten in de regio Amsterdam op basis van de Wet gemeenschappelijke regelingen en gestart per 1 januari 2017. Het Rijk heeft de regio's Amsterdam en Rotterdam/Den Haag bij uitzondering de wettelijke status van "vervoerregio" gegeven met behoud van de wettelijke bevoegdheden en middelen (BDU). De belangrijkste taken van de Vervoerregio Amsterdam liggen op het gebied van (regionaal) verkeer en vervoer. De vijftien gemeenten zetten zich onder andere in voor een optimale bereikbaarheid van de Amsterdamse regio. In de samenwerking binnen de vervoerregio spelen deelregio's een belangrijke rol. Wij maken deel uit van de regio Amstelland-de Meerlanden.
Programma	Mobiliteit
Beleidsdoelen	A. Een gemeente die verkeersveilig is per auto, met de fiets, te voet en het openbaar vervoer.

	B. De doorstroming van alle vormen van vervoer en de bereikbaarheid van Haarlemmermeer dient op elk moment van de dag zo optimaal mogelijk te zijn.		
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke Regeling		
Eigenaarsrol	Portefeuillehouder Verkeer en vervoer		
Opdrachtgeversrol	-		
Bestuurlijk belang	Lidmaatschap Dagelijks Bestuur en deelname aan Regioraad. Het aantal leden in de Regioraad voor de gemeente staat in verhouding tot het inwoneraantal van de gemeente.		
Aandelenbelang	De gemeenschappelijke regeling heeft geen aandelen. Elk lid van de Regioraad heeft één stem.		
Financieel belang	Deelnemende gemeenten waarborgen de betaling van rente en aflossing van geldleningen aangegaan door de Vervoerregio voor de uitvoering van haar taak. Dit in verhouding tot het inwoneraantal van de deelnemende gemeente.		
Financiële gegevens	Balansdatum	31-12-2018	31-12-2019
	Eigen vermogen	€ 795.977	€ 1.642.573
	Vreemd vermogen	€ 337.241.392	€ 270.801.530
	Solvabiliteit ultimo 2019		0,6 %
	Begroot resultaat 2020		€ 0

Financiële gegevens
Wij beschikken nog niet over de (concept) cijfers 2020. De financiële gegevens zijn daarom gebaseerd op de jaarstukken 2019. Als gevolg van de coronacrisis is het gebruik van het openbaar vervoer per halverwege maart 2020 plotsklaps fors afgenomen. Hiervoor heeft het Rijk de beschikbaarheidsvergoeding, die via de Vervoerregio aan vervoerders wordt doorbetaald, uitgekeerd. Andere maatregelen als gevolg van de coronacrisis betreffen wijzigingen uit het Investeringspakket maar deze hebben pas gevolgen voor 2021 en verder. De Vervoerregio wordt direct bekostigd uit de brede doeluitkering (BDU) van het Rijk. Als een deel van de jaarlijks ontvangen gelden niet geheel worden ingezet dan worden deze gereserveerd om in de komende jaren aangewend te worden.

Eventuele risico's
Er is nog geen materieel risico te bepalen.

Amstelland-Meerlanden Overleg

Tabel 110

Algemene informatie	Het Amstelland-Meerlanden Overleg (AM) is een samenwerking tussen de gemeenten Aalsmeer, Amstelveen, De Ronde Venen, Diemen, Haarlemmermeer, Ouder-Amstel en Uithoorn op basis van een gemeenschappelijke regeling. Doel is door afstemming te komen tot een effectiever regionaal beleid en gezamenlijke belangenbehartiging bij onder andere de Metropoolregio Amsterdam (MRA) en de provincie Noord-Holland. In de bestuurlijke regiegroep van de MRA zitten twee bestuurders uit het AM-overleg. Daarnaast vertegenwoordigen AM bestuurders de AM-regio in de bestuurlijke MRA platforms op het gebied van onder andere mobiliteit, economie, ruimte en duurzaamheid.		
Programma	Bestuur, samenleving en publiekscontact		
Beleidsdoelen	C. Het behartigen van de belangen van Haarlemmermeer buiten de gemeentegrenzen en het versterken van de bestuurlijke samenwerking.		
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke Regeling		
Eigenaarsrol	Portefeuillehouder Regionale Samenwerking		
Opdrachtgeversrol	-		
Bestuurlijk belang	Lid Regiegroep AM en via de deelregio AM bestuurlijke vertegenwoordiging in diverse MRA overleggen.		
Aandelenbelang	De gemeenschappelijke regeling heeft geen aandelen		
Financieel belang	De deelnemende gemeenten dragen € 0,73 per inwoner bij aan het AM. De geraamde bijdrage van de gemeente Haarlemmermeer in 2021 bedraagt € 112.592 op een totaal van € 259.422.		
Financiële gegevens	Balansdatum	31-12-2018	31-12-2019
	Eigen vermogen	€ 102.952	€ 133.699
	Vreemd vermogen	€ 0	€ 0
	Solvabiliteit ultimo 2019		100%
	Begroot resultaat 2020		€ 0

Financiële gegevens
De jaarrekening 2019 laat een storting in de egalisatiereserve zien van € 30.700. De reden is dat niet alle personeelskosten voor de regiosecretarissen ten laste zijn gebracht van 2019. Dit overschot zal in 2020 weer onttrokken worden.
De deelnemende gemeenten dragen € 0,73 per inwoner bij aan het AM. Besluitvorming hierover heeft in Haarlemmermeer plaatsgevonden bij de Voorjaarsrapportage 2017 (2017.0025366).

Eventuele risico's
Gezien de omvang van de begroting van rond de € 250.000 en dat de AM-samenwerking geen grote risico's kent die het noodzakelijk maken om een grote reserve op te bouwen is besloten om een deel van de egalisatiereserve terug te storten aan de deelnemers. De egalisatiereserve wordt teruggebracht met € 50.000. De gemeente Haarlemmermeer ontvangt € 22.600.

AM match

Tabel 111

Algemene informatie	Met ingang van 1 juli 2016 is werkorganisatie AM match gestart. Het betreft een samenwerkingsverband van de gemeenten Aalsmeer, Amstelveen, Haarlemmermeer, Ouder-Amstel en Uithoorn. Deze organisatie heeft één kerntaak: de re-integratie naar werk voor de doelgroep die onder de Participatiewet valt, voor zover zij een loonwaarde hebben die lager is dan 70% van het minimumloon. Bij de uitvoering van deze kerntaak wordt zoveel mogelijk ingezet op de plaatsing bij reguliere werkgevers. Voor de doelgroep wordt ingezet op verdere ontwikkeling en blijft de focus gericht op door- en uitstroom. AM match is ook verantwoordelijk voor de uitvoering van de Wsw en de plek waar beschut werk namens de vijf deelnemende gemeenten wordt aangeboden.		
Programma	Zorg en werk		
Beleidsdoelen	C. Onze inwoners zijn economisch zelfstandig; werk boven uitkering.		
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling		
Eigenaarsrol	Portefeuillehouder Werk & Inkomen		
Opdrachtgeversrol	Portefeuillehouder Werk & Inkomen		
Bestuurlijk belang	Het bestuur van de GR wordt gevormd door de wethouders Sociale Zaken van de vijf deelnemende gemeenten. De voorzitter is de wethouder uit de gemeente Haarlemmermeer. De dagelijkse verantwoording en leiding van de organisatie ligt bij de algemeen directeur.		
Aandelenbelang	De gemeenschappelijke regeling heeft geen aandelen. In het bestuur heeft de gemeente Haarlemmermeer twee van de acht stemmen.		
Financieel belang	Geraamde bijdrage 2021 € 1.197.000.		
Financiële gegevens	Balansdatum	**31-12-2018**	**31-12-2019**
	Eigen vermogen	€ 5.376.000	€ 3.930.000
	Vreemd vermogen	€ 1.695.000	€ 1.367.000
	Solvabiliteit ultimo 2019		74%
	Begroot resultaat 2021		€ - 40.000

Financiële gegevens
Het rekeningresultaat 2019 komt uit op € 267.000. In de begroting was rekening gehouden met een exploitatietekort van € 125.000. Derhalve is het exploitatieresultaat € 392.000 hoger dan begroot. Met name de netto toegevoegde waarde (NTW) was lager dan in de begroting was opgenomen. Belangrijke oorzaak hiervan was het groter aantal plaatsingen van inwoners met een uitkering ingevolge de Participatiewet (P-doelgroep) bij werkgevers. Hierdoor was het aantal gedetacheerden bij AM match lager dan verwacht en dit leidt dan tot een lagere NTW dan verwacht. Hierdoor zijn ook de loonkosten Participatiewet bij AM match lager. Daarnaast was de opbrengst uit detacheringen van de Wet sociale werkvoorziening (Wsw) doelgroep lager dan begroot. Door beheersing van de kosten en een voordeel in de rijksbijdrage voor de Wsw bleef het resultaat binnen de begroting.

De begroting is meerjarig sluitend. In de begroting voor 2021 wordt een exploitatietekort begroot van € 40.000 voor de uitvoering van de Wsw. In de jaren 2022 tot en met 2025 wordt een klein positief resultaat verwacht. De exploitatieresultaten vanaf 2021 worden, overeenkomstig hetgeen hierover in de gemeenschappelijke regeling is vastgelegd, verrekend met de gemeente volgens de verdeelsleutel zoals deze in de gemeenschappelijke regeling is vastgelegd. De eventuele gevolgen van de coronacrisis zijn nog niet meegenomen in deze cijfers.

De kosten voor de uitvoering van de participatie van de doelgroep met een loonwaarde tot 70% van het wettelijk sociaal minimum zijn in 2021 begroot op € 2.554.000. Dit bedrag komt geheel voor rekening van de gemeenten omdat de bestemmingsreserve van AM match in 2020 is uitgeput. Deze structurele eigen bijdrage voor de gemeente Haarlemmermeer is geraamd bij de Voorjaarsrapportage 2020 en is voor 2021 € 1.358.000.

Eventuele risico's
De grootste risicofactoren worden in het algemeen gevormd door de commerciële activiteiten binnen AM match en de ontwikkelingen in de rijksbijdrage voor de Wsw doelgroep. De risico's worden in een risico-inventarisatie opgenomen. Er is een extra inventarisatie verricht in 2020 om de gevolgen van de coronacrisis in kaart te brengen. De extra middelen van het Rijk die zijn ingezet ter compensatie van de negatieve gevolgen hebben gezorgd voor een geringe impact op het resultaat.

Weerstandsvermogen
Tijdens het opstellen van de begroting door AM match begon de coronacrisis. Op dit moment is sprake van een grote impact op de exploitatie van AM match. De gevolgen van de coronacrisis zijn nog niet verwerkt in de begroting voor 2021. Begin 2021 zal een begrotingswijziging worden opgesteld waarmee de consequenties van deze crisis in de begroting worden verwerkt.

Een analyse in het tweede kwartaal van 2020 heeft eerste inzichten opgeleverd. Veel bedrijven waar medewerkers gedetacheerd zijn hebben direct of indirect te maken met de luchtvaart. In deze sector is al een aanzienlijk aantal detacheringsplekken komen te vervallen. Ook in andere branches worden detacheringen abrupt beëindigd. Daarnaast valt een deel van de doelgroep Wsw onder de risicogroepen, waardoor deze mensen preventief naar huis zijn gestuurd. Deze situatie heeft grote gevolgen voor de omzet in 2020, terwijl de kosten blijven doorlopen. De eerste berekeningen geven aan dat de omzet rond de 50% lager zal uitvallen, wat neer komt op circa € 150.000 per maand. Doordat het Rijk extra middelen heeft ingezet ter compensatie, wordt verwacht dat de financiële gevolgen van de crisis uiteindelijk beperkt zijn gebleven.
De liquiditeit is vooralsnog ruim voldoende om de salarissen tot eind 2020 te kunnen betalen. Door AM match wordt gezocht naar een structurele oplossing.

Veiligheidsregio Kennemerland (VRK)

Tabel 112

Algemene informatie	Per 1 januari 2008 maakt de gemeente Haarlemmermeer deel uit van de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Kennemerland (VRK). De VRK bestaat uit de GGD Kennemerland (inclusief bureau GHOR) en de Regionale Brandweer Kennemerland.		
Programma	Veiligheid, Zorg en werk en Maatschappelijke ontwikkeling		
Beleidsdoelen	B. Het verzekeren van de doelmatige en slagvaardige hulpverlening op het gebied van brandweerzorg, crisisbeheersing en geneeskundige hulpverlening. A. Inwoners ontvangen zorg en ondersteuning thuis. A. Inwoners ervaren zo min mogelijk sociale- en gezondheidsproblemen en ontwikkelen een verantwoorde leefstijl.		
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling		
Eigenaarsrol	Portefeuillehouder Veiligheid		
Opdrachtgeversrol	Portefeuillehouder Veiligheid		
Bestuurlijk belang	Lid van het dagelijks bestuur en lid van het algemeen bestuur. Haarlemmermeer heeft acht van de 32 stemmen in het algemeen bestuur.		
Aandelenbelang	De gemeenschappelijke regeling heeft geen aandelen.		
Financieel belang	In 2021 is de bijdrage van de gemeente Haarlemmermeer € 16.007.000. Dit is 31,3% van de totale gemeentelijke bijdragen van € 51.061.000.		
Financiële gegevens	Balansdatum	31-12-2018	31-12-2019
	Eigen vermogen	€ 3.358.000	€ 4.054.000
	Vreemd vermogen	€ 41.612.000	€ 42.445.000
	Solvabiliteit ultimo 2019		8,7%
	Begroot resultaat 2021		-/- € 31.000

Financiële gegevens
De VRK sloot 2019 af met een positief exploitatieresultaat van € 1.062.000. In de begroting 2019 was al een positief jaarresultaat voorzien van € 455.837. Uiteindelijk is dit nu € 606.000 hoger uitgevallen dan

begroot, 0,71% van de begroting. Dit komt door verschillende voor- en nadelen, veelal incidenteel, waarvan de grootste meevaller bestaat uit een vrijval onderhoudsvoorziening oude meldkamer van € 433.000. Van het positief rekeningresultaat vloeide € 455.000 terug naar de deelnemende gemeenten. Van het overig positief saldo, € 606.000, is een deel van de bestemmingsreserve frictiekosten Veilig Thuis gevuld. Een van de voordelen om Veilig Thuis onder te brengen bij de VRK is de verwachting dat Veilig Thuis gebruik kan maken van de schaalvoordelen van een grotere organisatie als de VRK en daarmee uiteindelijk efficiënter kan werken. De verwachting is dat deze voordelen gemiddeld over drie jaar gerealiseerd kunnen worden. De bestemmingsreserve wordt ingezet om in de tussenliggende periode (2020-2022) de hogere kosten op te kunnen vangen.

Eventuele risico's
Risico's binnen de VRK zijn geïdentificeerd, gekwalificeerd en waar mogelijk zijn beheersmaatregelen gekoppeld aan de risico's. Het risicoprofiel is nader geanalyseerd en daar waar mogelijk zijn de risico's voorzien van een mogelijke financiële impact en een inschatting van de kans dat het risico zich ook daadwerkelijk zal voordoen. De gekwantificeerde risico's tellen op tot een bedrag van € 4,1 miljoen. Op het gebied van personeel en organisatie zijn meerdere risico's geïdentificeerd die betrekking hebben op externe loopbaanbegeleiding, vergrijzing en krapte op de arbeidsmarkt, integriteit strategisch personeel, Wet normalisering rechtspositie ambtenaren, gevolgen FLO-overgangsrecht, vrijwilligers die zich minder lang binden, et cetera. Overige risico's met gekwantificeerde grote financiële impact zijn het stopzetten van grote subsidies, met name Brede Centrale Toegang (BCT), verhoogde instroom WGA/WIA en weersinvloeden. Conform het vastgesteld beleid is een weerstandratio berekend van 0,7. Dit percentage doet recht aan de opvatting dat gemeenten, als verantwoordelijke voor de verbonden partij, ook een aandeel hebben te nemen als risicodrager.

Cocensus

Tabel 113

Algemene informatie	Cocensus is een Gemeenschappelijke Regeling (GR). Deze is opgericht op 1 januari 2007 door de gemeenten Haarlemmermeer en Haarlem. In de loop van de jaren hebben de gemeenten Hillegom, Beverwijk, Oostzaan, Wormerland, Alkmaar, Heerhugowaard, Langedijk, Bergen, Den Helder, Uitgeest, Castricum en Heiloo zich aangesloten bij de Gemeenschappelijke Regeling.		
Programma	Algemene dekkingsmiddelen		
Beleidsdoel	A. Belastingen (OZB), parkeren, toeristenbelasting, precariobelasting.		
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling		
Eigenaarsrol	Portefeuillehouder Financiën		
Opdrachtgeversrol	Portefeuillehouder Financiën		
Bestuurlijk belang	Het algemeen bestuur kent vanuit iedere gemeente één lid vanuit het college van burgemeester en wethouders. Het dagelijks bestuur wordt gevormd door een voorzitter, een plaatsvervangend voorzitter en drie leden aangewezen vanuit de leden van het algemeen bestuur. De portefeuillehouder Financiën neemt zitting in het AB en DB als vice voorzitter.		
Aandelenbelang	De GR heeft geen aandelen. Van de 24 stemmen heeft Haarlemmermeer vijf stemmen (20,8%)		
Financieel belang	Begrote bijdrage in 2021 is € 3.932.500		
Financiële gegevens	Balansdatum	31-12-2018	31-12-2019
	Eigen vermogen	€ 205.311	€ 250.000
	Vreemd vermogen	€ 4.175.671	€ 7.539.576
	Solvabiliteit ultimo 2019		3,8%
	Begroot resultaat 2020		€ 0

Financiële gegevens
De jaarrekening 2020 is nog niet gereed maar de verwachting is dat er een klein positief resultaat is.

Eventuele risico's
Cocensus gaat per 1 april 2021 verhuizen naar een nieuwe locatie aan de Trompet in Heemskerk. Omdat er mogelijk vervroegd huurcontracten moeten worden ontbonden schuilt hier een financieel nadeel in. Naar inschatting is het risico begrensd tot maximaal € 200.000.
In algemene zin is de toenemende automatiseringsgraad in samenhang met de aangescherpte wet- en regelgeving op het gebied van beveiliging persoonsgegevens een risico die niet altijd even goed te beheersen valt. Cocensus heeft een aantal maatregelen genomen om het risico zoveel mogelijk in te perken. Het financiële effect van een dergelijk risico is moeilijk in te schatten.

Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied

Tabel 114

Algemene informatie	Per januari 2013 nemen wij deel aan de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (OD NZKG). De oprichters van de OD zijn de gemeenten Amsterdam, Zaanstad, Haarlemmermeer en de provincie Noord-Holland. De OD helpt het Noordzeekanaalgebied waarin de dienst opereert veiliger en gezonder te maken en te houden. De primaire doelstelling voor deelname aan de OD is verbetering van de dienstverlening voor bedrijven en uniformering van vergunningverlening en handhaving. Hiervoor is schaalvergroting onontbeerlijk. Wij geven opdracht aan de OD voor de uitvoering van taken die zijn vastgelegd in een dienstverleningsovereenkomst. Het bestuur van de OD bestaat uit een algemeen bestuur, het dagelijks bestuur en de voorzitter.		
Programma	Veiligheid en Kwaliteit fysieke omgeving		
Beleidsdoelen	A. Een veilige woon- en leefomgeving voor inwoners, ondernemers en bezoekers in de gemeente Haarlemmermeer. B. Het verzekeren van de doelmatige en slagvaardige hulpverlening op het gebied van brandweerzorg, crisisbeheersing en geneeskundige hulp. E. Haarlemmermeer biedt een gezond leefklimaat.		
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling		
Eigenaarsrol	Portefeuillehouder Handhaving		
Opdrachtgeversrol	Portefeuillehouder Vergunningen		
Bestuurlijk belang	Twee leden Algemeen Bestuur, één lid Dagelijks Bestuur		
Aandelenbelang	De GR heeft geen aandelen		
Financieel belang	De financiële bijdrage van Haarlemmermeer in 2021 is begroot op € 8.371.000 (totaal van alle deelnemers € 49.359.000).		
Financiële gegevens	Balansdatum	**31-12-2018**	**31-12-2019**
	Eigen vermogen	€ 3.884.000	€ 3.440.000
	Vreemd vermogen	€15.970.000	€ 16.236.000
	Solvabiliteit ultimo 2019		17.5%
	Begroot resultaat 2020		€ 0

Financiële gegevens
Het financiële resultaat van de OD NZKG over 2019 is € 429.000 positief. Dit positieve resultaat is inclusief vrijval onderhanden werk van € 454.000. Bij de tweede tertaalrapportage was het verwachte positieve resultaat € 306.000. Ook voor 2020 wordt een positief resultaat verwacht. Het definitieve cijfers volgen na de vaststelling van de jaarrekening 2020 van de OD door het Algemeen Bestuur op 9 juli 2021. Een belangrijke oorzaak komt door de stijging in de inzet op het Programma Bouw. Op de regie taken milieu/Brzo wordt duidelijk wel meer inzet gepleegd. Voor het Programma Bodem is per saldo minder inzet gerealiseerd dan begroot, wel is een steeds toenemende vraag bij ondergrondse bodemenergiesystemen (WKO's) te zien.

Eventuele risico's
De beschikbare weerstandscapaciteit en de noodzakelijke weerstandscapaciteit worden tegen elkaar afgezet met de ratio weerstandsvermogen. Die valt binnen 1,0 en 1,5 en wordt daarmee voldoende geacht. Het gaat hierbij om buffers in het eigen vermogen respectievelijk de exploitatie die kunnen worden vrijgemaakt, zonder dat dit gevolgen heeft voor het bestaande beleid en de uitvoering van taken. De beschikbare weerstandscapaciteit is € 2.018.000.

De invoering van nieuwe wet- en regelgeving (met name de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen) is nog steeds één van de grootste risico's. Een ander risico dat zich voordoet is de omzetfluctuatie door conjuncturele ontwikkelingen. De economische recessie ten gevolge van de coronacrisis is nog niet zichtbaar. Het is echter niet ondenkbaar dat deze op den duur zorgt voor een omzetdaling.

Recreatieschap Spaarnwoude

Tabel 115

Algemene informatie	In 1971 is de Gemeenschappelijke regeling Recreatieschap Spaarnwoude (GRS) afgesloten tussen gemeente Haarlemmermeer en de gemeenten Haarlem, Velsen en Amsterdam en de provincie Noord-Holland. Doel van de GRS is het bevorderen van een evenwichtige ontwikkeling van de openluchtrecreatie, het tot stand brengen en bewaren van een evenwichtig natuurlijk milieu en

	het tot stand brengen en onderhouden van een landschap dat hierop is afgestemd in het werkingsgebied van de regeling, gelegen tussen Amsterdam en Haarlem. De participanten dragen gezamenlijk zorg voor het beheer en ontwikkeling van dit openbare gebied dat grotendeels samenvalt met de Bufferzone Amsterdam-Haarlem. Ook het toezicht op en handhaven van de Algemene Verordening Spaarnwoude maakt onderdeel uit van het beheer.		
Programma	Maatschappelijke ontwikkeling		
Beleidsdoel	E. Inwoners beschikken over voldoende aantrekkelijke mogelijkheden om te recreëren, bewegen actief en nemen deel aan sport.		
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling		
Eigenaarsrol	Portefeuillehouder Financiën		
Opdrachtgeversrol	Portefeuillehouder Recreatie		
Bestuurlijk belang	De provincie Noord-Holland levert twee bestuursleden en de vier gemeenten leveren ieder één bestuurslid voor het algemeen bestuur. Elk bestuurslid heeft één stem. Het dagelijks bestuur bestaat uit drie leden. Zij worden aangewezen uit en door het algemeen bestuur.		
Aandelenbelang	De GR heeft geen aandelen. Er is gelijke zeggenschap onder de deelnemers.		
Financieel belang	De bijdrage van de gemeente Haarlemmermeer is 10,28% en draagt in 2021 € 536.200 bij in het totaal aan bijdragen van € 5.213.666.		
Financiële gegevens	Balansdatum	**31-12-2018**	**31-12-2019**
	Eigen vermogen	€ 17.136.409	€ 17.074.010
	Vreemd vermogen	€ 1.793.998	€ 2.049.567
	Solvabiliteit ultimo 2019		89%
	Begroot resultaat 2020		€ 0

Financiële gegevens
Het Recreatieschap is opgebouwd uit de volgende onderdelen:
1. Spaarnwoude SPW, het gebied dat wordt ingesloten door het Noordzeekanaal aan de noordoostzijde, Velserbroek en Haarlem aan de westzijde en de snelweg A200 aan de zuidzijde;
2. Spaarnwoude SGP, de uitbreidingsgebieden in Haarlemmermeer en Tuinen van West die zijn aangelegd in het kader van het Strategisch Groenproject Haarlemmerméér Groen;
3. Spaarnwoude SMG, de uitbreidingsgebieden rondom Schiphol die zijn aangelegd in het kader van het plan Mainport & Groen. Beheerlasten worden bekostigd uit een afkoopsom die van de Stichting Mainport en Groen in 2013 is ontvangen.

De geconsolideerde Jaarrekening 2019 Recreatieschap Spaarnwoude (dus inclusief SGP en SMG) is in 2019 in totaal gunstiger uitgevallen dan begroot. Het verschil is vooral verklaarbaar door lagere uitgaven voor incidentele projecten (doorschuiven werkzaamheden) en de nieuwe afschrijvingssystematiek conform de BBV regelgeving. Het exploitatietekort komt ten laste van de reserves. Daarmee wordt de participantenbijdrage stabiel gehouden. De jaarrekening 2020 is nog niet beschikbaar.

Eventuele risico's
De risico's die zich kunnen voordoen bij GRS worden jaarlijks geïnventariseerd en opgenomen in de begroting. Het nieuwe risico dat zich dit jaar heeft voorgedaan is de coronacrisis, waardoor het recreatieschap in 2020 onder andere minder huurinkomsten heeft ontvangen uit verhuur van gebouwen en terreinen voor horeca, recreatiebedrijven en evenementen. Voor zover er sprake is van niet begrote risico's zijn de huidige reserves grotendeels toereikend om deze te dekken. Indien de reserves niet toereikend blijven, zal er bij het opmaken van de jaarrekening 2020 van het Recreatieschap Spaarnwoude een eenmalige extra bijdrage vanuit de deelnemers gevraagd worden.

Meerlanden Holding NV

Tabel 116

Algemene informatie	Meerlanden Holding N.V. (MH) is onder andere werkzaam op het gebied van de inzameling, verwerking en recycling van afvalstoffen, straatreiniging en gladheidbestrijding. MH is een overheid gedomineerde afval- en reinigingsorganisatie van en voor de deelnemende gemeenten: Haarlemmermeer, Aalsmeer, Heemstede, Noordwijk, Bennebroek/Bloemendaal, Diemen, Lisse en Hillegom.
Programma	Kwaliteit fysieke omgeving
Beleidsdoelen	B. Het sturen van afvalstromen naar maximaal hergebruik. D. Gemeentelijke wegen, straten en pleinen zijn goed begaanbaar, schoon en veilig.

Rechtsvorm	Naamloze vennootschap		
Eigenaarsrol	Portefeuillehouder Financiën		
Opdrachtgeversrol	Portefeuillehouder Beheer en Onderhoud		
Bestuurlijk belang	Uit hoofde van de gehouden aandelen vertegenwoordigt de portefeuillehouder deelnemingen (wethouder Financiën) de gemeente Haarlemmermeer in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.		
Aandelenbelang	De gemeente Haarlemmermeer bezit 97.228 van de 183.480 geplaatste en volgestorte aandelen en heeft daarmee een meerderheidsbelang van 52,99% .		
Financieel belang	De aandelen van De Meerlanden kennen een nominale waarde van € 46. Dit resulteert in een financieel belang van € 4.472.488.		
Financiële gegevens	Balansdatum	**31-12-2018**	**31-12-2019**
	Eigen vermogen	€ 28.220.000	€ 29.092.000
	Vreemd vermogen	€ 26.454.000	€24.743.000
	Solvabiliteit ultimo 2019		54%
	Begroot resultaat 2020	€ 3.110.000 (resultaat voor rente en belastingen)	

Financiële gegevens
De totale omzet van Meerlanden is in 2019 met 5,3% gestegen ten opzichte van 2018. Het nettoresultaat € 2.215.025 daalde iets als gevolg een hogere belastinglast (2018: € 2.687.000). De Meerlanden is een financieel gezond bedrijf met goede rentabiliteit en solvabiliteit.

Eventuele risico's
De beschikbare weerstandscapaciteit is ruim voldoende voor eventuele risico's. De coronacrisis en de maatregelen die door de overheid naar aanleiding daarvan zijn genomen om het virus in te perken, beïnvloeden de bedrijfsvoering van Meerlanden en zullen ook impact hebben op het resultaat na belastingen over 2020. In april 2020 is een daling geconstateerd van de inkomsten uit bedrijfsafvalactiviteiten en de kringloopwinkel is gesloten. Of de inkomsten in de komende maanden van 2020 zullen verbeteren, hangt af van de periode waarin Meerlanden wordt blootgesteld aan de coronacrisis en in hoeverre overheidsmaatregelen worden verlengd, uitgebreid of afgebouwd. De afvalinzameling bij huishoudens en op de milieustraten laten in april 2020 een toename van de activiteiten zien. Aangezien deze activiteiten het grootste deel van de inkomsten bepalen, verwacht Meerlanden vooralsnog een lichte daling van het resultaat na belastingen ten opzichte van het resultaat na belastingen van 2019.

Investeringen in 2020 worden beperkt tot noodzakelijke vervangingen van activa totdat er meer zekerheid is over wanneer de overheidsmaatregelen zullen eindigen en de bedrijfsactiviteiten verbeteren. Daar waar sprake is van voorgenomen investeringen uit hoofde van nieuwe activiteiten, wordt het besluit daarover pas genomen nadat meer duidelijk is over de gevolgen van de coronacrisis. Meerlanden verwacht geen wijzigingen in haar personeelsbestand. Als de coronacrisis echter langer aanhoudt, moet dit eventueel opnieuw worden bekeken. Op basis van de huidige financiële positie en resultaten wordt het risico dat Meerlanden niet aan de ratio's van onze convenanten voldoet, als zeer gering ingeschat.

De Waterwolf Dienstverlening Buitenruimte BV

Tabel 117

Algemene informatie	Sinds 1 januari 2009 bezit de gemeente 100% van de aandelen van de Waterwolf Dienstverlening Buitenruimte BV. Met de Waterwolf nieuwe stijl is een vennootschap neergezet die zich ook als leerwerkbedrijf richt op re-integratietaken.
Programma	Kwaliteit fysieke omgeving
Beleidsdoelen	A. Goed onderhouden openbaar groen en bomen, die bijdragen aan een positieve beleving van de openbare ruimte. C. Zorgen voor een adequaat beheer in de openbare buitenruimte van grondwater, hemelwater en afvalwater. D. Gemeentelijke wegen, straten en pleinen zijn goed begaanbaar, schoon en veilig.
Programma	Zorg en werk
Beleidsdoelen	C. Onze inwoners zijn economisch zelfstandig; werk boven uitkering.
Rechtsvorm	Besloten vennootschap
Eigenaarsrol	Portefeuillehouder Financiën
Opdrachtgeversrol	Portefeuillehouder Beheer en Onderhoud

Bestuurlijk belang	Uit hoofde van de gehouden aandelen vertegenwoordigt de portefeuillehouder deelnemingen (wethouder Financiën) de gemeente Haarlemmermeer in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.		
Aandelenbelang	De gemeente bezit 100% van de aandelen.		
Financieel belang	De aandelen van De Waterwolf zijn bij de gemeente gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van € 1.188.000.		
Financiële gegevens	Balansdatum	31-12-2018	31-12-2019
	Eigen vermogen	€ 2.856.315	€ 3.183.389
	Vreemd vermogen	€ 1.956.169	€ 1.505.600
	Solvabiliteit ultimo 2019		67,9 %
	Begroot resultaat 2020		-/- € 13.521

Financiële gegevens
Dankzij meer werkzaamheden buiten de integrale raamovereenkomst is de omzet hoger uitgevallen dan begroot in 2019. Dit heeft als positief gevolg dat ook het brutobedrijfsresultaat hoger is uitgevallen dan begroot en ten opzichte van 2018 is gestegen met 4,8%. De kosten liggen redelijk in lijn met de begroting voor 2019 en zijn ten opzichte van 2018 licht gestegen met 4,6%. Dit alles resulteert in een sterk verbetert resultaat van € 327.073 ten opzichte van 2018 € 287.278 dat mede tot stand kwam dankzij een vrijval van voorzieningen van € 310.000.

De kasstroom van de Waterwolf is mede dankzij het resultaat voor het eerst in een aantal jaren weer positief (waarbij wel wordt opgemerkt dat het investeringsniveau het laagste was in jaren). Nu het groenbestek geen discussie meer is zal er een inhaalslag worden gemaakt met investeringen.

Eventuele risico's
De coronacrisis laat ook zijn sporen achter bij de Waterwolf. De cijfers 2020 zijn nog niet gereed, maar een groter verlies dan begroot wordt verwacht. Dit verlies zit met name in een toename van personeelskosten. Als gevolg van de coronacrisis was er sprake van een lagere inzetbaarheid van eigen personeel. Hierdoor was meer inhuur noodzakelijk, naast de voorgenomen toename van inhuur voor groen bulkwerk. De inhuur bleek ook nog eens duurder dan begroot. Daarnaast werkt de inhuur minder efficiënt. Ook in 2021 heeft de Waterwolf, zolang de coronacrisis duurt, hiermee te maken, waardoor ook in 2021 een verlies wordt begroot. Dit alles heeft tot gevolg dat de liquiditeitspostie van de Waterwolf in 2021 erg krap kan worden. Maandelijks zullen wij de liquiditeitsontwikkeling bij de Waterwolf monitoren.

Duurzaam Bedrijf Haarlemmermeer BV (Meermaker)

Tabel 118

Algemene informatie	Het Duurzaam Bedrijf Haarlemmermeer, actief onder de naam Meermaker, is begin 2013 opgericht. Meermaker heeft tot taak om de verduurzaming in Haarlemmermeer te versnellen en doet dit door duurzaamheidsprojecten te ondersteunen die zonder cofinanciering van Meermaker niet gerealiseerd kunnen worden.		
Programma	Ruimtelijke ontwikkeling		
Beleidsdoelen	B. Haarlemmermeer realiseert ruimtelijke projecten die bijdragen aan het maatschappelijk doel.		
Rechtsvorm	Besloten vennootschap		
Eigenaarsrol	Portefeuillehouder Financiën		
Opdrachtgeversrol	Portefeuillehouder Energietransitie		
Bestuurlijk belang	Uit hoofde van de gehouden aandelen vertegenwoordigt de portefeuillehouder deelnemingen (wethouder Financiën) de gemeente Haarlemmermeer in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.		
Aandelenbelang	De gemeente Haarlemmermeer heeft een aandelenbelang van 100%. Dit zijn alle 18.000 geplaatste en volgestorte aandelen.		
Financieel belang	De aandelen van Meermaker kennen een nominale waarde van € 1. Dit resulteert in een financieel belang van € 18.000. Daarbij heeft de gemeente een agio gestort van € 3.300.000.		
Financiële gegevens	Balansdatum	31-12-2018	31-12-2019
	Eigen vermogen	€ 3.305.908	€ 3.305.908
	Vreemd vermogen	€ 10.229	€ 10.229
	Solvabiliteit ultimo 2019		100%
	Begroot resultaat 2020		€ 5.028

Financiële gegevens
De gemeenteraad heeft aan Meermaker een bedrag van € 3,3 miljoen beschikbaar gesteld, waarmee het in de cofinanciering kan voorzien van geselecteerde projecten. Momenteel lopen er voor negen projecten leningen. Looptijden variëren van 1 tot 15 jaar. Er is momenteel nog circa € 1,3 miljoen beschikbaar om te financieren. Met de renteopbrengsten van de uitgezette middelen worden de bedrijfskosten van Meermaker gedekt. Het jaar 2019 is afgesloten met een bescheiden winst van € 20.676. Meermaker is nauw verbonden met Tegenstroom en Tegenstroom voor Ymere. Gesaldeerd realiseerden deze entiteiten een positief resultaat in 2019 van ruim € 79.000.
Eventuele risico's
Risico's zitten vooral in de uitstaande leningen die oninbaar worden geacht. Hiervoor moet zo nodig door Meermaker een voorziening worden gevormd.

Energiebedrijf Haarlemmermeer BV (Tegenstroom)

Tabel 119

Algemene informatie	Het Energiebedrijf Haarlemmermeer BV, actief onder de naam Tegenstroom, is begin 2014 opgericht. Tegenstroom heeft tot taak om groene energie te leveren aan consumenten, bedrijven en instellingen. Tegenstroom streeft ernaar om de lokaal opgewekte groene energie ook lokaal te verbruiken.		
Programma	Ruimtelijke ontwikkeling		
Beleidsdoelen	B. Haarlemmermeer realiseert ruimtelijke projecten die bijdragen aan het maatschappelijk doel.		
Rechtsvorm	Besloten vennootschap		
Eigenaarsrol	Portefeuillehouder Financiën		
Opdrachtgeversrol	Portefeuillehouder Energietransitie		
Bestuurlijk belang	Uit hoofde van de gehouden aandelen vertegenwoordigt de portefeuillehouder deelnemingen (wethouder Financiën) de gemeente Haarlemmermeer in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.		
Aandelenbelang	De gemeente Haarlemmermeer heeft een aandelenbelang van 99%. De resterende 1% is in handen van Duurzaam Bedrijf Haarlemmermeer BV (100% eigendom van de gemeente Haarlemmermeer).		
Financieel belang	De aandelen kennen een nominale waarde van € 1. Er zijn 30.000 aandelen geplaatst en gestort. Dit resulteert in een financieel belang van € 29.700.		
Financiële gegevens	Balansdatum	**31-12-2018**	**31-12-2019**
	Eigen vermogen	€ -66.838	€ -60.453
	Vreemd vermogen	€ 91.322	€ 92.434
	Solvabiliteit ultimo 2019		-189%
	Begroot resultaat 2021		€ 13.298

Financiële gegevens
De gemeente Haarlemmermeer heeft € 30.000 geïnvesteerd in Tegenstroom. Dat is gebruikt om het bedrijf Tegenstroom op te starten. Tegenstroom koopt groene energie in bij de Coöperatieve Duurzame Energie Unie U.A. en krijgt een vergoeding per aansluiting. Tegenstroom is in 2019 met ongeveer dezelfde snelheid gegroeid als afgelopen jaren. Het jaar 2019 is afgesloten met een kleine 450 klanten, een groei van 12,5% ten opzichte van 2018. Onder de klanten zijn 40 bedrijven en sportverenigingen. Net als in 2018, wordt 2019 afgesloten met een bescheiden positief resultaat van € 6.384.

Eventuele risico's
Geen materiële risico's.

Zonnepanelen Haarlemmermeer BV (Tegenstroom voor Ymere)

Tabel 120

Algemene informatie	Zonnepanelen Haarlemmermeer BV, actief onder de naam Tegenstroom voor Ymere (TSY), is begin 2014 opgericht. TSY heeft tot taak om in totaal 3.000 corporatiewoningen van Ymere te voorzien van zonnepanelen, waardoor de huurders van deze woningen duurzame energie opwekken voor eigen gebruik en daarmee tevens een besparing in geld realiseren op het verbruik van energie.
Programma	Ruimtelijke ontwikkeling
Beleidsdoelen	B. Haarlemmermeer realiseert ruimtelijke projecten die bijdragen aan het maatschappelijk doel.
Rechtsvorm	Besloten vennootschap
Eigenaarsrol	Portefeuillehouder Financiën

Opdrachtgeversrol	Portefeuillehouder Energietransitie		
Bestuurlijk belang	Uit hoofde van de gehouden aandelen vertegenwoordigt de portefeuillehouder deelnemingen (wethouder Financiën) de gemeente Haarlemmermeer in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.		
Aandelenbelang	De gemeente Haarlemmermeer bezit 9.900 van de 10.000 geplaatste en volgestorte aandelen en heeft daarmee een meerderheidsbelang van 99%. De resterende 1% is in handen van Duurzaam Bedrijf Haarlemmermeer B.V.		
Financieel belang	De aandelen kennen een nominale waarde van € 1. Dit resulteert in een financieel belang van € 9.900. Daarnaast staat de gemeente garant jegens de BNG voor de aan Zonnepanelen Haarlemmermeer BV verstrekte kredietfaciliteit met een maximum van € 3 miljoen.		
Financiële gegevens	Balansdatum	**31-12-2018**	**31-12-2019**
	Eigen vermogen	€ 24.826	€ 76.982
	Vreemd vermogen	€ 2.581.441	€ 2.595.951
	Solvabiliteit ultimo 2019		2,9%
	Begroot resultaat 2021		€ 35.896

Financiële gegevens
Er liggen 8.800 zonnepanelen op de daken van 1.100 huurwoningen. Deze zijn eigendom van en in exploitatie door Zonnepanelen Haarlemmermeer BV. Elke huurder betaalt een vaste lage vergoeding per maand voor de zonnepaneleninstallatie. De omzet bestaat uit incasso van € 29,95 per maand bij de 1.100 klanten. Zonnepanelen Haarlemmermeer BV is gefinancierd middels een kredietfaciliteit van maximaal € 3 miljoen van de BNG waarvoor de gemeente garant staat. Er wordt jaarlijks een positief resultaat gerealiseerd. In 2019 bedroeg de winst € 52.156.

Eventuele risico's
Noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

Schiphol Area Development Company (SADC)

Tabel 121

Algemene informatie	In 1987 is door de gemeente Amsterdam, de provincie Noord-Holland, de gemeente Haarlemmermeer en de Schiphol Group SADC opgericht. De kerntaken van dit regionale ontwikkelingsbedrijf zijn gebiedsontwikkeling, (inter)nationale marketing en promotie en het verbinden van publieke en private partijen.		
Programma	Ruimtelijke ontwikkelingen en Economische Zaken		
Beleidsdoelen	B. Haarlemmermeer realiseert ruimtelijke projecten die bijdragen aan het maatschappelijk doel. B. Het versterken van onze strategische positie door samenwerking in de regio, met een focus op de logistiek, kennisintensieve en (inter)nationale dienstensectoren en op de maatschappelijke inpassing van de luchtvaart.		
Rechtsvorm	Naamloze vennootschap		
Eigenaarsrol	Portefeuillehouder Financiën		
Opdrachtgeversrol	Portefeuillehouder Grondzaken		
Bestuurlijk belang	Uit hoofde van de gehouden aandelen vertegenwoordigt de portefeuillehouder deelnemingen (wethouder Financiën) de gemeente Haarlemmermeer in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.		
Aandelenbelang	De gemeente Haarlemmermeer heeft een aandelenbelang van 25%. Ook de gemeente Amsterdam, de provincie Noord-Holland en de Schiphol Group hebben ieder een aandelenbelang van 25%.		
Financieel belang	Deze deelneming is gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van € 26.717.000.		
Financiële gegevens	Balansdatum	**31-12-2018**	**31-12-2019**
	Eigen vermogen	€ 106.399.000	€ 111.826.000
	Vreemd vermogen	€ 21.632.000	€ 22.603.000
	Solvabiliteit ultimo 2019		83%
	Begroot resultaat 2021		€ 6.801.000

Financiële gegevens
Uit het bedrijfsplan van SADC voor de periode 2021-2025 blijkt voor de komende jaren een structureel positief resultaat, dankzij de opbrengsten uit haar deelnemingen. Cumulatief bedraagt het netto resultaat voor de periode 2021-2025 ruim € 13,5 miljoen. Dit is nodig om het eigen vermogen verder te versterken. De kasstroom ontwikkelt zich positief, na een beperkte liquiditeitsbehoefte in 2020 van € 1,6 miljoen, dankzij goede verkoopopbrengsten in de deelnemingen.

Eventuele risico's
De risico's van SADC doen zich vooral voor in haar deelnemingen. Hierbij moet voornamelijk worden gedacht aan hoge voorinvesteringen in combinatie met tegenvallende afzetsnelheid en prijsontwikkeling op de verschillende locaties. Het tekort aan verdeelcapaciteit voor electra in de regio wordt ook als groot risico gezien en zou in het ergste geval tot gevolg kunnen hebben dat toekomstige klanten (voor met name De President 1.2 en Schiphol Trade Park) uitwijken naar andere regio's. Voor wat betreft de coronacrisis zijn er nauwelijks tot geen gevolgen voor SADC en haar projectvennootschappen op de korte termijn. Er kan zelfs van een positief effect worden gesproken, omdat de markt voor online-bestellingen sterk is gegroeid en daarmee de markt voor distributie verder is aangetrokken. Ook de markt voor logistieke dienstverleners in de lifesciences groeit onder meer als gevolg van de coronacrisis. Kortom er is geen afname op de korte termijn waar te nemen, wel wordt geconstateerd dat de aangroei van de klantenportefeuille stagneert. Dit zou kunnen betekenen dat de eerste mogelijke negatieve effecten pas zichtbaar worden in 2023 uitgaande van een gemiddelde doorlooptijd van twee jaar tot aan daadwerkelijke verkoop en levering.

Hoofdvaart BV

Tabel 122

Algemene informatie	De Hoofdvaart BV is opgericht in 2010 en is een 100% gemeentelijke deelneming. Doel is het participeren en optreden als commanditair vennoot in commanditaire vennootschappen zoals GEM A4 Zone West en GEM President. De Hoofdvaart BV participeert nu in de GEM A4 Zone West CV en de GEM President CV.
Programma	Ruimtelijke ontwikkelingen
Beleidsdoelen	B. Haarlemmermeer realiseert ruimtelijke projecten die bijdragen aan het maatschappelijk doel.
Rechtsvorm	Besloten vennootschap
Eigenaarsrol	Portefeuillehouder Financiën

Opdrachtgeversrol	Portefeuillehouder Grondzaken		
Bestuurlijk belang	Uit hoofde van de gehouden aandelen vertegenwoordigt de portefeuillehouder deelnemingen (wethouder Financiën) de gemeente Haarlemmermeer in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.		
Aandelenbelang	De gemeente Haarlemmermeer heeft een aandelenbelang van 100%.		
Financieel belang	Het door de gemeente gestorte kapitaal is € 18.000. Er is door de gemeente tevens een geldlening verstrekt welke maximaal € 60 miljoen kan bedragen.		
Financiële gegevens	Balansdatum	**31-12-2018**	**31-12-2019**
	Eigen vermogen	€ 3.745	€ 330.967
	Vreemd vermogen	€ 39.812.812	€ 39.812.812
	Solvabiliteit ultimo 2018		0,84%
	Verwacht resultaat 2020		0

Financiële gegevens
De geldlening aan de Hoofdvaart BV is geformaliseerd door middel van een rekeningcourantovereenkomst. De maximale omvang van de geldlening aan de Hoofdvaart mag € 60 miljoen bedragen, € 50 miljoen voor de GEM A4 Zone West en € 10 miljoen voor de GEM President. De inschatting is dat de maximale omvang van de geldlening voldoende is voor beide ontwikkelingen. Na oplevering van een project vindt een eindafrekening plaats op basis van het werkelijk behaalde resultaat met inbegrip van rente.

Eventuele risico's
Bij een aanzienlijke verslechtering van een van de GEM's of een faillissement kan het zijn dat (een deel) van de verstrekte lening niet terugkomt. De vooruitzichten van beide GEM's zijn echter zeer positief waardoor dit risico als zeer laag wordt ingeschat.

GEM A4 Zone West CV

Tabel 123

Algemene informatie	Deze CV (commanditaire vennootschap) is aangegaan door de Hoofdvaart BV (33%), Schiphol Real Estate Participaties BV (33%), SADC Participaties BV (33%) en GEM A4 Zone West BV (1%). In deze CV worden alle kosten en opbrengsten van de gezamenlijke grondexploitatie A4 Zone West verantwoord en vindt de volledige financiering van betreffende exploitatie plaats.		
Programma	Ruimtelijke ontwikkelingen		
Beleidsdoelen	B. Haarlemmermeer realiseert ruimtelijke projecten die bijdragen aan het maatschappelijk doel.		
Rechtsvorm	Commanditaire vennootschap		
Eigenaarsrol	Portefeuillehouder Financiën		
Opdrachtgeversrol	Portefeuillehouder Grondzaken		
Bestuurlijk belang	In de Vergadering van Commandieten zijn wij vertegenwoordigd door de directeur van de Hoofdvaart BV, zijnde de gemeentesecretaris.		
Aandelenbelang	De gemeente Haarlemmermeer heeft een aandelenbelang van 100% in Hoofdvaart BV en Hoofdvaart BV is voor 33% eigenaar van deze CV		
Financieel belang	Het financieel belang voor de gemeente Haarlemmermeer is indirect via Hoofdvaart BV dat deelneemt in het commanditair kapitaal voor € 34.878.078. Tevens indirect via SADC (25% van € 34.878.486) € 8.719.622. Daarnaast houdt de gemeente voor € 37 miljoen gronden beschikbaar voor A4 Zone West CV.		
Financiële gegevens	Balansdatum	**31-12-2018**	**31-12-2019**
	Eigen vermogen	€ 104.649.091	€ 104.226.393
	Vreemd vermogen	€ 3.044.335	€ 2.910.787
	Solvabiliteit ultimo 2019		97,2%
	Begroot resultaat einde looptijd		NCW 1 juli 2020 € 22,3 miljoen

Financiële gegevens
Op basis van de discounted cashflow methode wordt getoetst of de grondexploitatie aan de 3% rendementseis voldoet. Berekend is dat de grondexploitatie per 1 juli 2020 aan deze eis voldoet en daarnaast een resultaat heeft van netto contante waarde (NCW) € 22,3 miljoen positief. Dit is een forse verbetering ten opzichte van 2019 en is onder andere het gevolg van flink versnelde gronduitgifte en versnelde inbreng van gronden (ten laste van de grondbank die wij voor GEM A4 Zone West CV aanhouden). De ruime cashflow ontwikkeling maakt het mogelijk dat de GEM momenteel sterk versneld gronden van ons afneemt.

Eventuele risico's
De belangrijkste risico's voor de GEM A4 Zone West CV bestaan uit de lange looptijd, het grondprijsniveau en het tekort aan verdeelcapaciteit voor stroom. De coronacrisis lijkt vooralsnog geen gevolgen te hebben voor GEM A4 Zone West CV.

GEM President CV

Tabel 124

Algemene informatie	Deze CV is aangegaan door de Hoofdvaart BV, SADC Participaties BV, alsmede GEM President Beheer BV. De activiteiten van GEM President CV, statutair gevestigd te Luchthaven Schiphol, bestaan uit het ontwikkelen van het gebied aangemerkt als 'President 1.2' te Haarlemmermeer (het Plangebied) en het (doen) uitvoeren van de grondexploitatie ten aanzien van het Plangebied, alsmede, indien en voor zover daartoe door Beherende Vennoot wordt besloten, het ontwikkelen van casu quo voeren van grondexploitaties ter zake van, andere (register) goederen.		
Programma	Ruimtelijke ontwikkelingen		
Beleidsdoelen	B. Haarlemmermeer realiseert ruimtelijke projecten die bijdragen aan het maatschappelijk doel.		
Rechtsvorm	Commanditaire vennootschap		
Eigenaarsrol	Portefeuillehouder Financiën		
Opdrachtgeversrol	Portefeuillehouder Grondzaken		
Bestuurlijk belang	In de Vergadering van Commandieten zijn wij vertegenwoordigd door de directeur van de Hoofdvaart BV, zijnde de gemeentesecretaris.		
Aandelenbelang	De gemeente Haarlemmermeer heeft een aandelenbelang van 100% in Hoofdvaart BV en Hoofdvaart BV is voor 20% eigenaar van deze CV.		
Financieel belang	Het financieel belang voor de gemeente Haarlemmermeer is indirect via Hoofdvaart BV dat deelneemt in het commanditair kapitaal voor € 3.219.062. Tevens indirect via SADC (25% van € 7.615.132) € 1.903.783.		
Financiële gegevens	Balansdatum	**31-12-2018**	**31-12-2019**
	Eigen vermogen	€ 10.834.194	€ 12.942.356
	Vreemd vermogen	€ 9.041.686	€ 5.450.060
	Solvabiliteit ultimo 2019		70,4%
	Begroot resultaat einde looptijd		NCW 1 juli 2020 € 4,9 miljoen

Financiële gegevens
De grondexploitatie van de GEM de President 1.2 is per 1 juli 2020 geactualiseerd en kent een positieve netto contante waarde (NCW) van € 4,9 miljoen, een lichte verbetering (van € 357.204) ten opzichte van vorig jaar.

Eventuele risico's
Het belangrijkste risico voor de GEM de President bestaat uit eventuele vertragingen.

Polanenpark CV

Tabel 125

Algemene informatie	In deze CV wordt deelgenomen door de provincie Noord-Holland (40%), gemeente Haarlemmermeer (20%), Ringvaart Participatie BV en Schiphol Area Participaties 2 BV. Als beherend vennoot is Polanenpark BV aangesteld. De activiteiten van Polanenpark CV bestaan uit het ontwikkelen van het zuid westelijk gebied bij het Rottepolderplein, aangemerkt als Polanenpark (het Plangebied) en het (doen) uitvoeren van de grondexploitatie ten aanzien van het Plangebied, alsmede, indien en voor zover daartoe door Beherende Vennoot wordt besloten, het ontwikkelen van casu quo voeren van grondexploitaties ter zake van, andere (register)goederen.
Programma	Ruimtelijke ontwikkelingen
Beleidsdoelen	B. Haarlemmermeer realiseert ruimtelijke projecten die bijdragen aan het maatschappelijk doel.
Rechtsvorm	Commanditaire vennootschap
Eigenaarsrol	Portefeuillehouder Financiën
Opdrachtgeversrol	Portefeuillehouder Grondzaken
Bestuurlijk belang	In de Vergadering van Commandieten zijn wij vertegenwoordigd door de portefeuillehouder Financiën.
Aandelenbelang	De gemeente Haarlemmermeer heeft een belang van 20% eigenaar in deze CV.

Financieel belang	Het financieel belang voor de gemeente Haarlemmermeer is haar aandeel in het commanditair kapitaal, te weten € 4.299. Daarnaast staat de gemeente borg voor de BNG financiering tot een hoogte van maximaal € 4 miljoen.		
Financiële gegevens	Balansdatum	31-12-2018	31-12-2019
	Eigen vermogen	€ 5.940.949	€ 4.941.058
	Vreemd vermogen	€ 18.805.297	€ 14.331.251
	Solvabiliteit ultimo 2018		26%
	Begroot resultaat einde looptijd		NCW 1 juli 2020 € 16 miljoen

Financiële gegevens
De grondexploitatie van de Polanenpark CV is per 1 juli 2020 geactualiseerd en kent een positieve netto contante waarde (NCW) van € 16 miljoen. Dit is een stijging van het resultaat met € 4,9 miljoen ten opzichte van 2019. Deze stijging is vooral te danken aan hogere verwachte grondprijzen.

Eventuele risico's
Geen materiële risico's.

GEM A4 Zone West Beheer BV

Tabel 126

Algemene informatie	GEM A4 Zone West Beheer BV is opgericht om de noodzakelijke beheeractiviteiten van betreffende projecten te initiëren dan wel uit te voeren. In de GEM A4 Zone West Beheer BV nemen SADC, Schiphol Real Estate en de gemeente Haarlemmermeer deel.		
Programma	Ruimtelijke ontwikkelingen		
Beleidsdoelen	B. Haarlemmermeer realiseert ruimtelijke projecten die bijdragen aan het maatschappelijk doel.		
Rechtsvorm	Besloten Vennootschap		
Eigenaarsrol	Portefeuillehouder Financiën		
Opdrachtgeversrol	Portefeuillehouder Grondzaken		
Bestuurlijk belang	De portefeuillehouder deelnemingen vertegenwoordigt de gemeente in de vergadering van aandeelhouders.		
Aandelenbelang	De gemeente Haarlemmermeer heeft een aandelenbelang van 33,3 % in GEM A4 Zone West Beheer BV, net als de overige twee aandeelhouders.		
Financieel belang	Het financieel belang voor de gemeente Haarlemmermeer bestaat uit het door haar gestorte deel op de geplaatste aandelen van € 6.000.		
Financiële gegevens	Balansdatum	31-12-2018	31-12-2019
	Eigen vermogen	€ 18.000	€ 18.000
	Vreemd vermogen	€ 171.257	€ 2.477.836
	Solvabiliteit ultimo 2019		0,7%
	Begroot resultaat 2020		0

Financiële gegevens
Alle kosten en opbrengsten van de A4 Zone West Beheer BV worden vergoed door of afgedragen aan de GEM A4 Zone West CV. De toename van vreemd vermogen zit hem in het stallen van overtollige liquide middelen van de CV bij de BV (ter vermijding van rentekosten in CV), waardoor er een schuld aan de CV is ontstaan.

Eventuele risico's
GEM A4 Zone West Beheer BV is opgericht voor het beperken van de aansprakelijkheid. In beginsel is deze BV aansprakelijk voor de tekortkomingen van de A4 Zone West CV.

GEM President Beheer BV

Tabel 127

Algemene informatie	Deze BV is opgericht om de noodzakelijke beheeractiviteiten van betreffende projecten te initiëren dan wel uit te voeren. In de GEM President Beheer B.V. nemen SADC en de gemeente Haarlemmermeer deel.
Programma	Ruimtelijke ontwikkelingen
Beleidsdoelen	B. Haarlemmermeer realiseert ruimtelijke projecten die bijdragen aan het maatschappelijk doel.
Rechtsvorm	Besloten Vennootschap
Eigenaarsrol	Portefeuillehouder Financiën

Opdrachtgeversrol	Portefeuillehouder Grondzaken		
Bestuurlijk belang	De portefeuillehouder deelnemingen vertegenwoordigt de gemeente in de vergadering van aandeelhouders.		
Aandelenbelang	De gemeente Haarlemmermeer heeft een aandelenbelang van 50% in GEM President Beheer BV, net als SADC.		
Financieel belang	Het financieel belang voor de gemeente Haarlemmermeer bestaat uit het door haar gestorte deel op de geplaatste aandelen van € 9.000.		
Financiële gegevens	Balansdatum	**Beginstand 31-12-2018**	**Eindstand 31-12-2019**
	Eigen vermogen	€ 20.405	€ 55.254
	Vreemd vermogen	€ 210	€ 9.093
	Solvabiliteit ultimo 2019		85,9%
	Begroot resultaat 2020		0

Financiële gegevens
Alle kosten en opbrengsten van de GEM President Beheer BV worden vergoed door of afgedragen aan de GEM President CV.

Eventuele risico's
De GEM President Beheer BV is opgericht voor het beperken van de aansprakelijkheid. In beginsel is de beheer BV aansprakelijk voor de tekortkomingen van GEM President CV.

Polanenpark BV

Tabel 128

Algemene informatie	Deze BV is opgericht om de noodzakelijke beheeractiviteiten van betreffende projecten te initiëren dan wel uit te voeren. In de Polanenpark BV nemen de provincie Noord-Holland, de gemeente Haarlemmermeer, Ringvaart Participaties BV en SADC deel.		
Programma	Ruimtelijke ontwikkelingen		
Beleidsdoelen	B. Haarlemmermeer realiseert ruimtelijke projecten die bijdragen aan het maatschappelijk doel.		
Rechtsvorm	Besloten vennootschap		
Eigenaarsrol	Portefeuillehouder Financiën		
Opdrachtgeversrol	Portefeuillehouder Grondzaken		
Bestuurlijk belang	De portefeuillehouder deelnemingen vertegenwoordigt de gemeente in de vergadering van aandeelhouders.		
Aandelenbelang	De gemeente Haarlemmermeer heeft een belang van 20% in deze BV.		
Financieel belang	Het financieel belang voor de gemeente Haarlemmermeer bestaat uit het door haar gestorte deel op de geplaatste aandelen van € 3.600.		
Financiële gegevens	Beginbalans	**31-12-2018**	**31-12-2019**
	Eigen vermogen	€ 1.060.976	€ 87.980
	Vreemd vermogen	€ 14.397.111	€ 4.337.477
	Solvabiliteit ultimo 2019		1,9%
	Begroot resultaat einde looptijd		0

Financiële gegevens
Alle kosten en opbrengsten van Polanenpark BV worden vergoed door of afgedragen aan Polanenpark CV.

Eventuele risico's
Polanenpark BV is opgericht voor het beperken van de aansprakelijkheid. In beginsel is deze BV aansprakelijk voor de tekortkomingen van GEM Polanenpark CV.

Recreatieplas Haarlemmermeer BV

Tabel 129

Algemene informatie	De Recreatieplas Haarlemmermeer BV is een Publiek Privaat Samenwerkingsverband (PPS) van de gemeente en Dura Vermeer BV en is opgericht in 1994 met als doelstellingen het winnen en verkopen van zand en het inrichten van de zandwinput bij Hoofddorp-Toolenburg tot recreatiegebied-stadspark. De zandwinning heeft voor projecten in Haarlemmermeer van korte transportafstand zandleveranties mogelijk gemaakt en heeft financiële middelen gegenereerd voor de gebiedsaanleg en om de onderhoudslasten van het gebied voor tien jaar (2003-2013) te

	dekken. In 2011 hebben de aandeelhouders besloten om deze vennootschap in 'slapende fase' te houden in afwachting van besluitvorming over de mogelijke inzet bij een nieuw recreatieplasproject in PARK21.		
Programma	Maatschappelijke ontwikkeling		
Beleidsdoel	E. Inwoners beschikken over voldoende aantrekkelijke mogelijkheden om te recreëren, bewegen actief en nemen deel aan sport.		
Rechtsvorm	Besloten vennootschap		
Eigenaarsrol	Portefeuillehouder Financiën		
Opdrachtgeversrol	Portefeuillehouder Recreatie		
Bestuurlijk belang	Uit hoofde van de gehouden aandelen vertegenwoordigt de portefeuillehouder deelnemingen (wethouder Financiën) de gemeente Haarlemmermeer in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.		
Aandelenbelang	De gemeente Haarlemmermeer bezit 49% van de geplaatste aandelen. Er zijn 100 geplaatste aandelen.		
Financieel belang	Het geplaatst en gestort aandelenkapitaal bedraagt € 45.378. De 49 aandelen van de gemeente Haarlemmermeer vertegenwoordigen een waarde van € 22.200.		
Financiële gegevens	Balansdatum	**31-12-2017**	**31-12-2018**
	Eigen vermogen	€ 46.448	€ 46.448
	Vreemd vermogen	€ 51.260	€ 48.987
	Solvabiliteit ultimo 2017		48.7%
	Begroot resultaat 2019		€ 0

Financiële gegevens
Dit is een slapende BV waar dus geen activiteiten in plaatsvinden en waarin ook geen activiteiten gaan plaatsvinden. De BV wordt in 2021 geliquideerd. Dit zal geen kosten met zich meebrengen gezien het batig saldo in de BV.

Eventuele risico's
Geen risico's.

Stedin Holding NV

Tabel 130

Algemene informatie	Stedin is een regionale Nederlandse netbeheerder die voornamelijk in de Randstad opereert. Stedin heeft een publieke taak. Zij is verantwoordelijk voor het transport van elektriciteit en gas naar circa 2 miljoen huishoudens en industriële klanten. Alle aandelen van Stedin zijn in publieke handen (53 Nederlandse gemeenten) hetgeen geborgd is in de wet. Aandelen kunnen alleen verhandeld worden tussen publieke aandeelhouders.		
Programma	Algemene dekkingsmiddelen		
Beleidsdoelen	C. Financiering/bespaarde rente/dividend.		
Rechtsvorm	Naamloze vennootschap		
Eigenaarsrol	Portefeuillehouder Financiën		
Opdrachtgeversrol	Portefeuillehouder Financiën		
Bestuurlijk belang	Stemrecht via de vertegenwoordiger van de gemeente Heemstede, die de Noord-Hollandse aandeelhoudende gemeenten vertegenwoordigd.		
Aandelenbelang	De gemeente Haarlemmermeer bezit 3.995 aandelen (0,08% van het totaal) met een nominale waarde van € 100.		
Financieel belang	Het financiële belang dat volgt uit het aandelenbelang bedraagt € 399.500. Jaarlijks wordt er dividend ontvangen.		
Financiële gegevens	Balansdatum	**31-12-2018**	**31-12-2019**
	Eigen vermogen	€ 2.699.000.000	€ 2.949.000.000
	Vreemd vermogen	€ 4.292.000.000	€ 4.340.000.000
	Solvabiliteit ultimo 2019		40,5%
	Begroot resultaat 2020		€ 44 miljoen

Financiële gegevens.
Het resultaat na belastingen in 2019 bedraagt € 325 miljoen. Hiervan heeft de gemeente € 34.716 netto dividend ontvangen.

Zoals alle netbeheerders krijgt ook Stedin de komende jaren te maken met een stevige uitdaging: er moet meer dan voorheen worden geïnvesteerd om de energietransitie mogelijk te maken. Het totaal van de investeringen tot 2030 zal zo'n € 7 miljard zijn, terwijl de opbrengsten door regulering onder druk staan. Het is de verwachting dat de dividendinkomsten komend jaar zullen dalen. Stedin is op zoek naar financiering voor de investeringen. Zij heeft daarvoor ook haar aandeelhouders benadert met het verzoek een kapitaalstorting te overwegen. Gezien ons beperkte belang in Stedin, zowel financieel als ook publiek, zijn wij niet voornemens ons belang te vergroten.

Eventuele risico's
Geen materiële risico's.

NV Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)

Tabel 131

Algemene informatie	De BNG is de bank van en voor overheden en instellingen voor maatschappelijk belang. De BNG draagt met gespecialiseerde financiële dienstverlening bij aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger. Deelname in het maatschappelijk kapitaal van de NV voorziet in het (gemeenschappelijk) behartigen van de belangen in de kapitaalbehoefte van gemeenten.		
Programma	Algemene dekkingsmiddelen		
Beleidsdoel	C. Financiering/bespaarde rente/dividend.		
Rechtsvorm	Naamloze vennootschap		
Eigenaarsrol	Portefeuillehouder Financiën		
Opdrachtgeversrol	Portefeuillehouder Financiën		
Bestuurlijk belang	Uit hoofde van de gehouden aandelen vertegenwoordigt de portefeuillehouder deelnemingen (wethouder Financiën) de gemeente Haarlemmermeer in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.		
Aandelenbelang	De BNG is een structuurvennootschap. De Staat is de houder van de helft van de aandelen. De andere helft is in handen van gemeenten, provincies en waterschappen. De gemeente Haarlemmermeer bezit 123.162 aandelen (0,11% van het totaal)		
Financieel belang	De gemeente Haarlemmermeer heeft € 310.000 beschikbaar gesteld aan gestort kapitaal. Jaarlijks wordt er dividend ontvangen.		
Financiële gegevens	Balansdatum	**31-12-2018**	**31-12-2019**
	Eigen vermogen	€ 4.991.000.000	€ 4.887.000.000
	Vreemd vermogen	€ 132.518.000.000	€ 144.802.000.000
	Solvabiliteit ultimo 2019		3,6%
	Begroot resultaat 2020		Geen opgave

Financiële gegevens
Over 2019 is ons aandeel in het dividend € 351.012, € 1,27 per aandeel (vergelijk 2018: € 2,85). Het resultaat over 2019 was € 163 miljoen (2018: € 337 miljoen). Als gevolg van de coronacrisis is het dividend nog niet uitbetaald. In vervolg op haar advies de dividenduitkering over 2019 op te schorten tot 1 oktober 2020 heeft de ECB Europese banken, waaronder BNG Bank, in juli 2020 aanbevolen om de betaling van dividend over het boekjaar 2019 uit te stellen tot na 31 december 2020. Dit vanwege de rol die voor banken is voorzien om de negatieve effecten op klanten en op de economie vanwege de coronacrisis voor zover mogelijk te mitigeren. In reactie op vragen van de BNG heeft de toezichthouder de BNG laten weten dat de aanbeveling tot uitstel van dividendbetaling een tijdelijk karakter heeft. Tegen deze achtergrond hebben de Raad van Commissarissen en de Raad van Bestuur besloten de aanbeveling op te volgen. Het te ontvangen dividend 2019 is verantwoord in de jaarrekening 2020 en als nog te ontvangen bedrag op de balans gezet.

Uit het halfjaarbericht 2020 blijkt dat de BNG over het eerste half jaar een resultaat van € 100 miljoen heeft behaald, een daling van € 28 miljoen ten opzichte van dezelfde periode in 2019. Het resultaat financiële transacties is per saldo negatief beïnvloed door herwaarderingen van financiële instrumenten als gevolg van de hogere opslagen voor krediet- en liquiditeitsrisico's. Tevens heeft de bank als gevolg van de sterk verslechterde economische vooruitzichten de voorziening voor verwachte kredietverliezen moeten verhogen. Dit heeft in het eerste halfjaar geleid tot bijzondere waardeverminderingen van € 27 miljoen. Ten opzichte van het onderliggende exposure van ongeveer € 145 miljard blijft het totaal van de verwachte kredietverliezen laag, wat de hoge kredietwaardigheid

van de uitzettingen van de BNG weerspiegelt. Het renteresultaat van de BNG is met € 225 miljoen aanzienlijk hoger uitgekomen dan over dezelfde periode in 2019.

Eventuele risico's
De bank heeft zeer hoge externe krediet ratings (Moody's: Aaa, Standard & Poor's: AAA en Fitch: AAA). Dankzij deze hoge kredietwaardigheid heeft de bank een sterke inkooppositie op de internationale geld- en kapitaalmarkt. De solvabiliteit daalde over 2019 iets van 3,8% naar 3,6% en de Tier 1-ratio van de bank bleef gelijk op 38%.

Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG)

Tabel 132

Algemene informatie	De Vereniging van Nederlandse Gemeenten zijn de 355 gemeenten (per 1-1-2020) samen, ondersteund door de VNG-organisatie. De Vereniging heeft als ambitie een krachtige lokale overheid te zijn door het versterken en vitaliseren van de lokale democratie. Wij werken met elkaar aan maatschappelijke opgaven.		
Programma	Bestuur, samenleving en publiekscontact		
Beleidsdoelen	C. Het behartigen van de belangen van Haarlemmermeer buiten de gemeentegrenzen en het versterken van de bestuurlijke samenwerking.		
Rechtsvorm	Vereniging		
Eigenaarsrol	Portefeuillehouder Bestuur		
Opdrachtgeversrol			
Bestuurlijk belang	Haarlemmermeer heeft 75 stemmen in de Algemene Ledenvergadering. Elke gemeente die lid is van de Vereniging, brengt door tussenkomst van haar vertegenwoordiger zoveel stemmen uit als het aantal veelvouden van één duizend (1.000) inwoners dat de bevolking van de door haar gerepresenteerde gemeente telt, met dien verstande dat zij tenminste één en ten hoogste vijfenzeventig (75) stemmen uitbrengt.		
Aandelenbelang	De vereniging heeft geen aandelen.		
Financieel belang	De bijdrage van de gemeente Haarlemmermeer voor 2021 bedraagt € 1,35 per inwoner		
Financiële gegevens	Balansdatum	**31-12-2018**	**31-12-2019**
	Eigen vermogen	€ 61.975.000	€ 64.627.000
	Vreemd vermogen	€ 78.875.000	€ 88.668.000
	Solvabiliteit ultimo 2019		42%
	Begroot resultaat 2020		€ 5.130.000 (negatief)

Financiële gegevens
Het resultaat over 2019 is uitgekomen op € 0,316 miljoen negatief (na de onttrekking uit de bestemmingsreserve van € 0,858 miljoen). Ten opzichte van de begroting is het resultaat daarmee ruim € 5 miljoen hoger dan begroot. Het resultaat is ten laste gebracht van de overige reserves van de VNG.

Het resultaat is beter dan begroot als gevolg van de optelsom van:
- hogere projectbijdragen;
- lagere salarislasten als gevolg van vacatureruimte;
- hogere doorbelasting van de projectmedewerkers en overhead op de projecten welke in de loop van 2019 toegekend;
- resultaat uit deelnemingen en de effectenportefeuille, die conform de eerder gemaakte afspraken in de ALV buiten de begroting zijn gehouden.

Eventuele risico's
Het eigen vermogen ultimo 2019 is ruim voldoende voor het opvangen van eventuele risico's.

Speelplek Windestraat

Grondbeleid

Portefeuillehouder: Nobel

Vastgelegd grondbeleid

Het grondbeleid in de gemeente Haarlemmermeer wordt vormgegeven middels de volgende nota's:

- Verordening Grondzaken 2020 (2020.0000918)
- Beleidskader Strategisch Grondbeleid 2019-2023 (2019.0057735)
- Grondprijzennota 2020 (2019.0057709) (GEHEIM)
- tussentijds Meerjarenperspectief grondzaken (tMPG) 2020 (2020.0002410) (GEHEIM)
- Actualisatie Ruimtelijke Investeringen Haarlemmermeer (RIH) (2016.0059756)
- Raadsvoorstel Strategische grondvoorraad (2013.0010280) (GEHEIM)

Daarnaast is uit de Structuurvisie Haarlemmermeer 2030 (2012.0033712) vooral hoofdstuk 7, de Ontwikkelstrategie, van belang. In dit hoofdstuk zijn de volgende onderwerpen opgenomen:

- Ontwikkelen in samenwerking (noodzaak van private investeringen en de veranderende rol van de gemeente)
- De verschillende financieringsmogelijkheden
- Rol van het gemeentelijk grondbeleid
- Het instrument van het kostenverhaal Wet ruimtelijke ordening
- De reserve Ruimtelijke Investeringen Haarlemmermeer

Beleidskader Strategisch Grondbeleid

De visie op grondbeleid staat beschreven in het beleidskader Strategisch Grondbeleid (het beleidskader) dat de raad op 14 november 2019 heeft vastgesteld.

In het beleidskader worden de instrumenten van grondbeleid beschreven en beleidsuitgangspunten aangegeven. In het beleidskader wordt gekozen voor situationeel grondbeleid, waarbij Haarlemmermeer daar waar dat ruimtelijk wenselijk is met gebruikmaking van de meest geëigende instrumenten de gewenste ontwikkeling mogelijk maakt.

De gemeente zal haar publiekrechtelijke instrumentarium benutten om de gewenste ruimtelijke ontwikkeling zo goed mogelijk te sturen. Het kostenverhaal vindt bij voorkeur plaats via een anterieure overeenkomst.

In het beleidskader zijn onder andere de volgende uitgangspunten opgenomen:
1. bij de onderhandelingen over een anterieure overeenkomst een bijdrage aan ruimtelijke ontwikkelingen af te spreken;
2. de hoogte van de bijdrage te baseren op de tabel Bijdrage ruimtelijke ontwikkeling (bijlage 1 bij het beleidskader);
3. de categorieën waarvoor uitgifte in erfpacht tot de mogelijkheden behoort, zijn onder andere: goedkope woningen (sociale woningbouw), bedrijventerreinen, commerciële vrijetijdsvoorzieningen (leisure) en maatschappelijke voorzieningen.

Verordening Grondzaken
In 2020 is de 'Verordening Grondzaken 2020' vastgesteld door de raad. In artikel 20 van de Financiële verordening van onze gemeente is vastgelegd dat wij elke vier jaar de raad een verordening Grondzaken aanbieden. In de verordening Grondzaken liggen de regels vast en zijn instrumenten opgenomen voor de raad en het college om grondzaken in brede zin vorm te geven en te controleren.

Strategische aankopen

Net zoals in voorgaande jaren vraagt het college ruimte om strategische aankopen te doen. Wanneer de mogelijkheid zich voordoet om tot een strategische aankoop over te gaan wil het college snel en discreet kunnen handelen. Deze aankopen moeten passen in de ruimtelijke ontwikkeling van de gemeente in de meest brede zin.

Hiertoe wordt jaarlijks een bedrag van € 10 miljoen beschikbaar gesteld. Eventuele rente en eenmalige afschrijvingen voortvloeiend uit een strategische aankoop worden aangevraagd bij het eerste P&C-product volgend op de betreffende aankoop danwel middels een raadsvoorstel. Een strategische aankoop dient aan enkele randvoorwaarden te voldoen om als zodanig te worden geclassificeerd:

- de aankoop moet tot doel hebben om een huidige of toekomstige ruimtelijke ontwikkeling mogelijk te maken;
- de aankoop moet waardevast zijn in de huidige bestemming, of rendabel zijn in een eventuele nieuwe bestemming.

Bovenstaande moet voorafgaand aan de aankoop aannemelijk worden gemaakt in een collegevoorstel.
In 2020 zijn er geen strategische gronden aangekocht.

Bijdrage ruimtelijke ontwikkelingen

Het gemeentelijk beleid inzake kostenverhaal is verwoord in het Beleidskader Strategisch Grondbeleid Haarlemmermeer 2019-2023 (2019.0057735). De hieruit volgende huidige werkwijze is als volgt: bij ruimtelijke ontwikkelingen wordt door de gemeente getracht in de onderhandelingen met ontwikkelaars die op eigen grond een bouwplan wensen te realiseren, een bijdrage contractueel (anterieur) af te spreken, de zogenaamde bijdrage ruimtelijke ontwikkeling (hierna 'bijdrage RIH'), boven op de gemeentelijke plankosten en eventuele binnen- en buitenplanse bijdragen die nodig zijn om het plan werkend op te leveren. Deze bijdrage RIH wordt gestort in de reserve Ruimtelijke Investeringen Haarlemmermeer (RIH). Naar analogie van deze werkwijze, wordt bij de projecten met eigen gemeentelijke gronden (de grondexploitaties), conform het BBV, een deel van de winst afgeroomd ten gunste van de RIH. Bij nieuwe

grondexploitaties wordt een apart beslispunt opgenomen om dit deel van de winst van het project ten gunste van de RIH te laten komen.

Vanuit de reserve RIH worden investeringen in openbaar groen en infrastructuur gedekt die als “bovenwijks” kunnen worden beschouwd, zoals Uitvoeringsprogramma Mobiliteit (UPM) en PARK21. Bovenstaande werkwijze blijft gecontinueerd, in ieder geval tot inwerkingtreding van de Omgevingswet, nu verwacht op 1 januari 2022. De werkwijze is beschreven in de nota Actualisatie Ruimtelijke Investeringen Haarlemmermeer (RIH) (2016.0059756).

Grondexploitaties

Grondexploitatieprojecten herzien

In de nieuw vastgestelde Verordening Grondzaken (2020.00009180) staat in artikel 12 dat een grondexploitatie elke vier jaar wordt herzien of eerder voor zover noodzakelijk op basis van één van de volgende vijf overwegingen:

a. de kosten en/of de opbrengsten op netto contante waarde wijken substantieel af van de laatst gerapporteerde grondexploitatie. Onder substantiële afwijkingen wordt het volgende verstaan:
1. Afwijkingen groter dan 10% van de kosten en/of de opbrengsten bij projecten tot € 30 miljoen (optelling van de totale kosten en opbrengsten in het project).
2. Afwijkingen groter dan 5% van de kosten en/of de opbrengsten bij projecten tussen de € 30 miljoen en € 50 miljoen.
3. Afwijkingen groter dan 3% van de kosten en/of de opbrengsten bij projecten groter dan € 50 miljoen.

b. het programma meer dan 10% afwijkt van het laatst bestuurlijk vastgestelde programma;
c. het eindpeil van de fasering meer dan drie jaar naar achteren verschuift ten opzichte van het laatst bestuurlijk vastgestelde eindpeil;
d. de raad aan het college verzoekt om een herziening;
e. het college een herziening ter besluitvorming aan de raad wil aanbieden zoals bij substantiële aanpassingen van het referentiekader welke niet ‘vallen’ onder lid 1 sub a t/m c.

Overweging c. is een nieuwe overweging en vanaf het tMPG 2020 wordt hierover gerapporteerd.

Grondprijzen

Elk jaar beslist de gemeenteraad over de hoogte van de grondprijzen in de Grondprijzennota. In deze jaarlijkse nota worden de marktontwikkelingen voor de belangrijkste ruimtelijke bestemmingen in Haarlemmermeer besproken en worden voorstellen gedaan voor de grondprijzen. Zo zijn in de Grondprijzennota 2020 grondprijzen onderscheiden voor doeleinden als kantoren, bedrijven, winkels, voorzieningen en woningen (inclusief vrije kavels en particulier opdrachtgeverschap) alsmede voor andere bestemmingen als parkeren en groenvoorzieningen. De Grondprijzennota is geheim van aard en bedoeld als onderhandelingskader en naslagwerk voor degenen die namens de gemeente onderhandelen met derden over de verkoop van grond en gebouwen.

Grondzaken, vier projectcategorieën

In het Meerjarenperspectief Grondzaken (MPG) wordt, per standlijn 1 januari, naast de stand van de Algemene reserve grondzaken en de RIH, ook gerapporteerd over de financiële stand van vijf projectcategorieën:
1. Actieve grondexploitaties
2. Projecten in voorbereiding
3. Projecten met overeenkomst
4. Initiatievenbudget
5. Mutaties strategische gronden

De rapportage per 1 juli wordt het tussentijds Meerjarenperspectief Grondzaken genoemd (tMPG). Middels raadsbrief X.2019.09432 is de raad geïnformeerd dat het tMPG verkort wordt, waardoor de mutaties in de strategische gronden en de totaalstand van de Algemene reserve grondzaken alleen bij het MPG wordt gepresenteerd.

In het (t)MPG wordt primair gerapporteerd over financiën en op hoofdlijnen over de inhoudelijke voortgang van projecten. Het college geeft middels het (t)MPG, de raad inzicht in de saldi en ontwikkeling van de financiële mutaties in projecten.

Algemene reserve grondzaken

De Algemene reserve grondzaken is een risicobuffer voor resultaten van grondexploitaties en wordt waar nodig gebruikt om de Voorziening negatieve resultaten plannen, de voorziening overige ruimtelijke projecten (voorbereidende grondexploitaties) en de voorziening overige ruimtelijke projecten (anterieure overeenkomsten) aan te vullen. Afhankelijk van de resultaten vindt

respectievelijk een dotatie aan (bij positief resultaat) dan wel een onttrekking uit (bij negatief resultaat) de algemene reserve grondzaken plaats. Op grond van regels met betrekking tot de minimale en maximale stand van de Algemene reserve grondzaken kan er aanvulling dan wel afroming van de reserve plaatsvinden. Een aanvulling wordt onttrokken uit de Algemene dekkingsreserve, een afroming wordt gedoteerd aan de Algemene dekkingsreserve. Eventuele toevoegingen aan de voorzieningen komen ook ten laste van de Algemene reserve grondzaken. Deze werkwijze is vastgelegd in de Verordening Grondzaken 2020 (2020.0000918).

De stand van de Algemene reserve grondzaken per 1 januari 2021 is als gevolg van de effecten over 2020 uitgekomen op € 1,1 miljoen.

Initiatievenbudget
Het college is door de raad gemandateerd (2006.692372) om jaarlijks tot een bedrag van € 430.000 kredieten te verlenen voor initiatieven. Van deze initiatieven wordt verwacht dat deze kunnen leiden tot een renderende ruimtelijke ontwikkeling of hieraan bijdragen. Bij vaststelling van het initiatief wordt het budget ten laste gebracht van de Algemene reserve grondzaken.

Rapportage op standlijn 1 januari 2021

In Tabel 133 staan de Netto Contante Waardes (NCW) van de grondexploitatieprojecten per 1 januari 2021. De waardes zijn opgebouwd uit projectresultaten en autonome effecten (niet stuurbare markteffecten zoals bijvoorbeeld rente en inflatie). Ter vergelijking is ook de stand per 1 juli 2020 opgenomen. Verschillen ontstaan door een veranderde inschatting van het verloop van een project, maar ook door het toevoegen of afsluiten van projecten.

Het BBV schrijft sinds de jaarrekening 2017 met betrekking tot de winstneming voor dat het realisatiebeginsel (Percentage of Completion (POC) gehanteerd wordt. Project specifieke risico's worden op de winstnemingen gecorrigeerd.

Tabel 133

Bedragen x € 1 miljoen	tMPG 01-07-2020	Project resultaten	Stand per 31-12-2020	NCW Autonome wijzigingen	MPG 01-01-2021	Winst/RIH uitname 2020	Resultaat na uitname
Winstgevende projecten	43,5	5,5	49,0	0,8	49,7	-2,6	47,2
Verliesgevende projecten	-36,8	2,1	-34,7	-0,7	-35,4	0,0	-35,4
Totaal NCW-resultaat actieve grex projecten	**6,7**	**7,6**	**14,3**	**0,1**	**14,3**	**-2,6**	**11,8**

De cijfers zijn exclusief Badhoevedorp Centrum en PARK21, omdat de opbrengsten daarvan aangewend worden respectievelijk ter dekking van de bijdrage aan de omlegging van de A9 en ter storting in de reserve RIH.

Het actuele geraamde resultaat van de winstgevende projecten is € 49,7 miljoen. Na winstuitname bedraagt dit € 47,2 miljoen. Het resultaat van de verliesgevende projecten van - € 35,4 miljoen is al voorzien in de voorziening negatieve resultaten plannen. In de voorziening ad € 35,5 miljoen zijn uit voorzichtigheidsoogpunt ook de zogenaamde 85%-risico's meegeteld: risico's waarbij de kans dat ze zich voordoen op 85% wordt ingeschat.

Nominale waarde
De BBV-regels schrijven voor dat naast de NCW, ook de nominale standen van de projecten worden weergegeven. De nominale standen zijn weergegeven in Tabel 134. Voor een toelichting op de verschillen tussen de nominale waarde en de NCW wordt verwezen naar het MPG.

Tabel 134

Bedragen x € 1 miljoen	tMPG 01-07-2020	Project resultaten	Stand per 31-12-2020	Autonome effecten	MPG 01-01-2021	Winst/RIH uitname 2020	Resultaat na uitname
Winstgevende projecten	45,0	6,5	51,5	0	51,5	0,0	51,5
Verliesgevende projecten	-38,1	2,0	-36,1	0	36,1	0,0	-36,1
Totaalresultaat actieve grex projecten	**6,9**	**8,5**	**15,4**	**0**	**15,4**	**0,0**	**15,4**

De cijfers zijn exclusief Badhoevedorp Centrum en PARK21, omdat de opbrengsten daarvan aangewend worden respectievelijk ter dekking van de bijdrage aan de omlegging van de A9 en ter storting in de reserve RIH.

Voorzieningen

Tabel 135

Bedragen x € 1.000	Rekening 2019	Rekening 2020	Mutaties
Nieuw-Vennep Nieuwe Kom	20.700	20.543	-157
Boseilanden	6.506	7.289	783
Rijsenhout Dorpscentrum	4.106	4.035	-71
Lincolnpark Eerste Fase	1.971	0	-1.971
De Liede	1.439	1.354	-85
Hart van Zwanenburg	917	885	-32
Sectorpark	0	197	197
Raadhuisplein en omgeving	1.171	1.254	83
Totaal	**36.810**	**35.557**	**-1.253**

Naast de Voorziening negatieve resultaten plannen voor de actieve grondexploitaties is er ook een voorziening ingesteld voor voorbereidende grondexploitaties en voor projecten met een ontwikkelaar op basis van een anterieure- of samenwerkingsovereenkomst.

Voor voorbereidende grondexploitatieprojecten en voor projecten met een ontwikkelaar op basis van een anterieure- of samenwerkingsovereenkomst gaan we ervan uit dat de kosten worden terugverdiend. Pas bij het afsluiten van een voorbereidende grondexploitatie of bij het afsluiten van een overeenkomst brengen we een eventueel verlies ten laste van de Algemene reserve grondzaken. Aangezien we bij grondzaken het principe hanteren “verlies neem je op het moment dat je het verlies voorziet” worden de risico’s van de desbetreffende projecten in een verliesvoorziening voorzien. Op basis van de risicoanalyse is de hoogte van de benodigde voorziening bepaald. Voor een toelichting op de rubricering wordt verwezen naar het MPG.

Tabel 136

Bedragen x € 1.000	Rekening 2019	Rekening 2020	Mutaties
Voorbereidende grondexploitaties	407	693	286
Projecten met ontwikkelaar	1.374	809	-565
Totaal	**1.781**	**1.502**	**-279**

Ontwikkeling Algemene reserve grondzaken

De gemeente Haarlemmermeer maakt gebruik van uitgebreide scenario- en risicoanalyses. Dit leidt ertoe dat de grondexploitaties een voorzichtig realistisch beeld geven. Conform de BBV-notitie van juli 2019 is er een splitsing tussen project specifieke risico’s en conjuncturele risico’s. Dit houdt in dat (mogelijke) conjuncturele risico’s uit de risicoanalyses van de projecten zijn gehaald en naast de project specifieke risico’s apart worden opgenomen in de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit.

Sinds de kredietcrisis 2007 zijn de grondexploitaties meerdere malen herzien waarbij winstverwachtingen zijn bijgesteld en

strategie, programma's en uitgiftetempo beter zijn afgestemd op de economische omstandigheden, zoals de coronacrisis, maar ook op ontwikkelingen als de stikstofproblematiek. Ook de grondprijzen zijn realistisch geschat. Dit alles vanuit de verwachting dat in de toekomst ruimtelijke druk blijft op dit deel van de MRA.

Het beeld van de Algemene reserve grondzaken ziet er als volgt uit (MPG 01 januari 2021):

Tabel 137

Bedragen x € 1 miljoen	Werkelijk 2019	Werkelijk 2020
Stand per 1 januari Algemene reserve grondzaken	**5,0**	**3,9**
1. Verevening grondzaken	1,8	3,0
2. Overige besluiten	-2,5	-2,2
3. Vennootschapsbelasting	-0,4	-3,6
Algemene reserve grondzaken 31-12	**3,9**	**1,1**
Verevening Algemene dekkingsreserve	0	0
Algemene reserve grondzaken 31-12 na verevening	**3,9**	**1,1**

De belangrijkste beïnvloedende factoren op de Algemene reserve grondzaken zijn de verkopen die tot winstuitname leiden. Het betreft met name de verkopen binnen de projecten Nieuw-Vennep Zuid, Nassaupark en Beukenhorst Zuid.

Mutaties strategische gronden en ruilgronden (agrarisch)

De gemeente verwerft strategische gronden in het kader van een actief ontwikkelbeleid. Daarmee zet zij haar privaatrechtelijke positie in om gebiedsontwikkeling te sturen. De huidige economische situatie leidt ertoe dat met nog meer aandacht vooraf beoordeeld wordt of de gewenste, toekomstige ontwikkeling een reëel financieel perspectief biedt.

Het overzicht per categorie is:

Tabel 138

Categorie	Boekwaarde 31-12-2019 (x € 1.000)	Boekwaarde 31-12-2020 (x € 1.000)	m²	Gemiddelde boekwaarde per m² excl. voorz.
Koud / Schiphol	30.166	35.788	3.032.555	11,80
Lauw	7.935	7.732	552.283	14,00
Warm	39.063	13.273	670.106	19,81
Ruil	7.593	7.593	1.095.266	6,93
Totaal	**84.757**	**64.386**	**5.350.210**	

- 'koud/Schiphol' (exploitatieperspectief na 20 jaar, maximale waardering van € 20 m²)
- 'lauw' (exploitatieperspectief tussen 10 en 20 jaar, maximale waardering van € 30 m²)
- 'warm' (exploitatieperspectief binnen 10 jaar, maximale waardering van € 60 m²)
- 'opstallen' (maximale waardering taxtatie huidig gebruik)
- 'ruil' (maximale waardering van € 8 m²)

De bovenstaande categorisering heeft geen effect meer op de balanswaarde. Volgens een stellige uitspraak van de commissie BBV zijn we sinds 2016 verplicht de gronden tegen de waarde in de huidige bestemming op de balans te activeren.

Voor het direct afwaarderen (het definitief nemen van duurzame waardevermindering) van de strategische grondvoorraad danwel het treffen van een verliesvoorziening zijn geen bindende voorschriften. In 2017 is daartoe een 'Voorziening voor overige gronden en terreinen' geopend.

Belangrijkste mutaties in 2020

Bij de categorie koud/Schiphol zijn de voormalige stallingsgronden van SGN en de overige gronden van SGN overgenomen. Deze overnames maken onderdeel uit van de beëindigingsovereenkomst tussen de gemeente Haarlemmermeer en SGN Prim4era (2020.000466 en 2020.000592) . De waarde van de overgenomen gronden bedraagt circa € 5,8 miljoen met een totaal van 381.593 m².

Bij de categorie warm is een aantal gronden ingebracht in grondexploitaties. De strategische grond van de Hillegondshoeve (waarde circa € 19,1 miljoen, 287.160 m²) is ingebracht in de grondexploitatie van Lincolnpark Tweede Fase (2020.0001417). De strategische gronden van de Hoofdweg (waarde € 5,9 miljoen, 696.999 m²) en IJweg (waarde € 852.000, 100.002 m²) zijn

ingebracht in de grondexploitatie PARK21 Groot Vennep (2019.58368), respectievelijk PARK21 Flumen (2019.58368).

De stand van de verliesvoorziening gronden bedraagt per 31 december 2020 € 18 miljoen. Deze stand is gelijk aan de stand van 1 januari 2020.

Schakelpaal 18

Toezichtinformatie

Portefeuillehouder: Schuurmans-Wijdeven

De Wet Revitalisering generiek toezicht (Rgt) is op 1 oktober 2012 in werking getreden. Dit mede naar aanleiding van calamiteiten zoals de vuurwerkramp in Enschede en de cafébrand in Volendam waarin het Rijk heeft laten onderzoeken hoe het toezicht op de uitvoering van wettelijke medebewindstaken bij gemeenten kon verbeteren.

Er bleek in de loop van de tijd een stroperig en bureaucratisch geheel te zijn ontstaan van divers toezicht vanuit de ene overheid op de andere.

Het belangrijkste advies, dat niet alleen door het Rijk maar ook door de koepels van gemeenten en provincies werd omarmd, kwam van de commissie Oosting die in 2007 adviseerde:

- de 'horizontale controle' van gemeenteraden op wettelijke medebewindstaken uitgevoerd door het college van B&W moet worden versterkt;
- de interbestuurlijke toezichthouders moeten uitgaan van vertrouwen en sober, integraal en proportioneel optreden;
- interbestuurlijk toezicht moet in principe alleen vanuit de naast hogere overheid komen.

Wat betekent dit voor de gemeenteraad?

De rol van de raad als controleur van de uitvoering van wettelijke medebewindstaken door het college is belangrijker geworden. Het uitgangspunt van de Wet Rgt is vertrouwen. Vertrouwen dat gemeenten hun taken goed uitvoeren en dat de horizontale verantwoording en controle goed werken. De provincie als toezichthouder komt pas in actie als blijkt, dat de

medebewindstaken niet goed worden uitgevoerd. Daar, waar de uitvoering goed verloopt, kan de provincie op afstand blijven. Daar waar dat nog niet het geval is, moet de provincie haar toezichthoudende rol vervullen.

De provincie blijft onze belangrijkste toezichthouder. Hiertoe heeft de provincie op 16 december 2013 de verordening systematische toezicht informatie vastgesteld. In deze verordening is toezicht geregeld op de Archiefwet, de Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht (WABO) en externe veiligheid en de Wet ruimtelijke ordening. De systematische toezichtinformatie wordt jaarlijks voor 15 juli verstrekt aan de provincie. Er zijn nog geen informatie arrangementen met het rijk afgesproken. Vanaf onze jaarstukken 2014 verstrekken we deze informatie op efficiënte wijze.

Door de provincie worden de beoordelingsresultaten van het toezicht gepubliceerd op de website van de provincie, www.noord-holland.nl/ibt.

Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) en externe Veiligheid

De informatie die voor de provincie nodig is om te beoordelen of de gemeente Haarlemmermeer op adequate wijze uitvoering geeft aan haar taken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH-taken) op grond van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) is tijdig aan de provincie verstrekt. Veel van deze VTH-taken zijn ondergebracht bij de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied. (OD NZKG)

Op basis van de aangeleverde informatie in 2020 is het oordeel dat wij de VTH-taken adequaat uitvoeren. Dit jaar heeft de provincie extra aandacht besteed aan de borging van de financiële en personele middelen in onze begroting. Ook is er gekeken naar de middelen die beschikbaar zijn gesteld in de programmabegroting en naar de middelen die nodig zijn om de, in ons omgevingsbeleid en uitvoeringsprogramma, opgenomen doelstellingen te behalen.

Aandachtspunten voor 2021
De benodigdheden en de beschikbaarheid van de financiële en personele middelen voor het uitvoeren van de noodzakelijke activiteiten zijn inzichtelijk gemaakt. Wel verwacht de provincie volgend jaar op zowel het vakgebied van Ruimtelijke Ordening en Bouwen als op het gebied van Milieu een analyse van inzichten waarop het beleid voor uitvoering van vergunningverlening is gebaseerd.

Omdat een groot deel van de taken door de OD NZKG worden uitgevoerd, zullen wij samen met de OD NZKG het komende jaar de aandachtspunten ter harte nemen.

Toezicht op taakstelling huisvesting verblijfsgerechtigden

De provincie houdt toezicht op het halen van de taakstelling huisvesting verblijfsgerechtigden. Het jaar 2020 is goed verlopen. Zowel het eerste als tweede half jaar zijn positief afgesloten, de taakstelling huisvesting verblijfsgerechtigden is gehaald.

Informatiebeheer en archieven (Archiefwet 1995)

Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland hebben vanuit het interbestuurlijk toezicht het informatie- en archiefbeheer van de gemeente Haarlemmermeer over februari 2019/ maart 2020 beoordeeld als 'redelijk adequaat': er is te weinig vooruitgang geboekt ten aanzien van de back-up en herstel en de overbrenging van archieven ouder dan 20 jaar naar de archiefbewaarplaats om de beoordeling 'adequaat' te handhaven.

De gemeentearchivaris van Haarlemmermeer, de directeur van het Noord-Hollands Archief, is belast met het toezicht op de naleving van de Archiefwet bij de gemeente. De Archiefverordening 2019 bepaalt dat de archivaris één maal per jaar verslag doet aan het college van burgemeester en wethouders betreffende de uitoefening van het toezicht en het college tenminste één maal per jaar verslag doet aan de gemeenteraad. Het college voldoet middels deze paragraaf aan de verplichting. De verslagen van de archivaris met betrekking tot het toezicht op nog niet overgebrachte (via het Historisch Archief openbaar gemaakte) informatie en het beheer van de archiefbewaarplaatsen zijn opvraagbaar.

Een goede informatiehuishouding is de basis voor verantwoording: de erkenning van de verantwoordelijkheid voor beleid, besluiten, producten, acties en transacties, en de verplichting om te rapporteren en

verantwoording af te leggen voor de daaruit voortvloeiende gevolgen. Eventuele gebreken in naleving van wet- en regelgeving en verantwoording worden in de verslagen van de gemeentearchivaris uitgedrukt in geconstateerde risico's, waarbij aandachtpunten voor het komende jaar worden aangedragen.

De belangrijkste ontwikkelingen in 2020

- Er is veel tijd en energie gestoken in het inlopen van de achterstanden in overbrenging van het papieren archief van de voormalige gemeente Haarlemmermeer.
- Door de ingebruikname van het tweede datacenter is het langlopende actiepunt 'het goed regelen van de back-up, restore en uitwijkvoorziening' een stap dichter bij realisatie.
- Er is een start gemaakt met het verhuizen van het Historisch Archief vanuit het Raadhuis in Hoofddorp naar de depots van het Noord-Hollands Archief in Haarlem.

De belangrijkste aandachtspunten voor 2021

- Zorg voor geactualiseerd beleid met betrekking tot conversie, migratie en vernietiging van informatie en de te stellen eisen aan informatiesystemen voor digitaal informatiebeheer (waaronder vooral ook de mogelijkheden tot vernietiging).
- Er is een tweede datacenter in gebruik genomen, wat een grote stap richting het realiseren van het actiepunt 'het goed regelen van de back-up, restore en uitwijkvoorziening', echter is dit nog onvoldoende. Om de werking te borgen moeten de kaders in beleid en (test)procedures worden opgenomen en vastgesteld.
- Tref voldoende maatregelen aangaande informatie- en archiefbeheer voor een aantal verbonden partijen, Paswerk en gemeentebelastingen Kennemerland Zuid (GBKZ), van de voormalige gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude.
- Rond de resterende overbrengingen van archieven uit de periode 1990-2006 (Haarlemmermeer) af en bereid de overbrenging van archieven uit de periode 2006-2018 (Haarlemmermeer) en 1990-2018 (Haarlemmerliede en Spaarnwoude) voor.
- Zorg ervoor dat de bestaande (digitale) vernietigingsachterstanden (2019-2020) ingelopen worden.

Kleine Vennep

Jaarrekening

Algemene grondslagen opstellen jaarrekening

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften volgens het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de vigerende verordeningen.

Grondslagen voor consolidatie
Verbonden partijen worden niet geconsolideerd.

Grondslagen voor de balans
De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. De activa en passiva worden opgenomen tegen nominale waarden, tenzij hierna anders is weergegeven.

Stelsel- en schattingswijzigingen
In 2020 waren er geen stelsel en/of schattingswijzigingen.

Vaste activa

Algemeen
Op grond van de Notitie Activabeleid Gemeente Haarlemmermeer 2019 (2019.0054155) worden alleen de vaste activa met een investeringsbedrag groter dan € 50.000 geactiveerd, uitgezonderd gronden en terreinen. Deze laatste worden altijd geactiveerd.

Immateriële vaste activa
Bijdragen aan activa van derden worden geactiveerd. Dergelijke geactiveerde bijdragen zijn gewaardeerd tegen het bedrag van de verstrekte bijdragen, verminderd met afschrijvingen. De verleende bijdragen worden afgeschreven in de periode waarin het betrokken actief van de derde op basis van de door de gemeente gestelde voorwaarden moet bijdragen aan de publieke taak.

Materiële vaste activa
In erfpacht uitgegeven gronden
De in erfpacht uitgegeven percelen zijn gewaardeerd tegen de eerste uitgifteprijs. Dit is de waarde die bij eerste uitgifte als basis voor de canonberekening in aanmerking is genomen. Percelen waarvan de erfpacht eeuwigdurend is afgekocht, zijn tegen een geringe registratiewaarde opgenomen.

Activa met een meerjarig economisch nut
Deze activa zijn opgenomen tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, verminderd met de gecumuleerde afschrijvingen. Bij het afschrijven wordt rekening gehouden met specifieke investeringsbijdragen van derden die op de desbetreffende investering in mindering worden gebracht. Bijdragen uit reserves worden niet rechtstreeks op de activa in mindering gebracht, maar via de afzonderlijke programmarekeningen aangewend voor dekking van de afschrijving. De overige gronden en terreinen, waaronder de “niet in exploitatie genomen gronden” zijn gewaardeerd op maximaal de marktwaarde.

Investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven
Wanneer investeringen grotendeels of meer worden gedaan voor riolering, voor het inzamelen van huishoudelijk afval of begraafplaatsen, dan worden deze investeringen op de balans opgenomen in een aparte categorie: de investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven.

Activa in de openbare ruimte met een meerjarig maatschappelijk nut
Deze worden ook geactiveerd. Dit betreffen de eerste aanleg van wegen met de hierbij behorende civiele kunstwerken, de niet in grondexploitaties opgenomen eerste aanleg of vervanging van grote wegen- en waterbouwkundige werken (viaducten, bruggen, verkeersregelinstallaties en openbare verlichting) en omvangrijke wegenreconstructies in het kader van een wijkverbetering of verkeersdoorstroming. Waardering vindt plaats tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs, verminderd met de gecumuleerde afschrijvingen. Bij het afschrijven wordt rekening gehouden met specifieke investeringsbijdragen van derden die allereerst op de desbetreffende investering in mindering

worden gebracht. Dekking uit een reserve wordt bij investeringen met maatschappelijk nut op dezelfde manier verwerkt als bij de investeringen met economisch nut. Dit houdt in dat de reserve via de afzonderlijke programmarekeningen aangewend wordt voor dekking van de afschrijving. De ondergrond van deze werken wordt daarbij als integraal onderdeel van het werk beschouwd (en dus ook afgeschreven). Het is dus ook niet meer mogelijk om extra af te schrijven op investeringen met maatschappelijk nut.

In de toelichting op de balans is een uitsplitsing aangebracht tussen investeringen met maatschappelijk nut vanaf 2017 geactiveerd en voor 2017 geactiveerd.

Afschrijvingsmethode
De berekening van de afschrijvingen geschiedt conform de lineaire afschrijvingsmethode op basis van de verwachte economische gebruiksduur per actief. De gebruiksduur wordt zowel bepaald door technische als economische slijtage.

Afschrijvingen
De afschrijvingen op de materiële vaste activa die ten laste worden gebracht van de programmarekening, worden berekend op basis van de verkrijgingprijs, verminderd met eventuele investeringsbijdragen. Met een eventuele restwaarde wordt geen rekening gehouden. De afschrijvingstermijnen bij eerste aanleg of aanschaf zijn:

Tabel 139

Categorie	Aantal jaar
Gronden en terreinen	n.v.t.
Inrichten gronden (niet) openbare dienst	10-30
Gebouwen (niet) voor openbare dienst en sportgebouwen	10-40
Inrichting gebouwen	3-20
Materieel	3-15
Openbaar groen	20-50
Wegen, straten en pleinen	10-55
Bruggen	10-30
Riolering	20-60

Financiële vaste activa
De waardering van de deelnemingen vindt plaats tegen de nominale waarde van het gestorte kapitaal. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid in mindering gebracht.

Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's (kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de waarde van de aandelen onverhoopt structureel mocht dalen tot onder de verkrijgingsprijs zal afwaardering plaatsvinden. Tot dusver is een dergelijke afwaardering niet noodzakelijk gebleken.

Van een deelneming is krachtens artikel 1 lid e BBV sprake als de gemeente participeert in het aandelenkapitaal van een NV of BV.

Vlottende activa

Voorraden
De voorraden worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs of lagere marktwaarde.

De 'Bouwgronden in exploitatie' zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs, dan wel de lagere marktwaarde. De vervaardigingsprijs omvat de kosten die volgens het besluit ruimtelijk ordening rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend (zoals grondaankopen en kosten van bouw- en woonrijp maken), alsmede de rentekosten over het vreemde vermogen en de administratie- en beheerskosten. Genomen resultaten zijn in de waardering verdisconteerd. Dit kan bij het verwachten van toekomstige verliezen leiden tot een negatieve stand van de activa, aangezien de verliesvoorziening verwerkt wordt als een correctiepost.

Winstnemingen grondexploitaties
Tussentijdse winsten worden genomen volgens het realisatiebeginsel. De techniek die hiervoor toegepast moet worden is de "percentage of completion (POC) methode" (percentage gerealiseerde kosten x percentage gerealiseerde opbrengsten x geraamde winst). Op de geraamde winst worden eerst de risico's in mindering gebracht.

Verliesnemingen op bouwgronden in exploitatie (BIE)
Bij actieve grondexploitaties met een verwacht negatief resultaat wordt een voorziening getroffen ter hoogte van dit negatieve verwachte resultaat.

Parameters grondexploitaties
In de grondexploitaties wordt gerekend met langjarige gemiddelde parameters voor kosten- en opbrengstenstijging en renteontwikkelingen. Deze zijn mede de basis voor het opstellen van het (t)MPG dat halfjaarlijks aan de raad ter besluitvorming wordt voorgelegd.

Vorderingen en overlopende activa
De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. Voor het bepalen van de voorziening wordt onderscheid gemaakt in drie categorieën.

Belastingdebiteuren (opgelegd door Cocensus)
De noodzakelijke stand van de voorziening wordt bepaald op basis van de dynamische methode door aan de hand van de ouderdom van de openstaande posten een bepaald percentage als oninbaar te beschouwen. Openstaande posten tot één jaar worden voor 10% als oninbaar geschat. Dit percentage loopt op tot 100% voor openstaand posten ouder dan zes jaar.

Bijstandsdebiteuren
De noodzakelijk stand van de voorziening wordt bepaald op basis van de dynamische methode. Voor de diverse categorieën vorderingen op basis van de Participatiewet worden verschillende percentages aangehouden, afhankelijk van het risico. Het percentage oninbaar ligt tussen 25% en 75%.

Overige vorderingen
Voor deze categorie vorderingen wordt gebruik gemaakt van zowel de statische als de collectieve statische methode. De statische methode wordt toegepast op alle vorderingen ouder dan 120 dagen en groter dan € 75.000. Per vordering en per debiteur wordt het risico op oninbaarheid beoordeeld. De collectief statische methode wordt gebruikt voor vorderingen die bij de belasting- of gerechtsdeurwaarder in behandeling zijn (oninbaarheid 50%) en bij openstaande dwangsommen (oninbaarheid 75% ongeacht de ouderdom).

Liquide middelen
De liquide middelen worden tegen nominale waarde opgenomen.

Vaste passiva

Eigen vermogen
Het eigen vermogen bestaat uit de algemene- en bestemmingsreserves en het resultaat na bestemming volgens het overzicht van baten en lasten (de programmarekening).

De raad bepaalt of een bestemmingsreserve wordt opgeheven en wat er met het resterende saldo gebeurt. Op het moment dat een bestemmingsreserve bij de jaarrekening op nul staat en geen nieuwe besluiten worden genomen, wordt een voorstel tot opheffing gedaan.

Voorzieningen
Voorzieningen worden gevormd wegens:

a) verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten (voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's);

b) kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong mede vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren (onderhoudsegalisatievoorzieningen);

c) van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden (door derden beklemde middelen) met uitzondering van de van Europese en Nederlandse overheidslichamen verkregen middelen welke verantwoord worden onder de 'Overlopende passiva'."

De voorzieningen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. De pensioenverplichting voor de wethouders is echter tegen de contante waarde van de (reeds opgebouwde) toekomstige uitkeringsverplichtingen gewaardeerd.

Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming, te weten vier jaar. Indien sprake is van (eenmalige) schokeffecten (bijvoorbeeld reorganisaties) dient wel een verplichting opgenomen te worden.

Vaste schulden met een rente typische looptijd van één jaar of langer
Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rente typische looptijd van één jaar of langer.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Niet uit de balans blijkende verplichtingen

Borg- en garantstellingen
Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, is buiten de balanstelling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten opgenomen.

Langlopende verplichtingen
Langlopende verplichtingen zijn opgenomen indien de contractduur langer is dan een jaar en de waarde hoger is dan € 0,214 miljoen.

Grondslagen voor resultaatbepaling

Dit onderdeel bestaat uit de grondslagen voor resultaatbepaling bij baten en lasten, personeel, dividend, onderhoudskosten en resultaatneming grondexploitaties.

Baten en lasten
De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Opbrengstverantwoording omgevingsvergunningen
Opbrengsten uit hoofde van omgevingsverguningen worden verantwoord op het moment dat de aanvraag is ontvangen.

Personeelslasten
Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt; denk aan componenten zoals ziektekostenpremie voor gepensioneerden en overlopende verlofaanspraken.

Dividend
Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als baten genomen in het jaar waarin het dividend wordt vastgesteld.

Onderhoudskosten
Onderhoudskosten lopen via de exploitatielasten, tenzij hiervoor een voorziening is getroffen. In Haarlemmermeer geldt dit voor het onderhoud van gebouwen.

Algemene uitkering
Met betrekking tot de verwerking van de algemene uitkering heeft de commissie BBV een stellige uitspraak gedaan. Deze uitspraak houdt in dat in de jaarrekening de algemene uitkering wordt opgenomen conform de in het jaar laatst gepubliceerde accresmededeling, die doorgaans is opgenomen in de septembercirculaire van het boekjaar.

Over 2020 heeft het Rijk nog niet alle nadelen als gevolg van de coronamaatregelen gecompenseerd. Dit betreft de inkomstenderving (toeristen- en parkeerbelasting) en de extra lasten van afvalinzameling en -verwerking waarvoor compensatie is toegezegd. De compensatie wordt door het Rijk bepaald op basis van de jaarrekeningen 2020 van de gemeenten. De verwachting is dat pas in de septembercirculaire gemeentefonds 2021 de verdeling over de gemeenten bekend wordt gemaakt. Door de commissie BBV is de uitspraak gedaan, dat deze compensatie verwerkt moet worden in de jaarrekening 2021. Het is niet toegestaan een bedrag als nog te ontvangen op te nemen in de jaarrekening 2020.

Gebruik van schattingen
Bij het opstellen van de jaarrekening doet het college van burgemeester en wethouders schattingen en veronderstellingen die medebepalend zijn voor de opgenomen bedragen. Dit gebeurt in overeenstemming met algemeen geldende grondslagen.

Overzicht van baten en lasten jaarrekening

Tabel 140

Programma/Mutatie reserves (bedragen × € 1.000; min = nadeel)	Baten en lasten	Begroting origineel	Begroting gewijzigd	Rekening	Verschil rekening begroting gewijzigd
		2020	2020	2020	
Bestuur, samenleving en publiekscontact	Baten	3.862	2.380	2.575	194
	Lasten	14.471	15.571	15.498	73
	Saldo	**-10.609**	**-13.190**	**-12.923**	**267**
Veiligheid	Baten	1	4.263	3.244	-1.019
	Lasten	15.883	23.741	23.135	607
	Saldo	**-15.882**	**-19.478**	**-19.890**	**-412**
Zorg en werk	Baten	29.486	58.221	62.674	4.453
	Lasten	105.693	145.752	147.615	-1.864
	Saldo	**-76.207**	**-87.530**	**-84.941**	**2.589**
Maatschappelijke ontwikkeling	Baten	17.320	17.475	19.098	1.623
	Lasten	98.470	102.535	101.911	624
	Saldo	**-81.150**	**-85.060**	**-82.813**	**2.247**
Mobiliteit	Baten	896	161	173	11
	Lasten	8.302	9.450	8.487	963
	Saldo	**-7.406**	**-9.289**	**-8.314**	**975**
Ruimtelijke ontwikkelingen	Baten	63.848	57.967	102.153	44.186
	Lasten	59.628	58.071	98.338	-40.267
	Saldo	**4.219**	**-104**	**3.815**	**3.919**
Wonen	Baten	207	216	373	157
	Lasten	2.324	2.554	2.628	-74
	Saldo	**-2.118**	**-2.338**	**-2.255**	**83**
Kwaliteit fysieke omgeving	Baten	31.036	31.429	31.310	-120
	Lasten	65.627	68.075	68.567	-493
	Saldo	**-34.590**	**-36.645**	**-37.257**	**-612**
Economische zaken	Baten	2.570	3.717	3.943	225
	Lasten	8.466	8.805	8.161	644
	Saldo	**-5.896**	**-5.087**	**-4.218**	**869**
Overzicht algemene dekkingsmiddelen	Baten	293.008	302.461	304.877	2.416
	Lasten	10.218	7.718	8.000	-281
	Saldo	**282.789**	**294.742**	**296.877**	**2.135**
Overzicht overhead	Baten	71	71	289	218
	Lasten	47.275	53.492	51.394	2.098
	Saldo	**-47.204**	**-53.421**	**-51.105**	**2.316**
1 Totaal van baten excl. reservemutaties		**442.304**	**478.363**	**530.708**	**52.345**
2 Totaal van lasten excl. reservemutaties		**436.357**	**495.764**	**533.734**	**-37.970**
3 Saldo van baten en lasten (1-2)		**5.947**	**-17.401**	**-3.026**	**14.375**

Programma/Mutatie reserves (bedragen × € 1.000; min = nadeel)	Baten en lasten	Begroting origineel	Begroting gewijzigd	Rekening	Verschil rekening begroting gewijzigd
		2020	2020	2020	
Maatschappelijke ontwikkeling	Onttrekking	2.463	2.510	1.590	-919
	Storting	160	435	566	-131
	Saldo	**2.303**	**2.075**	**1.025**	**-1.050**
Mobiliteit	Onttrekking	1.869	1.447	1.149	-298
	Storting	811	3.185	3.296	-111
	Saldo	**1.058**	**-1.738**	**-2.147**	**-409**
Ruimtelijke ontwikkelingen	Onttrekking	14.605	11.268	22.860	11.592
	Storting	14.887	11.319	24.172	-12.853
	Saldo	**-282**	**-51**	**-1.313**	**-1.262**
Wonen	Onttrekking	256	251	311	61
	Storting	48	58	58	0
	Saldo	**208**	**193**	**254**	**61**
Kwaliteit fysieke omgeving	Onttrekking	310	806	770	-35
	Storting	20	0	0	0
	Saldo	**290**	**806**	**770**	**-35**
Economische zaken	Onttrekking	100	100	0	-100
	Storting	248	0	253	-253
	Saldo	**-148**	**100**	**-253**	**-353**
Overzicht algemene dekkingsmiddelen	Onttrekking	1.947	16.428	13.161	-3.267
	Storting	6.640	14.244	11.571	2.673
	Saldo	**-4.693**	**2.183**	**1.590**	**-594**
4 Totaal van baten reservemutaties		**21.550**	**32.808**	**39.841**	**7.033**
5 Totaal van lasten reservemutaties		**22.814**	**29.241**	**39.916**	**-10.675**
6 Resultaat reservemutaties (4-5)		**-1.264**	**3.567**	**-74**	**-3.641**
7 Totaal van baten incl. reservemutaties (1+4)		**463.854**	**511.171**	**570.549**	**59.378**
8 Totaal van lasten incl. reservemutaties (2+5)		**459.171**	**525.005**	**573.650**	**-48.645**
9 Gerealiseerd resultaat (7-8)		**4.683**	**-13.834**	**-3.100**	**10.734**

Onvoorzien
Conform het BBV dient een overzicht van de aanwending onvoorzien te worden opgenomen.

Op de begrote post voor onvoorziene uitgaven van € 35.000 is in 2020 geen beroep gedaan.

Budgetoverhevelingen

Wij stellen aan u voor de volgende budgetten over te hevelen naar het jaar 2021. Deze overhevelingen vinden budgetneutraal plaats via de Algemene dekkingsreserve.

Conform de Financiële verordening Haarlemmermeer 2016 worden de voorstellen voor budgetoverheveling getoetst aan de volgende criteria:

1. het achterwege blijven van de budgetoverheveling leidt tot een significante vertraging in de oorspronkelijk voorgenomen uitvoering;
2. het minimumbedrag voor een budgetoverheveling bedraagt € 75.000;
3. de overheveling moet betrekking hebben op incidenteel beschikbaar gestelde budgetten;
4. door de overheveling mag het betreffende budget niet worden overschreden.

Tabel 141

Omschrijving (bedragen x € 1.000; min is nadeel)	2020
Bij de Najaarsrapportage 2020 zijn de volgende budgetoverhevelingen toegekend:	
Compensatie corona tweede tranche verkiezingen 2020/2021	238
Opleidingsbudget	80
Pilot integrale beveiliging	106
Inburgering	507
Participatiebudget - begeleiding van vergunninghouders	194
Transformatiefonds sociaal domein	251
Begeleiding Statushouders	225
Bestrijding lerarentekort	80
Bijdrage Stichting Maatvast	140
Middelen Brede school	-262
Samenwerken aan een Stevige Sociale Basis	180
Sloop noodlokalen	58
Tijdelijke huisvesting Rietveldschool	171
Vastgoedverbeteringen	79
Versterking inrichting Houtrakpolder	180
Hartje Spaarndam	205
Omgevingswet	240
Realiseren Field Lab - geluidsadaptief bouwen	500
Pilot flexibele opvang statushouders	200
Tijdelijk uitbreiding formatie handhavers	212
Digitalisering sociaal domein	895
Totaal - Budgetoverhevelingen	**4.478**
Budgetoverhevelingen bij de Jaarstukken 2020:	
Programma Digitale Dienstverlening	141
Aanpak discriminatie	22
Begeleiding vergunninghouders	83
Brede Scholen	75
Coronamaatregelen 2e tranche lokale culturele voorzieningen	342
Groen Boseilanden tweede fase	120
Huurcompensatie	1.138
Maatschappelijke begeleiding hervestigers	111
Sloop noodlokalen	125
Slimme en duurzame mobiliteit MRA	1.177
Energietransitie	637

Budgetoverhevelingen bij de Jaarstukken 2020:	
Monumentale sluisjes Halfweg	100
Project Hartje van Spaarndam	175
Versnelling woningbouw	275
Gebiedsbudgetten	76
Projecten informatiebeveiliging en Privacy	156
Totaal Jaarstukken 2020	**4.754**
Totaal-generaal budgetoverhevelingen	**9.232**

Tabel 142

Toelichting op de budgetoverhevelingen bij de jaarstukken

Programma Digitale Dienstverlening **141.000**

Het Programma Digitale Dienstverlening wordt ter beschikking gesteld op het moment dat er innovatieve digitale projecten kunnen worden gestart. De coronacrisis heeft ervoor gezorgd dat sommige ontwikkelingen tijdelijk stop zijn gezet onder andere omdat er taken bijkwamen vanuit het Rijk, zoals de Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo). Digitaal, op afstand werken, heeft ervoor gezorgd dat we eerst moesten focussen op 'going concern' en de basis op orde.

Aanpak discriminatie **22.400**

Het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid spant zich ervoor in om discriminatie naar herkomst te voorkomen en het samenleven te bevorderen. Lokaal bestuur kan hier een belangrijk rol in vervullen. Daarom verstrekt het ministerie op aanvraag een decentralisatie-uitkering aan gemeenten met als doel het stimuleren van effectief maatschappelijk initiatief op lokaal niveau, ter voorkoming van discriminatie op grond van religie, levensovertuiging en ras (huidskleur, afkomst, nationale of etnische achtergrond) en het bevorderen van het samenleven. In 2020 is een projectplan opgesteld en is de uitkering aangevraagd. Besteding dient conform de voorwaarden in 2021 plaats te vinden. Ondanks dat deze budgetoverheveling kleiner dan € 75.000 is, wordt gezien het tijdstip van toekenning van deze bijdrage voorgesteld de ontvangen bijdrage over te hevelen naar 2021.

Begeleiding vergunninghouders **82.900**

In 2020 is de subsidie voor de begeleiding van vergunninghouders in 2019 € 82.900 lager vastgesteld omdat er in 2019 minder vergunninghouders met deze trajecten zijn gestart. Deze subsidie wordt verstrekt vanuit incidentele middelen die wij van het Rijk ontvangen. Deze middelen zijn nodig om de voortgang van deze trajecten in 2021 te kunnen waarborgen.

Brede Scholen **75.400**

De aanpassingen aan de Brede Scholen zijn nog niet allemaal uitgevoerd. Dit komt door de coronacrisis en de overdracht van de gebouwen naar de Verenigingen van eigenaren.

Coronamaatregelen 2e tranche lokale culturele voorzieningen **342.000**

Vanuit het Rijk zijn via de algemene uitkering in 2020 extra middelen beschikbaar gesteld voor de gevolgen van de coronacrisis in de culturele infrastructuur.
Het gaat om een bedrag van € 447.000. Hiervan hebben we inmiddels € 105.000 ingezet als financiële tegemoetkoming voor Fort van Hoofddorp en Nederlands Transport Museum, die tot nu toe niet voor financiële compensatie in aanmerking zijn gekomen. In 2021 verwachten we nieuwe aanvragen voor financiële compensatie vanwege de aanhoudende crisis en sluiting van de instellingen.

Groen Boseilanden tweede fase **120.000**

De aanleg van het laatste deel van het groenproject Boseilanden is vertraagd als gevolg van geconstateerde bodemverontreiniging, waarvoor een saneringsprocedure moest worden doorlopen. De werkzaamheden zullen in 2021 worden uitgevoerd.

Huurcompensatie **1.138.000**

Eén van de coronamaatregelen die de gemeente heeft genomen is het toekennen van huurcompensatie. De definitieve toekenning van de huurcompensatie volgt in 2021.

Maatschappelijke begeleiding hervestigers **111.400**

Eind 2020 is bij de decembercirculaire incidenteel € 111.400 aan extra middelen ontvangen voor de maatschappelijke begeleiding van hervestigers. Deze middelen zijn in 2021 nodig voor de maatschappelijke begeleiding van deze doelgroep.

Sloop noodlokalen **124.500**

De sloop van het noodlokaal op Fandango 25 te Nieuw-Vennep is in gang gezet, echter in verband met vertraging van het ontvangen van de vergunningen vindt de sloop in 2021 plaats.

Slimme en duurzame mobiliteit MRA **1.177.000**

In het programma Samen Bouwen aan Bereikbaarheid (SBaB) werken Rijk, provincie en gemeenten in de MRA samen aan maatregelen op het gebied van wonen, werken, bereikbaarheid en leefbaarheid. In dit kader zijn het Rijk en regionale partijen tijdens het BO-MIRT Noordwest van 20 november 2019 een pakket voor Slimme en Duurzame Mobiliteit overeengekomen met als effect bijna 9.000 spitsmijdingen per dag. Dit pakket aan maatregelen maakt onderdeel uit van het Uitvoeringsprogramma 2020-2022 van SBaB. Doel is om de druk op het mobiliteitsnetwerk te verlichten door het gedrag van reizigers te beïnvloeden en slimmere keuzes te faciliteren. Met de uitvoering van het pakket aan maatregelen worden de keuzemogelijkheden van reizigers van, naar en in de MRA vergroot met als doel een grotere spreiding van de mobiliteit over de dag en naar modaliteit. Onderdeel van dit pakket vormt de 'Integrale Fietsaanpak Schiphol'. Doel van deze aanpak is om een grotere rol te creëren voor de fiets in de duurzaam bereikbaarheid van het Schiphol-gebied. In de 'integrale fietsaanpak' worden maatregelen getroffen gericht op een maximaal rendement van de fysieke fietsinfrastructuur door realisatie van een 'digital twin' van de Snelfietsroute Schiphol met een aantal in 2020 bewezen concepten. Met digitale toepassingen wordt de fietsroute aantrekkelijker en wordt het fietsgebruik verder gestimuleerd. Dit programma wordt uitgevoerd door GoingDutch, een samenwerking tussen BAM Infra, Schiphol, Microsoft en OrangeNXT.

Energietransitie **637.000**

Voor het opstellen van wijkplannen moet eerst de Warmtevisie worden vastgesteld. De bestuurlijke besluitvorming in de raad is als gevolg van de coronacrisis meerdere keren uitgesteld, de uiteindelijke vaststelling door de raad was in november 2020. Dit heeft vertraging veroorzaakt. Daarnaast gaat het voor de integrale energiebesparing om 50% cofinanciering van provinciale subsidie. De hiervoor noodzakelijke aanbesteding is complexer dan gedacht en duurt daarom langer. Dit bedrag niet beschikbaar hebben betekent dat we die provinciale subsidie niet te gelde kunnen maken.

Monumentale sluisjes Halfweg **100.000**

Bij de Voorjaarsrapportage 2020 is er € 100.000 budget gereserveerd voor een bijdrage aan het herstel van de Monumentale Sluisjes Halfweg. De onderhandelingen over deze bijdrage zijn nog niet afgerond.

Project Hartje van Spaarndam **175.000**

Na de overeenstemming tussen Stichting Leefomgeving Schiphol (SLS) en gemeente over de financiële bijdragen, zijn we begonnen met het verder uitwerken van het definitieve plan voor het dorpscentrum Spaarndam en was het de bedoeling om in het vierde kwartaal 2020 te starten. Het definitieve plan is in samenwerking met een architect en het dorpscentrum tot stand gekomen. Dit kostte echter meer tijd dan van te voren was geschat, zodat de start nu in het 1e kwartaal van 2021 zal plaatsvinden.

Versnelling woningbouw **275.000**

Met de nota “Verkennend onderzoek voor een uitvoeringsstrategie schaalsprong wonen” (2020.0001424) is een budget beschikbaar gesteld voor de uitwerken van de uitvoeringsstrategie Schaalsprong wonen. De verwachting was dat dit product in het eerste kwartaal van 2021 gereed zou zijn. Door de complexiteit van de opgave om de planningen van de gebiedsontwikkelingen, mogelijke verwervingen, mobiliteit, maatschappelijke voorzieningen en groen op elkaar af te stemmen loopt de voortgang niet in lijn met de verwachting. Daardoor kost dit ook meer tijd en inzet. De oplevering van de uitvoeringsstrategie wordt in het tweede kwartaal van 2021 verwacht.
Daarnaast was er budget beschikbaar voor de versnelling woningbouw en aansturing van de gebiedsontwikkelingen. Een deel van de gemaakte kosten voor de begeleiding van de versnelling woningbouw uit 2019 en begin 2020 hebben we vergoed gekregen vanuit de subsidie flexibele schil van de MRA. Hierdoor is een deel van dit budget nog niet besteed. De belangrijkste reden is dat het komen tot een Programma van Eisen en intentieovereenkomst bij enkele gebiedsontwikkelingen langer heeft geduurd of langer duurt dan vooraf ingeschat.

Gebiedsbudgetten **76.000**

Het contact met partijen is als gevolg van de coronacrisis heel beperkt geweest. Hierdoor is er onvoldoende gelegenheid geweest om kleine opgaves van het gebied aangereikt te krijgen en daar op in te kunnen spelen.

Projecten informatiebeveiliging en Privacy **156.000**

De vervolgfase voor Informatiebeveiliging is later gestart dan oorspronkelijk gepland, doordat de eerdere fase complexer was en meer tijd in beslag nam dan vooraf was geprognosticeerd. Daarnaast heeft voor de implementatie van de software ten behoeve van de privacywetgeving de voorbereidende fase, om tot projectuitvoering te komen, langer geduurd dan vooraf was gepland. Hierdoor is een groot deel van het beschikbare budget in 2020 niet besteed.

Overzicht incidentele baten en lasten

Vanuit het BBV (art. 28) is een overzicht van incidentele baten en lasten een verplicht onderdeel van de toelichting op de programmarekening. Dit betreft zowel de programma's als de reserves. Mutaties op doorlopende baten en lasten, zoals bijvoorbeeld de Algemene Uitkering en afschrijvingen zijn niet meegenomen.

Bij het opstellen van de tabel Incidentele baten en lasten zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- het betreft baten en lasten die zich maximaal drie jaar voordoen of waarvan de eindigheid vastligt als gevolg van een raadsbesluit of toekenningsbesluit;
- toevoegingen aan en onttrekkingen uit de reserves beschouwen we als incidenteel, tenzij het gaat om reguliere onttrekkingen aan dekkingsreserves van kapitaallasten en onttrekkingen uit een daartoe toereikende (bestemmings) reserve. Dit gaat dan om een periode van minimaal drie jaar met als doel de structurele lasten te dekken;
- het betreft incidentele baten en lasten opgenomen met een drempel vanaf € 75.000.

Het overzicht van structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves worden apart vermeld in Tabel 145.

Tabel 143

BATEN (x € 1.000)

Incidentele Baten	Omschrijving	Rekening 2019	Begroting gewijzigd 2020	Rekening 2020	Reden	Reserve
Bestuur, samenleving en publiekscontact	Pilot gemeentebalie Schiphol	924	572	577	< 3 jaar	
Veiligheid	Suppletieregeling Opsporing en ruiming NGE	2.985	3.078	2.271	< 3 jaar	
	Resultaatbestemming Veiligheidsregio Kennemerland 2019	0	143	143	< 3 jaar	
Zorg en werk	Tozo I en II	0	24.994	20.967	Corona	
Maatschappelijke ontwikkeling	Eenmalige subsidie Regionaal vitaliteitsplan	474	0	0	< 3 jaar	
	Huurcompensatie sportverenigingen mrt/mei	0	330	353	Corona	
	Huurcompensatie gemeentelijk vastgoed	0	-1.577	-358	Corona	
	Evenementen	0	-270	-270	Corona	
	Subsidie Sportakkoord	0	0	80	<3 jaar	
	Provinciaal noodfonds Cultuur	0	68	107	Corona	
Ruimtelijke ontwikkeling	RIH: ruimtelijke projecten	3.903	3.082	4.236		R
	Slimme laadpleinen	0	153	0	<3 jaar	
	Resultaat Grondexploitaties	21.679	4.582	16.281		R
Kwaliteit fysieke omgeving	Project van afval- naar grondstofinzameling	322	750	567	< 3 jaar	
Economische zaken	Verkoop strategische grond	579	0	0	< 3 jaar	
	Verkoop panden en gronden	0	297	332	< 3 jaar	
	Dalende reclame opbrengsten	0	-279	0	Corona	
Algemene dekkingsmiddelen	Gemeentefonds bijdrage opsporing en ruiming NGE	2.204	2.300	2.300	< 3 jaar	
	Gemeentefonds herindelingsbijdrage	1.527	762	764	< 3 jaar	

BATEN (x € 1.000)

Incidentele Baten	Omschrijving	Rekening 2019	Begroting gewijzigd 2020	Rekening 2020	Reden	Reserve
	Gemeentefonds DU: maatschappelijke opvang statushouders	-5	336	424	< 3 jaar	
	Gemeentefonds waterschapsverkiezingen	109	0	0	< 3 jaar	
	Gemeentefonds Verhoging taalniveau statushouders	178	178	178	< 3 jaar	
	Gemeentefonds transformatiefonds sociaal domein jeugd	0	333	333	< 3 jaar	
	Gemeentefonds pilot veranderopgave inburgering	200	0	0	< 3 jaar	
	Gemeentefonds slimme en duurzame mobiliteit	1.877	0	0	< 3 jaar	
	Gemeentefonds klimaatmiddelen	286	0	0	< 3 jaar	
	Gemeentefonds pilot flexibele opvang statushouders	300	0	0	< 3 jaar	
	Gemeentefonds pilot integrale beveilingsplannen	106	0	0	< 3 jaar	
	Verkoop aandelen Eneco	0	3.268	3.271	< 3 jaar	
	Gemeentefonds compensatie coronamaatregelen	0	6.972	7.323	Corona	
	Toeristenbelasting	0	-8.890	-8.889	Corona	
	Parkeerbelasting	0	-1.320	-1.111	Corona	
Totaal incidentele baten		37.648	39.862	49.879		
Onttrekkingen aan reserves						
Algemene reserves	Algemene dekkingsreserve	15.600	15.757	12.490		R
	Algemene reserve grondzaken	22.756	6.387	19.101		R
Bestemmingsreserves	Ruimtelijke Investeringen Haarlemmermeer RIH)	93	943	87		R
	Haarlemmermeerse Bos	127	120	100		R
	Recreatieplas Toolenburg	79	40	41		R
	Stichting Mainport & Groen (SMG)	36	1.001	109		R
	Wonen	938	251	311		R
	Schaalsprong	0	4.025	3.759		R
	Beheer openbare ruimte HenS - vrijval	0	0	538		R
	Versterking van de (lucht)vrachtketen	300	0	0		R
Totaal onttrekkingen reserves		39.929	28.524	36.536		
Totaal incidentele baten inclusief onttrekkingen		77.577	68.386	86.415		

LASTEN (x € 1.000)

Incidentele Lasten	Omschrijving	Rekening 2019	Begroting gewijzigd 2020	Rekening 2020	Reden	Reserve
Bestuur, samenleving en publiekscontact	Gemeentebalie Schiphol	924	572	577	< 3 jaar	
	Afwikkeling BRP-straat	-107	0	0	< 3 jaar	
	Webcare 2-jarig	0	140	140	< 3 jaar	
	Extra middelen ter beschikking voor de verkiezingen in 2021	0	26	76	Corona	
Veiligheid	Suppletieregeling Opsporing en ruiming NGE	4.565	5.522	4.995	< 3 jaar	
	Extra inzet veiligheid rondom de coronacrisis	0	123	128	Corona	
Zorg en werk	Voucherregeling huishoudelijke hulp	190	0	0	< 3 jaar	

LASTEN (x € 1.000)

Incidentele Lasten	Omschrijving	Rekening 2019	Begroting gewijzigd 2020	Rekening 2020	Reden	Reserve
	Naar een Toekomstbestendig Sociaal Domein	530	267	267	< 3 jaar	
	Tijdelijke formatie onderhoud SAM/Gidso	75	75	75	< 3 jaar	
	Resultaat AM Match	-123	0	0	< 3 jaar	
	Compensatie productieverlies ICT sociaal domein	446	0	0	< 3 jaar	
	Transformatiefonds Sociaal Domein	60	354	327	< 3 jaar	
	Doorbetaling compensatie aan GR AM match	0	406	406	Corona	
	Tozo I en II	0	24.994	20.967	Corona	
	Meerkosten zorginstellingen	0	0	280	Corona	
Maatschappelijke ontwikkeling	Energielabel en energiescans vastgoed, eenmalig passende maatregelen om energieverbruik in kaart te brengen	0	225	199	< 3 jaar	
	Tijdelijke huisvesting onderwijs	0	444	487	< 3 jaar	
	Sloop noodlokalen	0	157	33	< 3 jaar	
	Internationale school bijdrage Stichting Openbaar Primair Onderwijs Haarlemmermeer (SOPOH)	0	328	325	< 3 jaar	
	Maatschappelijke opvang en begeleiding statushouders - pilot	817	422	322	< 3 jaar	
	2e Tranche Lokale culturele voorzieningen	0	447	105	Corona	
	Afronding drietal projecten Mainport & Groen	36	1.001	109		R
	Herinrichtings- en verbeteringswerkzaamheden in het Haarlemmermeerse Bos	127	120	100		R
	Aanleggen en herinrichten van recreatieve voorzieningen Toolenburgerplas	79	40	41		R
	Saneringskosten Fort Hoofddorp	39	0	0	< 3 jaar	
	Eenmalige subsidie Regionaal vitaliteitsplan	474	0	0	< 3 jaar	
	Eenmalige subsidie 75 jaar vrijheid	0	75	33	< 3 jaar	
	Project Stevige sociale basis, twee jaar	28	222	42	< 3 jaar	
	Verhoging taalniveau statushouders	0	178	178	< 3 jaar	
	Eenmalige aanvullende subsidie ETO	0	755	755	< 3 jaar	
	Huurcompensatie gemeentelijk vastgoed	0	330	353	Corona	
	Evenementen	0	-135	-135	Corona	
	Subsidie Sportakkoord	0	0	78	< 3 jaar	
	Cofinanciering Provinciaal Noodfonds	0	104	183	Corona	
Mobiliteit	Onderzoeken Verkeer & vervoer	184	370	104	< 3 jaar	
	Uitvoeringsplan Mobiliteit - Deltaplan bereikbaarheid	0	87	87		R
Ruimtelijke ontwikkeling	Resultaat Grondexploitaties	22.756	6.378	19.101		R
	RIH: Ruimtelijke projecten	93	856	0		R
	Invoering omgevingswet	745	260	546	< 3 jaar	
	Digitaal stelsel omgevingswet	0	350	0	< 3 jaar	
	Versnelling woningbouwproductie, vijf deelprojecten	1.013	771	496	< 3 jaar	
	Versnelling woningbouwproductie, uitvoeringsstrategie	368	0	0	< 3 jaar	
	Overbrugging duurzaamheid	322	0	0	< 3 jaar	
	Uitvoering energietransitie	396	1.130	493	< 3 jaar	

LASTEN (x € 1.000)

Incidentele Lasten	Omschrijving	Rekening 2019	Begroting gewijzigd 2020	Rekening 2020	Reden	Reserve
	Samenwerkingsagenda Energie (SAE)	207	0	0	< 3 jaar	
	Programmakosten Stadscentrum Hoofddorp	80	80	0	< 3 jaar	
	Realiseren Slim laadplein op het parkeerterrein Marktplein	0	153	0	<3 jaar	
	Realiseren Field Lab geluidsadaptief bouwen	33	500	0	< 3 jaar	
	Bijdrage herstel sluisjes Halfweg	0	100	0		R
	Beëindiging van de samenwerkingsovereenkomst Stallingsbedrijf Glastuinbouw Nederland	0	3.860	3.860		R
Wonen	Woningbouwplannen	160	338	338	< 3 jaar	
	Uitgaven wonen	938	251	311		R
Kwaliteit fysieke omgeving	Tijdelijke extra inzet Stratenmakersbus	150	150	150	< 3 jaar	
	Project van afval- naar grondstofinzameling	322	750	567	< 3 jaar	
	Voorziening achterstallig onderhoud - eenmalige storting	5.584	0	0	< 3 jaar	
	Extra kosten voor afvalinzameling- en verwerking	0	1.000	1.408	Corona	
	Gebiedsbudgetten voor kleinschalige acties	0	150	72	< 3 jaar	
Economische zaken	Sloopkosten schuur De Stad Zaandam	47	0	0	< 3 jaar	
	Sloop Nijestraat	90	0	0	< 3 jaar	
	Afboeken boekwaardes verkoop strategische grond	403	0	0	< 3 jaar	
	Afboeken boekwaarde Paviljoenlaan 1	262	0	0	< 3 jaar	
	Afboeken boekwaardes verkoop panden	0	139	139	< 3 jaar	
	C-Creators voor een periode van drie jaar	100	0	0	< 3 jaar	
	Subsdie Smart Cargo Mainport Program (HST Cargo)	200	0	0		R
Algemene dekkingsmiddelen	Implementatiekosten ICT Sociaal Domein	1.507	608	608	< 3 jaar	
Overzicht overhead	Afschrijving gemeentehuis (t.l.v. AR)	1.500	0	0		R
	Afschrijving voorb. kosten Huis van Haarlemmermeer	325	0	0	< 3 jaar	
	Samenvoeging Haarlemmermeer en Haarlemmerliede en Spaarnwoude	708	0	0	< 3 jaar	
	Eenmalige extra ondersteuning juridische bijstand	533	0	0	< 3 jaar	
	Versterking organisatie verzuimexpert	82	44	44	< 3 jaar	
	Programma Digitale dienstverlening	1.106	560	403	< 3 jaar	
	Invoering Normalisering wet rechtspositie ambtenaren	14	100	102	< 3 jaar	
	Duurzaam in Control	98	0	0	< 3 jaar	
	Online team	102	0	0	< 3 jaar	
	Tijdelijke formatie Senior Adviseur Dienstverlening	98	98	67	< 3 jaar	
	Pilot Strategisch adviseur Participatie	0	103	100	< 3 jaar	
	Verbijzonderde Interne Controles VIC en rechtmatigheidsverklaring	0	80	50	< 3 jaar	
	Tijdelijk extra Informatiebeveiliging (AVG)	313	0	0	< 3 jaar	

LASTEN (x € 1.000)						
Incidentele Lasten	Omschrijving	Rekening 2019	Begroting gewijzigd 2020	Rekening 2020	Reden	Reserve
	Aanschaf en implementatie software privacywetgeving	0	125	27	< 3 jaar	
	Opleidingsbudget	0	-100	-100	Corona	
	Extra inhuur als gevolg van de coronacrisis	0	154	272	Corona	
	Inzet taskfoce	0	83	77	Corona	
	Vertraging professionalisering facility management	0	-150	-150	Corona	
	ICT voor het thuiswerken	0	250	250	Corona	
	Inhuurkosten juridische advisering - bezwaar en beroep	0	240	365	Corona	
	Extra impuls voor informatiebeveiliging	0	872	814	< 3 jaar	
Diversen	Budgetoverhevelingen	4.513	8.145	5.038	< 3 jaar	
Totaal incidentele lasten		53.512	66.076	67.085		
Stortingen in de reserves						
Algemene reserves	Algemene dekkingsreserve	3.655	8.662	5.989		R
	Algemene reserve grondzaken	21.679	4.582	16.281		R
Bestemmingsreserves	Ruimtelijke Investeringen Haarlemmermeer (RIH)	3.903	3.082	4.236		R
	Monumenten	67	0	131		R
	Schaalsprong	7.365	0	0		R
	Herstructurering bedrijventerreinen	255	0	253		R
	Dekking afschrijvingslasten (voorfinanciering SLS)	0	275	275		R
	Dekking afschrijvingslasten (Spaarndammerdijk)	0	2.468	2.468		R
	Dekking afschrijvingslasten	0	3.655	3.655		R
Totaal stortingen in reserves		36.924	22.724	33.288		
Totaal incidentele lasten inclusief stortingen		90.436	88.800	100.373		

Incidentele lasten

Het totaal van de incidentele lasten is € 14 miljoen hoger dan de incidentele baten. Dat betekent dat de structurele baten hoger zijn dan de structurele lasten. Hiermee is er sprake van een 'materieel begrotingsevenwicht' in 2020.

Tabel 144

Saldo incidentele baten en lasten			
(bedragen x € 1.000)	Rekening 2019	Begroting gewijzigd 2020	Rekening 2020
Saldo incidentele baten en lasten	-12.859	-20.415	-13.958

Door het saldo van de incidentele baten en lasten te betrekken bij de eindcijfers uit het overzicht van de (totale) lasten en baten wordt inzicht gegeven in het structureel begrotingssaldo.

De presentatie van het structureel begrotingssaldo en de toelichting hierop wordt gegeven in de financiële hoofdlijnen.

Overzicht structurele toevoegingen/ onttrekkingen aan reserves

Toevoegingen aan en onttrekkingen uit de reserves beschouwen we als incidenteel, tenzij het gaat om:

- reguliere onttrekkingen aan de reserve Dekking afschrijvingslasten;
- onttrekkingen uit een daartoe toereikende (bestemmings)reserve. Dit gaat dan om een periode van minimaal drie jaar met als doel de structurele lasten te dekken.

De incidentele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves worden vermeld in het overzicht van incidentele baten en lasten.

Tabel 145

Reserve omschrijving (bedragen x € 1.000)	Vermeerderingen	Verminderingen
Algemene dekkingsreserve	5.582	0
Algemene Reserves	5.582	0
BTW compensatiefonds	0	671
Calatravabruggen	0	101
Wonen	48	0
Leidraad inrichting openbare ruimte (LIOR)	0	131
Monumenten	60	60
Subtotaal	108	963
Dekking afschrijvingslasten	928	2.342
Bestemmingsreserves	1.036	3.305
Totaal structurele toevoegingen en onttrekkingen reserves	6.618	3.305

Wet Normering Topinkomens (WNT)

Bezoldiging topfunctionarissen

Tabel 146

	De heer C. Brugman		De heer J. van der Rhee	
Functie(s) *Leidinggevende topfunctionarissen*	**Gemeentesecretaris**		**Griffier**	
	2019	2020	2019	2020
Duur dienstverband	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (in fte)	1,0	1,0	1,0	1,0
Gewezen topfunctionaris?	Nee	Nee	Nee	Nee
(Fictieve) dienstbetrekking?	Ja	Ja	Ja	ja
Zo niet, langer dan 6 maanden binnen 18 maanden werkzaam?	n.v.t	n.v.t.	n.v.t	n.v.t.
Bezoldiging				
Beloning	144.244	158.062	113.023	117.047
Beloningen betaalbaar op termijn	20.354	21.333	19.535	20.386
Totaal bezoldiging	164.598	179.394	132.558	137.432
Toepasselijk WNT-maximum	194.000	201.000	194.000	201.000
Motivering indien overschrijding:	n.v.t	n.v.t.	n.v.t	n.v.t.

Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen

Niet van toepassing.

Overige rapportageverplichtingen op grond van WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen die een bezoldiging boven het individuele WNT-maximum hebben ontvangen.

Overzicht begrotings- en kredietoverschrijdingen

Bij de rechtmatigheidscontrole vormt het begrotingscriterium één van de toetsingscriteria. Het begrotingscriterium is van toepassing op de lasten. Begrotingsoverschrijdingen zijn in principe onrechtmatig. Volgens de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV zijn er echter situaties denkbaar waarbij de overschrijdingen binnen het door de raad uiteengezette beleid zijn gebleven, zoals compensatie van hogere kosten door direct gerelateerde hogere opbrengsten en kostenoverschrijdingen bij openeinderegelingen.

Begrotingsoverschrijdingen

In Tabel 147 zijn de afwijkingen van € 75.000 en hoger van de programma's opgenomen (overschrijding van de lasten) met daarbij de verklaring in hoeverre de afwijking past binnen het door de raad geformuleerde beleid. Op basis van de Financiële verordening Haarlemmermeer 2016 wordt een beleidsdoel van een programma die 10% of meer van het begrotingstotaal (lasten) voor mutaties reserves omvat, apart door de raad geautoriseerd. In 2020 betrof dit het beleidsdoel A van het programma Zorg en werk en beleidsdoel B van programma Ruimtelijke ontwikkelingen. Voor deze beleidsdoelen moet de begrotingsrechtmatigheid apart worden vastgesteld. De andere beleidsdoelen van de programma's Zorg en werk en Ruimtelijke ontwikkelingen, de overige programma's, het overzicht Algemene dekkingsmiddelen en het overzicht Overhead worden in totaal beoordeeld.

Voor een nadere uiteenzetting van de verschillen wordt verwezen naar de toelichting op het overzicht baten en lasten. De raad autoriseert deze kostenoverschrijdingen met het vaststellen van de jaarstukken.

Tabel 147

(bedragen x € 1.000)

Begroot	Rekening	Verschil	Verklaring	Conclusie
58.650	59.480	830	**Programma Zorg en werk, beleidsdoel A**	
			De overschrijding betreft de kosten van de uitvoering van de Jeugdwet en de Wmo. Dit betreft openeinderegelingen op basis van wetgeving.	Past binnen het bestaande beleid.
87.102	88.136	1.034	**Programma Zorg en werk, overige beleidsdoelen**	
			De overschrijding betreft de uitvoering van de Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo). Hier staat ook een hogere specifieke uitkering van het Rijk tegenover.	De extra lasten worden gedekt door extra baten.
50.545	90.580	40.035	**Programma Ruimtelijke ontwikkelingen, beleidsdoel B**	
			De hogere lasten ten opzichte van de begroting (standlijn tMPG 1 juli 2020) worden veroorzaakt door € 9,1 miljoen hogere uitgaven bij de grondexploitaties, een aantal afgesloten grondexploitaties met een nadelig resultaat van circa € 12,0 miljoen, de inbreng van gronden in de nieuw vastgestelde grondexploitatie Lincolnpark Tweede Fase met een waarde van € 19,1 miljoen en op basis van taxaties is € 0,2 miljoen afgeboekt op de strategische gronden. In het MPG met de standlijn 1 januari 2021 worden deze punten ook toegelicht. Deze hogere lasten worden, evenals de baten, geactiveerd op de balanspost voorraden en vallen binnen de geautoriseerde kredieten.	De extra lasten worden gedekt door extra baten en passen binnen het bestaande beleid.
7.527	7.759	232	**Programma Ruimtelijke ontwikkelingen, overige beleidsdoelen**	
			De hogere lasten betreffen voor € 182.000 de uitvoering van anterieure overeenkomsten. Hier staan hogere baten tegenover.	De extra lasten worden gedekt door extra baten.

(bedragen x € 1.000)

Begroot	Rekening	Verschil	Verklaring	Conclusie
			De lasten van bestemmingsplannen zijn € 171.000 hoger. Dit betreft met name extra (milieutechnische) onderzoeken voor het bestemmingsplan Schuilhoeve in verband met de lopende procedures.	Past binnen het bestaande beleid.
68.075	68.567	492	**Programma Kwaliteit fysieke omgeving**	
			Als gevolg van de coronamaatregelen is er meer huishoudelijk afval ingezameld en verwerkt. Thuiswerken, meer bestellingen via internet en massaal opruimen en verbouwen zijn hier de oorzaken van. De grotere hoeveelheid afval zorgt eveneens voor bijgeplaatst afval bij brengparkjes en problemen rondom zwerfvuil en afvalbakken. In de Najaarsrapportage 2020 was al rekening gehouden met extra lasten. Door de verder aangescherpte coronamaatregelen aan het eind van het jaar zijn de lasten nog hoger. Het inzamelen van huishoudelijk afval is een wettelijke taak .	Past binnen het bestaande beleid.
7.718	8.000	282	**Overzicht algemene dekkingsmiddelen**	
			Deze overschrijding wordt met name veroorzaakt doordat het totaal aan personeelslasten hoger is dan geraamd. De personeelslasten worden doorbelast aan de diverse programma's op basis van de geraamde doorbelasting in de begroting, Het verschil tussen de raming en de realisatie wordt verantwoord onder het Overzicht algemene dekkingsmiddelen. De hogere lasten worden onder andere veroorzaakt door extra inzet van personeel in verband met de coronacrisis, met name op gebied van toezicht en handhaving en sociale dienstverlening. Deze extra inzet was noodzakelijk om te voldoen aan de coronamaatregelen van het Rijk.	Past binnen het bestaande beleid.

Conclusie

Omdat hogere lasten passen binnen het bestaande beleid en nog niet bekend waren op het moment van opstellen van de Najaarsrapportage 2020 of omdat ze gedekt worden door hogere baten, tellen de begrotingsoverschrijdingen niet mee bij het rechtmatigheidsoordeel.

Kredietoverschrijdingen

Tabel 148

Programma omschrijving	Omschrijving krediet	Bedrag x € 1.000 overschrijding	Oorzaak overschrijding	Compensatie hogere opbrengst	Gevolg exploitatie kapitaal- lasten komende jaren	Binnen beleid en voorzienbaar
Maatschappelijke ontwikkeling	Hart van Zwanenburg	166	De overschrijding betreft de vrijgegeven jaarschijf. De overschrijding past wel binnen het totaal krediet.	0	0	2.
Mobiliteit	Mobiliteit/ Deltaplan	1.028	De overschrijding betreft de vrijgegeven jaarschijf. De overschrijding past wel binnen het totaal krediet.	0	0	2.
Mobiliteit	Fanny Blankers Koenlaan	175	De overschrijding betreft de vrijgegeven jaarschijf. De overschrijding past wel binnen het totaal krediet.	0	0	2.
Kwaliteit fysieke omgeving	VOR fase 3 (2018)	655	De overschrijding betreft de vrijgegeven jaarschijf. De overschrijding past wel binnen het totaal krediet.	0	0	2.
Kwaliteit fysieke omgeving	VOR fase 3 (2019)	998	De overschrijding betreft de vrijgegeven jaarschijf. De overschrijding past wel binnen het totaal krediet.	0	0	2.
Kwaliteit fysieke omgeving	VOR fase 3 (2020)	1.377	De overschrijding betreft de vrijgegeven jaarschijf. De overschrijding past wel binnen het totaal krediet.	0	0	2.
Kwaliteit fysieke omgeving	Wegenbeheerplan HenS	515	De overschrijding betreft de vrijgegeven jaarschijf. De overschrijding past wel binnen het totaal krediet.	0	0	2.
Kwaliteit fysieke omgeving	PARK21	1.321	De overschrijding betreft de vrijgegeven jaarschijf. De overschrijding past wel binnen het totaal krediet.	0	0	2.
Kwaliteit fysieke omgeving	Waterplan 2015-2030 (jaarschijven 2018-2019)	1.876	De overschrijding betreft de vrijgegeven jaarschijf. De overschrijding past wel binnen het totaal krediet.	0	0	2.

Conclusie kredietoverschrijdingen

1. De betreffende overschrijding is onder de rapportagegrens.
2. De betreffende overschrijdingen worden veroorzaakt doordat de werkzaamheden eerder zijn uitgevoerd dan voorzien, waardoor de voor 2020 beschikbaar gestelde jaarschijf wordt overschreden. Het in 2020 extra bestede bedrag past binnen het totaal geautoriseerde krediet. Conform artikel 6, lid 3f, van de Financiële verordening Haarlemmermeer 2016 is de overschrijding niet onrechtmatig.
3. Door deze kredietoverschrijding worden de kapitaallasten vanaf 2021 (eerste jaar van afschrijven) hoger. De overschrijding is onrechtmatig, maar telt niet mee voor het oordeel, omdat de hogere lasten in latere jaren vallen.

Balans

Activa (bedragen × € 1.000)	31 december 2019	31 december 2020
Vaste activa		
Immateriële vaste activa		
- Kosten onderzoek en ontwikkeling van een bepaald activum	2.735	495
- Bijdragen aan activa in eigendom van derden	46.171	58.649
Totaal immateriële vaste activa	**48.906**	**59.144**
Materiële vaste activa		
- Investeringen met een economisch nut		
• gronden uitgegeven in erfpacht	14.197	14.733
• overige investeringen met een economisch nut	410.836	379.167
- Investeringen met een economisch nut (t.b.v. heffingen)	51.681	58.071
- Investeringen in openbare ruimte met maatschappelijk nut	98.164	115.789
Totaal materiële vaste activa	**574.878**	**567.759**
Financiële vaste activa		
- Kapitaalverstrekkingen aan:		
• deelnemingen	32.878	32.877
- Leningen aan:		
• woningbouwcorporaties	610	0
• deelnemingen	38.985	38.981
- Overige langlopende leningen u/g	1.578	1.267
- Uitzettingen in de vorm van Nederl. schuldpapier ≥ 1 jaar	500	500
- Overige uitzettingen met rentetypische looptijd ≥ 1 jaar	37.590	38.045
Totaal financiële vaste activa	**112.141**	**111.671**
Totaal vaste activa	**735.926**	**738.574**
Vlottende activa		
Voorraden		
- Grond- en hulpstoffen:		
• overige grond- en hulpstoffen	19	0
- Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	95.396	121.768
- Gereed product en handelsgoederen	3.698	29
Totaal voorraden	**99.113**	**121.797**
Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar		
- Vorderingen op openbare lichamen	29.554	24.910
- Overige vorderingen	27.098	32.046
Totaal uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar	**56.652**	**56.956**
Liquide middelen		
- Kas- en banksaldi	18	20
Totaal liquide middelen	**18**	**20**
Overlopende activa		
- Overige nog te ontvangen en vooruitbetaalde bedragen	24.573	29.531
Totaal overlopende activa	**24.573**	**29.531**
Totaal vlottende activa	**180.357**	**208.305**
Totaal activa	**916.282**	**946.879**

De verliescompensatie krachtens de Wet op de vennootschapsbelasting wordt ingeschat als 'nihil', en is derhalve buiten de balanstelling gehouden.

Passiva (bedragen × € 1.000)	31 december 2019	31 december 2020
Vaste passiva		
Eigen vermogen		
- Algemene reserve	228.533	206.760
- Bestemmingsreserves	89.189	112.209
- Saldo overzicht van baten en lasten	1.172	-3.100
Totaal eigen vermogen	**318.894**	**315.868**
Voorzieningen		
- Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	14.931	16.140
- Onderhoudsegalisatievoorzieningen	8.932	3.675
- Door derden beklemde middelen	10.208	9.348
Totaal voorzieningen	**34.071**	**29.163**
Vaste schulden met rentetypische looptijd ≥ 1 jaar		
- Onderhandse leningen van:		
• binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen	36.000	32.750
• binnenlandse banken en overige financiële instellingen	372.479	397.071
• binnenlandse bedrijven	3.698	0
Totaal vaste schulden met rentetypische looptijd ≥ 1 jaar	**412.177**	**429.821**
Totaal vaste passiva	**765.142**	**774.853**
Vlottende passiva		
Netto-vlottende schulden met rentetypische looptijd < 1 jaar		
- Kasgeldleningen	20.000	20.000
- Banksaldi	24.838	23.179
- Overige schulden	28.668	24.189
Totaal netto-vlottende schulden met rentetypische looptijd < 1 jaar	**73.506**	**67.368**
Overlopende passiva		
- Nog te betalen bedragen	37.597	38.327
- Van overheden ontvangen, nog te besteden uitkeringen		
• Het Rijk	279	7.548
• overige Nederlandse overheidslichamen	39.295	33.942
- Overige vooruitontvangen bedragen	463	24.842
Totaal overlopende passiva	**77.634**	**104.658**
Totaal vlottende passiva	**151.141**	**172.026**
Totaal passiva	**916.282**	**946.879**

Buiten de balans opgenomen borg- en garantstellingen:

- Garantstellingen	28.196	28.406
- Borgstellingen en overige garanties	499.033	504.254

Toelichting op de balans

Op de balans staan alle bezittingen, het eigen vermogen en de schulden van de gemeente. De balans bestaat uit twee gedeelten die met elkaar in evenwicht moeten zijn: de activa en de passiva. De activa worden gevormd door de bezittingen van de gemeente en de passiva bestaan uit de middelen waarmee de activa gefinancierd zijn.

Conform het BBV is de hoofdindeling van de balans als volgt:

Vaste activa	Immateriële vaste activa
	Materiële vaste activa
	Financiële vaste activa
Vlottende activa	Voorraden
	Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar
	Liquide middelen
	Overlopende activa
Vaste passiva	Eigen vermogen
	Voorzieningen
	Vaste schulden met een rentetypische looptijd ≥ 1 jaar
Vlottende passiva	Vlottende schulden met een rentetypische looptijd < 1 jaar
	Overlopende passiva

Hierna wordt de balans per onderdeel toegelicht. Er kunnen kleine afrondingsverschillen optreden in de optellingen.

Toelichting vaste activa

Vaste activa zijn de bezittingen van de gemeente die voor langer dan één jaar bijdragen aan de realisatie van de doelstellingen van de gemeente.

Immateriële vaste activa

Tabel 149

(bedragen × € 1.000)	Stand per 31-12-2019	Herrub-ricering	Vermeer-deringen	Vermin-deringen	Subsidies	Afschrij-vingen	Vrijval	Stand per 31-12-2020
- Kosten onderzoek en ontwikkeling van een bepaald activum	3.142	-1.028	-827	0	0	99	0	1.188
Voorziening voorbereidende kosten voor grondexploitaties	-407	0	-286	0	0	0	0	-693
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	46.171	0	13.985	0	0	1.508	0	58.649
Totaal Immateriële vaste activa	**48.906**	**-1.028**	**12.872**	**0**	**0**	**1.606**	**0**	**59.144**

Onder 'Kosten van onderzoek en ontwikkeling van een bepaald activum' worden voorbereidende kosten van grondexploitaties geboekt. De kosten moeten aan de volgende voorwaarden voldoen:

1. de kosten passen binnen de kostensoortlijst Besluit ruimtelijke ordening (Bro);
2. de kosten blijven maximaal vijf jaar geactiveerd staan; daarna moet het een actieve grondexploitatie worden of afgeboekt worden ten laste van het jaarresultaat;

3. plannen tot ontwikkelingen van grond waarvoor voorbereidingskosten gemaakt worden, hebben bestuurlijke instemming, blijkend uit een besluit.

In 2020 heeft er een negatieve vermeerdering plaatsgevonden van circa € 0,827 miljoen. Dit wordt met name veroorzaakt door een correctie van kosten voor PARK21 .

Tevens heeft er in 2020 een herrubricering plaatsgevonden omtrent de projecten Pionier-Bols en Lincolnpark. Deze posten zijn van de 'Immateriele vaste activa' overgeboekt naar 'Overlopende Activa' respectievelijk 'Voorraden'.

De voorziening voorbereidende kosten voor grondexploitaties is met € 0,286 miljoen toegenomen. Dit heeft betrekking op de voorbereidende grondexploitaties van Stadscentrum en Beukenhorst Oost Oost.

Onder 'Bijdragen aan activa in eigendom van derden' staan vermeerderingen van € 13,985 miljoen. Dit betreffen de bijdragen aan Rijkswaterstaat voor de Omlegging A9 Badhoevedorp van € 13,765 miljoen en Fort Hoofddorp van € 0,219 miljoen.

Materiële vaste activa

Investeringen met een economisch nut

Tabel 150

(bedragen × € 1.000)	Stand per 31-12-2019	Herrub-ricering	Vermeer-deringen	Vermin-deringen	Subsidies	Afschrij-vingen/ Afwaar-dering	Stand per 31-12-2020
Gronden uitgegeven in erfpacht							
Gronden uitgegeven in erfpacht	14.197	0	820	0	0	284	14.733
Totaal gronden uitgegeven in erfpacht	**14.197**	**0**	**820**	**0**	**0**	**284**	**14.733**
Overige investeringen met een economisch nut							
Bedrijfsgebouwen	274.957	-882	4.472	0	5.023	11.225	262.299
Machines, apparaten en installaties	13.051	0	3.573	0	0	3.531	13.093
Overige gronden en terreinen	126.535	-22.009	2.153	139	25	483	106.032
Voorziening voor overige gronden en terreinen	-18.073	0	0	-40	0	0	-18.033
Overige materiële vaste activa	14.366	0	5.646	0	2.116	2.120	15.776
Totaal overige investeringen met een economisch nut	**410.836**	**-22.891**	**15.844**	**99**	**7.164**	**17.359**	**379.167**
Totaal investeringen met een economisch nut	**425.033**	**-22.891**	**16.664**	**99**	**7.164**	**17.643**	**393.899**

Investeringen met economisch nut zijn investeringen die kunnen bijdragen aan het genereren van middelen en/of verhandelbaar zijn. Hieronder worden de verschillende categorieën toegelicht, waarbij investeringen boven de € 250.000 apart worden gespecificeerd.

Gronden uitgegeven in erfpacht
In 2020 is er nieuwe grond in erfpacht uitgegeven, te weten Tamoil te Nieuw-Vennep. In 2020 heeft er afschrijving plaatsgevonden van € 0,284 miljoen betreffende reeds verkochte gronden.

Bedrijfsgebouwen
Onder herrubricering bevindt zich grond van het Dorpshuis Zwanenburg dat onder Overige gronden en terreinen is geplaatst.

De vermeerderingen in 2020 van € 4,472 miljoen zijn weergegeven in Tabel 151 .

Tabel 151

bedragen x € 1.000)

Omschrijving investering	Bedrag
Dorpshuis Zwanenburg	2.390
Rietveldschool	805
Huis van Haarlemmermeer	442
overige	835
Totaal	**4.472**

Machines, apparaten en installaties
De vermeerderingen van € 3,573 miljoen staan in onderstaande tabel.

Tabel 152

bedragen x € 1.000)

Omschrijving investering	Bedrag
Netwerk-apparatuur 2020	809
Ontwikkelstraat	614
Project In- Door- en Uitstroom (IDU)	398
Overige	1.752
Totaal	**3.573**

Overige gronden en terreinen
De vermeerderingen van € 2,153 miljoen bevatten onder andere de aankoop van de voormalige gronden van SGN PrimA4a. Deze aankoop maakt onderdeel uit van de beëindigingsovereenkomst met SGN PrimA4a.

De verminderingen van € 0,139 miljoen betreft de verkoop van de Vijfhuizerweg 26.

De herrubricering van - € 22,009 miljoen betreft de volgende gronden welke in diverse grondexploitaties zijn ingebracht. De grond van de Hillegondshoeve met een waarde van - € 19,196 miljoen is ingebracht in de grondexploitatie van Lincolnpark Tweede Fase. Daarnaast zijn de gronden van de Hoofdweg (waarde - € 5,943 miljoen) en de IJweg (waarde - € 0,852 miljoen) ingebracht in de grondexploitaties van PARK21 Groot Vennep respectievelijk PARK21 Flumen. Verder zijn de voormalige stallingsgronden van SGN PrimA4a toegevoegd aan deze post gronden. Deze laatste mutatie maakt onderdeel uit van de beëindigingsovereenkomst met SGN PrimA4a (waarde € 3,698 miljoen). Tot slot bevat deze post de grond van het nieuwe dorpshuis in Zwanenburg (€ 0,546 miljoen) en de grond van het voormalig parkeerterrein Floriade (- € 0,210 miljoen).

De voorziening voor overige gronden en terreinen is verminderd met € 0,040 miljoen vanwege afboeking van de voormalige parkeerterrein Floriade .

Overige materiële vaste activa
De vermeerderingen van € 5,646 miljoen staan in onderstaande Tabel 153.

Tabel 153

(bedragen x € 1.000)

Omschrijving investering	Bedrag
Visie Ringvaart-Ringdijk	1.513
PARK21 Groot Vennep	1.355
Diverse toplagen sportvelden	718
Stadspark Hoofddorp	429
Overige	1.631
Totaal	**5.646**

Onder de ontvangen subsidies van € 2,116 miljoen zijn twee subsidies voor PARK21 (€ 1,556 miljoen) verwerkt.

Investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven

Tabel 154

(bedragen × € 1.000)	Stand per 31-12-2019	Vermeer-deringen	Vermin-deringen	Afschrij-vingen	Subsidies	Stand per 31-12-2020
Investeringen met een economisch nut (t.b.v. heffingen)						
Begraafplaatsen	663	207	0	25	0	844
Rioleringswerken	51.018	7.400	0	1.192	0	57.226
Totaal investeringen met een economisch nut (t.b.v. heffingen)	**51.681**	**7.607**	**0**	**1.217**	**0**	**58.071**

Begraafplaatsen
De vermeerderingen van € 0,207 miljoen betreffen maatregelen op diverse begraafplaatsen.

Rioleringswerken
De vermeerderingen van € 7,400 miljoen staan in onderstaande Tabel 155.

Tabel 155

(bedragen × € 1.000)	
Omschrijving investering	**Bedrag**
Drainage Kinheim/Seevank	1.723
Drainage Linquenda D	1.512
Drainage Linquenda E	1.305
Renovatie riolering dmw relinen diverse locaties	652
Vervangen riool Parallelstructuur N200	650
Waterplan Badhoevedorp	400
Overige	1.158
Totaal	**7.400**

Investeringen in openbare ruimte met maatschappelijk nut

Tabel 156

(bedragen × € 1.000)	Stand per 31-12-2019	Vermeer-deringen	Vermin-deringen	Afschrij-vingen	Subsidies	Stand per 31-12-2020
Investeringen in openbare ruimte met maatschappelijk nut						
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	94.096	26.061	0	4.912	4.465	110.780
Overige materiële vaste activa	4.068	1.226	0	285	0	5.010
Totaal investeringen in openbare ruimte met maatschappelijk nut	**98.164**	**27.287**	**0**	**5.197**	**4.465**	**115.789**

Grond-, weg- en waterbouwkundige werken
In 2020 is een bedrag van € 4,465 miljoen aan subsidie ontvangen, waarvan € 3,150 miljoen voor de Westelijke ontsluiting van Sugar City

De vermeerderingen van € 26,061 miljoen staan in onderstaande Tabel 157.

Tabel 157

(bedragen x € 1.000)	Bedrag
Omschrijving investering	
Westelijke ontsluiting Sugar City	3.150
Herinrichting FBK-laan	2.258
Leefbaarheid N200	1.744
Deltaplan Bereikbaarheid 2020	1.722
BHD HOV-Westtangent	1.190
Verharding Houtrakkerweg	1.040
Vervangen bomen VOR 2019	1.010
Verharding Lijnderdijk	719
Vervangen brugbediening Lijnden en Zwanenburg	694
VRI Venneperweg/Oosterdreef	609
Verharding Venneperweg	605
Armaturen LED gedimd	602
Verharding Lisserweg	591
Verharding Hoofdweg-Oost Lijnden	590
Verharding Inlaagpolder/Hornweg	544
Verharding Hoofdweg-Oost	507
Verharding Thomsonstraat	493
Verharding Dennenlaan	452
Fiets- en wandelpaden Toolenburgse Plas	430
Verharding Noorderweg	399
Verharding Vijfhuizerweg	359
30km zone Kinheim/Seevank	330
Aanpassen wegen en busperrons	320
Verharding Reigerstraat	284
Vervangen bomen Geniedijk	259
Overige	5.161
Totaal	**26.061**

Overige materiële vaste activa
De vermeerderingen van € 1,226 miljoen betreffen het Voorzieningengebied Badhoevedorp.

Financiële vaste activa

Tabel 158

(bedragen × € 1.000)	Stand per 31-12-2019	Vermeer-deringen	Vermin-deringen	Aflos-singen	Stand per 31-12-2020
- Kapitaalverstrekkingen aan: • deelnemingen	32.878	0	0	1	32.877
- Leningen aan: • woningbouwcorporaties	610	0	0	610	0
• deelnemingen	38.985	1.296	0	1.300	38.981
- Overige langlopende leningen u/g	1.578	0	0	311	1.267
- Uitzettingen in de vorm van Nederl. schuldpapier ≥ 1 jaar	500	0	0	0	500
- Overige uitzettingen met rentetypische looptijd ≥ 1 jaar	37.590	455	0	0	38.045
Totaal financiële vaste activa	**112.141**	**1.752**	**0**	**2.222**	**111.671**

Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen

Tabel 159

(bedragen × € 1.000)	Stand per 31-12-2019	Herrub-ricering	Vermeer-deringen	Vermin-deringen	Stand per 31-12-2020
Bank Nederlandse Gemeenten Aandelen	293	0	0	0	293
Polanenpark B.V. Aandelen	4	0	0	0	4
De Waterwolf	1.188	0	0	0	1.188
GEM A4 zone west	6	0	0	0	6
GEM President	9	0	0	0	9
Energiebedrijf Haarlemmermeer BV	30	0	0	0	30
Polanenpark C.V. Aandelen	4	0	0	0	4
Stedin Aandelen	0	1	0	0	1
De Meerlanden Holding BV	4.547	0	0	0	4.547
Eneco Aandelen	3	-1	0	1	0
Suikerunie aandelen	9	0	0	0	9
Duurzaam Bedrijf Haarlemmermeer BV	18	0	0	0	18
Hoofdvaart BV	18	0	0	0	18
Recreatieplas BV	22	0	0	0	22
Zonnepanelen Haarlemmermeer BV	10	0	0	0	10
Schiphol Area Development Company	26.717	0	0	0	26.717
Totaal deelnemingen	**32.878**	**0**	**0**	**1**	**32.877**

Door de raad is op 30 januari 2020 besloten alle aandelen Eneco (2019.0058389) te verkopen. Er resteren nu alleen nog aandelen in de netbeheerder Stedin. De splitsing tussen Eneco en Stedin is eerder niet verwerkt, dat is nu alsnog gedaan door middel van herrubricering. Verder zijn er geen wijzigingen in de kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen.
Het dividend van BNG Bank N.V. van € 0,156 miljoen is vastgesteld, maar de uitkering is opgeschort. Conform het antwoord op een vraag aan de commissie BBV is dit als baat in de jaarrekening verantwoord. Er is dividend ontvangen van de Meerlanden Holding B.V. € 0,470 miljoen, van Stedin € 0,096 miljoen, van Polanenpark C.V. € 0,120 miljoen.

Leningen aan woningcorporaties

Woningcorporatie Ymere heeft de laatste lening op de herzieningsdatum afgelost van € 0,610 miljoen.

Leningen aan deelnemingen

Er is een nieuwe lening afgesloten met SADC voor € 1,250 miljoen, de rente € 0,053 miljoen hiervoor is ontvangen. Voor de lening aan de Hoofdvaart B.V. is de rente toegevoegd ter grootte van € 0,046 miljoen. Voor deze lening is ook een gedeelte afgelost met € 1,3 miljoen met betrekking tot Gem President.

Overige langlopende leningen u/g

De overige langlopende leningen zijn afgenomen met € 0,311 miljoen.

Uitzettingen in de vorm van Nederlands Schuldpapier > 1 jaar

Dit betreft een obligatielening aan de Nederlandse Staat. Hierop is € 0,028 miljoen aan rente ontvangen.

Overige uitzettingen met rentetypische looptijd > 1 jaar

Overige uitzettingen zijn toegenomen met toegevoegde rente € 0,455 miljoen waarvan € 0,451 miljoen voor Startersleningen en € 0,004 miljoen voor asbestleningen.

Toelichting vlottende activa

Vlottende activa zijn die activa die reeds in liquide vorm als kas- of banktegoeden aanwezig zijn, dan wel op korte termijn (binnen een jaar) hierin zijn om te zetten (bijvoorbeeld voorraden, debiteuren). Conform het BBV worden de gronden in exploitatie onder de voorraden verantwoord.

Voorraden

Grond- en hulpstoffen

Tabel 160

(bedragen × € 1.000)	Stand per 31-12-2019	Herrub-ricering	Vermeer-deringen	Vermin-deringen	Subsidies	Afschrij-vingen	Stand per 31-12-2020
Overige grond- en hulpstoffen	19	0	34	53	0	0	0
Totaal overige grond- en hulpstoffen	**19**	**0**	**34**	**53**	**0**	**0**	**0**

De post 'overige grond- en hulpstoffen' betreft de mutaties in de Eigen Verklaringen bij de servicebalies gedurende het jaar. Er heeft een technische aanpassing plaatsgevonden, waardoor deze post is verplaatst naar de voorraad 'Gereed product en handelsgoederen.' Vandaar dat deze post nu op nul staat.

Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie

Tabel 161

(bedragen × € 1.000)	Stand per 31-12-2019	Herrub-ricering	Stand per 01-01-2020	Vermeer-deringen	Vermin-deringen	Vrijval	Interne trans-acties	Stand per 31-12-2020
Bouwgronden in exploitatie, excl. voorziening	134.700	566	135.266	40.798	33.769	0	19.197	161.492
Voorziening negatieve resultaten plannen	-36.810	0	-36.810	-1.063	0	-2.316	0	-35.557
Grondzaken in exploitatie, incl. voorziening	**97.890**	**566**	**98.456**	**39.735**	**33.769**	**-2.316**	**19.197**	**125.935**
Overig onderhanden werk	-2.494	52	-2.442	567	2.293	0	0	-4.167
Overig onderhanden werk, incl. voorziening	**-2.494**	**52**	**-2.442**	**567**	**2.293**	**0**	**0**	**-4.167**
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	**95.396**	**618**	**96.014**	**40.302**	**36.061**	**-2.316**	**19.197**	**121.768**

Bouwgronden in exploitatie exclusief voorziening
Het verschil in de beginstand wordt veroorzaakt door een herrubricering van het project Lincolnpark Tweede Fase. Daardoor is de onderhanden werk positie met € 0,566 miljoen toegenomen.

De positie bouwgronden in exploitatie is toegenomen met € 26,226 miljoen. Deze is samengesteld uit een waardevermeerdering van de bouwgronden in exploitatie van € 40,798 miljoen, een waardevermindering van € 33,769 miljoen en interne grondtransacties van € 19,197 miljoen. De waardevermeerdering betreft reguliere projectuitgaven in de lopende projecten en een winstneming van € 3,386 miljoen. De verminderingen hebben betrekking op grondverkopen en ontvangen subsidies. De interne transactie betreft de inbreng van de strategische grond van de Hillegondshoeve in de grondexploitatie Lincolnpark Tweede Fase.

Voorziening negatieve resultaten plannen
De mutaties in de verliesvoorziening bedragen in totaal - € 1,253 miljoen. Er is een nieuwe voorziening gevormd voor Sectorpark € 0,197 miljoen, bij Boseilanden moet het asfalt van de gehele openbare weg vervangen worden en Lincolnpark Eerste Fase is afgerond, vandaar dat deze op nul is gezet. Zie de overige specificaties in onderstaande tabel.

De overige verschillen zijn vooral te wijten aan autonome effecten en met name een verschuiving in de prijspeildatum.

Tabel 162

(bedragen x € 1.000)	Stand per 31-12 2019	Stand per 31-12-2020	Mutaties
Nieuw-Vennep Nieuwe Kom	20.700	20.543	-157
Sectorpark	0	197	197
Boseilanden	6.506	7.289	783
Rijsenhout Dorpscentrum	4.106	4.035	-71
De Liede	1.439	1.354	-85
Hart van Zwanenburg	917	885	-32
Diverse complexen	0	0	0
Cruquius Zuid	0	0	0
Lincolnpark Eerste Fase	1.971	0	-1.971
Nieuw-Vennep Noordrand	0	0	0
Raadhuisplein en omgeving	1.171	1.254	83
Totaal	**36.810**	**35.557**	**-1.253**

Overig onderhanden werk
De wijzigingen in het overig onderhanden werk kunnen verklaard worden door onderstaande Tabel 163.

Tabel 163

(bedragen x € 1.000)

Omschrijving investering	Bedrag
A4 Zone West	314
Initiatieven	540
Overige projecten (gedekt uit grondexploitaties)	-7
Schiphol Logistics Park	-280
Totale vermeerdering op overig onderhanden werk	567
Initiatieven	275
Overige projecten gedekt uit grondexploitatie	0
Schiphol Logistics Park	2.018
Totaal vermindering op overig onderhanden werk	**2.293**

Toelichting materiële vastgoedwaarderingen onder de huidige marktomstandigheden
In het licht van de huidige marktomstandigheden zijn de materiële vastgoedwaarderingen belangrijke schattingsposten. Er bestaat een wezenlijk risico dat materiële aanpassingen zich kunnen voordoen in de waardering in het volgende boekjaar (schattingsonzekerheid) als gevolg van gewijzigde marktomstandigheden of onvoorziene omstandigheden.

Grondprijzen
De jaarlijks vastgestelde Grondprijzennota dient als basis voor de opbrengsten in de grondexploitaties. Over het algemeen genomen wordt de 'mediaan' (de meeste voorkomende prijzen) gehanteerd. Afwijkingen die hierop kunnen plaatsvinden zijn:
- Gesloten contracten
- Projecten met (extreme) duurzaamheidseisen
- Transformatiegebieden
- Overige bijzondere gevallen

Opbrengstenindexatie toekomstige jaren
Vanaf 1 januari 2018 wordt een opbrengstparameter gehanteerd van 2,0% voor wonen en 1,5% voor de overige functies. Vanwege het unieke karakter van Haarlemmermeer en de lokale sterke economie zien wij dit als een realistische aanname.

Kosten*indexatie toekomstige jaren*
Voor kostenindexatie is een percentage van 2% aangehouden. Deze is gebaseerd op de streefwaarde van de Europese Centrale Bank (ECB) op de lange termijn.

Rente waartegen grondexplotiaties contant worden gemaakt
Conform de laatste notitie grondexploitaties van het BBV wordt de systematiek rondom het berekenen van de toe te rekenen rente aan de grondexploitaties, voorgeschreven. Het (vaste) percentage rondom de discontovoet wordt ook voorgeschreven door het BBV.

Risico- en kansenanalyse
Voor alle actieve grondexploitaties worden twee keer per jaar de risico's en kansen berekend. Dit wordt financieel vertaald op basis van de kans dat iets zich voordoet, waarna deze kans wordt vermenigvuldigd met het mogelijk financiële gevolg. Dit om inzicht te verschaffen in de mogelijke impact op de netto contante waarde-berekeningen en actief te kunnen sturen op de projecten. Naast deze analyse van kansen en risico's is een gevoeligheidsanalyse een instrument om de gevoeligheid van marktomstandigheden op de grondexploitaties weer te geven. In de gevoeligheidsanalyse worden de volgende mogelijke markteffecten doorgerekend:
1. de gehanteerde (interne) omslagrente daalt met 1%;
2. de geraamde grondprijzen vallen 10% lager uit;
3. de geraamde opbrengsten worden één jaar later gerealiseerd. Het betreft hier alle opbrengsten tot einde looptijd van het project. Er vindt hierbij geen kostensturing plaats;
4. de geraamde opbrengsten worden één jaar later gerealiseerd. Het betreft hier alle opbrengsten tot einde looptijd van het project. De kosten worden hierbij ook een jaar later gefaseerd;
5. de opbrengststijging wordt 1% lager dan nu is berekend;
6. de opbrengststijging wordt 1% hoger dan nu is berekend;
7. de kostenstijging wordt 1% lager dan nu is berekend;
8. de kostenstijging wordt 1% hoger dan nu is berekend.

De belangrijkste effecten doen zich voor indien de grondprijzen met 10% dalen, ten opzichte van de calculatie. In de huidige grondexploitaties wordt aangaande de berekening van de grondprijzen en de opbrengstindexatie de onderstaande systematiek toegepast.

De totale cashflow van de kosten bedraagt € 612,0 miljoen. De cash flow van de opbrengsten bedraagt € 669,5 miljoen op het actuele prijspeil (01-07-2020) van alle actieve grondexploitaties. Uit de tabel is ook af te lezen dat er tot einde looptijd van de projecten nog € 203,2 miljoen aan kosten geraamd wordt en € 363,5 miljoen aan opbrengsten, waarvan € 266,0 miljoen aan grondopbrengsten.

Tabel 164

(bedragen x € 1 miljoen)	tMPG 2020 Totaal	MPG 2020 Boekwaarde 31-12-2020	Begroot	Totaal	Percentage gerealiseerd
Verwervingen	94,0	98,9	14,5	113,4	87%
VTA	135,0	109,3	35,2	144,5	76%
Bouwrijp maken	72,3	35,9	45,7	81,6	44%
Woonrijp maken	117,0	56,0	71,9	128,0	44%
Investeringen	*189,3*	*91,9*	*117,7*	*209,6*	*44%*
Diverse kosten	37,9	30,2	32,9	63,2	48%
Afdracht fondsen	-15,0	-3,9	3,0	-0,4	813%
Rente	66,2	67,2	0,0	67,2	100%
Reserve Grondzaken	104,4	104,4	0,0	104,4	100%
Totaal kosten	612,0	498,7	203,2	701,9	71%
Grondverkopen	624,4	366,9	342,4	709,3	52%
Diverse opbrengsten	45,1	37,2	21,1	58,3	64%
Totaal opbrengsten	669,5	404,1	363,5	767,6	53%
Saldo	**57,5**	**-94,6**	**160,3**	**65,7**	

Gereed product en handelsgoederen

Tabel 165

(bedragen × € 1.000)	Stand per 31-12-2019	Herrub-ricering	Vermeer-deringen	Vermin-deringen	Subsidies	Afschrij-vingen	Stand per 31-12-2020
Gereed product en handelsgoederen	3.698	0	33	3.702	0	0	29
Totaal Gereed product en handelsgoederen	**3.698**	**0**	**33**	**3.702**	**0**	**0**	**29**

In 2005 is met Stallingsbedrijf Glastuinbouw Nederland (SGN) om praktische redenen afgesproken om grond via de gemeente aan te kopen, zodat dit later terug geleverd zou kunnen worden aan SGN. De betaling van SGN aan de gemeente was reeds gedaan. Tegenover deze post was op de passiva zijde van de balans onder 'vaste schulden met een rente typische looptijd groter dan 1 jaar van binnenlandse bedrijven' een lening met hetzelfde bedrag opgenomen. Als onderdeel van het raadsvoorstel 'Beëindiging van de samenwerkingsovereenkomst met SGN' (2020.0001708) is de lening afgelost, waarmee wij het volledig eigendom over de gronden hebben verkregen en deze post is afgeboekt. De verkregen gronden zijn nu opgenomen onder de strategische gronden (materiële vaste activa).
Er heeft een technische aanpassing plaatsgevonden, waardoor de eigen verklaringen zijn verplaatst naar deze post op de balans. Dit kwam van voorraad 'Grond- en hulpstoffen.' Deze post betreft de mutaties in de Eigen Verklaringen bij de servicebalies gedurende het jaar.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar

Vorderingen op openbare lichamen

Vorderingen op openbare lichamen
In totaal staat € 24,910 miljoen als vordering op openbare lichamen. Hiervan is € 20,178 miljoen btw en het BCF gerelateerd. De overige € 4,732 miljoen zijn vorderingen die de gemeente heeft op overheidsinstellingen.

Rekening-courant bij het Rijk
De drempel voor het aanhouden van overtollig geld bij het Rijk wordt bepaald door 0,75% van het begrotingstotaal te nemen. De drempel is € 3,444 miljoen. Het gemiddelde bedrag per kwartaal dat is aangehouden buiten de schatkist was € 0,207 miljoen. Onderstaande tabel geeft aan dat we onder de drempel zijn gebleven en tijdig hebben afgeroomd naar de schatkist. In het eerste, tweede en derde kwartaal is er relatief veel geld binnen gekomen en zouden we de drempel overschrijden, daarom is afgestort naar de rekening-courant bij het Rijk voor gemiddeld € 0,543 miljoen. Hiermee hebben we ons aan de regeling Schatkistbankieren gehouden.

Tabel 166

Bedragen x € 1.000	1e kwartaal 2020	2e kwartaal 2020	3e kwartaal 2020	4e kwartaal 2020
Buiten de Schatkist aangehouden	383	115	331	0
Ruimte onder de drempel	3.061	3.328	3.113	3.444
Drempel	3.444	3.444	3.444	3.444
Rekening-courant bij het Rijk	411	670	1.091	0

Overige vorderingen

De vorderingen bestaan uit de vorderingen op belastingdebiteuren, bijstandsdebiteuren en overige vorderingen. Voor elke categorie is een voorziening dubieuze debiteuren, waarin reserveringen zijn voorzien voor het gedeelte van de vordering waarvoor de kans klein is dat deze ontvangen gaat worden. Het totaal van de vorderingen bedraagt € 32,046 miljoen.

Het totaal saldo van 2020 ten opzichte van 2019 is toegenomen. Dit wordt onder andere veroorzaakt door een toename van openstaande belastingdebiteuren door het niet innen van voorlopige aanslagen toeristenbelasting in verband met de coronacrisis.

Tabel 167

Omschrijving (bedragen × € 1.000)	Belasting-debiteuren	Bijstands-debiteuren	Overige vorderingen	Totaal
Vorderingen per 31-12-2019	5.532	9.279	19.575	34.386
Voorziening oninbare vorderingen	-1.099	-4.816	-1.372	-7.288
Stand per 31-12-2019	**4.432**	**4.463**	**18.203**	**27.098**
Vorderingen per 31-12-2020	17.283	14.089	13.940	45.312
Voorziening oninbare vorderingen	-1.414	-9.681	-2.172	-13.266
Stand per 31-12-2020	**15.869**	**4.408**	**11.769**	**32.046**

Liquide middelen

De liquide middelen die de gemeente heeft bedragen € 0,020 miljoen. Dit bestaat voornamelijk uit de bedragen die in de kas zitten bij het gemeentehuis en de servicecentra Halfweg en Nieuw-Vennep.

Overlopende activa

Tabel 168

(bedragen x € 1.000)	Stand per 31-12-2019	Stand per 31-12-2020
Overig nog te ontvangen bedragen	16.517	18.783
Voorziening anterieure overeenkomsten	-1.374	-809
Vooruitbetaalde bedragen	9.430	11.557
Totaal overlopende activa	**24.573**	**29.531**

Het totaal van de overlopende activa bedraagt € 29,531 miljoen. Dit bedrag is opgebouwd uit nog te ontvangen bedragen van € 18,783 miljoen en vooruitbetaalde bedragen van € 11,557 miljoen. Tegenover de post 'nog te ontvangen bedragen' is een voorziening opgenomen. Deze is bedoeld om de risico's af te dekken van de anterieure overeenkomsten die ook op deze balanspost staan voor een bedrag van € 2,516 miljoen. Voor deze posities geldt dat er sprake is van anterieure overeenkomsten en dus dat er sprake is van verhaalbare kosten. De risico's worden in het MPG toegelicht.

Toelichting vaste passiva

De vaste passiva bestaat uit het eigen vermogen (reserves) en de langlopende schulden (looptijd van één jaar en langer) van de gemeente. Hieruit blijkt hoe de bezittingen van de gemeente gefinancierd zijn.

Eigen vermogen

Notitie Reserves en voorzieningen 2020
In de raadsvergadering van 3 september 2020 is de nieuwe notitie Reserves en voorzieningen 2020 (2019.0058406) vastgesteld. In de notitie zijn diverse wijzigingen doorgevoerd. De belangrijkste wijzigingen worden bij de reserves toegelicht.

Algemene reserve
Tabel 169

(bedragen × € 1.000)	Stand per 31-12-2019	Herrub-ricering	Saldo rekening 2019	Vermeer-deringen	Vermin-deringen	Stand per 31-12-2020
Algemene dekkingsreserve	205.402	0	1.172	11.571	12.490	205.656
Algemene reserve grondzaken	3.923	0	0	16.281	19.101	1.104
Algemene reserve RIH	19.208	-19.208	0	0	0	0
Totaal algemene reserve	**228.533**	**-19.208**	**1.172**	**27.852**	**31.591**	**206.760**

Algemene dekkingsreserve
De Algemene dekkingsreserve vormt het vrij besteedbare eigen vermogen. De Algemene dekkingsreserve kan ingezet worden als buffer voor incidentele financiële tegenvallers en onvoorziene risico's en is dan ook een belangrijk onderdeel van het weerstandsvermogen. De totale stand van de Algemene dekkingsreserve is € 205,656 miljoen. Het voordelig saldo van de jaarrekening 2019 is toegevoegd ter grootte van € 1,172 miljoen.

Hieronder worden de vermeerderingen en verminderingen van de Algemene dekkingsreserve weergegeven.

Tabel 170

Vermeerderingen	Bedrag (x € 1.000)
Reservering precario	5.582
Herindelingsbijdrage 2020	764
Suppletie uitkering Niet gesprongen explosieven (NGE) 2019	154
Verkoopopbrengst aandelen Eneco	3.268
Budgetoverhevelingen najaarsrapportage 2020	1.803
Totaal vermeerderingen	**11.571**

Tabel 171

Verminderingen	Bedrag (x € 1.000)
Budgetoverhevelingen Najaarsrapportage 2018, 2019 en Jaarstukken 2019	5.038
VRK resultaat 2018 ten behoeve van bluswatervoorziening	31
Herstel monumentale sluisjes Halfweg	100
Inzet verkoopopbrengst Eneco ter dekking van Versterking inrichting Houtrakpolder	200
Inzet verkoopopbrengst Eneco ter gedeeltelijke dekking van recontructie Spaarndammerdijk	2.468
Voorfinanciering cofinanciering SLS subsidie dorpshart Rijsenhout	200
Voorfinanciering cofinanciering SLS subsidie dorpshuis Marijke	75
Beëindiging samenwerkingsovereenkomst SGN	3.860
Eenmalige proceskosten voor de uitwerking van de tijdelijke huisvesting	228
Niet gesprongen explosieven (NGE) 68% kosten SGN	290
Totaal verminderingen	**12.490**

Algemene reserve grondzaken
Hieronder worden de vermeerderingen en verminderingen van de Algemene reserve grondzaken weergegeven.

Tabel 172

Vermeerderingen	Bedrag (x € 1.000)
Winstnemingen	2.645
1,3% rente	502
Voorziening negatieve resultaten plannen	2.316
Voorziening overige ruimtelijke projecten	644
Afsluiting Grondexploitaties	10.069
Afsluiting Overige Projecten	65
Vrijval voorziening Strategische Gronden	40
Totaal vermeerderingen	**16.281**

Tabel 173

Verminderingen	Bedrag (x € 1.000)
Mutaties strategische gronden	210
Initiatieven budgetten	290
Uren tMPG	231
Uren Vennootschapsbelasting	19
Correctie Te betalen Vennootschapsbelasting 2017	478
Correctie te betalen Vennootschapsbelasting 2018	421
Correctie Te betalen Vennootschapsbelasting 2019	2.729
Kunstbijdrage	200
Afsluiting Grondexploitaties	11.452
Afsluiting Overige Projecten	157
Afboeking PARK21 Leisure	1.300
Voorziening negatieve resultaten plannen	1.063
Voorziening overige ruimtelijke projecten	365
Afboeking overige plankosten SLP	186
Totaal verminderingen	**19.101**

Algemene reserve RIH
In de notitie Reserves en voorzieningen 2020 is de Algemene reserve RIH gewijzigd in een bestemmingsreserve.

Bestemmingsreserves

Tabel 174

Reserve omschrijving (bedragen × € 1.000)	Stand per 31-12-2019	Herrub-ricering	Vermeer-deringen	Vermin-deringen	Stand per 31-12-2020
BTW compensatiefonds	869	0	0	671	198
Beheer openbare ruimte HenS	538	0	0	538	0
Calatravabruggen	1.484	0	0	101	1.384
Haarlemmermeerse Bos	930	0	0	100	830
Herstructurering bedrijventerreinen	1.369	0	253	0	1.622
Kernen en buurtschappen HenS	35	0	0	0	35
Leidraad inrichting openbare ruimte (LIOR)	1.181	0	0	131	1.050
Monumenten	312	0	191	60	443
Onderwijshuisvesting	920	0	0	0	920
Parkeervoorzieningen Nieuwe Kom te Nieuw-Vennep	1.044	0	0	0	1.044
Recreatieplas Toolenburg	41	0	0	41	0
Ruimtelijke Investeringen Haarlemmermeer (RIH)	0	19.208	4.236	87	23.357
Schaalsprong	7.365	0	0	3.759	3.606
Stichting Mainport en Groen (SMG)	7.586	0	0	109	7.477
Verbeteren stadscentrum Hoofddorp	538	0	0	0	538
Versterking van de (lucht)vrachtketen	11.413	0	0	0	11.413
Wonen	2.165	0	58	311	1.912
Subtotaal	**37.792**	**19.208**	**4.737**	**5.909**	**55.829**
Dekking afschrijvingslasten	51.397	0	7.326	2.342	56.380
Totaal bestemmingsreserves	**89.189**	**19.208**	**12.063**	**8.251**	**112.209**

Reserve BTW compensatiefonds
Evenals voorgaande jaren is € 0,671 miljoen onttrokken om kapitaallasten te dekken van investeringen die gedaan zijn voor het in werking treden van het BTW compensatiefonds (BCF). Deze bedragen kunnen niet bij het fonds worden gedeclareerd, terwijl de gemeente wel voor deze BTW op de algemene uitkering is gekort. In 2020 is de laatste volledige onttrekking gedaan. Er resteert nog € 0,198 miljoen in de reserve om te onttrekken in 2021.

Reserve Beheer openbare ruimte HenS
Met de vaststelling van het raadsvoorstel 'Actualisering beheerplannen Fysieke Leefomgeving 2020-2023' (2020.0000724) door de gemeenteraad op 28 mei 2020 kon de reserve Beheer openbare ruimte HenS worden opgeheven. Dit is bij de Najaarsrapportage 2020 geëffectueerd.

Reserve Calatravabruggen
Voor het onderhoud aan de Calatravabruggen is een reserve ingesteld. Vanuit deze reserve wordt het onderhoud bekostigd. Deze onderhoudskosten variëren van jaar tot jaar, afhankelijk van de werkzaamheden. Er is € 0,101 miljoen aan deze reserve onttrokken.

Reserve Haarlemmermeerse bos
De revitalisering van het veertig jaar oude recreatiegebied Haarlemmermeerse Bos wordt gefaseerd uitgevoerd in de jaren 2020-2022. Er is € 0,100 miljoen onttrokken aan de reserve.

Reserve Herstructurering bedrijventerreinen
Er wordt een restantbudget gestort van € 0,253 miljoen. Dit is conform de bestendige gedragslijn. Er is in 2020 een succesvol onderhandelingstraject met de curator afgerond rond het verkrijgen van een stuk grond in het verlengde van Spoorzicht. In 2021 en verder zal de reserve ingezet worden voor het opknappen van Spoorzicht Noord en activiteiten op Graan voor Visch.

Reserve Kernen en buurtschappen HenS
Deze reserve is bestemd voor kernen en buurtschappen van de voormalige gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude. Hij is bedoeld om diverse activiteiten, zoals volkskunst en culturele activiteiten en specifieke dorpsactiviteiten te kunnen bekostigen. De beginstand is € 0,035 miljoen. De reserve wordt in vier jaar afgebouwd. De eerste onttrekking zou in 2020 plaatsvinden. Vanwege de beperkende maatregelen met betrekking tot de coronacrisis hebben er geen activiteiten kunnen plaatsvinden en is er daarom ook geen onttrekking uit de reserve gedaan.
Reserve Leidraad inrichting openbare ruimte (LIOR)
Deze reserve is ingesteld ter dekking van de afkoop voor het onderhoud van Floriande. Er is conform de begroting het jaarlijkse bedrag van € 0,131 miljoen onttrokken.

Reserve Monumenten
Conform de in bestemmingsreserve monumenten (2014.0008663) vastgelegde gedragslijn om mogelijke restgelden uit de reguliere subsidieverordening te doteren aan de bestemmingsreserve monumenten, is € 0,131 miljoen gestort. Vanuit deze nota vindt er ook een jaarlijkse structurele storting plaats van € 0,060 miljoen vanuit het budget monumenten. Vanuit de nota Subsidieverordening restauratie gemeentelijk erfgoed 2020 (2020.0000059) vindt er een jaarlijkse structurele onttrekking plaats van € 0,060 miljoen voor subsidieaanvragen conform artikel 9 van de Subsidieverordening restauratie gemeentelijk erfgoed 2020.

Reserve Onderwijshuisvesting
De reserve Onderwijshuisvesting is bedoeld voor onderwijshuisvesting en voor het saneren van asbest bij scholen. Er is niets aan deze reserve onttrokken.

Reserve Parkeervoorzieningen Nieuwe Kom te Nieuw-Vennep
De naam van deze reserve is gewijzigd bij vaststelling van de notitie Reserves en voorzieningen 2020. Deze reserve (voorheen reserve Exploitatie Winkelcentrum Nieuw-Vennep) is ingesteld voor het eventueel realiseren van een parkeervoorziening ten behoeve van de ontwikkelingen in het Project Nieuw-Vennep, Nieuwe Kom. De 2e fase van dit project is afhankelijk van de realisatie van de Westflank. In deze reserve hebben geen mutaties plaatsgevonden.

Reserve Recreatieplas Toolenburg
De reserve Recreatieplas Toolenburg is bedoeld voor het aanleggen en herinrichten van recreatieve voorzieningen en is gevoed uit de opbrengsten van zandverkoop. Er is aan deze reserve € 0,041 miljoen onttrokken. De stand van de reserve per 31 december 2020 is € 0 en voorgesteld wordt de reserve op te heffen.

Reserve Ruimtelijke Investeringen Haarlemmermeer (RIH)
In de notitie Reserves en voorzieningen 2020 is de algemene reserve RIH gewijzigd in een bestemmingsreserve. Het doel van deze reserve is mogelijkheid scheppen voor ruimtelijke investeringen

in infrastructuur en openbaar groen. De vermeerderingen komen voort uit de bijdragen van projectontwikkelaars voor kleinschaligwoningbouwprojecten (KSW) (€ 1,433 miljoen) gebiedsontwikkelingen zoals Hyde Park (€ 0,723 miljoen), Schiphol Trade Park (STP) (€ 0,263 miljoen) en Wickevoort (€ 1,423 miljoen) en de afsluiting van het deelgebied 1 van PARK21 (€ 0,394 miljoen). De vermindering van € 0,087 miljoen betreft het restant dat nog beschikbaar was voor Deltaplan Bereikbaarheid. Dit restant is gestort in de reserve Dekking afschijvingslasten die dient ter dekking van de afschrijvingslasten van de investeringen van het Deltaplan Bereikbaarheid.

Reserve Schaalsprong
Het doel van deze reserve is de dekking van voorbereidingskosten en de afschrijvingslasten van toekomstige investeringen in mobiliteit en bovenwijks groen die noodzakelijk zijn om (de versnelling van) woningbouw mogelijk te maken. In het raadsbesluit Reserve Schaalsprong (2020.0000409) zijn richtlijnen van de werking van de reserve vastgesteld. Er is € 3,655 miljoen vanuit deze reserve onttrokken en in de reserve Dekking afschrijvingslasten gestort voor de bijdrage aan het Uitvoeringsprogramma mobiliteit. Daarnaast is er € 0,104 miljoen onttrokken ter dekking van kosten Uitvoeringsprogramma mobiliteit 2020.

Reserve Stichting Mainport en Groen (SMG)
Aan de reserve is € 0,098 miljoen onttrokken voor dekking kapitaallasten van het investeringsproject Groene As. Voor het project Nieuwe Meer is € 0,011 miljoen onttrokken.

Reserve Verbeteren stadscentrum Hoofddorp
De naam van deze reserve is gewijzigd bij vaststelling van de notitie Reserves en voorzieningen 2020. Deze reserve (voorheen reserve Verbetering Burgemeester Van Stamplein) is ingesteld voor het verbeteren van de beleveniswaarde van de pleinen in stadscentrum Hoofddorp (waaronder het Burgemeester Van Stamplein) door een kwaliteitsslag te maken. Er is niets aan deze reserve onttrokken.

Reserve Versterking van de (lucht)vrachtketen
De naam van deze reserve is gewijzigd bij vaststelling van de notitie Reserves en voorzieningen 2020. Deze reserve (voorheen reserve High Speed Terminal (HST) Cargo) heeft, in overleg met het ministerie en de regionale partners, een geactualiseerd doel gekregen; de aansluiting van Schiphol en de regio op het Europese vrachtnetwerk en versterking van de (lucht)vrachtketen. Rentebijschrijving op deze reserve is met ingang van 2020 komen te vervallen. In 2020 is er niets aan deze reserve onttrokken.

Reserve Wonen
Deze reserve is ingesteld voor woonmogelijkheden voor huishoudens die daar op grond van hun inkomen niet (geheel) zelf in kunnen voorzien en om financiële knelpunten weg te nemen die de voortgang en/of realisatie van woningbouwprojecten in de weg staan. De exploitatiekosten van een woningcomplex (€ 0,197 miljoen) en een deel van de rentelasten voor startersleningen en asbestleningen (€ 0,064 miljoen) zijn uit deze reserve gedekt. Ook zijn de kosten van werkzaamheden aan de Mientekade (€ 0,050 miljoen) aan de reserve onttrokken. Bij de Voorjaarsrapportage 2013 is besloten dat vanaf 2014 tot en met 2028 jaarlijks € 0,048 miljoen aan de reserve toegevoegd wordt vanwege een vrijval van kapitaallasten. Daarnaast is in 2020 incidenteel een bijdrage van € 0,010 miljoen vanuit projecten aan de reserve toegevoegd.

Reserve Dekking afschrijvingslasten
De reserve Dekking afschrijvingslasten is ingesteld ter dekking van de afschrijvingslasten van verschillende investeringen. Dit zijn Maatschappelijke voorzieningen (verzamelinvestering), sportcomplex Koning Willem Alexander, Haarlemmermeer Lyceum, MFA Badhoevedorp, dorpshuis Zwanenburg, Monumenten (verzamelinvestering), Quatrebras, Ruimtelijke Investeringen Haarlemmermeer, omlegging A9 Badhoevedorp, Haarlemmerliede en Spaarnwoude (HenS), Spaarndammerdijk, Dorpshuis Marijke, Project dorpshart Rijsenhout en Mobiliteit.

Per saldo is er voor € 7,326 miljoen gestort en € 2,342 miljoen onttrokken ten behoeve van de dekking van afschrijvingslasten.

Voorzieningen

Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's

Tabel 175

(bedragen × € 1.000)	Stand per 31-12-2019	Vermeer-deringen	Vermin-deringen	Vrijval	Stand per 31-12-2020
Wachtgeldverplichting voormalig personeel	568	792	497	0	863
Wachtgeldverplichting wethouders	166	393	213	0	346
Pensioenverplichting wethouders	8.612	1.156	220	0	9.548
Achterstallig onderhoud verhardingen	5.584	0	201	0	5.383
Totaal voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	**14.931**	**2.340**	**1.131**	**0**	**16.140**

Voorziening wachtgeldverplichting voormalig personeel
Naast de wachtgelden is de gemeente eigenrisicodrager voor de WW-lasten. De verplichtingen die hieruit volgen zijn opgenomen in deze voorziening. Het bedrag dat is gestort in deze voorziening bedraagt € 0,792 miljoen. In totaal is € 0,497 miljoen uitgekeerd aan wachtgeld en WW-gelden.

Voorziening wachtgeldverplichting wethouders
Er zijn drie voormalig wethouders met recht op wachtgeld tot 28 februari 2022 en één voormalig wethouder met recht op wachtgeld tot 7 januari 2023. De onttrekking aan de voorziening bedraagt € 0,213 miljoen. De storting van € 0,393 miljoen wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door een toegenomen wachtgeldverplichting als gevolg van een recent vertrokken wethouder.

Voorziening pensioenverplichting wethouders
De vermindering van € 0,220 miljoen bedraagt de uitbetaalde pensioenverplichting. De vermeerdering van € 1,156 miljoen is bepaald als gevolg van het verschil tussen de benodigde waarde die tot stand komt uit de jaarlijkse actuariële waarde berekening en de stand van de voorziening na onttrekking. Deze vermeerdering wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door de daling van de marktrente, waardoor minder rente-inkomsten worden voorzien en meer kapitaal moet worden aangehouden voor de (toekomstige) pensioenuitkeringen en eventuele overdrachtswaarden.

Voorziening achterstallig onderhoud verhardingen
De storting in de voorziening achterstallig onderhoud verhardingen, bij de Jaarstukken 2019, is op grond van een stellige uitspraak van de commissie BBV verplicht, op het moment dat er als gevolg van het achterstallig onderhoud sprake is van kapitaalvernietiging en/of onveilige situaties. Bij de actualisatie van de beheerplannen openbare ruimte is gebleken dat hier sprake van is. Om te bepalen bij welke wegen/wegvakken sprake is van achterstallig onderhoud die vallen onder de categorieën veiligheid en/of kapitaalvernietiging is gebruik gemaakt van de richtlijnen van het CROW. De onttrekking van € 0,201 miljoen was voor het onderhoud aan wegen met achterstallig onderhoud.

Onderhoudsegalisatievoorzieningen

Tabel 176

Reserve omschrijving (bedragen × € 1.000)	Stand per 31-12-2019	Vermeer-deringen	Vermin-deringen	Vrijval	Stand per 31-12-2020
Onderhoud gebouwen	8.932	2.403	7.660	0	3.675
Totaal onderhoud gebouwen	**8.932**	**2.403**	**7.660**	**0**	**3.675**

Voorziening Onderhoud gebouwen
Deze voorziening is gevormd voor de egalisering van de in de tijd onregelmatig gespreide kosten voor onderhoud aan gemeentelijke objecten. Van de ontrekking van € 7,660 miljoen heeft € 4,222 miljoen betrekking op overdracht van gelden aan de VvE Breedenborgh vanwege de overdracht van appartementsrechten aan het schoolbestuur in het gebouw.

Door derden beklemde middelen

Tabel 177

(bedragen × € 1.000)	Stand per 31-12-2019	Vermeer-deringen	Vermin-deringen	Vrijval	Stand per 31-12-2020
Tariefsegalisatie afvalstoffenheffing	2.021	0	0	567	1.453
Tariefsegalisatie rioolheffing	8.188	0	0	293	7.895
Totaal door derden beklemde middelen	**10.208**	**0**	**0**	**860**	**9.348**

Voorziening tariefsegalisatie afvalstoffenheffing
De mutatie op de voorziening afvalstoffenheffing (onttrekking of storting) wordt normaliter aan het einde van het jaar bepaald door de relatie tussen de inkomsten en uitgaven te leggen. Bij de Najaarsrapportage 2019 is besloten dat het nadeel dat ontstaat als gevolg van enerzijds de hogere lasten van de afvalinzameling en -verwerking en anderzijds meer lasten als gevolg van de verlenging van de inzamelmethode in de proefwijken, niet volledig kon worden gedekt door de voorziening tariefsegalisatie afvalstoffenheffing. Er is toen besloten om de voorziening voornamelijk in te zetten ter dekking van de eenmalige kosten van het project VANG. Voor het project VANG is € 0,567 miljoen onttrokken.

Voorziening tariefsegalisatie rioolheffing
De mutatie op de voorziening tariefsegalisatie rioolheffing (onttrekking of storting) wordt aan het einde van het jaar bepaald door de relatie tussen de inkomsten en uitgaven te leggen. Op basis van de gerealiseerde baten en lasten wordt € 0,293 miljoen onttrokken.

Vaste schulden met een rentetypische looptijd ≥ 1 jaar

Onderhandse leningen van:

Tabel 178

(bedragen × € 1.000)	Stand per 31-12-2019	Vermeer-deringen	Aflossingen	Stand per 31-12-2020
Binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen	36.000	0	3.250	32.750
Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	372.479	65.000	40.407	397.071
Binnenlandse bedrijven	3.698	0	3.698	0
Totaal vaste schulden met rentetypische looptijd >= 1	**412.177**	**65.000**	**47.356**	**429.821**

Binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen
Regulier is € 3,250 miljoen afgelost en er zijn geen nieuwe leningen afgesloten.

Binnenlandse banken en overige financiële instellingen
Regulier is € 40,407 miljoen afgelost en zijn vier nieuwe leningen afgesloten van in totaal € 65 miljoen.

Binnenlandse bedrijven
Als gevolg van het raadbesluit 'Beëindiging van de samenwerkingsovereenkomst met Stallingsbedrijf Glastuinbouw Nederland (SGN)' (2020.0001708) is de gehele lening afgelost. Er zijn geen nieuwe leningen verstrekt.

Rentelast vaste schulden
Het gemiddelde rentepercentage over onze lamglopende leningenportefeuille bedroeg 1,83%. Vorig jaar was dit 2,26%. De rentelast over alle onderhandse leningen bedraagt € 8,237 miljoen. Vorig jaar was dit € 8,841 miljoen. Het totale leningensaldo is met € 17,6 miljoen toegenomen.

Toelichting vlottende passiva

De vlottende passiva zijn de kortlopende schulden (tot één jaar) van de gemeente.

Netto-vlottende schulden met rentetypische looptijd < 1 jaar

Kasgeldleningen

Per 1 januari 2020 hadden wij een bedrag van € 20 miljoen aan kasgeldleningen opgenomen. We hebben met tien leningen in totaal € 100 miljoen aangetrokken en € 100 miljoen afgelost. Er resteert per 31 december 2020 opnieuw een saldo € 20 miljoen aan kasgeldleningen die in januari en maart 2021 afgelost worden. Gedurende het gehele jaar zijn we binnen de kasgeldlimiet gebleven.

Banksaldi

Per einde van het jaar hebben we een negatief saldo bij de BNG Bank van € 23,179 miljoen. Vorig jaar was dit € 24,838 miljoen.

Overige schulden

Tabel 179

(bedragen × € 1.000)	Stand per 31-12-2019	Stand per 31-12-2020
Reserveringsbijdragen	120	154
Waarborgsommen	1.184	2.596
Optievergoeding	45	0
Rekening courant Duurzaam bedrijf	1.029	1.136
Rekening courant AM-Overleg	134	46
Crediteuren	26.157	20.257
Overige schulden	**28.668**	**24.189**

Waarborgsommen

De toename van de waarborgsommen wordt vooral verklaard door een grote waarborgsom van ongeveer € 1,548 miljoen die is ontvangen voor een project in Badhoevedorp.

Rekening courant Duurzaam bedrijf

De toename van het saldo van totaal € 0,107 miljoen op de rekening courant komt door terugstorting van een leningbedrag door Meermaker van € 0,080 miljoen en de jaarlijks toegevoegde rente van € 0,027 miljoen.

Crediteuren

Het openstaande crediteurensaldo eind 2020 is € 5,900 miljoen lager dan het openstaande crediteuren saldo per eind 2019. Een verklaring voor dit lagere openstaande crediteurensaldo is de (gedeeltelijke) lockdown door de coronacrisis vanaf half maart 2020. Hierdoor is er minder werk uitgevoerd. Het aantal facturen over 2020 is ten opzichte van de ontvangen facturen over 2019 met 5,74% afgenomen. Het aantal in 2019 was 29.655 en in 2020 27.954. In het jaar hiervoor was de stijging 17,6%. Deze stijging werd toen deels veroorzaakt door de samenvoeging met de gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude. Uit de analyse blijkt ook dat het gemiddelde factuurbedrag lager was dan in 2019. In 2020 is 96% van de onbetwiste facturen op tijd, dat wil zeggen binnen 30 dagen na ontvangst, betaald.

Overlopende passiva

Nog te betalen bedragen

Tabel 180

(bedragen × € 1.000)	Stand per 31-12-2019	Stand per 31-12-2020
Aangegane verplichtingen/nog te betalen bedragen	22.214	29.029
Vooruit gefactureerde bedragen	5.385	0
Af te dragen premies met betrekking tot salarissen	6.069	6.825
Bedragen m.b.t. tot de uitkeringsadministratie	627	2.350
Overige posten	3.302	124
Nog te betalen bedragen	**37.597**	**38.327**

De post aangegane verplichtingen/nog te betalen bedragen zijn bedragen die na het sluiten van de crediteurenadministratie nog in het boekjaar 2020 zijn geboekt, omdat ze betrekking hadden op 2020. Een voorbeeld zijn de rentebetalingen op de langlopende geldleningen. Hieronder vallen ook de anterieure overeenkomsten met een negatieve waarde voor een bedrag van € 1,150 miljoen en een nog te betalen bedrag aan SGN ter grootte van € 3,860 miljoen.

Van overheden ontvangen, nog te besteden uitkeringen

Tabel 181

	Stand per 31-12-2019	Herrub-ricering	Vermeer-deringen	Vermin-deringen	Stand per 31-12-2020
Field Lab geluidbewust bouwen	0	0	429	0	429
Gem.hulp gedup.toeslagenprobl.	0	0	120	0	120
Huisvesting kwetsbare groepen	0	0	455	0	455
Laadpleinen	0	153	0	0	153
Omgevingslawaai	70	0	0	0	70
Onderwijsachterst.bel.vml.HenS	0	12	0	0	12
Pilot Re-integratie officier	0	126	0	88	38
Regeling reductie energiegebr.	0	1.354	0	624	730
SPUK MIRT	0	0	722	0	722
Schipholbalie	209	0	234	319	124
Subs.Ext.Adv.Warmtetrans.(EAW)	0	0	21	0	21
Tozo	0	0	4.674	0	4.674
Het Rijk	**279**	**1.644**	**6.655**	**1.030**	**7.548**
Duurzame werklocaties	17	0	0	0	17
Fietsverb.A4/A9	638	0	0	638	0
Geluidsschermen Halfweg	291	0	0	0	291
Geniepark fase 2	130	0	0	25	104
Groene en Recr.Verbind.	2.430	0	0	0	2.430
ISV 2014	2.125	0	0	260	1.865
Laadpleinen	153	-153	0	0	0
MRA	70	0	0	70	0
Onderwijsachterst.bel.vml.HenS	12	-12	0	0	0
PARK21– waterhuishouding (PNH/NRG)	9.303	0	0	259	9.044
PASO-gelden	18.320	0	0	318	18.002
Pilot Re-integratie officier	0	-126	126	0	0
RMC Aanval op uitval	60	0	0	0	60
Regeling reductie energiegebr.	1.354	-1.354	0	0	0
Shuttledienst	38	0	0	38	0
Snelfietsroute F200	13	0	-13	0	0
Subs PNH bedrijfsverpl Lisserb	0	0	197	0	197
Subsidie Spoorzicht Noord	0	0	382	0	382
Subsidies PrimA4a	4.199	0	0	2.794	1.406
Toegankelijk maken bushaltes	143	0	0	0	143
Overige Nederlandse overheidslichamen	**39.295**	**-1.644**	**692**	**4.401**	**33.942**
Totaal van overheden ontvangen, nog te besteden uitkeringen	**39.574**	**0**	**7.347**	**5.432**	**41.489**

Van overheden ontvangen, nog te besteden uitkeringen zijn ontvangen voorschotbedragen van overheidsinstellingen (Rijk, provincie en Vervoerregio Amsterdam) met een specifiek bestedingsdoel. In bovenstaande tabel is het verloop van deze voorschotbedragen te zien. In 2020 is een bedrag van € 7,347 miljoen ontvangen en een bedrag van € 5,432 miljoen besteed. Er heeft een technische herrubricering plaatsgevonden van posten die onder 'overige Nederlandse overheidslichamen' stonden, maar die van het Rijk ontvangen waren.

Overige vooruitontvangen bedragen

Tabel 182

(bedragen × € 1.000)	Stand per 31-12-2019	Stand per 31-12-2020
Overige vooruitontvangen bedragen	463	24.842
Totaal overige vooruit ontvangen bedragen	**463**	**24.842**

Vooruitontvangen bedragen zijn bedragen die wij tot en met 2020 hebben ontvangen, maar die verantwoord moeten worden in 2021 of later. De grote stijging in 2020 wordt veroorzaakt door een ontvangst van een bedrag van € 24,029 miljoen van de GEM A4 Zone West vooruitlopend op de inbreng van grond die de gemeente in het verleden heeft aangekocht ten behoeve van deze GEM.

Niet in de balans tot uitdrukking komende verplichtingen en aanspraken

De gemeente Haarlemmermeer is voor toekomstige jaren verbonden aan verschillende, niet uit de balans blijkende, financiële rechten en verplichtingen. De belangrijkste verplichtingen en rechten lichten we hier toe.

Contracten

In deze opgaaf zijn contracten geselecteerd met een looptijd langer dan een jaar en een hogere waarde dan € 0,214 miljoen die zijn afgesloten na 1 januari 2020. Dit bedrag is de Europese aanbestedingsgrens.

Voor het fysiek domein (groen, onderhoud gebouwen, wegen etc.) zijn contracten afgesloten voor een bedrag van € 12,024 miljoen. Voor bedrijfsvoering (ICT en huisvesting) is dit € 2,177 miljoen. In totaal voor € 14,201 miljoen.

Bijdrage omlegging A9 Badhoevedorp

In 2005 hebben het Rijk, provincie Noord-Holland, stadsregio Amsterdam, gemeente Amsterdam, Schiphol Group en gemeente Haarlemmermeer de Bestuursovereenkomst Omlegging A9 te Badhoevedorp getekend. Met de uitvoering van deze overeenkomst is de A9 door het Rijk omgelegd ten zuiden van Badhoevedorp en wordt het vrijkomende oude tracé van de A9 door de gemeente en verbonden partijen herontwikkeld. De kosten van de omlegging bedragen in totaal circa € 300 miljoen. Wij dragen € 107,4 miljoen (prijspeil 1-1-2005) bij aan de omlegging.

In 2020 is de laatste betaling van € 13,8 miljoen gedaan, waardoor hiervoor geen verplichting meer bestaat en deze niet meer hieronder wordt opgenomen. De verdere afwikkeling van de grondexploitaties Badhoevedorp wordt in het MPG behandeld.

Opgebouwd verlof en individueel keuzebudget

Het opgebouwde aantal verlofuren ultimo 2020 is 95.456 uur met een waarde van € 4,183 miljoen.

FLO verplichtingen van de brandweer bij de VRK

FLO verplichtingen zijn reguliere loonkosten die buiten de gemeenschappelijke regeling (GR) van de VRK vallen en specifiek zijn voor gemeenten met beroepsbrandweer tot en met het jaar 2045. In 2020 is een meerjarenprognose gemaakt voor de kosten van het FLO-overgangsrecht (€ 12.220.382). Eind 2020 heeft een aantal wijzigingen in de wet- en regelgeving gezorgd voor een noodzakelijke aanpassing van de prognose met als gevolg een verwachting van hogere kosten. Daarnaast zorgen wijzigingen op medewerkersniveau voor een verandering/verschuiving van kosten. Dit samen leidt tot een aangepaste prognose van de totale kosten van € 13.610.090, een stijging van € 1.389.708.

Jaarlijks wordt voor ons een bedrag begroot op basis van een meerjarige inschatting van de kosten. De werkelijke kosten staan echter nog niet vast, maar hangen af van de individuele keuzes die de medewerkers maken.

Garantstellingen

Tabel 183

(bedragen x € 1.000)	Oorspronkelijk bedrag	Stand per 01-01-2019	Stand per 31-12-2019
Bejaardenzorg en verpleeghuizen	1.502	863	826
Sportverenigingen en –instellingen	7.002	3.543	2.814
Sociaal-culturele en maatschappelijke instellingen	8.833	4.196	3.441
Lichamelijke en geestelijke gezondheidszorg	3.733	2.039	1.938
Borg SGN nieuw Rijsenhout *	12.500	10.350	0[1]
Borg SGN bestaand Rijsenhout *	2.500	655	0[1]
Borg Zonnepanelen BV Tegenstroom van Ymere	3.000	2.551	2.556
Borg Polanenpark C.V.	4.000	4.000	4.000
Totaal publiek gemeentelijk belang	**44.069**	**28.196**	**15.565**
Borgstelling m.b.t. vergistingsinstallatie Meerlanden	5.562	1.308	727
Totaal regionaal strategisch karakter	**5.562**	**1.308**	**727**

1 *In verband met de omvang en het vervallen van de borgstelling SGN wordt hier de stand van 0 per 31-12-2020 weergegeven.*

De grens voor de garanties met een publiek gemeentelijk belang bedraagt € 36 miljoen volgens het Garantiebeleid 2019 (2019.0057727). Dat overschrijden we niet, omdat op dit moment het saldo € 15,6 miljoen is. De garanties met een regionaal strategisch karakter worden conform beleid afgebouwd. De grens was € 23,5 miljoen en heeft geen revolverend karakter.

In het Garantiebeleid 2019 is vastgelegd dat wij bij afgegeven garantstellingen jaarlijks door de instelling en geldverstrekker aangeleverde informatie beoordelen. Deze beoordeling heeft voor het laatst plaatsgevonden bij vaststelling van de Programmabegroting 2021-2024, op basis van de informatie van de instellingen over het boekjaar 2019. De raad is hierover per brief (X. 2020.05303) geïnformeerd. Omdat de standen ultimo 2020 op basis van privacywetgeving niet altijd meer met de geldverstrekker kunnen worden geverifieerd, hanteren wij in deze paragraaf de informatie uit de laatste raadsbrief. Dit betreffen de standen per 31-12-2019. Uit de informatie die we tot nu toe wel hebben verkregen tot en met het opstellen van de jaarrekening 2020, blijken geen materiële afwijkingen ten opzichte van de stand zoals hierboven geschetst. Uitzondering hierop is de borg voor SGN. Aangezien deze per ultimo 2020 is komen te vervallen en het bijna de helft van de uitstaande garanties betreft (€12,8 miljoen), is besloten om het vervallen hiervan wel mee te nemen in deze toelichting.

Borgstellingen en overige garanties

Tabel 184

(bedragen x € 1.000)	Oorspronkelijk bedrag	Borg	Stand per 01-01-2020	Stand per 31-12-2020	Betaald door de gemeente in 2020
Indirecte garantstellingen gemeenschappelijke regelingen			8.477	8.338	0
Waarborgfonds Sociale Woningbouw	590.782	50% en 25%	152.514	157.899	0
Hypotheken personeel	517		542	517	0
Nationale hypotheek Garantie	675.000	50%	337.500	337.500[1]	0
Totaal			**499.033**	**504.254**	**0**

1 *Definitieve stand ultimo 2020 is nog niet bekend. Daarom is uitgegaan van de stand ultimo 2019.*

Indirecte garantstellingen gemeenschappelijke regelingen
Indirect staat de gemeente ook garant voor alle opgenomen geldleningen door de gemeenschappelijke regelingen. Het betreffen hier geldleningen van Cocensus en de VRK voor € 8,338 miljoen. Deze garanties zijn onlosmakelijk verbonden aan gemeenschappelijke regelingen en daarom ook niet opgenomen in het garantieplafond.

Waarborgfonds Sociale Woningbouw
De gemeente garandeert samen met de Stichting Waarborgfonds Sociale Woningbouw geldleningen aan woningbouwcorporaties binnen Haarlemmermeer. Het totaal van deze gegarandeerde geldleningen bedraagt

€ 586 miljoen waarvoor wij gedeeltelijk 50% en gedeeltelijk 25% borg staan wat neer komt op € 157,9 miljoen. De gemeente is hiervoor achtervang, dat wil zeggen dat zolang het Waarborgfonds nog geld heeft wij hierop niet worden aangesproken. Dit jaar zijn wij hiervoor niet aangesproken.

Hypotheken personeel
Borgstellingen op hypotheken van personeel zijn opgenomen voor een bedrag van € 0,517 miljoen, vorig jaar was dit € 0,542 miljoen. Het bedrag vermeld in de jaarrekening van vorig jaar was lager omdat we nu tot een ander inzicht zijn gekomen. Er is een aanpassing gedaan voor een oud-medewerker die sinds 2014 met pensioen is. Uit berichtgeving van het Hypotheekfonds voor Overheidspersoneel blijkt dat we hier toch voor aangesproken kunnen worden.

Nationale Hypotheek Garantie (NHG)
Tot 2011 heeft de gemeente gemeentegaranties afgegeven. Na 2011 vallen deze garanties geheel voor rekening van de Staat. Het bedrag waar de gemeente ultimo 2019 nog indirect garant voor staat is 50% van € 675 miljoen, € 337,5 miljoen voor 3.915 leningen binnen de gemeente. Er is geen bedrag betaald door de gemeente en ook niet door de NHG. De stand van 2020 is pas laat in 2021 bekend.

Badhoevedorp-Zuid

De gemeente wordt verweten onrechtmatig gehandeld te hebben omdat de gemeente zich niet of onvoldoende zou hebben ingespannen mee te werken aan ontwikkelingsmogelijkheden in Badhoevedorp-Zuid. Er is een uitspraak van de rechtbank Amsterdam (zaaknummer C13/636457), hiertegen is de gemeente Haarlemmermeer in hoger beroep gegaan. Tegelijkertijd loopt er een schadestaat procedure waarbij de tegenpartij de schade heeft opgemaakt.
Bij een schadestaat procedure moet eerst nog de causaliteit worden bewezen. Tot op het moment dat hier duidelijkheid over is, kan er nog geen redelijke inschatting gemaakt worden van (de omvang van) een eventuele uitstroom van financiële middelen, en is er derhalve onvoldoende grondslag voor het vormen van een voorziening.

Vanwege de grote onzekerheid over de uitkomst van de procedure is dit opgenomen als risico in de risicoparagraaf. Op 16 maart 2020 is bekend gemaakt dat de aandelen van TeleVerde BV door een overname in handen zijn gekomen van een andere partij. Het feit dat TeleVerde BV nieuwe aandeelhouders heeft gekregen is nog niet direct van invloed op de lopende procedures tussen de gemeente en TeleVerde BV. Wel zijn er constructieve gesprekken gaande tussen de gemeente en de nieuwe aandeelhouders van TeleVerde. Mede hierdoor zijn het hoger beroep en de schadestaatprocedure “on hold” gezet in de hoop dat er tot een oplossing gekomen kan worden. De claim is vooralsnog niet van de baan. We hebben wel goede hoop dat dit aan een oplossing van het geschil kan bijdragen.

Na balansdatum voorgedane ontwikkelingen

Artikel 29 van het BBV schrijft voor dat inzichten van belang voor de financiële positie, dienen te worden verwerkt in de jaarrekening, ook als deze inzichten zijn verkregen na 31 december2020, maar vóór het vaststellen van de jaarstukken. Alle gegevens die nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum tot de formele opmaakdatum door het college zijn verwerkt in deze jaarstukken. Gegevens die geen nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum, maar belangrijke financiële gevolgen kunnen hebben, dienen te worden toegelicht. Indien noodzakelijk wordt dit hoofdstuk hiervoor benut. Dit kan ook om informatie gaan die na de datum van opmaken van de jaarstukken door het college en voor vaststelling door de raad beschikbaar komt. Indien dit laatste het geval is, ontvangt de raad een erratum bij de jaarstukken.

Restantkredieten

In het Activabeleid Gemeente Haarlemmermeer 2019 (2019.0054155) is in paragraaf 7 'Procedures kredieten en rapportage' vastgelegd dat beschikbaar gestelde kredieten (restantkredieten) niet automatisch worden overgeheveld van het ene jaar naar het andere. Doelstelling van het inbouwen van deze toets is een vlotte afwikkeling van deze kredieten te bevorderen (beleidsrealisatie) en zicht te houden op de investeringen in de pijplijn.
Er is een overzicht samengesteld met de restantkredieten per programma per 31-12-2020. Verder wordt aangegeven wat de uitkomst is van de toetsing van deze restantkredieten aan de vastgestelde richtlijnen. Ook is bepaald welke kredieten worden doorgeschoven.

Toetsing aan de richtlijnen

Vorig jaar is besloten een bedrag van € 41,0 miljoen over te hevelen naar 2020. Daarnaast is in 2020 een bedrag van € 32,4 miljoen aan investeringskredieten beschikbaar gesteld. Hiermee komt het totaal aan beschikbare financiële middelen op € 73,4 miljoen. In totaal is in 2020 € 62,6 miljoen aan investeringsuitgaven gedaan. Dit betekent dat per 31 december 2020 nog een bedrag resteert van € 10,8 miljoen.

Van de € 10,8 miljoen kan op basis van de vastgestelde richtlijn een bedrag van € 9,5 miljoen worden overgeheveld naar 2021. Het gaat hier om:

1. Kredieten die in 2020 door de raad beschikbaar zijn gesteld, maar waarvan uitvoering nog niet volledig heeft plaatsgevonden (€ 3,9 miljoen). Deze kredieten worden op grond van de richtlijnen zonder meer overgeheveld.
2. Kredieten die vóór 2020 door de raad beschikbaar zijn gesteld, waarvan de investeringen over meerdere jaren lopen of waarvan uitvoering nog niet volledig heeft plaatsgevonden, maar waarvoor inmiddels wel concrete verplichtingen zijn aangegaan (€ 4,2 miljoen).
3. Voorbereidingskredieten die door de raad beschikbaar zijn gesteld, waarvan de daadwerkelijke uitvoering de komende jaren plaats vindt (€ 1,4 miljoen). Bij voorbereidingskredieten vindt op grond van de richtlijnen altijd overheveling plaats.

Kredieten die vóór 2020 zijn aangevraagd maar waarvoor nog geen verplichtingen zijn aangegaan, moeten opnieuw worden aangevraagd. Het betreft hier investeringen met betrekking tot:

1. ICT Raadhuis en huisvesting FM € 420.000: is nodig voor de tijdelijke huisvesting;
2. pand Etta Palmstraat € 214.000: is nodig voor de kosten van splitsing voor het verhuur-klaar maken van het kantoorgedeelte (inclusief de kosten van onderzoek).

Het verschil van € 0,7 miljoen zijn kredieten die komen te vervallen. Het betreft voornamelijk de volgende investeringen:

- Kunstwerken Hoofdvaart/Leenderbospad € 0,3 miljoen
- Geniepark 2e fase 0,2 miljoen

Overzicht restantkredieten per programma (x € 1.000)

Tabel 185

	1	2	3 (1 + 2)	4	5 (3 - 4)	6
Omschrijving (bedragen x € 1.000)	**Krediet per 31-12-2019**	**in 2020 beschikbaar gestelde kredieten**	**Totaal krediet eind 2020**	**Uitgegeven in 2020**	**resterend krediet 2020**	**restant kredieten per 31-12-2020 na toetsing**
Bestuur, samenleving en publiekcontact	0	0	0	0	0	0
Veiligheid	0	0	0	0	0	0
Zorg en werk	0	0	0	0	0	0
Maatschappelijke ontwikkeling	13.608	-1.870	11.739	6.023	5.716	5.464
Mobiliteit	12.580	15.649	28.230	24.945	3.285	3.352
Ruimtelijke Ontwikkelingen	493	171	664	353	311	310
Wonen	214	0	214	0	214	0
Kwaliteit fysieke omgeving	11.396	14.309	25.707	27.391	-1.684	-2.163
Economische zaken	0	0	0	0	0	0
Algemene dekkingsmiddelen	0	0	0	0	0	0
Overhead	2.741	4.160	6.902	3.964	2.937	2.511
Totaal Investeringsplan	41.032	32.419	73.455	62.676	10.778	9.474

Analyse

Het doorschuiven van de kredieten heeft de volgende oorzaken:

- voor een deel van de investeringen is het totale investeringsbedrag geautoriseerd, terwijl de uitvoering gefaseerd over meerdere jaren plaats vindt;
- voor een aantal investeringen op het gebied van onderwijs geldt dat de uitvoering door derden wordt gedaan. De afrekening en de financiële afwikkeling vinden achteraf plaats;
- investeringen komen later tot uitvoering dan oorspronkelijk gepland.

De financiële consequenties met betrekking tot de kapitaallasten, veroorzaakt door het verschuiven van de kredieten, zullen worden verwerkt in het meerjarenbeeld bij de Voorjaarsrapportage 2021.

Recapitulatie op taakveld

Tabel 186

Programma en taakveldomschrijving (bedragen × € 1.000; min = nadeel)	Beleidsdoel	Originele begroting	Gewijzigde begroting	Rekening	Verschil rekening gewijzigde begroting
Bestuur, samenleving en publiekscontact					
0.1 Bestuur	A	0	0	39	39
0.2 Burgerzaken	A	0	0	187	187
	E	3.862	2.380	2.345	-36
1.2 Openbare orde en veiligheid	D	0	0	4	4
Baten		**3.862**	**2.380**	**2.575**	**194**
0.1 Bestuur	A	6.055	7.487	7.437	50
	B	176	352	364	-12
	C	870	868	755	113
	D	297	298	296	2
0.2 Burgerzaken	A	255	374	542	-168
	D	304	607	595	12
	E	6.344	5.488	5.412	76
1.2 Openbare orde en veiligheid	D	50	50	50	0
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	D	45	45	46	-1
6.5 Arbeidsparticipatie	B	74	0	0	0
Lasten		**14.471**	**15.571**	**15.498**	**73**
Saldo van baten en lasten (B-L)		**-10.609**	**-13.190**	**-12.923**	**267**
Resultaat programma (Saldo +O-S)		**-10.609**	**-13.190**	**-12.923**	**267**

Programma en taakveldomschrijving (bedragen × € 1.000; min = nadeel)	Beleidsdoel	Originele begroting	Gewijzigde begroting	Rekening	Verschil rekening gewijzigde begroting
Veiligheid					
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	B	1	21	21	1
1.2 Openbare orde en veiligheid	A	0	1.165	952	-212
	B	0	3.078	2.271	-807
Baten		**1**	**4.263**	**3.244**	**-1.019**
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	B	13.862	14.862	15.166	-304
1.2 Openbare orde en veiligheid	A	1.841	3.177	2.816	361
	B	181	5.702	5.152	550
Lasten		**15.883**	**23.741**	**23.135**	**607**
Saldo van baten en lasten (B-L)		**-15.882**	**-19.478**	**-19.890**	**-412**
Resultaat programma (Saldo +O-S)		**-15.882**	**-19.478**	**-19.890**	**-412**

Programma en taakveldomschrijving (bedragen × € 1.000; min = nadeel)	Beleidsdoel	Originele begroting	Gewijzigde begroting	Rekening	Verschil rekening gewijzigde begroting
Zorg en werk					
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	A	200	308	317	9
6.3 Inkomensregelingen	D	28.548	57.227	61.783	4.556
6.5 Arbeidsparticipatie	C	31	31	0	-31
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO	A	108	102	105	3
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	A	599	539	458	-81
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	B	0	16	12	-4
Baten		**29.486**	**58.221**	**62.674**	**4.453**
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	A	3.790	4.041	3.870	171
6.2 Wijkteams	A	943	436	493	-56
6.3 Inkomensregelingen	A	44	115	115	0
	D	36.949	65.907	66.798	-892
6.4 Begeleide participatie	A	3.311	3.290	3.230	60
	C	4.594	5.654	5.545	109
6.5 Arbeidsparticipatie	C	2.752	3.808	4.036	-228
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO	A	5.626	6.625	6.645	-20
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	A	11.003	10.319	10.397	-78
	B	38	38	2	36
	D	766	604	598	5
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	A	19.920	28.961	29.717	-756
	B	9.429	10.802	10.877	-75
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	A	102	408	430	-22
	B	105	291	280	11
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	A	6.321	4.454	4.583	-129
Lasten		**105.693**	**145.752**	**147.615**	**-1.864**
Saldo van baten en lasten (B-L)		**-76.207**	**-87.530**	**-84.941**	**2.589**
Resultaat programma (Saldo +O-S)		**-76.207**	**-87.530**	**-84.941**	**2.589**

Programma en taakveldomschrijving (bedragen × € 1.000; min = nadeel)	Beleidsdoel	Originele begroting	Gewijzigde begroting	Rekening	Verschil rekening gewijzigde begroting
Maatschappelijke ontwikkeling					
4.2 Onderwijshuisvesting	B	353	433	502	70
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	B	2.949	3.348	4.002	654
5.1 Sportbeleid en activering	E	0	330	433	103
5.2 Sportaccomodaties	E	5.924	5.834	6.274	440
5.3 Cultuurpresentie, cultuurproductie, cultuurparticipatie	D	4.016	6.144	6.301	157
5.4 Musea	D	302	0	0	0
5.6 Media	D	1.815	19	21	2
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	E	572	295	333	38
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	A	94	0	0	0
	C	1.295	1.073	1.228	155
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	C	0	0	3	3
Baten		**17.320**	**17.475**	**19.098**	**1.623**
1.2 Openbare orde en veiligheid	C	95	95	97	-2
3.4 Economische promotie	E	22	23	23	0
4.2 Onderwijshuisvesting	B	12.207	12.413	12.514	-102
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	B	11.242	12.112	11.372	741
5.1 Sportbeleid en activering	E	2.386	2.777	2.774	4
5.2 Sportaccomodaties	E	18.068	19.291	21.450	-2.159
5.3 Cultuurpresentie, cultuurproductie, cultuurparticipatie	D	15.246	16.555	16.156	399
5.4 Musea	D	1.119	435	457	-22
5.5 Cultureel erfgoed	D	0	651	546	105
5.6 Media	D	6.699	6.457	6.490	-33
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	E	6.412	6.360	5.246	1.114
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	A	2.635	2.853	2.789	64
	C	12.679	12.885	12.516	369
6.2 Wijkteams	A	2.171	2.062	2.052	10
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	C	952	1.003	905	98
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	A	91	92	90	1
7.1 Volksgezondheid	A	6.448	6.471	6.435	37
Lasten		**98.470**	**102.535**	**101.911**	**624**
Saldo van baten en lasten (B-L)		**-81.150**	**-85.060**	**-82.813**	**2.247**
0.10 Mutaties reserves	B	35	35	35	0
	C	956	887	878	-9
	D	3	60	60	0
	E	1.469	1.528	618	-910
Baten		**2.463**	**2.510**	**1.590**	**-919**
0.10 Mutaties reserves	C	100	375	375	0
	D	60	60	191	-131
Lasten		**160**	**435**	**566**	**-131**
Resultaat programma (Saldo +O-S)		**-78.848**	**-82.986**	**-81.788**	**1.197**

Programma en taakveldomschrijving (bedragen × € 1.000; min = nadeel)	Beleidsdoel	Originele begroting	Gewijzigde begroting	Rekening	Verschil rekening gewijzigde begroting
Mobiliteit					
2.1 Verkeer en vervoer	B	85	85	135	50
2.5 Openbaar vervoer	A	0	25	23	-2
	B	812	52	15	-37
Baten		**896**	**161**	**173**	**11**
2.1 Verkeer en vervoer	A	2.291	1.352	1.375	-23
	B	3.175	3.971	4.068	-97
2.2 Parkeren	A	406	333	380	-47
	B	1.173	1.330	1.452	-122
2.5 Openbaar vervoer	A	0	25	23	2
	B	1.257	2.439	1.188	1.251
Lasten		**8.302**	**9.450**	**8.487**	**963**
Saldo van baten en lasten (B-L)		**-7.406**	**-9.289**	**-8.314**	**975**
0.10 Mutaties reserves	A	354	127	126	0
	B	1.515	1.320	1.022	-298
Baten		**1.869**	**1.447**	**1.149**	**-298**
0.10 Mutaties reserves	A	0	87	87	0
	B	811	3.098	3.209	-111
Lasten		**811**	**3.185**	**3.296**	**-111**
Resultaat programma (Saldo +O-S)		**-6.347**	**-11.027**	**-10.461**	**566**

Programma en taakveldomschrijving (bedragen × € 1.000; min = nadeel)	Beleidsdoel	Originele begroting	Gewijzigde begroting	Rekening	Verschil rekening gewijzigde begroting
Ruimtelijke ontwikkelingen					
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	B	0	0	17.300	17.300
7.4 Milieubeheer	B	1	4.370	3.459	-911
8.1 Ruimtelijke ordening	A	260	907	1.976	1.069
	C	0	0	2	2
8.2 Grondexploitatie(niet bedrijventerreinen)	B	53.215	42.318	67.124	24.806
8.3 Wonen en bouwen	C	10.372	10.372	12.292	1.920
Baten		**63.848**	**57.967**	**102.153**	**44.186**
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	B	0	0	15.703	-15.703
7.4 Milieubeheer	B	1.610	7.646	5.974	1.673
8.1 Ruimtelijke ordening	A	4.185	4.763	5.032	-269
	C	288	288	256	32
8.2 Grondexploitatie(niet bedrijventerreinen)	B	51.140	42.898	68.903	-26.005
8.3 Wonen en bouwen	C	2.406	2.476	2.471	5
Lasten		**59.628**	**58.071**	**98.338**	**-40.267**
Saldo van baten en lasten (B-L)		**4.219**	**-104**	**3.815**	**3.919**
0.10 Mutaties reserves	B	14.605	11.268	22.860	11.592
Baten		**14.605**	**11.268**	**22.860**	**11.592**
0.10 Mutaties reserves	B	14.887	11.319	24.172	-12.853
Lasten		**14.887**	**11.319**	**24.172**	**-12.853**
Resultaat programma (Saldo +O-S)		**3.937**	**-155**	**2.502**	**2.657**

Programma en taakveldomschrijving (bedragen × € 1.000; min = nadeel)	Beleidsdoel	Originele begroting	Gewijzigde begroting	Rekening	Verschil rekening gewijzigde begroting
Wonen					
8.3 Wonen en bouwen	A	0	10	0	-10
	B	207	206	373	167
Baten		**207**	**216**	**373**	**157**
8.3 Wonen en bouwen	A	417	410	446	-36
	B	1.908	2.144	2.182	-38
Lasten		**2.324**	**2.554**	**2.628**	**-74**
Saldo van baten en lasten (B-L)		**-2.118**	**-2.338**	**-2.255**	**83**
0.10 Mutaties reserves	A	256	251	311	61
Baten		**256**	**251**	**311**	**61**
0.10 Mutaties reserves	A	48	58	58	0
Lasten		**48**	**58**	**58**	**0**
Resultaat programma (Saldo +O-S)		**-1.910**	**-2.145**	**-2.001**	**144**

Programma en taakveldomschrijving (bedragen × € 1.000; min = nadeel)	Beleidsdoel	Originele begroting	Gewijzigde begroting	Rekening	Verschil rekening gewijzigde begroting
Kwaliteit fysieke omgeving					
2.1 Verkeer en vervoer	D	742	742	987	245
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	A	27	27	17	-10
7.2 Riolering	C	10.181	10.303	9.965	-339
7.3 Afval	B	19.278	19.549	19.553	4
7.4 Milieubeheer	D	16	16	0	-16
	E	41	41	27	-14
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	A	750	750	761	10
Baten		**31.036**	**31.429**	**31.310**	**-120**
1.2 Openbare orde en veiligheid	D	271	274	160	114
2.1 Verkeer en vervoer	D	24.362	24.237	24.409	-172
2.4 Economische havens en waterwegen	C	570	590	617	-27
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	A	7.595	8.329	8.646	-318
7.2 Riolering	C	6.166	6.122	5.850	271
7.3 Afval	B	15.314	17.019	17.421	-402
7.4 Milieubeheer	E	10.316	10.516	10.401	115
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	A	1.034	990	1.063	-74
Lasten		**65.627**	**68.075**	**68.567**	**-493**
Saldo van baten en lasten (B-L)		**-34.590**	**-36.645**	**-37.257**	**-612**
0.10 Mutaties reserves	A	132	132	131	0
	D	178	674	639	-35
Baten		**310**	**806**	**770**	**-35**
0.10 Mutaties reserves	D	20	0	0	0
Lasten		**20**	**0**	**0**	**0**
Resultaat programma (Saldo +O-S)		**-34.301**	**-35.840**	**-36.487**	**-647**

Programma en taakveldomschrijving (bedragen × € 1.000; min = nadeel)	Beleidsdoel	Originele begroting	Gewijzigde begroting	Rekening	Verschil rekening gewijzigde begroting
Economische zaken					
2.1 Verkeer en vervoer	A	0	70	26	-44
3.1 Economische ontwikkeling	A	0	20	29	9
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	A	1.113	2.489	2.539	50
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	A	1.457	1.139	1.350	211
Baten		**2.570**	**3.717**	**3.943**	**225**
2.1 Verkeer en vervoer	A	0	70	31	39
	B	153	153	153	0
3.1 Economische ontwikkeling	A	676	742	689	53
	B	627	527	489	38
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	A	4.205	4.478	4.097	381
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	A	2.055	2.085	2.087	-2
	B	461	461	351	110
8.1 Ruimtelijke ordening	B	289	289	264	25
Lasten		**8.466**	**8.805**	**8.161**	**644**
Saldo van baten en lasten (B-L)		**-5.896**	**-5.087**	**-4.218**	**869**
0.10 Mutaties reserves	A	100	100	0	-100
Baten		**100**	**100**	**0**	**-100**
0.10 Mutaties reserves	A	248	0	253	-253
Lasten		**248**	**0**	**253**	**-253**
Resultaat programma (Saldo +O-S)		**-6.043**	**-4.987**	**-4.471**	**516**

Programma en taakveldomschrijving (bedragen × € 1.000; min = nadeel)	Beleidsdoel	Originele begroting	Gewijzigde begroting	Rekening	Verschil rekening gewijzigde begroting
Overzicht algemene dekkingsmiddelen					
0.5 Treasury	C	11.389	13.627	13.764	137
0.61 OZB woningen	A	18.789	18.726	18.813	87
0.62 OZB niet-woningen	A	54.718	58.880	59.966	1.086
0.63 Parkeerbelasting	A	3.412	2.342	2.550	209
0.64 Belastingen overig	A	7.139	7.139	7.281	142
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds	B	184.736	197.812	198.317	505
0.8 Overige baten en lasten	D	0	0	30	30
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	A	14	14	9	-4
3.4 Economische promotie	A	12.780	3.890	4.114	224
8.3 Wonen en bouwen	A	32	32	31	-1
Baten		**293.008**	**302.461**	**304.877**	**2.416**
0.5 Treasury	C	98	-689	-852	163
0.61 OZB woningen	A	1.095	1.107	1.273	-166
0.62 OZB niet-woningen	A	2.354	2.367	2.373	-7
0.63 Parkeerbelasting	A	24	24	23	0
0.64 Belastingen overig	A	142	142	154	-11
0.8 Overige baten en lasten	D	5.234	837	1.103	-266
0.9 Vennootschapsbelasting (VPB)	E	1.030	3.690	3.690	0
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	A	0	0	0	0
3.4 Economische promotie	A	241	241	236	6
Lasten		**10.218**	**7.718**	**8.000**	**-281**
Saldo van baten en lasten (B-L)		**282.789**	**294.742**	**296.877**	**2.135**
0.10 Mutaties reserves	D	1.947	16.428	13.161	-3.267
Baten		**1.947**	**16.428**	**13.161**	**-3.267**
0.10 Mutaties reserves	D	6.640	14.244	11.571	2.673
Lasten		**6.640**	**14.244**	**11.571**	**2.673**
Resultaat programma (Saldo +O-S)		**278.096**	**296.926**	**298.467**	**1.541**

Programma en taakveldomschrijving (bedragen × € 1.000; min = nadeel)	Beleidsdoel	Originele begroting	Gewijzigde begroting	Rekening	Verschil rekening gewijzigde begroting
Overzicht overhead					
0.4 Overhead	A	50	50	230	180
	B	0	0	0	0
	C	0	0	0	0
	D	21	21	61	40
	E	0	0	-1	-1
Baten		**71**	**71**	**289**	**218**
0.4 Overhead	A	22.697	23.856	23.454	402
	B	9.700	10.649	10.180	469
	C	14.208	15.922	15.728	193
	D	10.910	11.080	10.486	594
	E	-10.240	-8.014	-8.454	439
Lasten		**47.275**	**53.492**	**51.394**	**2.098**
Saldo van baten en lasten (B-L)		**-47.204**	**-53.421**	**-51.105**	**2.316**

Resultaat programma (Saldo +O-S)	**-47.204**	**-53.421**	**-51.105**	**2.316**

Samenvattend

Lasten	436.357	495.764	533.734	-37.970
Baten	442.304	478.363	530.708	52.345
Gerealiseerd totaal van saldo van baten en lasten	**5.947**	**-17.401**	**-3.026**	**14.375**
Mutaties van de reserve	**-1.264**	**3.567**	**-74**	**-3.641**
Gerealiseerde resultaat	**4.683**	**-13.834**	**-3.100**	**10.734**

Single information Single audit (SiSa)

De doelstelling van de Single information Single audit (SiSa) is de verantwoordings- en controlelasten voor medeoverheden (gemeenten, provincies en regio's met een gemeenschappelijke regeling) richting uitkeringsverstrekkers te verminderen. De SiSa-verantwoordingssytematiek sluit aan bij het reguliere jaarrekeningproces van de medeoverheden. De financiële verantwoording van de daarvoor aangewezen specifieke uitkeringen gebeurt via een bijlage bij de jaarrekening en valt daarmee ook onder de accountantsverklaring. De SiSa-bijlage geeft op beknopte wijze volgens de door het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties voorgeschreven wijze de belangrijkste verantwoordingsinformatie over de betreffende specifieke uitkering, zoals bijvoorbeeld de juridische grondslag en de besteding ervan.

Departement	Nummer	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2020 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking Sisa I N D I C A T O R E N				
FIN	B1	**Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek** Gemeenten	Aantal gedupeerden (met overlegbare bevestigingsbrief van Belastingdienst/Toeslagen *Aard controle R* *Indicator: B1/01*	Besteding (jaar T) van onderdelen a, b en d. (artikel 3) *Aard controle R* *Indicator: B1/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van onderdelen a, b en d (artikel 3) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B1/03*	Besteding (jaar T) van onderdeel c (artikel 3) *Aard controle R* *Indicator: B1/04*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van onderdeel c (artikel 3) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B1/05*
			0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B1/06*				
			Nee				
BZK	C1	**Regeling Reductie Energiegebruik** Gemeenten	Totaal ontvangen beschikking *Aard controle R* *Indicator: C1/01*	Eindverantwoording Ja/Nee Aard controle n.v.t. *Indicator: C1/02*	Projectnaam/ nummer *Aard controle R* *Indicator: C1/03*	Besteding (jaar T) per project *Aard controle R* *Indicator: C1/04*	Bestedingen (jaar T) komen overeen met ingediende projectplan (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C1/05*
			€ 1.353.969	Nee	Regeling reductie energiegebruik/2019-620287	€ 623.867	Ja
			Besteding (Jaar T) aan afwijkingen. Alleen invullen bij akkoord ministerie. *Aard controle R* *Indicator: C1/06*	Kopie projectnaam/nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C1/07*	Cumulatieve totale bestedingen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C1/08*	Toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C1/09*	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C1/10*
				Regeling reductie energiegebruik/2019-620287	€ 623.870		Nee
BZK	C31	**Regeling vaststelling regels verstrekken eenmalige specifieke uitkering aan gemeenten huisvesting kwetsbare doelgroepen** Gemeenten	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: C31/01*	Cumulatieve besteding (t/m Jaar T) *Aard controlen n.v.t.* *Indicator: C31/02*	Besteding (jaar T) aan projecten die niet zijn opgenomen in de toezegging *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C31/03*	Eventuele toelichting op niet volgens plan/aanvraag uitgevoerde projecten Verplicht als bij indicator 03 een bedrag is ingevuld *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C31/04*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C31/05*
			€ 0	€ 0	€ 0		Nee
BZK	C33	**Bijdrage BZK Schipholbalie** Gemeente Haarlemmermeer	Baten (jaar T) Gemeentebalie Schiphol ten lasten van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: C33/01*	Lasten (jaar T) Gemeentebalie Schiphol ten lasten van Rijksmiddelen. *Aard controle R* *Indicator: C33/02*	Beginstand exploitatietekort (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: C33/03*	Totaal exploitatietekort (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: C33/04*	Beginstand opgebouwde reservevoorziening (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: C33/05*
			€ 128.965	€ 288.359	€ 0	€ 159.394	€ 103.918
			Eindstand opgebouwde reservevoorziening (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: C33/06*				
			€ 61.523				
OCW	D8	**Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB)** Gemeenten	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 166, eerste lid WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/01*	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 165 WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/02*	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 167 WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/03*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D8/04*	
			€ 2.126.655	€ 277.151	€ 0	€ 0	

Departement	Nummer	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2020 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking Sisa I N D I C A T O R E N				
IenW	E3	**Subsidieregeling sanering verkeerslawaai** Subsidieregeling sanering verkeerslawaai Provincies, gemeenten en gemeenschappelijke regelingen (Wgr)	Hieronder per regel één beschikkingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E3/01*	Besteding (jaar T) ten laste van rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: E3/02*	Overige bestedingen (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E3/03*	Besteding (jaar T) door meerwerk dat o.b.v. art. 126 Wet geluidshinder ten laste van het Rijk komt *Aard controle R* *Indicator: E3/04*	Correctie over besteding (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E3/05*
			559.132.00/508080816	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Kosten ProRail (jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 4 van deze regeling ten laste van rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: E3/06*	Kopie beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E3/07*	Cumulatieve bestedingen ten laste van rijksmiddelen tot en met (jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E3/08*	Cumulatieve overige bestedingen tot en met (jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E3/09*	Cumulatieve Kosten ProRail tot en met (jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 4 van deze regeling ten laste van rijksmiddelen Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E3/10*
			€ 0	559.132.00/508080816	€ 0	€ 0	€ 0
			Correctie over besteding kosten ProRail (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E3/11*	Eindverantwoording Ja/Nee *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E3/12*			
			€ 0	Nee			
IenW	E13	**Slimme laadpleinen** Toekenningsbeschikking Gemeenten en provincies	Projectnaam / nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E13/01*	Besteding ten laste van Rijksmiddelen (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E13/02*	Project afgerond (in jaar T)? *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E13/03*	Besteding (jaar T) (gedeeltelijk) verantwoord o.b.v. voorlopige toekenningen? *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E13/04*	Toelichting op niet-afgeronde projecten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E13/05*
			Parkeerplaats Marktplein Hoofddorp/31155403 en 500004104	€ 0	Nee	Nee	
IenW	E27B	**Brede doeluitkering verkeer en vervoer (SiSa tussen medeoverheden)** Provinciale beschikking en/of verordening Gemeenten en Gemeenschappelijke Regelingen	Hieronder per regel één beschikkingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E27B/01*	Besteding (jaar T) ten laste van provinciale middelen *Aard controle R* *Indicator: E27B/02*	Overige bestedingen (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E27B/03*	**Correctie** ten opzichte van tot jaar T verantwoorde bestedingen ten laste van provinciale middelen Indien de correctie een vermeerdering van bestedingen betreft, mag het alleen gaan over nog niet eerder verantwoorde bestedingen *Aard controle R* *Indicator: E27B/04*	**Correctie** ten opzichte van tot jaar T verantwoorde overige bestedingen Indien de correctie een vermeerdering van bestedingen betreft, mag het alleen gaan over nog niet eerder verantwoorde bestedingen *Aard controle R* *Indicator: E27B/05*
			513611-728208	€ 12.857	€ 126.550		
			Kopie beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E27B/06*	Cumulatieve besteding ten laste van provinciale middelen tot en met (jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E27B/07*	Cumulatieve overige bestedingen tot en met (jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E27B/08*	Toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E27B/09*	Eindverantwoording Ja/Nee Als u kiest voor 'ja', betekent dit dat het project is afgerond en u voor de komende jaren geen bestedingen meer wilt verantwoorden *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E27B/10*
			513611-728208	€ 329.827	€ 126.550		Nee

Departement	Nummer	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2020 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking Sisa I N D I C A T O R E N				
IenW	E30	**Field Lab geluidbewust bouwen Hoofddorp** Gemeente Haarlemmermeer	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E30/01*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle D* *Indicator: E30/02*	Cofinanciering (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E30/03*	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E30/04*	Bestedingen (jaar T) komen overeen met ingediende projectplan (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E30/05*
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
			Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E30/06*				
			Nee				
IenW	E33	**Incidentele specifieke uitkering MIRT 2017-2019 (Beter benutten)**	Besteding (jaar T -1 en eerder) aan projectkosten voor het totale project Alleen van toepassing voor bijlage SiSa 2020 *Aard controle R* *Indicator: E33/01*	Besteding (jaar T) aan projectkosten voor het totale project Zelfstandige uitvoering *Aard controle R* *Indicator: E33/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) aan projectkosten voor het totale project *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E33/03*	Volledige zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E33/04*	Correctie besteding (Jaar T-1) ivm aan andere medeoverheden overgeboekte middelen Vanaf SiSa 2021 invullen *Aard controle R* *Indicator: E33/05*
			€ 0	€ 0	€ 0	Ja	
			Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E33/06*	Projectnaam/nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E33/07*	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) - per project *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E33/08*		
			Nee	zaaknummer 31165678 en nummer 5000004683	Nee		
EZK	F9	**Regeling specifieke uitkering Extern Advies Warmtetransitie**	Projectnaam/nummer *Aard controle R* *Indicator: F9/01*	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: F9/02*	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: F9/03*	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: F9/04*	Toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: F9/05*
			EAW-20-00331924	€ 0	€ 0	Nee	
			Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: F9/05*				
			Nee				
SZW	G2	**Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeente deel 2020** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente I.1 Participatiewet **(PW)** *Aard controle R* *Indicator: G2/01*	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente I.1 Participatiewet **(PW)** *Aard controle R* *Indicator: G2/02*	Besteding (jaar T) **IOAW** Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers **(IOAW)** *Aard controle R* *Indicator: G2/03*	Baten (jaar T) **IOAW** (exclusief Rijk) Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (**IOAW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/04*	Besteding (jaar T) **IOAZ** Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (**IOAZ**) *Aard controle R .* *Indicator: G2/05*
			€ 26.827.876	€ 792.001	€ 1.523.694	€ 0	€ 112.544
			Baten (jaar T) **IOAZ** (exclusief Rijk) Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (**IOAZ**) *Aard controle R* *Indicator: G2/06*	Besteding (jaar T) **Bbz 2004** levensonderhoud beginnende zelfstandigen Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (**Bbz 2004**) *Aard controle R* *Indicator: G2/07*	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004) *Aard controle R* *Indicator: G2/08*	Baten (jaar T) **WWIK** (exclusief Rijk) Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (**WWIK**) *Aard controle R* *Indicator: G2/09*	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Gemeente I.7 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/10*
			€ 329	€ 344.426	€ 228.154	€ 0	€ 824.520

Departement	Nummer	Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger	SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2020 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking Sisa I N D I C A T O R E N				
			Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk) Gemeente I.7 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/11*	Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G2/12*			
			€ 35.081	Ja			
SZW	**G3**	**Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_gemeentedeel 2020** **Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004**	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking *Aard controle R* *Indicator: G3/01*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Rijk) *Aard controle R* *Indicator: G3/02*	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) *Aard controle R* *Indicator: G3/03*	Besteding (jaar T) Bob *Aard controle R* *Indicator: G3/04*	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk) *Aard controle R* *Indicator: G3/05*
			€ 227.378	€ 73.199	€ 0	€ 0	€ 0
		Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) uitvoerings- en onderzoekskosten artikel 56, eerste en tweede lid, Bbz 2004 (exclusief Bob) *Aard controle R* *Indicator: G3/06*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle R* *Indicator: G3/07*			
			€ 0	Ja			
SZW	**G4**	**Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) _gemeentedeel 2020** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Welke regeling betreft het? *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/01*	Besteding (jaar T) levensonderhoud *Aard controle R* *Indicator: G4/02*	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking *Aard controle R* *Indicator: G4/03*	Baten (jaar T) levensonderhoud *Aard controle R* *Indicator: G4/04*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing) *Aard controle R* *Indicator: G4/05*
		1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 4.142.299	€ 2.000.311	€ 25.823	€ 2.000.311
		2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 3.820.304	€ 580.504	€ 29.481	€ 580.504
		3	Tozo 3 (1 oktober t/m 31 december 2020)	€ 9.039.610	€ 464.708	€ 4.289	€ 464.708
			Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig) *Aard controle R* *Indicator: G4/06*	Kopie regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/07*	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: G4/08*	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: G4/09*	Totaal bedrag vorderingen levensonderhoud (jaar T) Tozo 1 (i.v.m. verstrekte voorschotten op Tozo-aanvragen levensonderhoud welke zijn ingediend vóór 22 april 2020) *Aard controle R* *Indicator: G4/10*
			€ 21.310	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	3.383	277	€ 1.407.523
			€ 4.195	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	1.149	117	
			€ 680	Tozo 3 (1 oktober t/m 31 december 2020)	928	70	
			Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/11*				
			Ja				
			Ja				
			Ja				

Departement	Nummer	Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger	SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2020 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking Sisa I N D I C A T O R E N				
VWS	H4	**Regeling specifieke uitkering stimulering sport** Gemeenten	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T) *Aard controle R.* *Indicator: H4/01*	Overig (jaar T) ten opzichte van ontvangen Rijksbijdrage - automatisch ingevuld *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/02*	Projectnaam / nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/03*	Totale aanvraag per project (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: H4/04*	Verrekening (jaar T) Onroerende zaken (sportaccommodaties) per project ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: H4/05*
			€ 599.451	€ 10.459	802912	€ 588.992	€ 227.590
			Verrekening (jaar T) Roerende zaken sportbeoefening en sportstimulering per project ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: H4/06*	Verrekening (jaar T) overige kosten per project ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: H4/07*	Toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/08*		
			€ 344.073	€ 17.329			
			Kopie projectnaam / nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/09*	Totale besteding (jaar T) per project ten lasten van Rijksmiddelen (automatische berekening) *Aard controle R* *Indicator: H4/10*	Percentage besteed (jaar T) per project ten opzichte van aanvraag ten laste van Rijksmiddelen (automatische berekening) *Aard controle R* *Indicator: H4/11*		
			802912	€ 588.992	98%		
VWS	H8	**Regeling Sportakkoord**	Besteding aanstellen sportformateur (jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle R* *Indicator: H8/01*	Besteding uitvoering sportakkoord (jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle R* *Indicator: H8/02*	Cumulatieve besteding aanstellen sportformateur (t/m jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/03*	Cumulatieve besteding uitvoering sportakkoord (t/m jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/04*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/05*
			€ 0	€ 78.000	€ 15.000	€ 78.000	Nee

PARK21

Overige gegevens

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Verklarende woordenlijst

Begrip	Omschrijving
Doeluitkering	Door een ministerie verstrekte gelden voor het uitvoeren van een specifieke taak (specifieke uitkering). Een doeluitkering is niet vrij besteedbaar.
Eigen vermogen	Het eigen vermogen is het verschil tussen de activa en het vreemd vermogen. Het eigen vermogen op de balans bestaat uit het saldo van de programmarekening en de reserves.
Financiering	De wijze waarop wordt voorzien in de behoefte aan middelen voor de exploitatie en de investeringen. Inkomsten en uitgaven verlopen niet altijd synchroon, zodat tijdelijke overschotten of tekorten ontstaan. Deze worden gereguleerd op de geldmarkt (kortgeld).
Functie	Afgeleid van een hoofdfunctie. Een functie komt overeen met een onderdeel van het takenpakket en geeft een globale groepering van inkomsten en uitgaven per taakveld, per onderwerp van zorg. Bijvoorbeeld bijstandsverlening en sport.
Garantie	Zekerheidsstelling door de gemeente ten behoeve van derden die een lening aantrekken. Derden zijn bijvoorbeeld sportverenigingen en welzijns - instellingen. Ingeval van wanbetaling moet de gemeente de resterende schuld aflossen.
Gemeentefonds	Landelijk begrotingsfonds onder beheer van het ministerie van BZK, waarin een deel van de opbrengst van de rijksbelastingen wordt gestort. Uit dit fonds worden jaarlijks (algemene) uitkeringen gedaan aan de gemeenten ter dekking van een deel van hun uitgaven. Deze gelden zijn, voor zover daar geen wettelijke verplichtingen tegenover staan, vrij besteedbaar.
Incidenteel	Eenmalig, dat wil zeggen niet jaarlijks terugkerende lasten of baten.
Integratie-uitkeringen	Uitkering uit het Gemeentefonds van tijdelijke aard ter overbrugging voor gefaseerde overheveling van specifieke rijksuitkeringen.
Jaarrekening	Eén van de twee onderdelen van de verantwoording. De jaarrekening geeft per programma een analyse van de afwijkingen tussen de begroting en de rekening. Tevens wordt in de jaarrekening de stand van de vermogenspositie opgemaakt.
Jaarverslag	Eén van de twee onderdelen van de verantwoording. Het jaarverslag bevat de meer beleidsmatige onderdelen, zoals de programmaverantwoording en de paragraafverantwoording.
Kapitaallasten	Deze bestaan uit de componenten afschrijving en rente. Het zijn exploitatiekosten van activa, gebaseerd op de levensduur. De rentekosten ontstaan omdat beslag op vermogen wordt gelegd. Vanwege jaarlijkse afschrijving daalt de boekwaarde en daarmee de rentekosten.
Kasgeldlimiet	Deel van het financieringstekort dat maximaal tegen kort geld mag worden geleend. Is het tekort hoger dan de limiet, dan moet financiering plaatsvinden met lang geld.
Kengetal	Een absoluut getal of een verhoudingsgetal dat is uitgedrukt in fysieke- of in geldeenheden en dat de toestand van of de ontwikkeling op een programma in beeld brengt.
Kort geld	Middelen die worden aangetrokken op de geldmarkt in de vorm van kortlopende leningen (termijn korter dan een jaar).
Lang geld	Middelen die worden aangetrokken op de kapitaalmarkt in de vorm van langlopende leningen (termijn langer dan een jaar).
Leges	Heffing voor een goed of een dienst op een publiekrechtelijke grondslag (bijvoorbeeld leges paspoorten, leges rijbewijzen). Het totaal van de leges mag hooguit kostendekkend zijn.
Liquiditeitsplanning	Een liquiditeitsplanning geeft inzicht in tijdstip, omvang en periode waarvoor financieringsmiddelen moeten worden aangetrokken.
Ombuiging	Verlaging van de uitgaven ten opzichte van een eerder vastgelegd ijkpunt.
Onderuitputting	Onderbesteding van budgetten in enig jaar.
Openeinderegelingen	Regeling op grond waarvan derden buiten de overheid recht hebben op een geldelijkebijdrage van de overheid of van de sociale fondsen. Dit ongeacht of deze overheid /fondsen hiervoor voldoende budget hebben. Deze derde moet voldoen aan in de regeling vastgelegde voorwaarden. Alleen door het aanpassen van deze voorwaarden kan de overheid het beroep op een openeinderegeling beheersen.
Precariobelasting	Rechten voor het gebruiken van openbare grond of water. Het recht kan worden geheven van degenen die voorwerpen onder, op of boven openbare gemeentegrond of water hebben of van degene voor wie dit gebeurt.
Programmabegroting	Het overzicht van de geraamde (verwachte) baten en lasten in een bepaald jaar, opgesteld volgens het BBV. De begroting wordt door de raad vastgesteld. De programmabegroting geeft – op hoofdlijnen – inzicht in het door de raad voorgestane beleid ingedeeld in programma's en de

Begrip	Omschrijving
	daarmee samenhangende financiële middelen voor het komend jaar en (indicatief) de daarop volgende drie jaren.
Programmaverantwoording	Overzicht van de in een bepaald jaar gerealiseerde lasten en baten ter verantwoording van het uitvoeren van de programmabegroting.
Rekenrente	Voorgecalculeerde rente voor het ter beschikking stellen van gelden (lang) aan de interne organisatie.
Reserves	Dit betreft in beginsel vrij aanwendbare middelen. Ze behoren daarom tot het eigen vermogen. De reserves worden onderscheiden in de algemene reserves en bestemmingsreserves.
Stelpost	Een begrotingspost waarop bedragen worden geraamd die nog niet specifiek benoemd kunnen worden of nog te verdelen zijn.
Structureel	Jaarlijks terugkerend. Structurele kosten moeten door structurele opbrengsten worden gedekt.
Subsidie	Overdrachten van gemeente aan derden, zowel particuliere instellingen als natuurlijke personen. Deze omvatten zowel de bijstandsuitgaven als subsidies in engere zin.
Taakveld	Om de taken en activiteiten te aggregeren en te kunnen vergelijken met andere gemeenten, is in het BBV voorgeschreven dat de baten en lasten van de gemeente moeten worden ingedeeld aan de hand van uniforme eenheden: de taakvelden. De taakvelden clusteren producten, taken en activiteiten van de gemeente.
Treasury	Dit betreft het geheel van activiteiten in verband met de financiering.
Treasurystatuut	Hierin worden de uitgangspunten, doelstellingen, beleidsmatige en organisatorische kaders voor de treasuryfunctie vastgelegd. Tevens bevat deze regels over de inhoud, vorm en periodiciteit van de verantwoordingsinformatie van de ambtelijke organisatie aan het college.
Van derden verkregen middelen	De nog niet bestede middelen, die onder stringente condities zijn verkregen van derden, veelal de rijks- of provinciale overheid.
Verantwoording	Ook wel jaarstukken genoemd. De verantwoording wordt opgesteld conform het BBV en is opgebouwd uit het (eigenlijke) jaarverslag en de jaarrekening. De verantwoording is de tegenhanger van de programmabegroting.
Verplichting	Contractuele overeenkomst tot het betalen van een vast bedrag aan een bekende partij.
Voorzieningen	Voorzieningen behoren tot het vreemd vermogen. Er liggen verplichtingen voor de toekomst aan ten grondslag. Om die reden is een voorziening niet vrij besteedbaar. Een voorziening is een apart gezet bedrag voor voorzienbare lasten in verband met risico's en verplichtingen waarvan het tijdstip van optreden en/of de omvang per balansdatum niet exact bekend zijn. In specifieke gevallen is het vormen van een voorziening verplicht, in andere is het een keuze en onder bepaalde condities is het verboden een voorziening te vormen.

www.haarlemmermeer.nl

gemeente
Haarlemmermeer